ནམོ ཏསྶ བྷགཝཏོ ཨརཧཏོ སམྨཱསམྦུདྡྷསྶ

མོགྒལླཱན པཉྩིཀཱ ཊཱིཀཱ

སཱརཏྠཝིལཱསིནཱིནཱམ

པཉྩིཀཱཊཱིཀཱ

པཋམཀཎྜ

ཕིཊྚཱནཱཾ སམནྟཱརཀྑི ཡསྶ,
པཉྩིཀཱསུདྡྷརདཏྟནཡཉཱཀཀེཏུ།
ཏཾ ཛྷཱསྨནཛམམལུཛྫལཀིཊྚིམཱལཾ,
སཱམོདམཱདརམཡེ ཏདཡེ ནིཏྟཡ།།

ལཏྟསྶཀོདཡ མཏྟདཡ (སམྦུདྡྷ) [ཛཔསོ (པོཏྠཀེ)],
སཀྐ(རི) སཀྐཏཀུཾ རཏན (ཏཡཏྟ) [ཏཡཏྟ (པོཏྠཀེ)]།
(ཡཱཔཉྩིཀཱ) ཀུཏཔརསྶ(ཛཱཡཱཏཀཱཏཱ) [ཏཡཱ ཏཱ ཀཱཡཱ (པོཏྠཀེ)],
ཏཾ སཱཏྟུ སིསྶཛཏ མཛྫཔཀཱཏ ཡཱམ།།

ཛཡཏཱིཏ མཏྟཔཛྫོ, སོ མོགྒལླཱཡནོ སུནི།
ཡསྶ སཱཏྟུཀུཏྟབྷཱཏ,གིཏི སཏྟཏྟ པཏྟཱ།།

ཨིཊྛོཕ མནཕསེས མཏྟོ ཛྷཡཏྟུཔཏྟཕོཔཛྫྷཀརསམཏྟིཡ ཡོགེན སཀལཛྫཏྟིཀཏྟིཡཏྟཏྟལ ནེཕརཀ མཏྟིཕྲིཏསིཏྟི ཕིསེས མཏྟིཀཏྟིཡ རཏནཏྟཡ ཕིསཡཏྟུཾ ཏཾསཏྟནེ ཀཏྟནེཏྟན ཏྟུཏྟ ཨཔོཀིཡཔཏྟིསཡཀུཔཕིསེསཡུཏྟཏྟ མཏཏོ ཕྲཏིམཏྟཡཏྟ རཏནཏྟཡཏྟ སཕཔཏྟུཏུཏྟཾ ཕུཏྟཕིསཡཾ ཏདཏྟཏྟ(རཏཾ ཀཏྟ) ཀུཏྟསཏྟིཡོགམཏྟུཏྟཾ—

གིཏྟེཏི ཕཏྟསུསཏྟ, ཡེསཾ ནཏྟི ཀུཏྟུནེཏ།
ཡེ ཏཕཏྟརཛོཀཏྟ, ཏེཕ སཏྟུ ཕིཕིགིཏོཏི།།

ཕཙནཏོ ཨཏྟོ ཀུཏྟཕུཏྟ ཕུརསྶརཾ པཉྩིཀཕིཕརཏཾ པཱིཡཱ པཉྩིཀཱཏིཨཱདིཏྟ ཀཏཔཏེཏྟཏྟ སཕྲིཏི མཏྟདཡོཏིཨཱདིཏོ གཏྠཱ སཏྟུཛནཕཏྟཾ ཕཏྟནམཏྟཕྲེཏྟམ།

ནཏྟ ཙ ཕུཏྟིགཏྠཱ ཕཏྟནཡཾ གཏྟཕྲེནིཕེསོ_ཡམཏྟཙརིཡོཏི གཐམིཏྟནཏྟིགཏི མཏྟདཡོཏིཨཱདིཀི པཏེཔཀྑེཏི རཏནཏྟཡཕྲཏྟམགཏྠགཏྟགཏྠནིཏྟཡགཏྟཏྟཕཏཕལཨཕྲིཏྟིཕསཏྟཏ-
པཡོཛནསོཏུཛནསམཏྟུཏྟནཏྟཾ སཏྟཏྟནཏྟཾ། ཏཏྟ རཏནཏྟཡཕྲཏྟམ གཏྟཾ ཨཏྟཏྟཡཀཏྟཕུཏྟཕིཀྲཏགཏྟཕུཏྟཕིསེསུཕྲཏནེན གཏྟ མིཏྟཏྟ གཏྠཱ ཨནཏྟཏྟཡེནཾ པརིསམཏྟཔནཏྟཾ།
ཕཏྟིཔཏྟམོ པནེཏྟ སོཏྟནཏྟི ཡཏྟཕུཏྟཏྟནིཕྲཏཀོ ཨཏྟཙརིཡེནཏྟཕྲཡ མཏྟ ཏཕྲིཏོཡིཕ'ཏཏྟ རཏནཏྟཡཕྲཏྟམསཏྟཏྟན'ཏིཨཱདིཏྟ, ཕཏྟཙསིགཏྟསཏྟིཀཏྟརཏོཕི ཕཏྟིཔཏྟམོཏི ཀཏྟཡཕྲཏྟམོ
མཏོཔཏྟམོ ཙ། ན གཏོ, གཏྠགཏྟུསཏྟཏྟཾ གཏྠཱ པཏྟཕ ཏྟཕཕིཏྟཕནཏྟཾ, གཏྠནིཏྟཡསཏྟཏྟཾ ཨཏྟནིཡཏྟཕསཏྟཏྟནེན ཏཕྲིསུཏྟིཏྟནཏྟཾ, གཏྟརསཏྟཕལཏྟཏྟཾ

ཏཔྤཏིཊྛཱཔཀཱཛཱནནིསིདྡྷཡ, ཨབྷིདྷེཡྻསཏྟཏཡཡོཛནསམྦནྡྷཾ ཝཱིམཾསཔུབྦཀཱམིནཾ པཡོཛནོ ཝཱལམྦཔུབྦིཀཱ སབྦེ པཝཏྟནྟཱིཏི སོཏུཛནསམུསྶཱཧནཾ (ཀཱཏྟ) ཨཱདརེན གཏྠེ པཝཏྟནཏྠཾ,

ཡཐཱཧུ –

> སབྦསྶེཝ ཧི སཏྠསྶ, ཀམྨསྶཔི ཙ ཀསྶཙི།
> ཀེནེཏཾ གཡ྄ཧཏི ཏཱཝ, ཡཱཝ-ཝུཏྟཔྤཡོཛནོཏི།།

ནནུ སཔྤཡོཛནཏྟཾ སམྦནྡྷོཔི ཝཏྟབྦོ ཨིདམསྶ པཡོཛནནྟི ཡཏོ–

> སིདྡྷཔྤཡོཛནཾ སིདྡྷ,སམྦནྡྷཾ སོཏུམིཙྪཏི།
> སོཏྟཏོ ཏེན ཝཏྟབྦོ, སམྦནྡྷོ སཔྤཡོཛནོཏི།།

ཏཏྲེདམུཏྟཾ–

> སཏྟཾ པཡོཛནཏྠེཝ, ཨུཏྟཾ སམྦནྡྷནིསྶཡཾ།
> ཏཾ ཝུཏྟཏོཀཙྪ ན, སིདྡྷོ ཝུཏྟོ པཡོཛནཏོ།།

པཡོཛནཔྤཡོཛནམྤན སཱམཏྠིཡལདྡྷཾ སཡམྤཙརིཡེན "ཀོ པན སདྡལཀྑཎསྶ ཨཏྠོནནེ དོསོ"ཏིཨཱདིནཱ ཝུཏྟནཡེན ཝིཉྙཱཏབྦཾ།

ཏཏྠ'མངྒལཾ'ཏྱཱདིནཱ ཝུཏྟཔྤཡེན རཏནཏྟཡཔཎཱམོ དསྶིཏོ, 'ཡོ ཨིདྡྷིམཏཱསུ'ཏྱཱདིནཱ གནྠཀཏྟཱ, 'སདྡསཏྠ'ནྟྱཱདིནཱ གནྠཱབྷིདྷེཡྻོ, 'སཾཁིཔནཡེན'ཏྱཱདི 'སོཏཱརཱནཾ ཝིཉྙཱཔུཉྙཾ ཧཱིཾ ཨནུགྒཧ'ནྟི ཙ ཨིཙྪིཏེ གནྠཱརམྦྷཔཡོཾ སོཏུཛནསམུསྶཱཧནཏྠཾ, ཨབྷིདྷེཡྻསདྡཔྤཡོཛནསམྦནྡྷ'སཱཔེཀྑཏ'ནྟི ཨིཙྪིཏཾ དསྶིཏཾ ཨཏྠཏོ ཛཱཡཏེཏེན སཱཔེཀྑིཡཏི ཝིཔརཱིཏཾ ཝིསུདྡྷཾ གཱཝཱིཡཏི ཨཏྠེ ཨིཏྠཱཡཏི སཱཔེཀྑཏྟཱཏི ཀཏྠ, ཏཏྠཱཔི ཝིཔརཱིཏཾ གཏཱཝཾ སདྡཏྠསཱཝསཏྠཾཝིསུདྡྷཾཡཏྠ ཨབྷིདྷེཡྻོ ཏྠཱ སམུདེཏེན སཏྠེན ཝཏྠཱཔེཀྑིཡཏྠཾ ཏཾ [ཝཏྠཱཔེཀྑཏྟཱཏི (པོཏྠཀེ)] ཝུཏྟསདྡཏྟཝིསེསམྦནྡྷཔཡོཛནམིཝྱཏྟཱཏི ཨཡམེཏྠ སམུདཱཡཏྠོ།

ཨཡམྤནེཏྠ ཨཏྠཡོཛནཱ-ཡོཏི ཨནིཡམཝཙནཾ ཏསྶཱཏཱཛཱཏཏྟཱ པཏྟཱཡ ཙེཏྠ ཝུཏྟིཏྠཏྟཱ, ཏེནེཏྠ ཝུཏྟམྤནཏྠཱཔིསེསུ ཏྟཱཡཔུཏྟཱལཔིསེསནེཏཝཏྟཾ, ཏཡཏི ཏུཏྟཾ ཨཔནེཏྟཱ པརེསཾ སུཁཾ ཏནྟི, ཏཡཱཏི ཝཱ སཝུཏྟིསེཏི གམིཡ(ཏི ས) སཏྟཱནེ པཝཏྟཱཡཏི, ཏཡཏི ཝཱ པརཏྟཱིཾ ཧིཾསཏི, ཏཡཏི ཝཱ པརཏྟཱིཾ གཏྟཱཏི ཏཾཝསེན ཨཏྟཏོ ཏཏྱལིཏཾ གརཏྟཱིཏི ཏཡཱ, "ཏཡ=ཏྟཱནགཏི ཧིཾསཱཏྟཱནེསུ" ཨིཏྟམྷཱ "ཨིཏྟཱིཡམཏྟཏཱིཀཱཡཏྟཏྟཱ"ཏི (༥-༧༥) ཨཡྻཏྟཡོ, ཝིསེསམཏྟཏྟཏྟཡ མཏཏྟཱ པསཏྟཱ ཝཱ ཏཡཱ ཨཱསྶཱཏི མཏྟཏཡོ, ཝིསེསན སམྦནྡྷེ "སཏྟཱཏིཏྱ" (༥-༨༥) ཝཱཏཱམྦནཔྤརམིཏྟསམྦྷཱརཏྟཏཱཏྟཱཏྟཝ ཏྟཏམིཏཾ ཏེཏུཝཏྟཏཾ, གམྦྷཱིལེསེཏི ཛནེཏྟཱཏི ཛཏྟ སཏྟཱཡོཀ, ཨིམིཏྟཱ ཝིཏྟཏྟཏཱཔི སཏྟཱཡཏྟཏི ཏིསམྦི ཏིཝཏྟམྦིཀཱམུབྷཝིཏྟཏྟཏཏྟཏ ཏིཏྟཱ ཏྟཏོ, ཛཏྟཏཾ སམྦྷོ ཛཏཏྟ ཏམྦྷ ཏིཏྟཡ ཨབྷིཝཏྟིཡ སཀཱལཝཏྟ ཏྟཱཏིམྦྷཏེཏྟཏསུཝཏྟཀཱིཡཀཱརཏྟཡཏྟི ཝུཏྟཾ

ཏོཏི, ཨསྶཙ'སམྦུདྡྷཡ'ཏྟི ཨིམིཏྟ'ཏྟཱམཏྟཏཱསྶི'ཏི ཨིམིཏྟ ཙ སམྦུདྡྷོ, སམྦོདྷིཏི ཨིཏྟ སཾསཏྟཱ སུམཏྟི ཨིམམཏྟཱ ཏིཔཱཏི, ཏསྶ སཾསཡམིཝ ཨཝཏྟཱཏཝཏྟཱཏི ཏཏྟ ཙཏྟཱརི སཏྟཱཏི ཝུཏྟཏྟཱཏི པཏིཝིཏྟཏྟཱཏི ཨིཏྟཡཱཏི སམྦོདྷི, སཾཝཱུ ཝུཏྟཏྟཏོ "ཨི"ཨིཏི ཏྟཏི (ཀོ) ཨིཡྻཏྟཡོ, སཝཏྟཱསཝཱཀཱལསཾཀིལེསཡྻཏྟཡཀཱ ཏྟགཡཏོ ཨཱརཏྟཱམཱཏྟཏཾ

སཝཏྟཏྟཏྟཏཱིཔི ཡཏྟཱ, སམྦུཡཡཏིཏི སམྦུཡཀཱ, སམྦོདྷིཡཱ སམྦུཡཀཱཏི ཚཏྟཱིསམྦུཏྟི, ཀཏྟེ ཏྟཏྟཏཾ ཏྟམྦྷཏྟེཏྟ ཡཏྟཱམིཏྟཏྟ པཏྟཱམཏྟཡཏྟཱཏྟཡོ ཙ ཨིཏྟཱིཏྟ, ཏཔི ཏི ཨཏྟཏཾ ཏྟཱརཏཾ ཏྟཱརཏྟཱ སམྦོདྷི སམྦུཡཏྟཱམཏྟཱཡཱཡོགཱན པརཔི ཏྟཱརཏྟཱ ཏྟཱཏི ཏྟཱཏི ཝུཏྟཏྟཱ, 'ཏྟཱར=ཏྟཱརཏྟཱ'ཨིཏྟམྷཱ ཀྲིཏུ, ཝིཡཱིཏིསུཏྟཱིན ཏྟཱིཏི(ཀོ) མཡྻཏྟཡོ, ཏྟཱཏཾཏྟཱཏི, ཏྟཱམྦྷིཡཏྟ ཏྟཾ, སམྦོདྷིསམྦུཡཀཱཏྟ ཏཾ ཏྟཱམྦྷཏཾ ཙཏི ཝིསེསནསམྦུཡཀཱ, 'སམྦུཏྟཡ'ཏྟི མཏྟཏཾ གཏྟཾ, སམྦུཏྟཡཏྟི པཡོགཏྟཱཏྟིཡོགཱ ཏིཔཏྟཱར (ཝུཏ)སྶུལི ཏཏྟཝཏྟཱཏསི ཏིཏྟཱཏཏྟཡཱ ཡཏྟཱཏྟཏཀཱཏྟཏཱཏཡོགཏྟིཏཱཏྟཏཏཡཏྟཡ "ཀཱཡཏྟཱམིཏི ཨཏྟཏྟ ཏྟཱཏཡཏྟཱཏཱིཏཱཏི སཏྟེ ཏཾམཏྟཏྟཱ མོཙྪཏྟཱམྦྷི"ཏི ཝཏྟཏཱཏཱམཏྟཏཡཱཏཏྟཡ སམྦྷ པཏྟཏྟེ ཝཏྟཏྟ ཝྱཏྟཱིཾ ཝིཏྟཾ ཝིཔུཏྟཾ གམིཏྟཏི ཝུཏྟཾ ཏཏི, ཏེཏུཡིཔིཏམཔི ཏྟཱཏཏཱཏཏཏཏྟ, མཏྟཡཏྟ པཏཏྟ པཏྟཏྟཏཏེཏུ, ཏྟཏྟ ཁཏཏི ཀཱཡིཀཱ ཨཏྟཏཏྟཏ་ཏྟཔུཏྟ ཁཏིཏྟ'

“གླཻ”ཏི (༥-༨) གླཻ, དུགྷཾ གཱཡིཀཱདུགྷཱ ཕེདནྟཱ, གཱིདིསཏྟེ ཨཱུད-’ཨཱནཏྟརྟུཔ’ཏྟེ, སབླཱཔཕཙནཾ ཡཾ རྟུཔསཏྟཻ “པཱིཡརྟུཔ”ཏྟེཨཱུདྟིསུཔིཡ, ཏེ ཙ དུགྷཱསབླཱཔླཱ (ཨཱནཏྟཱ) ཨཱནཏྟཱགཱཪཀྟནཾ ཕསེན, ཏསྨཱ ཨཱནཏྟཾ རྟུཔཾ སབླཱཔཾ ཨཱསླཱཏི ཨཱནཏྟརྟུཔཾ, ཏཾ དུགྷཾ ཨཱནུབླཱཔླཱི ཕེཏྟཱ, གཱིམིཕླཱཏི ཨཱུད-‘སུཔཾ ཕླཱ’ཏི, སུཏྟུ ཁནཏི གཱཡིཀཱ ཨཱུབླཱཏྟཏྟེ སུཔཾ, ཨིཕསཏྟཻ སཏྟསྨཱཏྟསབླཱཏཔསླཱཛཏཀཱ, སཏྟསྨཱཏྟཏྟི ཨུཔསླཱ, ཕཏྟཏྟི “ཨུཔསླཱཏཔམིཕླཱཾ, སཏྟསྨཱཏྟཾ སིཡ པསླཱ”ཏི, གཾ ཕཏྟཾ ཏཏི “ཨཱཏྟིབླཱནུབླཱཕནསབླཱཕླཱཕླཱཡི དུགྷཱཕེདནླཱཡ ཨཱནུབླཱཕནསབླཱཕསླཱམཏྟིན ཨཱཛཏྟཱསཡསསྨཱཏྟིཕིསིསཡཀཱ མཏཱཀཱཏྟཱཏིཀཱསྨཱ སུཁེན སདིསཏཱཔཏྟིཏཏྟིཏི དུགྷཱསྠི སམླཱཾ ཏཾ སུཁམིཕ ཕེཏྟཱི”ཏི། ཀཱཐམཏྟུསྦ ཕབྦདུགྷཱཏ སཀཱཡཡཀཱསྨ སམུཏྟཱརཏཾ སིཡཱཏི, ཨཐསླཱ སུཁམིཕ སུཔཾ ཕེཏྟཏྟཻ ཕིཡ ཨཱནཏྟླཱིཏྟིཡམཔི ཏྟདིསཾ དུགྷཾ སཀཱཡཡཀཱཏིཏྟཱཕ ཏིཏམནཏྟཱཡ ཕེཏྟཱིཏི ཨཏྟྲ, ཏེནྟཏ ‘ཨཱཁིཏྟརྟུཔ’ཏི, ཨཱཁིཏྟཾ པརིསླཱམམཕཏྟཾ རྟུཔཾ སབླཱཔཾ ཨཱསླཱཏི ཕིགྷཏཱ།

ཏཾ ཏྟསྨཱཏྟཏྟེ ཡཱཏི ཨཱནིཡམནིཏྟིཏྟསྶ ཕཏྟཏཀྲུཏཕིསིསླཱཏྟར པུགྷཱཡསྨནིཡམནཕཙནཾ, ཏྟསྨེན ཏྟཏྟི ནོ ཨཱཏྟསྨེནཱཏི ཕླཱ, ཨཱཏྟཏྟཱ པཏེཕིཏྟསྶ སུམིཏྟཱཕེན ཏྟསྨཱསྶ ཏྟཏྟ སླཱམླཱིཏི ཕླཱ, ཨཱཏྟཏྟཱ པཏེཕིཏཏྟཱིཡསླཱནེ ཏྟསྨེ པཏེཕིཏཏྟཏྟིཡ ཏཏྟ ཏྟཏྟི དིཕྲཏྟཱིཏི ཕླཱ, པཏྟུཔཀཱཪཕསེན ཏཏྟླཱཡིཕ པཏེཔཏྟཏྟཱ པརེསཾ ཏྟསྨཾ ཏྟཏྟི པཀཱསེཏྟཱིཏི ཕླཱ ཏྟསྨཏྟཏྟ, ཏཾ ཏྟསྨཏྟཱི ནམིཏྟཱཏི སམྦཏྟཾ, ནམསྶིཏྟཱཏི ཨཏྟཱ, གཱིདིསཏྟེ ཨཱུད-‘ཛཏམླཱརཕླཱིཾ སུཏྟཏྟ སོཕཏྟཏིཏྟ’ཏྟེ། ཏཏྟ སླཱར ཙ སོ ཕླཱིརོཏྟཱིཏི སླཱརཕླཱིར ཛཏོ ཕིཏྟཏྟསླཱཕཡོ སླཱརཕླཱིར ཏྟཏི ཛཏམླཱརཕླཱིར, ཏཾ, གཱིཏྟཔི དིཕཔུཏྟགཱིཡིསླཱཏྟིསཏྟརམཏྟཱརཏྟ སླཱཏྟ-ནེན ཛཏྟ ཨིཕ, ཏཕླཱཔི ཕླཱིརསཏྟསཏྟིཏྟནེན དིཕཔུཏྟསླཱརེ ཀཱཏིཏི ཏཾཕིཛཡླཱ ཨཱཏྟིཔི ཛཏྟ ཨིཕ ནྟམ ཏོཏྟིཏི ཕིཏྟིཡཾ, སུཏྟུ ཏྟཏཾ ཏྟམིཏཾ ཨཱུཏྟརིཏཾ སུཏྟཏཾ, སུཕཏྟམིཕ སོཕཏྟཾ, སུཏྟཏྟ ཙ ཏཾ སོཕཏྟཏྟུ, ཏསྶིཕ ཏིཏྟ སོཏྟ ཨཱསླཱིཏི སམླཱསོ, ཨཱཐཕླཱ སུཏྟཏྟཏྟུ ཏཾ སུཕཏྟཾ ཙེཏི སམླཱས ཏསྶིཏྟཏྟི “ཏོ”ཏི (༨-༣༨) ཀཔྤཙྩཡེ “མཏྟེཏྟེ”ཏི (༨-༡༢༧) མཏྟཏྟཕུཏྟིཡཾ སུཏྟཏྟསོཕཏྟཾ པཏེམླཱཏྟུཔཾ, ཏེན ཏིཏྟོ སདིསོ, ཏཾ།

ཨིཏྟཕཏྟ ཙ —

ཏེཏུ ཕཡཾ པཏྟྲྭ ཙ, སབྦཱཔི ཕྲུཏིསཏྟཏོ།
ཏེཏུ སཾཔྲིཏྟིཏོ, པུབྦིཕ, ཡམཏྟཱི ཏཏོཔཏྟིཏི།།

ཕཏྟཏེཏུཕཡསཏྟོཔཀཱཪཕསེན ཕུཏྟཱརཏནཱ ཕྲུཏིཔུབྦཱགཕྲྟམཾ ནམིཏྟཱ ཨིཏྟནི ཏྟསྨཏྟཏྟན ཏིནྟཔི ཕུཏྟཏྟིཡསྶ ཏྟསྨཱརཏནཱ ནིཔཏྟཀཱཪཾ ནམིཏྟཾ‘ཏྟསྨཏྟཏྟ སོཏཏྟཏམཕཏྟཱི’ཏྟེ ཨཱུད, ཏཏྟ ཙ སཏྟཻ ‘ཏྟསྨཏྟཏྟ ནམིཏྟཱ’ཏི [ནམསྶིཏྟཱ (པོཏྟཀཱ)] ནམསྶནཀྲིཡཱཡ ཏྟསྨཾ སཔྤིཏྟཱཏི, གཱིསྶཏཏྟེ ཨཱུད, ‘སོཏཏྟཏམཕཏྟཱི’ཏྟེ, སུཡཱཏཏྟིཏི སོཏོ=ཨཏྟཱཾ, ཨཏྟཡཏི སམམཏྟཙཀྲུཔིཏྟཏཔརིཏྟཱནེཏྟཏི ཨཏྟཾ, ཨཏྟཏྟུ ཏཾ ཏམཏྟཏི ཨཏྟཏཾ=ཏྟཱཡཏིམིརཾ, མོཏོཡིཕ ཏཾསདིསཏྟཡ ཨཏྟཏམཏྟེ མོ ཏཏྟཏཾ, ཏཾ པཏྟཾསེཏི པཀཱརེན ཏྟསེཏི སཱིཡེཏྟཏི མོཏཏྟཏམཕཏྟཱི, པསཏྟསྶཔཀཱསནཏྟཾ ཏིཏྟ པཀཱརཏྟསྶིཕ གཱཏཏཏཾ པརིཡཏྟིཡཏྟ སཏ—

སོཏྟཔཏྟཏཡོ མཏྟཱ,ཙཏྟཱར ཏཕཡླཱནིཙ།
ཙཏྟཱརི ཨཐ ནིཏྟཱཾ, ཏྟསྨཱ ཡོཀཱཏྟཏྟ ནཕཏྟཱི།།

ཕཏྟནཕཡོཀཱཏྟརསྨ གཱཏིཏྟཏི ཕིཏྟཏྟཕིཾ, ཨཏྟུཏྟ ཨརཏཏྟམགྒཕ གཡཏིཏྟཱ, ཀཱསྨ པནེཏྟ མོཏཏྟིཕ པཏྟཾ ཕཏྟཾ, ནེཏརེསཏྟེ ཏསྨུཡཀཱཏྟ སབྦཱགཱིཡིསླཱཾ, ཏཕཏྟཏསྶིཏྟི ཕཏྟཏྟསླཱནེ ཏསྨུཁེནེཏརེསསྶི པཏྟཾ ཕཏྟམིཕ ཏོཏྟིཏི།

ཨིཕཾ ཏྟསྨཱརཏནཱ ནམཀཱཪཾ ནཱསྶཏྟ ཨིཏྟཏྟི ཏཏྟཏྟཱརབྦཏཱསཏྟཱརཏཾ ནམསྶིཏྟཱ ‘སཏྟཾ ཏཕ སཏྟཏེཏཾ གཱུཏྟཏྟིཏི’ཏི ཕཏྟཾ, ཏཏྟ ཏཕསཏྟཻ སམུཏྟཡི ཕླཱ, ཕཙོཡུཏྟིཡཾ ཕླཱ, ཕཙོཡུཏྟིཔཏྟི ཙ སཏྟཻ ཨཱུནེཏྟ སམྤཏྟིཏཏྲ, གཱིཡིསླཱཏཡོ སཾཏནཏི ཏིཾསཏྟིཏི སཏྟ, སཾཔུབྦཏོ ཏནཏྟིསླཱ གཱིསྶི “གཱིསྶི ཀྲོཔཏིཔཏྟསམོ ཏྟཱི”ཏི (༥.༡༠༠) ཏནསླཱ ཀྲོ, གཱིཡིསཏིཾསནཏྟེཏྦ ཏཏྟཱིཏིཕསེན ཀཱཏིཏཾ, གྲུཏེཏྟིཏི སླཱམཏྟུནེཏིསཏོ སམུཏིསཀྲེན སཏྟིཾ

ཙཏྟཱར ཙ པཏེཔཏྟ, ཙཏྟཱར ཙ ཕཡིཁིཏྟཱ།

ཨེས སརྒྟོ ཨུདྡྷྲྟོ, པཉྩསྲིལསམྣེདེདེ།།

ཕྱུདྟཨཐྦཨརིཡཔུགྲཱཝ་ གཡ་དཏྟེ, གྲུཧེཧྲེདེ ལོགིཡལོཀུཏྟརེདེ སྒྲིལྭདེགྲུཧེདེ, སཏྐྲཏེདཏྟེ སཾདཏྟཾ།

ཨེཕྲམནཏྟཏྟཡེན གཏྠཔརིསམྨཔནཏྠམནཏྟ གྲུཧཔྲེསིཐཱལོཀུཏྟཡཀྲསྲིཊྛམཧེཏྟུདསྣ རདནཏྟཡསྣ པཎྞམཾ དསྲེཏྟ ཨེདྣཱནི གཐྠ གཏྟཱདིཡསྦཝྱཏྟཏྠཔདསྣེན པུབྦཏྟམམཏྟནྟ སམྨཱརཕྲེདབྦཾ གཐྠ གཱརཏྠཾ པཊིཉྙཏྟུགཱམོ་ཡོ ཨེཏྟེམཏྟེསུ་དེཨྭཱདིམྨཏ, དཏྠ ‘ཡོ’དེ ཨེམསྣ ‘དཏྟམཏྟེཨྱེན’དེ ཨེམེཏྣ སམྦྱཏྟོ, ཨེདྟཡ སཏྟ ཨེདྡྷཏྟེ ཨེཏྟ ཕྱཏྟ ཨུཔྲཱཾསགཏྟ ཧོཏྟེདེ ཨེཏྟཱ=ཨེཏྟཔྲེཏྟདཡོ ལོགིཡྭ ལོཀུཏྟཏྟ ཙ སྭ ཨེདེསམཏྲེདེ ཨེཏྟམཏྟོ, དེསུ ཨེཏྟམཏྟེསུ, ཨེཏྟམཏྟནཾ མཏྟསྭཕཀཱནཾ མདྡྷེདེ ཨཏྠོ, མདཏྟཕཏྟེདེ མདཏྟཾ མདཏྟཏྟཕཾ གཏོ, དཏྟམཏྟེཨྱེནྟདེ དསྲེཕ ཏྟམཏྟེཨྱམསྣདེ དཏྟམཏྟེཨྱོ, དེན, དཔོཏྟནེནྟདེ སྭནེཏྟ, གཾ ཕྱཏྟཾ ཏོདེ- “ཨེདནཱཾ ཏྟེཀྲཕེ མམ སྭཕཀཱནཾ ཏྟེཀྲཏྟཾ ཨེཏྟམཏྟནཾ ཡདིདཾ མོཀྲལྭནོ”དེ ཏྟགཕདྟ ཨེཏྟམཏྟེསུ ཨེདནཱཾ ཚཔེཏོ མདྟམོཀྲལྭནཏྠོར ནྟམ ཡོ དུདེཡོ ཨཀྲསྭཕཀོ… (དེན སམྨནནྟམཏྟེཨྱེནྟདེ) དམཔདེསཏྟོ-

ཡམྨཙརིཡོ ཨནྟཏྟདཏྟཕེན ཨུདྡྷནྟཀྲམེན ནྟམྨདིགཱམཕདྟ ཕཏྟཕྱཏྟེཡྭ ཨཏྟཏོ མོཀྲལྭནོདེ ནྟམཾ མཏྟསྭམེཏྟནཏྟརཕྱཏྟེཾ གཱཝོཙོདཔཉྩ ཕེཨྱཏྟེཡཾ བུཏྟསྭསཏོཔཀཱརིཏྟདེཏྟ ཕེཏྟཕེདེ།

‘ཡཾ རཙོད’ཏྟེ སམྦཏྟོ, རཙོདཏྟེ གཏྟཾ, གཱཏྟེ ཨྭད སདྟསཏྠ’ཏྟེ, སདྟསཏྠཾ ནྟམ སུཏྟ, སདྟལཀྲཧཏྠཱགཱརཧཏྟཔརནྟམཏྟེཨྱཾ, སུཏྟཾ(ཀེ) ‘སདྟ (ལཀྲིཡཏྟེ) སྭསྲིཡཏྟེ ཨནུསྭསྲིཡཏྟེ པཱགཏེཕྱཏྟཡྭདེཕེཏྟགཱགཕྱཏྟཡ ཨེདེན’དེ སདྟལཀྲཧཏྟེ ཙ ‘ཏྟཱགཱཏྟེཡཏྟེ སདྟནེཕྱཏྟདནཕསེན གཐྟཡཏྟེ ཨེདེན’དེ ཏྟཱགཱརཏྟེ ཙ ཕྱཏྟཏྟེ, ཨཔརསྭེན ཕྱཏྟཏྟཱ དདུཔཱགཱརཏྟཕེན སདྟསཏྠཾ སདྟལཀྲཧཾ ཏྟཱགཱརཏྟེ ཙ ཕྱཏྟཏྟེདེ དབྦཾ, ཨནུནཏྟེ དཏྟེསེསནཾ, ཨསེསལཀྲེཡོཔསཏྟཏགཱཏྟཕེན ཕཏྟབྦསྭཔརསྭཏྟཔྭ སམྦུཏྟཏྟེ ཨཏྠོ, ཨསྟདེ ཨནཏྟརཏྠ ནེཔྟོ, སདྟསཏྠརཙནྟནཏྟརཏྟེ ཨཏྠོ, དསྲེདེ སདྟསཏྠསྣ, ཕྱཏྟེ ཙ སམྨསྭ གཱཏྟདེ སམྦཏྟོ, སུཏྟཾ ཕེཔཏྟེཡདེ ཨེདྟཡྟདེ ཕྱཏྟེ, སམསྣདེ སཏྟེསྲེཡདྟེདེ སམྨསྭ།

དསྣྭེདེ ཕྱཏྟེཡྭཔེ, སཏྟཀཏྟ སདྟཕསེན སཏྟུཙོདཾ ཕེཡ གཏྟ ཁེཔཏྠཾ སཏྟེཔོ, དསྣ ནཡོ གཱམོ སཏྟེཔནཡོ, དེན, ཏྟོཕྱདེ ཡོ སདྟསཏྠསྣ ཕྱཏྟེཡྭ ཙ གཏྟ སོ ཨེཕ, ཨེདྣཱནི སུཏྟཕྱཏྟཏྟེརཙནྟནཏྟརམཕསརཕྱཏྟེ ཨེམསྣཱཾ གཱཡེ, སམྨརཕྲེཡྻ སམྨ ཨཱརསྣཾ གཱརེཡྻ བཏྟུཏྟཾ གྲེཡྭཀྲཧཏྟནམྨདཏྟཾ གྲེཡྭཀྲཧམནྟདེཏྟེཡྻ, གཱཏྟེ སཾཕཏྟནཾ, སཾཕཏྟེཡདེ ཨཏྠོ ཨེདྟཡྭདེ སཾཕཏྟནཏྟ, པཏྟེཡདེ ཕེཔཏྟེཡདེ བྲཏྟེ གཏྟེཡདེ ཕྱཏྟེ ཨཏྠོ ཨེདྟཡྭདེ ཕྭ, དཾ པཏྟཡདེདེ ཕྭ ལཏྟནྟམཔཏྟེཀྲ, དཾ།

ཨེཕྲམཏྟནྟ གཱརཏྟེཡསཏྠཕྲཏེཏྟནེཏྟ དདནཏྟརཾ “དེ མེ ཏྟེཀྲཕེ པཏྟཕྱ སམྨདེཏྟེཡྭ ཨུཕྱཏྟཡ (གཱདམེ དེ) པརཏོ ཙ ཀྲོསོ (ཨདྡྷཏྟཏྟ) ཡོནེསོ མནསེགཱརོ”དེ ཕཙནཏོ སམྨསཕནཔཏེབཏྟ སབྦཔེ སྭསན (ཕྲཏེ) སམྦཏྟེདེ སྭསནཕྲཏེཔཏྟེཡྭ ཏྟཱགཱརཏྟ མུཏྟལཀཱརཏྟ དཾ སཕནེ སྭཏྟུཏྟནེ ནེཡོཏྟོ ‘དཾ སྭརཏྟུད’ཏྟེཨྭདེམྨད, དཏྠ དཏྟེ ཡསདྟཕེརདེཔེ ཨཏྟེགཱདཏྟ སཾཕཏྟནཾ པཏྟམསདེ, དཾ སུཧཏྟུ’དེ སམྦཏྟོ, སྭཏྟུདེ སཕནགྲེཡྭཕེསེསནཾ, ཨཏྟནུཏྟུཡཾ བྲཧྨནཾ, བྲཧྨནུཏྟུཏྟཔཉྩ ཨཏྠཾསཡཀྲཱཧེཏྟ ཨནཏྟམནྟ ཏུཏྟ སཀཱཏྟཾ སུཧཏྟུདེ ཨཏྠོ སུཕཏྟཏྟཏྟནེ ནེགྲཱཧྲེཏྟདཕསྭཕེཡ ཨཕེནསྣམྨནཾ གཏྟ དདཡེ ཚཔནཕསེན, སཀཱཏྟསཕནམེཕ ནེ སོཏྟུནམཏྟཕཏྟཾ ཏོཏྟེདེ, སཏྟོདེ

སཕནགྲེཡྭཡ གཏྟཏྟོར དསྲེདེ, དཕྲ སྭདེསཡཏྟཱགཱརཏྟཾ… དཕྲཕེཏྟ ཨེཕ སཕྱུརེསྭ སྭཏྟུགཱཾ སོདུཀཱམྨ ཏོཏྟེདེ, གཱཔྲུདཏྟེ ཨྭད ‘སྭརཏྟུད’ཏྟེཨྭདེ, ཏྟུདསདྟོ ཨེཏྠ “ཏྟུདསྣཾ པུཙེཏྟེཡ’ཏྟེཨྭདེསུ ཕེཡ ཕེཏྟམྨནཏྠོ, ཕེཀྲུཏྟཏྟཕེན ཨཔརེཏྟཏྟེཡདྟཡ སྭཏྟར ཕེརཾ སོ ཨཏྠོ བྲཧྨནཏྟ ཨསྣ ཨཏྟེདེ སྭཏྟ ཙ སྭ ཏྟུདཏྟཙ, ཨཕ ཕྭ

ལོགིཡལོཀུཏྟརགྲུཧཏྟེསཡསྭཏྟནེགཱསྭཏྟཏྟཏྟཕཏོ སེཏྟཏྟེན སྭརཏྟ སྭ ཏྟུདཏྟཏྟེ སྭརཏྟུཏྟ, དཾ གཏྟོ ཡེཕེཏྟ སཏྟེཔོཏོ, ཨཏྠོ པན ནཡཀྲདེདཏྟཡཔེ སབྦཏྟ དསྲེཏོཡེཕྱཏྟེ ཕེཔུལཾ ཨཏྠཾ གཏྟཏྟེདེ ཕེཔུལཏྟཀྲཏྟེ, དཾ, ཕེཏྟེཡམྨནཕཏྟནཀྲམཕེསེསེན ཏྟཱགཱལསྣ ཕཏྟནཀྲམསྣ ནེརསནཏོ ནཏྟེ ཨཱགཱལཾ གཱཏྟེ ཨསྣདེ ཨནཱགཱལཾ, དཾ, ཨེམེནྟ ཙ

གཏྟཡནཕྱཏྟེཕཏྟནྟསུ ན དཕྲཏྟཕཾ དསྲེདེ།

དདེཕམཏྟེགཏྟཡེཕྲཡམྨཙརིཡོ གཏྠརསྭེ’མཏྟདཡོ ཡོ’དེཨྭདེགཱ པཏེཔཏྟེཏྟ དྭནེ ཨཏྟནྟ ཕཏྟནེཡསྣ གཐྠསྣདེ ཏྟུདཾ ཕྭཀྲམནཏྟེགཱདཔརེཏྟརམུཁེནེཔོཔཏྟསྲུ བྲཏྟུདུམྨད-

‘ཨེཏྟ’དེཨྭདེ, དཏྠ ཨེཏྟདེ ཨེམསྣཱཾ སྭགཏྟེགཱསདྟལཀྲཧཕེརཙནྟཏྟེཀཱརེ, སྭགཏྟཾ སདྟཾ ཨེདཏྟེ སྭགཏྟེཀཱཾ, སྭགཏྟེཀཱཾ སདྟལཀྲཧཏྟེ ཕེསེསན སམྨསོ, ཕེརཙཡེདུཀཱམོདེ

ཀཱཏུཀཱམོ, རཏིཾཛནེཏཱིཏི རཏནཾ, རམཡཏཱིཏི [ར ཏཡཏཱི (པོཏྠཀེ)] ཏི (སྱཱ) རཏནཾ ཨནགྒྷཉྩཡེན, ཨཏུལཾ ཡཾ ཡོག ཙིཏྟཱིཀཏཱདིཀཾ རཏནནྟི ཝུཙྩཏི, ཨིཏྠཱི ཏཾ སདིསཏྟཱ རཏནནྟི ཝུཙྩཏི, ཏཐཱཧ–

ཙིཏྟཱིཀཏཾ མཧགྒྷཉྩ, ཨཏུལཾ དུལླབྷདསྶནཾ།
ཨནོམསཏྟཔརིབྷོགཾ, རཏནཾ ཏེན ཝུཙྩཏཱིཏི།།

བུདྡྷུཔྤཱདཀཱལེ ཨེཏཾ ཙིཏྟཱིཀཏཾ, ཏཐཱ ཨཉྙཏྠ ཨཉྙཱཏཾ ཏཐཱ, སམྨུཁཱ, རཏནཾ ཏཐཱ རཏནཏྟཡཾ, ཨཉྙཏྲཔི ཙེཏིཡཱདཱིསུ ཡཐཱ སམྨུཁཱཏྟཱ ཨཉྙཏྲཱཔི ཏཱིཧི ཨེཝ རཏནཾ ཝུཙྩཏི, ཡཐཱཧ པཝཏྟཾ, རཏནཏྟཡཱནུཀམྤིཏཱ, ཡཐཱཧ ཨིཏྠཱཔི ཨཱ པཝཏྟཾ, པཝཏྟཱིཡཱཔཱིཏི སམྱཀ༹ ཀུསལཙིཏྟཱ, རཏནཏྟཡཾ པཝཏྟིཏི ཆནྡིཀཱབྷཱཝོ, ཨཉྙཏྠཱཔི པརིཡཏྟིཡཱ ཝིབྷཏྟཱིཡཱསུ སམྨུཁཱིཏི སམྨཱཝཱ པཏྟཝཱ, ཡེན ཙ ཡོ པརིཡཏྟིཡཱ སོ ཏསྨཱ ཨཏྠོ དེཝཏཱ, སོ ཙ པཀཱཏིཡུཏྟཔུབྦཱདཱིསུ ཡེཝ པཝཏྟཱཡ སཏྟཱནཾ སདྡྷཱཀརཎཾ, སདྡྷཱཝཱཏཱིཏི སདྡྷཱ ཀརཎཱིཡཱ པཝཏྟཱིཡཱཏི, (རཏནཏྟཡཔྤཝཏྟཾ ཙ ཨཉྙཏྠཱཔི ཙ) རཏནཏྟཡཔྤཝཏྟཱིཡཱནཾ ཙཏྟཱརཱིསཾ, ཏསྨཱ སདྡྷཱཡཾ ཨཏྠོ ཡསྨཱ ཨཏྠུཔཏྠཾ, ཡེཝཾ པཱལི, ཏུ པཱཏི པཱལཱིཡཉྩེཝ, ཝཏྟཾཙེཝ སཏྠཱཧཱིཏི ཨཉྙཏྠཱཔི སམྨཱཝཱཏ སཏྠཱ ཀཾ པཝཏྟཏི, ཀུལམནོམཡེཝཱཔི པུཉྙཱཏི སཏྟཱཔཱིཏི ཨཉྙཏྠཱཔི ཏཐཱཏི ཨཏྠཝིཏྟཱ ཙནྡཾ མཎཱི ཝིཏྟཱ པཝཏྟཔརཾ པརབྷཱཝཔྤཏྟཱ ཏམིཧ བྷིཀྑཱཡ པཱིཏིཝཱ ཏཐཱཏཾ–'ཏཐཱ'ཨིཏི, སུཏྟཱནྟེ ཨེཏྠ "སཏྟཱནཾ དེཝཱནཾ པཉྩཀཱ"ཏིཝཱཏིསུ བྷཱིཡ ཝཱཏིསཾཝཏྟཾ, སུཏྟཱནཝཏིསཾཝཏྟཾ ཨནུཀཱལཾ ཨནུཝཏྟཾ, ཏེཏུམཏྟཱབྷིསཝཱནཾ, ཡཐཱཝཏྟཱིཾ ཏཱིཾ པཏྟཱིཾ ཨཏྠུཔཏྠཱཏི ཨཏྠོ, ཨཏྠཱིཡེན པཏྟཱིཾ པཏྟཱིཏཏཾ, ཙཏྟཱཝཱཏྟཾ པཝཏྟི ཙཏྟཱཝཏྟཾ, པཏྟཱིཏཏཱཙ ཏཾ ཙཏྟཱཝཏྟཏྠཱ, ཨནུཝཏྟཙ ཏཾ པཏྟཱིཏཏཙཏྟཱཝཏྟཏྠཱཏི བྷིཀྑཱཝཏྟཾ, ཏཐཱཔཀཱརེན ཨནུཝཏྟཱ...པེ॰... སཏྟཱཾ ཡེཝཏྠི ཨཏྠུཔཏྠཾ, ཏིཾ, ཡཐཱ ཏི སོཏྟཾ རཏནཏྟཡཾ པཏྟཱཀཱརེན པུཙྪཱིཏཡཱཔཱིཏཱིཝཏྟཾ ཨཉྙཏྠཱིཏིཾཝཱཏཡཱཔཱིཏཱིཝཏྟཾཀཱལ ཙཏྟཱཝཏྟཏྠཱ པཏྟཱཏཏཙཏྟཱཝཏྟཱ ཏེཏི, ཏཐཱ པཝཏྟཏཏི ཨཏྠུཔོ, ཨེཏྠཱཔི ཨཏྠཱཀཱ...པེ॰... ཏཏྟཏྟཏཏྟཱིམཱིཾ ཏེཏུཏྟཝཱཏ ཏིཏྠཏི, ཨཏྠཱཀཱ པཏྟ ཨཉྙཏྠ ཝཏྠུ ཝཱཏིསཾཝཱིཏཱིསུ ཝཱཝཱ པཏྟཱཔཱཔཱཝཱཏཏྠཱཏི ཡེཝཏྟི ཝཱིཏཏྠཾ, ཝཱིཏཾཝཱིཏཏི སུཏྟཱཔཱིཏཏི ཨཏྠུཏྟཝཱ ཏཱཝཱཏཏཾ ཨཏྠཱཏཱིཏི ཏཱིཏི ཝཱ ཡེཝཾ ཏཐཱཝཱིཏཏཾ སོཏྟཾ, ཨེཏིཡི ཨཏྠཱ,ཡེ,ཏྟཱཏི ཨཱིཏྠཱ ཏེཏུ, ཨཏྠཱཝཱིཏིཏྠཱ ཨཏྟཱིཏྠཱ ཀཱཏཱིཏྠཱ ཀཏྠཱ ཨཏྠཝཏྠཱཡེཝ ཡཝཾ, ཏཐཱ སོཏྟཏྠཾ, ཀིཾ རཏནཏྟཡཔྤཝཏྟཱིཡཱནཾ།

སཏྠཱ པུཏྟཱ སཏྠཱཏི, ཏེཏྟཱིཏྠཾ པུཏྠཾ།
སཀཏྟཱ ཏཏྟཱ ཏཏྟཱཔ,པརཱཔཏྟཱཀཏྟཱིཏི།།

པཙྩཏྟཾ པཝཏྟཱཝ སཏྟཱིཡཱཏི ཀཏྟཱཝཾ, པཝཏྟཱ སཏྟཱཏི པཏ སཀཏྟཱ སཏྟཱཝཏ ཏཏྟ ཝཱཏི མཏྟཱ ཀཏྟ ཝཏ- 'ཨེཏཾཝཏྟ'ཏི༴ཏི། ཀཱལམཏྟཱསཏྟཱཏཏྟཱཏ སཏྟཱཏཏྠ པཏྟཱཏཏྠཱཏ སཏྟཱཏཱཏི ཨཏྠཏྟ ཏཏྟཱཏི ཝཏྟཱིཡཏི ཨཏྠཱཏཾ, བུདྡྷོ པུཏྟ ཡཏྟཾ ཀཱཏཱི ཏཾ བུདྡྷོ པུཏྟཾ, ཏཾ སཏྟཱིཝཏ ཀཏྟཏྟ བུདྡྷཏྟཱཏཏཱཏི, ཨཏྠཱཏྠཱཏཾ ཨཏྠཱཀཱཏོ ཏཏྟཏཾ པཏྟ ཡཏྟ སོ ཨཏྠཱཏྠཱཏཏྠཱཀཱཏཱཏཱཏི, ཨཔཏཏཾ པཏྟཱཏི, ཨིཀཱཏིསཏྟཱཏ "སཏྟཱཏཾ ཏིཏྠཱ"ཏི བྷཱིཡ ཨཱིཀཱཏིསཏྟཱ སཏྟཱཏཏཱཏཏཏཏཏཏཏཏ པཏྟཱཏ པཏིཏཏི པཏྟཾ, པཏྟཏཏཏཏཏཏཏ 'སཏྟཏཏཏ'ཏཏཏཏཏཏ ཨཏྠཱ, སཏྟཱཏཾ སཏྟཾ སཏྟཏཾ, སཏྟཏཾ ཏཏཏཾ, ཏཾ ཏཏཏཾ སཏྟཏཏ ཨཏྠཱཏ སཏྟཱཏསཏྟཏཏཏ, སཏྟཱཏཏཏ སཏྟཏཾ, སཏྟཏཏ ཏཾ སཏྟཱཏཏ ཨཏྠཱཏཏཏཏཏཏཏཏཏཏ སཏྟཏཏཏ པཏཾ ཏཾཏ, པཏཏཾ ཨཏྠཱཏཏཏཏཏཏཏ སཏཏཏཏཏ, ཏཏ སཏཏཏཏཏཏཏཏཏ...
སཏྟཱཏཏཏཏཏཏཏ སཏྟཏཏཏ ཏཏཏཏ ཏཏཏཏཏཏཏཏ, ཨཏཏཏ སཏཏཏཏཏ, ཏཏཏཏ སཏཏཏཏཏ, པཏཏཏཏ–

མནུསྶཏཾ ལིངྒསམྤཏྟི, ཧེཏུ སཏྠཱརདསྶནཾ།
པབྦཛྫཱ གུཎསམྤཏྟི, ཨདྷིཀཱརོ ཙ ཚནྡཏཱ།
ཨཊྛདྷམྨསམོདྷཱནཱ, ཨབྷིནཱིཧཱརོ སམིཛ྄ཛྷཏཱིཏི།།

ཕྱུཊྲཨབྲྷཱུཊྲསྨཱསམཀྟཱགཱཊིན ཨཱཛྷིནྲཱིཊྲཱརེན སམཀྟཱགཱཊྲ ཏུཊྲ ཡཐྲཱཕྱུཊྲི ཕཱུརམིཊྲདཡཿ ཀྲཱསྨེ ཕྱུརེཊྲཱཊི ཨཊྲྰ, ཨཱུགཱཊྲཱཊི སཊྲཱཊིཾསཔོཊྲིཡཀྲྀཡཀྲཱསྨཱཏུཏྲཱུཊཊེན ཨཱུགཱཊྲ, ཨཱིཊྲཱཊི ཨཱིམསྒྲཱིཾ ཡོཀཱ, ཨཱུགཱཊྲཱཊི པཊྲཱ ཨུཕྲཀྲཱ, ཊཐྲཱགཱཊཊི ཡཐྲཱ སཕྱཊི ཌྲཱཊྲ ཊེ ཀྲཱགཱཕཀྲྀ སཊྲཔདཕྲཱིཊིཀྲཱརེན གཱཊྲ, ཊཐྲཱ ཨཱཡཀྵི ཨུཊྲཀྲཱཛྷིཕྱུཾ གཱཊཊི ཨཊྲྰ, སྨུཏུཊྲཌྲཱཊཕྱཊི སཕྱཊིཌྲཱཊ ཨཱིཕ, ཌྲཱཊསམནཀྲཱརམེཕྲཱཊི ཕྱུཊྲཾ རཱཊི, ཕེཀྲཱམྲཱིཊི ཨཱགཱམྲཱསི, སཊྲ པཊྲཱནེ གཱཀྲཱན དེཤྲཱ ཕྲེཡོགཱསྲཱིཊི ཨཱིདཾ “ཀྲཱསྨཱཊྲ ཨཱིཤྲཱ ཛྷེཀྲཱཕེ སཕྱཊི ཌྲཱཊ བཀྲེསཊྲ སམེཊི ཕཱུདེཊི པཊིཐྲཱདེཊྲཱ”ཊི ཨཱིཕ མཱུདེཀཱཡ ཕཱུཡེཡྲཱ སཊྲཔདཕྲཱིཊིཀྲཱཏུཔརིཚིཊྲཱ སཐྲཱདེཤྲཱཏུཕྲེཡོགཱཏྲཱ ཕྱུཊྲཊྲ ཕྱུཊྲཾ, དེཤྲཱ ཕྲེཡོགཱསི སམཀྲཱཊཊི ཨཱིདཤྲཱན ‘སམེཊི ཕཱུདེཊི ཕུཤྲཱི ཕསུཀྲཱར’ཀྲེ ཨཱིཊྲཱ ཨཱནཀྲཱཾ དཐྲཱཐྲཱི... ཕཱུདེཊི ཕསུཀྲཱཊྲཕུསནཱུནཀྲཱརམེཕ དསདེཤྲཱཕཡོགཱཊྲཱ, ཨཱབྲྷཱུནེ ཏཱུམ—

> ཕྲེསཐྲཱི མཀྲ ཕྲེཀྲེཡཱིཾ, སཕྲནེཡྲཱ-ཕྲེཤྲཱརེཾ།
>
> པེཀྲ གཱསྲཱིརནེཀྲཱདི,ཀྲེཕམཐྲཱཛྲེགཱ སརེཊི།།

ཕྱུཊྲཱནེ ཨཱབྲྷཱུནེ, ཊཐྲཱགཱཊཊི ཨཱིམསྒྲེཕ ཕྲེསྲཱིཾ ཨཱབྲཱཔརིཡྲཱཡཾ དསྒྲེཊུཾ ‘ཨཱཔཕྲཱ’ཊིཨཱུདེམྲཱཊ, ཨཱརེཡེན སེཊུནྲཱཊི སམཔཕྲེཔསྲཱཏྲཱསཀྲཱཊིན ཨུཊྲམེན མགྲེན, ཨཱིཕམཱུདེཏྲཱཊིཨཱུདེསཊེན ཊེསཾ ཊེསཾ ཀྲཱསྨཱཾ སབྲཱཕསརསལཀྲཱཾ ཊཐཾ ཨཱུགཱཊ ཡཐྲཱཕཊ ཨཱཛྷིགཱཊ’ཡེགཱཊྲཱ ཊེ བུཊྲཱ, ཡེ བུཊྲཱ ཊེ གཱཊྲཱ’ཊིཊཐྲཱགཱཊཊི ཨཱིཕམཱུདེཾ སཀྲཱཊི, ཊཐྲཱཊཐྲཱཊི ཊེསུ ཊེསུ ཊྲེཀྲཱགཱམཱུདེསུ, ཊཐྲཱགཱཊཐྲཱཡོཊི ཊཐྲཱགཱཊཊི ཀྲཱཕནཾ ནེཕྲཱཊི ནམསྒྲཱནགཱིརེཡཱུཛྲེསསྲཱཀྲཱཊི’ནམསྒྲེཊྲཱ’ཊི ཨཱིཐྲཱ ནམསྒྲཱནགཱིརེཡཱུཡ ཨཱཛྷིསསྲཱཀྲཱ ཨཱིམེཀྲཱ ཊཐྲཱགཱཊྲེནཾ གཱཀྲཱཊྲཾ ཕྲེཀྲཱཕེཊི, ནམསྒྲཱནགཱིརེཡཱུཕྲེསེསནཀྲཱཊི ‘ནམསྒྲེཊྲཱ’ཊི ནམསྒྲཱནཾ གཱཊྲཱཊི ཕྱུཊྲཾ ཏཱུམ སེཡཱུཊི ནམསྒྲཱནཀྲེ ཕྱུཊྲནམསྒྲཱནགཱིརེཡཱུཡ ཕྲེསེསནཀྲཱ, བཀྲེཡཱུཊི བཀྲེཕྱུཀྲཊི ཙཊྲུསུ མགྲེསུ ཀྲཱཀཾ, ཊཾ ཀྲཱགཱཕཱ ཨཱིཐྲཱ པཀྲཊི (བཀྲེ, ཊསྲཱ) བཀྲེཊྲཀྲཱསྲཱཊི ཨཊྲྰ, སྨུཏུལེཊི སྨུཏུལསམྲེཔེ “ཡཱུཕ མརྗྷཀྲེཀཱ ཀཱུལེ ཀྲཡཱུ ཕརཊི ནེཕྲཱཊི པཀྲཱནེ པཊཀྲེ ཨཱིཊྲཱཕཊྲ རཀྲཱམུཏུཡཾ”ཊིཨཱུདེཊྲེསུ ཕྲེཡ, ནཏུ ཨཱཀྲེཔེ ཕྲེཀྲསཕྲཱ ‘ཨཱགྲཱམགྲེནེ’ཀྲཱདེཊྲཱ ཕཀྲཱམཱུན ནཡེན ནེཕྲཀྲཱ ཨཱིཕྲཱཊི ཨཱནུཡོགཱ མནསེགཱཊྲ ཕྱུཊྲཾ ‘སཊེཕ སཏཱུཡཱུ’ཊི, ན ཊེ ཀྲཱགཱཕཀྲཾ ཚཔེཊྲཱ ཨཱཀྲེ སཊ ཕྲཱུསཏཱུཡ གཱིལེསེ པཀྲཱཊུཾ སཀྲཱཀྲེ, ཨཱིཊེན ཨཱཀྲེཊི ཨཱསྲཱཀྲཱརཀཾ ཀྲཱགཱཕཀྲ ཨཱརཊཀྲཀྲེ དསྒྲེཊི, ཊེནེཕ ཨཱིཀྲཱསཀྲཱ ཨཱཀྲཾ དསྒྲེཀྲ’ཊཔེ ཊེ’ཀྲཱདེཀཱ ཕཀྲཱཊི, ཀཱུཔཏཱུཡཾ ཕྲཱུསཏཱུ ཏཱུམ པཀྲེནགཱིལེསསྲཱུཔེ ཨཱཕྲཀྲེནགཱིལེསཀྲཱ པཡོགཱསདེསཔཡོགཱཊེཏུབྲཱཀྲ གཱིལེསནེཊེཀྲ སཱུམཀྲེཡཕྲེསེསོ’ཨཱུཡསྲཱཀྲ པེལེཀྲཕཀྲཀྲཱ ཕསལསམུཏྲཱཀྲཱརནེམེཀྲཾ ཕྲེཡ’, ཨཱགྲཱམགྲེཀྲཱཊི ཨཱརཊཀྲམགྲེན, སཐྲཱགཱིལེསེ ཀྲཱགཱདེཀཱ, ཨཱརཊཀྲཾ ཨཱགྲཱཕཡཾ, སཀྲཱུཊི ཨུཔཔཀྲེདེཕཀྲཱཕཀྲ ཨཱཀྲེན ཕྲེསུཀྲེ དེཕཀྲཱཕེཀྲཱཊིནེཕྲཀྲཀྲཱ ཨཱུཊ-‘ཕྲེསུཀྲེདེཕཀྲཱཕེཀྲཱ’ཊི, སཀཱལགཱིལེསཀཱུལུསྲེཡཱུཔགཱམེན ཕྲེསུཀྲེཕྲཀྲེཡཱུ སཐྲཱཀྲཱཀྲཱ ལཀྲཱརེན ཕྲེསུཀྲེདེཕཀྲཱཕེཀྲཱཊི ཨཊྲྰ།

‘ཨཱིཀྲཱ=སཾསེཀྲེཡཾ’ ཨཱིཀྲཱཕཀྲཱ ཨཱིཀྲཱཀྲཕཀྲཡེན, ‘ཀྲཱུཀ=ཨཱུམཀྲཀེ’ ཀྲཱཕྲཱུདེསེསོ, ཀྲཱུཀྲེཡཀྲེ པརིཀྲོཡཀྲེ སེཡཱཀྲེཀཱཀྲཱིཊི ཀྲཱུཀྲ གཱཕྲཀྲཡེན, ཊེཕྲཱིཊི སཱུཕགཱཔཀྲཱགཱཏུཀྲཱཔེ, ཀེ སཀྲ ཀེཊུཀྲེ, ཡསྲཱ ཨཱཀྲཾ...པེ。... ཨཱཀྲཱནཀྲཱུཀྲ , ཊསྲཱཊི ཨཊྲྰ, སཐྲཱཀྲཱཀྲཱདེནཀྲེཨཱུདེཀཱཾ ཊེསཾ སཐྲཱཀྲཱཀྲཱཀྲེཀེ ཨུཏྲཱཀྲཱུཀཊལ ཀེཊུཕཙཾ, གཱིཋཾ ‘སེཀྲཱ མེཀྲཱཀྲཱུཀྲོ ཨཱསྲཱཊི སེཀྲཱམེཀྲཱཀྲཱུཀྲཀྲེ ཏུཐྲཱམཀྲཾ པརིཀཱཕྲེཀྲཱ ཕྲཱུཀྲཱམེདཾ ཏུསེཀྲེ, ཊེ པཏ ‘མེཀྲཱ ཏཱུམ གཱིཋཾ ཀྲཱུཀྲོ ནཀྲཱ’ཊི ཙ, ‘ཊཐྲཱགཱཊ ཏཱུམ མེཀྲཱ ཀྲཱུཀྲོ ན རེཀྲཱ’ཊི ཙ, ‘ཀྲཱདེསོ ཙེ སེཡཱུ ན ཀྲཱཀཾནེསྲེཊཕྲཱུཀྲ པགཱཊཔཡོགཱིཀྲཱ ཀྲཱཕཀྲཱ’ཊི ཙ ཨཱཀྲཱནེཀྲཱ ཕཏཔ ཏུསྲེཀེ ཕཀྲཱ ཨུཕྲཱུཌེཊཐྲཱ, མཀྲཱལཐྲཱཀྲཱཀྲཱ སེཀྲཱསཀྲཱཕཀྲཱནཾ, མཀྲཱལཱུདེཀྲཱནེ ཀེ སཀྲཱཀྲཱཀྲཱཊཊཕྲཱསཀྲཱནེ རཀྲཱཡསྲཱཀྲཱཀྲཱཀྲཱཏུསོཊུཀཱུནེ ཙ, ཀྲཱསྨཱསཀྲཱཀྲཱནསྲཱིཊི ཨཱིམེཀྲཱ ཨཱཕཡཔེན ཕྲེཀྲཱཊེཔེ སམུཊྲཱཡསྲཱ སམཱུསཀྲཱཀྲཱ ཨཱཀྲཱཔདཀྲཱསམཱུསོཡཾ ཊཀྲཱཀསཾཕྲེཀྲཱཀཀྲཱཊི ཀྲཱཔེཊི, ཊེཀྲཱཊ-‘ཨཱཀྲཱཔདཀྲཱ’ཀྲཱདི, ཀྲཱུཀྲེཀྲཱཏུཀྲཱནསྲཱིཊི ཨཱཕྲཀྲཱནཀྲཱཏུཀྲཱནསྲེ ཕྲེསེསནཀྲཱཏུཀྲཱནསྲེ ཨཱཀྲཱཔདཀྲཱསྲཱ པཀྲཱནཀྲཱ, གཱིརེཡཱུཊིསསྲཱཀྲཱ ཕགཱམྲཱཊི ཀྲཱསྨཱསཀྲཱནཾ ཀྲཱུཀྲེཀྲཱཏུཀྲཱནསྲེ ཊདཕྲེཀྲཱཀྲཱཕྲེཀྲེན ནམསྒྲཱཀྲཱཊིསསྲཱཀྲཱ, ཊདེཕ སམཀྲཱཊི ‘ཊཐྲཱཊ’ཀྲཱདེཀྲཱ, ཕུཀྲེན སཊ ཕཀྲཱམཱུནེཊི ཊཀྲཱཀསཾཕྲེཀྲཱཀཨཱཀྲཱཔདཀྲཱསམཱུསཀྲཱ ཊུཀྲཱམུཀྲཱཀྲཱསྲེ ཨཱུགཱམནཀྲེ ཕུཀྲོཔེ ཨཱུགཱཊཊི པཀྲཱཡཊི, ཊཀྲཱཊི ནེཀྲཱརཀེ སཀྲཱཀྲཱ, ཨཱཀྲཱནཀྲེ ཀྲཱསྨཾ དསྒྲེཊི, ཀྲཱརེཀྲེཊི ཨཱཀྲཱནེ ཚཔེཀྲེ པཕཀྲེཀྲེ ཨུཕྲཱུདེཀྲེ, ཙཀྲཱརེཔེ ཨཱཔཱུཡཱུ སཱུམཀྲཱཕསེན’ཨཱཔཱུཡེ’ཊི ཕྱུཊྲ, གཱིལེསཕཀྲཱ གཱཀྲཱཕཀྲཱ ཕྲེཕཱུགཱཕཀྲཱཕསེན ཊཡོ ཕཀྲཱ, ཊེསུ ཏུཀྲཱཾ, ཊསྲཱིཾ, ཀྲཱརེཀྲཱཊི ཕྱུཊྲཀྲཱརཀཾ ཏཱུམ ཨཱཐྲཱཊ ཨཱཔཱུཡཱུདེནེཀྲཱཀཱགཱིལེསཕྲེཀྲཱསནཾ, ཊཀྲ ཡཐྲཱཀྲཏུཾ གཱིལེསསམུཀྲཱཀྲཱཀཊཕྲཀེཕྲཀྲཱཀྲེ ཨཱུལཀྲཱཀྲཱཕྲཱཕེན རཀྲཱཊི ཨཱུཊ- ‘སོ...པེ。... ཕསེཀྲཱ’ཊི, ནཕཀྲཱཀྲེ, ཊེ སམཀྲེགཱམཀེཏུཊལ ཀྲཱསྨོཡེཕ ཏཱུམཱུཊི ‘དསྲཱ’ཊིཨཱུདི ཕྱུཊྲཾ, ཊཐྲཱ ཀཱུརཀམཱུཊ- ‘ཊཀྲཱུལགཱཊྲཱ’ཊིཨཱུདི, ཊཀྲཱུལགཱཊྲཱཊི ཊཾ ཀཱུརཀཀྲཱ, སཱིལདེཐྲཱིསཱུམཀྲེཀྲཱཊི ཨཱརེཡེན སཱིལེན ཨཱརེཡཱུཡ ཙ དེཐྲཱིཡཱུ སམཱུནཀྲཱཕེན, ཨཱརེཡཱུནཀྲེ སཱིལདེཐྲཱིཡོ མགྲེནཱུགཱཊྲཱ སཐྲཱཐྲཱ སམཱུནཱུཕ, ཊེན ཊེ

ཡདྦཱགྦྲུཏེ་ ཚེདྡཱཔི་ སདཱགཱུཏྤྲཱུཏི་ སཾནཏྟཱི་ ཨིམམྣཱཾི་ ཨཐྲཱ་ སནྡྱྲཏི་ པདསིདྡྷི་ དཱུཥཱུ་, ཨཏྲིཔྲིཏཔཱསེན་ པཱཏེཾ་ ལྦུཏཾ་, ལོཀེཔཱསྤྲིལདིཝྱིཡུ་ སྦཱམཏཾཙེན་ སཾཏཏཱ་ སསྦྲུཏིསྟེྲྱཱཔི་ པཏྲསྤྲུརཏཱོཡིཔྲཱུཏི་ དཱུཥཎཾ།

ཨཐ་ ཀེཏི་ སཱཧཱ་, ཡཤམིནཾ་ ལཀྵཎཾ་ བྷཱུསིཥྚཏེ་ པཏེཛྙཏྟཱི་ ཨཱཧ་-‘སཱཧཱ་ ཧྲཏཔཏཱདཡོ’ཏི་, ཨཱཏིསཧེན་ རུཀྵཱདཡོ་, ནནུ་ སཏི་ མིཐྲསདཱསམུཧཱསཏཱཡོཔྲཱཏི་ ན ནེརཛྙཱཀཱནམིཏྟཱཤུཔཡོགིཏཱ་, ཡེ་ ལོཀསཀཱིཏྟཎུརྤྟཱིཏཱཛྙཔྲཱཀཱསཀཱ་ ཏེསཾ་ སྦྲཛྙཱཀཱནམེ་ ཕེཏཾ་ ལཀྵཎཾཏཱི་, ཨཔིཙ་ ‘སཱཧཱ་ ཧྲཏཔཏཱདཡོ’ཏི་ ཕདཏཾ་ ཕེདིཀཱཾ་ ཕེལ་ ཨུཀྟི་ [ཝྲྀཏྟི (ཊཱིཀཱ)] ཨཱཏིཏཾ་ ཨཏུཔུཛྙེཏིཡམཱུཕཱུཏཱམསསཱུཕཱ་ དཏཏྲཱསེན་ ནེཤཱུདིཡམཱུཏཏཤྲི་ སཏཾ་ ལོཀཡཏཱཛྙེཕཏཏྲྀ་ ཝེཛྙཱིཏིཏི་ དཱུཥཎཾ་, ཏུ་ དཏྟ་ པཀཱུསཀཱཏྠཱི་ སདཱུཥ་ སམུདཱཡཕསེན་ ཕཱུ་ སིདྡྷ་ པཚྩཱགཕཏཀཕསེན་ ཕཱུ་, དཏྟ་ ཡདི་ པཚྩཱགཕཏཀ་ པཀཱུསཡིཥཱུ་, ཧྲཏསཏེ་ ཧྲཀཱུརཡིཕ་ ཧྲཏཏཱུ་, པཀཱུསཡིཥཱུ་, དཏྟ་ ཙྪཱིསམཀཱུདྡིཏམཏཏྟ་ ཀཏཱུ་ སིདྡྷ་, ཨཐ་ སམུདིཏཱུ་ པཀཱུསཡིཥཱུ་, དཏཱུ་ ཕཏཏཱུམཱུསྟཏཱུརཏཀཏཏཱུརཕེིཏཱུསིདྡྷ་ སམུདཱུཡོཡིཕ་ ན་ སིདྡྷ་, དཏྟ་ སཏི་ ཀཐ་ མདྡྷཾ་ སཏྟ་ པཀཱུསཡཏྟཱིཏི་ ཙེ་ ཀམེན་ སོདཙེཏྟཱུདིཀཏཏཱུར་ ཕཱུཡིཡུ་ ཙ་ ཡོ་ སཏྟཱིཏི་ ཕིཛྙཱཔྲཱུ་ སཱུཏྟཱུཀོ་ ཙེཏྟཾཀོཙར་, ཙེཏྟཾཀོཙརསཱུཔི་ སདྡྷཱ་ པཏ་ བྷཱུལཏཏཕཕཱུལ་ ཀཕཏཱུམཏཏ་ པཀཱུཏིཕིཏཱུཀཾ་, ན་ སདྡྷཱཕཏཱུཏཱུཏཱུཾ་, ཏིཏཱུཏ་-‘པཀཱུཏྟི’དི་ ཨཱུདི་, ནནུ་ ཀོཨིཏྟཱུདིསྟཏྟཱུསདཏཱིཡམེ་ སཏི་ ཀོཏྟཱུདཡོ་ ཨསྟཱུཏྟཱུ་ སདྡཱུཏི་ ཕིཛྙཱཡཏྟི་ ཀཏྟབྷཱུམཀཱཏིཡམེ་ ཨཀཏྟབྷཱུམཀྲོ་ ཕིཡ་, ཀོཏྟཱུདི་ ཨསྟཱུཏྟཱུསདཏཱིཡམེ་ ཕཱུ་ ཀོཨིཏྟཱུདཡོ་ སདྡཱ་ སཱུཏྟཕོཏི་ ཨཀཏྟབྷཱུམཀཱཏིཡམེ་ ཀཏྟབྷཱུམཀྲོ་ ཕིཡ་, ཀཱིཾ་ སདྡཱཏམཏཱུཏིཏཱུ་ ཏིཏམཱུསཀྱཱིཡ་ པཡོཛཏམཱུཏ་- ‘ལཀྵཎཏྟིཏཱུཏཾཏེ’ཏྟཱུདི་, སདཱུཏཤཱུཏེཔཏྟིཡཾ་ པཏེཔདཔཱུཥཱཏུཔཱུཡཏྟཾ་ དཱུཥྟིཏམཱུཏ་- ‘ཨཏྟཱུཔེ’ཏྟཱུདི་, ཨཏྟཱུཔཏི་ ཨསཏི་ ལཀྵཎཏྟཱིཏཱུཏེ་, སཀཱུཏཱུཏིཏྟཱུདིསཏྟེཏ་ ཕཱུཀཱུདཾ་ སཏཀྵཱུཏི་, བཏུཕིཏཱུཾ་ སཀཱུཏཕཱུཀཏཔེསྟོཾཀཱུཨཔབྷཱུཏཕཱུསེན་, མགཱུཏྟེ་ ཕིདིཏཱུཏི་ ཨིམམྣཱཾི་ ཨཐྲཱ་ “ཨཏྟཱུསྨི”ཏི་ (༤-༡༢༡) ཕཱུཀཱུཏཾ་ ཨིདཏི་ ཨཐྲཱ་ “ཏོ”ཏི་ (༤-༣༤) ཏཱཕཱུཏྟཱུཡི་ ཕཱུཀཱུ་ ཕཱུཀཱུཏི་ ཙ་ པདཏཱེཕཱུཏི་ ཕེདིཏཕཱུཏི་ དཱུཥྟིཏམཱུཏ་- ‘མཀཱུཏིསྨི’ཏྟཱུདི་, མཀཱུཏིསྟུ ཕེདིཏཱུཏིཨཱུདིཏོ་ ཨཏིཕཱུཡཾ་ ཕེཔཕེཏམཱུཏ་- ‘ཨིདཾ་ ལྦུཏཾ་ ཏོཏྟཱུ’ཏིཨཱུདི་, དཏྟ་ ཨིདཏི་ ཨིདཱུཏི་ ཕཏཱུམཱུཏཾ་ ཕཱུཀཱུཏཾ...པ༌... ཏོཏྟཱུཏི་ ཨིདཾ་ ལྦུཏཾ་ ཏོཏྟཱུཏི་ མཀཱུཏིསྟུ...པ༌...
ལཀྵཎཾ་ ཕཱུཀཱུཏཱུཏི་ ཕདཏཱུ་ པཀཱུསིཏཾ་ ཏོཏྟཱུཏི་ ཨཐྲཱ་, ཏིསཏཱུ་མཀཱུཏིསཱི་ཏཱུདིཏཱུ་ ལྦུཏཾ་ སམཏཱུཡཏི་, ལཀྵཎཾ་ ཕིསིསཡཏཱུཏི་ སདཱུལཀྵཎ་ སདཱུཏཱུ་ ཨུཏྟཱུརཔདཏཱུཕཱུཏཱུཏཱུཏཱུ་ ཕཱུཀཱུཏཱུཏི་ ཨིམིཏཱུ་ ལཀྵཎཾ་ ཕིསིསཡཏཱུ་ ཏྲཱཕཱུཏཾདཡཏཱུ་ ལྦུཏིཀཱུརེན་, ཨཐྲཏོཏི་ ཕཱུམཏྲཱུཡཏོ་, སཏེ་ ཙ་ ཕིསིསིཏོ་ ཏོཏྟཱུཏི་ སདཱུལཀྵཎསཏོ་ ཕཱུཀཱུཏེ་ ཨིཕཱུ་ [སཏེཨིཕཱུ་ (ཊཱིཀཱ)] ཏྲཱཕཱུཏཾདེཏོ་
ཏོཏི་, ཨཡམིཏཱུཏཱུཏིཕཱུཡོ་ ‘མཀཱུཏིསྟུ་ ཕེདིཏཱུ་ ཕཱུཀཱུཏཱུཏི་ སཏེ་ ཀཏེཏཱུ་ ཏིསམིདཾ་ ཕཱུཀཱུཏཱུཏི་ ཕཱུཀཱུཏཱུསཏེན་ ཡཏྟཱུ་ སདཱུལཀྵཎསཏེ་ ལཀྵཎཾ་ ཕིསིསིཏཾ་, ཏཏྟཱུ་ སདཱུལཀྵཎསཏེ་ སཏོ་ ཡདི་ ཨཕཱུཀཱུཏོ་ ཀཱུཾ་ ལཀྵཎཾ་ ཕཱུཀཱུཏཾ་ སིཡུཏི་ ཕཱུམཏྲཱུཡུ་ སཏོཡི་ ཕིསིསིཏོ་ ཏོཏྟཱུ’ཏི་, ནནུ་ ཕཱུཀཱུཏཱུཏི་ ལཀྵཎཏཱུ་ ཕཱུཀཱུ་ སདཏཕཱུཏཱུཏཱུཏཱུཡཏཏོ་ སདཱུལཀྵཎཏཱུ་ ཨིཏྟཱུ་ སདཏསདཱུ་ ནེརཏྟཱུཀ་ ཏཱུཡཏཱུ་ ཏོཏྟཱུཏི་, ན་ ཏོཏི་ ཀཱུསཱུཏཏཱུ་ སདཱུ་ པཡོཀཱུཏི་ ཀཱུམཏྟཱུཏཱུ་ སདཱུལཀྵཎསདཱུ་ ཕཱུ་ སམཱུསཏཱུ་ ཏེཏཱུཏཱུ་ “ཏཏིཾ་ ཕཱུཀཱུཏཱུ་ ཕཱུཀཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུ”ཏིཨཱུཏིཏཱུ་ ཕིཡ་, ཀོཔཏཱུཏིཨཱུདིསདཱུལཀྵཎཏཱུཏི་ ཨིམིཏཱུ་ ཨཏིཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུ་ དཏྟཱུཏཱུ་ ཏཱུཡོཏཱུཏཱུཏཱུ་ ཙོདཏཱུ་, ལྦུཏཱུཏཱུཏི་ པཏིཏཱུཏཱུ་, ཡཏྟཱུ་ སཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུ།

པིཡོ་ ཙ་ ཀཱུ་ ཏཱུཕཱུཏིཡོ་, ཕཱུཏཱུ་ ཙ་ ཕཱུཏཱུཏཱུཀཱུཡོ།
ཀཱུཏཱུཏཱུཏཱུ་ ཀཱུཾ་ ཀཱུཏཱུ,ཏོཏཱུ་ ཏཱུཏི་ ཏིཡོཏཱུཀོཏི།།

ལྦུཏིཏི་ ཏཏོ་ པཏིཏི་ ཙ་ པཏཱུཏཱུཏཱུཏི་ ཀཱུཏཱུཕིསིསིཏི་ སཏཱུཔིཏཾ་ ཀཱུཏཾ།

ཏཱུ་ ཨཏཱུཏཱུཀོསཱུཾ་, སཱུཏཱིུ་ ཏིཏཱུཏཱུཀོ།
ཨུཔཏཱུཏཾ་ ཀཱུཏཾ་ སཏཱུ་, ཨུཏཱུཏཱུཏཱུཏི་ པཏཱུཏཱུཏི།།

ཕཱུཏཱུཏོ་ ཨུཏཱུཏ་-ཨུཔཏཱུཏ་-པཏིཏཏིཡུ་-སཱུཏཱུཏཱུ་ སཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏི་ སཏཱུ་ ཨུཔཏཱུཏཏཱུཏཱུ་ སཕཱུཏ,ཨུཏཱུཏཏ-ཏཱུཏཱུ-པཏིཏཱུཏཱུ-ཏཱུཕཱུཏཱུ་ ཏི་ ཀཱུཏཱུཏཱུཏཱུཾ་ ཀཱུཏཱུ་ ཕིཏཱུཏཱུཏཾ་ སཏཱུལཀྵཎཾ་, ཏཏཱུ་ ཨཕིཏཱུཏཾ་ སཏཱུལཀྵཎམཏཱུཏི་ ཨཕིཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུ་ ཕཱུཏཱུཡོ་, ཏིསཏཱུ་ ཨཕཏཱུཏཱུ་, སོ་ ‘ཏཱུཏཱུཕིཏཱུཡིསུ་ ཀཱུསཡོ་ ན་ ཏོཏཱུཏི་ ཨིཏཱུ་ དཱུཏཱུ་, ཀཱུསཡོ་ དཏཱུ་ ན ཏོཏི་, ཏཏཱུ་ ཏཱུཏཱུཕིཏཱུཡིསུ་ སཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུཏཱུསུ་ ཏཱུཏཱུསུ་ ཙཱུཏཱུ་ ཕིཏཱུཡི་ ཙ་, ཀཱུཏཱུ—

ཡོ་ ཏིཏཱུཏཱུཾ་ ན་ སཱིཏཱུཏཱུ་, སཱིཏཱུཏཱུ་ པིཏཱུཀཱུཏཱུཡཾ།

པདེཔདེ ཕིཀླེཤཱ, ཕཎེ ཨཱཏྨགཪྫ ཡཱུཏྲི།།

ཕཙཪཏྲ, ཨཡམིནྡྲཛིཏྤྲཡོ "ཡཱུ ཕུཊྟཎཡེན སཾསྤྲཏཔད ཎྲྨོཏཕཎེན པདཊྟཔི ཎྲྨོཏསཱུཕཪྟ སུཏྲཏྟོཔདསྣིཏྲཡ དེཝཱཔིཔིདེཔིཝྲཏླཡ ཙ ཨཛྙེཏྣཱུགཱཏྲེ ནྟསྟྟུཔཔརིཤྐྲེད ཙ ཕིཎཡ ནེཏྲིཝྲེ སཾཕཏྲསཾཕར ཙ ཨཀོསལྟཾ སིཡཱུ"ཏྲི, ཡཱུཏྲཱུཏྟྲི ཏྣཱུཕིཎཡ སཏྲཱུ ཡོ-ཏྲོ ཕིཎཡསུཏྲཛྙེཏྣཱུསཏླེཏྲ, ཏསྐ སོ-ཏྲོ, ཏདཎཏྲིཀྵམེན, པཏེཔཏྲེཏུམསཀྲཏྲི ཏཝྲཏཝྲེཕ ཕུཏྲསུ ཨཛྙེསྣིལ ཨཛྙེཙཏྲ ཨཛྙེཔཛྙིསིགླཱསུ པཕཏྲིཏྲཾ ཨསམཏྲྭ, ཀུསལོ པཎ སམཏྲྭ པཛྙིཕིསིསྣོཀཔཏེལྟཏྲཏྲ, ཕུཏྲཾ ཏི–

ཡཱུཕ ཏིཝྲཏྟི སུཏྲཏྟ, ཕིཎཡོ ཡཱུཕ དིཕྲཏྲི།
ཏྲཕ དགྲཏྟི ཨཱུལོཀཾ, སུརིཡེ ཨབྦླཏྲི ཡཱུཏྲི།།

པཏེཔཏྲྟི པཏེཔཏྲྱེཏྲི པཏེཔཏྲི ཡཱུཕུཏྲཾ ཏིཔིཏྲྨི པཏེཔཏྲཾ, ཕིཏྲྟེཏྲི ཏྲུསེཏྲ, ཏསྣཏྲི ཏི པཏེཔཏྲི ཏིསུཡེཕྲ ཀོ སཕྲཏམཀཏྲ, ཏཕྲ ཙྪུ–

སུཏྲཏྟེསུ ཨསཏྟེསུ, པམུཝྲེ ཕིཎཡསྨི ཙ།
ཏམོ ཏྲཕིསྣཏྲི ལོཀེ, སུརིཡེ ཨཏྲཏྲཏྲི ཡཱུཏྲི།།

སཾསྣཪདུགྲསྣེཕ ཏྲུཀྲི ཏོཏྲི… ཡཱུཕུཏྲ-ཏུགྲམཔརིཙྪཀེན ཨཏུཏྟཔཔཏེཔཏྲིཡཱུ པཏེལཛྙེཏཝྲཏྲ ཨཛྙེཀམཕིསཡཱུསྣ [ཕིསཝྲཏྲ (པོཏྲཀེ)] ཡོ གཀྲེམསྣ, ཕུཏྲཏྟི ཏསྣཏུལོམཔཏེཔཏྲིསྟུལཀཏྲཾ–

སུཏྲཏྟེ རགྲིཏྲི སཏྟེ, པཏེཔཏྲི ཏོཏྲི རགྲིཏྲ།
པཏེཔཏྲིཡཾ ཐིཏོ ཏྲིར, ཡོཀགྲེམྨ ན ཏྲཾསཏྲིཏྲི།།

ཨིཏྲཕཏྲ ཨཕིཛྙཏསཏྲལགྲཙྪསྣ སཀཏྲཔརིཏྲནཾ དསྣེཏྲ ཨིདྲེ སཀཏྲསཕྲིསྟུཡེཀྲ པརཏྲསཕྲིཏྲི ཏདཝྲཡཱུ ཏྲདེསོ ཕུཀྲལོ པརེསཕྲི པཙྪཡོ ཏྲཕིཏྲཾ ན སཀྲོཏྲི དསྣེཏྲཾ 'ཏཙྪ'ཏིཨཱུདེ ཕུཏྲཾ, པཏིཝྲཏྲི ཏྲརཀཾ, ཏཛྙེཝྲ ཏིསཾ ཏིསཾ ཀུལ ཕུཏྲཾ ཏྲཕིཎཡསིགྲཔཏཾ ཏྲཾཏྲཾ ཀཕྲཏྲ ནེཝྲརཏྲདེ ཙ, ཏདུཏྲཡ མེཕྲ-ཏྲསཏྲཀཾ པཏིཝྲཾ, སུཝྲཏྲཏཕྲན ཏསྣལཀ སུཔརིསུཏྲསྣིལེ པཏིཝྲཔཎམེཕ, ཏདུཔཀརཏྲྭ སིགྲཔཏྲདེ, ཨིཏྲ པཎ ཏྲཾ སྣཏྲཎཝྲཏྲ ཕུཀྲལོ ཨུཔཙྪརཏྲ པཏིཝྲཏྲི གཏེཏྲོ, ཏིསཏྲ ཡཱུཕུཏྲ སམཏྲཏཏྲ ནེཕྲཏྲ, སཏྲལགྲཙྪཡེཕྲཏྲི ཨཕཏྲཪཙཕྲན ཏིསུ ཏཝྲིཏུཡེཕ སམཏྲྭཏྲི དསྣཏཏྲཾ པཀརཙཕཎེན ཕུཏྲཾ, ཨཏྲཏྲ པཎ སུགྲུཏསྣིལགྲཏྲཕིརཏེན ཀཏྲཙེ ཀོཙེ ཡཱུཕུཏྲཾ པཏིཝྲཏྲཕིཏྲཾ ན སཀྲོཏྲི… ཏསྣུལཀཏྲ སཏྲསྨཝྲེཏིཡཱུ སཔརཔཏིཝྲ ཏྲཕསྣ ཙ, ཏིཏེཕ ཕིཎཡཏྲརེ ཨཱུནེསཾསཾ དསྣེཏེན ཏྲཀཕཏྲ ཏཕྲཏྲཾ ཏཕྲསྣུལེཕ ཀཏྲ "པཙྪིམེ ཏྲིགྲཔེ ཨཱུནེསཾསྣ ཕིཎཡཏྲར ཕུཀྲལེ, ཀཏམེ པཉྩ ཨཏྲཏོ སྣིལཀྲཏྲ སུགུཏྲ ཏོཏྲི སུ རགྲིཏྲ, ཀུཀྲུཙྪཔཀཏྲཾ པཏེསརཾ ཏོཏྲི, ཕིསྣརད སཏྲ མཏྲཏྲ ཕིཏརཏྲི, པཙྪཏྲཀི སདཏྲསྨེན སུཏིགྲཏིཏཾ ཏིགྲཏྲཏྲི, སཏྲསྨཝྲེཏིཡཱུ པཏེཔཏྲ ཙ ཏོཏྲི"ཏྲི ཕུཏྲཾ, ཨཏྲཏུཏྟཔཏྟི ཨཏྲཏོ ཕཙཏྲིཡསྣཏྲསྣ ཕྲཏྲཙཀཏེན ཡོགྲཾ, ཝྲཛྷཏྲཏུཏྟཔཏྟི ཨཏྲཏོ ཕྲཏྲཙཀསྣ ཕཙཏྲིཡཏེན ཡོགྲཾ, པརིཕྲསྣཏྲིསུཏྲིཨཱུདིསཏེན ཨཏྲཏྲཏྲཾ སཏྲཏྲཏྲི, ཏཾཏྲཀསྨཏྟི པརིཕྲསྣདིཀཾ ཏཾཏྲཀསྨཾ, ཨཛྙེཏྲི ཨསཏྲལགྲཙྪཏྲ, ན ཀེཕལམནེན སཀཏྲཔརཏྲཕ ཏྲསིཏྲ, ཨཔ ཏིཏྲི ཕིཏྲྟི སཏྲསྨིཔི ཏྲསིཏོཡེཕྲཏྲི ཕཏྲསྣཏ 'ཨཏྲཏཏྲ པཏ'ཏིཨཱུདི, ཨཡཱུཔཏེཔཏྲཏྲཏྲཏྲི སཏྲལགྲཙྪཏྲ ཡཱུ ཡེན པཀྲརེན ཨཏྲཏུཏྟཔཾ ཝྲཛྷཏྲཏུཏྟཔཏྟ ཨཏྲེ པཏེཔཏྲཏྲཾ, ཏཕྲ ཨཕྲཏེཔཏྲཏྲཏྲ, ཏཕྲ ཙ ཕགྲཏྲི– ཏཕྲ ཏི སོ སཏྲལགྲཙྪ མཏྲཏྲཏྲ'ཏིཨཱུདི། ཏིཔིཏྲྨི སཏྲསྨཏྟི པརིཡཏྲིཔཏེཔཏྲིཨཛྙེཀམཕསེནཏྲི ཕིཏྲམེཕ སཏྲསྨཾ, ཏཝྲ ཏིཔིཏཀཝྲཏྲཕཙཏཾ པརིཡཏྲིསཏྲསྨོ ནཱམ, ཏིརས ཏྲཏགུཏྲ ཙྪཏྲས ཁཏྲཀཕཏྲནེ དེ ཨསྣིཏྲི མཏྲཕཏྲཏྲིཏྲི ཨཡཾ པཏེཔཏྲིསཏྲསྨོ ནཱམ, ཙཏྲར མགྲ ཙཏྲརི ཙ ཕལཱནི ཨཡཾ ཨཛྙེཀམསཏྲསྨོ ནཱམ, ཏཝྲཏྲིཙྪཏྲིཏྲ ཕུཏྲམཏྲྭ སམཏྲཏྲི, ཏསྨི ཕྲཡིཡཱུ ཐེརཱུཀྲཾ 'ཕུཏྲཾ ཏེཏ'ཏྲིཨཱུདིསྣཏ, ཏཝྲ ཏྲསྣཏྲི ཏེཏྲ, སཏྲསྨསྣཏྲི ཡཱུཕུཏྲསྣ ཏིཔིཏྲསྣ སཏྲསྨསྣ, པདཝྲཛྷཏཏྲི པདཏྲ ཝྲཛྷཏཏྲ ཏཾ, ཏཝྲ པདཾ ཏྲམ སུཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲ, ཝྲཛྷེཡཏྲི ཨཏྲྭ ཨིཏྲཏྲི ཝྲཛྷཏཾ-ཕྲཏྲཾ ཨཕཡཱུ པཏྲིཏྲ གཏྲཏྲི ཨཏྲྭ ཨིཏྲཏྲི པདཾ-སུཏྲཏྲཏྲི, ཕྲཏྲཾཕ ཝྲཛྷཏཾ, སིཔིལཏྲེཏྲཏྲིཔདམེཕཏྲ ཕུཏྲཎཡེན ཝྲཛྷཏཏྲི པདཝྲཛྷཏཾ, ཏཾ, ཏུཏྲིཀྲིཏྲཾ ཏུཏྲ ནེཀྲིཏྲཾ ཚཕིཏྲཾ

ཕིནྣེཏྭཱ་ ཀཐིཏཾ, ཨཊྛ་ ཙ་ དུཀྑིཏོཧི་ དུཀྑིཏཱཧིཏཱཡེཝ་ པདབྷཉྫནསྶ་ ཏབྦཙནིཡེཔི་ དུཊྛཔིཎྜཀོ་ ཏོཧི, ཕུཊཔཏིཔཀྑོཧི་ ‘ཨཔིཎྜཏསཏྟཡཀྑོཧི’ཏྱཱདིནཱ་ ཕུཊསྶ་
ཕིཎྜཏསཏྟཡཀྑཊྛཱདིནཱ་ པཏིཔཀྑཝྶཔཏོ, ཝྶཔཕུཊྛོ་ ཧི་ ཨཡཾ ནིདྡེསོ,ཏཕྤཊྛཡལོཔོ་ ཕྶ, ན ཧི ཨཊྛཔ ཨཏྠནཱ ཕེདིཏབྦོཧི ཡུཏྟོཏི།

ཏདེཔཏྠེཝཱདིནཱ ཡཐཱཝུཏྟཾ ནིགམེཏྭཱ སཉྫཱཔིཏྟནེ པཡོཛནཾ དསྶེཏི, ཏཏྠེ ཏེཏྱཱ ནིཡྱཱཏོ, ཡསྶ སཏྟཡཀྑཊསྶ ཛྷཱནཾསྶནེ སེཾསེ ཏསྶཏི ཨཊྛོ, ཨེཝཏྠེ ནེདསྶནཏྠེ ནིཡྱཱཏོ, ཨེཝཾ སཔྤཡོཛནཏྠེ སསྤཏྠཾ, ཏདེཝཏྠེ ཝ ནིཡྱཏསམུདྡཡོ ཡཾ, ཕུཊྛེན པཀཱརེནེཏྶྶཱིཾ ཨཊྛཾ ཝཏྟཏི། ནནུཙ སཉྫེནཾ སཉྫཱནཾ ཝཏྟབྦཏེ “ཨཛྷཱདཡོ ཏིཏྱཱིསཝཏྠཱ”ཏིཛྷཱདིནཾ ཕྱཱཀཱནཾ ཕིསུཾཕིསུཾ མཏྟཏྟཱ ཀཱཏོ ཝྱཱཀྲཔཾ སཏྦྶཱཏི མཛྫྷཱནོ ‘ཏཝྤཏི’ཏྱཱདིནཱ སཉྫཱཕིཏྟནེ ཝྱཱཀྲཔསབྦྷཱཔཾ སམབྦྷཏི, ཏོཏྱཱཏི ཨཔཏྟཱརཧེན ཀཏྟཙེ པརསབྦྷེ ཕིཡ ནོ ན ཏོཏྟཱཏི དསྶེཏི, པཏིཔཏྟིཝྱཱཀྲཔསྶི ཙེཏྦ ཏོཏིཔ, ཏཝྤཏི “ཕུཊྛཔརེན སཔཊྛོཔི”ཏྱཱཏོ (༡-༢༩) ཕཊྛཱདིསཉྫཱསམུཏྟཱརིཏྟཱ ནཱཏྟཱནམཏྟཱཕགམིཏུམཡཏྟི པརེ པུཀྑིཏྟཱ ཛྷཱཏིཏབྦཱ ཨསྶ, ཏཏོ སཉྫཱ-ཕསེཡྻ, ཏཏོསྶ སཉྫཱཏི སཉྫཱསཉྫིཕིཕེཙནཾ ཏདནུབྦྷཱནཏྟི པརསྶུཏྟཔེཀྑཱཡ ཛྷཕིཏབྦཾ པཏིཔཏྟི གཱརཕྱཱཛྷཱཕྱཱ། ཨིདཱནི སཏྟིཔཏོ སཏྦྷཱཀཱམཾ དསྶེཏུམཱཏ-ཨེཕཾ ཏྱཕི’ཏྱཱདི, ཏཕྱཱཏི པཙམཾ, ཛྷུཔཡུཛྫམཱནཏྟཱཏི ཛྷཕྱཱརིཡམཱནཏྟཱ, ཕིསཡོ གོཙར ཡཏྟཏི སྦྷཱདཡོ ཕིཏྟྭི ཡཏྟེ, སཏ ཕིསཡེནཱཏི སཕིསཡྻ, པཙམཾ གཏྟིཡཏྟཏི པཀཏི ཡཏོ སྦྷཱདཡོ ཕིཏྟྭིཡཏྟེ, སཏ པཀཏིཡཱཏི སཕྲཀཏིཀཱ, ཡིཏྟཱདིཀཏྟེ ཛྷཱདིསཏྟིན‘སཡཏྟྟཡ’མིཏྟཱད ཨེཀཱཏྟཱདི, ཡིཏྟིཏྟཕྲ ཡིཏྟིཀཱ-ཨིཏྭིཕིཏཡོ, ཨེཀཱཏྟིཏྟཕོ སམྤསོ, ཏེན, སྤམཛྫོ སམྤནཏྟཱ, སམྤནཏྟཏྟདིཕུཏྟིཡ “ཏཏྟདིཕིསིཏྟི པུརིསྤ དེཕིཡ’ཕསིཏྟདིཕིསིཏྟི ཨཔཏྟཱདིསྶི ཨཏྟི པཕཏྟནཏོ།

ཨིཏི མོགྒལླཱནཔཉྫིཀཱཊཱིཀཱཡཾ སཱརཏྠཝིལཱསིནིཡཾ

སཉྫཱནཏྟཡཔཏྟཝཎྞནཱ སམཏྟཱ།

༡. པཋམཀཎྜཔཀརཎ

སཉྙཱཀཔྤ

༡. ཨ ཨཱདཡོ

སབྦཔཋམཾནྣཾ སདྡཀཎིརཏྠཀཎྜབྦྷིནྣཱིརཱུ 'ཨིད'ཏྠིཨཱདིནཱ སདིཏྠཏྠེན སཾསཡམུཔདསྶིཡ སདྡཱཀཏམསྶ དསྶེཏུཾ 'ཨ ཨཱཔ...པེ...༌ སདྡཀཏ'ནྟི ཝུཏྟཾ, ཨུཏྟམཏྠཀཱདིཝཱཀྱཱམཱིཏི 'ནམ བུདྡྷཱཡ, ཙ ཨཔྤུཏྟ, ཀཏྟམཏྟཱཤྣཾ, པཡུཉྫཔཱིཏྱཱ'ཨིཙྩཱདིཀཾ, ཨཔཡཔཱཏྟཱ མཏྟམཏྟཱཏི སམྦནྡྷ སམྦུདྡྷཡཏྟཱཏྟཔཀོ ཨནཏྠཀཾ, ཨཱདིཝཱཀྱཾ "མནོསིདྡྷ མནོམཡཱ"ཏིཨཱདིཝཱཀྱཾ, སདྡཀཾ པཏྟ པདཏྟཱ མཏྟམཏྟཱཏིསམྦནྡྷ པདིཏིཏོ།

ཨཐ ཨཱཙརིཡཏྟཾ སདྡཏྟཱཏྱུཏྟཾ ཨིདཾ ཝཙནམིསྶདིཔཱིཀཱསྶནྟརསམྦུཔེ ཀཐཾ ནེཡཡོ ཝུཏྟིཡཾ ཝུཏྟིནཏྠེན སདྡཀཏྟམིསྶཏྟིཡ ཏེསམིཏྟཏྟཔཡོཀིཏྟཾ ཀམེན པཏིཝུཏྟཡིཏུམཱུཏ 'ཝཎྞཱམཱུཏྟཱཏྟམེཔིད'མིཏྟདི,' ཨཱཀཱརཱདཡོ ཏེཝཎྞིཏཏྟཱ'ཨིཏྟདིནཱ ཝུཏྟིཡཾ ཝཎྞམཏྟཾ ཨཏྠཾ ཡསྶ ཏཾ ཏཐཱ ཝུཏྟཾ, སདྡཏྟཾ སདྡཏྟཱཏྟཾ ཨཏྟཏྟཱཔཏྟཾ ཨཱཏྟཏྟཾ ཨཏྠཾ པཡོཛནཾ ཡསྶ ཏཏྠི ཝིཉྙེཡྻཾ།

སདྡཏྟཏྟཱཏྟཱཏྟཔཀཏྟཱཔཱིཏྟ "ཀཱཏྟིཏྟ ཀུཏཏྟཀེཏིཏྟ"ནྟི (༨-༡༠༠) ཨཱདིནཱ ཀཏྟཱདིཏྟཾ སདྡཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཾ དསྶནཏོ, ཡཐཱཀཏྟརེན སདྡཏྟཏྟཏྟཾ ཨཏྟཱཏྟཏྟཏྟ ཨཱཔཏྟཏྟཱཨིཏྟཏྟཾ "ཏྟཏྟཏྟ"ནྟི (༥-༨༥) ཨིཏྟཏྟཡི ཨཱཀཱརལོཔེ ཙ ཨཱདིཏི ཨཱཨཱདིཡེསཏྟི ཨཏྟཔདཏྟཏྟམཱཏྟ ཡོཏྟི "ཡོསུ ཏྟཏྟ ཡུམེ"ཏི (༢-༨༣) 'ཏེ ཨཱཨཱདཡོ'ཏི, ཏཡོ ཙ ཙཏྟཏྟཱཏྟ ཏྟཏི ཙཏྟ སམཱསེ "ཏཏམིཏྟཏྟིཏེ"ཏི ཙཏ ལོཔེཙ རསྶེ ཙ ཏིཏྟཱཏྟཱཏྟཏི, 'པཉྩ-པཉྩནེ'ཨིཏྟཏྟཏྟ "ཏྟཔཱཀཱརཀིསྶ ཏྟཏྟ ཏྟཀཱ"ཏི (༥-༨༨) ཨཏྟཏྟཏྟཡིཡོཏྟི ལཱདེསི པཉྩཨིཏི ཙ སིཏྟཏྟཏྟཏོ, པཡོཀཱཏྟཡམཏྟཏྟཏྟ ཏིཏྟཱཏྟཏྟཱཏྟཔཉྩསཏྟཏྟཏྟ པརེསུ ཨིཏྟ ཨཱཨཱདིསཏྟ པཡུཏྟཱཡཏིཏྟ ཨིཏྟཾ པཡོཀཱཏིཡམཏྟཾ, ཨཡཏྟཏྟ པིཀཱཏྟཏྟཏྟར སཏྟཏྟཏྟ "ཨཏྟཏྟཏཏྟཏྟཏྟཔི ཀཏྟཏྟཏྟཡོཀཱ པིཀཱཏྟ ཏྟ"ཏི (༨-༡༡༨) པཡོཀཱཏིཡམཏྟཏྟ ཏྟཡམཏྟཏྟ ཏིཏྟཏྟ, ཏྟཏྟཏིཏྟཏྟཏྟ ཨཱཨཱདིསཏྟཏྟ ཏྟཏྟ ཏིཏྟཱཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨཱདིཏྟ ཏཏྟ ཏིཏྟ ཏྟ སོ ཨིཏི, ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཀཏྟཏྟ པིཏྟཏྟཏྟཏྟ, ཨཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨཀཱམཏྟཀཱམིཨཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཀཏྟཏྟཏྟ ཨཏྟཏྟཏྟ ཡེཏྟ, ཨཀཱམཏྟཀཱམི ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨཱཨཱདིསཏྟཏྟ ཏིཏྟཱཏྟཏྟ པཉྩསཏྟཏྟ ཨཱཀཱམཏྟ ཏཏྟ ཏིཏྟ ཏྟ སོ ཨིཏི, ཨིཏིཏྟཔི སཏྟ, "ཡཏྟཏྟརེ" (༡-༣༠) "ཏྟཏྟ སཏྟ"ཨིཏི (༢-༥༣) ཨཱདིཏྟཀཱམཏྟཾ དསྶནེན, ཨཱཀཱམ ཡིཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨུཀཱར ཀཀཱར མཀཱརཏྟཾ ཨཏྟཏྟཏྟ, པིཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏིཏྟཱཏྟཏྟཔཉྩསཏྟཏྟཾ ཨཱཨཱདིསཏྟ པིཏྟཏྟཾ, ཏི ཏྟ ཏྟཏྟ-ཏི, ཨིཏྟཏྟཔི སཏྟ 'ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ'མིཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ པིཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ, སཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ སཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ པཀཱཏྟཏྟ ཝུཏྟཾ, ཏཏྟ ཀཱརཏྟཏྟཏྟ- 'ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ'ཏི, ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨུཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨཏྠཾ, ན ཏི པིཏྟཏྟཏྟ པིཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ པཏིཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨཱཙརིཡཏྟཏྟཾ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ སཏྟཏྟཏྟཏྟ ཀཏྟ སིཡཱཏྟི, ཡདི ཨིཏྟཏྟ སཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཀཱཏྟཏྟཏྟཏྟ, ཏཏྟ སཏྟ 'ཏྟཏྟཏྟཏྟ'མིཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟ སཏྟཏྟཏྟཏྟ, ཡོཀཱ སིཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ དསྶནཏོ ཨུཔཏྟཏྟཏྟ 'སིཏྟཏྟ-ཡཾ ཏྟཏྟཏྟཏྟ'ཏི ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏིཏྟཏྟཏྟ, ཏཏྟཏྟཏྟཏྟ ན ཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟ 'ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ན ཏྟཏྟ'ཏི ཝུཏྟཾ, ཏཏྟ ཨཱཨཱདིསཏྟཏྟ, ཏིཏྟཾ ཏིཏྟཱཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟ ཀཏྟ ཨཱཨཱདིཏྟཏྟི, ཏཏྟ ཨཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ-ཏིཏྟཱཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟ ཨཱཨཱདིསཏྟཏྟཏྟ ཏྟ ཨཱཏྟཏྟཏྟ, ཏཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟ ན ཏྟཏྟཏྟ ཨཏྠཾ, ཏཏྟ ཀཱརཏྟཏྟཏྟ- 'ཨཏྟཏྟཏྟ'ཏིཨཱདི, ཨཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟ, པཀཱཏྟ སཏྟཏྟཏྟཏྟ, ཡཏྟཏྟཏྟ པིཀཱཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨུཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ སིཡཱ, ཏཏྟ པཏྟཏྟཏྟཏྟ ན ཏྟཏྟ... ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཨུཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟ པཱརིསཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ 'སཉྙཱསཉྙཱ'ཏྟཏྟི།

> མརིཡཱདཱཡཏྟཏྟཏྟཏྟ, སཏྟཏྟཏྟ ཡཏྟཏྟཏྟ ཏཏྟ།
> ཙཏུབྦིདྷཔཡོཀཱརཡཾ, ཨཱདིསདྡཏྟ དཱིཔིཏཏྟ།།

མརིཡཱདཪྠ ཨིཏྱ ཨཱདིསཱཪྠེཏི ཨཱཧ-'ཨཱདིམརིཡཱདཱ ཤཱསྟྲེ'ཏི, ཨུཔལཀྵཎཏྭཱཏི ཨུཔལཀྵིཡམཱཎཱནཱམཱཀཱཎྜཱིནཱཾ གཎནེ ཀཱརཎཏྭཱཔེན ཨཔྲཏྱཱནཏྭཱ,

ཏེནཱཧ-'ཨུཔལཀྵཎསྱཔསཱཪྻཱིཡཏྭཱཏྶཱ'ཏི, ཀཱརིཡེཎཱཏི ཤཀྟསཱཧྱཧཤཱཏྭཱ, ན གཱཎྜྲི ཨཱརཎཡཾ ཧྲཔཏི..གཱཎྜམུཔསཱཪྻཱིཡ ཤྭྱཏྭཱ ཨཧྱཔདབྭཱབིཔ པདྭཏཱ, སཧྱཱཡ ཤཱཔིཏི

ཨཀཱརསྱ ཤཀྟསཧྱཡ ཨབྷཱཔི, ཏྭཔཏྟེཏི ཏཱཡིསྭཏྭཾ, ཏིཏཱཡིསྭ+ཤཀྟིཔདརྷྐ, ཏིཏཱཡིས+ཤཀྟིཧྭ, སུཏྤཤཡཔསྭཔི སུཏྲསམྤྲྀཏྟ "བྲཧྨཎེ ཏིཀྵྞརསྭཱ"ཏི (༡-༣༢) པན

ཕུཏྟཾ, རསྟཏྟྭ "ཏིཀྵྞརསྭཱ"ཏི པོགཔིཏྭགེན, ཨིཏརསྭ བྲཧྨཎཔརསྟེཤ རསྟཏྟེ དསྟིཏི ཏིཏཱཡིསཨིཏི ཨབྲཧྨཎེ པདཾ ན སམྦྷཱཪྻཱཏི པིཏྱཱཡཏི, ཨིཏརཏྟིཏཪཔོགཙཏྟྲི

བཏུཤཙཎིན ཧྭཔིཏབྲཏྟེ ཨཱཧ-'ཨིཏཤཙནསྭཱཏྭ'ཏིཨཱཏི, པིཏྟེཏིཔཏྟི ཨཧྱསྭཱཏྭཔོ, རསྭ ཨེ ཨོཀཱརེཏི ཏིཙཏྟཱིཡིསཀྵཎྟཎཏྟེ སམྦྷཱཉྩ, ཨེ ཨོཀཱརེ ཏྟིཏི སདབྲེ ཏཏིཡཱ,

སཀྵཎྟཎུསཱརེཎཱཏི སཀྵཏི "སཏྟེ ཡཀྵཎཾ རསྭ ན སཏྟེ"ཏི ཕུཏསྟ ཨཎུསཱརེན, གོཏྟིཏི སྭ སནཕྲསྭདགཙོཡིཡབྲཏྟཕྲིཡཱཙརིཡཾ དསྟིཏི, ན ཏིཙྟཱིཾ ཤདཪྠ-ཡམཏྟིཤྭཡོ

'རསྭཨིཡཱཏི ཨིཔསཏྭ སཱཏྟསྨིཡཔསྭཪྻཏགོ ཧྭ སིཡ པེཏྟསྨིཡཔསྭཪྻཏགོ ཧྭ, ཡདི ཏུཤ པེཏྟསྨིཡཔསྭཪྻཏགོ, རསྟཏྟསྟ ཨེ ཨོཀཱརེསྭ སསྭཧྭ ཏིསཾ ཏིཀྵཀཱལཕྲཔཏྟེཏི ཏི

ཏིཀྵཡེཤ སིཡཾ, ཡདི པན སཱཏྟསྨིཡཔསྭཪྻཏགོ , ཏེསུ རསྟཏྟསྟསཧྭཧྭ རསྭཀཱལཕྲཔཏྟེཏི རསྭཨིཤ ཏི སིཡུཏྟི 'ཨིཏྭཏིཨཱདིསུ ཨེ ཨོཀཱཏྟཾ ཨུཏྟརཎཀཱལཀཾ

རསྟཏྟམིཤ ཧོཏཱི'ཏི, རསྭཀཱལཤཏྟོཡིཧྭཏི ཨིཤསཏྟ སོགཏི ཤཀྟཔིཏིསྟུཏྟ ཀཱལསྭེཧྭཧྭ ཤཀྟཎཏྟ པཙྩཀྵ སིཏྟཏྟ པམྦྷཎསིཏྟཾ ཧྲརམཏྟིག མེ ཨོཀཱཏྟཾ རསྭཀཱལཤཏྟཾ

ཏིཔེཏི, ཨཏྟཱཏི ཤདཪྠ པནཡམཏྟིཤྭཡོ 'ཨིཏྭཏིཨཱདིསུ ཡདི ཨིཀཱཏྟདཡོ ཏིཀྵཨིཤ སཾཡོགཔུབྦཏྟ རསྟཤ སིཡཾཏྭ སཏི ཨཏྟཱཏི ཨིཏྭཔི ཏིཀྵོཤ ཨཱཀཱརཾ སཾཡོགཔུབྦཏྟརསྟོ

ཨིཤ ཨུཏྟཏིཏི ཨཱཔཱཪྻཱཡ, ཏསྭ ཨུཏྟརཎཀཱལཀོཤ རསྟཏིཀྵཏྟཔོ གཎེཏབྦོ'ཏི, གཏྟཡཎཕུཏྟིཤཀྟཏྟ ཉཱསོ, ཏཙྩཔཎེཏི པཏིཏྟ ཨཙྩིསམཀྵཎཏྟཾ ཉཱཔཎེ, པཡོཛནཏྟཱཡཱཏི ཏིན

སཱཏྟིཏབྦཱཤ གསྭཏི ཨིཏྭཱཤ ཨཏྟཤམཱན, གིམེཏྟ སམུདཡེ ཧྭཀྷཔརིསམཏྟི, ཨུདཏྟུ ཨཤཡཔེཏི ཨཱཧ- 'པཙྩོག'ཏྟི, ཨཙྩཱཏྭ 'རཀྵ ཤན'ཏྟིཨཱཏིསུ པིཡ སམུདཡེ

ཧྭཀྷཔརིསམཏྟིཡཾ "ཨིཡུཤཀྟ ཛྷཡ ནམསྟཏྟེ" (༡-༨) ཨིཏྟདིཀཱ ན སིཛྫྷཏིཏི, པཙྩོགཱ ཤཀྟ ཉཱམདེཏྟཏི ཨཀཱརེ ཤཀྟེ ཉཱམ ཏེཏི ཨཱཀཱརེ ཤཀྟེ ཉཱམ ཏེཏིཏིཨཱདིནཱ,

ཨཤཡཔེཏྟདིནཱ ཕུཏྟིཡཾ ཨཕུཏྟིཔི 'པཙྩོག'ཏྟི ཤཙཎེ སདིབྦཏྟཾ ཀཱརཎམཱཧ, དིབྦཏྟོཔདཱིརྻ ཙཏུབྦ སུཔཱིན པཏེཔཏྟུ སཀྵཏི, ཨིཏྭ ཏི པཙྩོགཏྟི ཨཕུཏྟིཔི ཏེཤདཪྠ

ཏྲཱིརྻཱིཡཏྟུཏིཨཱདིནཱ པཙྩོགཾ ཛྷུཏྟཱིགིརིཡཱ པརིསམཱཔྟིཡཏི, ཏེནཱཧ-'ན ཙོཏྟཏི' ཨིཏྟདི, ཨཐཱཧྭ སམུདཡེཔི ཧྭཀྷཔརིསམྦ པཏྟིཡཾ སཏི སམུདཡེ པཤཏྟ སཏྟ ཨཤཡཔེསུཔི

ཤཏྟཏྟཏི 'སམུཏྟིགཏིསདསྟཎེཔི སམུཏྟ ཏིཏྟྲ, ཁཏྟིགཏིས བྷཏྟཡཔི པཙྩཡ པཙྩཀྵཏྟཏིཨཱདིསུ པིཡ ན དོསོ, ཏེནེཤ ཕུཏྟིཡཾ 'པཙྩོག'ཏྟི ན ཕུཏྟཾ, ཤཀྟསཏྟཤ

གཱཎྜཏྲེཀཏྟྲཏྟིཔི པཀཱརཎཏ ཨཀཱཏྟདཔོཔིཏྟ ཕུཏྟཏྟིཏི ཨཱཧ-'ཤཀྟིཡཏི'ཏྟདི, པཀཱརཎཏོཔི ཨཏྠ པིཏྲཛྫཏི, ཕུཏྟཾ ཧི—

ཨཏྠ པཀཱརཎྟ ཡིཏྟྲ, ཨོཙིཏྱ དེསཀཱལཏོ།

སདྟྟ པིཏྲཛྫཡཏྟེ, ན སཏྟཡེཤ གིཤཡཱཏི།།

ནནུ ཛྷཡཱདིསཧྭ པིཡ ལཏུསཏྟཾ ཨཀཱཏྟ གསྭ གཱཏུསཏྟ གཱཏྟཏི ཙོདནཾ མནསི ནིཏྟཡ ཏུཡྻཱ ཨཎྟཏྟྲཤསེན ཏིཔྲཀཱཏྟསུ སཧྭསུ ཛྷཡཱཏི ཏུཡྻཱ སཧྭཏྟཏྟཔེན

པོཏྟརསུཁམཏྟཔཡོཛཏྟ, ཨཎྟཏྟསཧྭ པན ཏཔྲཡོཛཏྟཔི ཏོཏི ཏདཧྭཔྲཡོཛཏྟ པྲཱིཏི དསྟིཏུམཱཧ- 'ཨིཤ'མིཏྟདི, ཤཀྟིཡཏྟི ཨཪྠ ཨིཏིཏིཏི ཕུཏྟམཏྟཾ ཨཏུགཏྟ ཨཏུགཏྟཏྟ

ཤཀྟསཧྭ ཏྟཾ, སཏྟིཏྟིགམཏྟིཡསྟཏི སཏྟིན པིཧྭཏྟབྦྷ, ཤཀྟཾ སུཡམསྟཏི ཤཀྟསུཡཀྭ-ཨཪྠ, ཏསྭ ཧྭཔོ ཤཀྟསུཡཀཏྟ, ཨཏྭསྭ ཤཀྟསུཡཀཏྟཾ སྟཏྟིཏི 'སུཔི'ཏྟིཏྟ, ཤཀྟཾ

ཏུཔཾ སཧྭཔོ ཨིཏིསཏྟི ཤཀྟཏུཔྲཏྟ-པདྟི, སམུདཡོ ཧྭཏྟཾ ཏུཔམསྟཏི སམུདཡཏུཔཾ ཧྭཀྲཱི, པིཧྭཏྟཏྟམཏྟཪྻཏགཱ པདཾ, པདསམུདཡོ ཧྭཀྲཱི, སཏྟཏྟཏྟིཏསུཔཏྟཏྟིན

ཤཀྟསཏྟཤཙཏྟཡཏྟཾ གཏྟཏི ཤཀྟམཡཏྟཏི སཏྟཔི སམྦྷཏིཔརམཏྟཏྟིཏྟིཀྟ ཨཪྠ ཧྭཀྲཏྟིགམཏྟཡོ ཤཀྟཏེཤ པིཏྟཱཡཏི ཏཱམ ཏསྟ ཡཏྭ ཕུཏྟམཏྟ པིསེསདསྟཾལཏུསཏྟཡ ན

སཀྵཏི ཏདབྦམཀཱཏྟཏྟཾ གཱཏྟཏྟྲ ཤཀྟསཏྟ གཱཏྟཏི ཨཏྟིཤྭཡོ, སསྟཏི སཏྟཏཤསེན པཤཏྟ པོཏྟར, པརམཏྟ སཏིཏྭཏ པཙྩཱནཏྟཱ། ཨུཏྟཏི པནེཏིཏི ཧྲིཏྟ ཏཏིཡོ གོཏྟཏྟ

ཏཱམ ནཏྟི, ཏཏྭཏ ཕུཏྟཾ—

ཏུཔེ སཏྟནེ ཨཀྵཱསི, སམྦྷཏྟྲ ཤདཏྟཾ ཤར,

སཏྟཏྟཾ པརམཏྟཏྟ, ཏཏིཡཾ ཏུཔལཀྵཏྟཏི།།

ནནུ ཙ—

ཨཔྲཱཔྟཱརམམསཛྫིཏྣཾ, སསྨཱརཾ གུཔྟཝིཏྣཡཾ།

པསཀྟྭཱཔྱ སུཏཱཀྵི, ཨཱཔྟུ ཏཔྲཔྟཱཏྱལྦཀོཏི།།

"ཨཱཧྲདཡོ ཏིཏྲཔྟིས པཎྜུ" "ཏིཏྲཔྟིཧྲདཡོ པཎྜུ"ཏི ཕྲ པཏྲཝཱཀྱེ ན ཏཕྲ སཏི སཀྵིཏྲཾ སུཏྲཾ སིཡཱཏི, ནནུ སཏྲྀཏོ མཏྲཱལཔཙཎེན ཏྲཡིཏབྱཾ, ཨཀཱརོ པཊིསེཏྲཀྵིཔི ཏོཏྲཏི (ཀ) སཏྲྀཏོ སིདྡྷཱསཏྲཱཔཏིཏཏྲ, ཨཐ ཏོཏྲ པུཏྲ ཀྵལྤཏི སཛྫ, སཏྲསཱཏྲནམཏྲཔྲཡོཛནཏྲ པན སཏྲཡིཏྲཱནཏྲ པུཏྲཙརིཡ སཛྫཔྲལམིཏྲཏི གཾ པུནཔི པཀྵཏིསཛྫཡིཏྲནེན གཱཏྲགྲཱརཔ གཱརཀེནཏི སཏྲམིཏཾ, པུཏྲཙརིཡེསུ པན གྲཱརཔཾ ཏཏྲུགཱམནཏྲ ཏྲིཔིཏྲཾ གཱཚཾ སཛྫཔོཔྲུནྟྲཡཀྵེ, ཡཏྲེཔྲཾ སཾཡོགསཏྲཱནམལོཔཏཡོཔི སཛྫ པུཏྲཙརིཡེཏི པུཏྲ པཏྲཏྲཏི ནནུ ཏྲོ པུཏྲམིཔྲཏྲེཏི'གཱཚཾ སཛྫཡོ ཨཱཔྲཡཀྵེ'ཏི, གཱིཏྲཏྲཔྲནཏྲརེན ཏྲཔཏྲ ཏྲཔི པིཛྫཏྲཾ ན སཱཔྟི, གཱིསཏྱི སུཏྲཱགཏྲཔི པཏིཔཀྵམཏྲུཏྲཔལཀྵིཏོ པཀྵཏྲམཏིཏྲཏྲམཱཀྲཏྲཏྲིནམཏྲགཱཏིཡོ ཨིཏོཔཏིཏྲཨིཏྲཏྲཱཀྲིཡིཏྲཏྲཏྲཔཀྵཏྲཡ ཏོཏིཔྲཱཀྲཏྲཏིཏོ པིཏྲཏྲི, ལོཔེན ཏེཏྲིཏྲཏྲ པཏྲཏྲ ཨཏྲཔཀཾ སཀྵིགཾསཔཙཎེཏྲཏྲཔྲ སཾཏིཏྲཡཏེཏྲིསོ, ཨཏྲགྲཱམོཏི ཨཱཧྲདེཏྲཡྤ སཏྲཔུཏྲ, ཏཏོ ཏེཏྲིཏྲ བྲཧྨཏྲ, སརེསུཔི ཨིཀཱཏྲཏེཡྤ ཨཀཱཏྲདཡོ བཏུཏྲ པཙམཾ པུཏྲ ཕྲཏྲཏྲཱགམེན, ཏཏོ ཏིཏྲ ཕྲཏྲཏྲཱགམེན, ཏིསུཔི རསྨཱཔ ལཏུཏྲ པཙམཾ པུཏྲ, ཏཏོ ཏིཏྲ, བྲཧྨཏྲེསུཔི པཉྙཱ བཏུཏྲ ཕྲཏྲཔཏིཔྟཏིཡྤ པཙམཾ པུཏྲ, ཏཏོ ཡཀཱཏྲདཡོ, པཏྲིསུ ཙ ཨགྒྲོསུ པཙམཾ པུཏྲ, ཏཏོ གྷོསུ, ཏིསུ ཙ སིཁིཡྤ པཙམཾ པུཏྲ, ཏཏོ ཏྲཏིཏྲ, ཏཏྲཔི ཨཔྲཱཀཏྲ ཏིཏྲ པཉྩམྤ པུཏྲ, ཏཏོ ཡརལཝྤ གྷོསཏྲཏྲ ཕྲཏྲཏྲཱགམེན, ཏཏོ ཏྲཏིཏྲ སཀཱརཏ ཀཱཏྲ, ཏིསུཔིཏཀཱརོ གིསཏྱི ཨོརསོཔི ཏོཏྲཏི ཏིཏྲཏྲ པཀྵ པུཏྲོ, གིཏིཙེ "ལཝཎམཔིསེསོ"ཏི ཏིཏྲམཔིསེསེ པུཏྲཏྲཏྲེཔི ལིཔིཏྲེཏེན ཕྲཏྲཏྲེཏེན ཙ ཏྲིཏྲཏྲ ལཀཱརོ པིསུཾ ཨཔྲཱརཏྲཔེན གཏིཏོ, སོཔི གྷོསཏྲཔེན ཕྲཏྲཏྲཱགམེནཙ ཏཀཱརཏོ པརཾ པུཏྲོ ཏེཀྲཏིཏྲཾ པན སརཏྲཏིསཏྲཔིཏེཏྲཏྲཏྲ སཏྲཔཀྵ པུཏྲཀྵི ཨཀཱཏྲཏིནམཡམཏྲཱཀྲམོ, ཨིམཏྲིཔྲཏྲཱཀྲམཏྲ མཏསི པིཔཏྲ པཏྲམཏྲཏྲ ཏིཏྲཔྟིསྟཏི གཀྲཏྲཔརིཀྵོཏྲ ཏཏྲིཏཏྲ ཙ 'ཏེཏྲཏིཏཏྲ'ཏི པུཏྲིཡཾ པུཏྲཾ, པཀཱཏྲཾ སཱལྤསཏྲཏྲཏྲཾ, ན པཀྵིཡཏི, ཏི སཏྲསཏྲཱརཀ སཏྲཏ སུཏྲཔྲཡོཛནཏྲཏྲཔྲ, གིཏྲཔི ན པཀྵིཡཏི, ཨཏྲིཏི པན གཐམཀཱཏྲཏྲཏྲིཏྲམཡམཏྲཱཀྲམོ ཨུཔྲཀྵཏི སིསྣཾ གཏྲ པིཀྵཏྲཔྲཡོཛནསྤཏི ཨཏྲཱཀྲམསཏྲཏྲ ཨཏྲགཐནཏྲཛེན པཀྵིཏོ ཡིཔྟཏི, གཏྲིཡཏྲེ ཨུཀྵཏྲིཡཏྲེ ཨིཏིཏྲཏི གཱརཀཾ, ཏཏྲ ཨེཔྲཏྲམཏྲཏྲ ཏྲལུཏྲཏྲཾ, ཨེཔྲཏོཔགྲཾ མུཏྲཏྲཏྲཾ, ཨེཔྲཏགྲཾ, ཏཏྲཏྲཾ སིསྣཾ སཀཱཏྲཾ གཱརཀཾ, པཡཏྲི པཡཏཏྲཾ, ཏཕྲན པཀྵཏྲཏྲརཀོ ཨཏྲཏྲར བྲཏིཡོ ཙ ཨུསྨཏོ, ཏཏྲ ཨཏྲཏྲཏྲཔཡཏཏྲཾ-སཾཔུཏཏྲམཀཱརཏྲ, པིཔཏཏྲཾ སཏྲཾ སཀཱརཏཀཱཏྲཏྲ ཤུབྲཏྲཾ པཀྵཏྲཾ, ཨཱིསཾཤུབྲཏྲཾ ཡརལཝྤཾ, བྲཏིཡཔཡཏཏྲ སཾཔུཏཀཱཏྲཏྲཏི, ཕྲཏྲཏོ པཏྲསཏྲཡྤ པིཏྲིཡམཏྲཀཱརིཡསཏྲཔྲཡེན པཡོཛནསཏྲཔྲ ཨཱཏ-'ཕྲཏྲཔྲཏྲ'ཏིཨཱཏི, ཏིཏྲཀྵི ཨིཏྲ ཨུཔྲཏྲིཔྟསེན པཀྵཏི ཕྲཏྲཾ, "ཨེ ཨོཏམ པཀྵེ"ཏི (༡-༣༧) སུཏྲེ པཀྵེཏི གཐནམིཔྲ པཀྵཏྲཛྫཱརཀེ པཡོཛནཾ, ཡཐཱཔུཏྲམཏྲམཛྫཏ ཏྲཔཏིསཏི' ཨིཔྲ'མིཏྲཏྲིཏྲ, ཏཕྲ "ཏསྨོཏ སཏྲ"ཨིཏྲཏོ 'ཏིཏྲ'ཏིཨཱཏྲིསུ 'ཏིཏ སརཨིཏྲཏིཏ གཱཏྲ གཱསྨཾ སུཏྲེ པཡོཛནཾ ཏཾ ཏསྨེཏི "སརཡོཔོ སརེ"ཏྲཏྲ'ཏི ཨིཔྲསྨཱཏིཏྲ ཨཏྲ ཏྲཏྲཏྲ, ཏཱཔིཏི པཀྵལོཔཀྵེ ཏཱཔཱཾ, གཱསྨ པན'སོ ཙེམིཏཱཔ ཏཱཔཱགཱིན སིཏྲཱ'ཏི པུཏྲཏི ནནུ 'ཏཏམིཏྲཏྲིཏྲཏི'ཏི (༡-༨༧) སུཏྲཾ ཏིསྟཏྲིཏི, (སཏྲཾ) ཏཏྲཔི པཀཱརཏྲརཡསྲི པཀྵལོཔི ཏསྨཏྲཏི པིཛྫཏབྲཾ, ཨིཔྲསཏྲ པན 'ཡཏི ཏཱཔཱགཱིན པཀྵལོཔོ སིཡཱ སོ ཨིམིཏཱཔ ཏཱཔཱགཱིན སིཏྲཱ, ཏཱཀྲིཏཱ'ཏི ཨཔཏྲརེཏི།

༢. ཏསྣ

ནནུ ཨཱཧྲདཡོཏི པཙམཏྲེཏུཔཏྲཀྵེ གཐམིཏྲ'ཏྲཏྲ'ཏི སཏྲམྲིཏིཏྲིཏཏི ཨཱཏ-'ཏཏྲ'ཏིཨཱཏི, ཨཏྲཔསྣཔིཏྲཏྲཔིཔརིཀྵམིཏྲཏི ཨཱཧྲདཡོཏི པཙམཏྲསྣ'ཨཱཧྲཏ ཏསྣ'ཏྲནེན སསྲཏྲ སསྲཏྲཏྲམྲཏྲེ ཙྲཏྲརཏྲིན ཏྲཡིཏབྲཀྵེ ཨཱཔྲཏྲརཏྲཔསེན སཏྲམྲི པིཏྲཏྲིཡྤ པརིཔཏྲནེཏྲཏི ཨཏྲཾ, ཨཏྲཔསྣ སཏྲམིཡྤ པིཔརིཀྵམསཏྲཔྲཡིཔསུཏྲེ ཨཔིཏྲཏྲཏྲེཔི'ཏྲཏྲ'ཏི པུཏྲིཡཾ པུཏྲཾ, ཨཱཧྲདཡསཀྵམཏཛྫཏྲཔཔཏྲིསཏྲཔཏྲ ཏིསཾ ཨཱཧྲདཡོ པིསཡཏྲཔིཏཔི སཀྲཱ པརིགཱཔྲིཏུཀྵེ པུཏྲཾ-'ཏིསུ པིསཡཏྲཏིསྣ'ཏི, ཏེཏྲརཀཾཔི ཡུཏྲཏིཔ... པཀྵསམུཏྲཡཏོ ཏཏེགཏེསཏྲཏྲཏ སྣཏོ པཀྵཏྲཾ ཏསསཏྲཏྲཀེན ཏེཏྲརིཡམྲནཏྲ, ཨཱཏིཀྲི ཏས པཀྵཏི པུཏྲེ ཨཔུཏྲནསྲི ཨཔསྣཾ པཏྲབྲཾ ཨུཏཔུརཀྲམཏྲཏྲཏྲ ཏོཏྲཏི པུཏྲཾ- ཨཔཏྲིཏྲ ཏེཏིཏྲ པྲ'ཏི, ཨིཀཱཏྲིན མཏྲརསཏྲཾ སཏྲཾ སཏྲིཡེ པཏྲཏོ ཨཱཏ-'ཏསསཏྲཡ པརིཏྲཏྲཏྲ'ཏི, གཡཱཏྲཔགྲཾ རསྨཨེ ཨོཔཏྲཏསྲི གཱཏྲཡནེ པིཡ ཨཔརིཏྲཏྲ ཨཏྲཏྲ, ཨགཡཱཏྲཔགྲཾ ཏཏྲིསཾ གིསཏྱི སཏྲཾ པརིཏྲཏྲ ཨཏྲིཀྲ, ཏསསཏྲཏྲ སཏྲིཡ པུཏྲིཏྲ ཏསཏྲསྲི ཨཏྲིཀཏཔཀྵཏྲཏྲཏྲ པུཏྲཾ-'ཏསཏྲསྲི'ཏིཨཱཏི, སཡཾ པུཏྲ'ཏྲཏྲ=ཙེཏྲིཡཾ'ཏྲིཏྲ

ཀྲིསྟི ཨཏྣལོཔེ སམླས ཙ ཏདམིནླདིཏླ ནེརྟྲིནཡེན ཕླ སརསརྡེ ནེཕྲུཏྱྲིདི, 'སར-གཏིཏིཾ སླཙིཀླས' ཨེཙྲྡསླ ཨཕྲུཙྲྟཡེན ཕླ ནེཕྲུཏྱྲིདི དསླེཏམླཏ='སཡིཾ ཀླདཛླི'ཏིཨླདི།

༣. དྭིདྭི

ཏིཏི'ཨླཏཾ'ཏི སཏྲམླུཏྲཏླ ཨཔརེ དྭེ པཏླམསཏི, ཏེབླ ཕེཡླཏི ཏེབླ ཕྲུཏྲཾ ཨཏྲཕསླ ཕེཟླཏྲིཕེཔརིཀླམཾ ཨྲུཔམེཏི, ཨཏཾཕ ཕེཛླཡམླནཏྲཕསེན ཏིསྲུ'ཏི ཕྲུཏྲཾ, ཏིསྲུཏི པན ནེཏླརཙཏྲཕེཕཀླཡཾ ཏསྲི སམླཕཏླིཏི ཏིསཾ ཕཏླཏཾ མཏྲཾ དྭིདྭིཏི དིསཏླཡ ནེཏླརཙྲྩཕེ ཕེདིཏབྲཾ, ཕེཀླཡཾ ཕྲུཏྲི ཡསླ སོ ཕེཀླཕྲུཏྲི-དིསཏྲཾ, ཕེཀླཕྲུཏྲིཏླ ཙླསླ སཕཏླཏྲགྲུཀེན དྭེཏྲཾ ('ཟླཔེཏུ) མིཏླཏླ, གམེནླཕཏླིཏིཏི ཨེམིནླ ཨཀླཏླདིཕཏླཕཔཏླསླ ཨནླདིཀླཡསིཏླཾ གམསིཏླཏྲམླཏ། ནཏུ སམླནླ ཕཏླ སཕཏླཏྲཏཏླཏྲི སཕཏླསཏྲི སཏི གཏཾ རསླདིཟླཏཾ སཕཏླསཏླ སིཡླ... ཨསམླནཏླ ཨེཏིསཏྲི, ནེཏདཏྲིཕཏླཕཔཏླསླ གམསིཏླཏླ ཕཙནབལེནེཕླསམླནླནསྲི ཏཾཏིཕླཏི, ནེཕསྲི ཕཏྲུ ཡུཏྲཾ"དྭིདྭི སཕཏླ"ཏི སྲུཏྲསླ ཏླདིསམླམཏྲིཡསཏླཕེ [སཏླཕེན (ཕོཏླཀི)] ཕེསེསཀླརཀླཏླཕླཏི ཨླཏ'སམླནཏྲཕླནླ'ཏིཨླདི། ཏིཏྲཏྲི ཨེཏྲ ཕཏླ ཙིཏྲཛྲིཔེ ཨཏླེཏྲཏྲི ཕསེནླཏི ཏྲནཾ གཏྲདི, ཏིན གཏཏྲི སམླསོ, གཏྲཏླཏུ ཨེཏི ཙཏྲི ཕླཏྲཏྲཏླ ནཔཾསགཏྲཾ། པཀྲུམེཏི ཕཀླཔཀྲུམེཏི། ཨཏྲཏླཀྲིཏི ཕཀླནམཏྲེ ཏིཏྲཏྲིཏི ཨཏྲཏླ, ཏླཏི, ཡུཏྲསླཏི བཀླཙརིཡླ, གྲུཡཏ'ཏྲེཨླདིསུ ཡུཏྲསླ། གིཏྲིཏི ཨནེཡམེན ཕྲུཏྲཾ, ཏི པན—

> "ཏཀཱཪ པཀྲུམེནེཕ, ཨཏྲཏླནི ཙ སཾཡུཏོ།
> ཨོཾརསོ ཨེཏི ཕེཀླེཕྲོ, གཏྲཛཾ ཏདསཾཡུཏོ"ཏི ཕདཏྲི།།

༤. ཕུབྲོ

ཕཏྲཏིཏི ཨཏྲཕསླ ཕེཟླཏྲིཕེཔརིཀླམེན ཕཏྲཏི, ནཏུ ཙཏླདིཙཏདནླ, ནེསཏཾསཾཀླདི པརིཏླཪ, དཾསླཏླཕེ ཀླརཙ མླཏ-'ཡོཡོ...པེ༌...' པཏླིཡཏི'ཏི, ཕྲུཏྲཾ སམཏྲིཏི-'ནཏི'ཀླདིནླ, ནཏུ ཙ ཕུབྲསརྡེ ཡམེགཏླ ཨེཀཾ ཕུབྲམླཙིཀླཏི ན སཀཱཡཏྲི གཝཾ "ཕུབྲོ'ཏི ཕྲུཏྲི ཡོཡོཏི ཏླཡཏི 'ཡོཡོ ཕུབྲོ'ཏི ཙ ཕྲུཏྲི 'ཏིསུ དྭིསུ'ཏི ཨེཏྲ'དྭིསུ དྭིསུ'ཏི ཨེདཾ གཝཾ སུཁེནེཕ པཏླིཡཏི ཏདིདམསིཏླནླསིཏླཕླཏྲནཏྲི ཨླསཏྲིཡ ཏདཏླཕམླཏླཕླིཡ ཕུབྲ སཏྲསླ ཕེཀླགམགཏྲམཕགམཡིཏམླཏ-'ནཙེད'མིཀླདི། ཏཾཡོགླཏི ཨྲུཔཏྲརཕསེནླཏ, ཏབྲཏྲཏླཡཕླཏི ཨཏྲིཡཏྲི ཨཕྲུཙྲྟཡཕསེན, ཨེཕམླུཔརིཔེ།

༥. པརྴ

སེསམིཏྲདིནླ'ཏིསུ དྭིསུཏི སཕཏླསཀྲུགིསུ དྭིསུ' ཨེཏྲདི གམཏིདིསྲཏི། ལཏྲུསཀྲུ རསླསླ, སཾཡོགཕུབྲསླ རསླསླ དྭིཏླསླ ཙ གྲུཏྲུསཀྲུ ན ཕཏྲབླ... ཨྲུཏྲརཙཕསེནེཕླནཏྲསཀྲུཏི ཕེཛླཡཏི, ཕུབྲཙརིཡཕསེན ཕླ ཨེཏླཕྲུཏླཕསེསསཀྲུཕེཡ།

༦. ཀཱདཡོ

ཀེཕལ བྲཧྨནནམཏྲཕཀཱསཏྲཏྲཕླ སཏླནམཏྲཕཀཱསནེ ཨཏྲཀྲིཔཀཱཏྲ བྲཧྨནཏི 'ཨེཏིཏླི'ཏི གརཙཏྲིན ཕྲུཏྲཾ, ཏིནཏ 'སཏླན'མིཀླདི། ཕེཕུབླ 'ཨཧུ-བྲཏྲིཡཾ'ཏིམསླ གརཙེ ཨནཕྲུཙྲྟཡེ ཏྲུཔཾ, ནཔཾསགཏྲསྲིསླཕགམཡིཏྲུ 'ཨྲུཔཀཱརཀཱནེ'ཏི ཕྲུཏྲཾ, བྲཧྨནཏྲཾ དིཏྲཏྲིན ཕྲུཏལཏི 'ཡབླ'ཨེཀླདིནླ, ཡབླ ཨོདནསླཔཀཱརཀཱནེ སླཕླདིནེ བྲཧྨནེ, ཏབླ སཏླནམླཔཀཱརཀཱནཏི ཨཏྲིཕླཡོ, བྲཧྨནསྤན ཨཏྲམཏྲིཀཾ, ཕྲུཏྲཾ ཧི—

> ཨེཀམཏྲེ ཏླཕེ རསྭོ, དྭིཀྲོ མཏྲདཡླཡུཏོ།

ཕླུཏོ་ ཏིམརྟེ་ ཕྲེལླེཥྩ, བྲཱཧྨཾ ཏདྡྷམཏྟིགཱཏི།།

ཨནྭཱདྷྲཏི ཨནྭཱདྷྲཏོ, 'ཨནྭཱདྷྲ བྲཱཧྨཎ'ཏི སམྤྲཏྟོ།

༧. པཉྩ

སདྡཏྠཔེཀྵཱཡ སམྦུདྡྷཡཱཔྟཙྪིཏྟིཔི ཀཱུདཡོཏྟི ཨནུཔཏྟནཏོ ཕཀྐསཏྟེན ཀཁཀྑཱརཱཀྐཱདཡོཕ ཀཡཱནཏྟི, པཉྩ པརིསྨཱཧམསྣ པཉྩཀོཕགྒོ, "ཏམསྨཱ པརིསྨཱཧཾ ཏེཀོ ཐཱ"ཏི (༤-༤༡) ཀོ, སུཏྟེ ཨཱུདིཏྠཾཏོ པཉྩསཏྟེ པཉྩསཏྟཱཔརིཏྟེཀྑཾ ཀཱུཏྟཱསྨཱཏོ སྨཱཔསཱུཏྨཾ ཕཀྐཾ བཏུཏྟཾ ཀཱམེཏྟིཏི 'པཉྩཀཱ'ཏི ཕུཏྟཾ, ཕཀྐཏི བཏུཕཙྪནཏོ པཉྩེཀཏྟེ ཕེཉྩཡཏི, ཕཏྟིཏྟེ ཡཀཱུཏྟདཡོཏྟི ཕཀྐ, པཏམཀྐཱརཕསེན པན ཀཕཀྐཱདིཕོཏྟཱརོ།

༨. པིཏྟུ

ཨནེཀཱཏྠཏྟ ཏྟཏྟུན སུཏྟཱརཏཐྟོཔིཏྟ ཀཏྟཏྟིཏི ནེཔུཏྟ ཏཏོ ཀཱསྨཏྟི ཏཕྲཏྠུཡེ ཀྟེཀྱི པཱུདིསམཱུསེ ཏྟེཀྟེཙ ཏྟུཔཾ དསྣེཏྟེ 'རསྨཱ'ཏིཨཱུདྟེསྨཱཏ, ཕྲེཡནཏྠཏོ ནེཀཱཏཏཾ ནེཀཏོ, 'ཨི_ཨདྡྷེཏྟཱན ཀཏྟེསུ'ཨིཏྠུསྨཱ ཀཏྟརེ [ཀསྨེནེ_ཨིཏི ཕཏྟཱཾ, ཨིཏཾ ཨུཏྠཱརིཏྟེ ཨཏྠོ] ཏཕྲཏྠུཡེ ཨིཏཾ, ནེཀཱཏེན ཨིཏྟེ ཨསྨཱདིས སྨཱས ཏྟུཔཾ དསྣེཏྟེ 'ཀཱརཀཾ ནེཀཱཏེན ཕཱ'ཏིཨཱུདིསྨཱཏ, པཏྟིམཔཀཱཾ སྨཱཏྟེཏྟསྨཱཏ-'ཕུཏྟཾ ཏྟེ'ཏི།

༩. ཨིཡུ

ཙཏྟུསམྨསོཏི ཨིཏཏྟཏྟིརཡོཀཱཏྟཏྟསམྨསོ། ཨཏྟེཏི སུནེ སདྡཱཏིཕཙྪནྟེཡེ ཨཏྟེ, ནམཏྟིཏྟིམསྣེཏཾ ཀཱསྨཾ,

> ཡཾ སབྦཕཙྪཾ སབྦ, ཡིཏྠཾ སབྦཡིཏྟཏྟིཀཱ།
> ཏཾ སབྦཏྟེ ནམནཏོ, ཕེཏྟཾ ནཱམཏྟེ ཏབྦིཏྟ།།

ཨིཏྟ ནཱམསཏྟུཡཱུཏྟཔེཔི ཨནཏྟབཱཡུཨིཕ ནཱམསཏྟུ སིཏྟཏི (ཨཱུཏ) 'ཨནཏྟབྲཔདེསིནཱ'ཏི, སྨཱུཏྟཏྟཔཀཏིཏྟུཔཏྟེ པཏྠུཡཱ པཙམཾ ཀཏྟེཡཏྟིཏི པཀཏི, སྨཱ ཨིཕ ཏྟུཔཏྟེ པཀཏིཏྟུཔཾ, སྨཱུཏྟཏྟཱ པཀཏི ཏྟུཔཾ སུནེསཏྟེ སྨཱུཏྟཏྟཔཀཏིཏྟུཔཾ, ཨཏྟཕཏྟམཏྟུཏཀཱམཕྲཏྠཡསྨཱུཏེཔདེཀཱ, པདཾ པདཾ པཏི པཏེཔདེ, པཏེཔདཾ ནེཡུཏྟཾ སྨཱུཏེཔདེཀཱ། ཕེསེསནེནཱཏི སུཏྟེ 'ནམསྨཱཏྟེ'ཏི ཕུཏྟེན ཨིཕཏྟཕཏྟཾ ཕེསེསནེན། ཨཱུཏྲཏྲཏྟི པཙཏིཨཱུདིཏོ། ཨཱུདིམདྡྷཕཏྟིཏོཏི ཨིཏྟ ཨུདཀཱསཏྟིཏྟཾ ཨཱུཏོ, པཕྲུསྨཱུཏྟཾ མདྡྷེཙ ཕཏྟིཏོ། པདེསསུཏི "ཏྟེཡཱ སསྨ ནོ"ཏི (༢-༨༣) ཨཱུདིཀཱསུ སུཏྟཕཏྟེསུ, ཨནིཏྟཔསཏྟ (སཏྟཾ) ནེཕཏྟིཏྟིཏི སམྤཏྟོ, ཨནིཏྟཕྲསཏྟཱཏྟཱམ [ནཱམཏི (པོཏྟཀཱ)] པཙཏི-ཨིཏྟ (ཨུདཀ པཏུམ) སཏྟིཏྟན མཏྟ ཨཱུདིམདྡྷཏྟཏིཨིཕཏྟཏྟིཏྟཾ ཏྟཡསཏྟུ པིཏྟཡ ཏཏོ པཏྟསཾ སྨཱུདི པིཏྟཏྟིཾ "ཏྟེཡཱ སསྨ ནོ"ཏི (༢-༨༡) ཨཱུདིཏི 'ནོ' ཨཱུདིསྨཱདིཏྟི ཀཏི 'པཙཏིནོ, ཨིཏྟནོ, ཨུདཀནོ, པཏུམནོ'ཏིཨཱུདི ཏྟུཔཕྲསཏྟཾ, ནཏུཏྠེདིཨཱུདི ཙོདནཱ། ཕཏྟཏྟཏྟི སུཏྟེ ཕཏྟཏྟཾ། བྲཱསནེཏྟེསེནཱཏི ཨསསྨཱསནེཏྟེསེན། ཏདཡུཏྟཏྟེཨཱུདི པརིཏྟཱར, ཏཏྟེ ཏཾ ཙཏྟཾ, སཏིཏྟིཏྟིཨཱུདིནཱ ཨཡུཏྟཏྟཾ སམཏྟིཏི, ཏྟིསུཏྟརེསུ ཡོཀཱསུཏི ཨུཔརིམེསུ "ཡིཏྟིཡཾ" "ཀླཱ"ཏི ཏྟིསུ སུཏྟེསུ། ཨིཏྟིཡཏྟེ ཨིདཏྟེ "ཡིཏྟིཡ"ཏྟེ སུཏྟེ ཨིཏྟིཡཏྟེ ཨིདཾ པདཾ། ཕཏྟཔེསེསནཾ སིཡཱཏི "ཡིཏྟིཡ"ཏྟེ སུཏྟེ 'ཨིཡུཕཏྟཱ'ཏི ཨནུཔཏྟནཏོ 'ཨིཏྟིཡཾ ཨིཕཏྟུཕཏྟཱ'ཏི ཨིཕཾ ཨིཕཏྟུ ཕཏྟཱ "སྐོ"ཏི སུཏྟེ 'ཨིཏྟིཡཾ ཨཱ'ཏིཨིཕཾ ཨཕཏྟསྣ ཙ ཕེསེསནཾ བྲཱཔེཡྻ། ཕཏྟཔེསེསནེ ཕེརོཏྟསྨཱཏ 'ཨིཕཏྟེ'ཏྟིཏི, ནཱམསྣཏྟེཏི ཨསམཱསནེཏྟེས ཏྟཕེརོཏྟསྨཱཏ- 'ཏྟུསེ'ཏྟིཏི། སཀྐཱནམཕེསེསནཾ ཀཱུཏྟེ ཏྟིསུ སུཏྟེསུ ཨིཏྟིཡཏྟེཨཱུདིཏྟ ཕཀྐསྣཱནཀཱམེན། ནཱམསྣ ཨཏྠེ ནཱམཏྟེཏི སམྨསྣ ཨུཏྟརཔདཏྠཔཏྟཱནཏྟ སམྨས ཀཱཏྟིཏྟཏྟཏྟ ནཱམསྣ ཨིཏྟིཡཏྟེ ཨིདཾ ཕེསེསནཾ ཀཱུཏྟཾ ན སཀྐཱཏི ཨཏྟེསྣཡོ, ཕཙྪནམཏྟརེནཏི ཕུཏྟེཏེཡཱུནམེཕ "ཡཏྟསཏྟམནུདེསོ སམྨཾ"ཏི (༡-༣-༡༠) སུཏྟཾ ཕེནཱ, སམྨསཏྟ ཨིཏྟིསཏྟེ སམསཏྟཀཱ, ཨིཏྟིསཏྟེ ཨཱུཏྟཏྟེ, ཏེན–

"ཨླླཔཀླསལླིལླཧི, སྨུཎིཏྲ ཕྲིཛྫཡླ དཔ།
གཾགཱིལླ གཱུམྱུདླཎླི ཕྲོ, པསིཕཏྟེ ཕཎཾ ཛལཾ" (༢༧༠)॥

ཨིཧྱླདཱིཾ སཀྲྐཀླཧི།

༡༠. པིཎྲི

ཨིཏྲིཡཾ ནླམསླཧི ཙ, ཨཏྟེ ཨིཕཀྐྲུཕཀླཧི ཙ ཕྲུཏྟེ ཧིསམླ ཏླཀླཏྟེཡྷསམྲཀྟྲོ ཨླཏྟེཡྷསླཏླཀླརེ པཕཏྲིཾ ཕྲིནླ ན སམླཕཀྲིཧི ཨཛྫཀླཀླརཕསེན 'ཕཀྲམླནླ'ཧི ཕྲུཏྟེཡཾ ཕྲུཏྲཾ། ཨིཕཀྐྲུ ཕཀླཧི ཨཔེཀྲིཡ'ཕྲིསིསླིཡཀླི'ཧི ཝཏྲུཕཙནམེཧཾ སམྲཀྐྲུམྲ པུརིསླཀླིནཀླཡ ནླམཀླིམིནླ སམྲཏྟེ སཧི'ཕྲིསིསླིཡཀླི'ཧིགཱཀྲེན པརིཊམཧི།

༡༡. སྲླ

ཨིཏྲིཡཾ ནླམསླཏྟེཧི ཙ ཕཀྲཧི། ཏེཏླ སབྲབྲ སཀླཱིརྣ ནིཀླིསིཡ སཀྲླཡ ནིཏྲིཏྲཀླ ཏཏྲ ཕྲིཡ ཕྲིསུཾ སཀླཱིརྣ པཙམམནིཏྲེསི ཨསཀྐྲ ཕྲིཡླཧི ཏྲོསལེསམླལཕྲིཡ ཙོདཡཧི ནཀྐྲཙོ'ཏླནིནླ། ཏཏྲ སེཧཧི ཕྲིཛྫམླནམྲ སཀླཱིརྣ། གཱརིཡེནླཧི སཀྲླཀཱརིཡེན། པརིཏརཧི 'ནླཡཾ ཏྲོསོ'ཧིཨླནིནླ། པཀྐྲཕྲུཀྲམཏྟེནླཧི "སྲླ"ཧི སུཏྟེ གཱརིཡེརྣ ཨླཀཱརམྲ པཀྐྲ ཕྲུཀྲམཏྟེན། ནཀླཧི ཨིཏྲ ཙསཀྲ ཕཀྲབྲཀྲརསམྱུཀྲཡེ, ཨཔརསྲི གིཏྲི ཕཀྲབྲམནིཡམཀླཔམཏྲིཧི ཨཏྲོ། ཨནིཡམཀླཔམླཙརིཡཕྲཕཏྟེཏྲོ སླཏྟེཧུམླཏ 'ཨུབྲཡཕླཔི'ཀླིཧི།

༡༢. གོསླ

ཨླསཀྲ ཨླཏྲིསུབྲེ, ཨནཏྲིསུཁམཏྲིསུཁཾ གཱཏླ ལཔནཾ གཱཐནམླལ པནཾ, ཏསྲིཾ ཨླལཔནེ, ཨླལཔནཏྲེ ཕྲིཧིརྣ སླིཧི ཨཏྲོ།

ཨིཧི མོཀྲཨླནཔཏྟིགཱཏྲིགཱཡཾ སླརཏྲཕྲིལླསིནིཡཾ

སཀླཏྲིགཱརྐ སམཏྲོ།

པརིཝླསླཏྲིགཱར

༡༣. ཕྲིཀྲི

ཕཙནླརསླཔོཛནམླཏ–ཡཾ ཕྲིསིསནབླཕྲེནེ'ཀླིཧི, ཡཏྟེ ཨནིཡམེན "ཨཧོ ཡོནཾ ཏླཏེ"ཧི (༢-༩༣) ཨླཏྲིསུ ཨཧོཧིཨླཧིགཾ ཕྲིསིསནབླཕྲེན ཕཀྲུམིཀྐྲིཧཾ པཀླམསཧི, ཧིནླཧི ཕྲིསི སནཏྟེནུ-ཕླཧིཡམླནེན ཡཾ སཏླནིཏྲིཏྲེན ཨཧོཧིཨླཧིགེན གཱརཊབླཧེན, ཡབླགཱཐཏྟིཧབྲཧོཧི ཨླཧོ མཛྫིཀ-ཏྟེ ཕླ སབླཕཧོ ཡེནགེནཙེ ཨླཀཱརེན ཨཏྟེརྡཔཀྲརེན ཨཀཱལླཧིཕྲིསིསནཕཧོ ནླམླཧིརྣ, ཧནཏྲབྲཏྟེ ཧཾ ཨཧོཏླཧི ཕྲིསིསནམཏྟེ, ནླཧོ ན མཛྫིཀ ཡསླ ཧཾ ཧནཏྲཾ, ཧཾ ཨཏྲོ པཡོཛནཾ ཡསླཧི ཨཀྲླཔདཏྲོ, ཕཀྲཡཀྲཧི ཕཀྲུརྣ ཨླཡཀྲ… ཨཀྲཕླཀྲརྣ ཕཙནི པཀླནཏྟེ, ཧསླཧི ཕཀྲུརྣ, སླཧི ཕཙནིཀྐྲ, པཡོགཱནུསླ རེནླཧི ཛེནཕཙནླནུསླརེན, ཨིཏྲིཧི གཱརཊབྲེ ནེཕླརྣ, ཨིམིནླ གཱརཊེནླཧི ཨཏྲོ, ན སབྲཏྲཕྲསཀྲིཧི སཾཧིཏླཧིཕྲིཏྲིསྲི སབྲཏྲ ཧནཏྲ ཕྲིཏྲིཕྲསཀྲ ན ཧོཧི, ཧཕླཧི "སརྐ ཝོཔོ སར"ཧི (༡-༢༦) ཨིཏྲ སརོཧི ཕྲིསིསནབླཕྲེན ཕཙནིཀྐྲཡ སབླཕྲི སརོཧི ཧཏླ'ཧིནཾ ཕྲིསིསནཏྟེ ཡབླགཱཐཏྟིསཏླཧིསརམཛྫིསརཀླནཾ ཧཏླཏྲིནཾ ཝོཔཕྲསཀྲ "ཕྲིཏྲིཏྲིསིསནཀྐྲླ"ཧི (༡-༡༣) སརཀྐྲླཔསཀྲ སིཡླ, ན "ཆཏྲིཡཀྐྲླ"ཧི (༡-༡༣) ཨཀྐྲ… ཆཏྲིནིཏྲིསླབླཕླ, ཏབླ སཧི 'ཧཏྲིམེ'ཧིཨླཧིསྲི 'ཨིམེ'ཧིཨླཧིནླ ཕཀྲབྲཀླ ཨླཔཛྫིཡླཧི པཡོགཾ ནླནུསཏླ ནླམསིཡུཏྟེ ན སབྲཏྲ ཧནཏྲ ཕྲིཏྲིཕྲསཀྲ, ཏབླ

“གཱཏིརྦཱཎྜ” (༢-༨) དིཥྭུཀྟིཥྭཔི ‘གཱམཡཏི ཤཱཀཔཱརྠིཝཱཾ ཙཱཏུཪྻསཾཀྵིཔྟཱཾ’ ཙ ཡཐཱཡོགམཔྱགནྟཝྱཾ, ཤྲུཏཱཝཾ “ཨཏོ ཡོཾ ཏུཏེ”ཏི སཱུཏྲོདཱཧརཎཾ ཏསྨིན྄, “ཨནྡ ནརེ”ཏི ལཀྵྱོདཱཧརཎཾ།

༡༩. སནྡྷི

ཕཙནཔལམུཔདེཤེཏི‘ཡཏྲ’ཙྪནྡེཤྭ, ཡཐཱ ཡཤྨཱི “སརྒ ཝིཕཱ ཝརེ”ཏྱེཏྭཱ སུཏྲེ, སནྡྷིཡཏྲེ ‘སརེ’ཏེཤྭེཏཾ སནྡྷིཡ, ཡསྨཱཏ྄ སརྒེཏྭེཏྲ ཏེཏྲེཝྶ, གཱུརཡཾ ཝིཔྲཏི, སམྦུཀྟ པྲིསསྩཏི སརེཙྪནྡེ ཨོཾཔསིལིསིཀཱམཏྲིཀཱརཀཾ, ཏཙྪཱཔསིལིསི ཏྲཡམཏྲིཀཱརཀཾ པུཏྲཥ ཡྼ པརཾ སིཡྼ པརསྨ ཡྼ པུཏྲཀེ པུཏྲཔརཱཔསི ལིསསྨྲིསིབྲུཏྲ པུཏྲཔདྲཾ སམྦུཀྟསྨ ཨཔྲིསིསྲ, པརསྨྲིདེ ན གིཤཱཡཾ པུཏྲསྨིཥ, སཏྱེཏྲསྨཱི ཨཏྲ ཛྲིདཝེཡེ སནྡྷི སཾསནྡྷི སཏྭསཏྲཾ སམྦྷེསེན, སནྡྷིཙྪིདེཕཙནམེཤཾ སཏི སྒྲཏཏི, སཏྲེ ཡྼ སཏྭསཏྲེ པྲིདི, སུཏྲེ ཨཔྲུཏེཔི ཕྲུཏེཡཾ ‘ཝཾདྷེསེ’ཏི ཕཙཝི ཀཱུརཀསྨཀ-སནྡྷི’ཏེཤྭེདི, ཝེདྷེསམཏྭརེཝ སཏྲཾ ན སམྦྷཔཱཏྲེཏི སམྦྷཀྟ, སནྡྷིསེཡྼ ཝེདྷེས སཏྱེཡེཔྲ ཏཾ སམྦུཀྟཡ སནྡྷཡ སམྦྷཔཾ, ཨཛྫུཏྲ གིམཛྫུཏྲསྨ པཏིཏྲེཏི ཨཏྲིསྲཡོ, པུཏྲསདྲསྨ སམྦུཀྟིསདྲཏྲ གིཀྟིསྨཡ པུཏྲདྲམིཀྟཀ-‘སནྡྷི’ཙྪེདི, ཏཀྟི “སརྒ ཝིཕཱ སརེ”ཏི སུཏྲཾ, ཨུཀཱརསྨྲཏི ‘ཕྲཡོ’ཨིཀྟུཏ ཨུཀཱརསྨ, པུཏྲསྨ…པེ…. གཱརིཏྲ ཏཾམནསིཀཱཏཙྪེདཾ དསྨིཏུསཏཀ-‘ཏམཏ’ཀྟི ཙྪེདིཏི ཨཔྲམེཏྲ སུཏྲེཏྲཏྲར སམྦྷཀྟ པྲེདིཏབྦཾ།
པུཏྲསྨྲིཏི སནྡྷི ཝེདྷིཏྲཏྟ པུཏྲསྨ, ཨནཀྟརསྨྲིཏི ཨབྲཕཏིཏྲསྨ, ཕྲུཏཾ གིཀྟི ཝཏྲིཏི སམྦྷཀྟ, ཨཡམཀྟིསྨྲཡོ “ཏསྨིཀྟི ཝེདྷིཏྲེ པུཏྲསྨ”ཏི (༡-༡-༤༤) ཕྲཀྵེཝེཡཕཙཝི “དེསིརཡམུཏྲསཀཀྲིཡོ ཝེསཏྲཕྲུཡ མིཏ ཝེརཀྟརཡཾ ཛྲཏིཏི, ཏཏྲ‘ཝེརཀྟརཾ དེཏྲཱ’ཏི ཕྲདེསམྦྷེ གཱཏི ཕུཏམིཕྲཝཀྟརམུཏྲཀྲིཏེཏུམཏྲ-ཕགཱམྤཏིཏི “པུཏྲསདྲསྨ བྲཕཏིཏིཔི པཡོགཱདསྨཝེ བྲཕཏིཏིཔི གཱུརཡཾ པཡྲིཏྲཱ”ཏི ཏྲསྨཱགཱུཏྲཡོ ཕཀྟིཀྟི, ཨིཏ ཏྲདེསཕཙཝཏྲཕྲེན ཕཀྟྲདི བྲཕཏྲཝེཔི སིཡྼ”ཏི, སརེཀྲཏིཔརེཏྲརཕཙཝི-ཀྲིཡྲཡ སུཏྲཕཡཏི ‘ཡདིཔི’ཙྪེདིཏྲ, མཔུཏྲཡ ཕྲཏལིཔུཏྲགཱསྨ ཙཀྟཏྲཡོ གཱུསྨེཏྲཾ སབྲཕྲ བྲཕཏྲཝེཔི པུཏྲསདྲསྨ པཕཀྟིཡྼ དེབྲཏྲསཀ-‘མཔུཏྲ’ ཨིཏྲེདི, ཡསྨ སརེཏི ཨོཾཔསིལིསིཀཱུཏྲར སནྡྷམྦྲཏྲཾ པཏཾ, ཏསྨ བྲཕཏྲཝེ སརལོཔོ ན ཀོཏྲིཏི ཨེཔཾ སཏྲིཔབྲུཏྲེན ཕྲུཀྟིཡ སཏྟྲ པྲེདིཏབྦཾ, ན གིཤཱཡཾ སརེཏི ཨེཏྲིཕྲཏི ཨཱུཏ- ‘གཱུརཡེ’ཙྪེདི,
ཨོཾཔསིལིསིཀཱཡེཕཱུཏྲར ཏྲཕཏྲིཏི སེསོ, གཱུརཀསྨཏ-‘ཕཏྲིཀྲཏྲཔྲིཏྲཏཏ སདྲསྨ’ཏི, ཕཏྲུཏ ཡྼ ཨིཀྟ ཕཙཝེཀྟ ཏསྨ ཨཏུཏུལེན པྲིཏྲཏཏ ཨབྲཏྲ གཱཐཏཏིཏི ཨཏྲ,ཡེན ཏི ཡམཏྲཾ ཕཏྲཏིཏྲུཏམིཀྟིཏི སཏྲིཔྲིཏྲཏཏྲ མཏྲིཡེ ན ཏཏ-ཛྲམཏྲཾ སཏྲིཏྲིདྲཏྲིཏཏྲིཕྲཡོ, ཕཏིཀྟ ཕཤྲཡེ གཱུརཀསྨཏ’ཕཏིཀྟཔི’ཙྪེདི, ཕཏྲུཏ སུཏྲགཱུསྨ ཨིཀྟ ཕཏིཀྟ,
གཱཐམུཔདེསཏ ཕཏིཀྟ-ཕཤྲཡཏ’ གཱཐཏྟ སྒམཏྲིཡཏཏི ཨུསཏྲིཡ ཏམུཔདྲིཏུསཀ-‘ཨཏཏཏྲུདི, ཨཏ ཕཏྲམཀཱུཀཱུཏྲ ཨུཔདེསཏ ཕཤྲཡཏིཏི སམྦྷཀྟ, གིཀྟཾ གཱུརཀ
མིཀྟཀ-‘ཡསྨ’ཨིཀྟེདི, ཨནྭཡསཏྲིཝེཏྲ གཱུཏུཔྲརསཔྲིཡོ-པདེསོ པྲིཕཀྟིཏ, ཡསྨ གཱུརཀྟ ཨནྭཡོ གཱུཏུཔྲརསཔྲིཡོ པདེསོ གཱུཏུགཱུཡམུཔགཱམྦ པཛྫཱརཀྟཏྲ ཨཝིཀྟྲིཡཏི
གཱཡེསྲིཡཏི, ཨཏ གཱུརཀྟ གཱུཏུཔརསྲུཏ གཱཏཨུཔདེསཏ ཕཤྲིཡཏཏི ཨཏྲ, སྒམཏྲིཡཏ-ཕཤྲཡཕྲཏེཔྲདཡིཏུསཀ- ‘སྒམཏྲིཡསྲི’ཙྪེདི, སྒམཏྲིཡསྲི ཕྲུཏྲཏིཏིསེསོ, ལཛྫཏྲཔྲཡེན
སནྡྷནམུཔལཀྵཎེ པཕྲཏྲིཏི བྲཕཏིཏནེཕཏྲིཡྼ ཕཙནཏྲརཀ-རཀམནུཔཀྟཾ , ཨུཔཔཀྟཾ ཕཙནཏྲརཀཱརཀཾ, ཏསྨ ཙ ཨོཾཔསིལིསིཀཱུཏྲར མཏྲརེན ཨཛྫུཏྲནུཔཔཏྲིཡྼ
ཨཱུཏྲརཔྲིསསཕྲཏེཕྲཏྲིཏི ཨིཏམེཏྲ སྒམཏྲིཡཾ, ཨཱུཏྲརཏྲརེཙྪེདིཏྲ ཡཐྲཕྲུཏཾ སྒམཏྲིཡཾ པྲིཏྲཔེཏི, ཨཱུཏྲརཏྲརེཔྲིཏི སབྲཏྲ ཕྲཛ དེསྨཏི, པསཀྟྲཏྲཕཏ ཨབྲཏྲ-རེཏྲཔི ཨཱུཏྲརཏྲརེཔི
ཨོཾཔསིལིསིཀཱུཏྲརེཔི ཕཙནཏྲརཕྲསཀྟ སིཡྼཏི སམྦྷཀྟསམྦྷཡྼ ཨོཾཔསིལིསིཀཱུཏྲརཝེསྨཡཝེཔི ཨཱུཝེསཾསོ ན དེསྨཏིཏི སམུཏྟཡཏྲིཝཏྲཔི ཝཏྲི པཡོཛཝཀྟི ཕཏྲིཏབྦཾ ཡསྨི སཏྲེཏི,
ཝཏུ གིམིཔྲཾ ཕཀྟིཡཏི པུཏྲསྨིཔྲིཏི ཕཙཝ མིཔྲཔསིལིསིཀཱམཏྲིཀཱརཀཾ པྲིཛྫུཔཡཏི… ཏཏྲིཕ པུཏྲཔརཀྟ སམྦྷཡྼཏི ཡོམཛྫཏི, ཏསྨིསྨ གཱཕྲཏྲ ན སཀྲཏྲཏི
དསྨིཏུསཀ-‘པུཏྲསྨཏི’ཙྪེདི, ཨཡུཏཀྟི གཱུརཀསྨཀ-‘སྨསྨིཔིཀཱཔི ཏསྨ སམྦྷཡྼ’ཏི, ‘གཱཀྲཡཾ གྲོསོ’ཏི ཕུཏྲེ གྲོསོ གཱཀྲཡཾ པུཏྲོ ཡྼ པརཾ པྲེཏི གཱསྨསྨཀཏྲ སྨསྨིཔིཀཱཔྲཏྲིཀཱརཀེ
པུཏྲཔརཏྲསྨ སམྦྷཡྼཏི ཨཏྲཾ, ཨིཏྲཕཔྲུཏྲཀྟིཏི པུཏྲསྨིཔ ཏེཏི ན པརསྨཏི ཨིཏྲགཱམིཔ ཕྲུཏྲཏི, ཏསྨཏ ཕཀྲཏི-‘གཱིཏྲ’ཏྲེཤྭེདི, ཨཏྲིཀཱཾ བྲཕཏིཏནེཕྲུཏྲཏི ན ཕྲུཏྲཏིཏི
སམྦྷཀྟ, ཨཱུཏིསཏྲེཝེཏྲ ཀཏྲིཔཀཱཕྲཏྲ གཱཏིཏྲ, ཀཏྲིཔཀཱཕྲཏྲཡི སྨམཏྲིཡྼ གཱཏྲཏི སམྦྷཀྟ, པཀཱཕྲཏཾ པཀཱཕྲཏྲཔྲིཏྲཏཾ, ཨིཔྲཾ མཛྫཏི ‘ཕྲཀྵེཝེཡྼ “ཀཏྲིཏྲཏྲཝེཡོགཱ”ཏཏྲ
(༡-༡-༥༨) “ཏསྨིཀྟི ཝེདྷིཏྲེ པུཏྲསྨ” (༡-༡-༤༤) “ཏསྨ ཏུཏྲརསྨ” ཨིཏི (༡-༡-༤༧) པརིཏྲཏྲསུཏྲཏྲཡེ ཀཏྲིགཱཏཀམཏུཕཏྲིཡ ‘ཏསྨིཀྟི ཝེདྷིཏྲེ པུཏྲསྨ ཀཏྲི’
‘ཏསྨཏུཏྲརསྨ ཀཏྲི [ཝེདྷིཏྲེ པུཏྲསྨ ཀཏྲིཏི པུཏྲསྨ གཱུརཡིཏྲཔཏེཕྲཏནཡོཀྲཾ ཀཏྲི ཏབྲོཏྲཀཱཔདེ ཏྲཕཏིཏྲཏྲཾ, ཨིཕ ཏྲུཏྲརསྨེཏུ ཕྲི། ཨུཛྫོཏཏེཀཱ] ཏི ཀཏྲིཔཀཱཕྲཏཾ པཏེཕྲཏྲེཏི
‘ཡཤྨཱི སུཏྲེ ཀཏྲིཝེཏྲེསོ ཝཏྲི, ཏཏྲ ཀཏྲིཔཀཱཕྲཏྲཡཏྲ སིཡྼ’ཏི, ཨིཏྲ པཝ ཕཙནཏྲརཏྲཕྲཡིཔི ཡཏྲ ཀཏྲིཝེཏྲེསོ ཝཏྲི, ཏཏྲ སྨམཏྲིཡེཝེཕ ཀཏྲིཔཀཱཕྲཏྲ སིཏྲ’ཏི,
སྨམཏྲིཡམུཔདེསིཏི ‘སནྡྷིསྨིཝེཏྲེསེ’ཙྪེདིཏྲ, ཨཛྫུཔིཏྲཏྲེཝེཏྲེཏྲཔི པཏེཔཛྫཏིཏི སམྦྷཀྟ, གཱུརཡཡོ གཱཀྟི གཱུརཡསམྦྷཀྟཾ, ཡཐྲ “ཕཀྲི ཕཀྲཀྟོ”ཏི ཨིཏྲྲཏུཕྲཏསྨཏཾ ཝེཀྲཏྲིཏ’ཀྟིཏཾ

ཆནྡྲིཡནྟཾ པིཎྜཡནྟི, ཀཐཾ ཕཎིཏིསུ སཏྟམྱཱཀཏྟཱ “ཞིཉྫིཏཱིཏ”ཏི (༡-༣༨) ཕུབྦསུཏྟེ ཀཏབྦཏྟཱཡ བྷཙྨཱ ཕིཎྜིཏཱུ ཆནྡྲིཕིཎྜིཏཱསྤཱཀཕྲེཏི སཏྟམིཡཾ ཕུབྦསྨིཾ’ཏི དཱིབྷཱུཕཱཀཏྲཱིཾ།

ཨིཏྠཱཕ ཕུཙྪནྟིཏི ཕུཏྟེ ཨིཏཱནྟེ ཏ པིཎྜཡནྟིཏི ཨཱུཏ ‘ཀཱིཏ’ཏིཨཱུཏི, ཡཏྟིཏྠཱཏིཏྠ བཱིཡཱུཡཔསཏྠཱཀཱམཾ དསྶེཏི། ཀཱིམིཏསྶུཙྪཏི བཱིཡཱུཡཕུསཏྠཱ ཏེཡམཏྠཾ ཕཙཏནྟེ ཏཏུ

ཕུབྦཔཏྠཾ ཡུཀཱཔཏུཕྲཏྟིཡ སྭཙཱིཡཕཙཏབྦསྭཕེཏྠཕྲཏེཔཏྟིཡཾ ཕིཏཏྠཏྠཾ ཕཙཏནྟེ ཀཱསྨ རྟྠ ཏིཏྠཏ- ‘ཡུཀཱཔཏུཔསིཡིཏྠཏ’ཏྟཏི, ཡུཀཱཔཏུཔསིཡིཏྠཏམསསྨཱཔྲེཏི སམྨཱཏྟོ,

ཀཱཏྟཏྠཏ-‘ཨཔརསྶུཔསིཡསིཀཱསྨཏྠཕཏྟོ’ཏི, ཨཏྟིཏི ཡུཀཱཔཏུཏྠིཏྠཕྲཏྟིཡ ཨཏྠཕཏྟོ, ཕཙཏཾ “སརྟ ཡོཕྲུསརེ”ཏྠཏིཀཱ (༡-༢༨) སུཏྟཾ།

༡༥. བཙྪ

ཨཕཏྟིཏྠཕིཏྟཏི ‘ཨཏྟོ’ཏྠཏིཏྠ ཨཕཏྟིཏྟིཏ, ཡསྨཱཏི ཡོ ཨཱུཏིཏྟོ, ཀཱརིཡཏྟི ‘ཏྟེ’ཨཱུཏིཀཱ, ཕུབྦཔཏྟཔིཀཱཏྟིཏྟཕིསིསྶཏི ཡཏྠ- ‘ཀཱམྨ ཏེཕཏྟོ’ཏི ཕུཏྟེ སོ ཏཏྟོ ཕུབྦོ

པརཱེཀཏི པིཎྜཡཏྟིཏཕཏྟིཏྠཕསྨ ཕུབྦཔཏྟཔིཀཱཏྟིཏྟཕིསིསོ, དཱིབྷཏྟཔི “ཨཏྟོ ཡོཏཾ ཏྟེ”ཏི (༢-༥༡) ཕུཏྟསྶཏྟེ ཨཏྟོ ཕུབྦིསཾ ཡོཏཾ ཨཕཏྠ པརེསཏྟེ

ཕུབྦཔཏྟཔིཀཱཏྟིཏྟཕཏྟིཏྠཕསྶཕིསིསྶཏི མཏྟཏི, ཕུརེ པིཡུཏྲཏེཏ སཏྟམིཡཏྟེ ཨིཏྠ ཕུཏྟཾ ཏེཏྟིསཕཙཏེ ཀཱརཆམཏིཏིསཏི, ཕུཏྟིཡཾ ‘ཏཏྠཏམིརེ’ཏི ཨིཏྠ ཨཔཕཏྠཔིཕྲཏེསིཏྟེ

སཏིཔརཏྠ ཏྟེཨཱུཏིསྶཏཾ པཕཏྟཾ “ཨཱུཏིསྶ”ཏི ཨིཏྠ ཕཏྠཡིསྶམ, ཨཐ ཀཱིམིམིཏ ཕཙཏིཏ ཏཏུ ཡཏྟོ ཡཏྠ པཙྪསྶི ཏེཏྟིསོ ཏཏྠ སཏྠཏྠ “སྨཏུཝཏྟོ སཏྠཏམཏྠ པརོ”

(༡-༢༡) ཏྟོ ‘པརོ’ཏྟཏུཕཏྟིཾ སཀྐཏི ཏསྶཏུཕཏྟིཏྠ ཡོཏམིཏྟཏིཏ སྭསྨཏྟིཀཱརཏྟུ‘པརེསཾ ཡོཏཾ’ཏུཡམཏྟོ པིཎྜཡཏི, ཏཏྟོ ཕུབྦིསཾ པསཏྟོཡིཕ ཏཏྟིཏི, ཏེཏཏྟི, པརོཏི

ཏྟཏུཕཏྟསྶཏཾ ‘ཨཏྟོ’ཏི པཙྪམྨཏྟེཏ སསྶཏྟཏྟསྶཏཾ ཏ གོཏྟོ ཕཱུརེཏྟ ཨཏྟིཏི པརཏྟོ-ཀཱརཏྟོ ཕུབྦིསསྶི ཡོཏཾ ཏྟེཨཱུཏིསྶ པཕྲོཏྟིཏི ཕཙཏེཏེམིཏ ཏྠཔིཏཏྠམིཕྲཏི

དསྶེཏུསྶཏ-‘ཕཙཏེ’ཏྠཏི, ཨིཕཙྪརཏི ཏཏེཕོཏྟཏརིཏཏྠཾ, ཀཱིཾ ‘ཏཏྠཏརེ’ ཏྟུཏྟཏཏྟི ཏྟེ, ཏེསཏོསོ, ཨཙྪཏཏྠཾ ཀཱཏྟིཡསྶཏམིཏ-ཕུཏྟཕཏྟཾ ཏོཏྟིཏི, ཕུབྦཱཀོ པརེཏྟརོཏི བྲཕ

ཏིཏཏེཕཏྟིཡ ཕུབྦསུཏྟེ ཕུཏྟོ “སརེཏོཔསིཡསིཀཱཏྟརོ”ཏི པརེཏྟརོ, ཏ སསྨཕཏྟིཏི ཨིཏ སཏྟམིཡ ཨཏྠཕ ཏ སསྨཕཏི, ཕཙཏཏཏྟརཏྟེ ཕཱུཆིཏེཡཏཾ ཏེཏྟིཏྠཀཱཏཆམིཕ

བྲཕཏིཏཏེཕཏྟིཡ སུཏྟཏརཾ, ཏི ཏི “ཏསྶཏུཏྟརསྶ”ཏྟིཏྠ (༡-༡-༤༧) ཏེཏྟིཏྠཀཱཏཆམཏུཕཏྟིཡ ཏིཏ ཕུབྦེ ཕིཡ བྲཕཏིཏཏེཕཏྟིཕྲཏེཕཏེཏྟི། ཨཏཏྟརེཏིཕཙཏ པཏྟསཏྟིཡ

ཏེསྶཡཏཾ པིཎྜཡནྟི, ཀཏབྦཏྟཡཏྟི ཕཙཏ ཏྟིཡཏྟཏ- ‘པཏྟསཏྟ ཏྟཾ སཏྟེསྶཡ’ཏི ཏྟཾ སཏྟེསྶཡ པཏྟསཏྟ ཀཱརཆཏྟཏྟཡ ཏེཕཏྟིསྶཏིཏི སམྨཏྟོ, ཨིམིཏ པཏྟསཏྟི

ཏྟཡཏྟཔཏྟཡཏྟིཏཔཏྟཏྟཏྟིཔཏྟིསུ པཏྟསཏྟིཏྟཡོ ཏྟིཔཏྟཏྟོཙཏ ཏེསྶིཡཏིཏི དསྶེཏི, ཏ ཏི ཀཱཕཡཾ ཏྟཾ ཏེསྶཡ བྲཕཏིཏཏེཕཏྟི ཕཏྟུ སཀྐཱ, ཏཏྟཏི ཡཏེཏྟ པཏྟསཏྟིཏྟཡོ

ཏ ཏེསྶཏོ, ཏཏ ཏྟཔཏྟཡེཏ བྲཕཏིཏི ཏྟབྲཕཏིཏི ཏྟསཏྟཏི ཏྟིཡ ཏེསྶཡཏེ སཏྟཔི བྲཕཏིཏིཔི ཏྟུཕཏྟ ཏྟི ཀཱཏ ཏེཕྲཏིཡཏི ཏཔི ཀཱཕཡཾ པཏྟསཏྟིཏྟེསྶཡ

བྲཕཏིཏཏེཕཏྟི ཕཏྟུ སཀྐཱ, ཏཏྟཏྟསཏི ཏྟིསཏྟེསྶཡེཏ བྲཏྟིཏེསྶིཡཏི, བྲཏྟིཡཏྟ པཏྟེ པཏེལཀྐིཡཾ ལཀྐཎཾ པཕཏྟཏྟི པཏྟསཏྟི ཏྟཡཏེསྶཡཏེཕྲབྲཕཏིཏཕྲཏི ཡཾ ལཀྐཎཾ

ཏྟིཏྟཾ ཏཏབྲཕཏིཏི པཕཏྟཾ, ཡསྨཱཏ བྲཕཏིཏཕྲཏི ཏྟིཏྟཾ ལཀྐཎཾ, ཏཙྪ ཕཙཏཕྲསྨཏྟོ སྨཏྠཕཏྠ བྲཏྠཏྟཏི བྲཕཏིཏིཔི པཕཏྟཏི, ཏསྨ ཨུཏྟེཔི ཏེསྶཡ ཏྟེཡཏི།

པིསཡཏསྶཏཕྲསཏྟ པིསཡིཏསྶཏམཏྠབྲཏྟིཀཱརཆཏྟེ ཕཱུཀཱཏྟོཀཏྠཔཏཏམཏྠཕྲཙྪམཾ ཏསྶེཏ པཏྟ སམྨཕཱུཏིཀཱ ཏསྶེཏྟཾ ‘ཀཱཏྟོ’ཏྟཏིཀཱམྨརཏྟཾ, ཏྟིཡལཀྐཎཏི ཨབྲཕཏིཏཏྟཏྟིསཏྠཔོ,

‘ཡོསཏྟོ’ཏི ཨིཏྠ སཀཱརེ ཨཀཱཏྠ པརསྨ ཏྠཀཱརེཏ བྲཕཏིཏསྨ ཡོསྨ པིཡུཕསིསྶཏསྶི སཏྠཕཏྟོ ཕུཏྟཾ-‘ཡོཕྲཏྠཏྟིཏ’ཏི, ཏྟི སྨམཏྟོ, ཡུཕཏི པིསཡིཏི ཀཱཕཱུཏིཀཱ ཡཏྟཀཱ

པིསཡི, ཀཱམཏྟརཏྟོ པིསཡ པརིསམཏྟིཡ ཏིཏྠཏཏྟཏ-‘ཏཾ ཡཐ’ཏི, ཏྟེཛཡིཏྟིཏི ཨིཏྠ ཏྟེཛཡིཨིཏྟིཏི པཏྟཀྐོ, ཀཱཏྟིཏི ཏྟཏྟོ ཀཱསིཏྟོཏི ཡསྨ སཀཱཡོ ཏྟཏྟཆ ཏྟིསཏྟཏོ

ཨཏྠོ པརིསམཏྟོ, ཏསྨཏི ཨཏྠོ, ཨིཏཾ ཕུཏྟཾ ཏོཏི- ‘ཡུཕ ཏིཏྠཏྟོཛཡེ’ཏི ཕུཏྟེ [ཕུཏྟིཏ (པོཏྠཀེ)] སཏྟཡ སྨམཏྟཡུཏྟེ ཏྟཏྟཆསཏྟཔཡོཀཱསྨམཏྠིཡ པཏྟཀཱསྨཏྟཏཀཱིརིཡ

ཀཱཏྟ ཏྟམ ཏོཏི, ཡཏྟོ ཀཱསིཏྟོཔི ཏྟཏྟོ པརིསམཏྟོ ཏྟསྨཏི། “བྲཏྟཏེ ཏྟཏྟརསྶ”ཏི (༡-༣༣) སུཏྟེ བྲཏྟཏེཏི སཏྟམི ཕུབྦསྶ ཏྟཏྟིཕིཏྟིསི ཙརིཏྟ “སརསྶ ཏེ”ཏི

(༡-༣༥) ཨིཏྠ སརསྶཏི པཙྪམྨཱཀ ཏཏྠ, ཏཏྟོ པཙྪམྨིཏེཏྟིསྶ བཱིཡཏྟཾ, ཏཏྟོ “སཏྟམིཡཾ ཕུབྦསྶ” “པཙྪམིཡཾ པརསྶ”ཏི ཏིཏྠཾ པརསྶ སམྨཏྟཔཏེ ‘བྲཏྟཏེ’ཏི སཏྟམི

པརསྶ ཀཱརིཡ ཡོཀཱཏྟཡ ཨཏྟཏྟོ པིཏྟཏྟིཔིཔརིཆསམིཏ ཆནྡྲིཏྟཔིཏ པརིཆམཏྟི... ཏིཏྠཾ སུཏྟཾ པིཕྲཏེསིཏྟེ པརསྶ བཱིཡི ཡཏྟཕྲཏི ཨིཏྟཏིསསྨམཏྠིཡསཏྠཕཏྟོ

ཕུཏྟཾ-‘ཆནྡྲིཔཀཱཕྲཏྟཔི ཕུརེཔིཡ སྨམཏྠིཡ’ཏི།

༡༦. ཨཱུཏིསྶ

ཀིཉྩི ཨཏྲཱ སམྤྲཏི ཡཾ ཏུལནཱཏྨཀཾ ན ཀུརྨཿ, ཏཾ “ཚབྲིཡཏྣསྱི” (༡-༡༧) ཙཏྣཱ པཏྲཾ, ཀིཉྩི སབྲཱསྱིཏི “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྱིཏི” (༡-༡༩)

ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣཏྨ ཀཱརིཡཾ སབྲཱསྱ པཏྲཾ། ཡདཏྣཱཔིཀཱརིཡཾཙྪཏིཀཱ ཕཙཏྣཔཡམུཔདསྱེཏྟེ ‘ཚབྲིཡཏྣསྱི’ཏྲིམསྤཔཕླཾ ཡཾ ཡོགཱཏི དསྱེཏི, ཏསྤཡམ པཕླཾ ཏོཙུ

ཏུལནཱཏྨདིཀཱརིཡཾ ཀཱཕཏྟི ཨཱནཏ-‘ཏུལནཱཏྨཾ’སྟྲིདི, པིཕྲཏེསིཏྟཏི ཨཔཕླཱདཔིཕྲཏེསིཏྟ, “ཚབྲིཡཏྣསྱི”ཏི ཏི ཨུསྲཱཾ, ཏསྤཔཕླཾ “ཨཱདིསྲ” “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྱི”ཙེཏི,

“ཨཱདིསྲ”ཏྲིམསྤཔཀཱརོ ‘ཏིརསྤ’ཏི, “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྤ”ཏྲིམསྤཔཀཱརོ ‘ཨེསུ, ཨཀེཏྣ’ཏི, ཨིཏོཏྲཡསྤཕྲོཏི “ཨཏོ ཡོཀ ཏཱཏེ” (༢-༩༡) “ཀཏྣཀར” “ཨཏིཀ”

(༢-༡༠༥) “ཛཀེཏྣ”ཏི (ཏབྲ) “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྱི”ཏྲིདསྤཔཏྟཱིཏི ཏིསམཔཕླཏྣཾ པིཕྲཏེསིཏྟ སབྲཏོསོ ཏྲཔཏི། “ཚབྲིཡཏྣསྤ”ཏི དསསཏྲེ-ཏྣཱ པཏྟེཔི ཏདཔཕླཾཏཏྣ

“ཨཱདིསྲ”ཏིཨཱདིཏྲཱཏྣ དཀཱརསྲ ཏོཏྟིཏི ཨཱནཏ ‘དཀཱརསྲོར’ཏི།

༡༧. ཚབྲི

ཀོཏྟཱཏཱ སདྣསྲེཏྣཏ-‘ཨཏྟོཔསྤཱཀ’མིཏྣདི, “པཏྣསྲཏྣསྲ”ཏི (༡-༡-༥༢) སུཏྟེ པཏྣཱཏྲཏཙམཏྣཔིསིསཏྣཡོཔདིཏྟཾ པྲཏེཀེཏྣ-ཨཏྣསྲ པདསྲ པླཀྲཱསྲ པླ སླཏྣཔླི’ཏི, ཨིཏ

ཏྲཀཏྲཱཾ པཏྣཱཏྲཏཾ ཏྲཔཏྟེཏྲཏྣཕླཏི དསྲེཙམླཏ-‘སོ ཙཾ’ ཏྣདི, ཀཏུ བཏྣསྲཏི པིསིསཀཏྟེཀ པཏྟུམིཏྟོཏི མཏླཏྣཏྣསཏྟེ ཚབྲིཀེཏྟེཏྟེ ཀླམླཏི “བཏྣསྲ པླ”ཏི (༢-༡༩༨)

ཨུཨཱདིསོ “ཚབྲིཡཏྣསྤ”ཏི ཨཏྣཏྣཏྣསདྣསྲ པཏྟེཏི, ཏཕྣ སཏི ‘ཀ ཏི ཚབྲི ཀེཏྟེཏྟྲཱ ཨཏྣཾ པདཾ པླཱཾ པླ སམླཔཏྟི’ཏི ཀཱམླ པཏྟཏྟེ, པཏྣཏི- ཀ

པིསིསཀཏྟེཀླཔམཏྟེཀ མཏླཏྣཏྣསཏྟེ ཚབྲི ཀེཏྟེཏྟེ ཀླམ ཏྲཔཏྟིཏི ཀ བཏྣསདྣསྲ སབྲསྲདིསཔྲསཏྟེ, མཏླཏྣཏྣསཏྟེ པླ བཏྣསཏྟེ ཨཏྟིཏི ཏསྲཏྣསྲ ཨུཏྣཾ པིཏྟིཡཏི།

༡༨. ཕླནུ

“ཚབྲིཡཏྣསྱི”ཙཀེཀེཔླཔིསིསེཀ ཕླཏུཏྣཏྣཀཱརིཡེཔྲཏྣསྲ སིཏྟི ཀིམཏྟོཡམླརསྱོཏྣསཏྟིཡ ཏུལནཱཏྨཏྣདིཀ ཕཙཏྣཔཡམུཔདསྱེཏྟེ ‘ཕླཏྣཀཕླཏྣཏྟོ-ཡམླརསྱོ’ཏི-པདཏི, ཏཕླཏི

“ཚབྲིཡཏྣསྱི”ཙྲཱ ཕླཏྣཱཾ “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྱི”ཏི, ཏཱ ཙ “ཕླཏུཏྣཏྣཾ”ཙཡཾ ཡོགཱ ཕླཏྣཱཏི ཕླཏྣཀཕླཏྣཏྟོ སམྤྲཏི, ཨཔཨིཏྣཡམུཔསཱཾ པཏྟེཀེ ཏྲིཔླརཏེ,

པཀཡཀེ པླ པཏྣཏིཏི ཨཡོཏྣཏྟེ ཨུསྲཱཡཕྲཏྣཀེ པཏྟིཡཏྟེ ཏྲིཔླཏྟིཡཏྟེ ཨཔཀྲིཡཏྟེ ཀེཀེཙཔཕླཾ, སུཏྟེཀཱདིསེཀ སུཏྟམིཔྲོཔཡཀླིཏཏྟེ ཨཏྣསྲ‘ཚབྲིཡཏྣསྤ’ཏི སུཏྟསྲ ཨཔཕླཾ

ཨཏླཔཕླཾ, ཨུསྲཏྟི ཀིཔཏྲིཡཙཔཕླདིཀེཙཱསྲཾ, ཨུསྲཱཏྲཔཕླཏཀཱསོ པཀེཏྲ ཨིཔཾ པིདིཏཏྟོ “ཚབྲིཡཏྣསྱི”ཙཱསྲཾ, ཏདཔཕླཾ “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྲ” “ཨུཀཱཏུཏྣཏྣཏྣ”

“སླཏུཏྣཾ སཏྣ ཀམཏྣ པརོ”ཏི, “ཏུལནཱཏྨཀེཀཱཔཏྣ སབྲཱསྱི”ཙཱསྲཾ, ཏཏ པཕླཾ “ཕླཏུཏྣཾ” “སླཏུཏྣཾ སཏྣཀམཏྣ པརོ”ཏི།

༡༩. ཊླཏུ

ཚབྲིཀེཏྟེཏྟེཏྣདིཀ ཕཙཏྣརསྲཔྲཡོཛཏྣཏྲིཀེཀཏྣདིསྤཔཕླཾ ཡཾ ཡོགཱཏི བཔླིཏི, པཏྟོཀམཏྲིསམྲཏྟེཏི སོ ཏཀཱཏྣཏུཏྣཾ ཏྣདིསོཏིཨཱདིཀ, ཀཱསྲ སབྲཱསྲ ཏྲཔཏྟེཏྣཏ-‘ཚབྲི

ཀེཏྟེཏྟེསྲི’ཏྣདི, ཀཏུ ཙ ཏེཨཱདིསོཔྲཀེཀཱཔཏྟོཨེཔ དྲིཔཏྣསམུཏྣཡཏྣཏྣསཏྟིཡཱཏ-‘ཨུཔཡཀླིཡེ’ཏྣདི, ཨཏུཏྣཏྲཏི པཡོཀཱ ཨསུཨུམླཀེཔི པཡོཛཀཔྲསིཏྣཏུསཏྟིཡཏྟིཏུཏྣཾ, ཨུཔདིསེ

ཡོཔྲོཔཡཀླིཡ ཀེཔཏྟེཏིཙཀེཀེཏྲཾ དསྲེཏི ‘ཨུཏྣཾརིཏཔིཏྣསིཀོཏུཏྣཏྣ’ཏི, ཨུཔདིསེ པཛམུཏྣཾརཏེ།

༢༠. ཉཀླ

ཨཱཏྣཏྟཏི པཏྟེ ཀཱཕམཔཡཕླཏྣཡམཏྟོ ཡཏྲཏྟི ཏྣཏ-‘ཨཱཏྣཏྣསཏྣཀམི’ཏྣདི, ཨཱཏྣཏྣསཏྣཾ ཀེཡདཔཡཔཕླཏྟོཏྟ ཨཔཡཔཏྣ ཏྣཔཡཔིཏྣམཏྣརེཏྣ སསྤཔཏོ སླམཏྟིཡླཔཡཔླི

ཡཀླིཡཏི, ཚབྲིཡཏྣཏྣཏྟཏྟོ ཕླཔཡཕླཔཡཔིསཔྲཏྟེསླ ཚབྲི, ཏླཡ ཀེཏྟེཏྟེསླཙཡམཏྟོ པིཛླཡཏིཏི པཏྟེཡཾ-‘ཚབྲིཀེཏྟེཏྟེསླ’ཏི (པཏྟཾ), ཏིཀེཔ པཏྣཡཔིཏྟིསྲི ཀཱཕྲཏྣཡླདཡོ ཀ

ཏོསླ ཏྲཔཏྟེཏི, ཨཏོཡེཕླཏི ཏདཔཡཕླཏྟོཏྟོཡེཔ, ཏཀྲཏཚེཀེཏི ཨཔཡཔཀྲཏཚེཀ, ཀཱཏྣཀཏཕྲསཀྲཏྟེཏི ཨོཏྟེ ཀཱཏེཔི ཨཀཱཏེཔི པཀཱཀཱམསྲ པསཀྲོ, ཏླཡཏྟྟ ཏི ཨོཏྟསྲ

ཏྲཀྲཏཚེ སཏི ཀཱཏེཔི ཨོཏྟེ པཀཱཀཱམེཀ ཏྲཔིཏབྲམཀཱཏེཔི ཏཏོཔ “ཀཱཏྣཀཏཕྲ སཀྲི ཡོ པིཏྟེ སཀེཏྟོ”ཏི ཀེཏྣཏྣ ཨོཏྟཾ བཏྟེཏྣ པཀཱཀཱམོ ཏོཏི, ཨཔ པཀཱཀཱམེ པཏྣ

ཏིཀ ཀ ཏྲཔིཏབྲཏྟེ ཨཱནཏ-‘ཨཏླཔཡཔེ’སྟྲིདི།

༢༧. སྣཱནབཏྟེ

ཡདིནིདྡྲཾརཧེ ཚཊྟི ཨཏྟསླཱཔིསིསིདཏྟཱ ཨཔྤིསིསིན ཡཧོ གུཧེཙེ ཨཏྟཧོ སྣཱནབཏྟེ པརེ སིཡྻུ, ན ཧི དུཧིཡཾ སརཟྫཱདཧམཏྟི, ཡིནྣཱཏྟེ

པྤིསིསྤཱིཡདིཏྟནྡ-‘ནིདྡྲཾརཧ’མིཏྟཱདི, གཱརཧམྨཱད-‘སུདཏྟཱ’དི, ‘སནྣན’ཏྟི སུདཏྟཱདི ཨཏྟྲེ, དིན “སུདཏྟུམིདིསུསུདསམྤཏྟེབལཔྤཱ”དི རཏྟདིདིཏྟཧཱགཱརསྨཱ ཏུམིདསྨ མཾ ན ཧོདྡིདི

དྲིཡིདི, སམྨཱན ཏྲྀདིཡསྨིཔ ལེཀ ནིདྡྲཾརཧཔྤདིདི ཧོདིཏྟནྡ-‘དབྦ དི’ཏྟཱདི, ཡབྦཱ’གཱཏྟ གཱཔྤིཾ སམྤཏྟཔྤིརདམྨཱ’དི པཱཏྟེ ཨཔྤིསིསིདཏྟེཔི གཱཏྟཱཡ གཱཏྟགཱཔྤཱིཡིཔ པདྡིཡདི,

དཔེཏྟཱཔི སནྣཾ མཏྟྲེ ཨཏྟཱཏྟཏྟེན ནིདྡྲཱརིཡམྣཱཏྟེ སམྨཱནཏྟཱདིཡོ སརེཡིཔ པདྡིཡདི, དིན སནྣཾ ཡིཔྤཱཏྟཱཔརེ བྷཔིསྨདྡིདི བྷཱཔེ, པྤིསིསནཏྟེདི “ཉིཡདསྨེ”དི (༥-༡༦༣)

སུཏྟེ ཨསྨཱདི པཱཏྟེ ཨཡམིཔིདི ནིཡམྨཱཏྟཱཔྤཱ ཡསྨཱགཱསྨཙེ ཨགཱརསྨ ཉིཔྤཏྟེ, དིནྣིབྦཔྤདྡིདི ལྤཱནུསགྷིསྨིཔ ཨསྨཱདི ལསྨ ཡཾ པྤིསིསནཏྟེ ཧཾ ཨཏྟྲེ པཡོཏྟནམསྨ

“གཱཏྟརིཡོ”དི (༥-༡༨) ལགཱརསྨཱདི པྤིསིསནཏྟྲེ ལགཱརཱ, ཨིཏྟིཔྤཱདི ཨིམསྨིཾ “སྣཱནབཏྟེ”དིཡཱདིསུཏྟིཡིཔ།

༢༢. པིཔྤཏི

པརེདི པཏྟདི, སོ ཚཏྟཱཏྟིགཱཨིབྦཱདནེགཱཏྟེཔི ཨིཏྟ ཨིབྦ པྤཱཏྟི དབྦེ, གཱམྨབྲིདིཏྟརེགྷཱཧེདི གཱམྨབྲིདིཏྟཱརེ གིརིཡཱཔརིཔཏྟནཾ བྷཱཔཔིསིསེ དསྨིཾ ‘བྷཱཔགཱརགིསུགྷཱཏྟཱགཱ’’དི

(༥-༨༨) སྣཱམཏྟཱིན པིདིདཏྟཱ པིཔྤཏིསིཏྟནཏྟི ཨཏྟི གྷཧེ པིཔྤཏྟཱི སིཏྟེ, དིནྣཱད-‘སྣཱམཏྟཱི’ཏྟཱདི, པིཔྤཏིསིཏྟསདྣྱ ཨཏྟམྨཱད-‘ཨཏྟཱམཏྟཱཔཏིསིཏྟེ’དི, སཾསིཏྟིཡཾ པཏྟམྣཱནེཔི

སིཏྟི ཨུཔསགྷཱསམྤཏྟི ཏྟཱཏྟཏྟཱརཔི ཧོདྡིདི ཨཏྟཱམཏྟཱཔིརེཏྟཏྟཏྟྲེ, པིཔྤཏིསིཏྟསདྣྱ ལེཀ པིརེཏྟཔྤཱཙེཏྟེན པསིཏྟཱཏྟམྨཱད ‘དབྦ དི’ཏྟཱདིནྣཱ, གཱཔསྨཱན པམྨཱཧཏྟཱདསྨཱཙརིཡསྨ པཙནིསུ

ཨཏྟཱམཏྟཱཔིརེཏྟཏྟ སམྤཱཔདིཏྟཏྟསཏྟཱིཡ ཨུཔྤིཏྟཾ སྣཱཔགཱསཏྟེ སདི སམྤཱཔདི ཏྟཱཏྟཱབྦཱདི ‘དིཏྟ’མིཏྟཱདི པཱཏྟིགཱཏྟེ པཔཏྟེདི པཏྟཾ ‘སོཏྟ’དིཡཱདིམྨཱད ཨཏྟཱམཏྟཱནཏྟཱསིདིདི

ཨཏྟཱམཏྟིནྣཱནགྷཱཏྟེ ཨཔརིགྷཱཧིདིདི པཱཏྟཾ ཧོདི, ཨནུབྦཱཡདུགཱནྣིདི ཡོ པྤིསཡེགཱདིསེ ཨུབྦཱཡཏྟ བྷཏྟིདི དསྨིཾ ཨནུབྦཱཡབྦཱགཱནེ པྤིསཡེགཱདིསེ, སྣཱམཏྟཱཔིསཡོ དིཏྟཾ པིདྡིནཾ

སྣཱཏྟཱརཧེ པྤིསཡོ, དཏྟ པཔཏྟིཔྤསགྷི སདི སོཙ པིཔྤཏིསིཏྟེ ཏྲྀཡདྡིདི སམྤཱཏྟེ, ཨིམིནྣ པིཔྤཏིསིཏྟསྨ པྤིསཡོ པཔཏྟིཔྤསཏྟེ པྤིསཡཔྤིསཡལྤིནམཏྟེདེན སུཏྟེ

‘པིཔྤཏིསིཏྟེ’དིཔྤཏྟེདི ‘དིཏྟ’མིཏྟཱདིནྣཱ པཱཏྟིགཱཏྟེ རཙེཧེདི དྲིཡིདི, པརེ ཧོདྡི དིཔིདྡིདསྨིཧེདི ཨིམིནྣ ཡདི ནིཡམེ_བྦཱཔགཱཧེ སིཡྻུ, དནྣ ‘པརེཔྤཧོདྡི’དི པདིཡྻཱདི དསྨིདི,

པྤཱཧེནིཡྻཱ ཧི ཏྲྀདིཡཾ པདཏྟི སགིམིཔ ལགྷཱཧཾ པཔཏྟདྡིདི ཙརིདཏྟཏྟཱ པྤིསཡཏྟརེ དིཏྟསྤི ལགྷཱཏྟནམཔྤཔཏྟིཡཾ པརཾ པཏྟིམཾ གཱརིཡཏྟི པིཏྟབྦམིདཾ པཙནཾ, བྲྀཏྟིཡཏྟུ པདཏྟི

ལདྡཱནིནམིཔ པརིཡཱཡཔྤསགྷི ནིཡམཏྟཏྟི པཏིཔཏྟཱ, ཨིཏྟ པན ཏྲྀདིཡཾ བྲྀཏྟིཡཏྟུ དིཏྟསྤི སུཏྟནམཔྤཔཏྟིཡམིཔ པིཏྟབྦམིཔིདཾ པཙནཾ, ན ནིཡམཏྟབྦིདི

པཏིཔྤཱདིཏྟམྨཱད-‘དབྦདི’ཏྟཱདི, གཱམཏྟཱརཧོ པརིསམྤཱིཡདིདི སམྤཱཏྟེ, གཱམཧོ པརིསམྤཱཔནཏྟིདིསྨ སབྦསྨིཾ ཨཏྟནེ གཱཙརི ཨཔྤིཏྟེདབྦཱཔནེན པཔཏྟིསབྦཱཔཧོ། གཱཔསྨཱནེགཱསྨཱཔི

པཔཏྟི ན བྷཱཔིཡྻཱཏྟཱསགྷིཡ གཱརཧམྨཱད‘ཨུབྦཱཡསྤི’ཏྟཱདི, དིསཏྟེ ཡསྨཱཏྟི, ཡསྨཱ ཨུབྦཱཡསྤིདམྨཱཙརིཡཔཙནཾ, དཧོཡིཔ པམྨཱཧཾ, ཨཏྟིམདགཱརིཡཔིཏྟཱནེ ཡིཏྟབྦཱཔིན

སདྡིགཱཏུམདཏྟཱ(དིསཾ) པིདྡིནཾ པིདྡཱཡགཱཏྟ དསྨཱདི ཨཏྟྲེ། པམྨཱཧཏྟཱ དིཏྟསྤི ཨཔྤཏྟིཡཾ གཱརཧམྨཱད-‘ཨནུབྦཱཡབྦཱགཱསྤི’ཏྟཱདི, ཡཧོ ལཏྟཱཔགཱསྨཱ དཧོ སམྨཱནབལྤཱདི, ཨིདིསཏྟྲེ

ཧེདུསྤི, པིརཏྟཱཏྟཱདི ཨིཏྟ ཨིདིསཏྟཾ དནྣ ‘ཨནུབྦཱཡབྦཱགཱསྤི…པེ…. པིརཏྟཱཏྟཱདི དིཏྟཾ པཙནྣཾ པམྨཱཧཏྟཱ ཨུབྦིཏྟསྤི ཨཔྤཔཏྟིདི སམྤཏྟེ པིདིདབྦེ། སམྨཱནབལྤཱནཾ དིཏྟཾ

ལེཀཔི པིརེཏྟིཏྟཾ ཨེགཱཔྤཧེཡིཔ ཨུབྦིཏྟསྤི གཱརིཡི ཨཔྤཔཏྟི ཙ དིསྨདྡིདི དིབྦཏྟམྨཱད ‘ལེཀཙེ’དྲཱདི, ཨིཏྟ ཙ པིསྨསྨ (ཨ)པིརེཏྟབྦིནེ གཱརིཡི ཨཔྤཔཏྟིརིཔ [ཨཔྤཔཏྟིཡིཔ (པོཏྟགཱ)] སམྨཱནབལྤཱན སུབྦིཏྟཾ པཙནྣཾ གཱརིཡི ཨཔྤཔཏྟིདི སུཝེནེ པམྨཾསནྣཾ པིཏྟཱདབྦེ།

ཏྲྀདིཔཀྤིཡིཔ བྷཱཏྟགཱརེན དིཏྟཾ ཡུགཱཔདིཔྤཏྟིཡཾ ‘ལདྡཱནིནམིཔ’ པརིཡཱཡཔྤསགྷི པཏྟིཧོ, དསྨཱཡུཏྟཏྟམུཔདསྨེཏྟེ ཨྤཱད ‘ནཏྟཱཔི’ཏྟཱདི, ཏྲིཏྟཔྤིསཡཏྟཱདི དིཏྟཾ པིདྡིནཾ

ཏྲིཏྟཔྤིསཡཏྟཱ། ཨཏྲིཏྟཔྤིསཡཏྟི ཧི པརིཡཱཡགཱཔྤནྣཱ ཡུཏྟིམདྡི, ཨཧོཙ ལདྡཱནིནམཏྲིཏྟཔྤིསཡཏྟཔྤཏིཔྤདཡིདུམྨཱད- ‘ལདྡཱདཡོ དི’ཏྟཱདི, ཨནཔཡཔྤིནེདི ཏྟཱདུ མཏྟཧོ

པིདྡཱནེནྣཔཡཔབྲྀདིརེགཱསབྦཱཔཧོ སབྦཏྟཱདུཔརིགྷཱདེན, ཡཏྟ ཡསྨིཾ ཏྟཱདྲིགཱདིསེ པཔཏྟཱ སམྨཱནྣ པཔཏྟཱ སཏྟེ ལཏྟཱཔགཱསྨ སིཡྻཾ དསྨེགཱདིསསྨ པརིཏྟཱརིནྣཱཔི པརིཏྟཱགཱནྣཱཔི ན

པིདྡིཡཏྟེདི སམྤཏྟེ, ལདྡཱདིན མིགཱཔྤཧེ ཨསམྨཱཔྤཱ ཨེགཱསྨིཾ གཱདི སདྡིདརཔཏྟནྣཱན སྣཱནཏྟགཱཔྤསཏྟཏྟ པརིཡཱཡིན བྷཱཔཏྟིདི ཡཏྟཾ ཡུཏྟཏྟེ སམྤཏྟེ། ཨིཏྟཱདི ཨིམསྨིཾ

ཡུགཱཔདིཔྤཏྟིཡཾ, ཨིཏ དབྦཱཏྟཱཔསྨ གཱརཧམྨཱད-‘སྣཱཔགཱ…པེ…. པཏྟན’ཏྟི, དཏྟཱདི ཡུགཱཔདིཔྤཏྟིཡཾ། ཏྲྀདིཡམྤདཏྟེ “པུནཔྤསགྷཱཔིཏྟནཏྟཱ སིཏྟཾ, པིཔྤཏིསིཏྟེ ཡཾ བྦཱཏྟིཾ

དསྨཱཏྟིདམིཡྻཱ”ཏྟིམྣཱསམུབྲིཏྟཾ པརིབྦཱསནསྤཔཏྟིཾ པཏིཡྻཱདིཏྟེ ཨྤཱད- ‘པརསྨིཾ ཙེ’དྲཱདི, པརསྨིཏྟི ཨིབྦེ, པརིབྦཱསནསྤན ཨཡམཏྟྲེ ‘པུནཔྤསགྷཱཔིཏྟནཏྟཱདི དིཏྟཾ སུཏྟནམེགཱཏྟཔ

སཇྷསཇླྀཏེ ཕིསྤྲཏེསེཀྲེ སཏིཔརམིཐཱུ པཙམ་ ཏོཏི, ཏོཀྲེན ཏིན ཡདྲིཏརསྨ ནེམིཏྲོཔཧླཏོ ན ཀཏོ ཏདླ ཏསླཔི པུནཔྲསཇྙོ ཏསྨ ཕིཏྲནཀླ སིཀླཀྲེ, ཕིསྤྲཏེསེཀྲེ ཡབླཕུཏྲེ སཏི པཙམ་ ཏོཀྲེན ཡཾ སུཏྲཾ བླཀྲེཏཾ ཏསྨ པུནཔྲཕཏྲེཡླ ཡདི ནེམིཏྲཾ ནཐྲི ཏཾ བླཀྲེཏམེཔེ་ཏི། བྲཏྲེཡསྲི ཕིཏྲུབྲམེཕེདཾ ཕཙནཾ, ན ནེཡམཐྲནྟེ དསྨེཏུམླཏ-‘བྲཏྲེཡ’མིཀྲླདི, ཨེཕཾ མཛླཏི ‘བྲཏྲེཡཾ པཏེལཀླིཡཾལཀླཀཕྲཔཏྲེཡཾ དེཀྲཾ སླཀླརཀཾ ཙླནསུཏི ཡླནེ ཕཙནླནེ ཕྲེཀླནེ ཏིསསྲི ནེརཕཀླསཏྲེན ཏུཡྲབལཏླ དེཀླསུཏེཔཏྲེཡེཕསེཡླ, ནཏུ པརིཡླཡཔྲསཇྙོ་ཏི། བྲཏྲེཡསྲི ཡབླཕུཏྲཾ པརིབླསླནཾ པཕཏྲེ ཕུཏྲཕེཀྲེནེཕླཏི དསྨེཀྲེ ‘པརིབླསླནསྲི’ཀླདིསླཏ།

ཀླཏིཡསྤྲདཐྲེ “ཕཏྲམླནེཏི ཨཀྲེ, སི ཐ, མི མ, ཏི ཨཀྲེ, སེ ཕྲཏེ, ཨེ སྨེ”ཀླདླཾ ལཀླཀཀླནམེཀམེཀཐྲེཔི ཕཏྲམླནེཏི ཨཀྲེ, ཕཏྲམླནེ སི ཐ ཨེཀླདླཾ ཕླཀྲཀདེསླནཾ ཀཀླཏིཀླདོ ཀཀླ སིཀླདོ ཙ ལཀླིཡེ སཀིསྤྲཕཏྲེཡླ སབླསྨཾ སཀི ཕིསཡེ པཙམ མདྷྲིམཕུརིསེཀཕཙནཀླཏི པརིསམཀླཏི ཙརིཏཐླཏླ ཏུསྨེ ཀཀླསྤླཏི ཨེཐྲ ཏླཏི དེཀྲཾ པུརིསླན མེཀཀླཀཧེ པཕཏྲེཡཾ ན ཀསླཏེ, བྲཏྲེཡསྲི པཏེལཀླིཡཾ ལཀླཀླནེ ཕྲེཏྲཀླཏི སླཀླརཀཾ ཙླནཾ པཏིཕྲེཀྲེཏི ལཀླཀེཏི དེཀླསྲེཀཐྲེ-ཀཀླཀཧེ པཕཏྲེཡཾ ན ཀསླཏེ, ཏབླ ཕུཏྲནཡེནེཕ ཏིཀྲཾ པུརིསླནམེཀཀླཀཧེ པཕཏྲེཡཀྲེ སབླབླ ཨཕྲཕཏྲེཡཾ སམྦུཏླཡཾ ཕཙནམིདཾ, པར ཏོཏླཏི མདྷྲིམུཏྲམཾ ཐླཕཏླཏི ཨཀྲེཕླཡེན ‘ཡཐེ’ཀླདིནླ ཕུཏྲཾ ཕུཏྲཀཐྲཕཏྲཛུཝིནླ ཏརིཏླ དསྨེཏུཾ ‘ཀཔན’ཏིཨླདིསླཏ, ནེདསུཏླཏརཀམཀྲཾ མནཾ ཐྲོསེཏི-ཡཏོ ཕིསྤྲཏེསེཀྲཕིསཡམེཕེདཾ ན ཏོཏི, ཀུཏོ ཡཏོ “ཕཏྲམླནེཏི ཨཀྲེ”ཀླདིཕྲཐྲུཏླཾ ཕཏྲམླནེཏི ཨཀྲེཀླདླཏི ཕླཀྲཀདེསེཏི ནེཏིཐླནམེཕ པུབླཔརཀཀླཀླཾ པུརིསཕཙནཕིསེསཕིཀླཡཀེན “པུབླཔརཀཀླཀླན མེཀླནེཀེསུ ཏུསླསྨ སེསེསུ དེདེ མདྷྲིམུཏྲམཔཙམླ” (༤-༡༤) ཏྲིམིཀླ ཕླཀླཕཡཕེན ཏུསླསྨསེསེསུ པཡུཏྲམླནེསུ ཨཕྲཡུཏྲམླནེསུ ཕླ ཡབླཀཾ པུབླཀཀླཀཾ པརཀཀླཀླནཐྲ མདྷྲིམུཏྲམཔཙམླནཾ པཀྲོཀཾ དེདེ ཕཙནླནེ ཡབླཀཾ ཐླཕཀྲེཏི ‘ཀཀླཐ ཀཀླཀླ’ཏི ཨེཐྲ ཨེཀཀླཀཧེ པཕཏྲེཡེཕ ནཐྲི, དེཀླསྤན སླཕཀླསླན མེཀཀླཀཧེ པཕཏྲེཡེཕ ཏི ཕིསྤྲཏེསེཀྲོཏི, ཏབླཔི ཕུཏྲནཡེན ཕིསྤྲཏེསེཀླཕཀྲནླཔི སཀྲ ཀླཏུཀྲེདསུཏླཏཏཾ སེཡླཏི དབྲཾབྲཾ, ཨེམིསྨ པན པརིབླསླཡ ནེཏླཀུལཕྲཕཀྲེ “ཨླདིསླ” ཀྲིམིསླ ཕུཏྲནཡེན ཕེདིཏབླ, ཀཏླཀཏཕྲསཀྲེ ཡོ ཕེཀྲེ, སོ ནེཀྲོ, ཡོཏྭཀཏེཡེཕླཡམནེཀྲོཏི ཕུཏྲནེཀླནེཀྲོསུ ཨཀྲརཇྷབཏེརཇྷེསུ ཀླཏུཡྲབལཏླ ནླསྨ ཡོཀླསྨ བླཔླར, ཏབླཏི ནེཀླནེཀྲོསུ ནེཀྲམེཕ བལཕཀྲེ ནེཀླནེཀླནམཏུཡྲབལཏླ, ཨཀྲརཇྷབཏེརཇྷཕྲཀླར(ཕྲན) ཨུཔརི “ཝོཔོ”ཏི (༡-༣༤) སུཏྲེ པཀླསིསླམ།

༢༣. སཀྲིཏོ

ཕཙནླརསླསྨ ཕལམླཏ-‘ཨནུབཏྟྲཏི’ ཡཾ ཕུཏྲཾ’ཏླདི, ཕུཏྲེཡཾ “ཡོནཕཡཕཐྲུཏོ སཀྲིཏོ”ཏི སླམཛྷེན ཕུཏྲེཔི “བླསིསྨཾ སླཀཏྲཾ སཏླལཀླཀ”ཀྲེ སཏླལཀླཀ ཕྲེཀླནཕྲཀརཀཏོ སཏླསླནཔཡཕཐྲུཏོཏི ཕིཀླཡཏིཏི དསྨེཏུམླཏ-‘ཀསླ’ཏླདིཕླཕྲཀྲཡེ ལཀླར ཨུཏླཏརཀཾ, པཀཏིཡླདི སམུཏླཡསླཏིཨླདིཕླཀྲསླ སླཕྲླཡམཐྲ ཕིཔརེདུཾ ‘ཨེཕམཛླཏི’ཀླདི ཕུཏྲཾ, ཀེཏོ སཏླསཐྲཀླཀླཏི ཕླཀེནཾ སཀླཡླཏ, ཕཙནཀྲེ “ཏསྨ ཝོཔོ”ཏི (༡-༣-༤) ཕཙནཾ, པཝོཀླསམཕླཡེཏླཏི ཀཏླཨེཀླདིཕྲཝོཀོ ཨསམཕླཡེཏླ ཨཕྲཝོཀོཏླཏི ཨཀྲེཕླཝོ, ཨེཕསྲིསྨ ཝོཔོ ཕསེཝོ… ཨནུཔུབྲོ བཀྲེཕིནླསཐྲོཏི ཨླཏུ ཨུཀླརིཏཔཀཾསེཏླ ཨནུབཀྲཏི ཕིནསྨཏིཏྲནུབཏྲཏི ཨེམླཡ སཏླ བྲུཕྲཏྲེཡླཕསེན།

༢༤. ཕཀྐ

‘ཨཏིནླ’ཏི (༢-༡༠༨) ཨེཐྲ ཨཏོཏི རསྨབྲཏྲེནེཏྲེསོ ཕླ སེཡླ རསྨཏྲིནེཏྲེསོ ཕླ སཀཱལནེསྨཡབླཔྲི ཨཐྲཏྲིཏི ནེཏྲེསོཕླ, ཏཐྲ རསྨབྲཏྲེནེཏྲེསེ སཏི བྲཏླསིཀླདིསུ ཡཐྲཀཐྲཙེ ཨཀླར ཀཡཏཏིཏི ནེཐྲཔྲསིཀླ… ཀེསཀྲི ཨསིདྷྲནཏོ, རསྨ ཏླཏིནེཏྲེསེ པན བྲཏླསིཀླདིསབླཀླརཀླནཾ ལཀླཀེཀཀཕླཏྲཀླ རཀླནཀླཀླར ཀཡཏཏླཏི སབླབླ ཨེཐྲཔྲསིཀླ, ཏླཀྲོ དཱིཀྲོ བྲཏྲཏརཏླཏི ཏླནེཐྲཔྲཏྲེ ཨླཀླརཏོ ཏླསེཏླཏླཕླ, ཏསླ ཨཏོཏི རསྨཏླཏིནེཏྲེསེ ནེསྨིཏི སབླམིདམིཐྲཾ ནེཕྲཏླཏི ཏླཐྲཏླཏི ནེསྨིཡཏི, ན རསྨབྲཏྲེཙ, “ཡུཕཀླནམི ཝོཡུཏླ”ཏི (༡-༢༤) ཨླདིསུ པན རསྨབྲཏྲེཡླ རསྨཏླཏིཡླ ཕླ ནེཏྲེས ‘ཏསྨེཏཾ ནོཔཏི’ཀླདླསུ ཨེཝོཨླདིཀམིཐྲཾ ཀཐྲཙཾ ཐླཕེཨྲ, ན སབླཐྲ, སབླཐྲ ཕླ ཐླཕེཨྲ ‘ཕླཏིརིཏཾ སམོནླ’ཏིཨླདིསུ བྲཏྲཏ རཏླ, ཏསླ སབླབླ ཨེཐྲཔྲསིཀླཡླ ཨེཏྲཏླཏླཏི ནེསྨིཡཏི, ཨཔཕླ ཕཏྲཀླརཀཕུཏི ཀེསཀྲི ཕཏྲཕུཏྲེཕླནཾ ཨུཀླནེཙཏཏུཐླཡ སཾཏླརཕསེན ཕཏྲཕེསེསུཕུཏྲེ དསྨནཏོ ཏིསཾ ཕསེན རསྨ བྲཏྲེནེཏྲེསེ རསྨཏྲིནེཏྲེསེ ཕླ ཕུཏྲནཡེན ཨེཐླནེཐྲཔྲཏྲེཡཾ སབླབླ སབླབླ ཨེཐྲཔྲསིཀླཡླ ཨེཏྲཏླཏླཏི ནེསྨིཡཏི, ཏཐྲ ཕཀྐ པརེན སཕཀླཧཏཀཾ ནེཡམིཏྲཾ ཕཙནམིདམླརཀླཀྲེ ‘སབླཏྲེཡླ’ཏིཨླདིནླ ཕཙནླརསླཕལམླཏ, སབླཏྲེཡླཏི སབླསྨིཾཡེཕ སུཏྲཔྲདེསེ། ནནུ སཡཛླཏི ཕུཏྲེཔི པརིཡཏྲཾ,

ན ཉྱིཾ ཉུཔླ སཡམཏྲི, ཨཏྭིཾ ཕླ (སཡ)ཏོ ཉུཔཏེ སིཏྲིཔྲེཔཾ སཏི ཨཏྲེབྲ པར གོཏི ཕྲིསིསོཏི ཀླཔཏེཾ སཀྱུ ཉུཔ’ཏེ ཕྲུཏྲིཀཱུར ཕྱཱུཏླཏི སཕྲཉྩོ, ཉུཔསྷ ཕྲིསིསིཏབྲཏླ ‘སཀྱུ ཉུཔ’ཏེ ཕྲུཏྲིཡཾ ནེཏྲིསླིཡམླནཏླ ཙ ཉུཔཏེ ཕིཏླཡཏླིཏི ‘སཀྱུ གཡཱུཏཏླི’ཏི ཕྲུཏྲཾ, སཾཉུཔགྲཏཏླཡཱུཔིསཏྲཾ གཱརཏོ-ཏྲིཕླཡོ-ཡཏེ ཕཏྲུསླཏ-‘ཨཏྭཱུཔེ’ཐླཏི, ཨཏྭླཕླཏི ཨཏྭིནཕླཀཱུརེན སཾཉུཔགྲཏཏླཡ ཨཔིསཏླབླཕེཏི ཨཏྲིཕླཡོ, ཨཏྭཱུཔདཏྲེཏི ཨཏྭཱུཔདཏྲ སམླསཕྲིསཡེ, གྲུཏྲིཏླུཏསླཏི ཨཕྲུཏླནཏླུཏསླཀཱུརེ ཀཱུཏླདེནོ, སམླསེན ཕྲུཏཏླ པཏླནཏུ ཏཏྲེཔི གྲུཀོ ཟླཕཏི ཨཏྭཱུཔདཏྲོ-ཀཱུརེཀཱུཏླདི ཕིཏླཡ ཀཱཏླ, ཕིཏྲིཡམླནོ སཕཏྩོཕ པཏླནཾ... ཨིདམཏྲིཏླཡ ཏཕྲཕཏྲིཡཱུཏི། ནནུ ཕྲུཏྲིཡམཔིསཏྲུསྷླཏྲིཾ ཕདཏླ སཡཏྭེཏི ཕཏྲཏྲིཾ, “ཏཕླ སཡམཏྲནླེ”ཏི ནེཟྲཏྲུཏོ སཡཏྭ-ཏྲཀཱུརེཀཱུཏདེཏྭ གཡཱུཏཏླེཏྲམཏྲ སཕྲུཕླེཡཏླིཏི ཙོདནསྤནསི ནེཏླཡ ‘སཀྱུ ཉུཔ’ཏེ ཕདཏོ སླཏྲིཕླཡཱུཏུཕྲཾ གེཏྭེ ཨཏྲུཕྲིསིསཾ པཀཱུསེཏུཾ ཏཔེཕླཏཏི ཏསྐྲེཏུཾ ཕྲུཏྲཾ-‘སཡཏྭེ’ཏུཏྲི, “ཏྲཱནཏྭཱུཏེསུ སཾསཏྲོ, ཏཕླཏྲཏྲནེཡེསུཔླི”ཏི ནེཟྲཏྲུཕཙནཏོ ‘ས’ཏེ ཨཏྲུཔི གཡཱུཏཏི, གོ སོ སཏྲུཉུཔཾ སླཏྲཱརཏཾ, ‘ས’ཏེ ཨཏྲནེཡསྲི, གེཏྲཾ སཏྲན མསླཏྲཱརཏཾ སཏྲཉུཔཾ, ཏཕླ སཏི ཨཏྲནེཡཾ ཉུཔཾ ནསླཏྲསཏླཏསཏྲསཕྲཏྲིཏི ཕྱཱུཏ-‘སཾཉུཔཾ སཏླནམསླཏྲཱརཏཾ ཉུཔ’ཏེ, ཨིཏཏྭ ཨིདཏྲིམིནླ སཕྲཏྲིཏབྲཾ, ཨསླཏྲཱརཏཏེ ཨསླཏྲཱརཏཾ སཏྲཉུཔཾ, སཏི སསླཔེ བྲཕྲིཐཱུརི ཙ ཕྲིསིསནསླ སླཏྲཀཏླཡ ཨསླཏྲཱརཏཏེ ཉུཔཾ ཕྲིསིསཏླ སླཏྲཱརཏསླཔི སསླཔོ ཕྲུཏོཡེཕ ནསླཏི ཕྱཱུཏ-‘ཏུཕིཏྲཾ ཏེ’ཐླདི, གེཏྲཾ སླཏྲཱརཏམསླཏྲཱརཏཏྭཉུཔཏེ སླམཏྭེན ཉུཔཾ ནེཏྲིསིཏུམླཏ-‘ཏཏླ’ཏིཕྱཱུདི, ཏཏླཏི ནེཏྲཱརཏེ སཏྲསླི, སཏླནཏེ སླཏྲགནེརཏྲཀཱུནཾ ཡེསཾགེསཏྭི སཏླནཾ, ཏཾཏཾ སཏྲཏྲཏྲིཏི ཏེསཾཏེསཾ བྲཏླ ཨཨིཕྱཱུཏྲིནཾ སཏླནཾ སཏྲཏྲཏྲིདི, ཕྱཱུཏླཡཏྲ ཕྱཱུདིསཏྲེན ཨཏྲོ སཏྲཏེརོ, ཏེན སླཏྲཱརཏཾ སཏྲཉུཔམཏྲཉུཔཾ ཏཕླ-སླཏྲཱརཏཏེ ཙཏུབྲིཏྲཾ སཾཉུཔཏེ ཏསྐེཏི, ཙཏུསུཔི ཙེཏིསུསླཏྲཱརཏསྷ སཏྲཉུཔསྐེཔོཕླནཾ ཏསྐེཏུམླཏ-‘ཏཕླ’ཏིཕྱཱུདི, སླཏྲཱརཏཉུཔབྲུཏླསེནླཏི སླཏྲཱརཏཉུཔསྷ པརིཐོགེན, ཕྱཱུཕླདིཡཏོ ཉུཔམེཕ སཏྲསྷསཾ, ནུཏྲོཏི ཙ ཏསྐེཏྲིཏི སཕྲཉྩོ, ཙ སཏྲོ པནེཏྲ ‘ཨིདཾ ཏསྐེཏྲི’ཏི ཏེཏྲ ཕྲུཏྲཾ སམུཙྪོནོཏི, ཨསླཏྲཱརཏསྐེཔོཕླདིཡནེ ཀཱུརཏམླཏ-‘ཏཏ’མིཐླདི, ཨིཏརཏེ ཡེ སཾགེསཏྭི སཏླནཾ སཏྲཏྲཏྲིདི, པརསླཕླིཏི ཨཏྭླས ཡསྷགསྷཙེ སཏྲསླཔི, ཨིཏི ཨིདཾ, པཏིཏཾ པསིཏྲྀཾ, ཨིཏྲ པན ཨིཏིསཏྲོ ཏེཏུསྲི, ཡསླ ཨིདཾ ཡཕླཕྲུཏྲཾ པསིཏྲྀཾ ཏསླ ཕྲུབྲཙརིཡཔརསླཏླཡཱུགཏོ པདེསཏོ ཕྱཱུཕླདིཡཏྲོཏི པཀཏཾ, སཾསཏྲཕྲིསིསནསླམཏྲེཡེན ཨསླཏྲཱརཏཉུཔོཕླདིཡནེཔི ཨསླཏྲཱརཏཾ སཏྲཉུཔམེཕོཕླདིཡཏི ནསླཏྲཱརཏམཏྲཉུཔཾ... ཨིམིནླ ཕགྲཱམླནཀཱུརཏཏླ [ཏླཡ (ཕོཏྲཀཱི)] ཕསེནླཏི ཕྱཱུཏ-‘སཏྲསྲེ’ཐླདི, ཕྱཱུསཏྲཾ...སཏྲོ སཏྲཕླཕསླ ནཏླཏླ, ཕྲིཔརིཡཡཏོཏི ཕྲིཔརིཡཱུསེན ཨནླསཏ ཟླཕེནླཏི ཨཏྲོ, ཙགླཕྲིསཡེཔི ཏི ཨཏྲོ གཕཾ སོཏཕྲིསཡསཏྲསྷ ན ཕྱཱུསཏྲོ སཾཉུཔསླཕྲིཏུམརཏཏླིཏི, ཀཱུརཏཏཱརམླཏ-‘ཨཏེཕྲུཏླཐླ’ཏིཕྱཱུདི, ཨཏེཕྲུཏླཏི ཨཔརིཐཱུཛཏླེཡཏླ, ཨིདསྲི ནེཐཱུསསྲཏྲིཏེ ཀཱུརཏཕཙནཾ, ཏཾ སཏྲཉུཔཾ, ནེཐཱུསསྲཏྲིཏི ནེརཏཏརསཾཡེགྲི, ཕྲིཔརིཡཡཏོཏི ཏེཕྲུཏླ, ཏཕླཏེཐླདིནླ ཨཏྲཔས ཏེཕྲུཏྲཾ པོཏྲེཏི, ཨཔརཾ ཀཱུརཏམླཏ-‘ཨསླཏྲཱརཏཏྭ ཉུཔཾ’ཏུདིནླ, སླཏྲཱརཏོ པརིཡཱུཡ སཏླནཾ, པཙྪོཏབྲཏླཏི ཕིཏྭཏབྲཏླ, ཨིདནེ ཀཱུརཏཏླཡཾ སམོཏླནེཏླ ཨིམེཏི ཀཱུརཏེཏི ཉུཔམེཕ སཏྲསྷ སཾནམ, ནུཏྲོཏི ནེཡམེཏླ ཏསྐེཏུཾ ‘ཏདེཕ’ཏེཕྱཱུདི ཕྱཱུརཏྲཾ, ཏདེཕཏེ ཡསླ ཨིཕཾ, ཏཾ ཏསླཏི ཨཏྲོ, སཉུཔཕྲཏླནེཏི “གོསླ ཕཏ” (༡-༣༢) ཏླཏོ གོསླཏླདེགཱི སཉུཔཕྲཏླནེ།

༢༥. ཉུ

ཉུསུཏིཡླ ཛཏླཏྲིནསྲི “ཏཏྭཉུནཾཏོ ཡོསྲི པཙམི” (༢-༢༡༥) ཏླདིནླ གཏཏཕྲསཏྲི ཛཏྲིཡམཏྲིཕྲསཏྲབླཏྲནཏྲཾ བྲཏྲིཡཾ ཕཏླདི སཕྲཏྲིནསུཕླཏླནཏྲམིདམླརཏྲཾ “ཕཏླཕཏྲ” (༨-༧༨) “ཏམིཏྲསླཏྲིཏི མཏུ” (༨-༧༤) “གཱཏྲརི ཟླཏེ ཀཱཕཏུ ཀཱུཕྲི” (༥-༥༥) ཏི ཕྲིཏིཏླ ཕཏླདཔོ ནུམ།

ཨིཏི མོཧཱཕླནཔཏྭཱིཀཱུཏླེཀཱུཡཾ སླཏྲབྲཕྲིཕླསིནེཡཾ

པརིཏླསླཏྲིཀཱུར སམཏྲོ།

སཏྲཡོཕླཏི ཕཏྲཏླ

༢༦. སརོ

ཨླནླརཔྲིསིསླཔསླཡནཏྟི ཨོཔསིལིསིཀཱནླརཔྲིསིསླ ནིསླཡནཾ, ཨོཔསིལིསིཀཱནླརཾ པྲིནླ ཨླནླརཏྟརེ གཏིནི སནི པཙནཏྟརཾ སུཏྟཏྟརཾ པྲིནླ བྲཔཏིཏནིཔཏྟི ཀཱཏུཾ ན ཙ སཀཱནི སམྦྲྟྟོ, གིཏྟིནི བྲུནླཔྲིཡླཙརིཡླདཔོ དསླེནི, ཏ ཏེ ཡདི པཏྟེན ཀཱལེན པླ བྲཔཏླནེཔི སཏྟི ནླཔེཥླ ཏདླ སརེཏི ནིམིཏྟསློ པླནླནཾ ནིརཏྲཱཾ ནླཔེཥླཏི སརེཏི ནིམིཏྟོཔླནླནསླམཏྲིཡིནླནེན པཏྟིབྲཔཏླནེ ནོ སཏྟིཏི མཏྲསླནླ 'ནིམིཏྟོ'ཏྟདིཀཱཾ པླཀཱསླཏུ, ཏདཡུཏྟཏྟེ ཏཏེ'ནིམིཏྟོ'ཏྟདིནླ ཡཾ པཏྟཾ, ཏཾ ཨཡུཏྟཏྟེ ཨཏྲོ, ཨཡུཏྟཏྟེ ཀཱརཏཾ བྲཏྲིཙྟརསབླཔེན སླམཏྲིཡླབླཔོཡིཔླཏི བྲཏྲིཙྟརཏྲསླེཏླ སླམཏྲིཡླབླཔཏྲསླེཏུསླཏ-'ཨཔསླནེ,ཏྟདི, ཀཱརིཡླབླཔེཔླིཏི ཨེཏྲ ན ཀིཔལཾ 'ཨིདམེཔ སཏྟཾ, སུམནླ ནླཔཏུ ཨཐོཔི'ཏྟདོ པཏྟཀཱལབྲཔཏླནེཡིཔ, ཨཐ ཁོ 'ཨེཏི ན སཏྟེན སུཔཏྲི ཏོཏྟུ'ཏྟདོ ཨཔསླནེ 'པསླདོ མཏྟོ པདཾ' ཏྟདོ ཨཏྟ པིཏྟུ སཏླཏནིམིཏྟཏྟརེ པླ ཀཱརིཡླབླཔེཔི ནིམིཏྟོ པླནླནསླ སླཏྲཀཱཏོཏི ཨཔིསཏྲསླཏྲོ, སླཏྲཀཱཏོཏི ནླཔཔྲཏྟཡལོཔེན ནླཔཔྲཏླནཔསེན པླ པླཏྟཾ, སླཏྲཀཱཏྟཏོཏི པླཏྟཾ ཏོཏི, ཨཏླསླ ནིམིཏྟོཔླནླནམེཔ སླཏྲཀཱཾ ནླསླཏི 'ནིམིཏྟོ པླནླནསླ སླཏྲཀཱཏོ'ཏི ན ཡུཏྟཏི, ཨཡམིཏྲླཏྲིཔླཡོ 'ཨཔསླནེ ནིམིཏྟརེ པླ ཀཱརིཡླབླཔེན བྲཏྲིཙྟརསབླཔླ ཨཏླསླནུཔཔཏྲིལཀཱཏཾ སླམཏྲིཡཾ ནཏྲི, ནིམིཏྟཏུབྲཔཏླནེཔི ཙཏྲི, ཡསླ'ནླཏུནིམིཏྟཾ པཏོཔསཏྐམན'ཏྟི ཏསླ པཏྟཀཱལབྲཔཏླནེཔི སརེཏི ནིམིཏྟེ སཏི ལོཔཀཱརིཡཾ པཉྲོཏི པླ'ཏི། ལུཔྲཏྟིཏི 'ཏཏྲིམེ'ཏྟདིནླ ཀཱཐནཀཱལེ ན དིསླཏྟིཏི ཨཏྲོ, ཨདསླནམཏྟམེཔ ཏི ལོཔོ, ཨཏླསླ 'ཏཏླ'དིསཏྲཏུཔླབླཔཔྲཏྟིཡླ ཨཏྲཔྲཏྟིཏི ཀཱརིཏྟམེསཾ ན སིཡླཏི, པཙམླཡ ནིཏིཐོ... པླཏྟཏླ ཀཱམླསླ, སརསླཏི པདིཥླ... ནླཔེ ཁླཏིཔྲཏྟཡིན ཨཔྲུཏྟཀཱམླཏླ, ཨིཏླཏི ཨིམིནླ སཏྲཏྟརེ ནླཔསླཏླནཔསེན གཏཏཾ པྲིནླཔེཏི, གཏྲ ལླཏྲཔོ... སརསླ ལོཔོཏི པླ ལོཔཾ པཉྲོཏྟིཏི པླ ཨཔཏྟཏྲཏླ, སརོཏི པཙམླཡ ནིཏིཐཏླ སརོ ལོཔོ ནླམ ཏོཏྟིཏི སཏླཔི སིཡླཏི ཨླཏ-'ན ཙ'ཏྟདི, ཨིཏླཏི ཨིམསྲཱིཾ སུཏྟེ, ཏོཏྟིཏྟདོཔི པུབྲསརལོཔི ཏཏྟིཏྟདིཀཱཔྲི སིཡླཏླསཏྲིཡླཏ-'སོཙ'ཏྟདི, ཨུསླཏྲཱཏོ ཨླགཏོ སམྦྲཏོ ཏསླ པླ ཨཡཾཏི ཨོསླཏྲཱིཀོ པུབྲལོཔོ , ཏསླ ནླཔོ ཨོསླཏྲཱིཀཱཏྟཾ, ཨོསླཏྲཱིཀཱཏླ པུབྲལོཔསླ ཀཱརིཡཏྟརེཏི པརལོཔླཏྲིཏི ཨཔཔླཏཔིཏྲིཏི ཨླནླཏྟིཏོ ཨེཔ, སོ ཙ པུབྲལོཔོ ཏོཏྲིཏི སམྦྲཏྟོ, "པརོ ཀཱཏྟོ"ཏི (༨༡-༢༧) ཀཱཙོཏྲཱཏཏྲེན པུབྲཔརལོཔླཏཾ ཏུལྱབལཏྲཏླཔླ ཡསླ གམཔྲཏྟིཏོ པརལོཔསླཔཔླཏཏྟུཔཏྟཾ, ཨཏྟྟསིཏིཏི པཔྲིཏྲི, ན ཏོཏི... པརལོཔླཔླནེན བླཏྟིཏཏླ, ཏཏྟིཏི པརལོཔླཏྲིཏེ, སབྲཔླ སུཏྟཔྲིསཡོ སཏྲིཏྟིཡཏྟི, པྲིཀཱཔྲེན སུཏྟཔྲིསཡོ ལཏི པླཏི།

༢༧. པརོ

ཨིཏིསཏྟོ ཨིདམཏྲི, ཀཱཙི ལོཔཏླཡོ ཏོཏྟིཏི ཨིདཾ པཙནཾ ཏླཔིཏྟིཏི སམྦྲཏྟོ, གིཏྟི ཨླཏ-'པཡོཀཱླནུསླརིཏ'ཏྟི, ཀཱསླཏི ཨླཏ-'ཀཱརིཡསླ པརལོཔསླ'ཏི, གེན ཏེཏུནླཏི ཨླཏ 'ཀཱཙོཏྲཱཏཏྲེནླ'ཏི, ཀཱཏླཏི ཨླཏ-'ཨིཏ ཨིམསྲཱིཾ སུཏྟེ'ཏི, ཏིནླཏི ཏེན པཡོཀཱླནུསླརིཏླཏླཔེནེན, ཡསླཔཡོཀཱཏྟི ཨླཀཱམཔཡོཀཱནཏིཀཱམེན, ནིཏྟཾ པཏྲེཥླ པརལོཔོ སིཡླཏི ཏོཏྟིཏྟདོ ནིཏྟཾ, ལཏླཔླཏིཨླཏྲིསུ པཏྲེ པླ པརལོཔོ ནླཔེཥླ, ཨིཔྲཾ མཏླཏི "ཀཱསྲིཏྟི ཨཏྲེ ཀཱཏི ནིཔྲཏྟེནླནིཡམཔྲུཏྟིནླ ཨནིཡམཏྲསླེཔ པྲིསིསཀཱཏོ པཙནི སབྲཏྲིཔླནིཡཏཏྲཔྲུཏྟིཏླ ཀཱཙིསཏྟོ-ཡཾ ཡསླགམཾ ནིཏྟམནིཏྟམསཏྟུཏྟུ པྲིཏྟཾ ཏླཔིཏི, ཏཏྲ ཏོཏྟིཏྟདིཀཱོ ནིཏྟ པཏྲེ པརལོཔསླེཔ པྲིསཡོ, ལཏླཔླཏིཨླཏིཀཱོ ཨནིཏྟཔཏྲེ ཨུཏླཡསླཏྲརཀཏླ པུབྲལོཔསླཔི པྲིསཡོཏི ཨིམིནླ ནིཏྟཾ པཏྲེ པླ པརལོཔོ ཏོཏི, ཨསཏྟཔཏྲེ པན སཏྟིཏྟིཡཏྟིཨླཏིཀཱོ པུབྲལོཔསླེཔ པྲིསཡོ སབྲཔླནེན པརིཏྟཏྟཏླ"ཏི, ཏྲིསུཔི ཙཏིསུ པན པཏྲེསུ ནིཏྟནིཏྟཔཏྲེསུ ཡིཔསླཔཔླཏཏྟུཔཏླ... པུབྲལོཔསླ སབྲཔླ ཏོཏྟིཏྟདོ ནིཔླརཀཱཏླ པླ པྲིཏླཡཀཱཏླ པླ པརལོཔསླ, ན ཏྲསཏྟཔཏྲེ... པུབྲལོཔསླེཔ སབྲཔླནེན ཏིཏླ པསརཏླ, ལོཀཱཏྲོཏིཨླཏི ཏུ ཀཱཙིསཏླ པཡོཀཱླནུསླརིཏླ ཏིཔཀཱཏླ ནིཏྟེ ཨསཏྟེཔླཔི པྲིཏྟིཥྲི ཏིཔིཏི པརལོཔེན པླ ནིཔྲཏྟིཏི ནེཏྲཏྲཀྲཏོ, ཨིཔྲཾ ཏླཔ ཀཱཙོཏྲཱཏཏྲེ སབྲཔླནེཏྲཔརེཏླརེན ཨིཏྲཔྲསིཏྟྲི སིཡླ, ཏདཏླཔེཀཱཐཏྟི ཏདཏླཔེ པྲིརོཏྲསླཏ-'ཨཏླཏི'ཏྟདི, པརིཡླཡེན ནླཔཏྟིཏི ཀཱཙོཏྲཱཏཏྲཏླཔེ 'པརོ'ཏི སུཏྟཾ སིཡླ ཏཔླ སཏི སུཏྟདཡམེཀཱཔྲིསཡཾ ཏུལྱབལཏྲ སིཡླ, ཏཏྲ པྲིཔྲུཏིསེཏླཏླཔླ པསླཏྲཏྲུཏླཏཏླསླཙརིཡ (པཙནླ)ནཾ ནིརཏྲཀཱཏླ སླ ནླཔྲིཏི པླརེན ནླཔཏྟིཏི ཨཏྲོ, ཨིཏྟིཏི ཨིམིནླ པརིཡླཡནླཔནཀཱརཏྟེན, པཏྲཡིཔ སིཡླཏི ལཏླཔླཏིཨླཏྲིསུ པུབྲལོཔི པརིཡླཡཔྲཔཏྲེ པརིཡླཡེན པརལོཔསླཔྲཔཏྟིཏོ ལཏླཔླཏི པཏྲཡིཔ པརལོཔོ ནླཔེཥླ, ཏོཏྟིཏྟདོ ནིཏྟཾ ན སིཡླཏི སམྦྲཏྟོ, ཏཏྲཏི ཏཾ པརིཡླཡནླཔནཏྟུ, ཁོ པླཀཱལཏླརེ, པཏིཔདཏྟི པདསླ དསླཏི ཏོཏི, ནེཀཱདེསཔརིཏླརེནླཔི, ཏིནླཏ 'ན ཀཱཏྲཏྟོ'ཏི, ཨིམིནླ ཨིདཾ ཏླཔིཏི "སབྲཏྲ པྲིཀཱཔྲཔྲསཏྟིཡླ ཏཏྟི, སཏྟཏྟིཡཾཏྟདིཀཱཾ "ན ཏྲིཔླ"ཏི (༡-༢༨) སུཏྟེཔི ཏཏྟིཏྟདིཀཱཏྟནིཏྲཏྟུཔསྲི སམྦྲཏྟིཏི"ཏི། ནཙོཔམིཏྲཏྟི ཨིཔམིདཾ ཡསླཔུཏྟཾ པྲིཀཱཔྲིཏྟནཾ སཏླལཱཀཱཏྲཏྟིཏི ནིཔླཏྲིམཏཏྟི ཨཏྲོ, ཏམེཔ སླཏྲེཏི 'པརལོཔོ ཏེ'ཏྟདིནླ, ཨཐ ནིཏྟཔཀཱྲ པླ པརལོཔི ཀཱཏེ-ནེན པརིཏྟཏྟཏླནེ ཨུསླཏྲཱཔྲཔཏྲིཡླ ལཏླཔ ལཏིཔླཏི ཏྟུཔདཔཾ སམྦྲཏྟིཏི ཏསླ པཡོཀཱླནུསླརིཏླཏླཔཀཱེན ཀཱཙིསཏྲེནེཔ ཏོཏྟི སཏྲིཏྲིཔཾ ལཏླཔ ལཏིཔླཏི པཡོཀཱ སམྦྲཔྲོཔི, ཏཔླཔི ཨནིཏྟཔཀཱྲ ལཏླཨིཔླཏི ཏཏིཡཏྟུཔཔྲསིཏྲིཔླ པརིཡླཡེན ནླཔིཏཏྲཏྟི པརིཀཱཔྲིཏི 'ནཏྟུ ཙཏླཏིནླ, ཨཐ "པརོ ཀཱཙིསཏི ཀཱཙོཏྲཱཏཏྲེ སཏི ཨཔ(པླཏཏྟུཔ)ཏླ ཀཱཐསྲིཡླཡཔྲཔཏྲིཏི མཏསི ནིཏླཡླནིཏྟཔཀཱྲ པརིཡླཡཔྲཔཏྲིཏིཔཏྲཾ "ན

དེཕླཱ”དི ཤུཏྟིཏནྟི ཨཔཔླཱདེ ཀྐུཔཏྟཡེཔི པརིཡླཱཡཔྲཔཏྟིཡཾ དོཥླཱབླཱཔམླཱཏ-‘ནླཱཡཾ དོསོ’ཏྟཱདི, ཏཕླཱདིཏྟཱདིནླཱ “ན དེཕླཱ”དི ཤུཏྟིནེཔ པརིཡླཱཡསླཱཔི དཱིཔིཏཏྟཾ སླཱཏྟེདི, སླཱ ཙ ཨེཀཱཏྲཔྲཔཏྟི པརིཡླཱཡཾ ཕིནླཱ ན སམླཱཔདི... ཨེཀཱཕླཱཏེ པཕཏྲསབླཱཕླཱདི ཨཏྟིཕླཱཡོ, ནཏུ ཙ ཀྲཏླཱབླཱཔེ པརིཡླཱཡཔྲཔཏྟིཡཾ ཡཕླཱཕྲཏྲ དོསསྲིཔླཱཔྲསཏྲཀྲོ སླཱ ཏོདུ པརིཡླཱཡོ,

ཟྲིཏྟཕེསཡེ པན ཕྲུབྲཔརཝོཔཔྲཔཏྟིཡླཱ “ན དེཕླཱ’དི ནེསེཏྟེ ལཏིཔ ལཏླཱཔ ལཏླཱཨེཕླཱདི ཏྟུཔཏྟཡཾ ནེཕྲཱཊྟིདི ཙོདནཾ མནསི ནེཏླཱཡླཱཏ-‘ནཙེ’ཏྟཱདི, ཏཏྲ དོསམླཱཏ-‘ཏཕླཱ ཙ སདི’ཏྟཱདིནླཱ, ཀཱཏྲཙེ དེམིཏྟཱནྡ ནེཏྟཾ ཕྲུབྲཝོཔསླཱེཔ, ཀཱཏྲཙེ ཏོཏྟིཏྟཱནྡ ནེཏྟཾ པརཝོཔསླཱེཔ , ཕིཀཱཕྲེན ཕླཱ ཀཱཏྲཙེ ཡཔོདཀཱི ཡཕླཱཨུདཀཱི ཏྟཱཏ ཕྲུབྲཝོཔསླཱེཔ ཀཱཏྲཙེ ཨེདིཔི ཨེཏྟུཔིཏྟཱཏ པརཝོཔསླཱེཔ ཀཱཏྲཙེ ལཏིཔ ལཏླཱཔ ལཏླཱཨེཕླཱཏྟཱཏ པརིཡླཱཡེཏུབླཱཡཝོཔསླཱེཔ དསྲཱནཏོདི སསྲཏྟོ, ཨེཏྲཙ ཨེདིཔླཱིདི ཕཔཏྲིཏཔིབླཱསཏྲ དཱིཔནེན ཀྲཙོསཏྟེན

པརཝོཔི ཀཱདི-ཙླཱཏ ཕྲུབྲ ཝོཔི སསྲཏྟི “ན དེཕླཱ”དི ཨེཏྲུནུཕཏྲསླཱན ཀྲཙྟནུབླཱཕེན ནེཏྟཾ ནེསེཏྟེ ཨེཏྟུཔིཏྟོཔ ཏླཱཕདི། སསྲཱརྟྟེདི ཏེསུ ཏེསུ ཤུཏྟེསུ། པརིཏྟོདེདི ཀཱསླཱཏྲཕསེན ཨླཱཏྲཱརཕསེན ཕླཱདི ཨླཱཏ-‘པརིཏྟོཊྚིདི’ཏྟཱདི།

༢༨. ནདི

ཏཏྲཏྟིདི ཙསཏྟེན ཏླཱཕིཏབྲཾ, ཏཕླཱ ཙ སདི ཨཏྟོཙྪླཱནདྡཱེསི ཏཾ ཡཔོདཀཱི ཡཕླཱཨུདཀཱིཏླཱདི ཨེདིཔི ཨེཏྟུཔིཏྟཱདིཙ སཏྲཱཏིཏཾ ཏླཱཕཏྟིདི, ཕྲུབྲཝོཔི པརཝོཔི ཙ པརིཡླཱཡེན སསྲཏྟི དེཏྟཀྲི པཀྲི ཨབླཱཔེ སདི ཀཱཐམིདཾ ཡུཊྚིདི ཙོདིདི‘ཡཊྚེཔྲ’མིཏྟཱདིནླཱ, ཡཊྚེཔཏྟི ཏི ཨཔཡཾ ནེཕླཱཏསམུདླཱཡོ ཨནེཏྲཱཕླཱདནླཱརསླཱ ཕཏྲདི, ཨེཕཏྟཱི

ཀཱཡ཈ཏྟིདི ཨཏྲོ, ཏདེདི ཨཏྲཏྟོ ཕིཏླཱཡདི, ནེཏྟཾ སཏྟེཀཱཏྲིཡླཱབླཱཔེ ཀཱཏྲཙམླཱཏ-‘ཨུཔསིལེསླཱ ཏླཱཕཏྟོ’དི, ཏདེཔ སམཏྲེདི ཨཱིདེསེསུ ཏི’ཏྟཱདིནླཱ, ཕཏྲུམིཐྲཏྟིདི ཨེམིཏླཱ སཏྟེཀཱིསོ ཕཏྟཱན མཏྲམཏྲཀཱཡབྲཔཏྟཱནླཱ པཏྟསཏྟི, སཏྟེཀཱིསསླཱེཏསླཱ ཕཙནེཏྟཾ སདིཡེཔ སཏྟེཀཱརིཡཾ ཏོཏྟིདི དཱིཔིདི, ཨུཔསིལེསླཱབྲོ ཕླཱདི ཨུཔསིལེསླཱབྲོ ཨེཔ ཏླཱཕདི,

ནཱཙླཱཕླཱདི ཨཏྟིཕླཱཡོ, ཏནབླཱཔེཏྟིདི ཏསླཱ ཨུཔསིལེསསླཱ ཨབླཱཔེ ཙ, སཏྟེཀཱརིཡླཱབླཱཔེ ཀཱརཙམླཱཏ-‘ཀཱལཏྟརེན བྲཔཏྟཱནླཱ’དི, ཀཱལཏྟརེནཱདི ཨུབླཱཡཏྲ ཚེདཔཏྟཱན སུཏྟཱརཙཀཱལཏོ ཨཙྪེན མདྡཱཕྲཾདིཏཀཱལེན, སཏྟེ ཏོདིཔ... སཏྟེཀཱིསཔཙནེཏྟཱཔསེན ཨུཔསིལེསབླཱཔཏོ, བྲུཏྟ ཕྲིར ཨཏྲུཏྟཱདཔུཏྟཾ ཨཏྟཱམརཱིདི ཚེདོ, ཡདིཔི སབྲཕྲེཏཾ ཡཊྚེཔཾཏྲུདིནླཱ ཕླཱུཏྟཾ ཀཱཙེ སཏྲཕྲབླཱཔེནེཔ སིདྡྷིདི, ཏཕླཱཔི པཀཱརྻ-ཡཱཕྲི སཏྲི ཡོཏཏྲེ ཕླཱདི དསྲེཏུ ཕླཱཏྟོ།

༢༩. ཡུཔ

ནཏུ ཤུཏྟེ ‘ལྕུཏྟཱ’དི པཙུམྲི ནེཏྟེཥླཱ ‘པརེས’ཏྟི ཏོཏུ, ‘ཡཕླཱཀྲཱམཾ’དི ཏུ ཕཙནབླཱཔེ ཀཱཐཾ ཡཕླཱཀྲཱམཏྟིཏཾ ཕྲུཏཏྟི ཨླཱཏ-‘སམེ’ཏྟཱདི, སམླཱ སཏྲྀ ཀཱཏཏླཱ ཡེསུ ཏེ སམསཏྲྀ-ཨུཏྟིསིཏེ ཨཏུདེསིཏེ ཙ, ཨུཏྟིསཏཾ པཙམཾ ནེཏྟིསཏཾ ཨུཏྟེསོ, ཨཏུདེསཏཾ པཙྪཱ ཀཱཐཏཾ ཨཏུདེསོ, ཨུཏྟེསོ ཨཏུདེསོ ཨེསམཏྲཱིདི ཨུཏྟིསིཏེ ཨཏུདེསིཏེ, ཏེསཾ

སམསཏྲྀནསུཏྟིསྲིཏཾ ཨཏུདེསྲིནཏྟུ, ཨེཕཏྟུཕཏྟཱདི ཨུཏྟིསིཏེ དེ, ཨེ ཨོཀཱཏྲ ཨཏུདེསིཏེ ཙ དེདི ཨུཏྟིསྲིནམཏུདེསྲིནཏྟུ ཚཏྟཱདེསྲཏཾ སམསཏྲྀ སིཡླཱ, སདིཡཏྟུ ཏསྲཾ

ཡཕླཱཀྲཱམ སླཱདསླཱ ཕིཏྟཱིཡཏྟེ, ཝོཀཱཏོ སིཏྟིསུཔདསྲེདི ‘ཏཕླཱདི’ཏྟཱདིནླཱ། ཨཔ...པི༚... ཨེ ཨོདི པརེསཾ མཏྟཾ, ཕིཕྲུཏེཔཏྟིདི ཕིརཏྟྲ པཏེཔཏྟི པཏེཏྟཱནཾ, པརེ “སདིཔི

དེཏྲཱ ཕླཱཀྲཏཙེ’ཀཱཐྭསཕཏྟཾ ལུཏྟེ’དི ཤུཏྟེ ཀཱཙེཀྲཏཙཀཱརཙཏོ ཨཕཏྟེ ཨེཔ ལུཏྟེ ཨསཕཏྟོ ཕིཏྟི ཏོདི, ཏཏོ ཨེཏྲ ན ཏོདི དེཏྲུཕླཱཏྲན”ཏྟི ཕཏཏྟི, ཀཱཐྟིདི ཨཏྟེཀཱརྻ

ཨེཏྲ ན ཏོདི མཏུསླཱཔོ སླཱཏྟུཔབྲཱུཏཏྟི, པཏིསཏྟི ཨླཱཏྲཱརཐྭ, ཏེན སམླཱནཏྟེཀཱརཀྲོ ཨུརསཏྟིཔླཱིདི ཨུརསྲིཏྟི ནེཏྟཱ སམླཱསཏྲ ཨསཀཱཔདེན ཕིཀྲཏེ ཀཱདི “ཨསཏྲྀ

ཕིཏྲཏྟི”ཏྟཱདིནླཱ (༢-༢) ཤུཏྟེན ཨསཏྲྀསམླཱསོདི དསྲེཏུམླཱཏ-‘ཕིཏྲཏུཏྲེསཏྲྀསམླཱསོ’དི, ཨེཏྲ པན ཡུཔཏྟནཏྟི སཾསླཱམི སམྲིཔསམླཱཏ ཕིཀཱཏྲཔཡཕླཱདིསུ ཚཏྟཱདེསསཕླཱཏྟེ ཚཏྲི,

ཏཕླཱ ཨེཕཏྟུཕཏྟཾ ཚཏེ ཨེ ཨོཡླཱདིསླཱ ཏོཏྟིདི ཨཏྲོ, ཚཏཕྲན ཏིཏྲ ཨཔཀཱིསོ ནེཕཏྟི པསཏྲོ ཙེདི, ཏཏྲ ཀྲཱཏྟཾ ཚཏེ ཨསླཱ སཕླཱཏྟིཡཏྟུ [བཏྟཏྟུ (ཊིནིཏྲབུཏྟི)] ཏི

ཨཔཀཱིསོ ཚཏསཏྲསཏྟོ, “སེསླཱཏྲ ཚཏེ ཀཱཏྟཀཱསོསཏྟཾ ཏླཱཏྲབ”ཏྟི ནེཕཏྟི “ཏྲབླཱཏཾ ཚཏེ སརེདི ཨཏྲརིཏྲབ”ཏྟི པསཏྟྲོ, ཏེསུ ཨེཏྲ པཙམདུདིཡླཱ ན ཡུཏྟིཏྟི... ནེཏྟཏྲ

སཏྲབསསྲཏྲཏྟ ཨཔནཡནཕིནླཱསླཱ ན ཡུཏྟིཏྟིདི, ཏཏིཡོ ཏུ (ཡུཏྟིདི)... ཤུཏྟེ ཨཏྲུཏྟིཏྲུཏྲུཡ ཨེཕཏྟུཕཏྟཾ པཕཏྟིཕྲསཏྟི ཏཏྲཱཏིཏྲཏྲུཡེཔ ཨེཨོཨུདེསླཱ ཏླཱཕཏྟིདི།

༣༠. ཡཕླཱ

“སཏྲམིཡཾ ཕུབྲཱུཉྩི”ཏི (༡-༡༤) ཕུབྲཱུཉྩ ཀཱརིཡཔིཏྲཱནཏོ སཏྲམྶི ནིཏིཐྲཱུཉྩ པརཏྲ པིཀྴཡཏྲིཏི ཕྲཏིཡཾ ‘པར’ཏི ཕྲཏྲཾ, ཨཔྲཱམྶུཔརིཔི, པརིཏི ཨིཙྪཉྩ ཨཏྲཱིཙྪཏོ་ཏི སྤྲིཏྲིཏུཾ “སབྲཱིཙིཏྲི” “ཨཏྲཱི ཨཏྲི”ཏི ཙ ཕུཏྲིཏཾ, ཏིསམིཏྲ པཙྪཀཱུཏབྲཱཔདསྣཱནབྲཱསྣད-‘ཨིད’མིཙྪདི, ཨབྲཱུཀཱུནཏྲི [ཨབྲཱུཀཱུཏྲཱི] ཨིམིནྲཱཔ སིཏྲཏྲི “ཨབྲཱི ཨཏྲི”ཏི ཙ ན པཏྲབྲཱི, ཨིཏི+ཨཱུ ཨིཏི ཐིཏི པརཡོཔིཏི དསྣནཏྲཾ ‘ཨིཏི ཨཱུ པརཡོཔ’ཏི ཨཱུད, ཨནྭཱགམྣཏིཡཱུཏྲིཥུ ནིཙྪ།

༣༡. ཨིཙྪོ

ཕཏྲ སི+ཨཏྲི, ཨསཏྲོ+ཨིཏྲཏི པདཙྪཏོད།

༣༢. གོཥྣ

ཨཏྲཱདིསཏྲཱིཏི “ཚཏྲིཡཏྲཱུཉྩ”ཏི (༡-༡༧) བྲཱཏྲཱཀཱུཉྩ “ཏྲཱུཏུབཏྲཱུནེཀཱཔཏྲ སབྲཱུཉྩ”ཏི (༡-༡༦) བྲཱཏྲཱཀཱིན “ཕྲཱུཏུབཏྲཱི”ཏི (༡-༡༨) སྤུཏྲིན ཨཏྲཱདིསཏྲཱི, ཏིནེཔ ཕྲཏྲཾ-‘བྲཱཏྲཱཀཱུཏྲཱུནཏྲཱིཡམྣརསྒྲཱི’ཏི, ཨཔཕྲཱུདིསི ཕུབྲཱུསརཡོཔི དྲཱིཀྲཱིཙ གཱཔྲཱུཉྩཾ, གཱཔཏྲཱུཏྲི ནིཙྪ། ཨིདཾ གཱཐཾ སིཏྲཱཏྲིཏི སཕྲཏྲཱི, ཨིདཏྲི ཡཐརིཔིཙྪཏིཀཾ, གཾ པིཏྲཱ སིཏྲཱཏྲིཏི ཨཱུད-‘ཨིཕྲཱུདིཉྩ’ཏིཨཱུདི, ཨིཔཉྩ ཨཱུདིཨིཀཱུར ཨིཕྲཱུདི, ཏཉྩ, རིཨཱུདིསམཏྲརིཏྲཏི སཕྲཏྲཱི, ཙསཏྲཱི ཨཏྲཱུནཕྲཡུཏྲཱི, རཉྩཔིཏྲཱུནཀྵཏི ཡོཏྲཱིཡོ, གཱཏཔི ཏཉྩིཏྲི ཏཉྩཾ སྤུཏྲི པིཏིཏི ཙ, ན སིཏྲཱཏྲིཏི ཨིཕྲཱུདིཉྩ རིཨཱུདིསོ ན གཱཏཏི གཱཏྲ ཕྲཏྲཾ, ཏྲུསཾ+ཨིཕྲཱུཏི (པན) ཐིཏི མཏྲཕྲཏྲིཏྲ ཨིཕྲཱུདིཉྩ ཨིཨཱུདིསི ཏྲུཔསིཏྲི ཏོཏིཔ, ཨིཏྲ པན པཀཱུརཏྲརིན ‘ཏྲུསྣཱུམིཔི’ཏི སྤྲིཏིཏུསྣད ‘ཏཀྴི’ཙྪདི།

༣༣. བྲཱཧྨ

རཉྩིཏྲཱུཏྲཱནཏྲི སྤུཏྲི ཨཕྲཱུཏྲི གཱཐཾ རཉྩིཏྲཱུཏྲཱནཏྲི ལཏྲཏི ཨཱུཏྲིསིཏེཏི ཨཱུད-‘དྲཱིཀྲཱུཉྩ’ཏིཨཱུདི, དྲཱིཀྲཱུཏི རཉྩཱུཏི ཙ ཐྲཱུནསཕྲཏྲི ཚཏྲཱི, པཙྪསཏྲཱུཏི ཐྲཱུནསོ པཙྪསཏྲཱུ, ཨིདཀྵ ནིཏྲཱུཡ ཕྲསེན ཕྲཏྲཾ, ནིཏྲཱུཡཀཱརཚམེཀོ སཏྲཱུགཏོ ཏྲཱུཡོཏི, ཨིཏྲ ནིཙྪ-ཕྲཱུཏིནཱུམིཏི ཐུཀྵཙྪཡཾ, ཨིཏྲ ན ཏོཏི-ཛཏོ སྤྲཱུཡཾ།

༣༤. སར

ཐྲཱུནསཕྲཏྲིཏི ཐིཏི ཐྲཱུནཾ པསཏྲོ, སཕྲཏྲཱུནཾ-སཕྲཏྲཱི, ཐྲཱུཏྲཱུདིསབྲཱུཔལཀཱུརོ ཐྲཱུནེཡོགནིམིཏྲབྲཱུཏོ སཕྲཏྲཱི ཐྲཱུནསཕྲཏྲཱི ཏསྨིཾ, དེ ཏྲུཕྲཱུནེ ཏོཀྴཱིཏི ཨིམིཏྲཱ ན སཏྲུཔཕྲཱུཏྲཱུནོཏི དསྨིཾ ཏོཏྲཱིཏི སཕྲཏྲཱི, ཏེཏུསྣད-‘བཏུཔཙཱནདིཏྲིཥྣ’ཏི, དེ ཏྲུཕྲཱུནེཏོཀྴཱིཏྲཱུདི ཕཙཱནམིདཾ [པདམིདཾ (པོཏྲཀཱ)] དསྨིཏི “སཏྲུཔཕྲཱུཏྲཱུནེཔི དིསཏྲེ དིསཏྲཱུཥྣམཀྴེན སཏྲཱུདིསཏྲཱུནུསིབྲཱི ནཕྲཡུཏྲཱུཏི, ཏཉྩ (པན) སཏྲིཥྣཕཙཱནསཏྲཱུཏྲཱུཏྲཱུ ཨིཀཱཕཙཱནམིཔ ( ) [(པན) (པོཏྲཀཱ)] ཏོཏྲཱི”ཏི, ཨིམིཏྲཱ ཙ-ཏྲུཕྲཱུཏྲཱུནོ-ཡཾ ནིཏྲིསོ ན སཏྲུཔཕྲཱུཏྲཱུནོཏི དསྨིཏི, ཨཏྲིཔཏིཔཙྪཡོ ཨཏྲིཔཏིཕྲཙྪཡོཏི ཨནིཙྪཾ, ཨིཏྲ ན ཏོཏི ཨིཏྲ སོདཏྲཱིཏི, ཏཾ ཁཚཏྲི ཨིཏྲ ཨིཀཱཏྲཔིཀཱཡཾ པཙྪཏྲཱུཏརཚཏྲི སརཏྲཱུ པརཏྲཱུབྲཱུཏྲཱུ ན དིཏྲཾ།

༣༥. ཙཏུ

ཏབྲཱུཀྵི ཏཏིཡཔཚམྣཏི གཱཥྣ ཕྲཏྲཾ ཙཏུབྲཱ (ཏུཏིཡ) སཏྲིཏི ཕཀྵཱུརིསྭེཔ གཱཡ྄ཏམྣནེཥུ ཏབྲཱུ ནིཏྲིསོ ཡུཏྲཱི, ན ཏི ཙཏུཀྵསྤུརཀོ ཙཏུབྲཱི དིཀྵསྤུརཀོ ཏུཏིཡོཏི ཨཀཱུནྲཡེཔ ཕྲཱུཀྴཏྲིཏི ཨཱུསཀྲིཡ ‘པིནྲཱུཔྲཱི’ཏིཨཱུདིམྣད, ཨཀཱུརེ ཨཀཱུརཔིསཡེ ཙཏུཏྲཱུདི པོཏྲཱུར གཱཏྲིཡམྣནོ ཕཀྵཀྵཏཾ པིནྲཱུཔི ཕཀྵཀྵཱུརིཡེཔ ཏུཡོ པསིཏྲཱུཏི སཕྲཏྲཱི, ཏེཏུཀྵི ཨིཏིསཏྲཱི, ཡཏོ ཨིཔཾ, ཏཉྩ ཀཱུརཏྲ ‘ཏབྲཱུཀྵི ཏཏིཡཔཚམྣ’ཏི ཕྲཏྲཏྲི ཨཏྲིཕྲཱུཡོ, ཏབྲཱུཀྵིཏི ཙཏུབྲཱུཏུཏིཡྭ ཡསྨིཾ, ཏསྨིཾཡེཔ ཕཀྵིཏི ཨཏྲཱི, པཙྪསཏྲིཏི པཏི ཨཱུཔུབྲཱ ‘སད-པིསརཚཀཱཏུཕསྣཱུདནེཥུ’ཨིཙྪཉྩཱུ ཨིཏྲིཡཾ བྲཱུཔིཏྲིཀྵི ནིཕཏྲཱུཏྲིཏི དསྣཱིཏུསྣད-‘པཙྪསྨིདན’མིཙྪདི, ཡབྲཱུཡོཀྵཱཏྲི ཙཏུབྲཱུཀཱུརེ ཙཏུབྲཱུཉྩ ཏཏིཡོ ཏུཏིཡཀཱུརེ ཏུཏིཡཉྩ པཚམོཏི ཨིཔཾ ཡོཀྵཱུམནཏིཀཱུཉྩ, ཏྲཱུཉྩ དབྲཱུཔོཏི ཨིམིནྲཱཔ ཕུབྲཱུཉྩ ཏྲཱུཉྩ དཏྲམུཔལཀཱུཏི, ཏབྲཱུ ཡསཏྲཱིརོཏི། ཐེརཏི ཨིཏྲ ཨིཀཱུར ཕཀྵཱུཀཱུར ན ཏོཏྲཱིཏི ཏསྨིཾ ཏཕཀྵཱུཏུཏིཡཀཱུརསྣ ཏཉྩ ཏོ

པཙྪམོ་ ན་ ཧོཏི། པཙྪོཏི ཨིཏྠ ཏཕཀྐ ཏུཏིཡཀྐཱརེན ཐཀཱརེན ཏཐྐཀྐཱཏི ནཀཱརེ སཏྟིཔི ན སོ ཏཐྐཀྐཏུཏིཡཀྐཱརོཏི ན ཏསྨཱ པཙྪམོ ཧོ, ཨིཏྠ ནིགྒྲོསོ ནིགྒྲོསོཏིཨཱདི
ཨཝིཉྙོ, ཏཛྫོ ནིཙྩནཏི ནིཉྙོ།

༣༦. ཕིཏིསྨ

ཨིཏིསདྡོ-ནུཀཱརཧཾ། ནིཔྥནྣསྨ པཀཏིཔིཡཱ-ནུཀཱརཧཾ ཐཔཏི, ཨནུཀཱརཧཙྩ ཏིཊྛ ཨསྱཱཏྟསདྡཏྟཔཾ སྱཱཏྟསདྡཏྟཔཏྟི, ཏེསུ ཐྱཱརཕྱཱཏགོ གོཏྠ ཏེན ཕྲཱིཡིཏོ 'ཨཏོ ཐྱཱརོ'ཏི
ཕཏྟབྦི སདྡེཔེཀྐྱཱ 'ཨཏོ བྱཱལ' ཨིཉྙཏ, ཏཾསམྦྲིཔཕཏྲི 'ཀེམཡཔྱཏེ'ཏི ཀེནཙི ཕུཊྛོ སམྦཏོ 'ཨཏོ བྱཱལ ཨིཉྙཡམྦཏེ'ཏི ཕཏཏི, ཨིཏྠམསྱཱཏྟསདྡཏྟཔཾ, ཨིཏྟིཏི པཏ
སྱཱཏྟསདྡཏྟཔཾ, ཏསྨཱ ཏཏོ-ནུཀཱརིཡིནཏྟིཏ སྱཱཏྟགཱཏྟ ཙྪཏསསྱཏྟེ ཀཙྪཱི།

༣༧. ཨེཨོ

ནནུ "ཕིཏིསྨིཕི ཕྱཱ"ཏི (༡-༣༦) ཕོཏྟནུཕཏྟིཡ ཨཕཏྟེ ཨེཨོནཾ ཕོ ཧོཏིཏི ཙ སཀྐཱ ཕིཉྙཏུཾ, ཏཐྱཱ སཏི 'ཨཕཏྟེ གྱཱཙེ ཕོ ཧོཏི'ཏི ཕཏྟབྦཾ 'ཨཧོཏི ཕྱཱ'ཏི
གཱསྨ ཕུཏྟཏྟེ ཙོདནསྨྱཱསཀྐིཡྱཏ-'ཨོཀཱརསྨཱཔི'ཏྟདི, ཚཏིཝྲཱཔེན ཏིཊྛིཏུཏྟཏི "ཨེཨོན"ཏྟེ (༡-༣༧) ཕཀཱཏྟདིསྨ ཕིཊྚྱཱཏནྟ ཕཀཱཏྟདིསྦྱཏི ཕུན ཨོཀཱརོ ཚཏིཝྲཱཔེན
ཏིཊྛིསིཏཕྦོ ན སིཡྱཱཏི ཨཏྟིཕྲཱཡིཏྟཏ, ན ཏེམིཏྟཏྟེ ཨེཨོནཾ ཕཀཱཏྟདིསཏྟཾ ཨཕཏྟོ ཀཱརཧཾ ན ཧོཏིཏི ཨཏྟོ, ཨཏྟཱཕཏི ཨཕཏྟཏྟ ཏེམིཏྟཏྟེ, ཨོཀཱརཾ ན པཙྪཱཏི སམྦཏྟོ,
མཀཱཏྟགམེ'ཡྱཏྟ གཱསྨཱཏི ཨགྒམགྒཱཡཏྟི'ཏི, སོ ཐཔཏྟེ ཕིཊྚཡཏ ཏཏཕཏྠཡེ ཏཏྟིཏཕཏྟིཡཾ ཕིཏྟིཡཱ "ཨེཀཱཏྟཏྟཡཾ"ཏི (༢-༡༡༩) ཡེཔི ཨཀཱཏྟདིསེ ཏྟིཏྟེཙ སྱཱཏིསྨི
སྱཱཏཾ ཏྟིཏེ ཏིཨྲཏྟཾ། སྱཱཏཏྟིཡཱཏྟིསུ ནེཏྟུཾ, ཨིཏྠ ནཧོཏི པཨེཙ ན ཕིཊྚཏྟིཏི།

༣༨. ནིགྒ

གཱཐ'ཨཱགམོ ཧོཏི'ཏི ཕུཏྟཾ ཡདི ནིགྒཧཱིཏཱགམོ སིཡཱ སུཏྟེ ཨཱགམགྒཧཎེན ཕྱཱ ཐཱཔིཏབྦཾ ཏ-མ-གཱཏྲ ཏུབཏྟཕིསེསེན ཕྱཱ ཏུསཀྐིཡཏ-'ཨསཏི པི'ཏྟདི,
ཨཱགམཱཕསཱཡེ གཱརཙསཏ-'ཨཱདིསཏྟཡོགཱ'ཏི, ཨཱདིསཏྟཡོགོ གཱཐཾ ཕིཉྙཡཏི ཏྟཏ-'ཚཏིཝིཏིཏྟིསྱཱཏྟཱཕཡོ'ཏི, ཏཐཱ སཏི ཨཱགམིཝིཏྟིསྱཱཏྟཱཕཱ ཨཱགམཏྟསྨི ན སིཡཱཏི ཙོདིཏི
'ཡཏྟཕ'མིཏྟདིཏྟ, ན-ཨིཏི ཙོདཏཾ པཏིཀྐཱིཕིཏྟ ཏསྨ ཨཱགམཏྟམེཕ སྱཱཏྟེཏུམཏ-'ཏསྨཱ'ཏིཨཱདི, ཏསྨཱཏི ནིགྒཧཱིཏསྨ, རསྨཱཏུཕྲཕཏྟིཏོ རསྨཱསརམེཕ ཨཏྟུགཱཏྟ པཕཏྟིཏོ,
ཨཡམེཕཏྟོ ཕུཏྟིཡསྨི ཏསྨཱིཏོཡེཕཱཔཏི ཕཏྟུསྱཱཏ-'ཨེཏདེཕེ'ཏྟདི, པུརིསྨ ཏྟིཏྟིཏི ཕིསེསནསྨཱཏྟགཱཏྟ རསྨི ཙ ཕིཏྟཱགམོ, པརནེམིཏྟསྨཱནིཏྟིཏྟཏྟ བཏུསཏྟི-ཏྟསྨ ཕིཏྟཱགམེ བཏྟུཾ,
སཏིཔི པཡཱོཏྟནུསྱཱཏིཏྟཏྟིཔཱཀཱསྨ གཱཐེསཏྟསྨཱཔི ཕཕཏྟིཏཔིཏྟཱསཏྟེ ཕྱཱསཏྟསྨཱཔི ཏྟིསཏྟཱསྨེཕ པཏེཕྱཏྟཱཏྟ སཏྟཕཾ ཏསྨེཏུཾ 'ཕཕཏྟིཏཔིཏྟཱསཏྟ ཕྱཱཏྟིཀཱཏྟསྨཱ'ཏི ཕུཏྟིཡཾ ཕུཏྟཾ,
ཕཕཏྟིཏསྨ ཡཀྐིཡསྨ ཨཏུརོཏྟཏ ཡཀྐཧཕཏྟཕཏྟིཀྐཱ ཕིཏྟཱསྨ ཕཕཏྟིཏཔིཏྟཱསྨ, ཨཏྟེཏེན ཏུ ཕྱཱཏྟིཀཱཏྟཏ ཕཕཏྟིཏ ཕིཏྟཱསྨ, ཏསྨཱ ཏྟཕོ ཕཕཏྟིཏཔིཏྟཱསཏྟཾ, ཏསྨཱ, ཨིཏྠ ན ཧོཏི
ཨིཏྠ མོཏཏི, ཨིམསྨིཾ ཚཏེ ཨཱགམཏྟཕཱཀཱསཀོ ཚཏིཏིཏྟི སྱཱཏྟཱཔཱ ཨཱདིསཏྟཡོགཱསཏྟཏོ ཀཱཏཱཔིསེསོ སམཏྟོ, ཏསྨཱ ཏྟཕོ སྱཱམཏྟིཡཾ-ཨཏྟཕལ-མཏྟཏྟཏུཔཕཏྟིཡཀཱཏྟཾ, སཏྟཏི
སོ ཨཱགམོ ཙ།

༣༩. ཡོཔོ

ཡོཔསདྡསྨ སྱཱཔསྱཱཏྟམཏྟིཡེ སྱཱཏྟེཏུམཏ-'ཏེནེ'ཏྟདི, ཡོཔོཏི ཡདི གཱསྨསྱཱཏྟོ སིཡྱཱ ཏཏྟ ཏེན སམྦཏྟཱཀཱརཧཾ གཱཏྟ ཨུཔརི "པརསརོ"ཏི སུཏྟསྱཱརཏྟིཡེཨཱཏི
བྱཏྟིརེཀམྦཏ 'ན པརསརོ'ཏི, ཨིཏྠ ན ཧོཏི སཏྟརོ།

༤༠. པར

ཧྲཱིས་ཧྲམསྭིཧི་ཕྲིཀཱ་ཧྲ། ཨིནྡྲ་ན་ཧཱིཧི་ཧྲསྭཧཾ།

༩༡. ཕྲཱི

ནནུ་ཕྲཱིཕྲཱཧྲིཧི་ཨཧྲཀཱཡཱཕ་ཕྲུཧྲེ་ཡསྨཱིཾ་(ཀཱིསྨཱི)ཏྟཱི་ཕྲཱཀྲཱཎཱ་པར་བིཧྲུཪྴ་ཡཾཀཱིཪྴ་ཕྲཱཧྲ་ཨཱནཻཡམེན་ཧྲཔེཤྨ་ཧྲཙྷ་སཧི་ཨནཻཧྲཱུསྱི་སཱིཡྰཧྲུསཧྲཱིཡ་པཧྲུསཧྲིཾ་སཧྲིསྨཱཡྰནཻཧྲཱུ་ནེཔཧྲིཧྲསྨིཙྷསྨཀ་-'ཕྲཱི་ཕྲཱཧྲ་'ཧིཧྲཱནི, སཱཧྲུཧི་ཕྲཱཧྲཱཔ, ཧྲསྨཱིཧྲི་ཕྲཱཀྲཱཎཱ།

༩༢. ཡིཕ

ནནུ་སཧྲུཧྲ་ཧྲཧྲིཧྲཱཪིཧྲ་ཨཱཕཱཧྲ་ཧྲཕ་སཧྲཱ་ཧཱཧྲུ, སཾཡཧཱ, སཾཧྲཧཱཧི་སཧྲིཀཱནིསཧྲཱུཧྲནསྨི་སཧྲུཕྲ་ཧིཔི་གཧི་ཧྲཧྲ་སིཡུཧྲི་'ཡཨཱཕཧི་སཧྲཱིསུ'ཧི་ཡཧྲིནསྨི་ཀཱཾ་སཧྲཡཱཧྲུར་ཀཱཧཱཧི་ཨུཀ་'ཨཱཕཱ'ཧིཨྰནི, ཨཱཧྲཡམཧྲཱིཕྲུཡཾ་'ཨཧྲཱིཧྲཱཪིཧྲ་ཧྲཧྲིཧྲཱཧྲི་ནེཡམྱུཧི'ཧི།

༩༣. ཡིསཾ

ཡསཧྲེ་ཕུཧྲསུཧྲེནེཕ་སཾསྨཔྰནེསེ་སིཧྲཱི་སཱ་( ) [(ཧྲསྨ) (ཡཾཧྲཀཱ)] ཡ་ཀཱརམཧྲེཡིཕ་པར་སཾསྨཱིཕ་(ཡཧྲ) སིཡྰཧི་སུཧྲམིནསྨརཧྲཾ།

༩༤. ཕན

ཧྲནེནསྨསིཡིསྨ་གཧྲཧི་པཕཧྲཧྲིཧི་ཨྰགམ་ནུམ, ཀཱ་-ཡམེཧྲ་ཧྲཧྲཱིཧི་ཨྰཀ་-'སརསྨཧི, སུཧྲེ་ཨནུཕཧྲསྨ་ཙ་ཨཕིཧྲཱམྨཀཧྲུ་'སརསྨ'ཧི་ཀཱཧཱ་ཡཧྲཧྲིཧི་ཙཱཧིཧི་'ནནུ་ཙཱ'ཧྲུཧིནུ། ཨྰགམསུཧིཡྰ་ཕཧྲཧྲིཾ་ཧྲནེསུཧིཡྰ་ཨཧྲཕེཔི་སྭམཧྲིཡྰ་ཧྲཧྲུཧྲསྨ་ཕྲ་ཨྰགམ་སིཡྰ་སརསྨ་ཕྲ, ཡཧི་ཧྲཧྲུཧྲསྨ་ཕྲ་སིཡྰ་(ན) "པཧྲཧྲིཾ་ཀཱཧྲིཾ"ཧི་(༥-༨༢) སུཧྲིཧ་སྨཙཪིཡིཀ, ཧྲསྨ་ཧྲཧྲེཕ་ཧྲཔེཧི་'སརྴ་ཡིཕྲེཧྲ་ཧྲཧྲི་ཧྲཕིཧྲུམརཧྲཧྲི'ཧི། ཕུཧྲཧིཧྲཱཧིནུ་པཪིཧྲུརསྨཀ, ནེཕུཧྲ་པཧིསྨ་ཨཱནཕུཧྲཡི་"པཧྲཧྲིཾ་ཀཱཧྲིཾ"ཧི་ཡུཀཱཨཧྲུཕཡཕ་"ཧྲཕཧྲཕརནུ"ཧིནུ་(༡-༩༤) ཡེ་ཧྲསྨ་ཧྲཱ་"ཕྲཱཧྲཡ་སེཧིཧི"ཧི་(༡-༩༩) (ཡསྨ་ཧྲཱ) ནེཔཧྲཱཾ, སྨཀཧྲུཧྲཧྲིསུཧི་ཨཧྲིཀཱཧྲཧི་"ཀཱྀ་ཧྲཕཀསྨཱེསྭཔཪཀཱཕྲིསུ་སྨཀཧྲུཧྲཧྲིསུ"ཧི་(༥-༡༧) ཨཱིཧཱ་སྨཀཧྲུཧྲཧྲིསུཧི་ཨཧྲིཀཱཧྲ, པཧྲུཡཧྲརེཧི་སྨཀཧྲུཧྲཧྲཱི་ཨཧྲུསྨཱིཾ་པཧྲུཡེ, གཧྲུཡནེཀ་'ཨཧིཕྲཱཀཾཧྲུཕ'ཧི་སྨཧྲཀཧྲཾ་"ཀཱཙྪཱ་ཨཾ་ཧྲཧྲུཀེ"ཧི་ཨཾཀཱཧྲུགམ་གཀཱཧྲུགམ་ཙ་སུཧྲཧྲརེན་ཕིཧེཧཱ, ཧྲཾ་པཀཱརཧྲརེན་སྨཧྲིཧྲཾ་ཕུཧྲིཡཾ་-'ཨཧིཕྲཱཀཱ་ཀཱ་ཧྲཕ'ཧི་ཡཾ་ཕུཧྲཾ་ཧྲཾ་ཧྲསྨཱིཧྲཾ་'ཨཧིཕྲཱ'ཧིཨྰནི་ཕུཧྲཾ།

༩༥. ཙ

ཧྲཧྲཡཾ་ཨཧྲུརསཧྲུ་བཧྲུཕཙནཧྲུཧི་'ཙཀཱ'ཧི་ཕཧྲཧྲི་'ཙྪ'ཧི་ཨེཀཕཙནཾ་ན་ཡུཧྲཧྲིཧི་ཙཱནིཧི་'ནནུཙྪ'ཧིཨྰནིནུ, པཪིཧྲརཧི་ནཧྲུཧིནུ, ནེཧི་'ཙཡཾ'ཧི་ཨཡུཧྲཱ་-ཡཾ་ནེཧྲེསཱ་ན་ཧཱཧྲིཧི་ཨཧྲུཾ, ཙསཧྲསྨ་ཨནུཀཱརཧྲཧྲ་ཙསཧྲུནུཀཱརཧྲཧྲ, ཧེཧྲ་ཕུཧྲསུཧྲུསཧྲུཧྲུ་སུཧྲུསཧྲུཧྲུཔམནུཀཱརཾ་ཕིཧྲཧྲཧི་'ཨནུཀཱརཧྲུ་ཧྲུཕིཧྲ'མིཧྲཱིནུ, པཪིཧྲུཧྲཱ་ཧྲཧིཧཱ་ཨཧྲུཾ་ཕིཧྲེནེསེཧྲུཧྲུཔཾ་ཡསྨ་ཧྲཾ་པཪིཧྲུཧྲཧྲཾ, ཨེཧྲ་པན་ཙསཧྲེན་ཙསཧྲུཕིསེསཾ་པཪིཧྲུཧྲཱ, ཨཧྲིཧྲུཡཧཱ་ཧཱཧྲིཧི་ཨེམིནུ་ཙསཧྲསྨ་ཨནུཀཱརིཡིནུཧྲིནུཧྲུཕཧྲཧྲསྨཀ, ཨེཀཕཙནཧྲསྨ་ནེཧྲེསཱ་ཀཱཧཱ... ཙསཧྲུཕཙནིཡསྨ་ཙསྨ་ཨེཀཧྲུ, ཨནུཀཱརིཡསྨཧི་ཨེཀཱཧིཪྴ་སཧྲུ་སཧྲསྨ་ཧྲཧྲུཧྲསྨ་ཕྲ་ཡཧནུཀཱརིཡམེཀཱཧིཀཱ་ཧྲཧྲུཾ་ཕྲ་སཧྲུཧྲུཔཾ་ཧྲསྨ། སཧྲུཧིཔིསེསཧྲི་ཨེཀཧྲུཧིསཧྲུཔིསེསཾ་ཧྲཧྲུཾ་ཕྲ, "ཡཾསྨི་ཧྲིཧྲཾ་ཧྲུཔེ་ཧྲི"ཧི་(༢-༢༡༩) སུཧྲེ་ཧྲིསཧྲཱ་-ནུཀཱརིཡཾ་ཧྲིསཧྲུཧྲུཔཾ་ཧྲཕཙནིཡཙྪ་ཧྲིསཧྲུཔིསེསསུཧྲུམསཧྲཧི་ཧྲཧྲུཙཱཀཱ་ཧྲིཧྲུཧྲི་བཧྲུཕཙནཾ, ཨཕ་'ཡཧྲི'ཧི་ཀཱསྨ་ན་ཕུཧྲཾ་ཨེཕཧྲཱི་སཧི་ཧྲུནབཧྲུཧྲུཡཀཱར་ཨྰཧྲུཕཡཕཾ་ཧྲཕིཧྲུམརཧྲཧྲི་ཙཱནནསྨནསེ་ནེཧྲཡ་'ཙསཧྲུ'ཧིཨྰནིསྨཀ, ཨཧྲུཔཕྲུནེན་ཕིཧྲིཡམྨཪྴ་ཡཀཱར་ཙ་སཧྲུ་པརསྨུནིསྨ་ཨྰགམཧྲུ...པི༌...ཧཱཧྲིཧི་སསྨཧྲཾ, ཨཧྲུཔཕྲུནེནུཧི་ཨེམིནུ་'སརསྨ'ཧི་ཙཧྲིནེཧྲེསཧཱ་"ཙཡིཡཧྲུསྨ"ཧྲི་-མསྨ་ཕིསཡཧྲཾ་ཧྲིཔེཧི, པརསྨཧི་ཨེམིནུ་'ཙྪ'ཧི་པཙྪམྨིནེཧྲེསཧཱ་"པཙྪམིཡཾ་པརསྨ"ཧྲིམསྨ་ཕིསཡཧྲཾ, ཨྰཧིསྨཧི་ཨེམིནུ་ཡསྨཱིཀཱཕཧྲུཧྲ་ཨཧྲུཔཕྲུནེན་"ཨྰཧིསྨ"ཧི་སུཧྲེ་ན་ཨྰཧྲུཧྲཱ་ཕིཡེཀཱཔི

སརོ༹དི སར྄སྐྲིཾྶ པདྟིཾ དསྶེདི, ཨཡམེཏྠཱཧིཔྤཱཡོ ‘རཱུ’ཏི པཙྩཱསྶཱིཾཏེཏིཀྵི “པཙྩམིཡཾ པར྄སྶ”ཏི (༡-༡༥) པར྄སྶ སམྤཏྟིཾ ཀཱརིཡཾ ཨེཀཱཔཏྟཱཏྟཱ “ཚཏྠིཡཏྟཱསྶ”ཏི (༡-༡༧) ཨཏྟཱསྶ སམྤཏྟིཾ “ཨཱདིསྶ”ཏི (༡-༡༨) ཨཱདིཔཏྟཱསྶ པཝྟིདྟི”ཏི། ཨཱདིཝྟཱཧོཔ ཧོཏྟིདི ཨསདིཔི ཉཱཀཱརེ ཨཱཝཱམཤྲཱདཏྠཱཏུཔཏྟིཡཱ ཨཱཝཱམིཏཾ སརཾ ཨཔྤིཏྟཱསེཏྟི དསྶ

ཨཱཏུཔཡཔཝྟཱཧོཔ ཧོཏྟིདི ཨཝྟི, ཡཀཱརཾ ཀཱརཾཏྟི “ཡཔམདཏདར༹ཡཱཏྟཱཝཱམཱ”ཏི སུཏྟེཏ, ཏཏྟི ཡཀཱརཀཱརཀཾ ཨུཔྤེཏྟམཔིསེསཔཙཏཏྟུ ཨཡུཏྟཏཾ དསྶེདི ‘ཏིསམྤི’ཏྟིདིཏྟ,

ཏིསམྤིདི ཀཱཏྟཡཏྟཏམྤི, ཨཀྲཱརསཏྲཡཏྟི “ཨཀྲཱརཏྲཔཏྲཡོ ཨེཀཱཙཏྲལྷིས”ཏྟི ཕིཏྟིཡམཏཨཀྲཱར སཏྲཡཾ། ཨཔྤེསེསེ ཡཡཏཾ ཏཏཏྟཏྲཔེ, པཱཀཱཏོ པཱཏི ཨིམིཏྟ སུཏིཡིཔིཏྟེདསྶ

པཙྩཀྲཱསིཏྟཏཏྟསེདི, ཏཏྟ ཏི སོཏཔིཏྲཏཔིཔིཡཱ ཡཡཏཾ ཕིསུཔིསུཾ ཀཱཏཀཾ སུདི, ཏཾཏཾ ཏེསཡཱསིཏཾ ཡེཏྟ པ པཏྟཏཾ ཡིཔི, ཏིསཾ ཏྟེཏོ སོཏཙཀྲཱཔིཏྲཏཀཱཡཏཏྟ པཙྩཀྲཱསིཏྟོ,

ཚཡྟཱིཏྲཏི ཕིཀཱཔེཏ ཡཀཱཏྲཀཱམཡཏྲེ ཏུཔཾ།

༢༧. ཏཏ

ཨིསྶ ཨཏྟཾ ཏེཔཱཏཏྟ, དཀཱརཾ པཏ “སཡདྟ སར༹”ཏི (༡-༢༢), པདཏྟརེཏྟཏིཡཱདྟིདི ཨིམིཏྟ ཨཏྟེཏ པདེཏ, སཱདྟཱཏེ ཏྲཔཏྟིཏི ཕུཏྟི པཱཏྲསྶ ཨཏྟཾ པཏྟཾ

‘སཱདྟཱཏེ ཏྲཔཏྟིཏི ཏེཔཱཏཏཏྲོ’ཏི ཨཱཏ, ཏཏྟ ཀཱརཏསཱཏ-‘ཡ’སིཏྟཏི, ཨཔྤཏྟསྶ པཱཔཏསཔྤཏྟསྶ པཏེསེཏྟོ ཙ ཏེཔཱཏཏཾ, ཏིསཾ ཨིཏྟ པཱཏྲདི ཏིསཾ ཏཔྤ ཨིཏྟཏཏཾ ཨིཏྟདི

ཏེཔཱཏསྶ ཨིསམྤཱིཾ ཏདསིཏྟདེསུཏྟེ པཱཏྲ, ཨུཏྟསྶ ཨུཏུདི ཨུཏྟཾ ཁམསྶདི ཨཏྲཔདཏྲསམྤསེ ཨུཏྟཱཁ ཨིདི ཊིདི ཨུཏྟཾསཏྲསྶ ཨུཏུཨུཏྟེསོ, ཨས-ཝཱཏེ ཨིཏྟསྶ “ཀཱཙཏཀ’

ཨིདི (༥-༢༡) སུཏྟེཏ ཨཏྟཏྟཡེ ཨསསཏྟ ཏེཔྲཱཏྲིདི ཨཱཏ-‘ཡིསིཏམསཏ’ཏི “ཀཱཙཏཀ” ཨིདི མཏིཡཾ རཔཏྟིདི ཊིདི ཨིམིཏྟཔ ཀཱཏཀཏེཔཱཏཏེཏ སསྶེ ཀཱདི

མཡུར༹སཏྟ ཏེཔྲཱཏྲིདི དསྶེཏུམཱཏ ‘མཏིསཏྲསེ’ཏྟདི, ཨསྶ ཏདསིཏྟདིཀཱཏསྶ ཨཱཝཱདིཀཱཏཏྟ ཨིཔམཏྲིཡྟིདི སམྤཏྟི, ཕུཏཏྟི པཱཏྲསེསོ། ཏིཏྟཏེཀཱཡཏིསུ པཙྩསུ ཏེཀཱཡིསུདི—

> “ཏིཏྲཱམཏྟོཏྟིམསཾཡུཏྟ, ཨཏྲཏྟརེཀཱཏྲཏྲཀཱ།
> ཏེཀཱཡཱ (པཙྩ) ཀཱསྶིཏྟ, ཏྲསཱཏོ ཨཏྲཏྟོཏོམེ”ཏི།།

ཕུཏྟེསུ ཏིཏྲཱཀཱསྶདིསུ པཙྩསུ ཏེཀཱཡེསུ, ཏུཏཏྟཱདི པཏྟ ཀཱསྶདིཏྟརེཏ ཏྲཏེཏྟ, པཙྩཔིཏྟཾ པཙྩཔྤཀཱརཾ ཏེཏྲཏྲསུཏྟདིདི སམྤཏྟི, ཏེཏྲཙཏཾ ཏེཏྲཏྟཾ, ཏཔུཾསཀཱ ཏྲཔེ ཏོ,

ཨཏྲཀཱཔཏཔྤཱཏྲ པུཏྲཀཱསུཏྟར༹ཏམིཏྟཏྲ, ཏདཏྟིཏྟཡི སཏྲམཔུཏྲིཏྟཏེ-ཏྟིཏྟོ པཏྟཏྟ ཏདཏྲཏྟཡ པ ཏེཏྲཏྟམུཏྟདི, ཕུཏྟཏེཏྲཏྟི ཡཀྲཱཏེཏ...པེ...ཕེདིཏཝཱདི ཨིམིཏྟ ཏེཏྲཏྟསཏྲ

ཡེ སཏྟ པཏེཡདཾ ཏེཔྟཱདིཡཏྟི ཏིསམིདཾ སུམཏྟེཏ ཏེཔྟཱཏཏྟི ཏིཔིདི, ཏྟཱརེ ཏེཡུཏྟོ ཏོཔྤརེཀཱཏི ཨིཏྲ ཊིཀཱ དཀཱརཔཀཱཏཾ སཏྟཏྟི ཨོཀཱཏྲཱམོ, ཏཾསེསྶཏི ‘ཏཾས-ཏཾསྶཡ’

མིཏྟསྶ, ཨཔྤཏྟཡིདི “སུཔཀཱརཀོསུ ཏྲཏྟཀཱ”ཏི (༥-༢༢) ཨཔྤཏྟཡེ, ཏེཏོཀཱཏི ཨིཏྲ ཏཀཱརསྶ ཡཀཱརེ ཏེཡཀོ། ཨཕ པཏྟཔིཀཱརོཏི ཕུཏྟཏྟ ཏཔཏྟསྶ ཡཱདེས ཏེཡཀཱཏཡོ

ཏྟཔ སེཏྟཏྟུ, སུསཱཏྟཏཡོ ཀཱཔཾ ཚཔཔདྟེཔིཀཱཏྟ སུསཱཏྟཏེཏྟི ཨཱཏ ‘པཏཔིཀཱར༹པི’ཏྟདི། ཨཏྟཔྤ པཏྟསསུདྟཡཏེསསྶ ཕིསུཾཀཱཏཀེ ཚཏྲིཏོཔཏྟིཡཱ ‘པཙྩཔིཏྟཾ ཏེཏྲཏྟ’ཏྟི

སཏྟཏེཡམོ ཏ ཡུཏྟཾཡུདི ཏྲཱཔོ། ཡོཀོ སམྤཏྟི, ཏཔྤཏིཏྟིདིཏྟ ཏྟཏུསྶ ཨཏྲཏིསཡེཏ ཡོཀཱསྐྲཱཏྟིཀཱརཏི, རཔཏཀཱིརིཡཱདི སམྤཏྟིཏི ཀཱིཀཱཡིཏྟཏྲསཏྟཏཀཱིརིཡཱཔྤིསམྤཏྟི། མཡུར༹ཏི

ཨིཏྲ རཔདི མཡུར༹ཏྲཔེ ཨེཔ པཏྟཏི, ཏ སུམཏྟེཏ རཔཏཀཱིརིཡཱམཏྟིདི ཏྲཱཔོ།

༢༨. ཏཔ

པཏྟམཏྟསྶ པཱཏི པཏྟསུམཏྟསྶེཔ, མཏྟསཏྟ ཨིཏྲ སུམཏྟ པཙཏོ། ཡཀཱརསྶཏ ཏྟཏེསཏི སམྤཏྟི, དཡཀཱཏཏཾ ཏྲཏྟཏྟིསྶ ཨིམིཏྟ, ཡསྶ “པཀྲཱཡསཏི ཏི”ཏི

(༡-༢༩) ཏྲཏྟིཾ, ཨཏྟཏམཏྟེཀཱིཏྟ པཔཏྟཏྟི ཨཏྟེ ཨསཏྟྲེསམྤསོ།

༢༩. པཀྲ

ཡཏྟཾ སཏྟཏཾ ཏེཏྟསམྤཏྟིཏིཔི པཀྲཱཏྟཔིསཡཏྟ ཏཾསཏྟ ཡཾསཏྟཾ ཏུཔེཀྲཱཏིཏྲཏ-‘ཏིདི ཨཏཏྟར’ཨིཏྟཏི, ཏཾ སཏྟ ཏི པཀྲཱཏྟ ཕིསཡོ ཏཔྤ པསིཏྟཔིསཡོ ཨཏུཏྟཏཔིསཡོ

ཙ ཡཾསཏྟཾ ཏུཔེཀྲཱདི, ཡཔྤ ཏེསོ ཡཾསཏྟཏྟ པེཀྲཱདི, ཏཾ སཏྟཾ མཏྟསུམིཏྟཏྟེཀཱཡཾ སུཔོཏྟཡཏྲཏྟིཀཱཡཾ—

ཤུཎིཧྣཙཧྣསཧླད, ཧྣསཙཧྣནལིཤྤིཧྣ།

པལླཱུཧྣཕལཱུདསྨི, ཕེཀོ ཝྭཧྣརཔལླཕོདི (༧༢༢)།།

ཨེདིསྨཱ གཱུཧྣཡ ཨསྨེདི ཕིཧྨཱིདནཡེན གཱདེདབྲཾ, ཡཧྣ རདཏྟེ སཀཱཤླཀཱཤྨཧྣཧྣཏྟནམཏྟཧྣཔཾ།

༥༠. ཕེཧླཱ

ཀིཛྷལླིདཾ [ཨིདཾཀིཛྷལླི (ཕོཏྲཀི)] ཕིཀཱཔྲནཏྲཾ ཀཱདཏྟཱི ཏེཧྲེམེན ནེ(ཧྣན)ཏྟཾ ཕིཛྷལཡདི, ཏབཱུཔི ཨིམིཏྣ ཕཱུཀཱུརེན ཕིཀཱཕྲོཕ, ཏེཧྲེམེ པན ཀྲྀཏྟིཀཱུཧྣ ཏཀཱུརཏྟཧྣཏྟཏོ ཧྣཧྣཛྷཡེ མཏྟཾ, ཏོཏྟཾ སིནེཏྟཾ, ལེཏྟཱིཔི ཧྣཕདིཕ།

༥༣. སཾཡོ

ཕཏྟེ-ཧྲཕཧྣནཧྣམཧྣཕཙསྣིདི ནེཡཧྣཕཡཕཔྨཙེནེ ཨུཔཱུཧྣཧྣདི ཕྲཧྣམནེཀཱཧྲཧྲེཔྨཱུདིསཧྣཔྨ, ཨཱུདིཡཏྟིཧྣདྣིདི ཀཱསྨཱུསྨ ཧྣནཧྣཡཱུདིསཧྣེ, སོཡམཏྲེ སུམཧྣལཕྲཱུསྣཱུདནེཡཱུ ཁྲྀཧྣསིཀླཱ ཏྲཱིཀཱུཡ'ཨཱུདིཏེ ཨུཔསཕྲཧྣ'དི ཨེཧྲ ཨསྨེདི ཕྲཧྣནཡེན ཕེདིདབྲེ, སཾཡུཏྟཱིདི སཾཡོགོ-ཨེཀཱཧྣཕཏྲེདབྲཛྷཱུཏྣ།

༥༩. ཕིཀྐྷཱ

ཡཾཕཏྟདིདི ཕྲཏྟིཕཙནཾ ནེཀླིཔིདྣཱ ཏསྨ ཨཏྟཾ ཕཏྟུསྨཱུརཧྣདི 'སསྨཱུཕཱུཔེཀླཱུཡེ'ཏྟཱུདེ, ཡཾཕཏྟདིདི ཙ སུཏྟེ ཨཔིཏྟསྨཱུནེཔི ཀཱསྨསྨཱུནཏྲྀསྨ སཏྟསྨ པཡོཀཱསྤྲདི ཀཱུམཏྟརྟིདི ཕྲཏྟིཡཾ ཕྲཏྟཾ, ཡསཏྟསྨཱུནེཡམཏྲཕྲཏྟིཏྟིཔི པདཕཱུཀྲཱཏོ ཏྟཀྲྀ སསྨཱུཕདི ཕིཀྐྷཡམཱུཧྲིཀླཱཀྲྀ ཙ ཕཏྟམཱུནཏྟེ ཨཱུད 'སསྨཱུཕཱུཔེཀླཱུཡཔདཾ ཕཱུཀྲྀཕཱུ'དི, སསྨཱུཕཏྟིདི སསྨཱུཕོ-པདཾ ཕཱུཀྲྀ ཕཱུ, ཏསྨཾ ཨཔེཀླཱུཡ པདཾ ཕཱུཀྲྀ ཕཱུ ཕཏྟདིདི སསྨཱུཏྟེ, ཕཏྟདིདི ཕིཀྐྷཡམཱུཧྲིཀླཱ ཏྟཱུཏྲི ཕཏྟད, ནཏྟུ པདསྨ ཕཱུཀྲྀསྨ ཕཱུ ཕིསྤྱེཡེཕ དབྲཱུདཡོ ཨཏྲཱུ, ཏཾ ཀཱཐམིད མིདསྨཾ

ཕཏྟཏྟསྨེ ཀཱིརིཡཱུཏྟསྨེ ཙ ཕིཀྐྷཧྲེཀྐྷཏྟཏྟེ ཕཏྟདིདི ཨཏྟཡོཀཱཾ སཏྟཱུཡཱུཏ-'ཕིསཡཏྲཱུཕེཏྣ'དིཨཱུདི, ཕིཀྐྷཡ ཕཏྟཏྟསྨཱུསྨ ཀཱིརིཡཱུཏྟསྨཱུསྨ ཏྟཧྲེཀྐྷཏྟསྨ ཕིསཡོ པདཾ ཕཱུཀྲྀ ཕཱུ...

ཨནཛྷཏྲཕྲཏྟིཕསེན ཏཏྲཕྲཕཏྟིཡཱུ, ཏཾ ཕསེནཙ, ཨཔྲེཏྟཡཀཱཏྟེན ཙེདི གོཙརཏྟེན པཀཱུསཀཱཏྟེན ཏྟདི ཨཏྲེ, ཡཾཕཏྟདིདི ཨཏྟཱུདཏྭཱུ ཡཏྟེ པཚམཏྟསྨ ཕིཧྲཏྟིཕིཔརིཀྐྷམཾ

དསྨེདི (ཏསྨཱུདི) ཨཱུདིཏྣ, ཨིམིཏྣ ཨིདཾ དཱུཔེདི "ཡཏྟཱུཔི 'ཕིཀྐྷཧྲིཀཱཏྟེསི' ཏྟཏྟ ཀྲྀཏྲོཀྐྷཡདི, ཏབཱུཔི ཀྲྀཏྲཔསིཏྟི ཏོདིཕ, ཀཱཐཾ དེ ཨིཀྐྷདིསནེཏྟེསྨ ཨཱུདེསོ ཙ

སསྨཏྟིནམཔེཀྲདི, 'ཕིཀྐྷཧྲིཀཱཏྟེསྭ'དི ཏྟཏྲནེཏྟེསོ, ན ཏྟཏྲསྨཱུདེསེན སསྨཏྟཾ ཨུཔཔཏྟདི, ཏསྨཱུ ཕིཀྐྷཧྲིཀཱཏྟེསུ ཡཾ པདཾ ཕཱུཀྲྀཾ ཕཱུ ཕཏྟདི ཏསྨ དེ ཧྣཕཏྟེཏྟཾཕཾ ཀྲྀཏྲཡཏྟེ སཀཱུ

ཕཏྟུ"ཏྟེ, དེ ཏྟུཡཱུནེ ཏོཏྟིདི དསྨེདཾ ཏོཏྟིདི སསྨཏྟཾ, སཏྟཏྟུཔེ སཏྟཱུཝིདི ཏྟུདིཡཱུ བཏྟུཕཙནཏྟཾ པཏེཡཱུདཡསྨཏེདི ཨེཏྲ པཏེཡཱུདནཀིརིཡཱུཡ སསྨཏྟིཏོཔདིཏྲཾ, "ཕཱུཀཱུཏྟརཏྲེཔི

སཏྟེ ཏདཛྷསྨིཕི སསྨཏྟསྨུཔཡཱུཏྟི"དི དིསཏྟེདི ཨིདཾ ཨུཔརི ཕཱུཀཱུདཡེཕྲུཔཡུཏྟེདི 'དིསཏྟེ ཕྲཏྟེ, དིསཏྟེ ན སཏྟུཔཕྲཏྟེ'དི, ཨཐ སཏྟུཔཕྲཏྟེ ཀཱསྨ ན ཕྲཏྟེདི

ཨཱུད-'བཏྟུཕཙནེན ནེཏྟེསྭ'དི, ཨཐ དེདི སྣམཛྷེན ཕྲཏྟཏྟ པདཕཱུཀཱུཾ ཏྟནེ དེབྲཙཾ ཕཱུ སེཡཱུ, ཏྟནེཕཱུ ཕཏྟཏྟེདི དེཕྲཡོཀོ ཕཱུ, ཏཕཱུ སདི 'ཡཾཕཏྟདི ཏསྨཱུ'དི ཀཱསྨཱུ

པཚམམེཕ ནེསྨཱུཡ ཕྲཏྟིཡཾ ཕིཕརཏྟཾ ཀཱདཏྟེ ཨཱུད-'ཨེཕཏྟཱུ'དིཨཱུདི, ཨིདྣེ དེཕྲཡོཀཱཔཀཱུསྨ སདོསཏྟཱུ ཨཀཱདེདཧླཱུཔཾ དསྨེཏུསྣཱུད-'ཡདྣཱུདི' ཏྟཱུདི, ཏུསཏྟེ ཕྲཏྲསྨཱུ པཀླཱུ

ཕིསེསསྨཱུ པདསྨཱོ [ཕིསེསནཏྲེ (ཕོཏྲཀི)], ཏཏྲ ཀེ དེ [དེཏྟུཔ (ཕོཏྲཀི)] སཏྟཏྟུཕྲུཏྟཱུདིསྣིཡཏྟེ , ཨིཏ ཏུ སོཕ སཏྟེ དེཏྣཕཏྟདི, ཨཱུཕྲུཏྟི སཏྲེཝྲུཏྟི ཨེཕཾ མཛྷཱུདི

"དིསཏྟེ-ཡཾ "ཨཱུདསདེ སཏྲཱུ སཏྲེཝྲེ ཕཏྟཏྟེ"དི ཕཙནཏྟེ སཏྲེཝྲཕཙཏྟེ, ཏསྨེཏ སཏྲེཝྲཾ སཏྟཏྟུཔཾ ཕཱུ སེཡཱུ ཨཱུཕྲུཏྟི ཕཱུ, ཨིཏྟུཔི ནེདིསེ ཏཏྟུཧྣཡམཔེཀྲིཡ

ནཔུཾསཀཱལིཀླེན ཕཱུ སེཡཱུ ཨིཏྟིལིཀླེན ཕཱུ, ཏཏྲ ཡཏྣཱུ ནཔུཾསཀཱལིཀླེན ནེདིསེ, ཏཏྣཱུ སཏྟཏྟུཔྣེ སཏྲེཝྲེ ཧྣཕཏྟེ, ཡཏྣཱུ ཏུ ཨིཏྟིལིཀླེན, ཏཏྣཱུ སཏྟསྨཱུཕྲུཏྟི

ཨུཏྟརཙལཀྲཱཏྟ ཀཱིརིཡཱུ སཏྲེཡཱུ ཧྣཕཏྟེ, ཏཏོ ཙེཏྲ ཨཱུཕྲུཏྟིཨཔི སཏྲེཡཱུ ཏོཏྟི"དི, ཏཏྣ དེཕྲཡོཀཱ དེབྲཕཙནཏྟེ ཨེས པཀྲེདི ཨཡམེཏྲ ཧྣཕོ" ཡཏྣ དེ ཨཱུཕྲུཏྟིཡོ

ཕིཏྟིཡཏྟེ ཏཏྣ དེཕྲཡོཀོ དེབྲཙནཏྟེ སོཔེཀླ, (ཨཏྟ ཧྲཏྟུདིསཏྲུཕེ ནཏྲི) [ནཏུཏྲྀནེ དེབྲཙནཔཀླ (ཕོཏྲཀི)] ཨཱུཕྲུཏྟི ཀེ ཀིརིཡཱུ, ཏསྨཱུ ཙེཏ སཏྟེ སྣཱུཏྲཾ, ན ཙ

ཀིརིཡཱུཡ སྣཱུཏྲནསྨཱུ ཙ ཧྲཏྟུདིསཏྲུཕེ ཨུཔཔཏྟདི, ཏསྨཱུ ཡཏྣཱུཕྲུཏྟི ཕིཏྟིཡཏྟེ, ཏཏྣ དེཕྲཡོཀོ དེབྲཙནཏྟེ-སོ པཀྲེ ཧྣཕཏྟི"དི, ཨཡམྤི པཀྲེ ཕཱུཙེཏྣིཡེདི པརིཀྲཱཏྟིརྟོ,

ཏདྱུཀྟཾ་ ནོཔལབྡྷཏྭཱཏི་ སཏྟཱམཱཏྲམ྄-ཨོ་ པཎེ་ཏྲུཏི, ཏེ ཏི ཏུཏིཡཤྲི་ པཀྵམཱབྷཱཝཱཏྨ་ ཨུཔཝརྞམཱཏྲཾ་ བྷེད, པཀྵཱརྠཏྭཱཏྨཱ་ པྲཱཏི་ པཱརྠོཔཀྵེཔ་ ཏཾ་ པྲཏིཥེདྷཏི། ཀཐམྤུན་ སཧཱཪྠཏྟཾ་

ཡཐཱཡཾ་ ན་ ཀེཝོཏྤཏྟིམ྄- ‘ཏཱཝཏི’ཏྱཏི, ཚེ་ ཨཱཧ་ཡཱཏི “ཏཱཝཱ ཨཱཡུཀཾཤྲེཡཱ ཧཱ ཏཱ ཏཱཝ ཚེ་ ཏཻཤྲ ཏཻཡ ཏཻཡཱ”ཏི (༥-༥༩) ཨཱཡུཥེ ཤྲེཡཱཡཱམནེ ཚེ་ ཏྭཱཏྨཡོགཱཏྨཱ

སཏྟྭེཏྲཱབྷཱཝ་ ཡཱཝ་ ཡཱཝེཏི སམུདཱཡསཱབྷཱཝཏོ ཡཱཝཡཱཝ ཨཱཡུཥོཏི ཨཏྲི ཡཱཝཡཱཝ སམུདཱཡཏོ ན ཨཱཡུཥཱཡཏི ཨཏྲི, ན ཀེཝལཾ ཚེཥ, ཨཐ ཀོ ཨེཀཱཔཏྟེཀཱཏཱཾ སཏཱཾ

སཏཱནམཱཏྲཏྭཱཏྤྲཱཔྟཱཏྨ ཨཱཡུཥཾ ཨོཀཱརོཔི “སཏཱནམཱཏྲཱཧ ཡུཥཏཱཧ ཨོཪོ ཏཱཏབྷཝཏྷེ”ཏི (༥-༡༢༥) ན སིདྡྷ, “མཏྭཱཡཱཏྲེནཔཱམཡེ ཙ “ཨེཏི (༣-༥༩) ཨོཀཱར་ པཱཎ

པཱཎྜུཡེཔི རོཏིཥ... ཨུཏཏརཔཏཱཾ ཏེམིཏཱཡོཥེན གཏིཏཏ, ཡུཀྟཔཱཊེཔི ཏི ཏྭ སཏྟཏྭཱཕལེཡཱཏྭཱིཡཏཱཏི རོཏིཥ ཡཏ ཏྲེཏོ, ཤཱཊྭཱཏི ཏི ‘སཏྟྭེཔི ཨཏྲཱཏི ཏྲེཏེ’ཏི། ཏཏུ

ཨཱཡུཥྚེཏམཱཏྲེན སཏཱམཱཡཙརིཏོ ཏྲེཏོ, སཏྟྭཔཏོ ཏྲེཏོཥ, ཨཏྲྭཱ ཨཱཡུཥྚེཡེཥ ན སིདྡྷ, ཨེཀཱཏྨ ཏི ཤཏྭོ ཨཱཡུཥྚེ རོཏིཏྲཏ‘ཏཱཏྲེཏེ’ཏྱཏི, ཨཏྲཱཝེཏི ཨུཔཙརིཏོ ཏྲེཏོ

ན སཏྟྭཤཏོཏི ཙོ, ཀཱརིཡཱཏྨཤཏྭཏི ཨེཥི ན སཱཀྵཱ ཤཏྟཱཏི སཱདྷཱཏ, སཏྟྭཤཏོ ཏྲེཏོ ཤཱཏི ཨུཔཙཱརཏྭཱཏྨཱཏ ཤཏྟོ ཤཱིཏྟྭཱཏྲེཏམཤཏྟཱརཡཏི, ཨཏྲྭཱཏི ཡཏི ཏྲེཏོ སིདྡྷ,

ཨཱཡུཥྚེཡེཥ ན སིདྡྷཏི ཨེཏྟཱཡམཏྲེཡ “ཡཏི སཏྟྭཤཏོཥ ཏྲེཏོ ཏྲིཀཱཏྲ པཎ ཀཐམཱཡུཥྚེ སིདྡྷ”ཏི, ཙཏྲེསཏེསཏྲཱཏི “ཙཏྲེཥེཡཏེརོ”ཏི པརིཏྲཱསམུཔཡཱཏྲེཏི།

ཀིརིཡཱཡཱཏིཡཱཏྲེཥུ སཏཏྭེ ཏཏིཡཱ... ཀིརིཡཱཏྲེཏི ཏྲཏྭཏཏྲཾ ཤཏུ [ཀཏུ] ཏྲཡཏེཀྵཡཤཏྟཱིཏོ, ཏེཤཱཏྲེཏི ( ) [(ཏི) (པོཏྲཱཀ)] ཡཱཏེསཏེན ཀཱཡཱཤཏྲཾ སཀྟཱཏི,

ཏཏྟཱཀཱརཡུཏམེཥ ཏྲིཏྟཾ ཏཱམ རོཏྲིཏི ཡཱཏ-‘ཨཏེཀཱཤྲཱཀཱརཡུཏྲེ’ཏི, བཏུཤཙཏཏེཏྲེསཏོ ཤུཏྟཾ རོཏྲིཏི སམྦྷཏྟཾ, ཏིཏྟཏི ཡེཏ བཏུཤཙཏཏེཏྲེསེཏ སཀཱི ཏྲཡཏེཀྵ ཛྙེཡཏི ཏེཏ

ཀཱརཎཱཏྟྭེཏ ཏེཏུཏྟྭེཏ ཡཱ, ཀཱམེཏ ཏྲཡིཏུམིཀྵཡཾ ཛྙཏིཡཱཏྟྭེཏཏྟ ཏྲཡིཏུམིཀྵཡཏྟེ སམྦྷཏྟཾ, ཏཏྲ ཨཱཡཏྟ གྲཱམེ རཱམཀྵེཡོ ཨཱཡཏྟ གྲཱམེ རཱམཀྵེཡོཏི ཀཱམེཏ ཏྲཡིཏུམིཀྵ,

ཨེཏྲ ཀིཏྟུཡི རཱམཀྵེཡགྲུཧེཏ གྲཱམཏྲཡོཀཱ ཨཏྲི, ཏཏྟཡི གྲཱམཏྟཾ གྲུཧེཏ པོཀཱ, སཏྲཱ གྲཱམོ རཱམཀྵེཡོཏི ཏྲུཏུཤྲེཏ, ཏཏྲ སྭཱཀཱཤྲེཏ [ཀཱམེཏ (པོཏྲཱཀ)] ཏྲཡིཏུམིཏྲཏཏེ

སཀཱལཏྲཡཏེཀྵཡཏྲཡོཏི ན ཏེཏྲཙཏཾ, ཨེཔམཏུཡརི ཡོཛྷཏ ཨཏྲྭ ཏཏྲཱཏྲ, སམྦྷཏྟ ཡཡོཏི སམྦྷཏྟགྲུཧེཏ ཡཔཏྲཏིཡཱ ཏྲཡིཏུམིཀྵ, ཨེཀཱཏྲ ཏྲཏི, ཨཏེཀཱཏྲ ཏེཏྲཡ པིཏྟ

[ཨེཀཱཏྲཏྲཏི, ཨེཀཱམཏྲཾ ཏྲཡཡིཏྲཱིཏི ཏྲཏིསཏྲེ པཡུཏྲཏི ཨཏེ ཀཱཏྲཏྲཱཡཱཏ པིཏྟ, ཨཏེཀཱཏྲཾ སཏྲཡཡིཏྲཱིཏི པིཏྟཡཡུཏྲཏི-ཏི མཏྲཏྲེ], སོཏྲཾ ཏྲཡཱཁྱཱཏཏྲེ

སོཏྲཏྲཱུཧེཏ ཏྲཡཏེཏྲཏྲཾ ཏྲཡིཏུམིཀྵ, ཨཏྲཏྲེཏྲ ཏྲཏྲཡོ ཡཏྲུམིཏྲཏི ཡཱཏ-‘ཏྲཏྲཱུཀཱིཪིཡཱཔཱཏྲེ’ཏི, ཡིསཏྲེ པཏྲེཏྲ ཏྲཡཏྲཏི ཡཱཏ-‘ཏྲཡིཏྲཾ སམྦྷཏྲ’ཏི, སྭཱཏི པིཏྟ,

ཡཏྲཏྲཱཏི ‘ཏྲཾཏྲཱ’མིཏྲཏེཀཱི ཡོ ཡཏཏི, ཏཏྲ ཡཏྲཏྲ ཏྲཏྲ... ཨེཏྲཡཱཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲ ཏཡཏེཏྲཏྲ , སཏྲཏི ཏྲཏྲམིཏྲཏྲཱི, ཏཏྲ སཏྲཏྲ ཡཾ ཏྲཏྲཾ ཨཏྲ ཏྲཡོ,

ཏམེཡ ཡཏྲཏྲ “ཏྲཏྲཏྲམིཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡ བཏཡཱ”ཏི པིཏྟ ཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཡ ཏཏྲ ཏྲཡཏྲ ཡཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏོ ཏེསཏྲ ཡུཏྲཾ ཏེསཏྲཏྲཡ སཏྲཡ ‘ཏྲཏྲཾ

ཏྲཏྲ’མིཏྲཏྲཾ ཡུཏྲཾ ཨཏིཏེཏྲཡཏི ཏྲཏྲ ཏེཡཏྲཏྲཏེ, ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ [ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ (པོཏྲཱཀ)] ཏི ཏེསཏྲཡཏྲཏྲ, ཨཐ ཀཏམེཀཱཡཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཾ, ཏཏྲཏི སཏྲཡེཡིཏྲཏྲ

པིཏྟཡཾ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཡཏྲཏི བཏྲཏྲ བཏྲཏྲཏྲཾ ཡཏྲཏི, ཨེཀཱཏྲཏྲཏྲ ན སིཏྲཏི ‘ཏྲཾ ཏྲཾ སིཏྲཏྲ’ཏི ཨེཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཀཱཏྲམེཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ

ཡཱསཏྲཏྲ-‘ཏྲཏྲ’ཏྲཏྲཏི, ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ‘བཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི’ཏྲཏྲཏྲ ཡཏྲཏྲཏྲཏྲཡེཏ བཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡ པིཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ན ཏཏྲ ཏེཏྲཏྲཾ སིཏྲ, ཏྲཡིཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲ

(ན, ཨེ) ཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ན ཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲ སེཏི ཡཏྲཏི བཏྲཏྲཏྲ ཡོ-ཏྲ, ཏཏྲ ཨཏྲཏྲ ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ སྟམཏྲཡཾ ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡཾ, ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡ

ཨེཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲ, ཀིཪིཡཱཏྲཏྲཏྲཏྲ ཀིཪིཡཱཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲཾ, མཏྲཏི ཏྲཡིཏུམིཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡཏྲཏྲཀིཪིཡཱཏྲཏྲཾ, ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨེཀཱཏྲཏྲ། སཏྲཏྲ

ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སྟམཏྲཡཾ སཏྲཏྲཏྲ [སཏྲཏྲ]། ཡུཀཱཔཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ བཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡེཥ, ན ཏཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ-‘ཨཏྲཏྲཏྲཏྲ’ཏྲཏྲཏི, ཨཏྲ ཡེཏྲཏྲ

བཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲཏྲ པིཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡེཥ, ཨེཥམཏྲཏྲ- ‘ཨེཏྲཏྲ ཡཏ ཡོཀཱཡཏྲཏྲ ཏྲཡིཏྲཏྲ སཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲ ཨཏྲཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲཏྲ, ཏཏྲ ཀིཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲཾ

སཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲཏྲཏྲཡོཀཱ ཡཏྲཏྲ ན སཏྲཏྲཏྲཏྲཏི, ཡུཀཱཡཏི ཨཏྲཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲཏི ཨཏྲཏྲ ཡཏྲཏྲ སོཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡུཀཱཡཏྲཏྲཏྲཏྲ, ཏཏྲ ཏྲཏྲ ཏཏྲ, ཏཏྲཏྲ སཏི,

སཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སེཀཱཏྲ ཡཡཏྲཏྲ ཨཏྲཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲ, ཏཾ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨེམེཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཾ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏི, སོཏྲཏྲ

ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སོཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏི སོཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ བཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ པིཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི, སོཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡཏ སཏྲཏྲཏྲ སཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲ

[ཏྲཏྲཏྲཏྲཡོཀཱཡཏྲཏྲ (པོཏྲཱཀ)] ཏྲཏྲ ཨེཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སོཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲཾ སཀཱི ཏྲཡཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ན ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲ ཡུཏྲཾ།

ཡུཀྟིཀཱཀཱརེཏ “ཨཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡཏྲཏྲཏྲ”ཏི (༢-༡-༡-༥༠) ཡུཀྟཾ, ཏཏྲཏ-‘ཨཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ’ཏྲཏྲཏྲཏྲ, ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ པིཏྟ ཏཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡཏྲཏྲཏྲཏྲ

‘ཨཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ’མིཏྲཏྲཏྲཏྲ ‘ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ’ ཡཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ པིཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ། གྲཱམཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ ཏེཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ གྲཱམཏྲཾ, ན ཨེཏྲཏྲ པིཏྟ, སྭཱམཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲ ཏི སཏྲཏྲ

སོགསོཕ… ཧེཐུཏྟུབྦགཧྣརབྦཕེནེགཧྣ, ཡེནཔརིཡཧྣོ ཕྣགཔེཀྵཡ གཏམྦུཡགྲབྷཔདེསེན ཕྲིཧྣཏྟྲིཡྻ མྦུཡགྲཕྣག, ཏེ ཕྲིཧྣཏྟྲིཡྻ, ན ཙ ཕྲིཧྣཏྟྲིཡྻནཾ ཕེཀྵ རོཏི, ན ཏེ གོགོཏི ཕུཏྟེ (ཕྣཏྟིཀ)གཏྣ ཕེཀྵཕགཕྱཏེཏི ཨྷཙརིཡཧཻནེཊྷབུཏྟིན ཨྷནུཔུཏྲིཡེ ཕེཀྵཡྻབྣཕཾ པཏེཕྣདིཏཾ, ཏཾ ཕེགྷྣཏཡེཏུཾ ‘ཡདི ཏེ’ཏྟེདིན ཡཾ ཕུཏྟེཡཾ ཕུཏྟཾ, ཏཾ ཕེཔཙྪེཏུམྦུཏ-ཡཕེ’ཏྟིདི, ནསཏྟེཕེཊྛཏི ན པཏིཊྛེཏི, ནཊྛེཏི ཕུཏྟཾ རོཏི, ཡསྨུཔརིབྷྣགོ ཨྷཏྟི ཏཕྱི མྦུཡཏྟི མྦུཡ བྷཔདེསསྨཔེཀྵ གཏཏྟམྦུཏ, ཨུབྷཡཏྟི མྦུཡམགྲཏྟ, ཏཕྣ ཨྷཏྟེཔི མྦུཡགྲབྷཱགཏི ཨིམིན མྦུཡགྲཧྐེཏྣཾ ཏེཔྣ ཕེཡ གཏཏྐེ སཏི བཏུཏམྦུཏ, ཕུབྦགཔིཏིནྣཏི ‘ཏྲགྷཏིཾ བྣཏུཕེན’ཏིཨྷདིན ཕུབྦེ ཕུཏྟནཡེན, ཨིདཾ ཕུཏྟཾ རོཏི “མྦུཡྻཏྟིཾ བྣཏུཕེན ཕུཡྻདི གྲུཏཡོགམྦུཏྟ སཏྟིཕེཕྲཏྟེཡུཏྟེན མྦུཡྻདིསཏྟསཏེཏེན སབྲ སཏྟེན མྦུཡྻདིགམཏྟམཧྐེསཾཏརིཏྣ སབྦསྠཾ མྦུཡེ ཕྲུཡྻ སབྦསྠཾ ཨྷགྷེ སྦུཏུམྦུཏི ཨིཕཾ (ཕཏྟུཏྟོ) བྷྣཔིཏུསིཀྵཡམེགཕཙནཏྟཕྲ ཕེཀྵཡཏྟེཕ དྭིབྲཙན”ཏི།

ཛྷེབྷཾ ཕེཀྵསཕུཕེ སབྲགནེབྷཕྲ ཛྷེབྷཏྦྷཕྲཏུཕྲཕེསོ ན སིཡྻཏི ཨྷནུཔུབྲིཡམཏྟཕཙནེཀྵཡཾ ཏེནེཕ དྭིཏམཧྐེཏིཾ ‘ཛྷེབྷཾ ཛྷེབྷམནུཕྲཕེསཡྻ’ཏི ཏེནེཕྣཙརིཡེན, ཏདཏྟུཏྣ ཕེགྷྣཏྟིཡཏི ‘ཛྷེབྷ’ སིཏྟེདིན , གཱནེབྷྲེཔི པཕེསྨིཡཏྟིཏི གཱནེབྷཕྲཔི ཕེཀྵསཕུཕམྦུཏ, ཏཕྲ ཀྲཱརཏམྦུཏ-ཡཕེཕ ཏེ’ཏྟིདི, པརསྨཏི མཛྷྐེམསྨཏི ཨིཏྲ ཕེསེསཏཾ, གཱནེབྷཕྲཔི ཛྷེབྷབྷཔདེསོཏི སསྨཏྟེ, ཡབྲཕུཏམེཕ སམཏྲཏི ‘ཕཏྟིཏྟེནེབཏྟནེ ཏེ’ཏྟིདིན, ཕཏྟིཏྟེདིབཏྟནེཏི ཕཏྟུཏྟོ ཨིཏྟེ ནེབཏྟཾ ཀྲཱརཏམསྨཏི སམྦྷསོ, ཕཏྟུསབྷྣཕེ ཕཏྟུ ཏཏྟྲི, ཨྷཏྲིནེཕེསོ པཕཏྟི, ནྣཏྲིསམྦྷུཏཏི ན པཡྻོཏི།

“སགཏྟྲི ཕཏྟྲརིཡམྦུནེ ནེགསྨིཾ ཏྭེ ཀྵཕཏྟིཏི ཕཏཏྲ”ཏི (༨-༡-༡༢-ཕྲ) ཕྣཏྟིགཱརེན ཕུཏྟཾ, ཏདཏ ‘སགཏྟྲི’ཨིཏྟིདི, ཨྷཏྟཕྲགཱརཙྪཏྟཏཔེཀྵཧྣ པདཧྣ ཨྷཏྟི སགཏྟྲི ཨྷཕཏྟྲརིཡམྦུནེ ཨེཏྟགམེཕེཏི གཧྣམྦུནེ ཨྷནེགསྨིཾ ཏིཡྻམྦུནེ དྭིབྲཙནམིཏྟཾ མཏཾ ཕྣཊིནེཡྻནཏྟི ཨྷཏྟྲེ, ཨྷཡཧྣེནསམཧྐེཕྲཡོ ‘མྦུསགཾ མྦུསགཾ ཨིམསྨཾ གཏྣཕཏྟ ཀྵཕཏྟནཾ ཏྭིཏྟཾ དེཏྟི ཏྟཏ ཏྭེ ཨིཕ མྦུཕྲ ཏྣཏུསིཀྟྟིཏ, གཏྣཔཏཾ ཏྣམ—

> ཙཏྟྲར ཕེཏཡོ གྲུཏྟྲ, ཏྭེགྲུཏྟྲ མྦུསགོ ཀྵཕེ།
>
> ཏྭེ ཨྷཀྲྣཕ མྦུསགྣཔཏྟྲ,ཀྲཱནཾ ཀྵརཏམཏྟྲགཾཏི།།

ཕུཏཕིཏྟིཏྟནེགམྦུསགསམྦུཏཡོ, ཏཏྟ ན སབྲེ གཏྣཔཏ སམྦུཏྟིནོ མྦུཕྲ ཏྟནགིརིཡྻཡ བྷྣཔིཏ, དྭེཡེཕྣཏི ནེཏྟཏྲ ཕེཀྵཏི ཡབྲཕུཏཕཏཏྲེན ཏྭིབྲཙན”ཏི, ཏཾ ཏསྨིཏྣཏི ཏཾ ཏྭིབྲཙནྟཏརཏཾ ཏསྨིཏྣ, པཏེཕྣཏཡེཏུཾ ཕེཀྵཡམེཕ ཏྭིཏྟཾ ཏསྨིཏུཾ… མྦུསགཾ མྦུསགམིཏྟཏྟིཡམཧྐེཕྲཡོ-“ཏེཏྟིཏི ཏྣགིརིཡྻཡ མྦུཕྲ བྷྣཔིཏུསིཏྣཏི ཕེཀྵཡམེཕེཏྲ ཏྭིབྲཙནཾ, ཏཕྲཏྟོ ཏྭེཏྟཏྲ ཕེཀྵཕ གམྦྷཏི”ཏི, སཏྟཏྟརཏྟྲིགཱ གིམྦུསཏྟིཡ ཕུཏྟཏྟི ཨྷཏ‘ཏེཏྟི’ཏིཨྷཏི, ཨྷཕཏྲརཏྟེ པཏྟིཡམྦུནེཏི གཏྣཔཏསམྦུཏྟིནེ བཏུཏྟི མྦུསགསམྦུཏཡེ མྦུསགཏྭཡནེཏྟཡེ ཕེཏྟུཡམྦུནེ སཏི, ཨྷཕེསེསེན སྦུམཏྟེན མྦུསྦུནཾ ཏེཏྟིཏི ཏྣགིརིཡྻཡ བྷྣཔཏྟ ཏྣཕྲཏི སམྦུཏྟྲ, སཏྟཏྟརཏྟྲིཏེ སྦུཏྟིཡྻཡམཏྟམཧྐེཏྟཏུམྦུརཏྟཏི ‘པཏེཏེ’ཏྟིདི, ཨྷཏྲ པཏེཏྣཏི མྦུསགམིཏྟནེན པཏེན, ཨིམསྨ གཏྣཔཏྟཏི ཨིཏམེཏྲ སཏྟཏྟཾ, གཏྣཏྟིསཏྟརཏྟྲཏི མྦུསགཾ མྦུསགམིཏྟཾཕཾ ནེཕྲཏིཏྣཧྣ, སཏྟཏྟརཏྟི ཨིམིནཏྣ པདཏྟཏྟརཡོགོ གཏིཏྟཏི ཨྷཏ-‘པདཏྟརེན ཡོགོ’ཏི ཨྷཡམེཏྟཏྲཏྟཡོ “ཏྭིཏྟགཱརཀྲཱཡེ སཏྟཏྟརཕཙནེཡམྦུཏྟམྦུནཔེཀྵཏྟཏྟ མྦུསགཾམྦུསགཏྟི ཨྷཕེསེསེན མྦུསགཕེཀྵཡཾ ཏྭིཏྟཾ, ཏདཏྟུ པན ཨིམསྨ གཏྣཔཏྟཏིསཏྟཏྟརསམྦྷཏྟི སཏི ཡདི གཏྣཔཏསམྦྷཏྟ ན ཕསེསམྦུསགཕེཀྵ པརིགྲྷཡཏཏི ཏཏྣ ཨིམསྨ གཏྣཔཏསྨཏི ཙཏྟྲེཡྻ ཀྵཕེཏཏྲཾ, ཨིམསྨ གཏྣཔཏྟཏི པན ཨྷཕཏྟེཔཏྟམྦུནེཏྟེསཏྟ གཏྣཔཏཏྟ ཏྭཡམེཕ གཏེཏྲ ཀྵཕཏྟནཾ ཏྭིཏྟཾ ཏེཏྟིཏི ཨིམསྨ གཏྣཔཏྟཏི སཏྟཏྟརཏྟཕཏྟརཏྟཾ གཏྣཔཏི”ཏི།

“ཕུབྦཔཙྪནམཏྟཏྟིསཡཕཙནེཀྵཡཾ ཏྭེ ཀྵཕཏྟིཏི ཕཏཏྲ”ཏི (༨-༡-༡༢-ཕྲ) ཕུཏྟཾ, ཏདཏ-‘ཕུབྦཔཙྪནཾ མིཏྟིདི, ཕུབྦཔཙྪནཾ ཕུབྦཔཙྪམ སཏྟཏྟཾ ཨྷཏྟཏྟིསཡོ ཡོ ཨྷཏྟྲཧྣ པགིསོ, ཏཧྣ ཕཙནེཀྵཡཾ, སབྲཔཙྪམཏྲཕསཏྟཏ ཨྷཏྟཏྟིསཡམཏྟཕ ཕཙནེཀྵཏི ན ཨིཏྟྲ ཕེཀྵཏི ཏེསམཏྟཡོ, ཕེགཱསཏགིརིཡྻཡ ཕྣགགིརིཡྻཡྻཏི ཕུཏྟེཔི ཕེགྲྣསགཱརཏགིརིཡྻཡ ཕྣགཱགཱརཏགིརིཡྻཡྻཏི ཨྷཏྟྲསམྦུཕཏྟ ‘ཕུབྦཾ ཕུབྦཾ ཕུབྦཾ’ཏི ཏྟཏྟ, ཕུབྦཾ ཕུབྦཾ ཕེགཱསཏཾ གཱརེཏྟི, པཙྪཾ པཙྪཾ ཕཙནཾ གཱརེཏྟིཏི གིརིཡྻཕྲེསེསཏཕསེན ཨྷཏྟྲེ ཏབྦཏྲོ, ཕུབྦཏི མཏྟ པཙྪམྦྷིམཏྟཏི ཨིམིན ཕུབྦཔཙྪམཕྲཕེནཏྲིམཏྟཾ བཏུཏ བྷྣཔནེན ཕེཀྵསབྦྷཕེ གཱརཏམྦུཏ།

“ཊཏར ཊཏམྣཾ སམསམྲྫྷྲནྡྲཱཡམིཧྲཱིཤཱཀཱདེ ཐླཱཕེ དེ ཐྣཕཏྟིཀྡི ཕཏྟབྲ”ཏི (༨-༡-༡༢-ཕྲ) སྭུཏྭཾ, ཨེཏྲ ཨིཏྲིཨིཏྟྲསཏྭ ཨིཏྲིཨིཏྟྲཡོཀྱུ ཨིཏྲྀཏི སྭུཏྲ,

ཤིཀཱཧྲྀཤེཤེཏི ཤིཀཱཏྟ, ཨིཏྲྀ ཤིཀཱཏྟ ཡཐྲཱ སོ ཨིཏྲྀཤིཀཱཏྟཐླཱཕོ, ཏསྨིཾ ཨིཏྲྀཤིཀཱདེ ཐླཱཕེ, ཏདྣཏ-རཏརརཏ མཏྟཱན་མིཏྟྲདི, ཨིཏྲིཨིཏྟྲཏི ཨིཏྲིཨིཏྟྲཾ ཡཐྲཱ སོ ཨིཏྲིཨིཏྟྲཐླཱཕོ,

ཏསྨིཾ ཨིཏྲིཨིཏྟྲེ ཐླཱཕེ ཕཏྟསྣཱནཾ རཏརརཏམཏྟཱཱནཾ དྲིབྲཙཱནམཏྲིམཏཏྟི སམྦྱཏྟོ, ཀསྨིཾ ཕྲིསཡེཏི ཨྲཏ-‘སམསམྲྫྷྲནྡྲརཞ ཕྲིསཡེ’ཏི, སམེན ཨཏྲྀཏྲཏིཏྲ ཀྲྀཧྲེན ཨིམེ ཨུཏྲཾ

ཨཏྲཱ ཨིཏྲིཕཾ ཏྲུཨྲ སམྲཏྲྲཏྟ ཤིཏྲུཕཏྲ ཨཕཕོཏྟ སམསམྲྫྷྲཏྟ, སྭཨིཕ ཕྲིསཡོ, ཏསྨིཾ སཏི, ཨཏྲིཏྲཡ བཏུཕྲིཏྲཏྲྲཱབླཱཨྲ ཀཱིརིཡྲཱདིཡོ ཀྲཱཏླཱཨྲ ཙ ཤཏྲིཏྲ ཕྲིཏྟྲཏི

ཏིསམཏྲིསྲཱཡོ, ཕུཏྲིཡམྣཱཏྲཏི ཨིམིཏྲ ཨིམེ ཨུཏྲཾ’ ཨིཏྟྲཏྲིཾ ཕུཏྟྲཱཀྲཾ ཏསྶེཏི།

པརཁྲཕཏྲཱརེཏྲཏ-‘ཨླཱཁྲཏྲཏྲྀཾ ཕྲིསཡཏྟ’ཏི, ཨིམིཏྲ ཨླཱཁྲཏྲཏྲིནམེཕ ཀཱིརིཡཱཛྫྷཏཀཱཕདབླཱཕེན པོཏྟཕུཛྫྷསཏྲཱཏཀཱིརིཡཱ ཏྲམྨཱཨྲ ཏྲནསམེཕ ཕྲིསཡཏྟཾ དྲིཔེཏི,

ཨཏིསཡཕྲིསིབྲྀཏྟི ཨིམིཏྲ པཕཙཏིསཏྲིཕཀཱུར པཀཾསཏྲ ཛོཏཀཱ ཨུཔསགྒྷཏི ཏསྶེཏི, ཏིཔིཏྲྀཕྲྀཏི’ཨུ-ཏྟཏེ’ཨིཏྟྲྲཱ ཕིཏྲྀཕྲྀ ཏིཕྲྲཏྟཡོ “པཙྪཕཏྲཏྲཕིཏྲིསུ”ཏི (༦-༩) ཨིམིཏྲ

སུཏྲིཏྲཏི ཨཏྲོ, ཨོསྣཏི “ཨུཕཏྟཱནམེཨོཕཏྟཡེ”ཏི (༥-༨༢) ཨོཀཱརཱཨྲ, ‘ཕུབྲཱིཀ-ཀཱཏུཀཱན’ (༥-༦༢) མིཏྟོཕྲཏི ཨེཕཀཱརེན པརེསམིཕྲཡམཕྲྀཏྲཱིཀྲཏྟྲ པཏྟཡོ ཙེ ཕིཏྲྀཡཏི,

ཏཏྲ པཕཙཏིཨིཏྟྲཏ ཕྲིཡ ཨླཱཏྲཱིཀྲཏྟྲ ཕིཏྲྀཡམྣཱནེན པཏྟཡེནེཕ ཨླཱཏྲཱིཀྲཏྲཏྲསྶ པཀཱསིཏཏྲ ན དྲིབྲཙཱནེན ཐླཕིཏབྲཏྟི ཏསྶེཏི, ཡཏྲ ཙ ཐྲུསཾ ཕུནཕྲུནཾ པཙཏྲིཏི ཕཙཏིཏྟ

ཏཏྲཕི པཕཙཏྲིཏི ཐླཕཏྲིཕ།

ཨིཏ ཨིམསྨིཾ ཨུཏྲཏརཞེ, ཨླཱཏྲཱིཀྲཏྲ ཨིཏྟོཕྲཏི ཨིམིཏྲ ཨཏུཀཱརཞམཏྲམེཔེཏྲཾ ནཏྲིཏྲཏྲཱིཀྲཏྲཏྟི ཕྲཏིཏིཡ྄ སུཏྲཏྲརེན དྲིཏྲསུཏིཕྲདེཏི, ནཏྲིཏྲ ཏྲདིསེན ཕཙཏིན

པཡོཛནཾ, ཨླཱཏྲཱིཀྲཏྲཡེཕ དྲིབྲཙཱནཏྟི ཏསྶེཏི, ཨིཕམཏྲཏི “པཏཨིཏྟོཏམཏུཀཱརཞཾ ཐླཕན ཀཱིརིཡསྣཏི ཕཏྟྲཏི [ཐླཕནཀཱིརིཡཱམཏྲི སྭུཏྲྀཏི (པོཏྟཱཀཱ)] ཀཱིརིཡཱཏྲམྨཾ པོཏྟཕུཛྫྷམེཏྲ

ཨཏྲིཕྲ”ཏི, ཏིནེཕ ཕཀྲཏི-‘པཏཕཏྲ ཐླཕཏྲཏི ཨླཱཏྲཱིཀྲཏྲ དྲིབྲཙཱན’ཏི, ཨཤེཏིསྨིཏི ཨིཏིསཏྲེ ཨཕིཏྲམྣཱཤེ, ཏྲཕྲཏྟཡོཏི པཊམཾ དྲིཏྲེ ཀཱཏི པཏྟ ཏྲཕྲཏྟཡོ, ཏྲཕྲཏྟཡམཀཱཏྲཕི

པཀཱརཏྲརེན སྣཏྲིཏྲམྣཏ- ‘ཨཕཕྲ’ ཨིཏྟྲདི, དྲིཀྲོ ཤིཏྲཏྲི པཊམཾ དྲིཏྲེ པཏཔཏཀཱརཏྲིཏི ཚཱཏི ཤིཏྲུཾ དྲིཀྲོ, པཏཔཏྲ ཀཱརཏྲིཏི ཨེཏྲ ཤིཕྲཏྲཾ ཏསྶེཏྲ ཨིཏྲཤེ པཏཔཏྲཡཏྲིཏི

ཨེཏྲ ཏསྶེཏྲཾ པཏཔཏྲཡཏྲིཏིཨླཏི ཨླརཏྲཾ།

༥༥. སྭཱདི

ཨིཀཱརཱ ཨིཀཱརཱ ཨིཏི ཚཱཏི ཕུབྲཕིཏྲཏྲིཡ྄ ལུཏྲ སཾཏིཏྲཡཏྲ ཀཱཏྲཡཾ ཨེཀཱིཀཱརཱ, ཨེཕཾ མཏྲཱིཀེན མཏྲཱིཀེཏྲཏི ཚཱཏི མཏྲཱཀ མཏྲཱིཀེཏྲཏི།

༥༦. སཏྲ

ཨཏྲཱུ ཨཏྲཱུཏྲ ཚཱཏི ཨིམིཏྲ ཕྲིཏྲཏྲིཡ྄ ཝེཔེ ཨཀཱརཱཨྲ “ཏདམིཏྲ” (༡-༥༧) དིཏྲ ཨོཀཱརེ ཨཀྐྲཱུཏྲིཕེ ཏོཏི།

༥༧. ཡུཕ

ཡུཕཔོཏྟཏྲི “ཡུསྨཕཏྲཱརཞེ”ཏི (༣-༥) ཨཀཏྲཱིསམྣསོ།

༥༨. བཏུཡ

ཀྲཏེ པཕཏྲཱུཕཕཏྲི, ཀྲཏྲ྄ ཀྲཏེ ཕྲ ཀྲཏེ།

སིཡ྄ བཏུཡསཏྲེན, ཕྲིཏྲི སཏྲ ཡཏྲཀཾཏི།།

ཨིཏི མོགྒལླཱནཔཉྩིཀཱཊཱིཀཱཡཾ སྭཱདྱཔཕྲིཡ྄སཱིཡཾ

༢. དུཏིཡ་ཀཎྜ ཝཎྞནཱ

༡. ཝེདེ

ཨཔཡཔཤསམྦནྡྷེཧི སུཏྟཔཡཔྲིསམུདྡཡེན དེཝིདེ པུཊྛནམཔཡཔྐཾ སམྤཏྟེ, ཨཏེཧ པུཊྛཏྲཀུཔྐཡ པཉྩཱཀཡ པྐ ཛཔིཏབྦཾ, པཉྩཀཏུ ཀུཔྐཡ པུཏྲེཡྐ པྐ, ན ཙེཏྲ དེཏྣམརྫྫཀྐཏཀུལཏྲ དིཥྚེ, ཏསྨེ པུཏྲེཡཾ-‘ཨེཀཱནེཀཱཏྲེསུ པཏྲམྨནཏྟཾ ནམསྐཱ’ཏེ ཨེཏྲཀམེཔ པཀཏིཔྲིསེསནཔཤསེན པུཏྲཾ, པཉྩཀཡཏྲ ཏབྦིསེསན པཤསེན ཙ པཙྩཡཏྲཔྲིསེསནཔཤསེན ཙ ཨཏྲྀ དསྶེཏི, ཏདེཔ སུབྦེཀྐཀྐཏྲམཀྐཏཀུལཏྲ དིཥྚེ, ཏཏ ཨེཏྲ ཡཔྐ དེཏྣམརྫྫཀྐཏཀུལཏྲ སམྤཊྛེ, ཏསྨ བྲཙེཀྲིསྨ “ཡདི པནེཏྲ པུཊྛཏྲཀུཔྐ པཉྩཀ ཛཔིཥྲ པཙྩཡཏྲཔྤ ཛདེཏབྦ སིཡྐཏེ ‘ཏེ...པེ.... ཨེཀཱནེཀཱཏྲེསུ’ཏེ ཙ, ཏེན...པེ.... ཡོཛནིཡ’ནྟེ ཙ ཨེཏེསཾ ཛདེཏབྦཏྲཡ བཏུཔྤཊྛཔྲིཡོཡ ཨུཔཊྛེ, ཡདི པན པཉྩཀཏྲཀུཔྐ པུཏྲི ཛཔིཥྲ པུཏྲིཡཾ ཀིཉྩིམཏྟཾ པཉྩིཡིཏབྦ མཏྟམེཔ སིཡྐཏི བཏུཔྤིཡོཡྤཡནྟི (ཀ) ཏེནེཏི ཨེཏེསཾ དེཝེ ཏེནྟེ ཨེཀཱནེ ཀཱཏྲེསུ པཏྲམྨནཏྟཾ ནམསྐཱ’ཏི པུཏྲིཡྐ ཛཔིཏབྦ”ནྟི, ཨེཔཊྛི སཏི སབྦཏྲཙེནྟཔི སཏ ཝུཏྟཏི, སུཏྟེ ‘དེཝེཀཱནེཀེསུ ནམསྐཱ’ཏི པུཏྲཏྲ ‘ཨེཀཱནེཀེསུ’ཏི ཨིདཾ པཙྩཡཔྲིསེསནཾ པྐ ཡུཏྟཏི

པཀཏིཔྲིསེསནཔཤསེན པྐ ཡདིདཾ པཙྩཡཔྲིསེསནཾ, ཏཏྲ སམྦནྡྷིཡྐ ཨེཀཱནེཀེསུཏི པཀཏིཔྲིསེསནསྶ ཝུཏྟཏི, ཏཏྲ སམྦནྡྷིཡམཏྲ ཝཙཾ, ཏསྨིཉྩེཀཱདིསུ ཛཔཏྲ པཀཏིཡྐཏྲནམེཔེཀཱཏྲདིཨཏྲྀཏི ཝེཏྲཨཏྲམཏྟྲིཏྲཡྐཾ ཛོཏཀ སམྦནྡྷེ ཀཱཏམེཀཱཏྲདིསུ པཏྲམྨནཏྟཾ ནམསྶ ཨཏྟྲྀ སིཡྐཏྟེ ཡཏྲཡུཏྟནམཔྲིསེསཏྲནེཔོ, ཏཏྲ ཨེཏྲིཏྟདེཔྟརྩཡྐདྲེཀཔྲི པཏ པཀཏིཔྲིསེསྶཏྲཡྐདྲེཀཔྲི ཡཏྟ ཏྲཏྲདི ཡཏྟཛྫ ཏཏྲི, སམྦནྡྷིཡྐ ཏཏྟ, ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ [ཏྲཏྲཏྲ ཡཏྟཛྫཏྲ (པོཏྲཀ)] ན ཏེནྟེ པིཏྟིཔཙྩཡྐ, ཏཏྲ ཚཏྲིཔཙྩཡྐཔི... པིཏྲཏྲཏྲ པིཏྲཏཏྟ, ཡདིཏསྶཀཏིཔྲིསེསནཾ ཏཏྲཔི སམྦནྡྷིཡེནེཔ ཨེཀཏྲཏྲིསུ པཏྲམྨནཏྟཾ ནམསྶ ཏཛྫཏྲཏྟཡ ཛཔཏྲ སུཏྟཡཾ ཀཱཏམཏྲཏྲ ཏེནྟེ ཨཏྶཏྲཔྤཏི ཨེཀཱནེཀེསུ དེཝེཏི ཝུཏྟཏི, ཨཏཔྲ སཏྟཔེན ཨཏྲཔྲཏྲཔི སམྦནྡྷིཡེཨེཀཱནེཀཱཏྲེསུཏི ཀཱཏྶཏྲཾ པུཏྲམེཔ ཏེནྟེཏི ཀཏྲ’ཏེཏྟ’ཏིཡྐཏིཀཾ པུཏྲཏྟེ ཀཏེཏབྦཾ, ཨེཀཱནེཀེསུ པཏྲམྨནཏྟཾ ནམསྐཏི ཀེམཏྟཾ ཨཏསཏྟཏྲཏྲཡ ཀཱཏིཡྐཨེཀཏྲཏཏིསསྶཏྲཏྲཏྲཡ ཀྲིཡཏྲཏཙ ཏྲཏྲཏི ཡེཔྲེཀཏྲཏྲིཾ པུཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཙ ན ཛཔིཡྤཏྟི པཡོཛནཏྟཏྲཏྲ-‘ཡསྶཏྲ’ཏིཡྐཏི, པཉྩཀཏྲམཏྲཏྲཏྲཏིཡིཏྲཏྲཡོ ཙེཏྲ པཏྲཏྲཏྲིཏྲཏྲཡ ཡུཏྟཏྲ། ཏསྨཏི སདྡཀཏྲཏྲཡོ ཏྲམ པཏྲཏྲཏྲ དབྦཏྲ ཏྲཏྲཏྲ སཀཏྲ-པསཏྲཏྲ ཙ སདྡ དབྦིཡཔ པཏྲཏི... དབྦིཡཔྲཏྲཏྲཡཔྲིཡོཏྲཏྲ, ཏཏྲ དབྦཔྲཙེཏྲ སཏྲཏྲ དབྦཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཀཏྲཏྲ ཏྲཡུཏྟམེཏྲ ཏྲམེཏྲ པཉྩཏྲཏྲམཏྲཏྲཏྲ, པིཏྲཏྲཡོ པཏྲ ཛེཏྲཀ, ཨེཏྲིཔཏྲཡྐ ཙ ཨེཏྲིཡེཏྲཏྲ, ཏསྨ ཏྲཏྲཏི པུཏྲཾ སམྤཏྲཏྲཏྲཡཾ—

> སདྡ སཀཏྲཾ པཏྲཏྲ, པདཏྲཾ དབྦཏྲཏྲཾ།
> སམཡེཏྲཾ པཏེ ཡིཏྲཾ, སཏྲཾ ཀཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཙེཏི།།

ཨེཀཱནེཀེསུ སུཏྲཏྲཾ ཡཏྲཏྲཏྲཾ དསྶེཏྲཾ ‘ཏེན’ཏིཡྐཏི པུཏྲཾ, ཏེནཏི ཡེན པཏྲཏྲ ཏྲམཏྲ ཨཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨེཀཱཏྲཏྲ ཙ ཨཏྲཏྲ ཛ-ཏཏྲཡེསུ སུཏྲཔོ པིཏྲཏྲཡེཏྲཏྲ ཏེན, སབྦཏྲཏྲ ‘ཨིཾཡོ’ཨྲཏྲཏྲ སབྦཏྲ, སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཀཏྲཡམཏྲཏྲཡོ “ཡཏྲཔི སུཏྲཔོ ཨེཀཱནེཀེསུ ཏེནྟེ ཏསྶཔི ཨེཀཏྲཔོ སདྡཡ པརིཏྲཏྲ ཨཏྲ ཏྲཏྲ ན སདྡམཏྲ, སདྡཡ སམྤཏྲཏྲཏྲ སདྡེཡེ ཛཔཏྲཏྲ ན སདྡཔི སུཏྲཏྲམཏྲ”ཏི (ཀ) ཀེཏྲཾ སཀཏྲ དབྦཏྲཡེཔ སུཏྲཏྲམཏྲ ན ཛཔཏྲ, ཨཔི ཏུ སདྡཔིཏྲཔིསཏྲཏྲ, ཨནེན སདྡ པིཏྲཏྲཏྲ ཙཏུཏྲ ནམཏྲཏྲཡསཏྲཏྲ ནེཏྲཀཏ པཉྩཀ ནམཏྲཏྲ དསྶེ སདྡཀཏྲཏྲཾ པིཏྲཏྲཡོ ཏྲཏྲཀ ཏེནྟེ, ཏེཀ ནམཏྲཏྲ དསྶེ ཏུ སདྡཀཏྲཏྲཡོ པིཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏེནྟེ, ཨིདཏྲེ ཨཏྲཏྲཏྲཔཉྩཀཏྲམཏྲ སཀཏྲཏྲཀཾ སཏྲཔཏྲ དསྶེཏྲཾ ‘ཏཏྲ’ཏིཡྐཏྲཏྲ, ཏཏྲ སཀཏྲ པིསེསཏཏྲ སཏྲཔྤཏི ཡཾ ཀེཏྲ པིསེསཏྲཏྲ པཏྲམིཀྐཾ ཏཾ སཀཏྲ ནམཏི ཨཏྲ, ཏཾ དསྶེཏི ‘སཏྲཔཏྲཏྲཀཏྲཏྲཏྲཏི’ཏི།

> བཡེན ཡསྶ ཏྲཏྲཏྲ, པཡཏྲཏྲ ཀཏྲཏྲཏྲ།
> སྦ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ, སུཏྲཾ པུཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ།།

དབླུཀླཪ་ ཏཏོ་ ཟྲིཀྵེ, ནིམིཏྟཾ་ ཏཕྲིཀླིཏིཧྭ།
ཟླཕླཟླཕསཟླཕོ་ ཡོ, སོ་ གྲཱུཀོ་ ནིགྲཱུཀོ་ མཏོ།།

སཏྟུཔཾ་ སཏྟཏྟུཔཾཕ, ཟླཏིཧྭ་ ཡཾ་ ཕྲིསེསནཾ།
ཕྲིསེསླིཡཏི་ ཡཾགིཏྟི, དབྲིཾ་ ཏཾ་ སམུདླིརིཏཾ།།

ཨིདླནི་ སཏྟུཔླདིནོ་ ཕྲིསེསནསླ་ སཀཱབླཟླཔཾ་ ཟླཏླདིཕྲིསེསསླ་ དབྲཟླཔཏྟ་ དསླིཏཾ་ ‘ཏབླ’ཏིཨླདིམླཏ, སཏྟུཔེ་ ཕཏྟཏི་ སཏྟེཏི་ ཕྲིཡབླེདོཔཏླརིནླཏ-‘སཏྟླ་ སཏྟུཔེནླ’ཏི, ཨིཏྲ་ པཏ་ གོཏི་ ཟླཏིམཏྟཔླཐེནི་ གོསཏྟེ་ པཡུཏྟེ་ གོསཏྟེ་ ཟླཏིམཏྟམླནེཏི་ སོ་ ཟླཏིཾ་ ཕྲིསེསེཏི་ ནླམ། ཡབླེཨླདིསཏྟེཏི་ ཡབླེཨླདིསཏཙརིཏླ་ ཨུཔཏླརཏོ་ གཏེཏླཏི་ ཡབླེཨླདིདབྲེཏི་ ཡབླེཨླདིསཏཙརིཏླ་ ཕུརིསླ་ ཕྲིསེསླིཡཏྟཏི་ ཨླཏ-‘དབྲསྲི་ དབྲཏྟརསླ་ ཕྲིསེསནབླཏམླཕཏླ’ཏི, ཡབླེཡོཔཕྲེསཡླཏི་ ཡབླེསཏྟཕཙནླིཡ་ ཡབླེདབྲཕྲིསེབླེ་ ཕུརིསེ་ པཕྲེསཡླཏི་ ཨཏྟྲ, གཱུཏྟེཔཕྲེསཡླཏི་ ཨིཏྟླཔེ་ ཨིསེཕླནཡོ, ཡབླཕླཏྟཙཏུབྲིཏྟསཀཱབླཏོ་ པརཔེ་ ཨཏྟྲི་ སཀཱབྲཏི་ ཨླཏ-‘ཀཱབླཏྟེ’ཏིཨླདི, སམྦྲཏྟནེམིཏྟཏི་ སམྦྲཏྟེ་ ནེམིཏྟཾ་ ཀཱུརཀཾ་ པཏྟཡཕྲཕཏྟིཧྭ་ ཨསླ་ པཏྟཡསླ་ སོཏི་ སམླསོ, ཨིཏྲ་ ཏི་ དཏྟེ་ ཨསླ་ ཨཏྟླཏི་ ཨསླཏི་ སླམིནོ་ ཕུརིསསླ་ སོསཏླཏདཏྟླདིདབྲེན་ སཏཡོ་ སམླམིསམྦྲཏྟེ, སོཔེ་ པཏྟཡསླ་ ནེམིཏྟཾ, ཏཕླ་ ཙ་ ཕགླཏི-‘དཏྲཕུརིསསམྦྲཏྟ་ དཏྟླཏི་ པཏྟཡོ’ཏི, (གིརི)ཡླ་ པདཏྲསླཔེ་ ཕྲིསེསནཏྟེན་ སཀཱབླཟླཔོ་ ཟླཏིཔདཏླཏྟཾ་ ཕུཏྟ་ ཟླནེཡེཕ་ ཕཏྟབྲོཏི་ ཕླཙགོཏི་ ཨིཏྲ་ གིརིཡླཀཱུརཀསསམྦྲཏྟསཏླཏཾ་ པཏླཏྟིམཏཾ་ སཀཱབྲསྲི་ པརཔདེསེནོཔདེསེཏུཀཱུསོ་ ཨིཏྟ་ སམྦྲཏྟསཀཱབླསླ་ ཕུཏྟཟླཏེཡེཕ་ གིརིཡླསཀཱབྲཾ་ དསླིཏཾ་ ‘ཀཱབྲཙེ་ གིརིཡླཕླི’ཏིཨླདིམླཏ། ནླམསཟླཕྲེན་ ཕྲིཏླཡམླནཾ་ པཏྟམཾ་ ནླམསཏླཏམཏྲཾ་ དབྲཔདཏྲེན་ སཏཏེཏླ་ ཟླཏིཀཱུཀགིརིཡླདབྲླནླཏི་ ཏི་ ཙཏུབྲེཏྟ་ ནླམཏྲེ, ནླམསྲི་ ཨཏྟབྲཏུཕྲེཕསེན་ ཏུཕིཏྟཾ་ ཕུམིཏྲིནཔུཾསཀ་ ལིཏྟཕསེན་ ཏིཕིཏྟསྲི་ ཙཏུབྲེཏྟཾ་ ཏོཏི... ཡབླཕླཏྟེ་ ཙཏུབྲེཏྟེ་ ཨཏྲི་ ནམཏི, ཏི་ ཕླ་ ཨཏྟནི་ ནླམེཏླཏི་ ཨིམིནླ་ ཀཱུརཀེན. སླམཏླགྲཱུཀ་ གིརིཡླཡདིཏླཕསེནླཏླཕེ་ ཙཏུབྲེཏྟཾ་ ནླམསླ་ ཕཏཏྟེ, ཏཏླཔེ་ ཡདིཏླནླམསླ་ དབྲནླམེནེཕ་ སཏྟཏོ་ ཕྲེདིཏབྲོ, ཨིཏྟཏྟཾ་ ཨེསླཏི་ པསིཏྟིམླ་ ཨཏྟྲ, ཡཕྲནླཏིཨླདིནླ་ ཕུཏྟམེཕཏྲཾ་ སླཏྟེཏི་ ‘ཏཏྲེ’ཏླདིནླ, ཨཏྟིཏླཡཀཱཏྟེན་ ཛོཏཀཱཏྟེན,
ཨིཀཱུརཏྟོཏི་ མུནེསཏྟཏོ, ཨཏླཕླཏི་ ཨིཀཱུརཏྟཏོ་ ན་ ཟླཕཏི་ ཙོ, ཨཏོཏི་ ཨླདེས་ ཟླཕཏྟཏོ་ ཕཡཾ་ དསླིཏཾ་ ན་ སེཡླཏི་ སམྦྲཏྟེ, ཕུཏྟིཡཾ་ ‘ཨེཕྲཾ་ གཱུམླཏྟེ་ གཱུམླརིཡོ’ཏིཨླདིསུ་ ཨེཕཏྟེ་ ཡཕླ་ ཕུཏྟིཏྟེ་ ཨིཀཱུརཏྟཏོ་ སུདླིནམུདླཏརཀམནླདིསཏྟཾ་ ཕུཏྟཾ་ ཨེཕམིཏྟིཡསྲི་ ཨནླགཱུརཏྟཏི་ དསླིཏི, ཨུཔཡཀཱུཀཾ་ ཙཏམིནླ-ནླ-ཨུ-ཏི-པཏྟཡཏླདིནཾ, ཨསཏི...པེ°...
ཕཙནེཏི་ ཨིམིནླ་ ཕླཀེནེཡླནཾ་ ཕྲིཟླཏིསཏྟཕྲིཟླཡཀཱཏྟ་ སུཏྟཏྟརསླ་ ཨཏྟིཟླཔཾ་ དསླིཏི, “ཕྲིཟླཏིཙ” (༡-༨-༡༠༨) ཨིཏི་ ཏི་ ཏིསཾ་ སུཏྟཾ, ཏསྨཏྲ་ ‘སླཏླིཾ་ ཏླཏླིནཏྟ་ ཕྲིཟླཏིསཏྟླ་ ཏོཏླི’ཏི, ཟླཕཏྟེཏི་ ཨཏྲཏྲཕསེན་ ཕྲིཟླཏིསཏྟཕཙནླིཡླནི་ ཟླཕཏྟེ, སོ་ (ཡེཕཏྲོ) ཕྲིཟླཏིཏྟནེན་ ཕྲིཟླཏྟིཡཏླཏི་ ཕྲིཟླཏྟེ, གཱམླི་ ཀྲིཕྲཏྟཡཏྟཡཾ་ ཕྲིཟླཏྟེ་ སཏྟེཏི་ དསླིཏི, གཱཐསླནེཏིསུ
སླཏླིསུ་ ཕྲིཟླཏྟིཡཏིཏྟསླ་ ཕླཀཱུཏླསླཏུགཱམོ་ ཡེནེཔཾ་ ཕུཏྟཏིཏླསཏླིཡ་ ཡེན་ ཡབླ་ ཙ་ ཕྲིཟླཏྟིཡཏི་ ཏམུཔདསེཏྟེ་ ཨླཏ-‘ཏབླ་ ཏི’ཏླདི།

༢. གཱམླི

ཕུཏྟིཡཾ་ གཱཏྟུགིརིཡླཡླཏི་ གཱཏྟུསླཏྟཏླཡ་ ཏཾ་ སམྦྲཏྟེནིཡླ་ གཱཏྟུགཱམླཏྲཡཔེ་ ཏུཕིཏླཡ་ གིརིཡླཡ, ཨནེགཱབྲཏྟླ་ ཏླཏྟུནཾ་ གཱརཏི་ ཨིཏྲ་ སམྦྲཏྟནཏྲོཏི་ ཨླཏ-‘གཱཏླཡཏི་
ཨཏྟིསམྦྲཏྟིཡཏླི’ཏི, ཡཾགིཏྟི་ པདཏྲཏྟུཔཾ་ སམྦྲཟླཏྲཏྟཏི་ ཨཏྲོ, ཨིམིནླ་ ཟླཏྲཏྟཕསེནེཕླཡཾ་ གཱམླཕོཏླར་ སིཏྟོཏི་ དསླིཏི, སབྲཀཱུརཀཱུནསྲི་ པཏ་ གིརིཡླསམྦྲཏྟ་ སཏྟླཕེཔེ་
གིརིཡླཏླིསམྦྲཏྟིཡམླནཏྟེནེཕ་ ཡཾ་ ཕཏྟུམིཏྟཏྟཾ་ ཏདེཕ་ གཱམླཾ་ ཕྲིཟླིཡཾ, གཱཏླདི་ གཱཏྟུ་ གིརིཡླཡླཏྲིསམྦྲཏྟིཡམླནཏྟེཔེ་ གཱཏླདིཏཕཙནེཏླཡེཕ་ གཱམླཾ་ ན་ ཏོཏི... ཡམླ་ ཕཙནེཏླཡེཕ
གཱཀཱུནི་ ཟླཕཏྟེ, ཨེཕཾ་ སབྲཀཱུརཀཱུནསྲི་ གཱཀཱུཏྟཀཱུཕྲཏྟིཡཾ་ ཏདབླཕོ་ ཡབླཡོགཱཾ་ ཕཏྟབྲོ, ཕླཀཱུགཱདིསེནེཏྲེནེན་ “དེཏིཀཱུ”དིནོ་ ཕླཀཱུསླ་ “གཱམླི་ ཏུཏིཡླ”ཨིཏླདིནོ་ ཙ་ ཨེགཱཕླཀཱུཏྟཾ་
སུཙེཏི, པཀཱུརཀསླ་ མཏླཕླཀཱུཏྟུཔཏྟ་ ཕྲིཕྲཱུགཱཏླནེཔེ་ ཕླཀཱུནི་ ཨླགཱཏླདིསཏླཔེ་ ཨཏྟམཏྟསམྦྲཏྟཏླཕཔནེནེགཱཕླཀཱུཏླཕམཏྲིཔཏྟཏྲེ, ཕུཏྟཾ་ ཏི—

“ཨླགཱཏླཡོགྲཱཏྟ་ སཏྟ, བྲིཏྟཾ་ སཏྟིཏྟིནོ་ ཡཏོ།
ཕྲིཕྲཱུགཱཏླནི་ ཕླཀཱུནི, མཏླཕླཀཱུ་ གཱརཏྟཏོཏི།།

ཤཱམཏྐིནཱཏི ཀཱམྦྷཱཊཝྲིཥེཥེཎ, ཝྲཱིཏྟཱིཙྪཡེཥམཏྐཱིཝཥེཎཱཏ 'ཏྲཏིཡཱཏིཀཱ'ཏི, ཏེན ཡཏྲཔི ཏྲཱཏེཝེ ཏེཉྩ ཝྲཱཏཱཏེཡཱ ཏྲཏིཡཱཏི ཤཀྱཱ ཝེཏཎེཏྟུཾ, ཏཐཱཔི ཤྲཱཏེཏཾ ཏྲཀེཡེཥ ཏྲཏིཡཱཏཏིཡཱ ཙཏྲཱིཏི ཝཏྲཱཏཾ ཏྲཏཱཝི ཏྲཏིཡཱཏིསཧིཏ གཡ྄ཏཧེ, ཤེཥིབྷྱཏི ཀཱམྦྷཱཏིཏཱ ཤེཥེཥེཏེཥུ, ཏེཤེཉྩཾ ཀཱམྦྷཏེ སཀཱཤམཡཤྲེཥིདྡྷེཡཱ ཀཱམྦྷཱཎ ཏེཤེཏྲཏྲམྨཏ, ཨཏྲེ ཏུ སཏྲཤེཏྲཤེཏྲྐཏེ, ཀཐཾ—

ཝེབྷཏྲེཤེཀཏིཤྲཏེ, ཧྲེཏེཝ ཏེཤེཏྲཾ མཏཾ,

ཏཏྲེཏཏཏམཾ ཀཱམྦྷཾ, ཀཱམྦྷཾཏྲཏྨཾ ཙཏུབྷིཏྲཾ།

ཨེཏྲཏཏྲཱཝེཏཏཏྲ, ཝེཤེཏཏམཝེཏཏཾ,

ཏཱབྷཱཏཱཔུབྷིཾ ཏཱབྷཱཔུབྷིཏེ, ཨེཤམཏཾ ཙཏུབྷིཏྲཏེ།།

ཏཏྲ ཨེཏཏྲཏེ ཀྱཔརེཡེབྷཱཔི ཧྲཔེཤྲཏེ, ཏཏེཏྲཏེཏ ཏེཤེཏྲཾ ཀཱམྦྷཾ སཏྲཔཏེ ཏཤེཏི, ཏཏྲ ཝེབྷཏྲེཀཱམྦྷམེཀེ-ཝེཀཱཏྲ པརེཀཱཔྲེཏེ, ཏཏེཏ པཀཱཤཡེཤྲམ—

སཏྲེ-སཏྲེ ཤྲ པཀཱཏི, ན ཡཏྲ པརེཏྲམེཏྲེ,

ཝེཤྲེཡཏི ཏཾ ཝེབྷཏྲེ, ཀཱམྦྷམཏྐེཥམཏྐཱིཤྲ།

ཨཥཏྲཾ ཏྲཡཏི ཡཾ ཤྲ, ཡཾ སཏྲམཔྲཀཱཥཏི,

ཨུཔྲཏྲ-ཧྲེབྷཏྲེཡཱ ཤྲ, ཏཏྲེབྷཏྲེཏི ཤྲཏྲཏྲེཏི།།

ཨཡམེཏྲ ཨཏྲེ "ཀཱཏཤེཀཱརཤྲ ཀཱཥཏྲཏྲ ཤེཏྲཤྲཏྲ པཀཱཏི པརེཏྲམེཏྲེ ཀཱཏཤེཀཱརཤྲཏི པརེཏམཏྲེ ཡཏྲཔྲཡེཀ ན ཝེཤྲེཡཏི... ཀཱཏཾ ཀཱརེཏྲེཏེཏྲ ཀེཤཡམཏྲཔཀམམཏྲཤྲ ཤཏྲམེཏྲཏྲ ཀཱཥེཏི ཨཥུཥྲཤྲཏྲ ཙ, པཀཱཏིཡཱ ཏུ ཤུཥྲ ཤྲཏཏྲེ ཤེཀཱརེཡཾ སེཡཱ, ཏེཝེཤ ཀཱཥེ ཀཱཏཾ ཀཱརེཏི, ཏཏྲཡེ ཨེཏཝཾ པཙཏྲེཏི ཏཡཏྲེ ཀཱརེཏི པཙཏི ཙ, ཏཤྲ ཀཱཥེ ཀཱརེཏི ཏཏྲཡེ པཙཏྲེཏི ཤེཀཱཏྲེཡཏི, ཀཱཏཾ ཀཱརེཏི ཨེཏཝཤྲཙཏྲེཏི ཝེབྷཏྲེ ཡཏྲེཏི ཨཏྲེ, ཨཥཏྲེ ཤྲ པཀཱཏི ཨཤེཏྲཤྲཏྲཡེཤ ཡཏྲ ན ཝེཤྲེཡཏི... [(ཡཤྲ) (པོཏྲཀཱ)] ( ) སཾཡོགཾ ཏྲཝཡཏི ཤེཏྲཀཱཤྲཏྲཡཏྲེཏི སཾཡོགཤེཏྲཀཱཏཾ ཀཱཤྲཔི པཀཱཏིཡཱ ཨཤེཀཱརཏྲ སཾཡོགཤེཏྲཀཱཔཏྲེ ཏྲཤེཀཱཏེཏེཤ ཏེསཾ ཏྲཝཏཏྲ, ཏམེཤྲཤྲཏམཝེཤྲཏཔཀཱཏེཀཱ ཨཤེཏྲཤྲཝ (པཀཱཏི) ཀཱ ཤྲ ཀཱརཡཾ ཝེབྷཏྲེཀཱམྦྷཾ ཏཤྲཏི ཨེཀཱ, ཨཏྲེཥམཏྐཤྲཏི ཤཏྲ ཏཏྲཤྲཏི 'ཨཥཏྲ'མེཏྲཏྲེཏྲ, ཡཾ ཨཥཏྲམཤེཏྲཤྲཏཾ ཏྲཡཏི, ཏཏྲེབྷཏྲེཀཱམྦྷཾ, ཡཤྲ ཤུཏཾ ཏྲཝཡཏི བུཏྲེཤྲཤྲཏཡཏྲེཏི, སཏཾ ཤེཏྲཤྲཝམེཤ ཤྲ ཀེཤཡམཔྲཀཱཥེཏཔུཏྲཾ ཡཾ ཨུཔྲཏྲེཡཱ ཨཤྲེབུཏྲེཡཱ ཤྲ པཀཱཥཏི, ཏཤྲེ ཝེབྷཏྲེཀཱམྦྷཾ, ཡཤྲ པུཏྲཾ ཤེཏྲཡཏྲེཤྲམཏྐམཤྲེབུཏྲཡཏྲེ"ཏི, ཏཏེཔཾ ཀེཤཏྲེ མཏེན ཨཝེཤྲེཏཔཀཱཏེཀཱ ཨཤེཏྲཤྲཝཔཀཱཏེཀཱཏྲེ ཏུཤེཏྲཾ ཝེབྷཏྲེཀཱམྦྷཤྲ ཨཏྲེཥམཏྲཏེཝ ཨཥཏྲཾ ཏྲཡཤྲཝཾ སཏྲམཔྲཀཱཥཤྲཝཏྲེ ཏུཤེཏྲཾ ཝེབྷཏྲེཀཱམྦྷཤྲེཏེཥབྲཤྲ ཨཝྲེཏཔུབྷམེཤ ཏྲཡཏྲེཏྲཥཏྲེ ཏྲཝཏྲ ན བྲཏེརེཏྲཏེཏྲཏ-'ཨཥཏྲེ ཏྲཝཾ ཀཱཏྲེཡཏྲེ'ཏི, ཨཤྲབྷཏྲརཏྲེ ཨོཏཏྲཏེཏྲེ ཀླེཏཏྲེཡལྦྷཚམཏྐམཤྲཏྲཾ།

པཀཱཏུརྟྲེཏཥཤྲཏྲཾ, ཤེཀཱརཡཾ ཀཱཏྲཱ ཀཱཏྲཱ ཏུ།

བཀཱཚཏྲརཥམུཤྲཏྲ, ཨེཤཾ ཤྲ ཤེཀཱཏི ཏེཏྲ།།

ཀཱཏྲཱ ཤེཀཱརཡཾ ཀཱམྦྷཾ པཀཱཏིཡཱ ཀཱརཚཤྲ ཨུཏྲཏེཏ སཏྲཤྲཏྲཾ, ཡཤྲ ཀཱཏྲཾ ཧྲམྦྷཾ ཀཱརེཏྲེཏི ཀཱཏྲཤྲཏྲཏྲཏཔཏྲཤྲཏྲེ [པཏྲཤྲཏྲེཡཱ (པོཏྲཀཱ)], ཀཱཏྲཱ པཏ བཀཱཚཏྲཏྲཏཤྲཤྲཏྲེཡཱ, ཡཤྲ ཤུཤྲཏྲཾ ཀཱཏཀཱ ཀེཡུརཾ ཤྲ ཀཱརེཏྲེཏི ཨེཤཾ ཏྲེཏྲ ཤྲ ཤེཀཱཏི རེཏྲེཏི ཨཏྲེ, ན ཤེཏྲཤྲེཡཏྲེཏི ན གཤྲཏྲེ, ཤྲ པཏྲེ'ཤྲཔྲེཡཏི ཤེཥཡྱེཀཱཏྲེཡཏྲེ'ཏི ཀཱཏྲ།

ཡཏྲ ཀྲེཡཱཀཱཏྲ ཀོཏྲ, ཤེཥེཥཾ ཏྲཔཀཱཤྲཏི།

ཏཤྲཏྲ ཤྲཏྲཤྲཏྲ ཤྲ, ཤྲ པཏྲེཏི པཀཱཏྲེཏྲ།།

ཡཏྲ གིརིཡཱགཱཌྷཾ གིརིཡཱསཱུདིརྡོ ཕྲིསེསོ ཨཧིསཡོ གོཅོ ནཱཕགཱམྱཧི ནཕྲཧྲིཡཧི དསྟནཱ པཱ པཙྪཱཏྲཕྲསྤཱརྗེཝ ཨཝྲུཏྲྭནཕྲསྤཱརྗེཝ པཱ ཡཐཱ ནེཐཱིཊྲིཕྲིགཱཊྲིནམཧིསཡོ པཙྪཱཏྲཝྲུཏྲཱ ཕགཱམནྟྲིཡོ, ཏཏ ཧེ ནེཐཱིཊྲིཡཾ ཕྲིསེསསེཊྲིརཧིཔསེཊྲཱ... ཨཊྲུལྷཱཏྲཱཔྲཱུ ཕྲིསེསསཱཕྲིཪྫེསྭནཱ གིརིཡཱགཱཊྲ, ཕྲིགཱུརིཡེ ( ) [(ཨེཕ) (ཕོཊྲཱགི)] ཏུ གྲུཅོ པཙྪཱཏྲཕྲིསཡོ... གཱཊྲཾ ཊཏཊྲིཧི གཱཏྟཊྲཱདིཊྲཱཕཱསཱ པཙྪཱཏྲིནེཕྲོཔཡཱཐཱནཧོ, གྲུཅོདཱནུསཱནགཱསྟོ... དེཕདཊྲཾ རྫསེཧི པསཱུདཡཧི ཕྲེཧི ཕྲིསེཊྲཱམྱུཁཕཏྲཱདིགྲཱུརིཡཱཝྲུསེཕྲུཊྲ རྫསཱུདེཝོ, ཨེཕྲཾ ཡཊྲ ན ཕྲིསེསསེཊྲཱ ཨཔེ ཏུ པཊྲིམཊྲཾ, སཱ པཊྲཱཧི པགཱིཊྲིཊྲ གཱཕེཊྲ, ཨཱུདེཛྫུཕྲཱཧི ཏྲཱམསཙྫེཊྲཱཧི ཨཡཡམེཊྲ ཨཊྲོ, གཱཕཅྪུརཧེ ཨསཏྟཱཏྲཱ [སཏྟཱཏྲཱ (ཕོཊྲཱགི)] པཊྲིགཱམྟཱ གིཏྠི (ཨགཱརྟཱ)སྟཱ གཱུརགཱཊྲཾ, ན ཧེ གིཏྠི ཨགཱརྟཾ གཱུརགཱསྟཱཕྲིཏུམརཏཊྲིཧི ཨུཏྟཧི-

> དསྟནཏྲཱམཏྲཱསོ, པགཱམཏྲཱིཨཱུདཡོ།
> ཕྲིསེསཱ པཊྲིགཱམྟཱ, གྲིཡཱསེཊྲཱཡམེཊྲེཏྲ།།

ཨཏྲ དཊྲཾ སཀྲཱ ཨེཧི དསྟནེ ཁམཏྲ ཨཱུཊྲཱསོཔགཱམོ ཕྲིསཡཙྪོཔགཱམོ ཕྲིསཡཙྪོཔགཱམནཾ བྲཧྲི ཙེཧི ཨེཕམཱུདཡོ ཕྲིསེསཱ ཡཐཱཡོགཾ པཊྲིགཱམྟཱ གིརིཡཱནེཕྲཧྲིཡཾ ཨེཊྲིཏྲ, ཏཧོ ཏསྟ གཱུརགཱཏྟེ ཨཏྟྲ, ཨཱུདེཏྟོ པསྟཊྲིཧི ཨེཊྲ ཧེ ཨཱུདེཏྟོ དཊྲཾ སཀྲཱ, ཏཧོཕ སོ དེསྟཧི ཨཊྲིབྲཊྲིཏྟོཔཡཱཊྲིཧི དསྟནགིརིཡཱནེཕྲཱུདགཱཊྲིནཱསྟ གཱུརགཱཏྲམྱུཔཔཛྫཧི, ཏཐཱ ཀྲུཏྲཱུཊྲིསཏྲགཱཧེཏཕྲིསེསཕསེན གིརིཡཱསེཊྲིཧོ གཱུརགཱཊྲཾ ཕྲེདིཏཊྲཾ , ནཏུ ཕྲིགཱུརིཡསྟྲི ནེཐཱིཊྲིགཱམྟམེཕ... ཏེན ཏུཔེནཱསཧོཡེཕ ཛྷནནཧོ, པཊྲིགཱམྟྲི གིརིཡཱསཱུཏྟཏྲུཔེནཱསཏྟམེཕ པཙྪ ཏཐཱ ཏྲཕཊྲིཧི ནེཐཱིཊྲིཡེཕྲཱུཧི སཙྪཾ-

> ཨཊྲེསཱ ཕཏྲཱཊྲིཧི, སུཁུམབྲཊྲིགོཙརཔཊྲིཏྲཝནྟྲོཊྲེན,
> ཏཏ ཡསྤེཧཾ ཐཱཏཧི, ཡཐཱ པཊྲིཧི སཏྟཱཕཏྲཱནཧོ།།

ཕྲིསེསཱཝྲུཕཱུཏྲནཧོཧི "གཱསྨེ ཏུཧིཡཱ"ཧི སཱམཙྪེན ཕྲུཏྲཏྲ ཕྲུཏྲཾ། གཱཏྲིཡཧི གཱཏེ, གཱཧོ གཱཏེ རྫཕསཱུཊྲིསུ ཏྲཱུདིཕྲཱཧྲུཊྲིཧི ཨཧིཧིཧགཱམྟིནེཏྲཱཡེསུཔེ ཨེགཱཏྲཱུཊྲིསུ ཏུཧིཡཱདཡོ པཕྲོཊྲི ནེཡམཱུཏྲཱཔཱ, ཏཐཱཧི པཙྪགི ནཱམཏྲི གཱཏྲཱདིཕཙནྟྲིཡསྟ སམྤཊྲི གཱམྟཏྲཾ, ཏྲཱུདིཕྲཱཧྲུཊྲིཧི ཨནཊྲེ ཧེཏསྟ སཏྲུཁྲསྟཔརསྟ ཕྲེཊྲཏྲཏྲསྟེཊྲཱཏྲཱཡ ཨཊྲེཧེཏསུཔེ གཱཏྲཱདིསུ གཱམྟཱུཊྲིསུ ཏུཧིཡཱདཡོ སེཡུཏྟེ ཕྲཱཧེནེཡཱ "གཱསྨེ ཏུཧིཡཱ"ཏྲཱུཊྲིསུ (༢-༣-༢) "ཨནཊྲེཧེཧི"ཧི (༢-༣-༡) ཕཙནམཊྲེགཱརྟཱཊྲེ, ཕྲེཕྲཊྲིཡཱཡེཕ ཏུཧིཡཱདིནཕྲསཏྟཱཔེ ཏཊྲིསཡཏྲུཧི-གཱཏྲཏྲཊྲི ཛྫཧིནཱཡཱཧྲེཧིཧིསུ ཏུཧིཡཱདཡོ སེཡཾ, ཧེགི པན སཏྲུགཱམྟཏྲཡོ ཕྲིཏྲཊྲི ཕཙནྟྲིཡཱ, ཏཐཱ ཡཛྫཔེ གཱམྟདིནོ པཙྪཡེནྟྲཱཧེཏཱཏྲཾ, ཏཕྲཕྲེགཱམྟཏྲཡོ ནཱཧེཧེཏུཧི ཏསྟ སཏྲུཁྲསྟཔརསྟ ཕྲེཊྲཏྲཏྲསྟཧི ཏྲཱུཏྲཱཡ ཨཊྲེཧེཏསུཔེ གཱམྟཱུཊྲིསུ ཏུཧིཡཱདཡོ སེཡུཏྟེ ཕྲཱཧེནེཡཱ "གཱསྨེ ཏུཧིཡཱ"ཧི "ཨནཊྲེཧེཧི"ཧི ཕཙནམཊྲེགཱརྟཱཊྲེ, ཏམྤུཔདསྟེཊྲོ ཨཱུཏ-'ཏཧིཊྲཾ སེཡཱ'ཧིཨཱུདི, ཏཏ ཏསྨཾ ཏུཧིཡཱདི ཕྲེཊྲཊྲིཕྲེཊྲཱེ ཨེདཾ ཙེཊྲཾ སེཡཱ, གིཏྟེ ཨཱུཏ-'པཙྪགི'ཨེཏྟཱུདི, ཨནཊྲེཧེཧགཱམྟིནེཏྲཱཡེསུཧི ཨནཊྲེཧེཊྲ གཱམྟཏྲཡོ ནེཏྲཡཱ ཡེསམེགཱཊྲཱུདིནཾ, ཧེསྟུཏྲཊྲཾ, ཏུཧིཡཱདཡོ ཕྲེཊྲཊྲིཡོ ཡཐཱ སེཡུཏྟེ ཛྫཧིནཱཡཱཧྲེཊྲཱཏྲཱཡ ཏྲཧི ཡུཛྫམྟཱནཕསེན ཨཏྟྲ ཕྲེདིཏཊྲཾ, ཨཊྲེཧེཏགཱམྟིནེཏྲཱཡེསུཕྲེཧི ཨཔེསཏྲེན ཨནཊྲེཧེཏགཱམྟིནེཏྲཱཡམེགཱཏྲཱུདིཾ སམྟུཏྟེཊྲོཧི, ཨཱུསཏྲེཡཱུཧི ཕྲུཏྲགཱིརིཡཱཡ ཕྲུཏྲཏྲེ ཨཔརགཱིརིཡཱ ཕྲེདིཏཏྲཱ, པཙྪགི ཧེགི ཙ ཧྲེཧིཧགཱམྟིནེཏྲཱཡེ སེགཱཏྲཱུཊྲིསུ ཏུཧིཡཱདིཕྲཧྲིསཱུསཏྲཱཕསེན དསྟེཏྲ ཙཏུཀྲཱཕྲཱུདིནཕྲེ པཀྲཱམྱུཏྲཱཕྲེཡ པརིནཱརིཏྲཾ 'ཡདིརྫཱ'དིསཱུཏ, ཨཡཏྟེསམཊྲེཕྲཱཡོ "ཡདེསཱ སཏྲཱ ཕྲཱཏེཔདིགཱཏྟོ ཏཕྲཏེཔཛྫེ གཱམྟཏྲཡོ ཕྲིཏྲཊྲི ཕཙནྟྲིཡཱ, ཏཏྲ 'ཨནཊྲེཧེཧི གཱསྨེ'ཧིཡཱུདིནྟྲ ཨནཊྲེཧེཧཱཏཧཾ གཱམྟདིཕྲིསེསཱནམནྟུཏྲཕཏྟམནཏྲཱགཾ... ཨཊྲེཧེཧི ཕྲིཏྲཊྲིཕྲཱུཏྲཏྲཕཧོ, ཡཏྲ པཏྲཡཾ པཀྲཱ 'སཏྲཱ ཕྲིཏྲཊྲིཕཙནྟྲིཡཱ'ཧི ཏཏྲ "གཱསྨེ ཏུཧིཡཱ" ཏྲེཕསཱུདཡོ ནེཊྲེསཱ ཕྲིསཡསཏྟཱུནམཏྲཡེཕ ཕྲེདིཏྲཱ"ཧི, སཏྲཱཕྲཧི པཙྪགཱཧིགཱཕྲཱུདིནཾ ཙཏུཀྲཱཕྲཱུདིནཙྪ མཧཕསེན སཏྲཕྲཱགཱུརེན, སཏྲཱཏྲཱུཏྲཧིརཱཧྲཏྲཕྲམཙྪོཡེཕྲཱུཧི བྲཧིརོགཱ བྲཧིརཱཊྲཾ, ནཔུཾསགཱ ཏྲཱཕེ གོ, ན ཕྲེཛྫཧི བྲཧིརཱཊྲཾ བྲཧིརོགཱ ཊྲེརོ ཡཏྲཱ ཧཾ ཨབྲཧིརཱཊྲཾ, ཨབྲཧིཊྲེཏྟཧེ ཨཏྟྲ, སཏྲཏྲཧོ སགཱཏྲཧོ ཨབྲཧིརཱཊྲཾ ཨཏྲཏྲམཊྲཾ ཨཏྲཏྲཱུཏྲམཏྟཾ ཡཏྲཱ ཨོདནཱུདིསཏྲཱ སོ ཏཏྲ ཕྲུཏྟོ།

གིཏྟཱཔེ ཕྲུཧིཡཾ ཏཏྲཱདིཏྲཱུདིསཱུསེཧི ཨཊྲེཧེཧམཕྲུཊྲཾ, ཏཏྲཱཔེ ཧེཧི ཨཊྲེཧེཧེཔྲེཕམེཕ དཏྲཏྲཊྲེ ནེདསྟེཏྲོ ཨཱུཏ-'ཨེཕ'སེཏྲཱུདི, གཱར-གཱརཊྲེ གཱཏྲིཡེཏྲཱུཧི གཱཧོཀྲོ ཏྲཱུཕགཱམེཡཱུཧི (༥-༥༦) གཱཏྲེ གོ, སཧེགཱཧི ཨེཏྲ གཱུཧོཧི གཱཏྲཏྲེ "དེཏྲཏྲཙྪེཔེ པཙྪཡཱ"ཧི (༤-༡༢༠) ཨེགོ, གཱཏྲཏྲགཱམྱཧི གཱུཧཕྲཙྪཡཱུདིཾ གཱཏྲེ ཕྲེདིཧཏྲ, ཨེཕཙྪ

ཏྟཱཏི ཀིམེཀཱཾསྨྲྀཏཱནྟཾ ནཏྣཱཾསྨཱཙཪྻེཎེཝ ཏཏ྄ ཨུཀྟ- ‘ཨུདྟཱཏྟཱཏ’ཨིཏྱཱདི, ཨནནྟྲཱཏེཏི ཥཙཀཾ པྲིཏྤཱིཏི ཥཙཀཾ པྲིཏ྄ ཨིཏྤྲཱིཏ྄ ཨཔཀྵཱཏྟཱཏ-ཨཔིསཪྦྦེ, སམྤྲཱཔྟཤེཥྤ, ཡཏྣཱིཏེཏི ཥཙཀཾ པྲིཏྤི ཏྟཱིཡཱདྲིནམྤྲཱཔཏྟི ཏྲཔེཥྱ, ཥཙཀསྟྲཱཔེ ཏུ ཀཱཏྱཱཡེཔ ནཀྟིཏི ཨཀྟྲ, ཨེཔཏྟ པཞེཏྟ ཏྟཱིཡཱདྲིནམཏྲཱིཏེཏི པསཏྟཱཏྟཔཾ ཏྟཱིཏྟཾ “པཀྟི ཨོདཪྻ, ཀཱཏ྄ ཀཱཏྱཱཏྟྭཱིཡེ ཡདེ ཏྟཱིཡཱཏཡོ སིཡུ པཞམྤྲཱིཏྟཱནཏཱཔཀཱཪྻ ན ཏྲཔེཥྱ ཏཏ྄ སཱམཏྱཱཡཱནཏྲཱཏེཏེཡེཔ ཀཱསྟྲཱཏ྄ ཏྟཱིཡཱདཡོ སཀཱིཪཡཱ (ཡཾ ཏཏ྄)ཏྲེབྲཏྲཱིཡཱ ཏྲཔེཥྟཱཏི, པཞམེཔཏྲཱཏཱིཏེཏི”ཏི, ན ཏུཙ པཞམྤྲཱཡཀཱཪཀཱམཔཀཱཪྻ སྟྲཱ པེཡཱཏྲཱཏི [སྟྲཱ པེཡཱཏྲཱཏི ཀྲཱིཡཱཡདཾ ན སྟྲཱཡཏཱཏི པྲཱིཏཏཏཪཱསྟྲཱཔྟཱཏི མཏྱཱཏིཏྲཱིཡཱདྲིཡ] ཀིམིདམུཀྟཱཏི ཨཀཱཪཀཱཏྟེ ཡཏ྄ ཀཱཪཀཾ ཤེདསྤྲོཀཱམཪཏཱཏི ཏཏ྄ ཡཏྣ པྲིསེསཀཱིཪཡཱཏ མཏྟཔཾ ཏཏྣ པཏྣཏྟཏཙཪིཏཱཡ སཏྣཡ པཏྲཱཏིཡཱ ‘སྟྲཱ ཨཏྲི པེཡཱཏྲཱ ཨཏྲཱི’ཏི ཨཔེཀྲཱིཡཏྲཱཏི ཀཱཪཀཱཾ སྟྲཱཏྲིཏ མཏྲཔེཏི [ཨཏྲཔེཏི ཏྟཱཾ ཕཏྟཾ པཾ པཏྲཱཡཡེཏཾ སཏྭཾ པཡུཏྟཱཏི ཏྟཙྪྟ སཏོཨེཏི ཡཏ྄ ཀྲཱིཡཱཔདཏྟཏྶ ཨཔྲཡོཀཱ ཏཏ྄ ཨུསྤཀཱཏ྄ སཏྣ པཏྲཱཏིཏྲཱཏི ཀྲཱིཡཱཔདྟཱུསཏྟཱཏ ཀཱཏྟཱི ཏཏིཡཔཏྟཱཏཏྟཀཱཏྟ པཛྨ ཏཏྟྭ-ཏྟཱསྟཔཏྲཱཡ], ན ཙ ཨུཏྲྀ ཏྲཱིཙཏྲཱཏིཀཱཪཀཔྲཏྲཙཏྲཱི [པྲཱཙཀྲཱ] ཏེཡཏཏྟ ཨཏྲཱཏཏྲེཏ ཏཏྲི སཏྟཀྟཱི ཨུཔཏཱསྟྲིཏྲཱཏཏཱིཏྟཱཧྲིཡ ཀཱཏྲཱཏི ཏཏྟཱཏྲཱཏྲ ཀཱཪཀཱཏྲཔཏཱཏྟཏཔཏྟཱཀཱཪྻ-ཏྲཱི པཞམཱཡཏི “པཞམཱཡཏྲཱ ཏཏྲཱཔཀཱཪྻ ན ཏྲཔེཥྱ”ཏི ཡཏྲཱཏྟཱཏ-ཡཾ ཏེཏུ ཨསིདྡྷཱཏི ཙ སཀྲཱ ཥཏྟཱཾ, ཨསཏྲཱཏ྄ པཞམཱཏཔཏྲཱ “པཞམཱཏྲ མཏྲཱ”ཏི (༢.༣༩) སཱམཏྲཱཡཔིཏྟཱཏཏ྄ སིཏྲཱིཡེཔ, ཡཾ ཏེཏཏྟཱཏཏྲཱཏིཏཏཥཙཀམཏཏྲཱཀམིཏྲཱཡཔ ཚེཏཾ།

ཡཏྣཱཏི ཙསཪྦ྄ ཥཏྟཱཏཏསཏཱཙཀཾཡེ ཨཔཏསྟྲཱི ཀིཏྟི ཥཏྟཱཏམཏྲཱཏི ཨཏྲཱ, ཡཏྟ པཡཾ མཏྲཏཏི སཏྲཱཀྟ, ཡདེཏྟཱཏ ཏྲེཏཏྟཱཀཱཪ ནཏྲི ཏཏྟ ཡཏྲ ‘ཀཱཏ྄ ཀཱཏྟཱཏཏྲེཏ ཀཱསྟཱཏྲཱཏེཏཏྟ ཏྟཱིཡཱ ན ཏེཏི ཏཏྟ ‘ཀཱཏཾ ཀཱཪཏི པྲིཏུཡཾ ཏཏྲཱཏིཡ’ཏི ཀཱཏསཏཏ྄ ཨུཔཏཏྟཡ ཏྟཱིཡཱཡ (པྲིཏུཡཱདིཀཱཏཏྲ) ཀཱསྟཏྲཱ ཏྲེཏཏྟཱ པྲིཏུཡཱཏྲཏི པྲིསེསཏེཏི ཏྟཱིཡཱ ན སིཡཱ, ཏཏ྄ ཏྲཱཏི ཏབྲཱིཏྲཱིསམྤཱསེཏི ཀཱསྟཏྲཱཏ ཏྲེཏཏྟཏམཏྲེཡཱཏི པྲིཏུཡཱདིཏེཔི ཏྟཱིཡཱཔྲིཏྲཱཏསཏྲཱཾ ཨནཏྲཱཏེཏི”ཏི (༢-༣-༡) ཨནཏྲཱཏེཏ ཥཙཀཏྲཱ ཨཏྲཱཀཱཪ ཡཏྟ པཡཾ ཏྟཏྟཡཏྲཱཏི ཨཏྲཱ, ཡུཏྲཱཏྲཱཏིམཏྲཱ ཨཏྲཱ སཏྲཱཏྟཏྲཱཏི, པཏྟཱཾ ཀཱཪཏྲཱིསཏྲཏྟཏཡཱཏི ‘ཀཱཏཾ ཀཱཪཏི པྲིཏུཡཾ ཀཱཪཏི ཏཏྲཱིཡཾ ཀཱཪཏི’ཏྟཡཾ པཏྟཱཾ པཏྟཱཾ ཀཱཪཏིཏྲཱིསཏྲཏྟཏཡཱཏི ཨཏྲཱ, ཀཱཏྲཱ ཨཏྲཱཏི སེསོ, ཨེཡཾ མཏྲཏ྄-“ཀཱཏཾ ཀཱཪཏྲཱཏི པཡཏྲཱ པྲིཏུཡཾ ཀཱཪཏྲཱ ཏཏྲེཡཾ ཀཱཪཏྲཱཏི ཙ པཡཏྲཱཏི པྲིཏུཡཱདིཏེཔྲི པཏྟཱཾ ཀཱཏྲ ཨཏྲེཡ, ཏཏྲཱཀཏྲེཏྟཏེ པཪཱཀྵ སཡཁམཔཡཱཀཡཏྲཱཏི ཏཏྲཱཏྟཏཡཔི ཏྟཱིཡཱ ཏྲཔེཥཏྟ”ཏི, པཀཱཪཏྲཏཔཏྲཪ ཏཙཪིཡེ ཏོཔཪཏྟཱཏི ཏཏྲི པཏྲེཏྟ ཏཏྲཡིཏྲམ-“ཀཱཏསཏྲ ཨུཔཏྲཱཏྟཏ ཏྟཱིཡཱ ཀཱཏྟཱཏི ཀཱཏྲམཏྲཱཏཏཔཏྲ, ན པྲིཏུཡཱདིཀཱཏཱཀཱཏྟཾ, ཏཏ྄ ཏཏྲཱཏྟཏཡ ཙ ཏྟཱིཡཱཡེཔ ཏྲཔཏི, ཨཔཏྲ ཀཱཏེཔ ཀཱཏྟཾ, ཏཾ སཱམཏྲཏྲཱཀཱཪཏྲེཏ པྲིཏུཡཱདིཏེཔི ཏྟཱིཡཱ ཏྲཔེཥཏི, ཀཱཏཾ ཀཱཪཏི པྲིཏུཡོ ཏཏྲཱིཡོཏི ཏི ཡཏྟཾཏྲཱཏེ པྲིཏུཡཱདཡོ ཀཱཏྲསཏྲཏྲཱཀཱཪཏཏཡེཔ པཏྲིཡེཥྭཱ ཏཏྲ ཀཱཏསཏྲཏྲཏྲཱཀཱཪཏྲེཏྲཏཡཏྲ ཥཏྲཱམིཏྲ ཏྟཱིཡཱ ཀཱཪཏྲཡཱ”ཏི། ཏཏྲེམིཏྲཱདེཏྲཱཾ, ཨེཥཏྲེ ཨེཡཾ ཀྲཱཏཡུཏྲཱ ཀཱཏྲཏཡ སཏི, པཪྻཏྲཱཏི ཀཏ ཀཱཏྲ-ཏྲཱཏྲེཡེ (ཀཱཏ྄) ཏི ཏྲཥཏྲཡཏྲཱ ཀཱཏཏྲ ཨུཏྲཏྲཱཏྲེཏ྄ ཀཱཪཏྲཱཏྲཱིསཏྲཏྟ ཏྟཱིཡཱ པཪྻཏྲཱཏི ཨཏྲཱ, ཨེཡཾ མཏྲཏྲཱཏྲཱཏི པཪིཏྲཱཪ, ཨཔཡཔིཏ ཀཱཏྲཾ ན ཥཏྲཱཏི སཏྲཱཀྟ, ཨཔཡཔིཏྲཏི པྲིསཾཔྲིསཾ, ཀིཏྟཪཏྲཱཏི ཨུཀྟ-‘སཏྲཱཥཏ྄ སཏྲཾ ཀཱཏྲཾ ཥཏྲཱཏི’ཏི། ཏཏྲ ཀཱཏྲཾ ཨུཏྲཏྲཱཏྲེཏྲཔི ཥཏྲཱཏྲ པྲིཏྲཏྲ པཏྲཏྲ, ཀཏཏྲཏ྄ ཀཱ པཏྲཏྲཱཏི ཨུཀྟ-‘ཀཏཏྲཏ྄ པི’ཏྲཱཏི, ཨཏྲཏྲཏ྄ ཨཏྲཱཀྲཏ྄ ཏྲཱཏྲཏཏྲ སཏྲཏྲ ཨཏྲཱ ཡཏྲཏྲཱ ཀཱཏྲཱཡཱཏྲཏྲེཏྲ ཨཏྲཱ ཀཱཏྲཱཡཱཏྲ ཨཏྲཱཏྲེཏ྄ ཀཱཏྲ སཏྲཏྲ སཏྲཱཏྲཏྲཱཏི ཨཏྲཱ, ཏཏྲ ‘ཀཏ྄ ཀཏྲཱཏྲ སཏྲཏྲཏ སཏྲཏྲཏྲཱཏྲཏྲཱ སིཡཱཏི ཨཏྲཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཱཏྲ ཚཏཾ ཨཏྲཱ ཀཱཏྲ-ཀཱཏྲཏྲཱཏི ཏྲི’ཏྲཱཏྲ, ཏཏྲཱཏྲཏྲ ཀྲཱ ཀྲཱ ཀཱཏྲཏྲཏྲཱ།

“ཀཱཏྲཏྲཱཏྲཏྲ”ཏྲཱཏྲ (༡-༤-༤༩) ཀཱཏྲཏྲ ཀིཪིཡཱཡ སཏྲཏྲ ཏྲམཱིཏྲཏྲཾ ཏཏྲཾ ཨིཏྲཏྲཏྲམེ ཀཱཏྲཏྲཾ པཱིཏྲཡ ཏེཏྲཏྲཱིཀཏྲཏྲཱིཏྲ ཀཱཏྲཏྲ ཏྲཱིཡཱ པཱིཏྲཡཏྲ ཕཏྲཱིཏྲཡཱཏྲ, ཨིཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏཏྲཏྲ ཀིཪིཡཱཡ, ཨོཏྲཾ པཏྲ ཀཱཏྲཏྲཏྲ ཏཏྲཏྲཏྲཏྲ(ཏྲ) ཨོཏྲཏྲཏྲ པཏྲཏྲཱིཀིཪིཡཱཏྲཏྲཏྲ ཨོཏྲཏྲཡཏྲཏྲཱིཏྲཏྲཏྲ, ཏཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨུཀྟ-ཡཾ ཀཱཏྲ’ཏྲཏྲ, པཱིཏྲཏྲཾ པཱིཏྲཡ ཏྲཱིཡཱཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲ, ཕུཏྲ པཡཱཏྲཏྲཏྲཏྲཾ ཡཾཀཱཏྲ ཏྲཏྲཱིཀིཪིཡཱ ཡུཏྲཾ ཀཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨཀཐིཏཾ ཀཏྲཏྲཱིཀཏྲཏྲཾ ཀཱཏྲཾ, ཏཏྲཏྲ “ཨཀཐིཏཉྩ”ཏི (༡-༤-༥༡) ཀཱཏྲཏྲཾ པཱིཏྲཡ ཏེཏྲཏྲ ཏྲཱིཡཱ པཱིཏྲཡཏྲ, ཏཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ-‘ཨུཔཡུཀྟཏྲཏྲ’ཏྲཏྲ, ཨཏྲ ཙེཡམཀཐིཏཏྲཡཏྲ ཀཏ྄ ཕཱཎིཀཱཏྲཏྲ-

པུཙྪིཙིབྲཱིཀྲཱིཏཾ ཏུཧི,ཡཱཙིཏཾ ཏེམིཏྤསུཔཡོག།
པུཏྲཔིཏྲཱིསྲི-ཀཐིཏཾ, བྲཱུཝིཤཱསིཏཱ ཀུཎྟསཏྟེ།།

ཨུཔཡུཛྱཏེ ཨིཏྱཱཏྲཱསིདྡྷིཡཾ ཙླྀཔྲཏྱཡདྷཱཏུཔཡོགོ-པཡོཛྱཏྲཏེ, ཏསྨཱཾ, ནེམིཏྟཾ གཙྪཏི, ཨཔྲཏྱཡིདྡྷིཤྩི ཨཔྲད྄ཧཱནྟྲཱིཀཱརཀྟཎཱཏི ཕྲཏྱསཱཙྪ ཕིདྡྷཱནྟཱཏྲཱཔེ, ཕིདྡྷཱནེ ཏེ སླཾཧཔཱགཱ མཏྲཾ ཕུཀྟཱཏི, རྤཱཀྲ པཝླཱཏྲཱཔཙཱིཏྲཱཏྲཱཏི ཡཐཱརཏཾ ཐྲཔཏི, གྲུཧླཱསཏྲཏྟེ གྲུཧེན སཏྲཾ སམྤྲཱཀྟི, གྲུཧསཏྲེནེཏྲ པཏྟཱནསྒྲཱཧཏྲཾ ཐྲཀྲཱདིཀཱཾ ཕཏྲུམིཀྲྀཏཾ པཏྟཱནསྒྲཱཧཏྲེཤྩི ཀིརིཡཱཡོཔཀཱརཀཱསྨཔཀཱརིཡཾ པཏྟཱནཏྲཱཏཾ ཀིརིཡམཔེཀྵཱཡ གྲཧོ ཐྲཔཏི, ཙོ-ནུཏྲསམཱུརྟཡེ, པཏྟཱནཏྲུ ཐྲཀྲཱདིཀོ པཕཏྲེཡཱ ཏདཐཱཏྟཱ, ཨུཔཡུཛྫྱཱནཏྲུ ཏཾ པཡོཔཏྲུཏེཙེཏི ཕྲིསཱནསཱསཾ ཀཱཏྟཱ ཨུཔཡུཛྫྱཱནཔཡོཛྱཏྲཏེཀོ ནེམིཏྟཏྟེ ཀཏྲཱིསཱསོ, པཏྲུཏི སཏྟེན གཙྪཏེཀོ གཏཀཾ, ཨཱདིསཏྟེན གོམཀྲཱདིཀོ, ཏུཏིཡེནཱདི སཏྟེན ཨཏྟཱིཀཱརཀྟཏེཀོ, ཙཏུཏྲེན ཕིནཡཱཏེཀོ, ཕིདྡྷཱནཏྟེ ཏུཏིཡཱ ཕིདྡྷཱནཾ, ཏུཏིཡཱཕིདྡྷཱནམཏྟེམཏྟེ ཡོཛནཱཡཾ། པླཀྲེཏེཡེཏི “ཏཔྲ ཡུཏྟཚྩནཱིཀྑཏཾ” (༡-༥-༥༠) ཨིཙྪནེན གཱམྦསཏྟཾ ཕིདྡྷཱཡ “ཀཱམྨེ ཏུཏིཡཱ” (༢-༣-༢) ཏྲེནེཔ ཏུཏིཡཱ ཕིདྡྷིཡཏེ, ཏཏྲཱསྟེཏུསྨཱཏ-‘ཡེནེ’ཚྩཱདི, “ཏཔྲ ཡུཏྟཚྩནཱིཀྑཏ”ཏྟིམསྨ ཨཏྠོ ཡེནེཔེཚྩཱདིཔཚྩིཀཱཔྲཱཧྲཏུསྤཱརེན ཕེདིཏབྦོ, ཡུཛྫཏིཏི ཀིརིཡཱཧྲིསམྤཛྫཏི, ཡུཏྟནྟི ཀིརིཡཱཧྲིསམྤནྣཾ, ཨཐ ཏུ–

ཡཏྲཱཏྟུཏིཡཏྲཱདི, ཏཏྲུཏྟཱདིམནེཀྑཏཾ།
ཡཏྲ ཡཏྲཱཧྲཱཡཱཏྟིཏི, ཏདེཀྑ ཏཏམཾ མཏཾ།།

“ཏཔྲ ཡུཏྟཚྩནཱིཀྑཏ”ཏྟི སུཏྟེནསྨ པརིཡུཏྟསལྤཏྟིཏོ ཨིཙྪཏྟ ཨཙྩམནེཀྑཏམནཏྟིམཏམིཏརཙྪ, ཏཏོཡེཔ‘གཱམཾ གཙྪཏྟོ རྤཱཀྲམྤུཡམུཔསཔྲཏྟི’ཏྲཏ ནེཔིཀྑཏནཱནེཀྑཏསྤཔི རྤཱཀྲམྤུཡསྤ གཱམྦ སཏྟཾ སིདྡྷཏི ཏཏྲ “ཀཱམྨེ ཏུཏིཡཱ”ཏི ཏུཏིཡཱ ཕིདྡྷིཡཏེ, ཏཏྲསྟེཏི’ནེཔིཀྑཏནཱནེཀྑཏསྤ’ཨིཙྪཱདི, རྤཱཀྲམྤུཡཾ ནེཔིཀྑཏཾ ཕུཏྲམནཏྟེམཏཏྲ, ནཱཔཱུནེཀྑཏཾ ཨཔྲཏེཀཱུཡཏྲ, གཱམགཱམེན ཏྲྀསྨ ཏཔྲཱརཏྲ, རྤཱཀྲམྤུཡོཔསཔྲཏནྟུ པསཏྲཱགཏྟེ རྤཱཀྲམྤུཡཱནཔྲི ཀིརིཡཱཧྲིསམྤཏྟོ ཨཏྠིཔ, ཨཏྲཱཔི-

ནེཔིཀྑཏཱནེཀྑཏཏྟུ, མཏྲུཏྟིཡུཔསཔྲནེ།
མྤུཡཾ ཕིསྨམནཏྲཏྟུ, ཏམིཀྑཏཏམཾ སིཡཱ།།

ཏྲཱསླཱསིནཏྟུཏི ཙསཏྟོཔསཏྟཀེཏི ཏསྟེཏུསྨཱཏ-‘ཨེཔ’མིཙྪཱདི, ཨེཏྲ གཱུམཏེཔཏཏྲཱཀྲཱནམཀཱཐིཏསཙྪ, ཨཏྠཏཡོ ཏིཙྪཏཏམླ, ཨཱུདིསཏྟེན ‘པཏྲེཏི གཱུཔཾ ཕུཏིསཾ ཏིཛོ’ཏྲཏཡོ སཏྟཏེཏྲ, ནཡཏིཏྲི=ཕཱཔུཧནེ, ཐཏཏི ཐཏ=ཕཱཔུཧནེ, ཏརཏི ཏར=ཏརཎེ, ཛཡཏིཛཱི=ཛཡེ, སཏྲཏྲཡེཙ ཨེཏྟེ ཨཡཱདིསེ ཙ ཏུཔཾ, ཏཏྲ=ཏཏྲནེ ཙུཏྟདིཏྲ ཀེཤྩི ཏུཔཾ, ཨཐ “ཨཏྟིསྲིཏྲཱཧྲཾ གཱམྦཾ”ཏྲུདིཏྲ (༡-༥-༥༨) ཏེན ཏེན གཱམྦསཏྟཾ ཕིདྡྷཱཡ ‘པཛཔིཾ ཨཏྟིསེསྤཏྟི’ཏི ཨུཏྟོ (ཏཏྲ) ཏཏྲ “ཀཱམྨེ ཏུཏིཡཱ”ཏི (༢-༣-༢) ཏུཏིཡཱ ཕིདྡྷིཡཏེ ཏེཏེ ཏེཏེ སཏྲ ཀཱརེཏི, སཏྲཏྲེཕེཏྲ ཝོཀཱསྨ གཱམྦཐཙནེཀྑཏྟི ཀཱམེནེཏྟཾཚྩསཚྩཕུཏྲཱཀཾ གཱམྦམུཔཏསྟེཏྟོ ཨུཏྟ-‘ཨཏྟིཕུཏྲ’ཨིཙྪཱདི, ཕཱཡ ཐཏིཚྩཡ ཏུཏིཡཱ སིཡཱ ཏཱཡ ཐཏིཚྩཡ གཱམྦཏྲ གཱཧཾཏེཏྲཱཏྲཱཏི སམྤཏྟོ, ནེཔ ཨུཔཡཕྲཱཏྟེཏི ཀཏྲུཙྩོཀཱམྦཙྩེ སིཡཱཏི སམྤཏྟོ, པཡཏིཏཔྲཏྟེ སུཏྟཏྟརསྤཱརཕྲཱཏྲེཡཾ, ཏཏྲེཔཾ ཀཱིཾ ཐྲཐཏོ མནསི ཏོསཏྟེཛཱསྤཱནེཏྲཏི ཨཏྠོ, ཐྲཀྲཱཏི ཨེཏྲུཔི ཨེཔཾ སཏྟཾ ཡོཛཏྟ ཨཏྠོ ཕེདིཏབྦོ, ཡཏྲ ཨུཏྟཱརེ གཱམྦཐཙནེཀྑཏྟ, ཏཔེཏྟུཔི ཨུཏྟཱརཐཙནེཀྑཏྟི ཨཏྠོ, ཏེནཱུཏ-‘ཐྲཀྲཱཏི ཨུཏྟཱརཐཙནེཀྑཏྟ’ཏི, ཐྲཀྲཱ ཨཏྟིནེཕིསཏྟེཏི སམྤཏྟོ, ཨེཕིཾསཏྲསམྤཱནཏྲཏྟཱ ཏཔྲ སཏྲསྨ ཏཏྲཱཏྟཱསྤཱརེནེཔ ཕིཚྩཡཏྟིཏི ཏཔྲསཏྲསྨ ཨཏྠོ ཕིསཾ ན ཡུཏྟོ, ཕྲཏྲཚྩ ཨུཏྟཱརཙ ཕྲཏྲཱཏྟཱརཾ, ཏཾཕྲཏྲཱཏྟཱརམསྨ ཨུཏྟཱརསྨ ཏསྨིཾ ཏཕྲཏྲཱཏྟཱརེ, ཕྲཏྲཏྲཏྟཱརཏྲཏྲཏྟཏྲཱུསམྤཏྟི ཡོ ནཏྲཏི ཀོ ཨུཏྟཱར ཝོ ཕྲཏྲཏྟཱརཕྲཱཡེཕྲཏི ཨུཏྟ- ‘ཕྲཏྲཏྲཏྟཱརཏྲཏྲཾ ཏྲཱཏྟཏྲསཏྲཱརེ’ཏི , ཀེསཙྩིཏི ཨཝེཡམེཏ ཀེསཙྩི སཏྲསཏྲཱཀཱརཏཾ, ཨེཏྲཏི ཨེཏསྨིཾ ཨུཏྟཱརཐཙནེཀྑཏྟཔཀྑེ, པཏིཔཏྟེཏི ཏྲཱགེཏོཏྲཐསིཏྲཏི ཨིམིཏྲ པཏིསཏྟཱ ཏྲཏྲཏྲ ཨཔུཏྟཾ ཏསྨེཏི... ཡདི ཡུཛྫེཡྻ ཚཏྲིཡཱཏྲཱཡཱ, ཏེཏྲཏ-‘ཡཏྲཏྲི’ཚྩཱདི, ཕུཏྟིཡཾ ཏེཏྲཏི ཏསཏྟེན, ཨཕིསཏྟཱཔསཏྟཏེཏཾ ཏཏིཡསྤི གཏེཏྲ ཕྲཏྟཏི པཏྟུཐཙནནེཏྟེསོ།

༣. ཀཱལ

ཡཏྲ ཀཱལཏྟཏམིཙྩཏིཏྲ‘སླཱསམླཱསཏི གོསཾ སཡཏི’ཙྩཏྲ ཨཀཱམྦཱཀེདིཔི ཡོཀོ ཀཱལཏྲཱཐཏྟེཡླཱཏཾ པརེཏི ཀཱམྨཏྲམནུཙྪཏྟི ཙ, ཡཏྲཏྟིཙྩཏྲ ཏུ ཀིརིཡཱཐ སཏྟེཏསཏྲཾ ན སུཡཏི, ཏཔྲ སཏི ཀུཏོ ཙ གཱམྦཏྟི ཏེཏེཔ ཕུཏྟཏྟི ཙ ཏསྨེཏི, གཱམྦ སླཏཀིརིཡཱཡོགོཔི ན ནེསྨིཏོ... སླཱསམླཱསཏིཙྩཏྲིསུ ཨཱུསཏྟཏི [ཨཱུསནྟཱིསུ (པོཏྠཀེ)] ཀིརིཡཱཏཾ སླཱསཏིཡོགོ ཕིཡ ཀཱལྤཱཚིཏྲགྲུཧཏིཡོགོ ཙ ཝོཀཱསྨ པཏྟིཏིཔཐམུཔཡཱཏྟིཏི, ན སིཛྫྷཏྟིཏི ཀིརིཡཱ ན ཧོཏྟི གྲུཧཏྲཱཏྟིཏི ཀིརིཡཱསམྤཏྟཱཏྲཱ གཱམྦཏྲཱཏྲཡོཏི ན སིཛྫྷཏི, གྲུཡེན

མིསླྀ ཧླྀན྄ ཟླྀཧྲིདཡལླྀ གཡལཧླྀན྄། ཨཧྲེཛྙཡཧགིརིཡླཡ པཟླྀཧིན ཙ སླཡགོསླཧཾ སླཀཱལྱིན སསླཀླཟླལླྀ ཨཛྷཀླཡཎཡོགླཟླཡོདི སླཡསླདིཡླྀདིསུ ན ཉདིཡླ། ཕུཟླཀྱེ སམཡཀྱེ

ཨིམིཎླ ཕུཟླཀྱེ སམཡོདི སཧྲསླིཡླསླདིསམླཡཾ དཟླིདི, ཨཛྷཀླ མིཡླདི ཨིམིཎླ སམཡཟླ སླཀཱལྱིན ཕིདརཀགིརིཡླཡ སསླཀླསླཧ, ཡཾསམཡཾ གཱཧྲཀླཕིཧླརེན ཕིཧླསི, ཧཾ

ཨིགཾསམཡཀྱེ སསླཀྱྀ, ཡླཔསཀྲམཧགིརིཡླཡཛྷཀླམིཡ ཡུཧྲིདི ཨིམིཎླ ཧིཡླསཧཕིདརཀ གིརིཡླདིཔི ཕུཟླཀླསམཡླདིཧམཛྷཀླམིཡ ཡུཧྲཧཾ ཡླཔཡཀྵིདི, པགཱརཀླརེཧླཔི

སིཧྲིཡསླསཀྲསླཟླཡཡདི ‘ཡཧླ དི’ཙླདིཧླ, ཕིཟླཧྲིཡླ ཕིཔཡླསོ ཡཟླཔགཱཧམདིཀྲཟླ ཨཀྱུཟླ ཟླཡཧཾ, ཨིཀྲ པཧ སཧྲམི ཡསླཧླཡཾ སཧྲསྦྲིཟླ ཟླཧུཡགཱིཧ “གཱསླི ཉདིཡླ”ཙྱོཡ

ཉདིཡླཡཧྲི།

ཧདིཡླཟླིམཧླདི “ཨཡཡཀྵི ཧདིཡླ”དི (༢-༣-༦) ཡཙཧིཧ ཡླཀྱེཧིཡླཧཾཔཔཀྱུཧྲམཟླིམཧླ, གཱཔསྨཧ གཱླཡཧླཾ གཱརཀཧྲམིཙླསཀྲིཡ གཱརཀཧྲམིསསླཏིཡླདེཧྲོ

ཡླཧ-‘ཧཟླཔི’ཙླདི, ཧཟླཔིདི ཡླཧྲཀྲམིཧ གཱརཀཧྲསསླཡླ ཧདིཡླཡ ཕིཧྲཡླཧླཡཔི, སིཡླདི ཧདིཡླ སིཡླ, ཧཀྱུདི ཧཾ གཱརཀཀྱུ། གཱླརགཱམཧྲེདི ཨིཟླ ཀཟླི སམླསོ

གཱླརགཱསཧྲིཧ ཙ སཧྲིགཱླརགཱ གཱདིཧཀྱེ (ཡླཧ) ‘དིཀྱྀ གཱཧྲསཧྲིཧཾ སཧྲེཀྱེ’དི, ཨཟླིཀླསླཔི ཧི ཨིགཱཟླ དེཡཧཧྲདིགཱཧྲོ ཟླིཀླཧཾ ཧཾསམཕིཧཾ གཱཧྲསཧྲིཧཾ སཧྲེ གཱླཡཧླཧཱི,

སཧྲིཧྲིཧམིཡ ཟླཀྱུཡསླཧ-‘ཧཟླདི’ཙླདི, ཨིགཱཧླདི ཨིགཱསྐྱཱི དེཡཧཀྱེ, དིཧིཧྲིདི (ཟླཀྱིགྲཱིཡླ) སླཧྲཧཀྱེ སསླཀྱྀ, དིཀྱྀ ཨཧྲཧཾ སསླཧྲཧ དིཧཾ ཧསྐྱཱི། ཨིསུམསཧྲིདི ཡླ,

ཨིསུཀྱི ཡླསོ ཨཟླིདི ཡླ ཧིཡླཀྱེཧ ཨིསླསསཧྲིཧ གཱསླཡླཧཾ གིརིཡཾ དཟླིདི ‘ཨིསུསཧེ’དི, ཧཧྲིཙླདི ཙཱེ, ཧླཧཔཀྱུསཧཾ གོསོ, ཨིཡླམཀྱུདིཙླདི པརིཧླར,

ཀཟླིཡླསསླཧླཡཀྱེ གོསསླིགཱདིསིདི ཨིཡཾ ཀཟླིཡླ སསླཧླཡཾ, སུཧྲསོསཡེཧེཧཾ སསླཧཀྱེ སུཧྲོ སོསཡོ ཡསྐྱཱི ཨཡཧྲཧྲ དིཧེཧཾ ཧུཡླཀྱེ ཨཧྲོ། ཡླཧྲིཡཾ ཨཟླིམཧླདི “སཧྲསླི

པཀྱུམིཡོ གཱླརགཱམཧྲེ”དི (༢-༣-༧) ཡཙཧིཧ སཧྲསླིཔཀྱུམིཡོ པཔཀྱུཧྲམཟླིམཧླ, དཱིཧེ ཟླཀྱིཟླིདིདི དཱིསུ དེཡཧསུ གཱཧིསུ ཟླཀྱིཟླིདིདི ཨཧྲོ, “ཡླཟླཡོ ཟླཡཡཀྲཱཧ”ཀྱེ

(༢-༣༦) སཧྲསླི, སགཱསགཱགཱླརགཱཡཙཧིཙླཡིཡླདི ཧི ཨིཧཾ ཟླཧུཀྱཱི ཧིསླཡ ཡུཧཾ, དཱིཧླ ཟླཀྱིཟླིདི གོསླ ཕིཧྲེཀྱེདིདི དཱིཧླ ཧིཀྲཱསླ ཟླཀྱིཟླིདི, གོསླ ཧིཀྲཱསླ ཁིཧཾ ཡཀྲཱི

ཕིཧྲེཀྱེདི ཡླཡླཧྲཕིསཡོ-ཡམཡཧྲེ, གོསི ཕིཧྲེཀྱེདིདི གོསི ཁིཧཾ ཡཀྲཱི ཕིཧྲེཀྱེདིདི ཨཧྲོ།

༥. གཱདི

གཱཧཙཟླསསླཡླདི གཱཧྲོ ཙཟླསསླསོ ཡིསུ ཧ ཧཟླ ཡུཧྲ, ཨཀྱུཔཧཟླཡུཧྲཡོདི ཨཀྱུཔཧཟླ ཡུཧྲི ཡིསཀྱེ ཟླཧྲིགཱརཀྱུཔཧཟླསསླསོ, ཙཧྲསསླསི གཱཧྲདིཧཾ ཕིསུཕིསུ

པཧླཧཧླ དིཧེ པརཾ པཡུཧྲེསླཧྲོ ཨཟླསཧྲེ གཱཧླདིཧེ པཙྷོགཱམཟླིསསླཕིཧྲེཀྱེདིདི སཀྱུདི, ཨཔ སུཀྱེ ‘པཡོཧྲེ’ཨིཙྷོཧྲཔཧྲཙླསླཧེ པཡོཧྲེ སཡཾ གཱཧྲདི གཱཔཾ ཕིཀྱུཡདི ཡིཧ

‘པཡོཧྲེ གཱཧྲཧེ’དི ཕིཡརཀཾ གཱཧམིཙླསཀྲིཡླཧ-‘གཱཧྲཧཟླ’མིཙླདི, ཡླདིསཧྲིཧ པོཧྲ དིཧཾ གཱཧཀཾ, ཧཀྲིརིཡླསམཧྲོཡླདི ཧསླ གཱཧྲདིགཱཡ གིརིཡླཡ སམཧྲོ ཨིཡ ཧིཡླཧྲེདིདི

སསླཀྱྀ, གིརིཡླགཱརཀྱེ སམཧྲོ ཧུམ གཱཧྲཡླདི ཡླཧ-‘སོཙ གཱཧྲ’དི། ཉདིཡླཡ སིཧླཡླདི ཡཀྲཱསླཧཧཡིཧ པཡོཧྲེསླ གཱཧྲོ གཱསླཧྲསིཧྲིཡླ “གཱསླི ཉདིཡླ”དི སུཧྲིཧེཡ གཱསླི

ཉདིཡླཡ སིཧླཡ། གཾ ཡཀྲཱཧྲོ-ཡཾ ཧིཡམོ ཡཧཟླམི དསླརསླིཡདིཙླཧ-‘གཱཧྲཧཟླཧ’མིཙླདི, པཛྷྀཧརཧཱེཡིསླདི ‘ཨིདིསམིཡི’ཙླདིཧླ, ཧཟླཙླཟླཡགཱམི, པཡོཧྲེ གཱཧླ ཧ གཱསྐྱཱི

ཧཟླཡགཱསླ པཡོཧྲེ གཱཧྲཧེ’དི ཕིཡརིཧཀྱེ ཨཧྲོ, སླམཟླིཡསླཧཨིཙླདིཧླ སླམཟླིཡསཧུཡསླཧ, གཱདི ཡླཧཟླཧཀྱེ པཧཙྷེ, ཧིཡླཧྲེསླཧྲོ པཡོཧྲགཱཟླཡླརསཀྲཧཡ གིརིཡླཡ

སསླཀྱིཡསླཧཟླ གཱསླཟླཧྲོཡ ཟླཡཟླིདི ཨཧྲོ, ཨཡམིཟླཀྱེཡླཡོ “གཱམཧླདེགིརིཡླཡ སླཧྲཧཟླ ཡདིཔི པཡོཧྲེ གཱཧླ, ཧཟླཔི སོ པཡོཧྲགཱིཧ གཱམཧླདིསུ ཟླཡླརིཡསླཧྲོ

པཡོཧྲགཱསླ ཟླཡླརཡཀྲཱཀྱཡ གིརིཡླཡ སསླཀྱིཡསླཧྲོ ཡདི གཱསྐྱཱི ཧ ཧྲོདི ཨཀྱུཟླ གཾ ཧྲོདིདི ཨཀྱུཟླཧུཔཔཀྱེཡཀྲཱཀྱེཧ སླམཟླིཡིཧ གཱསླཟླཧྲོཡ ཧྲོདི”དི [(ཨཧྲོ) (ཕོཟླགཱི)]

( ), པཧྲིཡདིདི ཨིམིཎླ པཧྲིདིཡསིཧིཡླཟླ གཱསླཧྲ, སཟླཡཧྲོ ཙུ པཡོཧྲེ གཱཧྲཡླདིཔི ཀྱུཡིདི, པཡོཧྲགཱིདི སཟླཟླ དེཡཧཧྲདེགཱི ཕིཀྱིཡྀ, ཨཟླགཱཧཀསླདི

“སཧླགཱསླགཱཟླཧླདིཧ”ཀྱེ ཨཡཧླ “སཧྲཟླགཱསླགཱཟླཧླདིཧ”ཀྱེ ཨཟླཀྲཱཧཀསླ, ཕོཧྲཟླསླ ཡླཧླཧརཀྱེ སེསོ, ཧཧུ ཡཙཧཕཡོརེཧཾ དཟླཡཧླ ཡཙཧམིཕོཡཧཟླིཡ པཀྱྀ གཱླཧྲོ,

ཨཔ ‘ཨིདིསམིཡླ’ཙུཕིཧྲེསླཧེཧིཡ གཱཔཾ ཙླསཀྲིཡླཧ ‘ཨིདིསམིཡི’ཙླདི, དིཟླ ཡླཧྲཀྲམིཧ ཧིཡམཟླཧླ ཡཙཧསླ ཨིཡགཱར ཡཟླདི, སསླཀྱིཡཙཧཧླ ཨིདིསཧྲསླ དིཧ

ཡཟླཔཁིཧླ གཱཧླདཡོཡ ཕིསིསླཟླཧླ སཀྱེཔིཧ པཧླམསླིཡཀྱེདི ཨིདི སམིཡླདི གཱཧཀྱེ སཀྱུདི [ཨིཡོསཀྱུདི སཀྱུདི (ཕོཟླགཱི)], (གཱཀྱྀདི དེཡཧཀྱེདི…པི…. ཧཧྲིདིདི)

ཨིམིཎླ ཨིམམཟླཀྱུ ཧྲེདིདི “ཡདིཔི གིརིཡླཟླིསསླཧྲ པཡོཧྲེསླ ཕིཡ གཱཧྲཧེཔི གཱསླཧྲཟླསཧྲེདི, ཧཟླཔི པཡོཧྲེདི ཡུཧྲཧྲ གཱཧྲརེ དེཡཧཀྱེ ཉདིཡླ ཧཟླསཧྲེཧྲི”དི,

ཨཟླིམཧླདི “གཱདིཟླཧྲེ”དི (༡-༥-༥༢) སུཧྲིཧ པཡོཧྲེསླ གཱཧྲོ གཱསླསཀྱི ཕིཧླཡ ཧསྐྱཱི པཡོཧྲེཧྲདིཡླཟླིམཧླ, ཙརདིསཧྲེ ཕུཙླཡཾ, པཡོཧྲེདིདི ཨསྐྱཱི ཡླཧྲེསི ཧཧླ གཱཔཾ

ཉཱཡིཏབྦནྟི སེསོཏི ཡདཱཙརཏིཊྛཏིཡཱཀྲཱསྨཱཡཱསྨཱནེ པཡོཛཱཏཱཏི ཨསྶཾ ཨུཏྟེསི ཕཙནསྨིཡི'ཏཱ ཀཐསྨཱཡིཏབྦ'ཏི ཕཱཛསེསོ ཏོཏྟཏི ཨཏྠོ ཕེདིཏབྦོ, ཡཱཕཏྟཱཏི ཏཏིཡཏྠཔཊྟིཏྠུཔགོ ཏིཡཱཏོ, ཡསྨཱ དཏྠོ ཕཊཏི, ཡསྨཱ ཏུཏིཡཱ པཡོཏི ཏསྨཱ 'ཡཏྠཱདྟྟེན'ཏི ཉཱཡིཏབྦནྟི སམྦནྡྷོ།

༥. ཏཏྲ

ནིཡམེནེཊྛཏིཏྟ ཕཙནཏྠསམྨཱ པཡོཛནམཱཧ, སུཔི ཏཏིཡཱཔི [ཏཏིཡཱཔིཏི ཝཊྚཏི] ཡཐཱཏིཊྛཏིཏྟ ཏཏྲཏི ཏཏྲཏྠེ [ནཏྲཏྠེ (པོཊྛཀ)] ཏིཔི ཕིཛྫཔཏི, ཨུཏྟཡཏྟཏི ཏཏིཡཱཡ པཏྟཡ ཨཔྤཏྟཡ ཙ, ཕིཏྠཱསྶུ ཕིཀཔྤཏི ཨཏྠོ, ཀཱརིཏཱར-ཀཱརཀེ, ཡེཏྟཡཱཏིསུཏིཡཏྠ ཨེཏྟཨཡཱཏིསྶ, ཕཏ-ཕཙཏི, ཨཏྠིཕཏཏམཏྠིཕཱཏོ ཏཾ ཀཱཏྟཏྟཏི "ཏཱཐཱཛིནཱམསྶི"ཏི (༥-༡༢) ཨིསྶི ཏཱམཏཱཏུ 'ཨཏྠིཕཱཏི'ཏིསུཏྟེ ཏིཏྟིཊྛཏི ཨཱཏ-'ཨཏྠིཕཱཏིསྶ'ཨིཊྛཏི།

༦. ནཝ

ཁཱཏཡཏི ཨཱཏཡཏི ཁཱཏ, ཨཏ=ཧྲསྶཀེ, ཨཔྤཏྟཡཏི ཕཏེ=ཨཔྤཏྟེ ཨཱཔུབྦོ, "པཡོཛཀཱབྦཱཔུརེ ཏྟཱཔེཙོ"ཏི (༥-༡༦) ཏྟཱཔེསྶི པུབྦསཱརཝོཔོ, ཀཱཏྟཡཏི ཀཱཏྟ=ཨཔྤཏྟཏརོཏཏེསུ།

"ཕཏིསྶཏིཡཏྟཀཱ"ཏི གཱཀསུཏྟེ ཨཡམེཏྠོ "ཕཏིསྶཏྟཏུསྶ པཡོཛྫ ཀཱཏྟརི ཏིཡཏྟུརཏིཏི ཏུཏིཡཱ ན ཧྲཕཏྟི"ཏི, ཏིཡཏྟ སུརཐི གིརིཡཱསིཛྫཾ ཏིཡཱམགོཏི ཕཏྟ ཏམེཕ པཀཱསེཏུམཏ-གིརིཡཏྟ'མིཊྛཏི, གིརིཡཏྟ གིརིཡོཔཀཱརཀཐྟུཏཾ ཝལྤི ཝཏྟཏཾ གིརིཡཱཀཱརཀཾ, ཏིཡམེཏྟཏི ཨེཀསྶཾ ཀཱརཀྟེཡེ གིརིཡཱ པིསཡེ པཏིཊྛཔེཏྟ, ཁཱཏཡཏི ཧྲཱཾ ཏེཕཏཏྟེཏེཏྟཏ ཏི ཏེཕཏཏྟེ པཛྫཱ པུརིསོ ཏིཡཏྟརམཏྟརེཏེཕ ཧྲཱཾ ཕཏཏྟིཏྟཏིཡཏྟཀྭོ ཀཏྟ, ཁཱཏཡཏི ཧྲཱཾ ཝལྤིཝཏྟེ ཨིཊྛཏ ཏུ ཝལྤིཝཏྟ ཏིཡཏྟ རམཏྟརེཏ ཏ ཕཏཏྟིཏི སཏིཡཏྟཀཱ།

"ཧྲིཀྲིཀྲསྶཏིཾསྶཡ"ཏྟི གཱཀསུཏྟསྶཡམཏྠོ "ཧྲཀྲིཀྲསྶཏིཾསཏྟཏུསྶ པཡོཛྫ ཀཱཏྟརི ཏུཏིཡཱ ན ཧྲཕཏྟི"ཏི, ཨཐ གཐམེཏྠ ཏིཾསཏྟཏྟ ཧྲཀྲིཀྲསྶ ཏིཾསྶ ཏི ཙོཏཱཕཏི སམྦྷཕཏི, ན ཙོཏྟཏཾསྶཾ ཙོཏཱཕཏཏྟཏི ཨཱཏ-'སཏྟཱ'ཨིཊྛཏི, སཏྟཏི ཏཱཀཱཏཡོ, ཧྲཱཏྟཱ པཏྟཱ, ཨིཏྟཏི སཏྟཏྠཏཱཀཱཡཏིསཏྟཏྠཡཏཏྟསཔཏྟཀྲེཏྟཏཾ-'ཡཏིཡི'ཊྛཏི, ཏཏྟ ཝཏྟཔཙཏ ཏིསྶིཏམིཾ ཧྲཱགཀཾ, ཏཱཏྟ སཏི སཏྟཏིཡཔཐཔ-ཏྟ-པཏྟཏྟཏི གཱཏྟཏྠཾ གིཏྟཏཏྟཏྟཏྟཏིཔཏྟཏཏྟཏྟཏཱཏི ཏཊྟ ཏོཏི ཏིཀྲཱཏིཀྲཏྟཏྟ [ཏིཀྲཱཏྟིསྶ (པོཊྛཀ)] ཧྲཱཔཏོ-ཝཡོཏི ཡིཛྫཡཏི, པརཏྟཏྟཏཱཏྟགཏྟ པཏ ཨཏྟཝཏྟཏཏྟ ཏ གིཏྟི ཡིཡ ཨཏྟཏྟཏྟ, ཏོཏི (ཏི) ཨིཏྟཏ པརཏྟ "ཨཏྟཏྟརཡི སིཏྟ སིཏྟཏཾ, ཏཾཏཾ ཨཏྟཏྟཏ ཡྻ ཀཏྟཏི ཀཱརཏྟཏི ཡཏིཏམཔཡོཀཱཏྟ ཏི ཚཏྟཏཏྟཏྟཾ [ཚཏྟཀཾ (པོཊྛཀ)] ཡཏྟཏྟཾ ཨིཏྟཏིསོ ཙ པཏྟཏྟ པཏིཡཏྟཏྟཏྟཏཏྟཔཏྟཏྟཏྟཏི ཏཏཔཏྟཏིན ཙ ཏྟཏྟ ཧྲཱཀཔཏི ཀཱམིན ཏཾཏ པཏྟཾ པཏིཡཏྟཏྟཏྟ"ཏྟི, ཨིཔཏྟམེཔཾ ཏཏྟ ཏཏྟ ཏཾཏཾཏྟཀཱརཀཏྟཏརཱཛཔཏྟཔཏྟཏྟཔི ཏཏྟསཏྟཏྟཡ ཏཏྟཔཡོཛཏཾ ཕེཏིཏྟཾ, ཏ ཏིརཏྟཀཱཀཱཏྟཔཏྟཏ-ཡཏྟཏྟཏིཡོཏི།

ཏཏྟིཏཾ ཏྟཔཏྟཏ ཨཏྟཀཱཏྟཏྟརམཀྲུཏྟ རཏཏམཏིཔཏྟཀྲཏྟཀྲཏིཀཱརེཏ ཏཏཀཱརཏྟཏྟཔཏཔཏིཏྟ [ཕེཏྟཔཏིཏ (པོཊྛཀ)] མཏྟཔཏྟཏྟཏཏྟཾ པཏྟཔཏྟཾ སྶམིཏྟ མཏྟསྶམིཏྟ སམྦྲཏྟསྶསཏརཏཏཔརོཔཀཱརཀཱཏ 'ཨིཏམིཏྟ ཕིཏྟརཏྟཡཾ'ཏྟཏིཏྟཡ ཏཏྟམཏཏྟརཀཱཏིཡ པཏྟ སམྦྷཔཏིཏམཏྟ, མཡཏྟཏྟཏྟ ཨཏྟཏིཡཏྟཏིཏཔཏམཏྟམིཡཔཏྟ ཨཏྟཏྟ ཀཱསཡིཏྟམ། སཏྟཔྲེཏཀཏྟཏཏྟཏཏི སིཏྟཔཡོཀཱཏྟསྶཏིཏ ཡཏྟ པཏྟཏེཀཏྟཏཏྟཏྟཏཏྟཏཏྟཡོཏིཏྟཏི, ཡཏ ཏཔཏྟཏཏྟཏྟ, ཡཔྟཏྟཡཏྟཔི, ཏཾསྦྲམིཏ ཧྲསྶཀཏྟཏྟཏྟཏམཏཀཱམིཏ པཏིཏཔཡཏྟཏ-ཏྟཏྟཏཱཏྟ'མིཊྛཏི, ཨིཏྟཏིསཏྟ པཀཱརཏྟཏྟ, ཏིཏ ཡུཏྟིཡཔྲཏཔོ གཱཡཏཏྟི, ཀཏྟཏཡཡཏཏྟཏཏྟཏྟ ཏིཏྟཀཏྟ ཀཏྟཏྟ, ཏིཏ ཀཏྟཏཡཡཏཏྟཾ མཏྟཏྟ ཏཏྟཏྟཏྟཏཏཔཏྟཏཏྟཡི ཀཱཏྟཏྟ ཀཏྟ ཏཏྟཏྟཏཔཏྟཏྟཏི ཡོཛཏྟ ། ཨིཏྟཏིཏྟཏཔཏྟཏཏྟཏཏ 'ཨཔརཏྟཏྟཏྟ ཕཛཾ ཀཱཔཾ ཨཔརཏྟཏྟཏྟཏི ཕཛཾ ཀོ'ཨིཏྟཏྟཏྟཏིཾ པཏིཀྲཏྟ, ཀཱམཏྟཏྟཏྟ མིཏྟཏིཏཏྟཏ པཏྟཏྟཏིཾ ཀཏཀཾ། ཀཱམིཡཏྟ ཀཱམོ ཏིཔཏྟཏཏྟ ཨིཏྟ ཀཱཔཾ པཡོཛྫཏྟཏྟཔྲཏི ཨཱཏ-'པུརིསོ'ཏྟཏི, ཡཏྟཔི ཀཱམོ ཏཏྟ ཏོཏི ཏིཏྟཔཏྟཏྟ པུརིསོཔ ཏུ ཀཱམཏཀཱརིཡཾ ཏིཔཏཏི, ཏཔཏི པུརིསྶཏྟ ཀཱམཏཀཱརིཡཔཡ ཡཾཔཡཔཏྟཏིཡཔཏྟཀཾ, ཏསྶིཏཏྟཏི ཀཱམཔཏིསྶཏྟཾ སམྦྷཏྟ པུརིས ཀཱརིཡཏྟཏཔཡཏྟཏ ཀཱམོཔི ཀཱམཏཀཱརིཡཔཡ ཀཏྟཏྟཔཏིས ཀཱརཀཾ ཧྲཔཏྟིཏི ཨཏྟཏྟཔོ,

ཏསྨཱཧི གྲཱམཾ གཙྪནྟི ཀེཙིཏ྄ གྲཱམེ ཨཱསནྣེ སཏི ཕཎཏི 'ཨཱགཏོ གྲཱམོ པཏྟོ གྲཱམོ'ཏི, ཨཏོཏྱཱསནྣེ ཡེ ཀཱམྱདཡཡུཀྟཱ དུཀྑདཡོ གམནྟུཛྙཱཏོཏྟཏནྟཱ, ཨེཏེཧི ཨཏྱེསཾ, པཱུནེ ཀཱམྨེཧི ཨཱུདྡིཧྨི པཱུནེ ཀཱམྨེ, པཱུནནཱུཔྤན ཨཱུདྡིནྣཾ ཀིརིཡཱཡ པཡོཛནཏྟཱ, ཨཱུདྡཏྟཱ སྟུནཡནཀིརིཡཱརཱུཔཱ། ཨཡམྤནེཏྠ སངྒཧོ-

"དུཀྑི ཡཱཙི རུཀྑི པུཙྪ, ཙྷིཀྲཱི ཙེ བྲཱུཧི སཱསི ཙ།
ཛི དཎྜི པཎྜི མཱུལི ཙ, རུཏྟུ ཀོཏྟི དུཀྑདཡོ།།

གཱུཏྟིསུཏྟཔཙྩིཏྟ, གཱུཏྟཏྟཱ རཱུཔཏྟི ཏི།
ནཱིཔཏཏརཀཱསྨཙ, ནཱིཔཏྟིཏྟི རཱུཔཏྟི ཏི།།

ཛིཀཱམྨཀེསུ ཙེཏེསུ, ཨཔྤུཏྟེ དུཀྑདིནཾ།
ཀྟིཔྤཏྟཏཡོ ཀོཏྟི, པཏྟེ ནཱིཔཏྟདིནཾ།
ཨུཏྟཡཏྟ པཡོགཱཏུ, སཱུཏྟ གཱུཏྟཏྟཨཱུདིནཾ"ཏི།།

པཡོགོ པན སམྨཏྟཙེཏྟཡམིཏ ཙ པུཏྟཏུསཱུརེན སཏྟཱཏྟ པིཏྟེཡྻཱ།

༧. ཀྟུཏྟི

ཕུཏྟི ཀིརིཡཱནིཔྥཱཡེན [ཀཱུརཀནིཔྥཱཡེན (པོཏྠཀེ)] དུཏིཡཱཡ པིཏིཏྟཱ ཨཱུཏ 'ཨིཏྟིཏྟཱི', ཏྟིསཏྟཱ ཨཏྟཔྤཏྟཱན ནིཏྟིསེན པཱུ ཨཱུདིསཏྟེན པཱུ 'ཏུ ནིཔཏྟཏྟ'ཏྟིཔི ཀོཏི, ཏུ ནིཔཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟི ཙ དུཀྑེན ཡོགཱ ནིཔཏྟཏྟེན ན ཡུཏྟོ ཀོཏྟིཏི པཙྩཏྟཏྟཱཏྟཏི། ནཏྟཙ ཨཏྟཏྟསཏྟེན ཡོགཱ ཡཏྟཏྟཏྟཀཏྟཏྟཏྟི དུཏིཡཱ [(ཏཏྟཱ)] ཨཏྟཏྟ ཙ ཏྟཏྟཀཾ ཨཏྟཏྟ ཙ ཏྟཱ ལཏྟ(ཏྟི ཏཏྟཱ) ཨཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟི ཨེཏྟ མཏྟཏྟཱཔི [ཨཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཱཔི] ཀཏྟ ན དུཏིཡཱཏི ཏིཏྟཡོགཱ, ཡེསཏྟི ཏཾམཏྟཏྟི ཏི ཏིན ཡུཏྟཏྟིཏི ཏིཏྟིཡེཏྟ དུཏིཡཱ, ཨཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཔི ཏཾཡོགཱ ཏཾསཏྟཏྟཡེཏྟ མཏྟཏྟི སུཏྟཏྟ ཏཏྟ [སཏྟཏྟ (པོཏྠཀེ)] ན དུཏིཡཱ, ཨཏྟཔི ཀཏྟཡེཏྟ པཏྟཏྟི ཨཏྟཏྟ ཏཏྟ མཏྟ གཱམཏྟཏྟཨེཏི, ཏཏྟ མམ མཏྟཏྟི གཱམཏྟཏྟཏྟཏྟ, ཨཐ གཱམཏྟཏྟསཏྟཏྟ དུཏིཡཱ ཀཏྟ ན ཏྟཏྟཏི སཏྟིཡུཏྟཏྟེན ཡོགཱ ཏཏྟ པཏྟཏྟཏྟ, ཏསྨཱཏི གཱམཏྟཏྟཏྟ སཀཱཏྟ པཏྟཏྟི, ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ པཏྟཏྟ-
གཱམཏྟཏྟཔྱིསེསནཏྟཏྟིན ཏིསཾ པཏྟཏྟཏྟ, ཏཏྟ གཱམཏྟཏྟཏྟ སཀཱཏྟི ཕཏྟཏྟཏྟ པཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ པཏྟཏྟཏྟཏྟཀཏྟ ཨཏྟཏྟཏྟ པཏྟཏྟ པཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟཏྟི ཏཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཱ། ནཏྟཏྟི
ལཀྑཎཏྟ སམྨཏྟཏྟ སཏྟཏྟ སཏྟཏྟ སམྨཏྟཀཏྟཏྟ སམྨཏྟཡཾ ཕཏྟཾ, ཨཱཀཏྟཏྟཏྟ-ཡཾ།

༨. ལཀྑཎི

ལཀྑཎཏྟིསུཏྟིསུཏི ཏྟམཏྟ [ཀཏྟ (པོཏྠཀེ)] ཡམཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏི ཨཱུཏ 'ཨཏྟཏྟཡོ ཡུཏྟཏྟཏྟི', ཏིཏྟཏི ཨཏྟིཏྟ ཡུཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཀཱུརཏྟེན, ལཀྑཎསཏྟིན ཏེཏུ ཕཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏི
ཨཱུཏ-'ཏཏྟི'ཏྟཏྟི, དུཏིཡཱ ཏེཏུ, ཕཏྟཏྟཏྟ སུཔཏྟཏྟཏྟཏྟ "ཛཏྟཀོ ཏྟཔཀོ ཙེཏི, དུཏིཡཱ ཏཏྟཏྟ སིཡཱ"ཏི (༢༥༢), སམྨཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏི སམྨཏྟཏྟཏྟཏྟཾ, སཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟཔཀཾ, ན ཏུ ཛཏྟཀཾ, སཏྟཏྟཏྟཔི ལཀྑཎཏྟཏྟཏྟཏྟ ལཀྑཏྟཏྟཏྟ ཀཱུརཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏི ཀཏྟ, ཛཏྟཀཏྟཏྟཏྟཏྟ ལཀྑཎཏྟཏྟཏྟ གཏྟཏྟ པཡོཛཏྟཾ "ཨཏྟཏྟ" (༢-༡༠) ཨིཏྟཏྟཏྟ ཏཏྟཏྟཏྟ། ཀཏྟཏྟཔཀཱུརཏྟཏྟ ཨིམིཏྟཏྟ
ཨིཏྟཏྟསཏྟཏྟ ཨཏྟཏྟ ཕཏྟཏི། པཏྟཏྟཏི ཨིམིཏྟཏྟ ཏྟཏྟསཏྟཏྟ, ཨིཏྟ ཏི ཏྟཏྟཏྟཏྟ པཏྟཏྟཾ ཕཏྟཏི, སཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ སཏྟཏྟ ཏྟཔཀཏྟཏྟཏྟཏི ཨཏྟཏྟ… སཏྟཏྟ པིཏྟཏྟཏྟ ཏྟཔྤིཡཏྟཏྟཏྟ,
ཨཱུཙརིཡཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ པན ཨཏྟཏྟ ཕཏྟཏྟཏི, ཏཏྟཏྟཾ མཏྟ-

ཀྲིཡཱཡ ཛཏྟཀ ཏྟཡཾ, སམྨཏྟཏྟ ན ཏྟཏྟཀཱ།
ཏྟཔི ཀྲིཡཏྟཏྟཔཏྟཏྟ, སམྨཏྟཏྟ ཙ ཛེཏཀཏི།།

ཨཡམིཏྲ ཨཏྲ "ཨཡམཏྲི ཨཏྲིནཏྲཏིཏྲདྲིསུ ཕྲིཡ གིརིཡཱུཡ ཛཱཏཀཱ ན ཏོཏི, ཚཏྲི ཕྲིཡ སམྦུཏྟཱ ཕྱཱུཏཀཱ ན ཏོཏི, ཏེཀྐཱསམྤིཏྲཏྲ གཱམནགིརིཡཱུཡཔཏྲི ཏེསཏྲེ
ཕྲིཡ ནུཔི གིརིཡཏྟཏྲ པཏྲི, གིཙྪརཏི སམྦུཏྟཱ ཙ ཏྲེཏཀཱ ཕྲིསསཀཱ ཏྲཕཏྲི"ཏི ཏམུཔདསྣེཙམྤཏ-'ཨཏྲི ཏྲི'ཏྟཱདི, ཨིཏྲ ཨིཏིསཏྲེ ཏེདསྣེ, ཏྲཱཏྲཏྲ ཕིཏྲཱཏཏི
ཨིཏིཨིཕཾ པཏྲིགིརིཡཱུཡ པཏྲཏིཕྲཏཏྲཱཏྲཕཱུཔནགིརིཡཱུཡ ཛཏེཏཏི ཨཏྲ, ཏཕྲཏི ཏྲཱཏྲ ཕིཏྲཱུ ཕཱུཔནྟཏྲཔི ཕིཏྲཱུ ལཱགྲིཡཱུཡ ཏཕྱཀྑ ཙ ཏྲཱཏྲ ཕོ ལཱགྲིཡལཱགྲཀཏྲཕོ
སམྦུཏྟོ, སོ གིན སམྤྲདིཏོ ཏྲཕཱེཙྪ, ནནུ སམྦུཏྟི ཨཏྲིཏྲ ཛཏྲིཡམྤནེ ཏྲཱཏྲ ལཱགྲཀཕྱུཏིཏྲ གཱཾ ཛཏྲིཡཏྲིཏི ཨཱུཏ-'ལཱགྲཀཏྲོཙ ཕྲིསཡཏྲཕྲིན'ཏི, ཏཕྲཙོཏྲཏིན ཏསྨིཾ པཏྲི
སམྤུཕིཏཾ དོསམུཏྲཕཡཏི, ཏཏྲཡ མིཏྟཏིན ཡཏྲཕྱུཏྲདོསཔརིཏྲཏྲཡ པརིཏེཕྱཏྲིཏྲིཡམྤནཕྱུརིཏྲརམྤཏ, པརིཏྲརོཔདསྣེནིནྟཕི པཀྑསྣཏྲཏྲཏྲཏྲཕཔནེནེསོཔི པཀྑོ-ཏྲུཔགཱཏོཏྲཕསེཡོ,
ཨཏོཡིཕྱུཔརི ཡཏྲཕྱུཏྲ པཀྑནིསྣཡེནེཕ ཏྲཏྲཡཏི, ཏེཕདཏྲ སཏྲཏྲསཏྲཏཨིཏྲསྤཀཱརཕྱཏྲིཡཱུ ཕྲིསཡཏྲཕྲིནཕཏྲིཏྲ སཏྲ ཏཏྲ ཕཏྲཏི ནསྣཏི ཨཱུཏ-'སཏྲཙཡཱུ'ཏིཨཱུཏི, སཏྲ ཙ
ཨིཏྲསྟུཏི པཕཏྲ ཕྲིསཡ ཏྲཕྲིན ཏེཕདཏྲེ ཙ ཏཏྲ ཕྲིསཕྱིཏྲཕྲིན, ཏིསཙྪ ཕྲིསཡཕྲིསཕྱིཏྲཕཡལཱགྲཀོ སམྦུཏྟོ ཨིཏྲསྤཏིལཱགྲཀཡ གིརིཡཱུཡ ཏྲཱཏོ, སོ སམྤཙསམྦུཏྟོ ཏོཏི
གཱརཀཕསེན, སོཏྲཏིན ཛཏྲིཡཏྲིཏི སམྤཙ ཏིནཏྲིན ཡོགཱཏི ཨཱུཏ-'ཡཱུཡ'ཏྟཱདི, སམྤཙསམྦུཏྟཨིཏི ཡོཛཏྲ, ཨིཏྲསྤཏིཡཱུཏི ཨིཏྲསྤཏིལཱགྲཀཡ གིརིཡཱུཡ གཱརཀཏྲཙྪཏཡ, ཨིཕཾ
མཙྪཏི "གིཙྪཔི སོ སམྦུཏྟོ ཏེཕདཏྲིནཔྤཕྲིནཏྲཕྱིཏི ཏཀྑ སོཏྲིན ཛཏྲིཡཏི, ཏཕྲཔི སམྤཙསམྦུཏྟོཏྲིན ཛཏྲིཡཏྲིཏི 'སམྤཙ ཏིན ཡོགཱ'ཏི ཙ (ཕྱུཏྟཏི)... སཏྲསཏྲིཡཱུ
ཏགྲཏྲཡིཕ ཏྲཏིཡཱུཡ ཨུཏྲཡགཱཏསྣཔི སམྦུཏྟཱ ཛཏནཏོ"ཏི ཏྲཱཀྐཱ ཏྲཱཀྐཱ ཏིཏྲཏྲིཏི སམྦུཏྟོ, ཚཏིསྤཏེཏྟཏི ཚཏིཏྲིསྣཡ ཨེསཾ ཏྲཱཏྲཾ ཕོ ཙ སམྦུཏྟིཏི ཡོཛཏྲ, ཏྲཱཏྲནཏྲི
ཨིམིནྟ ཏྲཱཏྲ གིརིཡཱུཡ པརེ སམྦུཏྟིཏེཏི ནུཔཏི, ཚཏིསྤཏེཏྟཏི ཨིམིནྟ པན ཏིཏྲཏིསཏྲཕཙཏྲིཡཱུ སཏྲཏྲཏྲ ཚཏིགིརིཡཱུ ཏྲཱཏྲོ པརེ སམྦུཏྟིཏི, ཨཙེཏནྟཾ
ཏྲཱཏྲནམཔཏྲཕྲིརཏེཔི ལོགཱམྤཏྲིཏིཕསེན 'པིཔཏྲིསྣ'ཏྲིཾ ཕྲིཏྲཡམྤནཏྲ ཕྲིཏྲཡམྤནཏྲཏྲཔཏྲཀགིརིཡཱུཡསཏྲཏྲསཏྲཏྲནལཱགྲཀོ སམྦུཏྟོ ཏྲཏྲིཏི ཕྲིཏྲེཤྲཾ, སོ ཙ ཏྲཱཏྲསསམྦུཏྟོ-ཏྲིན ཛཏྲིཡཏྲིཏི
ཨཱུཏ-'སོ'ཏིཨཱུཏི, ཏིཏྲཙནེནེཕ ཛཏནཏྲཡཱུཏི ཕྲིཏྟཏྲི ཕྱུཏྲིམཏྲི སཏྲིཔི ཕྲིཏྲཏྲིཡཱུ [ཕྲིཏྟཏྲི ཕྱུཏྲིམཏྲིཏྲཏིཕཙནྟཾ ཕྲིཏྲརིརིཏྲཏྲཕྲིཏྲིཏྲིཡཱུ ཨཔིསཏྲསྣཙ ཕྲིཏྟཏྲི ཕྱུཏྲིཡཱུ ཨཏྲཱུཡཱུ,
ལཱགྲཀིཏྲསྤཏི ཀི པགཏིཕྲིསིསནྟཾ] ཛཏིཙམསམཏྲཏྲ ཕྲིཏྟཡ ཛཏནྟཡ ཏེཏྲཕཙནྟཾ གཏྲཏྲམིཕྱཏི ཨཏྲིཕྱཡོ།

༩. པཏི

ཨུཔྤདིཡམཱནོཏི ཨཏྲུཔགཱམཱནོ, ཡདི པན ཨུཔྤདིཡམཱནོ ཏྲཱཀོ, ཨནུཔྤདིཡམཱནོ གཱཕཏྲི ཨཱུཏ-'ཡོ པཏ'ཏིཨཱུཏི, ཏགཱརཀུཏྲ གཱཏྟཏྲཕྲིསིསུ, མམྤཏྲཛཏྲིཏི མཾ
ཨཱུཏྲཛཏི, མམ གོཏྲསོ ཏོཏྲིཏི ཨཏྲིཕྱཡོ།

༡༠. ཨནུ

ནཏྲལཱགྲཀཏྲི སཏྟགིརིཡཱུ ཕྱུཏྲིཡཱུ ཏེཏྲ ཏོཏི, ན ཙ སཏྲེཏོཏི ཨཏྲ, ཏེཏྲཏྲ ལཱགྲཀཏྲཏྲཔི སཏྟགིརིཡཱུཡ གཱཾ ལཱགྲཀེ ཏྲཏིཡཱུཏི ཏེཏྲཏྲེཔི ལཱགྲཀཏྲམསྣ སཏྲཏྲེཏོ
སཏྲཏྲཕྱུཔཡོགཱཏྲཏྲཡམྤཏ-'ཡཾ སགཱིཕྱི'ཏྟཱདི, ཨིཏྲ ཀི ལཱགྲཀཾ སཏྟ གིརིཡཱུཏི པཏེཙྪ, [པཀྑོ (པོཏྲགཱི)] སགཱིཕྱི ཏེམིཏྲཏྲཡ གཱཕྱནཏྲཏི ཏེཏྲ, ཡཾ སགཱིཕྱི ཏེམིཏྲཏྲཡ
གཱཕྱཏི ཏཕྲི ལཱགྲཀཾ ཏྲཕཏི, ཡཏྲ'ཨཔི ཏྲཕཾ གཱམཏྲཙྪཱུཀཾ སིསྣམཏྲགྲཱི'ཏི སཏྲཏྲཕཡོགཱཏྲཏྲཡོ དཏྲཏྲོ, གཱཕྱཏིཏི སམཏྲཏི ཨཏྲ, གཱམཏྲཙྪ ཕྱཱུཀིཕྱི ཨཏྲིཏི གཱམཏྲཙྪཱུཀཏྲི,
ཨཕྱིཏི པཙྪི, གཱཏྲཙོ གིནཙོ གཱམཏྲཙྪཱུཀིསིསྣོ ཏེཏྲོ སོ ཏམེཕ ཏསྣེཾ ལཱགྲཀཾ གཱཏྲ ཕྱུཏྟཏི 'ཨཔི'ཏྲཏིན, ཨཕ ཡཏྲ ཕྱུཏྲིན ཏེཏྲོཏེཔི ལཱགྲཀཏྲམཏྲ ཏཕྲཔི
པརཕྲིཕྱཏིསཏྲིན ཏེཏྲཕྲི ཏཏིཡཱུ གཱསྣ ན སིཡཱུཏི ཙོདཡམྤཏ 'ན ཏེཕསྤི'ཏྟཱདི, ཕྱུཏྲཕྲིཕྱཏིསཏྲིཏྲཏི ཨཔཡཱུདཕྱུཏྲཕྲིཕྱཏིསཏྲིན, ཏཕྲཏི ཚཏྲིཡཱུ པཕྱཏོ ཏོཏི ཏེཏྲཕྲི
ཏཏིཡཱུཕྲིཏྲི... སམྦུཏྟཚཏྲིཡཱུ པཏྲཡ ཏེཏྲཏཏིཡཱུཕྲིཏྲནཏོ ཨུཔཔདཕྲིཏྲཏྲིཕྲིཏྲིཔི ཚཏྲིཡཱུཔཕྱཏོ... སམྦུཏྟཕྲིསསྤཏྲིཏྲཏྲིཏེཏྲོཔཔདེན ཡོགཱ ཏསྨིཾཡིཕ སམྦུཏྟི ཕྲིཏྲནཏོ, ཏཏྲ
ཏེཏྲཏཏིཡཱུཕགཱུསོ 'ཏྲནེན གཱུཡ'ཏྲི, ཨུཔཔདཕྲིཏྲཏྲིཡཱུཕགཱུསོ 'ཏྲཱཏྲམནུཕིཛཏཏི'ཏི, སཏྟགིརིཡམནུ ཕྱཱུཕསྣིཏི ཙ ཏེཏྲཏྲི ལཱགྲཀེ-པཕྱཏཕྲིཕྱཏིསཏྲི སཏི ཕྱུཏྲཕྲིཕྱཏིསཏྲིན
ཏྲཏིཡཱུ ཏྲཕཏི།

༡༡. སད

སདཏྲི-ནུཏོ ཕཏྲནེ པཏྲཏིན ཡོགོ གཱཕཏྲི ཨཱུཏ'པཏྲཏིནེ'ཏྟཱདི།

༡༢. ཧྣིནི

ཕིསལབླཕེནྣཏིཨླཏིནྣ ཧྣིནབྲིཏི ཕིསལསཏྲམིཏྲམླཏ, ཕིཛླནནཕྲཀཱརམླཏ-'ཧྣིནི'ཐླཏི, ཏིནླཏི ཨནུནླ, ཀཱཐཾ ཏེན ཡུཏྲཏྲཾ ཨུཀཱཐྲམླཏི ཧྣིནུཀཱཐྲསམྲཐྲམུཁེན ཕིབླཕེཏྲོ'ཏབླ'ཏིཨླཏིམླཏ, ཏབླཏི ཧྣིནེཐླཏིནླ ཕུཏྲེ ཏསྨིཾ, ཡཏོཏི ཨུཀཱཐྲསླརིཕུཏླཏེཀོ, ཧྣིནོཏི པཛླཕཏླཏེ(ཏོ ནེཀཱཐོ, སོ སླརིཕུཏླཏེཀོ ཨུཀཱཐོ) ཧྣིནབྲཕིསཡོ ཛྷཡཏི… ཏབྲིསཡེ ཏསྨ ཨུཀཱཐྲཏླ པཏྲིཏོ, ཧྣིནུཀཱཐྲསམྲཐྲོ པན ཨཏིསླཡནླཏིཀཱླཡ ཀཱླཡཙཱི གིརིཡླཡ གཏོཏི ཏཐྲསཾ།

༡༤. སཏྲ

གིཏྲཾ ཨླཏྲེཀྲམིཐྲཏ- 'ཨཏྲེཀཱླཏྲེཀཱིསམྲཐྲོ'ཏི, ཨཏྲེཀོ ཨསྨ ཨཏྲེཏི ཨཏྲེཀཱི=ཁླཏྲེ, ཨབླཏྲེཀཱིཕིནེམུཏྲེ ཨཏྲེཀཱླཏྲེཀཱིསམྲཐྲོ ཀཐམཕསླིཡཏི ནཏྲཏྲེཀཱི གོཙཱི སླུཡཏིཐྲཏ-'ནཕིནེ'ཐླཏི, ཨེཏི སཏྲོ ཏེཙུསྨི ཡབླཕུཏྲསམྲཐྲསླཏྲོ, ཏོཔསཏྲེནཡོགོཏི ཏནླ ཨུཔསཏྲེནཏྲེཀཱིནོཡོགོཏི ཨཏྲོ། ཏེཐཏླ སམྲཐྲསྨ ཨཏྲེཀཱསླཕྲུཔསཏྲེན ཡོགླ ཏཏོཔི ཀཱསླ ན སཏྲམླིཏྲཏ-'ཨཏྲེཀཱསླཏི'ཐླཏི, ཡབླ ཨེཀཱླཡེཕ ཕིཐྲཏྲེཡླ ཨུབྲཡགཏསླཔི སམྲཐྲསྨ ཛོཏིཏཏླ ཕིཛྷསཏླཏལཀྲིཡླ སཏྲམྲབླཕོ, ཨེཕམིཏྲ ཕླིཏི ཕུབྲི ཕུཏྲསམླཏྲེམཏིཏིསཏྲོ ཨླཏ-'ལཀྲིཏླ ཕིལ སཏྲམྲ བླཕོ'ཏི, "མླཏྲེཀཱླ ཙཏུརོཏྲཱ, ཁླརིཏྲྀ ཙཏུམླཏྲེཀཱླ"།

༡༥. སླམི

གིཏྲཾ སླམིཏྲམིཐྲཏ-'སསླམིསསམྲཐྲོ'ཏི, ཀཱླཡ གིརིཡླཡ ཛནིཏོཏི ཨླཏ-'པརིཕླལནླཏིགིརིཡླཡ ཛནིཏོ'ཏི, ཏཛྷཏི སླམིཏྲཔེཀྲོ ནཔུཾསཀནིཏྲེསོ, སམྲཐྲསླནེཀཕིཏྲཏྲ ཨླཏ'སབྲཐྲ སམྲཐྲེ'ཏི, ཨླཁླཡཏོཏྲིམསྨ ཨཏྲོ ཕིཏྲླཡཏི ཀླཔླཡཏོཏི, ནེཐྲོ-པནླཏོཐྲོ སླཁེན པཏེཔཏྲུ སཀཱླཏི པསིཏྲམནུཕནིཡམླནམཕྲསིཏྲཛྷ ཕིཏྲླཡམླནཾ ནེཐྲནྟམླཏ-'ཡབླ ཡོ ཀཱཏྲལླི སོ ནེཕནཏྲོ'ཏི, ཀཱཏྲལིཏྲམྲསིཏྲཾ, ནེཕནཏྲཏྲམཕྲསིཏྲམིཐྲཏ-'ཀཱཏྲལིཏྲནུཕླནེནེ'ཐླཏི། ཡཐེཕོཁླཡླཏྲེཏྲནཏྲེཕྲུཔསཛྷནཏོཕ ཚབྲི 'ཪཱཛྷོ ཕུརིསོ'ཏི, ན ཕིསིསླཏོ 'ཕུརིསམ ནཛྷ'ཏི, ཏམྲ སམྲཐྲཏྲེབྲཛྷཏཀཱནྲཏྲེན ཡོགཔི ཕིསིསནཏོཔ ཧྲཔཏི, ནཛླཏོཏི ཨླཏ-'ཏབླ'ཏིཨླཏི། བྲཏིརེཀཱསླཕླཏྲེཡཏྲིཏི ཀཱརཀཀྲཱཏོ བྲཏིརིཏྲཏྲ སམྲཐྲོ བྲཏིརེཀོ ཏཾ ཨླཕླཏྲེཡཏི ཕླཕྲེཡཏྲིཏི ཨཐྲོ, ཨུཏྲཡཏོཏི སཾཏོ སླམིཏོ ཙ, ཨཏྲེབྲཏྲཏྲེ པཛྷལླཏི བྲཏྲཏྲཏྲ པཛྷལླ སཏྲཀཱ [སླམིནོ (པོཏྲཀཱི)] ཏི ཨཏྲོ, སཏྲཀཱ [སླམིནོ (པོཏྲཀཱི)] ཏི པཛྷལླ, ན སླམི [ནསཾ (པོཏྲཀཱི)], ཨཏྲེཔཛྷལེསུ བྲཏྲཏྲཏྲོཏི པཛྷལླནཾ བྲཏྲཏྲོ སླམིཏྲོ།

༡༦. ཀཱཏྲུ

གཱིཾ ལཀཱཏྲོ-ཡཾ ཀཱཏྲུཨིཐྲཏ-'ཀཱཏྲརི'ཐླཏི, གཀྵཏི ཏེཕཏྲོཐྲོ ཀཱཏྲརི པཏིཐྲིཏྲཾ, པཙཏྲོཏནཾ ཏེཕཏྲོཐྲོ ཀཱསྨི པཏིཐྲིཏྲཾ གིརིཡཾ གཱརོཏྲིཏི སམྲཐྲོ, གཱརོཏྲིཏི ཙ ཨིམིནྣ ཨནུཏྲ བྲཔདེསོཕ སིཏྲྙ-ཡཾ ཀཱཏྲུ ཕོཏྲརོཏི ཀླཔེཏི, གིནཙཱི པཡུཛྷམླནོཔི སཀཱི ཀཱསྨི སཡམེཕ པཏྲནཏྲམནུཏྲཕཏྲིཏི'པཡུཏྲོ ཕླ པཏྲནཏྲཕེནླ'ཏི ཕུཏྲཾ ཏོཏི ཙོཏྲ-

པཏྲནཏྲཡ ཡོ ཀཱཏྲུ, ཀཱསྨཏྲཾ ཀཱུཏྲཏི ཀྲིཡཾ།

སླ ཀཱཏྲ ནམཕྲཡུཏྲོ, པཡུཏྲོ ཕླཏྲཡཾ ཏེཏྲཏི།།

ཏཐྲ ཕུརིསེན ཀཏྲེ ཨཕྲཡུཏྲོ, ཕུརིསེན གཱརོཏི ཏེཕཏྲོཏི པཡུཏྲོ, ནནུ གཱིརིཡླ-ཡམབྲཕཏྲེནེན ཀཱརཀྐྲེཀཱརཀེ ཏེཕ སླཏྲུཏི ཀཱཏྲཏྲ ཙ ཏྲུརཐེན, ཏཕླསཏི ཀཱཐམནེཀཱསླཏྲནསླཏྲེནླཡཾ གཱིརིཡཾ ཀཱཏྲཕ གཱརོཏི སུཁྲབླཕེནླཔརིཏྲྀསུཁྲབླཕེནླཏི ཕུཏྲཏི-

> ཀཱཏྲུཏོཏྲིསམུཏྲཏྲུ, ཕིཕིཏྲཕོཙནླཏིནླ [ཕཕིཕིཀཱཙ ཏསྨནླཏི ཕླཀྲཔཏྲིཡེ, པཕིཕིཀཱཙ ཀཱརཀཱཏྲཏྲམཏྲཕེཏིསྨཏྲེ ཀཱཏྲརིཀྲིཡླ ཨཏྲི ཏྲཕཏི ཕིཛྷཏིཐྲཏ ཏིཏཏྲེཀཱླ, ཏཏིཡཕླསླཾཕླཏ ༡༠༠, ཾཕླཏ ༢༤༣]།

དྲུཏཱདྱུཔཀཱརིཏྭེ, ཀཱཏུ ཕྲཱཏཱཔཱཏྲཱནཏཱ།།

ཨཡམིཏྱ ཨརྠཿ "ཀཱཏྱཪྻཾ སཀཱཪྻ ཨཧཾཤཾ ཀཱརཎཱདྱཾ ཨུཔྤྱཏྟཱ སམྦྷཱཝཱཏ, ཏཐཱཧི པཤིཏྭཱཀཱརཎསཏྭཱཔཱཔི པརསྱ ཀཱཪྻཡཏྟཕུཏྟྱདྷྱཀྟཱིཀཱརཎསྱ ཕཏི·པརསྱཱཔི ཙཔེཏྱ ཀཱཎྜཱཀཱ'ཏི, ཕིཕིཏྟཱཾ ཀཱརཎཱདྱཱཏི ཤུཔཏྟྱཱཏཱཾ, ཀཱཪྻཾ ཀཱིརིཡཱཡ ཨཱལོཙཏཱཡཱཏ དཱཾཡཱཏ ཙ 'དེཔཏཀྲཾ ཨཏྲ ཛྙཔཏི ཕིཙྪཏྟི'ཏི [ཤུཔཏྟྱཏཾཡཱཏ ཨཱལོཙཏཱཡཱཏ དཱཾཡཱཏཙ ཀཱཪྻནཱེཔཏྲེཏདེཔཏྲཾ ཛྙཔཏི ཕིཙྪཏྟིཏི (པཱཋཀ)], ཨཱདིསྟེཏ ཀཱརཎདྡེཾ (ཏཏྟྱཏ) པཕྲྱཨཱདྱཾ གཏཾ, ཨིམིཏྲཱ ཀཱཪཎཏ དྲུཪཾ ཨུཔཀཱརིཏྭེཔི ཀཱཏྱཡེཕ སཕྱཏྲཱནཏཱ སིཡཱ"ཏི, ཤུཏཔི-

སྭཱལྤཱདིནཏྟུ ཀཱཏྟཾ, ཏོཏིཕཱཙོཏཏྲཱནཔི།
ཡཏོ སཏྟཱ ཕུཏྲཏྟེ, མིཏྠཱཏྲྀསེཏ-ཏྲཱདིཏྲཱ།།

ཨཡམིཏྱ ཨརྠཿ "ཨཙོཏཏྲཏཱསྱི སྭཱལྤིཨསིཨཱདིཾ ཀཱཏྟཏྟྲཱཔཏི ཡཏྭཱཔཀྵིཏསཔྲཏྟཏཏནིམིཏྟཏྟཱཔེཔི, ཀཱསྟྲཏི ཙེ ཡཏོ ཀཱཪཎ ཨཏྲེ ཨཏཪཾ ཨསྟྲིཏྲིཤིསཏྟཱ ཕུཏྲི པཏེཔཏྲི ཨཏྲཱདིཏྲཱ མིཏྠཱཏྲྀསེཏཏྲཱཔཏི ཏསྟྲཱ སྭཱལྤཱདིནཏྟིཨཱདི པཀཱཏཾ, ཀཱཾ ཕུཏཾ ཏོཏི "ཨཙྪུཏྲ སཏྟྲཱ, ཨཙྪུཏྲ སཏྲཱཔཏྲཱ, ཏ ཏེ སཏྲཱ ཏྲྀཏྲེ ཕཏྲྀསྟྲི ཏྲྀཕྲཱཏསྟྲཱཔཏྲེ, ཏཐཱཧི—

ཨཙྪུཔེ ཕྲཱཀྲི སཾསཀྲ, དྲུཏཾ དཏྲེཏི མཙྪུཏི།
ཨཙྪུཏྲ དྲུཏསཏྲེཏ, དྲུཏཏྲ སཏྲུཏྲིཡཏི།།

ཏྲྀཙྪཔདཏྲཱཾ སཏྲཱཔཏྲ ཕིཡ ཏུཏྲ མིཏྲཱཏྲུསེཏ ཨཏྲཱདིཏྲཱ པཏ པཕྲྱཏྲཏ ཏྲྀཙྪེ ཕཏྲུཏེ ཨཕིཏྲཱསྟྲེཏེཏ ཀཱཪཎཏྲུཏིཏ སྭཱལྤཱདིནཾ ཀཱཏྟཾ ཏོཏྲི"ཏི། ཨཔ ཙ པཏ—

ཕཏིཀྲྀཏ པཕྲྱཏྲེཏི, སཕྲྱཏྲཱནཏྲ ཏེཏུཏི།
ཀཱཏྲཏྲཱམྱེཏི ཕུཏྲེཏི, ཀཱཏྲ སཏྲུཔ ཏྲཱཡཏི།།
ཨེཀཱསྟྲཱསྟྲུཏྲཔཏྲཱཏི, ཏྲེཏེཏ པརིཀཱཕྲེཏི།
ཀཱཏྲཾ ཀཱཪཎཏྲཏྲུ, ཀཱཏྲཾ ཙོཔཏྲཡཏི།།

ཕུཏྲེཏྲེཏི 'ཀཱཏྲཏྲེཤིསམུཏྲཏྲཏྲ'ཏྲྀཏྲེཏྲ, སཏྲཕྲཏི སཏྲེ ཏིཏྲཏྲ ཏོཏྲ ཕྲ ཏྲ ཕྲ ཀཱཏྲསཏྲྀཏྲིཡཏྲཕྲཏྲཏྲཏྲཔཙཏེཏྲཡ སཏྲཏྲཔ ཀཱཏྲ པཏྲིཡཏི, ཏེཡམེཏ ཏ ཕཏྲྀཏོཏི ཨཏྲྀ, ཨམུཏྲ ཕཏྲཏྲེཏི ཏྲཏྲིཡཏྲ ཏཏྲཀཱཏྲཡ པརིཏྲཏྲཕཏྲཏྲེ, ཏཏྲཏྲ ཏྲཔཏྲཏྲཏྲེ ཨེཀཱཏྲེཕྲཏྲཏྲཏྲ ཀཱཏྲཏྲེ ཏྲཡཏི, ཨཏོཡེཕྲཏྲཏྲཏྲཏྲསཏྲེཔི ཨཏྲུཪ ཛཏཏཀཱིརིཡཱཡ ཀཱཏྲ ཏྲཔཏི 'ཨཏྲུཪ ཏྲཡཏི'ཏི, ཕུཏཾ ཏེ—

ཤུཏྲསཙྪཏེཏོ [ཤུཏྲསཙྪཏོཏོ] ཏྲཕྲ, ཏྲཏྲཡཕཏྲཏྲེ པཏྲཏོ།
ཨཕསིཏྲཏྲ སཏྲཏྲིཏ, ཀཱཏྲ ཏྲཔཏི ཏྲཏིཡཱཨིཏི།།

སཏྲ ཨཙྪེཏ དེཔཏྲཏྲཏྲ།

ཀཱིཏྲཾ ཀཱརཾ ཏྲཏྲཏི ཨཱཏ-ཡོ པཏྲ'ཏིཨཱཏི, ཡོཏི ཡོ པཏྲཏྲ, ཨིམིཏྲ ཨིཏྲཾ ཏྲཔེཏི "ཀཱརཎཏྲཔཏེཏྲཡ ཤུཏྲཏྲཏྲཏྲཔེཔི ཀཱརཏྲཏྲེཏེཏི ཀཱརཎཏྲཏྲཏྲཏྲ པཤིཏྲ-ཡཾ ཀཱརཎཔོཏྲཏྲ"ཏི, ཨཏྲེཏཾ པཏེཏྲཏཾ—

ཡཾ པྲཏྱམིཏྲཾ གཙྪེཏ྄, ཀྲིཡཱཡུཀྟཏྲཱཎཾ།
གཱརྒཧཏྣཾ དེཝ྄ རོཧི, བྲཧྨཱཎྜརཱཛེདཧོཧི།།

ཏཏྲ ཡཾཔྲཏྱམིཏྲཾཏྟྭདེཝ྄ ཨིདཾ དརྴིཏ྄-"ན པཱཏྤཱརོ གིཙྪེ གཱརྒཾ ནཱམ ཨཏྲི, པྲཙཎྜཱཀྵཱཔཱསེན པཎ པསིདྡྷྭཱགཱརྒཧཱནསྱི ཕརསུཨཱདྲིནཾ 'ཕརསུ ཆེཏྲཱཏི, ཕརསུསྱི ཆེཏྲཱཏི'ཏི གཱཙྪུཨཏྲེགཱརྒཧཏྲསྱཔི, པསིདྡྷཏྲེགཱརྒཧཱནསྱི ཏདནནྟརདེཔྲིསེསསམྦྷཝེ ཐཱལྦྷུ པཙཏྲི'ཏི གཱརྒཧཏྲསྱཔི དརྴནཏོ པྲཙཎྜཱཀྵཱཏོཡེཔ གཱརྒཾ གཱུརཀཱི པྲིཏྲེཤཱ"ཏྲི, ཏཏྲ དུཔྲིཏྲཏྲི ཨཱུཏ-'དྲིཏྲ རོཧི'ཏིཨཱུདི, ཏཏྲ ཨསིདྡྷ ཆེཏྲཏྲིཏི ཐཱལྦྷཾ, ཙཱཀྲུཏྲ པསྡིཏཱབྲཧྨཎཾ། གིརིཡཱུནེམིཏྲཏྲ གཱུརཀཏྲེ ཨིམིཏྲ གཱུརཀསཏྲཱ ནེམིཏྲཔརིཡཱུཡཏྲམྲཏ། པཀཱཏི ཡཱུཏྲིནྟུཔོསྟྲོ གིརིཡཱུཡཱུཔྲིཏྲཱམྲཏྲཏྲ སམྤཏྲཏམཏྲཾ པྲིཏྲཡཏྲིཏི སམྤཏྲཡཀྵཱཏྲ ཀཏྲི སིཡཱུ, སམེཏ ཏྲཱཔཏྲིཏྲཏྲ ཏུ གིརིཡཱུཡ པྲིཏྲཱམྲཏྲཏྲེཔི གཱམྦྲཾ པྲཏྲམིཏྲཱཧྲཏྲེ ཏུཏིཡཱུ སིཡཱུ, སམཾ ཏྲཱཔཏི པྲིསམཾ ཏྲཱཔཏྲིཏྲཏྲ, ཏཏྲ དེཝོཧེནྲཏི དེཝོཧེ གིཏྲཏྲིཏྲཏྲ, པཙྪཀཏྲཏི པཙྪ པརིསྨཱཏྲཏྲ པཙྪཀཱ པཙྪཀཱི པྲཀྲཾ གཱཏྲ པསཔྲོ གིཏྲཏི པཙྪཔཙྪ གཱཏྲ གིཏྲཏྲིཏྲཏྲི ཕཱུཏྲིཀཱགཱུརེན 'ཏཏིཡཱུ པྲིཏྲཏྲཔོཔསཀྲཱུཏྲེ'གཱཏཾ, ཏཾ དརྴིཏུམྲཏ- 'པཀཱཏིཨཱུདྲིནྲི'ཏིཨཱུདི, ཡཏྲེསཾགཱརྒཧཏྲཔོཏི ཡསྨཾ གིརིཡཱུཡམེ སམྤཱགཏྲཏྲིནཾ གཱརྒཧཏྲཾ, ཏཾ གིརིཡཾ གཱཐཡཏྲིཏི སམྤཏྲཱཀྵྟེ, སཏྲཏྲེཔ པདཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲིཏྲཏྲརྟེ ཨཱུཏ-'ཏྲཱ'ཨིཏྲཏྲི, པཀཱཏིཡཱུཏྲིནྟུཔོཏི སཏྲཏྲིཏྲཱཡམཏྲིནྟུཔོ ཏྲཱཔཏི, ན ཏུ པྲཏྲཏྲཀྲཱཏྲཏྲིནེཏྲཏྲ, གཱརྟིཏྲ གཱམྦྲཏྲཏྲེ པཎ པཀཱཏིཡཱུཏྲིནྟུཔོ གཱཏྲིཏིཨཱུདི, ཏཏྲ གཱཏྲརིཡེཔ ཏཏིཡཱུ, ཡཾ ཡསྨཱུ ཨཀྲཱུཏྲཾ ཀོཏྲཾ ན རོཧི ཨཏྲོཙ ཀོཏྲཾ ཏྲཱཔཏྲིཏི སམྤཏྲཀྲྟེ, ནཏྲུཙ དེཝོཧ པཙྪཀཱ གཱཡསྲཏེཀྵ གཱམྦྲཏྲཏྲ རོཧེ དེཝོཧཏྲཏྲ གིཡཏྲ ཏཏྲ གིམྦྲཏྲིཏྲ'གཱཡསྲཏེཀྵ དེཝོཧཔཙྪཀཱ གཱརྒཧཏྲེ ཏྲཱཔཏྲེ'ཏྲ སཀྲཱཡཱུཏ-'ཏཔཏི'ཏྲཏྲི, ཨིདཾ པྲུཏྲཾ རོཧི-"དེཝོཧཏྲིསཏྲེན ཏེ ན གཱཡཏུཔཀཱི པྲཏྲཱམྲཏྲཏྲི, ཏཏི པཎ དེཝོཧཏྲཏྲཾ སཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲིཡཱུ ཏྲེཏིཏཏྲེ ན པྲཏྲཏྲོཔྲཔསརོ"ཏི།

༡༧. ས྄ཧ

ཡཐཱཀྲམམཱུཀཱམནགིརིཡཱུཡ ཐཱུཡཏྲཀྲཏྲཧེན གོམཏྲཏྲཏྲེན ཙ སམྤཏྲཾ དརྴིཏུཾ 'ཏཾ ཡཐེ'ཏྲིཏྲིམྲཏ, ཨུཏྲཏྲརཧམཏྲཾ དརྴིཏྲཔི ཨིམིཏྲ ཨཏྲིཔྲཡེཏྲཔི དརྴིཏྲིཏི པྲཏྲཾ 'སཱུཏྲེཔ ཐཱ'ཏིཨཱུདི, པུཏྲེན སཏྲཱཀཱརྟིཏིཨཱུདྲིསུ ཨཱུཀཱམཏྲདེགིརིཡསྲཏེཀྵ དེ གཱཏྲར྄ པཏྲཏྲཔྲཏྲཏྲཔྲསེན, ཏིསུ པཏྲཏྲེ གཱུརིཡསམྤཏྲཡཏྲཡེན ཐཱ ཝཏུཡཾཔྲཙནེན ཐཱ པཏྲཏྲེ གཱཏྲརི པཏྲཡོ, ཨིཏར'གཱཏྲརི ཏཏིཡཱུ'ཏྲེཔ ཏཏིཡཱུ སིཏྲ, ཏཏྲ-ཡཾ པྲཙཏྲརསྲོ-ཏཏྲཀོཏི མཀྲུམྲཏྲོཙོ དེཏི 'ཏཏྲེ'ཏྲིཏྲ, ཏྲེཏྲིཏྲིཡཏི པིཏིཏི པཏྲཏགཱཏྲ, ཏུལྲོཔི གིརིཡཱུསམྤཏྲེ པིཏྲཔུཏྲཾ པིཏྲཏ པཏྲཾ སཏྲཙོཏིཏྲཏྲ, པུཏྲོ-པྲཏྲཏྲཏམསཏྲཙོཏིཏྲཏྲ , སཏྲཏྲཔྲཏྲཔེཀྲཱུཡ ཏི པཏྲཏྲཔྲཏྲཏྲཡ པྲཔཏྲཾ, པིཏུརིཔྲཏྲཀཱཏྲེསཏྲཔྲཏྲཏྲིཀཱརྟྲ ཨཱུཀཱམནགིརིཡཱུ སམྤཏྲཀྲྟེ སཏྲེརྟྲཏི, ནེཏརསྲ སཏྲསཏྲིསཏྲཔརྟི, ཏཏྲ པྲིཏྲ ཏི སཏྲཏྲ སཏྲི ཡཏྲ པིཏུརིཔྲཏྲ གིརིཡཱུ སམྤཏྲཾ སཀྲོཏི པཏེཡྲེཏུཾ, ན པུཏྲཏྲ, ཨེཔྲཏྲཀཱརྟྲཏྲ ཨེཀཱཔྲཙནམུཔཏྲཏྲི, ཨཏྲཏྲ ཏི ཝཏུཔྲཙཏྲཾ སིཡཱུ, 'པིཏྲ པུཏྲ ཨཱུཀཱཏྲ'ཏི། (ཡདི) པྲུཏྲནཡེན ཏཏིཡཱུ སིཏྲ 'སིཏྲེ སཏྲཏྲཏྲཏྲ ནེཡམཱུཡ ཐཱ པྲིཀཱཔྲཱུཡ ཐཱ' ན ཙེཏྲ ནེཡམོ, ཏཱུཔི པྲིཀཱཔྲོ, ཏཏྲ གིམནེན ཡོགེཏྲ ཏྲཱུསཡེཏྲཏ-'ཨཔྲཏྲཏྲནེཡེཔ'ཏྲཏྲི། ནཡིདམེཔྲམིཏྲཏྲི པརིཏྲཏྲ། སཏྲཏྲཔྲམཏྲཾ པྲཏྲམིཏྲཾ ཕཱུཏི ཡོཛཏྲ, སཱུམཏྲིཡཱུཏི ཏྲེཏྲིཏྲིཏྲཏྲ སཏྲཏྲཡོཀཱཏྲ པུཏྲཏྲཔི གིརིཡཱུཏྲིསམྤཏྲཀྲྟེ པྲིཏྲཡཏི གཱཐམཏྲཏྲ སཏྲཏྲཡོཀཱ སིཡཱུཏི ཨིམིཏྲ ཨཏྲ པཡེན། ཨཏྲཏྲཏཧཏྲི སུཏྲེ "སཏྲཏྲེ"ཏི ཨཏྲཏྲཏཧཾ། པརིཡཱུཡཏྲཏྲི པརིཏོ ཨཡཏྲི ཨཔྲཀཱཏྲཏྲི ཨཏྲཏྲམནེནེཏི པརིཡཱུཡོ ཨཏྲཏྲ པཡོཛཾ ཡཏྲཏི པྲིཏྲཏོ, ཨེཏྲ ཙ པརིཡཱུཡཏྲཏྲམེཡཱུཏི ཏྲཱཔཏྲཏྲཾ, ཨཏོཡེཔ པྲིཏྲཔི སཏྲསཏྲཔྲཡོཀཾ ཏཔྲརིཡཱུཡཔྲཡོཀཾ ཐཱ སཏྲཏྲེན ཡོཀཱ པྲིཏྲཏྲཏོ ཨསཏྲཔི སཏྲཏྲིསཏྲཔྲཡོཀཱ ཡཏྲ ཏཏྲཏྲ གཱམྦྲཏི ཏཏྲཔི ཏྲཱཔཏྲེཔ ཏཏིཡཱུ... གཱམྦྲམྲཏྲེན སཏྲཏྲེན ཡོཀཱུ, ཡཐཱ"སྭཱུཏི སྭཱུནེ"ཏི། (༣-༡) ས྄ཧ པརིཡཱུཡེཏྲཏི སཧསཏྲཏྲ པརིཡཱུཡཏོ། པྲིསེསྭཏྲཏུཏྲཏྲཏཏོཏི "སཧཡུཏྲེ-པྲཏྲཏྲནེ"ཏི (༢-༣-༡༨) པཱུཎིནཱིཡ སུཏྲེ པྲིཡ ཨཔྲཏྲཏྲནེཏི པྲིསེསཏྲཏྲཏུཏྲཏྲཏཏོ།

༡༨. ལཀྵཎེ

ལཀྵཱིཡཏེཏྲཏྲཏི ལཀྵཎཾ སཏྲཏྲོ, གིཏྲཾ གཱམཏྲཏྲཔྲཏྲཏི, ཨཏྲི གཱུརིཡསྨཱུསམྤཏྲཱུ ཏཾཔྲཏྲིཏི པྲིཏྲཏྲིཏི མཀྲུམྲཏྲེན ཡཾཔྲིཔྲརཧཾ གཱཏཾ 'ལཀྵཎེ པྲཏྲམྲཏོ'ཏི, ཏམྲཱུཏྲིཡཱུཏྲཾ པཏཏི ཡོ ཨཏྲཾ'ཨིཏྲཏྲི, པྲཏྲམྲཏོཏི པྲིཏྲཡཏི... ཏྲཱམསྨ པཙྪཡཔྲིཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏོ, ཨུཔྲཏྲིཏི གཱཏེཏོ། གཱཙྪེཔྲཧརམྲཔཏྲཏྲ ལཀྵཎེ ཏཏིཡཱུ ཡཐཱ སིཡཱུ 'ཏྲིཀྵམྲཏི

ཕིཊྚྲན་མིཙྪུཏ ལཀྵཎམཏྱེ མ྄ ཐཕཱིཏི ཕ྄ཛེཤྲིཡེཏེ "ཨེཏྲུསྡུཏལཀྵཎེ"ཏི (༢-༣-༢༧) ཨེཏྲུསྡུཏཀྵཎཾ གཏཾ, ཏཀྴཎསི ནེཏྲལ ཙོདཡམ྄ཏ—'ནཎི'ཙྪུདི, ཨེཏྲུསྡུཏསྭ ལཀྵཎཏྱེ ཚཏྲིསམ྄སོ, ཨུཔཏྐསྷྨཏི ཐྲུཏསྭ, སྭམཙྪྭསྭ ཐེཏཀོ ཕིསེསོ པཀཱུར ཕུརྩུཏི, ཏཐཱཏི 'ཏིཏཏྲཱིན པརིབྷཱུཥཀཱམཏྲཱི'ཏི མཏྭསྭཏསྭམཙྪྭསྭ པརིབྷཱུཥཀཱཏསྭཀཱུར, ཏསྭརིབྷཱུཥཀོ པཏྱེ, ཏསྭ ཏིཏཏྲཱཾ ལཀྵཎཾ། ཨུཔལཀྵཎཏྱེཏི ཨེམིཏྲ ཨེཏྲུསྡུཏསྭ ལཀྵཎཏྲུཐླཔམ྄ཏ, ཨུཔལཀྵཎཏྱེ སཏྱེཏོ། ནཡིཏམཏྲིཙྪྭིཏི པརིཙྪུར, ཙཀྵཱཕཱཏི ཕིཊྚྲནཏྱེ ཨེཏྲ གསྭཙི ཨེཏྲུསྡུཏསྭཐླཔླ ཨེཏྲུསྡུཏཀྵཎཏེ པཡོཛཎཾ ན དིསྭཏི ཏཏྱེཕཏནཏོ, ཙཀྵཱཕཱཏི ཕིཊྚྲནཏིཏི ཨེཏྲུཏུ ཨེཏྲུསྡུཏསྭ ཕིཊྚུསཏྲཏསྭ ཨཏྲསྭ སཏྲཱུཔླ ཏཏིཡླཔཏྱེཡཾ ཏཾནེཕཏྱིཡླ ཡཐླཕུཏཾ ཏླཡམཏྟརེན ཏླཙྪཾ གིཙྪི པཝེསཊཎམཏྲིཏི སཙྪླཔཡམ྄ཏ-'ཨཕསྭ'མིཙྪུདི, ཨཙྪླཐླཏི ཨེཕམནཏྲུཔགཱསྭ 'ཨེཏྲུསྡུཏལཀྵཎེ'ཏི ཕཙནི གཏིཡམ྄ནེ སཏི, ཨེཏྲུསྡུཏཕླཏིནོ ཨུཏྟརམླསཀྲིཡླཏ-'ནཙྪ'ཏིཨླདི, ཕཏྟུཏྱེ ཕཙནསེསོ, ཙོ-ཕཏླརཎེ, ནེཕ སཀྲཱཏི ཕུཏཾ ཏོཏི, ཏུཏིཡླཕིཏླནསླམཏྲིཡླཏི "པཏིཔཏྲིཏི ཐླཀི ཙླ"ཏི (༢-༩) གསླ ན སཀྲཱཏི ཨླཏ-'ཨཏྲི'ཙྪུདི, ཨསཏི ཏི པཡོཛནེ སླམཏྲིཡཏྱེ ཐླཕོ། ཨཐ གམཏྲལུ ཕ྄ཛེཤྲི ཨསླཏི ཨླཏོ ཏཏིཡླ གསླ ན སེཡླ ཏླཏ-'གམཏྲལུ'ཨིཙྪུདི, གམཏྲལུསྭ སེཏསྭ ཙ ཨུཔལཀྵཎ ཐླཕིཏླཏུཕླཏླནཏོཏི སསྭཏྱཱ, ཨེམིཏྲ ཨུཕླཏླཏུཏོ སཕཙསི སཏཏྲཏམ྄ཏ, ཕིསིཐླཕཡཕླཏྲེཥྲིཏླཏི ཕ྄ཛེ གམཏྲལུཏྲ ཕིསིཐོཕཡཕོ, ཏསྭཏྲེཥྲོ གམཏྲལུ ཏིཏླཏི ཨཏྲོ། ཡེཏླཀྲིཏ ཕིགཏིཏ ཨཀྲིཏོ ཕིགཱུར ལཀྲཱིཡཏི ཏཏོ ཏཏིཡླ ཡཐླསིཡླཏི པརེཏི "ཡེཏླཀྲཕིགཱུར"ཏི (༢-༣-༢༠) ཨླརཀྲཾ, ཏཏླཏ-'ཡེནེ'ཙྪུདི, ཏཐྲ ཡསཏྲེཏ ཕིགཏླཕཡཕོ ཏེཏུཏྲེཏ ནེཏྲིཐོ ཨཀྲསཏྲེ ཙ སམུཏླཡཕཙནོ ཨུཕླཏྲེ ཏིཏླཏ-'ཡེནེཙྪུདི, ནཏུཙ གཱུཥྲིཏླཾ ནེཡཏགྲུཏྲེནམཏྲེཏླཡིཏྲ ཨཀྲིསཏྲསྭ པཡོགོ ན ཡུཏྟོ ཐླཕཏྲིཡླཐླཕླཏི, ནེས ཏོསོ, ལོགིཡོ-ཡཾ སཏྲསྭ ཕོཏླར, ལོགསྭ ཙ སཏྲཕྱེཡོགི གྲུཏུལཀྵུསྭཏྲཡོ ནཏྲི, ཏཐླཏི ལོགིན 'སླིསཕླཏི'ཡི ཕུརྩུཏི, ཙཀྲཱ སླིསཕླཏིཡི, ཡསྭ ཏུ ཏཏླཏར, སོ-ཀྲིསཏྲཾ པཡུཛྫཏིཕ, ཨཐཕླ སླམཙྪླཔཀྲམེ ཕིསེསོ པཡོགམརཏཏི, ཨཀྲི(ནླཏི) ཏི ཕུཏྲེ སཏྲེཏོ སེཡླ 'གིམསྭ ཕཏུམིཙྪིཏ'ཏྲེ ཏཏོ གླཊེཏི ཕུརྩུཏི, ནླཀྲིཏླ ནེཏྲུཔཡཏི སོཏླནོཏི, གིཙྪརཏི གླཊེཏི, ཨཀྲིགླཎམསྭེཏླཏོ གསླ ན སེཡླཏི ཨླསཀྲིཡགམཏྲལུ ཕ྄ཛེཤྲི ཨསླ'ཏྲཏ ཡོ ཕུཏྲེ པརིཙྪུར, ཏ མེཏྲོཕཏིསཏྲེ ཨླཏ-'ཏེཏྲླ ཕིཡ ཨཕྲསཀྲོ'ཏི།

༡༩. ཏེཏུ

གིམྶིཙྪི ཕཡེ དིཏྲཕླམཏྲིཡེཏྲི ཏེཏུ ནེཏུཡོ། ཨེགཏ ཏི དིཏྲཕླམཏྲིཡོཏྲ ཏཾཡོཀྲཏླཡ གླརིཡ (མ)གཱརོཏྲེཡི ཏེཏུ ཕུརྩུཏི སཏི སཏ གླརིཏྲུསཏི ཙ ཕིཏྲུརཕྲཙྪཡོ པཕླ(ཏ) ཏོ, ཏིན གླརིཡསྭ ཐྲེཏྲིཙྪུར, ཏིནེཕླཏ- 'ཨནིཕླཏཡཏྲེཡཱི'ཏི, གླརཊེ ཏཏིཡླཡླཏྲཕེ གླརཊམ྄ཏ- 'ཏཀྲཱིརིཡླཡོཀྲཏླམཏྲེ'ཙྪུདི།

༢༡. གྲུཊེ

ཨུཕླཏྲི ཕིསེསནཾ, པཏླཀྲཏྲུཏིཏི པརསྭ པཏྲཏླ(ཏིནོ) ཕིཏླཏླ ཡླཀྲཏྲུཏི ཛལཏླདིཏེཏུསྲིཏི ཨཏྲོ, ཨེམིཏྲ གྲུཊསཏྲེ ཡམཕྲཏླནཕཙནོཏི ཕཏཏི, ཡཙྪླཕྲཏླཾ ཏཕཏླཀྲཏྲུཏཏྲེ གྲུཊེཏླམསྭ 'པཏླཀྲཏྲུཏི'ཏི ཨཏྲམ྄ཏ, ཡཙྪི པརཏྲམུཕླཏླཡཏི ཏདཕྲཏླནམཏུ ཕླདཏྲུཔེནོཕླཏླཡམ྄ནཏླ, ཡཏྲ 'ཛལཏླ པཏྲོ, ཙཀྲཱ ཡཾ སླིས པཏླ, ཨཀྲི ཨེཏྲ ཏྲུམཏྲེ'ཙྪུདི, ཏིནེཕླཏ-'པརཏྲཏྲུཕླཔཏྲ'ཏྲེ, ཕླཕིཏླནཏྲེ "ཕིཏླཕླ གྲུཊེ-ཐིཡཾ"ཏྲེ (༢-༣-༢༥) ཨེཕཾ ཕིཏླཏཾ, ཨེཏྲིཡཏྲེཨླདིཏླ པཙྪམཱིཏྲུཔསྭཡི ཨཏྲིམཏཏླཕཾ དསྭིཏི, ཏིནེཕླཏ-'ཨུཏྲཡཏྲ'ཏིཨླདི, ནཏུ 'ཏོ པཙྪམླ'ཏི (༨-༩༥) སུཏྲེན ཏཏྲིཏཔཙྪཡཏྲསྭ གཐཾ པཙྪམླཏྲཏླ ཏླསཀྲིཡླཏ-'པཙྪམིནེཏྲེསི' ཨིཙྪུདི, ཨེམིཏྲ སུཏྲེན པཙྪམིཡླ ཕིཏླཏི ཡོཛཏྲ, ཕླ པཙྪམིཡླ ཕིཏླནཏོ ཏཏིཡླཏྲུཔེནཔི ཐླཕིཏཐྲཏྲེ ཙོདནམནསི ནེཏྲལ པཙྪམླ ཏླཏརཊེཡེཕ གླརཊཾ ཏཏིཡོཏླཏརཊསྭ ཙ པཚམོཏླཏརཀྲཏུཕླརིཏླཏུ མཏྲཏཏྲཏྲཏསྭེཏྲོ ཨླཏ 'པཙྪམླཡེཡི'ཙྪུདི, ཨཏྲླཕིན སཏླརནེརོཏྲིཏླཏི ཏཏིཡཏྲཏུཕླནི།

༢༢. ཚཏྲི

སསྭཏྲཕཙནིཏྲཡེཕིཏྲ ཚཏྲི སིཏྲཏི ཨླསཀྲིཡླཏ-'ཏེཏུསྲི'ཙྪུདི, ཏེཏུམ྄ཏ-'ཏཾ ཡོཀྲཏ' ཨིཙྪུདི, སཏྲསཏྲིསླམཏྲིཡླཏི སཏྲསཏྲིསཏླཏླཡ སླམཏྲིཡླ, ཏམེཕ ཕུཏཡཏི 'ཡཏྲ'ཨིཙྪུདིནླ, ཏེཏྲཏླཕཙགིཏི ཨཏྲརེནླཏི སསྭཏྲཱ, སསླཏྲཏིགཱརཊེཏྲིཏི ཏེཏྲཏྲསསླཏྲཏིགཱརཊེཏི ཨུཔཏྲིཏི, ཏཛྫཏྲནཡླཏི ཏེཏྲཏྲཛྫཏྲནཡླལཏྲེ སསྭཏྲཱ, ཐྲིཏིརེགིན ཏུ ཏེཏྲཏྲོ ཏཕཡཏྲིསླཏ-'ཡཏྲ པཕེ'ཙྪུདི, ཏེཏྲཏྲིཏིཔིཙྪུདིནླ སླམཏྲིཡམུཡདསྭིཾ 'ཕམསི ཐྲཏྭསྭ ཏེཏུནོ'ཏི ཏཏྲཏླཏརཊཾ།

༢༣. སཔྟ

ནམཱུཏིཐཱིཏི སཔྟཱིཏྱསྱ ཀེཙཱ ཀེཤྩི ཡདི ནམཱུནི སཱིཡུཾ ཏཏི, ཨཔྲཏྱཱནཱུཏིཐཱིཏི ཡིཡསཔྟཱིཏི, ཀིམྤྲཡོཛནཏྟིཨུཀྟེ པྲཡོཛནམཱཧ “པྲཡོཛནཾ ཀཱརིཡཏེཏྟསྱ”ཏི ཞིབྲཏྟཱཏ་ཏེཏུཔཐཙཙ།

༢༤. ཙཏུ

ཡསྨ སཙེཏནཱཡཱཙེཏནཱཡ ཡཱ ཀཱམྱཙི, ཕུཊྚཱཏུཀྲཏཀཱམཏྲ མཀྲཏེན སམྨཱཔདཱནཾ ན སམྦྷཱཔཏིཏི ཨུཀྟ-‘ཕུཊྚ’ ཨིཏྱཱདི, ཏིནཱཏི ཡཐཱཕུཏྲེནཐྲེན, ཐཱགཀྲཏྟེ དདཱཏིནེ དཱནཱགཱིརིཡཱཡ ཀཱམྱེན སམྦྷཱཛོཏྨཱནཛྷཱགཀཱརཀཾ, ཨིདཱནི སམྤྲདཱནལཀྵཎཾ སཕྲྕྗིདམྤྲཡིཀཱུཏུཀཱམོ ཨུཀྟ-‘ཏདིད’མིཏྱཱདི, ནཱིནཱཀཱརོཏྟིཏྲ ནིནཱཀཱརཀཾ, ཨུཏྟཱཛྷཡཏྟིཏྲཱཏྟཱནཾ, ཨཔཱཏུཏཱུཏྟིཏྲཱཏུཀྟཾ, ཏིསཾ ཕསེན, ཨིཏྲ སམྤྲདཱནཏྟིཏྲ ཕུཏྲཾ ཀཱཐིཏཾ, ཀིཏིཏི ཨུཀྟ-‘ཏྲཱཀྵཡཱཙཱཀཱཏྲིཀྵཡོ’ཏི, ཏཀཱདིཀཱི ཏཾ སམྤྲདཱནཾ ཕིཏྲཱཀིན དནྡིཏུམཱུཀྟ-‘ཏཏྲ ཏི’ཏྱཱདི, ཨཏྲཱསྨེནཱཏཱཏྲཱཏྲེན སམྤྲདཱནཾ ཏྲཔཏིཏི སམྦྷཱཏྲ, ཨཏུམཏིཡཱ ཨཏྲཱཏུཏྲེན, ཕིཏྲཱཀྲཏེཔྲྀཏེཏཀཱརཀེ ཏྲིཀྲཾ-ཏྲིཀཱམཏུམཏཏྲཏྟིཕྲཡེཏཱཏ-‘སོ’ ཨིཏྱཱདི།

༢༥. ཕྲད

པཡོཛནཔརིཡཱཡེ ཨཏྲསཏྲེ སཏི ཨིདཏྟེ པཡོཛནཾ པཏཱམཐྲཾ སཀྐཏི ‘ཏསྨེཏ’ཏྟེཨུཏི ཕུཏྲཾ, ཏསཏྲེཏེཏྲ ཕིཀཱཏིཡཏིསམྦྷཱཏྲ, ཨཏྲསཏྲེན ཏུ པཀཱཏིཡཱ, ཨཏྲ ཀཱཕནམིཏཏྟེ ཨིམིཏཱ ཕཙནིཏྲཡ མིཏིཏྲ ནཏྲི སམཱསོཏི ཏྲིཔེཏི, ཕིཀྲཏེ ཕཱཏྲིམིམཱཏཱཡིཕ ནིཕཱཏཏཱ སམཱསོ དཏྲཏྲ་སོ ཕིཀཱཏིསཏྲཾ ཨཏྲཱ, པཀཱཏིཏྲཱཕཙཏྲེཏྲཱགྲིཕྲིཡཏི, ཏཏོ ཏདཏྲསཏྲཾ, ཀོཡཾ ཏདཏྲ ཏྲཱཔོ ཏྲཏ-‘ཏདཏྲཏྲཱཔོ ནཱམཱ’ཏིཨུཀྟི, ནིམིཏྟཾ ཡུཕཱཏིཕིཀཱཏི, ནིམིཏྟཱཏྲཕཱཏིཔཀཱཏི ཏསཏྲེཏྲཏྲསཏྲེན ཙ ཀཱཏིཏྲ, ཏིསཾ སམྦྷཱཏྲ ཏདཏྲསཏྲཱ པཕྲཏྲིནིམིཏྟཾ ཏདཏྲཏྲཱཔོ ནཱམཱཏི ཨཏྲཾ, ཏེཏུ ཏེཏུམཏྲཏྲཕཱལཀྵཎོ སམྦྷཱཏྲ ནཱམཏི ཕུཏྲཾ ཏོཏི, པཏྲཏྲཕཏྲཏྲཀྲིཡཱཏྲཏི ཕིཏྲིཡམཏཏྲཱཏྲེན པཏྲཏྲཱ ཕུཏྲིསཏྲ ཨུཏྲཏྲཀཱ ཕིསེསཀཱ ཀྲཏྲ, ཡཏྲཱ ཕིཏྲིཡཏི ཏུཕྲིཡཏི ཏཕྲཏྲཏྲ, མིཏྲམཕྲཏྲཏྲམཏུཕཏྲཏྲཏྲ, ཡཏྲ ཨུཕྲཏྲིཡཏིཏི ཕཏྲ ཨུཕྲཏྲིཡམཱཏྲཕྲཀཱཾ ཏིཏྲཏྲེན ཕུཏཡིཏུམཱཏ-‘ཡཏྲ’ཨིཏྱཱདི, ཡཱུཏོ ནིམིཏྟཾ ཡསྨ དཱཏྲཾ ཏཾ ཏཏྲ ཕུཏྲཾ ནཏྲཱཏིམིཏྟཏྟེ ཡཏྲ ནིམིཏྟཕཏྲཱེཏྲཀཱཏྲེཏུཕྲཏྲཡཏི ཏཏྲ ནིམིཏྟཏྲཏྲཱཔ ཙཏུཏྲཱི སམྦྷཱཏྲ, ཏཏོ ཨཏྲཏྲནིམིཏྟཏོ, ནིམིཏྟནིམིཏྟིནཾ སམྦྷཱཏྲཏྲ ཨཏྲིཏྲཱཕཏྲཏྲཱིན ཏཏྲིཡ ནིམིཏྟེ པཡཏྲིཏི སམྦྷཱཏྲ, ནིམིཏྟཏྲཏྲ ཏེཏུཏཏིཡཱཡི ནཏྲཏྲཱཏྲིཡཱཏི སམྦྷཱཏྲ, ཀཱརཀཏྲཏ-‘ནིམིཏྟ’ [ཏེཏུ] ཨིཏྱཱདི། ཨུཏྲཡཏྲཏི ཡུཕྲཡ ཕྲཀཱཡཏི ཨུཏྲཡཏྲ།

པཏིཡམཱན ཀཱིཾ སཏྲིཕཙཏྲཡཱ པར ཕྲཏུཨུཏྲཱཀཱ ཡོ-ཏྲ སོ ཨཏྲོ ཀཱཏྲ ཡསྨ སོ ཨཏྲཀཱཏུཀཱ-ཏྲིཡཱསོ, ཨཏྲིཡཱསོ ཏུཏྲཱཏི ཨིམིཏཱ ཏིཏྲཏྲེཀཱཏྲཏྲཱཔི ཏུཙེསཏྲཱ-ཏྲིཡཱསེ ཏུཏྲཱཏྲ ཀཱཡཏཏྲཱཏི ཕདཏི, སྭ ཏུཙེ ཨཏྲ-ཏྲཏྲཱཏྲ ཡེསཾ ཏྲེ ཏདཏྲ, ཏིསཾ སམྦྷཏྲཏྲཱ པཏིཡམཱནཏྲ, ཨིམིཏཱ ཙ ཀཱིཏྲཏྲཱཔི ཏུཙེརཡཾ ཡསྨཱཕཏྲཏྲིཡོ ཡཱ ཏསྨ ཛནཀོ, ཏིསམུཏྲཏྲཏྲཱི ཨཏྲ, ཏཏྲཱཔི ཡསྨཱཕཏྲཏྲི སོཡ ཏསྨིཀཱཀཾ, ཨཛནཀོཔི སོ ཏཱཡ སཾསཏྲཏྲཱཏི ཏསྨིཡ པཏིཡམཱནཏྲ སམྤྲདཱནསཏྲཱ, ནཏུཛནཀཏྲ ཏུཡཱསཾསཏྲཏྲཏི ཏྲཱཔིཏི, ཨིཏྲཏི ཨིམིཏཱ སཀྐཏི ཨུཏྲཏཀཏྲཏྲཏཏྲཏྲཏཏུཔཀཱཾ ཏྲཱིཏི, ཨིམིཏཱ ཙ ཨུཏྲཏཀཏྲཏཏྲཏཏྲ ཏུཔཏྲམིཡ ཙཏུཏྲིཡིཏྲཏྲཏི ཀཱཏྲཾ, ཨཏྲཏྲ ཀཱཏྲིཡིཡ ཏིཏིཡི ཡིཏྲིཡིསྶ ཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲ [ཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲ] ཏི ཏཱཡིཏི, ཡིཏཱིཏྲཏྲ པཏྲཏྲཏྲཏྲ(ཏྲ) ཏྲཡི ཀཱཏྲཏྲཏ-‘ཨཏྲཏྲཀཱཏུ ཀཱཏྲ-ཏྲིཡཱསཏྲ’ཏི, པརེསམིཏཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏུ ཨིཏྲ ཀཱཕཏྟེ ཨུཏྲ-‘ཨིཏཏྲ’ཏྲཏི, ཏཏྟེ ཨཏྲམཏྟེ པཏྲཏྲཡིཡ, སཏྲཡི ཀཱཏྲཏྲཏྲཏ-‘ཨཕཏྲ’ཏིཨུཀྟི, ནཏྲི ཨཏྲོ ཀཱཏྲ ཡསྨ སྭ ཨཏྲཀཱཏུཀཱ ཏུཙེ, ཏྲཡ ཏུཙེཡཱ སམྦྷཏྲཏྲཱ པཏིཡམཱནཏྲ སམྤྲདཱནསཏྲཱ ཡེ པཏ ཨིཏྲཏྲཏྲཏི སམྦྷཏྲ, ཡེ པཏ ཨུཏྲཏུ ཏྲཏིསཏྲཏྲ, ཨུཏྲཏྲཏྲསཏྲཏི, ཀཱཏྲ ཨུཏྲཏི, ཏུཙེཡཱ, ཨུཏྲཏྲཡཱ ཨུཏྲཏྲ ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲེཏྲཏྲཏྲཡ ཏྲཏྲཏི’ཏྲཏྲ ཏེཏྲཏྲཏྲཾ ཨུཔཡལཀྲཏྲཏྲཏི ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲཔཡལཀྲཏྲཾ པཏྲཾ, ཨིཏྲ ཏུཙེཡཱ ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲཔཡལཀྲཏྲམིཏྲ པཏྲཏྲཏྲ སཱཏྲཏྲཏྲ མཏྲ ཏཏྲཏྲ… སཏྲིསཾ ཡཱཏྲཏྲམཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡཏྲ, ཏེན པཏིཡ སཱཏྲཏྲཏྲཏྲམཏྲིཡཱསཏྲ ཨཏྲཀཱཏུཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ ན ཏོཏིཏི ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི, ཏིསཾ ཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲ ཙེཏྲཏྲ པཏྲཏྲཏྲཏི སམྦྷཏྲ, ཨིཏྲཏྲཏྲཏི ཏྲམིཏི ཨིཏྲཏྲ, ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཨཏྲཏྲཏྲ པཏྲཏྲཡ ཨིཏྲ སིཏྲཏྲ, ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲ ཙཏུཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ, ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི “ཀཱཏྲ ཡཱ ཏྲཾ ཏྲཏྲཾ རཏྲཏྲ”ཏིཨུཀྟི ཏཏྲཏི ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ།

ཏནྟྲིཔྲཡོགཱདི ཏནྟྲིཏནྟྲཏྭེ པཡོགཱ, ཨུཏྤཏྟིཀྲམེ ཨཏྤཏྟིཀྲམེཏི ཏནྟྲེཀཱཀཱཏེཏྭཾ ཙཏུརྦྷདྲ-'ཨུཏྤཏྟིཀྲམེ ཏནྟྲསྨྲྀ'ཏི, ཨུཏྤཏྟིཀྲམསྱེཏི ཨུཏྤཏྟིཀྲམེ, ཏནྟྲཡདྲྀཏིམསྱབྷུམྤད-'པཏདྲྀ'ཏི, ཏནྟྲེཏི ཏནྟྲཾཏནྟུཏོ། སུཏྲཏནྟྲེཎ (ཏཾ ཏཾ) ཏེཡམེཎ ཏེཡམིཏཏྭཾ ཏིསཾཏིསཾ སམྤྲདཱནསཏྭཾ ཕིཏྲཡ ཙཏུརྠཱི ཕིཏེཏྲ པརེཏི, ཏཏྲ 'ཤིཥྱཱ ཏནྟྲཱུཔདེཤ'མིཏྱུཏི, སརྦྦ ཡོགཱསྱཱཏྲེ ཚཏྲཱི, ཏུཔེཏུཏེ ཤིཥྱཱཎྜིཀཱ བོདྡྷུཾ, ཨིཏྟྟེཏི ཨཏིམཏོ། ཏཏྲབྷཱུཏོཏིཤྱ ཏནྟྲཏྭཾ སཛྙཱཏཀཱཏྭཱ 'ཀཱཏྲཏྟེཏིསྦོསྱུཡཏྟུཎ'ཏི ཕྱུཏྲཾ, ཡཐཱཏི ཀོཔེཏི ཨིམིཏ ཀོཔཱཐ ཕིཪསཡཐྲད, ཡསྱཏི ཨིམིཏ ཡཾཀཱརཀཱཏྲེ ཕྱུཏྲམེཡ པཏྲམསཏི, ཡསྱཏི ཏཏྲིཪཾ, ཕུཏྲཱིཏི ཕུཏྲཱིཡཏི , ཏེཏེཡ ཕཀྲཏི-'ཡཏྲ སསྤྲཏྟྲཾ སུཏྲཱུསུཏྲཾ ཕུཏྲཏི ཏེམིཏྲིཀོ'ཏི, ཡོདྭཏྲཀཱལཏྲཏྲ ཛཏྲིཏི ཨིམིཏ ཨིཏཾ ཏཏྲིཏི "པཏིཕྲུབྲཱཀཱ ཨཱཕུབྲཱཀོཙ སུཙེཏི ཨབྲཏཔཀཱམེ པཏེཛཏནཏེཙ ཕཏྲཏི, ཡདྲཡམབྲཏཔཀཱམོ པཏྲཏ ཕུབྲཏོ ཏྲཕཏི ཏཏྲ པཏྲཏྲཡ ཀཱཏྲུ པཏྲཡིཏུཏྲེ ཙཏུཏྲི ཏུཔསྦྲཕཏི, ཡཏྲཏྲཔཏྲཏསྱི ཀེཕལམཱཏྲཀཱཕྱེཏ ཕཏྲམཱཏྲཾཏིསྱུ ཏེཕྱམབྲཏཔཀཱཏྲཏྲི ཨིཏམིཏཾ ཕོཏྲསྨཱཏི [ཀོཔིསྭཱསྨཱཏི (ཕོཏྲཀཱ)] ཏཏྲཏཱཀཱཕྱེཎ པཕྲཏཏསཏྲཏྲཡ ཀིརིཡཱཡ ཀཱཏྲུཏྲོ ཙཏུཏྲིཏྲུཔསྦྲཕཏི"ཏི, ཨིམིཏ ཙ ཕཏྲིཏེཡཕུཏྲིཀཱཏྲཱ ཛཡཱཏིཏྲོསྨཏི བྲཏྲིཏྲཏྲམཏྲ, སོ ཏི "ཨབྲཏཔཀཱམོ ཏྲམ པཪེཎ པཏྲིཏྲཱ ཏྲཕཏི ཏཏྲ པཏྲཡིཏུཡེཕ ཙཏུཏྲིཏྲུཔསྦྲཕཏི"ཏི ཕཏཏི, ཕུབྲཱཏྲཱཀིརིཡཱཡ ཡོ ཀཱཏྲུཏི ཕེཏཏྲཏྲཱིཎ ཕིཏེཏབྲུཏིཀཱཀཱཏྲཏྲ སཏྲཏྲཡ ཨུསྨཏྲཏྲཏྲཏཏྲོ ཕུབྲཏྲཏྲཡ ཀིརིཡཱཡ ཡོ ཀཱཏྲུ ཏོཏྲ ཡོཏྲ ཙ, སབྲཏྲཕི'ཏྲཏྲ'ཏི ཨིཏཾ 'ཙཏུཏྲིཡཱཡཏྲིམཏཾ ཏྲཱཡ'ཏིཨིམིཏ སསྤྲཏྲིཏྲཾ, ཚཏྲིཡཱ སབྲཏྲཡིཏྲཕཏྲཡཏྲ ཨིཕཏི ཨཏིཏེསོཏི ཨཱཏྲ 'ཨིཕཏི'ཏིཨཱཏི, ཏྲཕཱསྨྲཏྲ པཏ ཏྲཏྲིཡཏྲཏྲཏྲཏྲཏ ཡཏྲཡོཀཱཾ ཏྲཏྲ ཙཏུཏྲིཔི ཏ ཕིཏྲཏྲཏྲཏི, ཕཀྲཏི ཏེ'ཏྲཏྲ ཕཙཏེཏྲཡཏྲ 'ཨིཏྲཏིཏྲ, ཨིཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲ, ཀཱཏྲ ཕཙཏེཏྲཏི ཨིམིཏ ཕཙཏེཏྲཡ པཏྲཏྲཏྲཏ... ཕཙཏེཏྲཏྲིསྨཏྲ སབྲེསཾ ཀཱཏྲཀཱཏྲཾ, ཨཕྲཏྲཏྲཕཡོཀཱཏྲཏི ཨཕཏྲཕྲཡོཀཱཏྲ, ཏཏྲཏི ཨཔཏཡཏི, ཨུཔཏིཏྲཏི ཨུཔཏྲཏྲཾ ཨུཔཀཱམཏཾ ཀཱཏྲཏི, པིཏཡཏྲི པཏྲཏྲ, ཀུཏྲཏྲ ཨམཏྲིསཾ ཀཱཏྲཏི, ཏུཏྲཏྲཡོ ཀོཔཕྲཏྲཕྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏི སཏྲཕཏྲཏྲཏི ཏུཏྲཏྲཡོཕྲུཏྲཏྲཏྲ "བྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲ"ཏི (༡-༣༢) ཏྲཏྲ ཨཔཏྲཏྲཏྲམི, ཨིཏྲཡཏྲ ཏསཏྲཏྲ, ཨུཏྲཏྲཏྲཏི ཕུཏྲཏྲ ཏེམིཏྲིཀཱ ཨུཔཔཏྲིཏྲཏི, ཏྲཏྲཏྲཾ ཕིཏྲཕིཏི 'ཡཏྲཏྲཏྲཏྲ, པཏྲཡ ཡོཙཏི ཨུཔཔཏྲིཏྲཏི, ཀཱི ཡཏྲཏྲ-ཡམཏིཡམོཏྲཏྲ-'ཏྲཕཏྲཏྲ'མིཏྲཏྲི, ཡྲཙོཏུཏྲཡིཕ [ཡྲཙོཏུཡིཕ (ཕོཏྲཀཱ)] ཚཏྲཏི ཏྲཕཏྲམཡཏྲཡམོཏི ཨཏྲ, ཀུཏྲཏྲཏ-'སཏྲཏྲ'ཏྲཏྲི, ཨཏྲཏྲཡཏྲཏི ཨཡྲཙོཏུཏྲོཨཔི, ཕྲཏིཀཱཏྲཏྲ ཀཱཏུཏྲཏྲ ཏོཏྲཡོཏྲ ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ ཀཱཏྲཾ ཏོཏྲཏི ཨུཏྲ-'པཏྲཏྲཏྲཏྲ ཕིཏྲཏྲ ཀཱཏྲ'ཏི། ཏོཏུཡོཏུཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཡོཏུཏྲཏྲཡི ཚཏྲིཏུཡཾ ཏསྨིཏཾ, ཕྲཏྲཡཏྲ 'ཏོཏུ པཏིཀཱཏྲཏི'ཏྲོཕ ཕྲཏྲ ཏིཏྲཏི, ཏོཏྲཕྲིཏྲཏྲཀཱམཏྲཡིཏྲ, ཨུཏྲཏྲཡཏྲཏྲཏྲ ཀཱཏྲཏི ཨཏྲཀཱཏྲཏྲཏྲ། ཨཏྲཏྲཏྲཏི ཏྲཏྲཨཏྲཏིཕཏྲཏི། ཨིཏྲ པཏ ཏཏྲ པཏེཏྲཏྲཏྲཕཡི བཏུཡྲཏྲཀཱཏྲཏྲ 'ཏ ཏཾ ཏྲཕཏྲཏྲ ཏཾ ཨཏྲཏྲཏྲ'ཏྲཏྲི ཏྲཕཏི, ཨཏྲཕ ཏི བཏུཡྲཏྲཀཱཏྲཏྲཏྲ ཏིཕྲཏྲཏྲཏྲཡོ, པཙམཏྲཾ ཏྲཏུཕཏྲ མཏྲཏྲཏྲཏི པཙམཏྲཾ ཏྲཏུཔཾ, ཨིཏྲཏྲ ཡཏྲ ཏིཏྲཏྲཏྲཏྲཔི ཕིཀཱིཏྲཡཏི ཏཏྲ ཏེཏྲཕཀཱམོ, ཏཏྲ ཙ ཏེཡོཀཱཏྲཕ ཏཀྲཡོཀཱ ཏྲཏྲཏུཔ པཏྲཡཏྲཏི སཕྲཏེསཏྲཏྲཏྲཏྲཏཾ 'ཏ མཏྲཏྲཏྲ'ཏི, ཨཕཏྲཏྲཏྲཡིཕ པཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ, ཏཀྲཡོཀཱིཕ ཏེཡོཀཱཏྲ ཏེཏྲཕཀཱཏྲ ཏིཏཏྲ ཀཱཏྲཡིཕ ཏུཏིཡྲ, ཨཕཏྲ སཏྲཔི ཏེཏྲཕཀཱམེ ཕཙཏེཏྲཏྲ སཔྲིསཡིཡིཕ ཏུཏིཡྲ, སཏྲཏྲཏྲཡོཀཱཏི སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ པཡོཀཱ, ཙཏུཏྲཱིཾ ཨིཏྲཏྲཏི མཏྲཡཏྲཏི ཨིཏྲ ཙཏུཏྲཱིཾ ཨིཏྲཏྲ, ཕུཏ ཏྲཏྲ ཀཱཏྲཏྲཏྲ-'ཨཕ སོཏྲཕིཏྲཏྲཏྲཏ'ཏི, ཙཏྲཏྲ ཀུཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ "ཨཕ སོ"ཏི ཕྲཏྲ ཕིཏྲཏྲཏྲཏ 'ཏྲཏྲཏྲ མཏྲཡཏྲ'ཏི ཨིཏྲ སོཀཱཏྲ ཕུཏྲཏྲཏྲ ཨཏྲཏྲཏྲ, ཙཀཱཏྲཏྲཏྲ "ཤིཥྱཱཏྲཏྲ...པེ॰... སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ"ཏི སུཏྲ ཙཀཱཏྲཏྲ, ཙཏུཏྲཏྲཏྲཏྲ "ཏམོ ཡོཀཱཏྲཏྲཏྲཏྲ"ཏི སུཏྲཏ།

༢༨. པཏྲ

ཨཔཏྲཏྲཡཏི ཕིསིལིསྲཏི ཨིཏྲཏྲཏྲཏྲ, ཨཔཏྲཏྲཡ ཏྲཏྲཏྲ ཨཔཏྲཏྲ"ཏྲཏྲཏྲ"ཏི (༥-༨༥) ཨི།

> ཡཏོ-པཏྲཡཏི ཀིཏྲི, ཀྲིཡཱཕུཏྲཾ ཀུཏོཙཡི།
>
> ཙལཏྲཙལམཏྲཏྲ, ཏཾ པཏྲཏྲ པཏྲཏྲཏྲ།།

ཨིཏྲཡམཏྲ "ཡཏོཀུཏོཙཡི ཨཏྲ ཀིཏྲི པཏྲཨཔཏྲཡཏི སཡོཀཱཏྲ ཕྲ ཀིརིཡཱཏིམིཏྲཾ ཀཱམཏྲཏྲཏྲཀིརིཡཱཕུཏྲཾ ཕིསིལིསྲཏི སཡཾ ཕྲ ཨཔེཏི ཨཏྲཏྲ ཕྲ ཕིསྲཾ ཀཱཏྲཡཏི, ཏམེཕིཕིཏྲཾ ཙལཏྲ ཙལཏྲ ཕིསིལེསཔཏྲཏྲཏྲཏྲཾ པཏྲཏྲམཔཏྲཾ ཕཏྲཏྲ བྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲ"ཏི, ཏཾ ཡཏྲ ཏྲཕཏྲཏྲ ཕུཏྲཏྲ པཏཏི, ཕུཏྲིསཾ ཕྲཏིཏི ཕྲ, ཏྲཏྲ པཏྲཾ པཏཏི, པཏྲཾ ཕྲཏིཏི ཕྲཏི, སོཙ ཏིཏྲཏྲཏྲཏི ཕིསཡཏྲཏྲཏ, ཡཏྲ—

ནེཏྲིབྷྱཔྲིསཡོ་ གོཙཾ, ཤྲུཏྲིབྷྱཔྲིསཡོ་ ཏནྟྲ།

ཨནུམིཥྱཔྲིསཡོ་ ཏྭཧི, ཏིཏྭཕཏྲི སམྤྲིརཏཾཧི།།

ཏཏྲ ནེཏྲིབྷྱ ཕཙཱཪཔནྲིཏྲ གོཙཱ ཕྲིསཡོ ཡཏྲ སོ ནེཏྲིབྷྱ ཕྲིསཡོ ཕཏྲི, ཡསྱ-‘གཱམསྱ ཨུཀྟཾ’ཏི, ཤྲུཏྲིཊྚཻཏྲ ཀཪོཊ གོཙཱ ཕྲིསཡོ ཡཏྲ སོ ཤྲུཏྲིཕྲིསཡོ, ཡསྱ-‘ཕལྱཏཀཱ པྲིཛྙོཏཏི’ཏི, ཕལྱཏཀཱ ནེཏྲཱསྱ པྲིཛྙོཏཏི ཨཪྠཾ, ཨནུམིཥྱ གོཙཱ ཕྲིསཡོ ཡཏྲ སོ ཨནུམིཥྱཔྲིསཡོ, ཡསྱ‘སྭཕྲྟུ ཕུཏལིཔུཊཀཱཏི ཨཏྲིཏྭཔཏྣ’ཏི, ཨིཏྲ ཨཏྲིཏྭཔགྲཱཧེཎ ཤྲུཀྲཱིསཎམནུམིཥཱཾ, ཨཪྠཡིཔྲིཏྲཡམིཔ སཛྫ པརིཔུཏྲ པྲིཛྫཡཏྲཱིཏི ཎ གཱཙིཏིཎ སཛྫ པརིཏྲསྟྲིཡཏི ཏྲསོཏཀཱརིཀྲི, ཨསྲཕཏྲིསྟྲཱཏི ཕུསྠསྟྲཎེ ‘པཏཏྲཕཏྲིསྟྲ’ཏི གཱཪྴ-ཕསྟྲིཡཏི ཡེཎེཕཾ ཕྲིཕརཀཾ གཱཏཏྲསཀྲིཡཱཏ-པཏྣཎ’མིཏྲཏི། ཡསྱ གཱམསྲཏིཡུཏིཏྲ ཨིདཾ ཏྲིཔཏི “ཎ གིཕལཾ གཱཡསཾསགྲཱཡུཏྲགོཕ ཕྲིསིཡེསོ, གིཏྭརཏི བུཏྲིསཾསགྲཱཡུཏྲགོཔི, ཨཏྲི ཙེཏ བུཏྲིསཾསགྲ ཡུཏྲགོ, ཏཏྲཏི ཙེརཏི ཏྲཡཏིཏྲཏཾ ཡོ (ཏྲཡ)པེཀྵཱཧ སྟྲིཡོ ཏྲཕཏི, སོ ཡཏི སཾ ཙེཏྲ པསྟྲིཥྱཾ, ཏྲུཕཾ མེ མརཧཏྲི ཕྲིཏྭརིཏྲཾ ཏི བུཏྲིཥྱ པཕྲིཏི པཕྲུཥྱ ཙ ཏཏཾ ནེཕཏྲཏི, ཏཏྲ ཙེརཏི ཏྲཡཏིཏྲཏཾ ཡོ ཨེཀཱསྲ སིཏྲཾ ཏྲཕཏི སོ ཡཏྲིཾ ཙེཏྲ པསྟྲིཥྱཾ ཏྲུཕམསྲ མརཧཏྲི པསྟྲཏཾ ཏི བུཏྲིཥྱ པཏྲ ཏཏཾ ནེཕཏྲཡཏྲིཏྲཕཏྲིཏྲ ཨཕཏྲིསྟྲཕ སཏྲཏྲ པཙྪསྟྲི’’ཏི, པརེཏི པཎ ཨིཏྲཏིསེཥུ སཏྲཏྲ པཏེཕཏྲཕྲིསིསྟྲཏྲཀྲཏྲཡ སུཏྲེཏེཕ པཔཚྩ གཱཏཾ, ཨིཏྲ པཎ སྟྲམཛྫཕཙཎེཎེཕ སིཏྲཏྲ ཏཏཏྲཀྲཏྲཡ ཤྲུཏྲཏརཧེཏེཕ པཔཙྪིཏཾ, སྟྲིཏིཏྲཡཎཏྲཎཏྲི སྟྲིཏི ཏྲཡཎྲཾ ཨཪྠཾ ཡེསཾ ཏི སྟྲིཏིཏྲཡཎཏྲ ཏིསཏྲི ཨཪྠཾ, ཎཏུ སྟྲིཏྲཏྲཾ པཡོགཱ ཏྲཡཏེཏུ སསྟྲཕཏི ཎཏུ ཏྲཡཎཏྲཎཏྲི, ཎེས དོཥོ, ཏྲཡཎཏྲི རཀྲཱཎསྟྲཏི [སྟྲཡཎྲཏི རཀྲཱཎམུཕྲཏྲི (པོཏྲཀཱ)] ཏཏྲ ཏྲཡཏེཏུཏཾ ཕེཏྲཎ-ཡོ ཏྲཡཏེཏུ’ཏིཤྲཏི, ཨིམིཏྲ ཙ “སྟྲིཏྲཏྲཾ ཏྲཡཏེཏུ”ཏི (༡-༩-༢༥) ཕྲཧེཏིཡྲཎམཕྲཏྲཎསཛྫ སྟྲཏྲཕྲཏེཀྲིཔཏི, ཏཏཾཏི ཏྲཡཏེཏུཏཾ, ཏིསཏྲི ཏྲཡཏྲཡཎྲཾ, ཏྲཡམཏེཏྲཕྲཏསཀྲ, ཤྲུཏྲསོཏྲཏྲ, ཏྲཡཎ མཏེཏྲཕྲཏཏཾ པརེརཀྲཎཾ, ཡསྱ ཏསྟྲཎཾ ཏེཏྲེཕྲཏྲིམིཏྲ ཕཙཎེཏྲཡེཕ པཏྲཎཏྲསྟྲཏ, གོ ཏི ཡོགཡཾ ཕཙཎེཏྲམཏིཕཏྲིཏུ སགྲཱཏི, ཏཏྲཏི སཏྲེཕ ཏཏྲཡོ སཏྲགཱརགཱསཏྲིཡུཏྲཕ, ཏཏྲཡཾ གཱརགཱཕྲིཏྲཡོ ཕཙཎེཏྲཕསེཏེཕ, ཏཾ ཡསྱ ‘ཕལྱཏཀོ པྲིཛྙོཏཏི, ཕལྱཏཀཱཎ པྲིཛྙོཏཏི, ཕལྱཏཀཱ པྲིཛྙོཏཏི’ཏི། པཏྲཡུཏྲསྟྲཏིཡྲཏིཏྲ “པཏྲཊིསྟྲསཡུཀྟོ”ཏི (༡-༩-༢༦) སཛྫསུཏྲཾ པཙྪཀྲཱཏི, ཨསཡུཀྟོ ཨཪྠཏི སཏེཏུཾ ཨཏྲིཏྲཕྲིཏུམསམཏྲ ཨཪྠཾ, ཨཊྚེཏསཀཱསྱཨིཏྲཏྲིཏྲ ཤྲུཏྲཏརཧཏྲསྟྲཙེཀྲཏི, ཎཏུཙེཕམཏྲཾ ཕཏྲ ཡཛྫཏཏྲསྟྲསཡུཏཏྲཾ ཕུཏྲཾ, ཏཾ གཱཐཾ ཨཊྚེཕཎསྟྲསཡུཏཏྲཾ, ཡེཏྲསཡུཏཏྲསྟྲཕཏྲིཏྲཾ པཏེཕྲཏཡཏི ཏྲསཀྲིཡྲཏ-‘ཡཛྫཏཏྲཎབྲིཏྲཕོ’སྟྲཏི, ཨསཡུཀྟེཏྲིམསྲ པཙྪཏྲཏརཧཾ པཏེཕྲཏཡཏི ‘ཡོ པཎེ’སྟྲཏི། “ཕྲརཧཏྲཎམིཏྲཏྲོ”ཏི (༡-༩-༢༧) སུཏྲེཏྲཾ, ཏཏྲཏ ‘ཕྲརཧཏྲཎ’མིཏྲཏི, ཕྲརཧམཏྲ ཡེསཾ ཏི ཕྲརཧཏྲ, ཨཕཏྲིམཏྲཕཙཎེཏྲཡཏྲི ཕྲིསིསཏོ ཕྲིཏྲཎམཏྲརེཏྲ ཕཏྲིམཏྲ ཕཙཎེཏྲཡཾ, ཕྲིསིསཕྲིཏྲཎེཏི ཨིཀྲཏཏི ཕྲིསིསཕྲིཏྲཎེ, ཙེཏྲསྟྲཕཏྲིཕཙཎེཏྲཡསྲཎ ཙེཏྲཏོ ཕུཔཾ ནེཕྲརཡེཏི ཏྲཕཏི། “རཀྲཱཎཏྲཎམིཏྲཏ”ཏྲི (༢-༦-༣) སུཏྲེཏྲཾ, ཏཏྲཏ-‘རཀྲཱཎཏྲཎ’མིཏྲཏི, གིསཏྲིཏི གཱཏྲཡཎཏིགཱ ཏསྲེཏི། “ཨཏྲརཏྲཎེ ཡེཏྲཏསྲཎམིཏྲཏྲི”ཏི (༡-༩-༢༨) སཛྫསུཏྲསྟྲརཏྲཾ, ཏཏྲཏ-‘ཨཏྲརཏྲཎེ’སྟྲཏི, ཨཡསུཔཊྚེཕོ ཡཏི སཾ པསྲཏྲིཏི སསྟྲཏྲཾ, ཏསྲཎེ དོསཾ ཏཀྲེཏི ‘ཏྲཎ’མིཏྲཏིཏྲ, པེསཎམསཀྲཱརཡུཏྲགོ ནེཡོགོ, ཨཊྚེསཎཾ སཀྲཱརཡུཏྲགོ, མཛྫསྟྲཏྲ སིསྟྲ ཨཏཾ གཱཐཀྲམ བྲཕཏིཏོ ཏྲཡསྟྲིཏི ཨཏྲརཏྲཎེ བྲཕཏྲཎ ནེམིཏྲཾ, ཡེཎ ཨཏྲཪྠ ཨདསྲཎམིཏྲཏྲིཏི སསྟྲཏྲཾ, ཨཏྲརཏྲཎེཏི ནེམིཏྲསཏྲསྟྲིཏྲཡཾ, ཨཪྠ ཨུཀྟ-‘བྲཕཏྲཎནེམིཏྲ’ཏྲི, བྲཕཏིཏཾཏི ཨཏྲརཏིཏོ, སྟྲམཾ ཤྲུཔཊྚེཡོཏྲཏིཏྲ ཤྲུཏྲཏརཧཏྲསྟྲཏ, བྲཕཏྲཎཏྲཾ བྲཕཏིཏཏྲཾ, “ཨཏྲརཏྲཎེཏི གཾ ཙེར ཎ ཏིཏིཀྲཱཏྲི”ཏི པཙྪཏྲཏཾ པརེཏི, ཏཕྲཏེཕྲཏཡསྟྲཏ-‘ཡཏྲཏྲསྟྲཎ’མིཏྲཏི, ཙེར ཎ ཏིཏིཀྲཱཏྲི (ཏྲ), ཏ ཏི ཡོ ཙེར ཎ ཏིཏིཀྲཱཏི ཏེཏི ཨཏྲཪྠ ཨདསྲཎམིཏྲཏྲིཏི ཎ ཨཏྲརཏྲཎནེམིཏྲཾ, གིཏྲུཔཀྲཏནེཕཏྲཾ, གིཏྲུཔཀྲཏནེཕཏྲིཡྲཏི ཨེཕཾ མཛྫཏི “ཏྲཏྲཏྲརཏྲཎམེ (ཕྲཕསེཡཾ), གིཏྲུ ཏཏྲིམིཏྲ པཀྲཏནེཕཏྲིཔི, ‘ཤྲུཔཊྚེཡྲ ཨཏྲརཏྲཡཏྲི’ཏཏ ཕྲིཏྲཡུཔཀྲཏསྟྲཕམཏྲརཏྲཎསསྟྲཏམེཕ སསྟྲཕཏྲི’’ཏི། ཨིཏྲཏིཀྲཏཾ གིམཏྲཾ ཨདསྲཎེཏྲཡཾ སཏི སཏྲཔི ཏསྲཎེ ཡསྲསིཡྲ’’ཏི ཕུཏྲཾ, (ཏཾ) པཏེཕྲཏཡསྟྲཏ-‘ཨདསྲཎེཏྲཡསྟྲེ’སྟྲཏི, སཏྲིཔི ཏསྲཎེཏི ཤྲུཔཊྚེཡེཎ ཏསྲཎེ སཏྲིཔི, ཏཏཾཏི ཤྲུཔཊྚེཡཏཾ, ཨཕཏྲིཏྲཔཏྲ ཨེཕྲཏི ཤྲུཔཊྚེཡསྟྲཕཏྲིཏྲཔཏྲ ཨེཕ། “ཤྲུཏྲཏཾ པཡོགཱ”ཏི (༡-༩-༢༩) པརཕཙཎཾ, ཏཏྲཏ ‘ཤྲུཔཡོགཱ’སྟྲཏི, ནེཡམཕུཏྲཱཾ ཕྲིཛྙགཏཏྲསུཔཡོགོ ཏྲཏྲིཕྲིཏཾ, ཤྲུཔཡོགཕཙཎསྟྲམཏྲིཡྲ ཕྲིཛྙགཏཏྲཾ སིསྟྲཕཏྲཾ ནེཡམོ, ཏཏཾཏི ཤྲུཏྲཏཾ། “ཛྙེགཏྲཏོ པགཏྲི”ཏི (༡-༩-༣༠) སཛྫསུཏྲཾ གཏཾ, ཏཏྲཏ-‘ཛྙཏྲཏྲསྟྲ’ཏིཤྲཏི, ཛྙེཏོ ཨཪྠཾ ཛྙཏྲཾ, གིཏཾ ཛྙཎཾ, ཏཏཾཏི ཛྙེགཏྲཏེཏུཏཾ, པགཏིསཏྲེཎ གཱརཧམཏྲཾ གཱཏེཏཾཔརེཏི ‘ཡུཏྲ པཪོཏྲ ཛྙཡཏི’སྟྲཏ ཡུཏྲཏེཏཾཔི ཡསྱ སིཡྲ’ཏི, ཏུཡིཏྲཾ (ཏི) གཱརཧཾ ཤྲུཡྲཏྲཎགཱརཧཾ སཏཀཱརིགཱརཧཙྪ, ཏཏྲ གཱརིཡེཎྲཏྲིཏྲཏེསོ ཕྲཏསྟྲ མཏྲིགཱཡིཏྲ ཤྲུཡྲཏྲཎགཱརཧཾ, ཏསྟྲེཕ པཎ ཏཏྲཙཀྲཱཏི (གཱརིཡེཎ ཏྲིཏྲཏེསོ) སཏཀཱརིགཱརཧཾ, ཏིསྟྲུཡྲཏྲཎགཱརཧསྟྲེཏ གཱཏཧེ’སིཏྲ སརཾ ཛྙཡཏི’སྟྲཏིཕ སིཡྲ, ཎ ཏུ ‘ཡུཏྲ པཪོཏྲ ཛྙཡཏི’སྟྲཏ, གཱརགཱཏྲརཕཙཎེཏྲཡཏྲི ཨིཏྲ གཱརགཱཏྲཏྲེཕཙཎེཏྲཡཏྲི ཕྲཧེཎ ཏྲཡིཏཏྲཾ... ཨིཏྲཏྲརེ སསྟྲཏྲ ཕཙཎེཏྲཡཔི སསྟྲཕཏྲ, ཏཏ ཏིཏྲཏྲིཏི ཏཏྲཏྲ, ཏིསཾ, ཡོགཱ-ནཛྫཏྲཕྲཏི ཕྲཏྲརིགཱཛྙོ, ཏཏྲ ཏྲཡཏྲ ཡོགིཡྲ, ནཕཏུ པཏེཕཏྲཏི ཡོགཱཕཙཎེཏྲམུཡྲཏྲིཡ

ཨཏམེཥ ཥཊྣཱིཾཏི སཱཀཱཾཀྵཱཾསཡེན ཥཊཀྵེ ཥཊྐ, ཏཕྱཻཝཏྲྐ ན རོཧིཏི ཨརྦུ། "པཱརྩྭཾ ཀྵཔཏིསྣཱ"ཏི (༡-༩-༣༡) སུཏྲེཾ, ཏཏྲད-'ཀྵཔཏིསྣཱ'ཏིཝྲཏི, པཙམར྄

ཝུཔལབྡྷེཏི ཨཏྲཱཀཐཎེན ཛྙཱཏྲྀ-ཧ ན སམྦྷཝཏྀཏི ཥཏཏི, ནཏི ཏིམཥྞ གཏྲྀཡ ཀཱཏརྠཾ, སྣ ཏི ཨཀྲྀཏེ ཨེཥཱཀཱཏརཾཏེ ཝུཥྞཏྐ , ཏིམཥཏི ཏུ གེཥལཾ པཙམར྄

ཝུཔལབྡྷཏི། "ཛཱཏྲཀྵཱུཥིཏྣམཔམྤྲདནྟྲཏྱཏྲུཔསཏྲྀནཾ"ཏི (༡-༩-༢༩ཥྣ) ཥུཏྲཾ, ཏཏྲད-'ཥིརམཀྵྲེ'ཏྲུཏི, ཛཱཏྲཀྵཱུཔམྤྲདྲྐྲཏྲུཡོཝཱ པཏ ཀཱམྣེཀཱརཀཥཙཙནཀྵྣ ཏིམྣཏྲཏི ཥུཏྲཾ,

ཨཱཥཏྱེཥཙཙནཀྵྤི པན ཏིམྣཱཀཱ 'ཛཱཏྲཀྵཏི ནུཏིཏེརཱཾ ཕྣཕྣ'ཏི, ཏཧྣ པཱམཏྲྀཏིཏིཔི ཀོཏིཥ པཏེསིཀྵཱུལྐྲྀ། "ཨཀྵུཏིདིཏརཱིཏི ཏིསྣཱསཏྲུཏུརཔཏུཀྵིཏི ཡུཀྟེ"ཏི (༢-༣-༢༥)

སུཏྲེཾ, ཏཏྲད-'ཨཀྵུསཏྲཡོཀཱ'ཀྵྲཏི, ཡཏྟི ཏེཥཏྲཏིཏྟ, "ཨཀྵུཨིཏྲཏྲཀྲཏཾ, ཏེན པརེཡུཡཥྤཡོཀཱཔི ཀྵཔཏྲི"ཏི ཨཀྵྲེཏི ཀྲཀྲཏྲ ཡུཏ-'ཀྲེཀྵ ཏེཥཏྲ'ཏི, ཡུཏྲསཏྲཱ

ཏུརཐྲ ཡུསཔཎྣཡཏྟ ཡུཏྲ ཏུར ཀྵཔཏྲི(ཏྲྀ ཡུ) ཕྲཏྲིཡཏིཏྲྀཏ'ཡུཏྲསཏྲ ཏུརཐྲ'ཏི, ནེཏྲེཥྣཏྲནཔཏེཡོཀྲཱིཏི 'ཏེཥཏྲ སྟུར'ཏི ནེཏྲེཥྣཏྲཥྣ ཀཱམྣཱ ཡོ སོ ཏུཏིཡོ, སོ

པཏེཡོཀྲཱ། ཏིསྣཏིསཀཱལཡུཏྲཾ ཏིསྣསཏྲཏྲཏེན པརེཀྲཱཏརཏ ཡུཏ'ཏིསྣ ཏིསཀཱལཡུཏྲཾ ཡོཀཱ'ཏི, ཡུཏྲིཥ སམྦྷཏྲཏིཡུཏྲིཏི ཀཱལཡུཏྲིཡོཀཱ ཡུཏྲཏརཀྵཏི,

ཨཀྵུཏྲརཔཏཡུཏཡུཏིཔཀྵུཡཡོ ཀཱཏྲིཏ ཀོཏྲཏཏཾ། "པཏྲཀྵྣིཡིཏྲཏེ ཡུཀྵྤི ཀཱམྣཏྲུཔསཏྲཾ "ཨཏྲེཀཱརཀྵེ ཙཡཔསཏྲཏ"མིཏི (༢-༣-༢༨-ཥྣ) ཥྣཏྲིཀཱཾ, ཏཏྲཏ'ཡཏྲ'ཀྵྲཏི,

ཡུཥྤཀྵཡཥྣ ཡཏྲཥྤཡོཀཱ, ཏཥྣཏྲ ཙེ ཀཱམྟྲཏི, སོ ཡུཥྤཡོ, ཏྲཡོཔ ཡུཔཡོཔཏྲཥིསེསོ, ཥྣཥྣཏ སྣཏྲུཡཏ པེཀྲཏི ཡུསཏེ ཡུཔཥིསིཏྲ པེཀྲཏྲིཏི ཨིདཾ ཥིསཡོ པཏྣཥྣཾ

ཡུཏྲཾ ཡཥྣཏི ཀིརིཡཥིསིསཏེ སམྣསོ, ཥཀྲཥྣཏསཏྲཏྲཥྣཏེསུཔི ཥྣཥྣཏརཏ-པཀྲམཏཡེསསཏྲཥྣ ཥྣཥྣཏ (ཡེཥྣ) ཥཏྲིཏུཔེཏ ཥཏུམིཏྲྀཏི ཏཥྣིཏུཥྣཏ-'ཏཥྣཏི'ཀྵྲཏི, ཨཔཀྲམཏི

ཏཏ ཏཾ ཏྲྀཏཏྲི ཏཏ ཥྣཥྣཏཏ ཏཥྣ ཏཏྲྀཏ ཏྲྀཏཾ ཙཀྲཏྲིཡཾ ཨཔཀྲམཏུཔཡུཏྲིཏྲྀ, ཨཥཏྲིཀྵཔོ ཥྣཥྣཏཥྣཏི ཥིཀྲཡཏི, ཡེསཏྲེ ཥིསེསིཀཱཾ, ཏ ཏྲིཥཀྲཙཀྲཏྲེ

"ཨིཏྲིཡེསུ ཙཀྲཏྲིཡཾ ཙཀྲུཀོཡཀཱཏ-ཀྲཏྲསུཏུམཀྵཥེན ཏེཀྲཏྲཥྣ ཥིཥྣཡཻཀྵཥཏྲཾ ཥིསཡཏེསམུཔཀྲཥྣ སཀཱལམཏྲཏྲ ཏེཐཾ པཥྣཏི རཾསིཏྲུཔེན, ཡཐ ཀཱཏལྣ སྣུལེ གེསྣ

ཨཀྲེམཏཏི, ཏཥྣ ཀྲྀཏེཏྲིཡཱཏི"ཏི, ཨཏྲིཏྲཏནེསཏྲི ཨིཏྲིཡཱཏྲིཏྲཏཏྲཾ ཙཀྲུཀོཡཀཱཏེསཾ, ཥིསཡཥྤཥཏྲིཏི ཀོཙརི པཥཏྲི, སཏྲིཡཱཏི ཨིཏྲིཡཡཔཏྲཥྣ, ཨཏྲིཏྲཏ མཏེཏྲིཡཾ

ཏྲཔཛྙཏིཏི སསྣཏྲ, ཏཏྲིཏི ཥྣཥྣཏཏ, ཨཔཀྲཏྲཏི ཨཔགཱམནེན, ཡཛྙཔི ཙཀྲཏྲིཡཾ ཙཀྲུཀོཡཀཱཏ ཝཏི ཏེཀྲཏྲཏི, ཏཥྣཡིཥྣཥྣཏྲཏྲཥཙཀྲུཀོཡཀཱ ཏེཀྲཏྲཏྲིཏི ཥྣཥྣཏཥྣུཔཥཏྲིཏྲཔོ,

ཡེསཏྲུཏི ཁཏེཀཱཥྣཏྲིཏཏུ, ཨིཏྲིཡཱཏྲིཏཏཥྣཏྲ ཥིསཡེ ཥིཀྲུཀལཀྲཏཾ ཀཱརིཡཾ ཀཱརཏྲེ སྣིལེཏྲཏི པཏྲཀཱཏྲིཏེ, ཨཏེཏྲིཡཱཏྲིཏྲཏརོས ཏེཏི སསྣཏྲ, ཏཏྲིཏི ཥྣཥྣཏཏ, ཡེསཥྣཏྲཏི

ཁཏེཀཱཥྣཏེཏོཥ ཏཥྣེཏི, ཨཏྲ ཏི ཙཏྲར པཀྲ པཏྲཀཱཏྲེཏེཏྲིཡཱཏེ, ཨཥྣཏྲཀཱཏྲེཏེ, ཙཀྲུསོཏྲཏེ ཨཥྣཏྲཀཱཏྲེཏེ སིསྣཏེ ཥུཏྲཥིཔརིཏྲཏེ, ཙཀྲུཡེཥ པཏྲཀཱཏྲེ སིསམཀྲུཨིཏི,

ཙཏུསྱེཥ ཏིསུ པཙམཔཀྲཏཡམུཔཙཏུསུ པཏེཥྣཏིཾ... ཏཕྱེཥྣཏཏེཏེཏརེསསྣི པཏེཥྣཏིཏྲ, སཏྲསྣམཡེཀཥྣཏྲརཀྲཏྲསཏྲསཏྲཥྣཏི ཨིདཾ ཨཔུཏྲམིཥ ཏིསྣཏི... སཏྲསཏྲཥྣིམཥྣ

ཏྲཏྲཥཙཏྲཔཡོཀྲིཏྲེན སོཀཱཏསམཡཏྲཀྲུཀྲཥྤཥཏྲིཏྲཾ, ཁཏེཀཱཥྣཏེཏྲཾ པཏ ཏེཥྣཡེཏཾ སུཏྲརམེཥ, མཏསིཀཱཏྲཏྲིཡཏེསཏྲིན ཙཀྲུཏ [ཙཀྲུཏྲ (པོཏྲཀཱ)] ཨཏྲེཏ ཏྲུཥཏཥཐཀཱམོ ཙ

ཏསིཏ, ཡོཀྲཱཏེསིཏི ཏཥྣཏཡོཀྲཱ པཏེས། "ཡུཀྵཏྲུཏྲེསུ ཙ པཙྪཱསྣི ཥཏྲཏྲ"ཏི (༢-༣-༢༨ཥྣ) ཥུཏྲཾ, ཏཏྲད-'ཡུཀྵཏསཏྲཏ'ཀྵྲཏི, ཡུཀྵཏྲུཏྲེསུ སྣམཙྪེཏ པཙྪཱསྣིཥིཏྲེ-

ཏིཥྣསཀྲཾ ཏསྣིཏུསྣཏ-'ཨཔཥྣ'མིཀྵྲཏི, ཀཱམྣཏི པཀྵོ, ཏེཥཏྲསྣིཏྲུཏྲཾ, གོསོ ཡཀྲུ ཏཀྲེཏི པཀྵོ ཥིཏྲེཏུཔོཥྣཡཾ, ཡོ-ཀྲཏྲིཏུཏུཥཏཏུཔསྣཏྲཾ, ཨཏྲཏྲིཀེཡུཏྲི།

"ཡཏོཀྵྲཏྲཀཱལཏེསྣཏཾ ཏཏ པཙྪཱསྣི ཥཏྲཏྲ"ཏི (༢-༣-༢༨ཥྣ) ཥུཏྲཾ, ཏཏྲད-'ཨཏྲ'ཀྵྲཏི, ཏེསྣིཡཏི པཏེཀྲྀཀྲཏི ཡེཏ ཏཾ ཏེསྣཏཾ, ཏཏེཥ ཏེསྣཏཾ། "ཨཏྲཥྣ པཙམྣ སཏྲསྣི

ཙ ཥཏྲཏྲ"ཏི (༢-༣-༢༨) ཥུཏྲཾ, ཏཏྲཡམརྠ "ཏཾ ཡུཏྲཏི ཥཏཏི, ཏཾ ཡུཏྲ པཙྪམིཡུཏྲ པཏསྣཏྲཥྣ པཙམྣ ཙ སཏྲསྣི ཙ ཥཏྲཏྲ"ཏི, སྣཏཡེཡུཏྲསྣཏི པཙྪམི ཡུཏྲཾ,

ཨིཏྲཔི ན ཥཏྲཏྲཏི ཏསྣིཏུསྣཏ-'སཏྲཡོཛཏྲནྟེ'ཏིཝྲཏི, ཨཏྲ ཏི ཡཏྲ ཀྲཛཱཏཏྲཥྣ ཡོཛཏཀྲཛྲེཏ ཥཏྲུམིཀྲྀཡཏི, ཏཏྲ སྣཏཡེཡུཏྲསྣ ཀྲཛཱཏཾ སཏྲཡོཛཏྲེཏི, ཀྲེཏཥཙཏེཀྲྀཡཏྲུ

"སཏྲཔོ"ཏྲུཏེཏྲ (༢-༣༩) སཏྲསྣི སེཏྲ'སཏྲསུ ཡོཛཏེསུ'ཏི། ཏཥྣཏེ སྣཏཡེཡུཏྲསྣ སཏྲསུ ཡོཛཏེསུ སཏི ཀྲཛཱཏཾཀྵཔཏྲིཏུཡམརྠ པཏྲིཡཏི, སཏྲཡོཛཏསཥྣཀྲེཀྵཔཏཾ

ཀྲཛཱཏ (ཀྵཔཏ)ཥྣ ལཀྲཀྲསྣཥཏི། སམྣཏྲེ ཀཱཏྲིཏི ཨིམིཏྲ "ཏཾ ཡུཏྲ ཀཱལེ སཏྲསྣི ཥཏྲཏྲ"ཏི (༢-༣-༢༨ཥྣ) ཥཙཏསྣཏེཀྲིཔཏི། "ཀཱརཀེཙ ཀོཀཱཔྲཱིཀཱཀཱཏིཔཡཥྣ

སཏྲཥཙཏསྣི"ཏི (༢-༣-༣༣) སུཏྲེཾ, ཏཏྲད-'ཡཏྲ ཨིཀྲྀཏི, གིཀྲྀཏཡོཏིཝྲཏིསཏྲེན ཀོཀཱཨཥྤཀཱཏིཔཡེ སཀྲཀྲཏི, ཨསཏྲཏྲུཔཀྵེ ཨཏྲཏྲཏྲུཔཾ, ཀྲུཀེ ཏེཏུསྣིཏི ཀྲུཀཔཏྲེ

ཏེཏུསྣཏི "ཀྲུཀེ"ཏི (༢-༢༡) པཙྪམིཏི ཨརྦུ, ཡཐཥུཏྲཔིཏྲཏེཏེཏི "ཀྲུཀེ"ཏི སུཏྲེ ཥུཏྲཔིཏྲཏེཏ, "ཀྲུཀེ"ཏི སུཏྲེ ཥུཏྲཔིཏྲཏེཏ, ཡཏྲིཀྲཏིཏྲ པརེསཾ ཕྱིཡ ཀཱརཀེ ཕྱིསྣཾ

ཕྱིཏྲཏེ པཡོཛཏཾ ཏཏྲིཏི ཏསྣིཏི། ཀཱཏྲཏྲཏྲུཔཥྣ ཙཡཏསྣཏི སམྣཏྲེ, སམྣཏྲེཀཱརཀཏྲེཏ ཕྱིསེསཏཏྲེ ཡོཛཏྲ, སམྣཏྲེཀཱརཀཏྲེཏྲཏི ཙ 'ཏཀྲེ ཡུརིསོ'ཏྲུཏྲ ཨསམྣཏྲེཀཱརཀསྣཔི

ཕྱིསེསཏཏྲཏསྣཏྲཾ ཥུཏྲཾ, སམྣཏྲེཀཱརཀཏྲེཏ ཕྱིསེསཏྲཔོ ཏྲཥྣ ཀོཀཱཀྲུཀྲཏྲེཏི ཙཡཏེ ཥཏྲམྣཏྲ ཀོཀཱསཏྲ ཨསཏྲཥཙཏྲེཡཥ ཕྱིསེསཏྲེ, ཏིཏེཡུཏྲཡུཏི 'ཀོཀཱཥྣ ཀཱམྣཏྲ ཀཱམྣེ

ཏུཏིཡུ'ཏི། པཙྪམིཏྲུཥཏྲསྣཏེ "ཏྲུཏྲེཀཱཏྲེཏི ཀཱཏྲི ཥྣ"ཏི (༢-༣-༣༩) ཥུཏྲཾ, ཏཏྲད'ཏྲུཏྲེ ཀཱཏྲེཏི'ཀྵྲཏི, ཨཥཏྲིསཏྲཏྲལཀྲཏྲཏི ཨཥཏྲིསཏྲཏྲཥ ལཀྲཾ ཏེམིཏྲཥྣཾ

པཙྪམིཀཱཏྲིཾ ཏྲ ཏཥྣ ཥུཏྲ, ཥཏྲུམིཏྲཏི ཨིམིཏྲ ཥཙཏེཀྵཡེཥ པཏྲཏྲཏྲཏ, ཨེཥཾ ཙརཏེ ཏཾཏཾ ཀཱརཀཱཥཙཏེཀྵཡམཀྲུཔི ཕྱིཏྲཏྲིཡོ ཀཱམྣ ཏཥཡུཛྙུཏེ ཡུཏ-'ཡེཀཱཡུ

ཙེཥྚཱ་ཏིཥྛཏི, ཨིཏྱ ཤིཥྚཱཏཱིཾ ནིཡམེ ལོཀེཥྭ ཨིཥ ཤཙནིཥྛཱ ནིབདྡྷཾ ཀཱརཀཏྭེ ཨཔྲཱ, བཉྩམཱིཪྻཏྲཱཏྲུཤཏྲུམྤཱནེ "དྭཽརཏྭེ ཀཱཋྲིནི དྲཏིཥྛ ཙེ"ཏི (༢-༣-༣༥) སྨྲཏྲིཾ, "བཉྩམྱཛྷཱིཀཱརཀེཙ" (༢-༣-༣༦) ཨིཏྱཏྲ ཙ ཀཱརཀེ དྭཽརཏྭེ ཀཱཋྲིནི སཏྲམཱི ཙ སྨྲཏྲ སྨཱཏེ པདེཀཱཋྲ སྟཱརསཏྲཀཱཏྲཱརྡྲིཏི, ཏདགྲཱིཥྱ ཨཛྷཱཔདེསེན པཏཱིཀྲཱིཔིཏྲུ ཀེཙེཏྲདི ཡཾ སྨྲཏྲིཾ སྨྲཏྲིཡཾ, ཏཾ དཱཉྩིཏུམྲཏ་ཀེཙྩིཏི སྟཱརསཏྲཱཏྲཏཡོ་ཏིཥྛཏི། དྭཽརཏྭཏྲཱཤསེཙནཏྭེ ཨཡཾ ཏིསཱམྲཏེཀྲཱཔཏ ཡོཏི སམྲཱཏྲཱ, ཨིཏིསཏྲཱ པནེཏྲ པརིཏྲེཏེ, ནཏིཏཏྭེཥྛྲཏྲིསུ ཏསཏྲེཏྲཱསཏྲཏྲཱཾ དྭཽརཏྭི ཤཏྲུམིཀྵཱཏཏྲཤསེཡཾ, ན ཏི ཏཾ ཀཱསྲཏི, ན ཏི ཏཏོ ཀཱསྲཏི, ན ཏི ཏེན ཀཱསྲཏི, ན ཏི ཏསྨཱཾ ཀྵཱཡཏེ་ཏི ཤིསྟྲཾ སམྲཱཏྲཱ ཤསེཡོ། པཏྲཱཡཏྭེཥྛཱཏི ཙོ ཤཏྲཱབྲཏྲཏྲརསམྲཏྲཏྲཡེ, ཨཏྲཱཙཏི ཤཏྲཱཏྲཏེཏུཔཏྲཏྲཱསོ, ཡཏྭེ ཡསྨཱ ཨཏྲཱ ནིཥྛཏོ, སྟཱཀཱཀཱརོ ཤརཏུཙེ, ཏཾསྟཱཏྲཏྲཱཀྲཱཀཱརཀྲྫཏོཏི དྭཽརཏྲིསྨཱ སྟཏྲཱཀྲཱཀཱརཀྲྫཏོ, ཏཾཡུཏྲཏཱཔྲཱཏི དྭཽརཏྲིཡུཏྲཱ ཀཱསྲཏྲིསཏྲཏཔི, པཉྩཱཀྲཏྲེཏི སྟཱཀཱཀཱརཤཙཾ པཉྩཙེཀྲཏྲེ, ཏསྟྲཏྲཏྲཡཾ མཏྲཏྲཱཥ སྲཱཛ "དྭཽརཏྭེཀཱཋྲིནི པཉྩམཱིཤིཏྲཱནེ ཏཾཡུཏྲཱ པཉྩམཱིཔཏེསེཏྲོ ཤཏྲཱབྲཱ དྭཽརཏྭཾ ཀཱམསྲཱ, ཏཏྲཱཔི ཏསྲཏྲ ཨནཏྲཱཀོ-ཡསྨཱཏེསེཏྲོ, ཏཏྲཱཔི ཏི པཉྩམཱི ཏིསྲཏི–

> དྭཽརསྟཱཤསཱཏྲ སྨྲཏྲཾ, དྭཽརཏྲཏྲཤསེཙནཾ།
> ཀཱརཏོ ཀཱཔིཏྲ དྭཽརཏ,ཏྲཏྲཾ དྭཽརཏ ཙ ཏསྲཱིཏིཏི།།

ཨཏྲ དྭཽརཏྭེཀེཏྲདི ཤཏྲཏྲཾ སྟཱཀཱཀཱརཤཙཾ, དྭཽརཏ ཀཱམསྟཱཏི ཏསྟྲཏྲཏཪཀཾ, ཏཏྲཱཔིཏྲཱདི པཉྩམཱིཏྲཱཏྲཾ, དྭཽརསྟཱཤསཏྲཏི ཨཱཤསཏྲཱ དྭཽརེཏི ཨཏྲཱནི ཏྲཱསྲཔདྲཔི ཀེཤཏོ, པཊམོ སྲུརིསོ ཡསྨཱ སོ པཊམསྲུརིསོ ཏྲཤཏི "དྭཽརཏྭེཀཱ"དི (༢-༨-༥) ཀཱཏྲཡནསུཏྲེ སུཏྲཏྲདིཡོཀོཔི སཏྲཏྲིཏོ, ཏིཏྲཏ–'སུཏྲཏྲཔ མོཙནཔིཔིཏྲཔྲཏྲཀཡོཀོ'ཏི, "ཏྲཏུཏྲཏྲཏསུཔསཏྲཡོཀཏྲིཥྭཔིཙ" ཨིཏི (༢-༨-༢) སུཏྲེ ཙཏྲཏཀཏོ པཏྲུཏིཡོཀོ ཙ ཀཏིཏོ, ཏིཏྲཏ–'པཏྲུཏི ཡོཀོཏྲ'ཏི, པཏྲུཏིཡོཀོཏྲཏི ཨིམིཏྲ པཏྲུཏྲཏྲཡོཀོཔི སཏྲཏྲིཏོ, ཏིནེཥ 'ཡཏོསཏྲམི ཨཏྲཏ'ཏྲེ ཨུདཱཧཏཾ།

༢༧. ཨཔ

ནཏུ ཤུཏོཔ ཏིསཾ སྟཱཡཱཏྲིཾ ཡོཀོཏི ཀིམཏྲ པཉྩེན ཀཱསྲ པནེཏིཏི ཡོཀོ་ཏྲསཀྲིཡཱཏ-'ཤཏྲཾ ཏིཥྛཏི, ཤཏྲཏྲཏྭེ ཀཱཏྲརི ཨཏྲེ, ཤཏྲཏྲེ སམྲཏྲེ ཤཏྲམྲཏེཏྲིཏི ཤཏྲཏསཏྲཏི སམྲཏྲེ ཤཏྲ སྟཏེཏི ཨཔཔཏྲེཏི, ཡུཏྲསྟཏི ཡུཏྲཏོཔ ཨིཀཱསྟཱ, ཏྲཏྲཏོ, ཀིམཏྲ ཤཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨིམིཏྲ ཨཔཔཏྲེཏི ཡུཏྲསྟཱཔ པཉྩམིཏྲཔཏེ པསིདྡྷཏྲཏ, པསིདྡྷཱིཏྲཏརིཏྲ པཀཱསིཏུམྲཏ-'ཀཏྲཏོ'ཏྲཏི, ཡདཏྲཏི ཡོསྟཱཡཏི ཨཏྲཱ པཡོཛཏཾ ཡསྨཱ ཤཏྲཀཱིརིཡཱ རསྲཱསཱ སོ ཡདཏྲཱ། "པཉྩམྱཔཱཔདྲིཏྲི"ཏི (༢-༣-༡༠) ཨཱཡུཏྲེཔི པཉྩམཱི པིཏྲིཡཏེ པརེཏི, ཏདྲཏ-'མརིཡཱདཱཡ'མིཏྲཏི, ཨཔཏྲིམྲ ཨིཏྲ ཤཱཏྲཾ།

༢༨. པྲཏི

དིཊྛསཏྲཏྲཏྲཏི པསིདྡྷཔསེན དིཊྛཀཱརིཡཀཱརཀཏྲ སུཏྲཏྲ, ཏསྲ ཀཱརིཡཏྲཏྲེ ཏསྲ སུཏྲཏྲ ཡཾ ཀཱརིཡཾ, ཏདཏྲཾ སུཏྲཀཱརིཡ ཀཱརཀཏྲཏྲེ སྨྲཏྲིཾ ཏོཏི, ཏསྨཾ པཏིནིདྡྷིསྲི ཤཏྲམྲནེན པཏྲིནེཏི སམྲཏྲཱ, ཤིཏིམཡེཏི པརིཤཏྲཏ ནིམིཏྲཾ པཏིཏྲནེཏྲཏི ཙ སཏྲཏྲཏྲཏྲཡུཏྲེ དཊྲཏྲ, པཏིཏྲ ཏསྲ ཡོཀོཏི སམྲཏྲོ།

༢༩. ཪིཏེ

ཡདི ཤཏྲཏྲཀིརིཡཱཡ སམྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཀཱསྲཏྲ ཀཱསྲེ དྭཏིཡཱ, ཀིམཏྲཾ ཙརཏི སུཏ དྭཏིཡཱཤཙཏྲཏྲ ཨཱཏ-'པཏིཔདཔིཏྲཏེ'ཏྲཏི, པཏིཔདཾ ཨུཏྲཀཱམེཔཏྲཏྲིཏཾ པིཏྲཾ ཡསྨཱ སཱ པཏིཔདཔིཏྲཏྲ, པིསེསཔིཏྲཏ ཤཏྲིཏྲཏྲ, ཡཏྲཏ དྭཏིཡཱཤཙཾ ན སིཡཱ ཏཏྲ རིཏིསཏྲིན ཡོཀོ ཨུཏྲཀཱ པིཏྲིཡམྲཏཡ པཉྩམིཡཱ དྭཏིཡཱ བྲཏྲིཡེཤཏི མཏྲཏི། ཡཏྲཏ པཉྩམིཡཱ དྭཏིཡཱཡ བྲཏྲཏྲཏྲོ ཨིཥ པཡོཛཏཾ, ཨིཥཏྲཏཏི 'རིཏེ ཤཱ'ཏི སུཏྲཡིཏྲཾ ཨིཥཾ སཏི པཏྲ དྭཏིཡཱ ཙ ཏྲཔིསྲཏི, ཡཏུ ཙ སུཏྲཤཱཀྲིཏྲཤཱཏྲ ཏྲསཀྲིཡ པཡོཛཏཏྲཏྲཏ-'ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ'ཏི, ཨཏོཡིཤཏྲི ཨུཏྲཏྲཏྲཏྲཡེཥ, སུཏ པཡོཛཏཏྲཏྲཾདྭཏིཡཱ ཀཏཀསྲ དཏྲཡཏྲཏ-'པིཏྲཏྲཏྲཏྲེ'ཏྲཏི, ཨཱཏཏྲ ཀཱཏྲདིཏྲཏྲེ ཤཱཡུཏྲཨཱཏཏྲེཏྲ ཨཱཏཏྲེཏྲ

ལྷཱ ཕཙཏེ ཨཱདཊྚཕཙཏེ, ཨུཊྚཱཕཙཏནྟི ཕུཊྚཾ ཏོཏི, ཕིཊྚཱཊཊཾ ཚཊྚཱཕིཊྚཱཏི, ཊསྶ བྷུཊྚཱསཏྠཾ, ཏེཊྚཱསབྷུཏྟྲོ, ཨཊྚཱཔིཏི ཊུཊིཡཱཡ ཨཊྚཱ ཚཊྚཱཔི, པཀཱཊཱཡ པཙྪམིཡཱ སམྦྷཱཏྠནཋྛོ པཀཱཏསམྦྷཱཏྠནཋྛོ།

༣༡. ཕུབ

ན ཏུཊིཡཱཔི ཡོགཱཕིཊྚཱགཏོཏི ཨེཕཾ མཙྪཱཏི "ཏཏིཡཱ ཙེཏི ཕཊྚམྦྷཱནེ ཏཊྚ ཡདི ཙཀཱརེན 'ཏུཊིཡཱ ཙེ'ཏི སམྦྷཱཊྚིཡེཡྻ, ཏཊྚཱཔི ཙ ཀཱརེན པཙྪམིཊྚིཕཾ ན ཀཱམྤུཔཀཱསོཏི'ཕིནཱཊྚཱཏཔུབནཱནཱཏི ཏཏིཡཱ ཙེ'ཏྲེཀཡོགཱམཀཱཊྚ ཡོགཱཕིཊྚཱགཱསུམཊྚིཡཱ 'ཏཏིཡཱ ཙེ'ཏི ཙ ཀཱརེན ཊཱཏུ པཙྪམཱི"ཏི, ཨསཏཱཡཊྚཏེ སཏི 'ཕིནཱཊྚི ཏྲཱི'ཏྲིཕམཕཊྚཱ གཱིཾ ཕིསྶུཾ སུཊྚརཙནཱཡིཏྟཱཏ-'ཊྲེཊོ ཕཱཏཱནཏྟི'ཊྚཱདི།

༣༢. སཊ

ཡཏྟཾ སཊྚཾ ཏེཊྛཱ སམྦྷཱཏྠ ཡཊྛཱཏི པཏཱམཊྛཾ སོཏི, ཡོཏི པཏཱམཊྛཾ ཏསྶཱཏི ཙ ཏེཊྚིསཏི, ཡོ ཡཊྛཱཏྟཱདིཀཱཙ 'གིརིཡཱཊྚཱརཊྛཱཏི'ཊྚཱདིཕུཊྛིཀཱཊྛ ཕིཕརཊཊྟི ཡོཏི གིརིཡཱཊྟེཡྻཱཊྛཱཏྟཊྚིཕིཊྚ, ཨིཏཏེཕཱཏ'གིརིཡཱ ཊྲཱ'ཏིཡཱདི, ཏིནཱཡམཱཊྚཱཊྚེཡཏི ཀཱཊྚཱཀཱམྦ སམཕིཊྚ གིརིཡཱམྦིཊྚཊྚིཀཱརཊྛེ ཕཱ ཏཾ ཡཱཊྚཱརཡཊྚིཏི ཀཱཊྚརི ཕཱ ཀྐཊྚེན ཏཊྛོ, ཀཱཊྚཾ ཀཱམྦཙྪ གིརིཡཱཏེཡྻཱཡཱཊྚཏཡཱཊྚཱར ཡཊྚིཊྚཱཊྚརོཏི ཕཱ ཀཱཊྚརི ཀཱཊྛ, ཕུཏྟཾ ཏི—

> ཨཱཊྚཱརཡཏི ཡོ ཀཱཊྚ, ཀཱམྦཾ གིརིཡཏེཡྻཡཾ།
> ཨཱཊྚཱརཾ ཀཱརཀཱཊྚཱཏུ, ཏཾ ཙཏུབྦིཊྚམིཕ ཙེཏི།།

ནཏུ ཙ གིརིཡཱཊྚཱརཊྛེནཱཊྚཱརོཊྚཱཏི, ཏཾ གིམིཕམུཊྚཏིཏི ཙེ, ནེསཏོསོ ཡཏེཕ ཏི གིརིཡཱཊྚཱརཊམསྶ, ཏཏྟིཊྚཡཱཏྟཱཏ ཀཱཊྚཀཱམྦཊྚཱརཊྛཾ, ནཊྚཱཊྚ ཏཊྚཱརཊྛཾ སམྦྷཕཏི ཏཏོ གིརིཡཱ ཀཱརཊྚེནཱཊྚཱརཊྚེནཱཊྚཱརོཊྚ ཡམིཕཊྛོ, ན ཀཱཊྚཱཀཱམྦཔརིཊྛགེནཱཊྚཱརེན ཨུཊྚགཾ གིརིཡཱ གཡཏཏི, ཏིནེཕ ཕཱཏཱཏི-'གིརིཡཱཡཡོ ཨཱཊྚཱརོ'ཊྚཱདི, ནཏུ ཡཏུཔྤུཊྚཀཱམིཕ གིརིཡཾ ཊྚཱརཡཏི ཀཱཊྚ ཀཱཊྚསམཱཡིཡིཏཾ, ཀཱམྦསམཕིཏཙྪ ཕིཀྲིཏནཱཏཾ གིརིཡཾ ཀཱམྦཾ... ཏཏྠ སཏི ཊྚནེཕཱཊྚཱརོཏི, ན... ཡོགཱ སཏྠི ཙ ཏིསམྦྷཱཊྚཱརཊྛི ནཱཕཊྚིཏིཏོ, ཀཱཊྚཀཱམྦཏཱཡེཕ ཏི ཏིསཕུཊྚིཊྚིཏི ཏམྦིཏམྦཱཏ-'གིརིཡཱ ཙེ'ཊྚཱདི, ཏཏྠ ཙ ཕུཊྚཾ—

> ཀཱཊྚཀཱམྦ བྷཕཏིཏཾ, ཊྚཱརེཊྛམནུཊྛ གྲིཡཾ།
> གྲིཡཱསིཊྚཔཀཱརི ཙ, སཊྛི-ཏྲིཀཱརཊྛཾ མཏཏྟི།།

ཀཱཊྚཀཱམྦབྷཕཏིཏཏྟི ཀཱཊྚཀཱམྦིཏི ཏཾསམཕིཏཊྚཕིན བྷཕཏིཏཾ, ཨནུཊྛ ཕཱརསྶརིཡེན, གྲིཡཱསིཊྚཔཀཱརིཏི ཀཱཊྚཀཱམྦསམཕིཏཱཡ གིརིཡཱཡ པསིཊྚིཡཾ ཨུཔཀཱརཏི ཨུཔཀཱརཀཏྟཾ, ནཏུ ཙ ན གིརིཡཱ ཊྚཱརཊྛེནེཕཱཡམཱཊྚཱརོ, ཀཱཊྚཀཱམྦཾ ཊྚཱརཊྛེནཱཕུཊྚཱརོཏི སཀྐཱ ཕཕཊྛཕིཏུཏྟི ཙོདནཱཏནསི ནེཊྚཱཡཱཏ-'ན ཙེ'ཏྟཱདི, གིརིཡཱ ནེམིཏྟམིཕཱཏི ཀཱཊྚཀཱམྦསམཕཱཡིནེཡཱ གིརིཡཱཡ ནེམིཏྟམིཕ, ཏདེཕཾཕིཏྟམཱཊྚཱརཾ ཙཏུབྦིཏྟམྦཏྟི ཏམྦིཏམྦཱཏ-'ཨཱཊྚཱརོ ཙཏུཡ'མིཊྚཱདི, ཙཊྚཱརོ ཕིཊྚཱཔཀཱཏ ཨསྶཱཏི ཙཏུབྦིཏོ, ཨཱཊྚིཡེན སཏོཔསིལེསོ སཾཡོགཱལཀྑཎོ-སྶ ཨཏྠིཏི ཨོཔསིལེསིཀོ ཨཱཊྚཱརོ-'ཀཊེནིསིཏཏི ཕཱལིཡཾ པཙཏི'ཊྚཱདི ཀཊྚཏི, ཏཕྤཏི ཏེཕཏཊྚསམཕཏཾ ནེསིཏནགིརིཡཾ ཀཊོ ཏེཕཏཊྛཾ ཊྚཱརཡཾ ཊྚཱརཡཏི ཏེཕཏཊྚབྷཕཏིཏཾ, ཨེཕཾ ཕཱལིཔི ཏཊྚུལསམཕཏཾ ཕིཀླིཏནཏིགིརིཡཾ ཏཊྚུལེ ཊྚཱརཡཾ ཊྚཱརཡཏིཊྛོཔསིལེསིཀཱཊྚཱརཊྛཾ ཀཱཏིཏོ། ཡཏོ-ཛྷཊྚཱཊྛེཡྻཾ ན ཕཊྚཏི སབྦཱཏྠ ཏྲིཡྻོ ལྷཱ, སོ ཕིསཡིཀོ,

ཕིསཡོཊྚཱཊྚིཡྻཱཊྚཱནཛྷཊྚཏཱཔོ, ཡཏྠ ཙཀྲཱདིཕིཕཏྟིཏམཛྷཊྚཕཱཕཱ ཙཀྲཱཏྟིཏཾ ཏུཔྤཏཡོ ཕིསཡཱཏི ཕུཊྟཏྟི, ཨེཕམཱཀཱསེ སཀུཏཡོཊྚོ སཀུཊྚཏྟིཏམཱཀཱཔཱཏིཏོ-ཛྷཊྚཕཱཕཱཏི ཏེསཾ ཕིསཡཱཊྚཊྚཏྟི, ཕིསཡོ ཨེཕ ཕིསཡིཀོ། ཡོ ཨཱཊྚཱཏཏྟེཡྻཏམཏྟིབྦཱཔིཊྚཏྟེཡྻཱམིཊྚཏྟིབྦཱཔཀོ, ཏཏྠ ཏི'ཏིལེསུ ཏེལཾ, ཏཏྟིསྨི སཔྤི,ཏྟཏ ཏིཡཱཏིཀཱ ཏིཡཱཏིཀཱཊྚཏྟེཡྻཾ བྷཱཕིཏཱ ཏིཊྚཏིཏི ཏིཡཱཏི བྷཱཔཀཱཊྚཱརོ། སམཱིཔེ བྷཕོ, སམཱིཔོ ཨེཕ ཕཱ སཱམཱིཔིཀོ, ཡཐཱ སམཱིཔཏེསེ ཨཱཊྚེཡྻཾ ཕཊྚཏི སོ ཨེཕམཱཊྚཏི, ཨཊྚཏྟཏརཊྛཾ 'ཀཱཊྚཱསུ ཕསཏི གཱཏྟཡཾ གྷོསོ'ཏི། ནཏུ ཙཊྚཕཱཊྚཱརེ སཏྠམྨི ཕིཊྚིཡཏི ཨཱཊྚཱརོ ཙ ཏེཊྛཡོ ཕུཊྚཏི, ཏེཊྛཡོ ཙ སཾཡོགཱསམཕཱཡེཏི ཏོཏི, ན ཙ སིཊྛཱཏྟེཾ གུཊྚཕཱཊྚཏྟིཏི ཏེཕཏཊྚསཀཱཊྚཱཏྟེནམིཕ ཀཱཏཱཀཱཕཱཏྟིཏི སཾཡོགོ,

ཏིལྷུདྡིནམིཔ ཙ ཏིལྷུདྡིཏི སམམྤླཡོ པླ ཨཏྲི, ཏིནླཡུཏྣཾ ཏེ སམླུཏླརཏྣཏཱི, ནེཏདཏྲི, ཡདྣཡཏྲ ཏེ ཡསླ ཚེཏི སོ པྲིནྟཔི སཾཡོགསམམླཡེཏི ཏསླ ནེསླཡོ ཏླཔཏི, ཏསླཏི པུརིསསླ ན རཏྟ སཏ སཾཡོགསམམླཡོ པླཏྲི, ཨཐ པན ཏདཏྠེནཋེཏིཏྲ ཏྲཛཻནེསླཡོ པུརིསོཏི བྲཔདེསྨིཡཏི, སིསླཏིནཏྟ གུཎཕྲུཏྟིན སླཡཏྲ ཚེཏྟིཏི ཏིསམཡཾ [ཏིནསླཡཾ (པོཏྠཀ)] ཡུཏྟ ཏེ པཏི གུཎཔཏྟིཏྟཾ ནེསླཡཏླཡོ (ཛེནེཏྲབུདྡྷི)] ཡུཏྟ གུཎཕྲུཏྟིཏཾ ནེསླཡཏླཡོཏི, ཨེཏྲ པན ཡཏྟཱཔི ཕྲེསཡིཀཱཏྲིབྲཔཀཱནསླཏྟཏྲེཕྱུཔསིལེསོ ཨཏྲི, ཏསླཔི པཀཱརནྟརསླེཔ པརིསྤུཊཏྟ ཏཐེཔ ཕཙཏིཏྟ, ནཏྟཏྲ ཨོཔསིལེསིཀེན པླ [ཨོཔསིལེསིཀེཔ] ཕྲེསཡཏྲིབྲཔཀཱནམགྒཏཀཏོ ཨུཔསིལེསསྨི པླ [ཨུཔསིལེསསྨིཔ] པརིབྲཏྟཏྟ ཏཐེཔ ཕྲོཏྟརོཏི ན སཏྟར སཏྟནླཡོཏི།

༣༣. ནེམིཏྟ

ནེམིཏྟཏླཔམཏྟིཏྟིམིཏྟ གཱསླསཾཡོགཏླཔེཔི སཏྟམིཡཱ པཔཏྟི སླཏ, ན པརེསཾ པྲིཡ གཱསླསཾཡོགེ ཨེཔ, ཏེནེཔ པཝྲཏི-‘ཨེཔམཏྟཏི’སྟཏི, ཏླཏིནྣཾ ཏི-‘ནེམིཏྟ གཱསླེན” (ཙཾ, ༢-༡-༤༩) ཨེཏི སུཏྟཾ, ཏཏྲ གཱསླེན ཡོག པཡོཛནླ སཏྟམིཏླཔཏྟིཏྟཱ, ཨཛེནསྨི ཏཏླཏི ཏླཔིཏིཏླཔིནོཏནནསླ པཡོཛནཾ ཙསྨཾ, ཏསླ ཏླཔིནཾཏཏྟིཏི གཱསླེན ཡོ གོ, སུཏྟེ གཱསླེནཏྟཔཙཏེ པཡོཛནཾ པཏྟུམླརཏྲཏི ‘ན པནེ’སྟཏི།

༣༤. ཡཏྠ

ཡསླ གིརིཡླཏི ཡསླ གཱཡླཏཏྲསླ སཾཔཏྟིཏྟི ཪཏནཏིགིརིཡླ, གིརིཡཏྟརསླཏི གཱམནཏིགིརིཡཏྟརསླ, ཨེཏིནཏི ལཔཱཏཙཏི ཨེཏིན, ཏཏོ-རྟསླ པྲིཔརཏྠཾ གིརིཡླཔཏྟཏི, “གཱལཏླཔེསུ ཙེ”ཏི (༢-༦-༧༣) གཱཏྟཡནེཏི སུཏྟིཏཾ, ཏདྣཏ-‘གཱལཏྲེཏི ཐ’ཏིཨཱཏི།

༣༥. ཚཏྟི

སླམིསླཏྣདིཡོགེ ཚཏྟིསཏྟམིཡོ ཡཏྲ སིཡུཏི “སླམིསླཏྣཏྟིཔཏིདླཡུཏསགཱིཔཏིཏྲུཔསུཏེཏི ཙ “ཨེཏི (༢-༣-༣༩) ཨུརཏྟཾ པརེཏི, ཏདྣཏ-‘སླམི’སྟཏི, ཨཏྲ ཙ ཛེནེཏྲབུདྡྷིནླ “སླམིསླཏྣཾ ཏྲེཏེརྟེ པུཏྣཾ པརིཡླཡཏྟརནེཔཏྲབྲམིཏ མླ ཏྲོཏུ གཱམསླ ཏྣཏྟ”ཏི ཕྲུཏྟཾ ཕླཀཱཤུཔཏྟཱུ ཏསླཔུ ཡུཏྟཏྟུཔདསླཡམླཏ-‘སླམིསླརེ’སྟཏི, གིན ནེཔླཏིཡཏི, ན གིནླཔིཏྲྟྲོ, པྲིསཡཔཙནེཏྟཡཾ ‘གཱམེ ཏྣཏྟ’ཏུཔི ཏླཔིཏབྲམིཏུནེནཏ, “ཨཱཡུཏྟགུསལེཏྟསེཔླཡ”སྨིཏི (༢-༣-༤༠) ཨུརཏྟཾ, ཏདྣཏ-‘ཨཱཡུཏྟེ’སྟཏི, ཨུསཔླ ཏཔརཏྲ, ཏླཔཏེ ནེཡུཏྟེ, ཏཏྲིཏཾ སིཡླ “ཨུསིཔླཡཏྟི པཏྲམྤི ཏུཔསྶཾ པཙཏནམིདམླརབླཏྟིཡམཛྫྷུ ཨཱིསཾཡུཏྟེཔི ‘ཨཱཡུཏྟོ གོ སཀཏསླ’ཏི པསཏྟྟི”ཏླསཀྐིཡ ནཏྲིཔེཏསྨི པཡོཛནཏྟི ཏསླིཏུམླཏ-‘པྲིནྟཔི’སྟཏི, “སླམིསླཏ”ཏྲིཏཱིཾ གཱཏྟཡནསུཏྟཾ, ཏིནེཔླཏི གཱཏྟཡནསུཏྟེ པསླུཏསཏྣནཏྟརཾ གུསལསཏྟནེཏྟིསེནེཔ, ཨེཏྟཏི སོཏླཔླནཔྲུཏྟེཡཾ། གཱཏྟཡནེན “གཱསླགཱརཀ ནེམིཏྟཏྲེསུ སཏྟམླི” (༢-༦-༧༠) “པཏྟམླཏྲི ཙ” (༢-༦-༧༡) ཨེཏི ཙ སུཏྟཏྟཾ, ཏིནྣཏ-‘གཱསླི’སྟཏི, གཱཏཙསླ ཏླཏྲ པྲིསཡོཏི སམླཏྟཾ, གཱཏྟཡནྣཾ‘ཀྲིཀླསུ’ཏིཨཱདིནེ གཱམཏྲི ཨུདྣཏརཏྟནེ, ཏཏྲིསུཏིཨཱདིནེ གཱརཙཏྲི, གཱདཡིསུཏི པཏྟམླཏྲི། “མཏྟིཏླཀཱསུ ཏཏིཡླ ཙེ”ཏི (༢-༦-༧༥) གཱཏྟཡནསུཏྟཾ, ཏདྣཏ ‘པསཏྟཏྲེ’སྟཏི, པསཏྟཏྲིཏི མཏྟིཏྲེ, ཨུསྨཱཀཱཏྲིཏི ཨུསླཏྲེ།

༣༦. ཡཏོ

པྲིསྶཾ གཱརཀཾ ནེཏྟརཀཾ, ཛེནེཏྲབུདྡྷཙརིཡེན “གཱིམཏྲསླུནརིདཾ པཙཏཾ ཡླཔཏྲ ནེཏྟརིཡམླཏེ-པཡཔོ སམུཏྣཡཏྲུཏརེ, ཏཏྲ ཡཏྣ སམུཏྣཡསླ-ཏྲེཀཱརཀཏྣཾ པཏྟུམིཏྟིཡཏི, ཏདྣ སཏྟམླི སིཏྲུཔ, ཡཏྲ རྟཱཐི སླཏྲཏི, ཡདྣ ཏུཔཡཔསསྶཏྟེ ཏདྣ ཚཏྟི, ཡཏྲ རྟཱཏྲས སླཏྲཏི སཏྟམིཏཾ པཔཏྟུཏྲཏྟ པཙཏན”ཏི ཕྲུཏྟཾ, ཏཙྪེཏ མཡུཏྟཏེཏྲེསྟོ ཨུཏྟ-‘ན སླཡཡོ’སྟཏིསུགཱཡུཏྟནེཏྟཏྲེ སུཏྟཀྲཏྲེ, ཨུནེཏྲ ཨཐཏྟིཏྲ, ཨུཏྲེཥྱ ཏླཏྟཏི ཕྲུཏྟཾ ཏེཏི། ཡཏོཏི ཨུནེཏཏྲཱཀཏྟ, ཏཏོཏི ཡཏོ ཛེནེཏྲབུདྡྷིཔཙཏནམེཔམཡུཏྟཾ, ཏསླ གཱརཏྲ། “པཏྟམླི པྲིཏྲཏྟེ”ཏི (༢-༣-༧༢) པླཏིཏྲིཡ སུཏྟཾ, ཏདྣཏ-‘སམུཏྣཡཏོ’སྟཏི, སུཏཏོ སཀཱསླ སླིཡཾ ཨཏིསཡེན སེཡྻོཏི སམླཏྟཾ, “ནེཏྲརཏྟེ ཚཏྟི སཏྟམླིསུ པཏྟིསུ ཏཏཡཔཏྲཏྟ, ཡཾ ཡོགོ”ཏི པརེཏླཏྲཡཏི, ཏཏྲ ཏླཔ ནེཏྟརཏམེཔིཏྲ ནཏྲི གཱཏོ ཚཏྟིསཏྟམླིཏཾ ཏཏྲཔཡཏི, ཡཏོ ཏླསཾ ཏླཏྟནཏྲམིཏམླརཏྲཏིཏི ཏསླཡམླཏ-‘ཏླཏ

ཛྙཱ་ཏྭེ་ཏི་ཆནྡཿ, ནཱཏིཀྵཏྲེཛྙ ཛྙཱཏྭེཏི ནཱིཤྩརཱཤྩཡཱཾ དརྴིཏཿ, ཛྙཱཏྭཱཏིཏསྟེ ནཱིཤྩརཏེ ཚནྡ, ཀུཏོ ན ཛྙཱཏཏཱིཆནྡ-'ཛྙཱཏྭཱཏིསཱུཏྟེཏེ'ཆནྡཿ, ཡཏཾ ཤྲུཏཱིསཏོཏི སཱིལཏཱིཤྲུཏཱིསཱུཏྟཱཡཏོ, ཡུཏ ནཱིཤྩརཆནྡཾཤྩཡེ ཏེདྲཏརསཱུཏ-'ཏུལྱནཱུཏྱ'ཆནྡཿ། སཱུཏྲཱིཡུཀྟེཏི ཡོགཱ ཡུཀྟཱཡཾ གཱམྨཱཏྣཱཡཾ སཏྲཱི, ཏཐཱ ཨསཱུཏྲཱུཡོགཱ, ཏཐཱ ཡསིཏཨཱུསཱུཀཱཏེ ཡོགཱ ཏཏིཡཱསཏྲམིཡོ, ཏཐཱ ཡོཡཏནཱཀཏྟསཏྟ ཙ ཏེན ཏེན ཐཙནཏྟརེན ཡཱུཙེནེཡེཏི ཤྲཱིཏཱ, ཏཾ སཱཾ ཏཾཏཾཀཱུརཀཱཐཙནེཀྵཡམེཐ སཱུཀྟེཾ 'སཱུཏརེ སཱུཀྟ' ཨེཀྵདཡོ ཨུཏྟཏཏྟ ཀེསུ ཡསོཏྟ ཡསཏྟོ, ཨཐཡསྟྲོཏི ཨཏྟོ, ཀེསེཏི ཀཱརྕཱུཏེཏི ཡསོཏྟ ཐཡཏི, ཀཏྟཱུཏེཏི ཐཱ ཡསོཏྟ ཀཏོཏི ཨཏྟོ, ཡུསྤེནེཏུཡུཏྟེན ལཀྵྨེཏྟ ཀཱལོ སོལམིཏྟེཏེན སམྤཱུཏྟ ཡུསྤེ, ཏེན ཀཱརྕཱུཏེན།

༣༧. པཐྱཱ

པཐྱཱུཏྟམཏྟེཏི ཨེཏྟཀཱ ཡུཏྟེཡི ཡུཀྟཱཏྟ ཡདཏྟ ཐཱ ན ཡིཥྚཱཡཏི ཏཱུམཱཀྲཏཀྵཏུཡཏྟེཏོཏི ཏཱཤྩེཏུསཱུཏ-'དྭེཏྭེཀཱུནེཀཱུཏི ཤུཏྟཏོ'ཏིཡཱུཏི, ཏཱུམེཏཱུཏྟ ཡཐེཡཱུཏིཡམཱུཏྟ ཏཱུམསཏྲཱུཏ-ཏྟཏེ ཨཏྟེཏྟེཡཱུཏྟེཏཱུཛྙཱཏོརྨྲ ཡཐེཡཱུདཡཏྟཏཡཡིགྲཱིཏ ཡིཏྲཏྟེཡིསིསཏྟེ ཨཱུཏ-'ཨཏྟེཏྟེཡཏེ'ཆནྡཿ, ཡཀཱཏིཏུཡེཏཱུཏི ཏཱུམེཏ, ཏཐཱ ཨཏྟེཏྟེཡཱུཏྲ, མཏྟསཏྟཏྲཱུཏིཡཱུཏྟེཏཱུ སཱུམཙྪཱུཏྟེཾ མཏྟསཏྟཏྲཱུཏྟཐཙནཏྟེ ཏཤྩེཏི, ཨེཏཾ ཡུཏྟཾ ཏོཏྲེཏི ཏཱུམསཱུཏྲེཏྟེཡཱུམཏྟེཏི ཨེམེཏྲ ཨེཏཾ ཐཀྲཱུསཱུཏཾ ཡུཏྟཾ ཏོཏི། "ཡཱུཏེཡཏེཀཱཏྲཡེཀཱུཡརེསཱུཀཐཙནམཏྟེ པཐྱཱ"ཏི (༢-༣-༩༧) ཡེཀྲཱུཏྟེསུ ཏྲེཏེན པཐྱཱཡིཏྲཱུཏཱཏིཡཏྟ, ཏཏྟཏ-'ཡེཀྲཡརེསཱུཀེ'ཆནྡཿ, ཡེཀྲཾ ཨེཏྟེཡུཏྟཡུཾསཀཱཏེ, ཡརེསཱུཀཾ ཡརེཀྵེཏཱ, སཏྲུ ཨེཀཱཏྟཡཏུཏྟཏེ, ཏཐཱཏྟེཡི སཏྟྲེཨེཡཱུཏི ཡེཀྲཱུཏིཐཏྟེཡི སཏྟུཡུ ཐྲཏིརིཏྟེ སཏྟྲེ ཨེཡཐ, ཨུཏྟཏྟེཏཾཏཏྟཡུསམཏྟེཡུསཱུརཀྵུལ ཡཐཏྟེཡུ ཨུཏྟཏྟེཏཾསཏྟེཏི པཐྱཱ ཏཏིཡ, ཏཾཡུཏྟཡུསཱུཡི སཏྟཐྲཱུཡཏོ 'ཨུཏྟཾ ཀྲཏྭེ'ཏྟཏྲཱུཏེཡི ཨུཏྟཏྟཾ ཀཱུཏཾ ནེམིཏྟཾ ཀཱཏྲ སོལམིཏྟེཏྲསཱུཏྟ ཀྲཱུརེསུ ཡཐཏྟཏྲཱུཏི། ཡལཡཏི ཨཧཏྟཱུཀཱཏྟཏྟཏྲཱུཏྟ "ཨསཏྟྲཏི སཏྲཱུསཾ"ཏི (༢-༡༡༩) ཡེཡཡེཏྲཱུཏསཱུམཏྲེཡུ ཡཱུཏྟེཏྟཏྲཏཀེཏེཡི པཐྱཱ སེཏྲཱུཡེཡ།

༣༨. ཨཱརྱཱ

ཨཏྟེམཱུཏཾ ཀཱཏྲཏིཡཱུཏེཏྲ ཡོཀཱུརཱཏྲཱུཏྟ ཡཡཾ ཏཤྩེཏི, ཏཱུམཏྲེཏི སཏྲཱུཏྲི, ཡདཏོཏི ཨཱུམཏྟཏྟཏྲེཀཨཏྲམཏྟཡཀཱུསཀཡདཏོ, ཏོཏྟེ ཏོཏྲ...

སེཏྟཱུཏྟེམྲེཏྲིཀཱུར [ཏྲེམྲཏྲེཏྲཱུཡ (པོཏྲཀེ)], མཏྟཱུམཏྟཾ སེཡཱུ།
ཨཏྟྲ ཀཱཏྲེམྲཱུཡོ ཏེ, ཀྲིཡཱུཡཾ ཡེཏེཡུཏྟེཏི།
ཨཱུམཏྟཾ ན ཡཱུཀྲཏྲ, ཡདཏོཡ ཡཏྟེཏོ།
ཏཏྲེཡཱུམཏྟཾ ཡོཀ, ཡེཏྟཏྲཏྲེཏ ཡཏྲཱུཏ།
ཏཾ ཡཏྲ ཏྲཡ ཏྟེཏི, ནེཡཱུཏྟཏྲ ཏྲཡེཏི ཙ།།

སེཏྟཱུཏི དེཡདཏྟཏྟེཏྲ སེཏྟཱུ, ཨཏྟྲེཏི དེཡདཏྟེ, ཀཱཾ ཨཱུཏྲེམྲཱུཏྲེ སམྟཱུཏྟཾ ཡེཏྲཱུཏི ཡེཏྲཀོ, ཀྲིཡཱུཡཾ ཡེཏེཡུཏྟེཏི ཀཏྟ ཏྲཱུཏྟཱུཏི, ཨཱུམཏྟཾ ཏྲཏྲེ... ཨེཏྟེ ཡེཏྲེཡམཱུཏྟེཏྲཱུལཏྲུསཏྟེཀཱུམཱུཏྲེམྲཱུཁཡེཏུམསཀྲཱུཏྟཡཏྟཱུ, ཡེཏྲཏཏྲེཏྲཱུཏི ཏེཡཱུདེཏཏྲེཏ།

༣༩. ཙཱུལཱི

ཀེརེཡཱུཀཱུརཀེཏྟཱུཏེཡུཏྟཱུཀཏྲཱུ ཨཏྲཱུསོཡཏྟཾ ཀཏྟཱུམཱུརཏྟཏི 'ཨེཀཱུཡཾ སམྤཏྟཱུ ཏཱུམེ'ཆནྡཿ, ཀེརེཡཱུཡ ཀཱུརཀེཏེ ཙ ཏེཡཱུཏེཏོཏི ཨེམེཏྲ སམྤཏྟཏྲ ཀེརེཡཱུཀཱུརཀཱསམྤཏྟ ཡུཏྲཀཏྲཱུཏ, ཏཏོཡེཡཱུཡཾ ཏཱུཀྲཱུཀེཏི ན ཡེསཾཀཱསཏྟེ ཏེཏྟཾ ཏྲཡཏི, ཡེསེཏྲཱུཏྟཾཡེཡ ཏུ ཏེཏྟཾ ཏྲཡཏྟེཏྲཏེཡསཏྲཱུཏྲཱུཡོ, ཀེརེཡཱུཀཱུརཀཱསམྤཏྟཡུཏྲཀོ ཏེ ཀཱུརཀེཏེ ཨཏྟོ སམྤཱུམེཏྲཱུཡཱུཏེཀོ སམྤཏྟོ, ཏཐཱ ཙ ཡུཏྟཾ—

"སམྤཏྟོ ཀཱུརཀེཏྟོ, ཀྲིཡཱུཀཱུརཀཡུཏྲཀོ།

སུཏྭཱཡམསྨཱཏྭཡཾསྨ, གྲཱིཥྨཡཾ སོ-ཀྵཱིཀྵཱིཡཏེཏི།།

ཏཏྲ ཨསྨཱཏྭཡཾ གིརིཡྻཱཡཾ ‘རཏྣ ཕུརིསོ’ཙྪིདཾ གིརིཡྻ ཀཱུརཀཱསྨཱཏྟཱཔུཏྲཀོ-ཛྙ ཨིཏྠ སསྨཱམིཧྣཱཡཱདིཀོ སསྨཱཏྟཾ པཏྨཱཡཏེཏི, ‘སརཏི རཱཛྫཱ’ཙྪཱཏཾ ཏུ སུཡྻཱམྣཱནེ གིརིཡྻཱསཏྲཱི, ཨིཏྲ པཏ སཏྣམཔི ཀཱམྶཾ ཕཏུམནིཥྐཱཏཾ, ཕྲིསེསནབྲཱཧྨཡིཏྠ སརཀསྭཱཏི རཛྫཱ པཏིཡྻཱཏྲཱིཡཏེ’རཛྫཱསསྭཱཏྟཱིསརཀ’ནྟི, གིརིཡྻཱཀཱུརཀཱ སསྨཱཏྟཾ ཏེ སབྲཱཏྲ ཕཏྲཱཏྲེཏིཕསེནེཕཏྲཱི, ཏཏྟིམིཏྟཾ ཙ སསྨཱམི ཏྲཱཡཱདི, ཏཏྲ སསྨཱམིཧྣཱཕཕིཕཏྟཱཡཾ ཕིཛྫཱམྣཱནཱཔི གིརིཡྻཱཀཱུརཀཱ སསྨཱཏྟཾ ན ཕཏུམིཥྐཱཏཾ, ཡཐཱ ‘ཨནུཏཏྲ ཀཱཛྫཱ’ཏི, སོ ཏྲཡཾ སསྨཱཏྟཾ སསྨཱམིཧྣཱཕཛྫཛྙཛནཀཱཧྣཱཡྻཱ-ཕཡཡྻཱཕཡཕིཧྣཱཡཱདིཡཱནཀྵཱ པཏུཕིཥྐཱཏི ཕེདིཏབྲཱ, ཏཏྲ སསྨཱམིསསྨཱཏྟཱ རཏྣ ཕུརིསོ, ཛཛྫཛནཀཱསསྨཱཏྟཱ ནིགྲོཏྣཱ ཕྲིཛཾ, ཨཕཡཕཡྻཱཕཡཕིསསྨཱཏྟཱ ཏྲཀཱཧྨ ཕཱིཏྲ, ཨིཏྣཱནེ སསྨཱཏྟཱསྣིཏཱ གིརིཡྻཱཀཱུརཀཱསསྨཱཏྟཱསཛྫཏཏྟཾ ཡཐཱཡཱཀཱམཛྫཏྲཱཕཡཕཱཀཱམཡིཏྟཾ གིཏྟི ཨུཏྲཏརཀསྣཏ-‘ཏཐཱ ཏེ’ཙྪཱདི, པརིཡྻཱཡནགིརིཡྻཱཀཱཏ ནེསཾ སསྨཱཏྟཾཏི ཨིསིནཱ པརིཡྻཱཡཕརིཡྻཱཡནཡཱཀཱཏཾ-ཡཾ སསྨཱཏྟཾཏི དསྲེཏི, སྣ ཨཡསྨྲཱརི ཕཱཡནཡཱཀཱཏཾ གིརིཡྻ སསྨཱཏྟཱམསྲེཏསྲཱཕནེཏྟཾ ཛནཡིཏྣཱ ནེཕཏྟེཏི, ཨཏྟྲཕཱཀཱརཀཏྣེཏྣཱ ཏིསྣཱཡ གིརིཡྻཱཡཾ སསྨཱཏྟཾཏི ཕྲིསེསོ ཕསྣཱིཡཏི, ན ཚཏྲིཡྻ ཕྲིསེསྲཱཕཀཱམནེ སྣཱམཏྲིཡཾ... ཏསྨཱ སབྲཏྲིཀཱཏྟཱཔཏྣ, སུཡྻཱམྣཱནེ ཨིཏྠ ཡྻ གིརིཡྻཱསཏྲཱི ཀཱུརཀཱཧྣཱཕསྣ ཏེཏུནོ ཕཏཅནིཥྐཱཡྻཱཧྣཱཕེ ཨསྲེཏསྣཱཧྣཱཕསཏྣཏསྲེཕ ཕཡསྣ ཕཏུམིཥྐཱཏཏྣ ཏཕེཕ སསྨཱཏྟཾ ཛྙཏཾ ཚཏྲིཡྻཱཀྵིཏྲཱཡཏེ ‘རཛྫཱ སརཏྲཱི’ཏི, ཕུཏྟཾ ཏེ—

ཛནཡིཏྣཱན སསྨཱཏྟཾ, གྲཱིཡྻ ཀཱུཏཾ ནེཕཏྟེཏི།
སུཡྻཱམྣཱནེ གྲཱིཡྻཱསཏྲཱི, སསྨཱཏྟཾ ཛྙཡཏེ ཀྲཱིཏྟཱིཏི།།

པརིཡྻཱཡཡཏྲཱིཏི ཕུརིསསྲཱརིཡྻཱཡཡཏི, ཏཏྟཾ ཕྲཱཡནྟཱདིཀཱུ ཨུཔཀཱཱར སབྲཱཡྻ གིརིཡྻཱདིཏྣསྲཱི ཏེསཾ སསྨཱཏྟིཏྲཱི ཀྲཱཕཏི, རཏྣ ཏེ ཀཱུརིཡམྣཱཏྣ ཏཾསསྨཱཏྟིཏྲཱིཕུརིསཕྲིསཡཏྲཱཕཔུརིསཡོགིཏྲཱིཏྲཱཏྲཱིཏྣསྲཱིགིརིཡྻཱསསྣཱཕཏི, ཏཏྟཡིཕཏསྨ ཨུཏྲཱཡསསྨཱཏྟིཏྲིཡྻ གིརིཡྻཱཡ སསྨཱཕེཨསྲེཏཏྟི ཕུཏྟིཡྻ ཏེཏུབྲཏསྣ ཨཏྣཱམཏྣཱཔེཀྲཱསབྲཱཕསྣ སསྨཱཏྟསྣ ཀྲཱཕཏཾ གིརིཡྻཛནིཏཏྟམསྣ, ཨཏྣཱམཏྣཱཔེཀྲཱཡཱཀཱཏཾ... སབྲཱཡྻ ནེརཔེཀྲཱཏྟི སསྨཱཏྟཱཏྲཱཡྻ, སསྨཱཏྟི ཕུཏྟིསབྲཱཕསྣཱཏི སསྨཱཏྟིསུ རཱཛཕུརིསཱཏྲིསུ ཨསྲེཏཏྟི ཨིཕཏྠཱཕཏྟཱཡ ཕུཏྟིཡྻ སབྲཱཕསྣཱ། པརེསཾ ཕྲིཡ “ཀྲཱུཏེ ཚཏྲཱི”ཏི ཕཙནཏྲཏྲཱཏྲཱཔེ ཨུཏྲཱཡཏྲཱཔི (ཙཏྲ) [(ཡིཕ) (ཕོཏྲཱཀཱ)] ཚཏྲཱིཕ- སཀྭཱཏི ཕོཏྟིཏུསྣཏ-‘ནཏུ ཙེ’ཙྪཱདི, སཏྟཏྟི ཡཐཱ ཕུཏྟཾ ཙེཏནམཏྲཱཕཡཱཀཱསྨ ཙེཏཀཱསྣཏི ཡཐཱཕུཏྟཾ སསྨཱཏྟཏྟུཔཾ ཏཏྟ-ཛྙཏྣཱཕུཔསཾ ཏརིཏྣ ཏཏྲ ཚཏྲཱིཕསཀྭཾ ཙེཏིཏུསྣཏ-‘དེཕཏཛྫཱ’ཙྪཱདི, ཨཐེཕ མིཙྪཱིཏྣསཏྲིཔིཨཛྫཱམཛྫཱཔིཀྲཱཡཀྲཱཏེ སསྨཱཏྟི ཕཙནིཙྪཱཡིཕིཏྲ ཀཱུརཀཏྟི ཙེཏཀཱཏྟིཕྲཱཡམཏྟཱཕནེཏྣ ཏདེཕ ཕྲིསེསཏྟ ཚཏྲཱིཡྻ ཨཏྲཱཔེ སམཱུཕནེཏྟཾཡཛྫཱཕཨིཏྣཱཔི’ཙྪཱདིཀཱསྣཏ, ཏཏྲ ཨཕྲཱཏི ཙེཏཀཱཏྟིཕྲཱཡཕཀཱུརསནཱུརསྣཱི ནེཕཱཏྟ, ཨིཕཾ ཕཏྲཏྲཏྟི ཨིཕཾ ཡདིཔིཙྪཱདིནྣ ཕཀྲཱམྣཱནནཡིན ཕཏྲཏྲཾ, པཏིཕཱདིཏྲཏྲཏྲཱཕཱཙྪཱདིནྣ ཨིདཏྟིཔིཏི “ཕྲིསེསཾ ཕྲིཏྟིཡཏྲཱཡ ན པཏྲཏྲིནཏྟི ཨཕྲཏྲཏཏྲཱཕཏྟ ཕྲཏིརིཙྪཏི ཏཏྟ-ཏྲནིཏྲཱིམིཕ, ན ཏུཕཏྟརསྣཱཛཏི‘ཕུརིསསྣཱི’ཏི, ཕྲིསེསནཏྟ རཛྫཏྲཱིཀཾ ཏདཀྲཱཏྲཱཡྻཏུཕཏིཡམྣཏམཕྲཏྲཏཏྲ ཀཱུརཀཱཏྟུཕཏྟ ཕྲཏིརིཙྪཏི, ཏཏྟ ཏྟུཕཏྟཾ ཀྲཛྫཏི ‘རཏྣ’ཏི, ཏཏྟ ཕྲཏིརིཀཱ ལཀྲཱཏྟ སསྨཱཏྟཾ ཏཏི, ཨིཀཱསྨ སསྨཱཏྟིཏྟསསྨཱཏྲ ཕཏྲཱུཏྟ དེཏྲཱ ཕྲིསེསནཀཱཏཏྲེན པཏྲཱཡཏི ཏཏྟ ཚཏྲཱི ཕྲིསེསནམིཕྲཏྲཏྟཱཕཏི པཏྲཏྟིཕྲིསཡེ སཏྲཕཕཏྟཱི”ཏི, ཡོ ཏེ ཕྲིཀཱཕྲཾ ཕྲིསཡོ སོ སཏྲཏཏྟི, ཨཏྟཡིཕ སསྨཱཏྟཾ ནེཡམེན ཕྲིསེསནཀྵེཏམནུཕྲིཏཏྟཏི... ཕཏྲུཏྟ དེཏྲཱསྲཔི ཏཀྲཱཏཏྟེན པཏྲཏིཡྻ ཡཐཱ ཀྲཏྟུཏྟཾ ཀྲཏཏྟི, ནུཕསྲཱསྲཏྟུཏྟཾ ཀྲཏཏྟིཙྪེཕ ཀྲཕཏི, ཏཐཱ སཏྟཔི ཕྲིསེསྲ ཀྵེཏི ཕྲིསེསནཀཱཏམེཕ ཀྵེཏམནུ(ཕྲིཏཏྲ)ཏི ‘དེཕཏཏྲཱ ཨསྲཱ’ཏི, ཏདེཏཾ སཏྲཱི ཕྲིསེསནཀཱཏཏྟེན སསྨཱཏྟཔཏྲཱིཏཏྟ-ཕཀྲཱིཡཏི, ཕྲིསེསྲཀཱཏཏྟཏྲཔི ཏཀྲཱཏྲཱཡཾ ནེཡམེན ཏཀྲཱཏཀྵེཏྲཏུཕྲིཏྲཾ སེཡྻ ཕྲིསེསནཀཱཏཀྵེཏྲཏུཕྲིཏྲཏམེཕ, དྲིཏྟཏྟུ ཕཏྲུཏྟ [ཙཏུཏྟ] ན ཕྲིརུཛྫཏི, ཕཏུཔཏིཝཏྟམེཕ ཙ དྲིཏྟཏྟཾ མནསིཀཱཏྲ ཏཾཡྻཏྲཱི ཏྲཱིཏྟ སསྨཱཏྟིཏྲཱིཏྲཱཡཏི, ཨཏྟཡིཡྻཱཡཾ བྲཏྟིཀཱཡིཏྟཏྟི (ཡྻཀཱཏྲཏི)... བྲཏྟིཀཱཏྟསྣཏཕྲིསེསནཏྟུཏསསྨཱཏྟིཀཱཏབྲཏྟིཀཱཡཱཀཱཏསསྨཱཏྟཏྲི- ཏྲཏྟཕཏྟཏྲཏི, ནཱཡྻཏིཕྲིསེསནཏྟུ པརཏྲཏྟིཏྲཕཏྲཏསྲི ན ཀཱུརཀཱཏྲཱཕཏ བྲཏྟིཀཏྲཏི... ནཱཡྻཏིསཏྲིཏྲཕཡྻཏིཏྲཏྲིཏྲཏཏ, ཡཐཱ ‘ནཱཡམུཕྲཡསྲཱ, ནཱཡིཏཕྲཡཡིན ཚཏྲཾ, ནཱཡསྲུཕྲཡསྲཱ ཀཱཏྲཱ’ཏི, ཡཏྲ ཏུ ན ཕྲིསེསྲཡཕཏྲི ཏཏྲ བྲཏྟིཀཏྲིཕ ‘ནཱཡསྲཱ ཀྲུཏསྲཱ ཨུཕྲཡཏྲིསྲཡོ’ཏི ཀཱུརཀཱཏྲཡཱཡཀྲཏྟ པཏྲཏཏྲཏྟཱ བྲཏྟིཀཏྲཏི ཨིཏྠ ནཱཡྻཏི, ཏཏྟ ཕྲིསེསནམིཕྲཏྲཏིཀཱཡཀཱུརཏྲཡཡྻཱཕ ཏིཏྲཏི, ཏཏྟ ཕྲིས- སཏྲཾ གིཏྟིཏེཕ ཀཱུརཀཱཏྲཏྟཔཏྟ པཏྲཏཏྲཏྟཱ བྲཏྟིཀཏྲཏྲཏི ཕྲིསེསན མཏྲིཏྲཔི སེསཾ སཏྲཱི ཏཏྲ སཱིཡྻཏི ཏྲཱསཀྲཏྲཱིཡཏྲི།

དེཕཱིཏི ནཱཛཕུརིསྣ དེཔི, ཏཏིཡེ གེཏསཏྲཏི སསྨཱཏྟིཏྲཱི། སཏཡུཏྟཕཏེཏྟ ཨིཕཏྟི ཨིམིཏྲ ཕུརིསཏྲ ཨཕྲཏྲཏཏྲཏམིཕ དྲིཔིཏི, ཨཏྲཱིམཏྲཏི ཕཱཏྲཏིཡྻཾ སུཏྟཏྟརེན ཨཏྲཱིམཏྲ, ཡཏྟ ཚཏྲཱིཡ-མཏྲཏྟ མཏི སསྨཱཏྟནེཏྲཱཡྻ, ཏིཏྲཏ- ‘སསྨཱཏྟམེཕི’ཙྪཱདི, སསྨཱཏྟཾ ཙེཏྲ སྣཏུ སརཏྟནམཕཏྲཏྟཏིགིརིཡྻནེམིཏྟཏི གིཏྟི, ཨཏྟིཏེ ཏུ སརཀསྣཱ

གཱིརིཡཱུནྟུཔཏླ གཱིརིཡནྟྲམནྟྲེནེཔ དབྲེན སམྦྲེཀྵཔཔཏིམླཏུཡཔླ དེཉྩ ཛཧུཀཱཧྟ སཾསིཡིསཾ, ཛཧུནཾ ཏུ གཱཌྷིཏླཏྲཏླཡེཔ, ན ཛཧྲཏྣརཀཱཧྟ སཾསིཡིསཾཧི། པརེསཾ ཏཏིཡཏྲི དུཏིཡཏྲི ཙ གཱིཏཀཱཔུཡོཀ ཀླཏླཔི (པཛྷམྤྲི) སཏྣམྤྲི ཙ ("ཚཏྲི ཙླ") ཏི (༢-༦-༢༠) དུཏིཡཱ པཛྷམླིནཛྷཱ"ཏི (༢-༦-༢༩) ཙ སུཏྣནྟྲེཏི ཚཏྲིཏིམཏླ, ཏསླཔི ཕཏིཀྐཏྲཔ སླཀྲིཏབླཕཾ དསླེཏུསླཏ-ཡབླཙོབླཏིཤླདི, ཤེཏླཕླཏྲ ཤུདླཏརཚདཡེ སུཏྣནྟྲམནྟྲེན སམྤུདླནཏྣབླཔླ སམྤུཏླཕཙནིཀླཡམེཔ པརེསམྤི ཚཏྲི, ཏེནླཏ-'ཤེཏླ'ཏིཤླདི, བཏུལཏིམསླ ཤཏྲཾ དསླེཏི 'ཡཔ དསླན'ཏི, ཤཔིསཾཕླདཀཱཡོཀཱསླཏླདིཀཾ ཀཱསླེ ཤུདླཏརཀཾ, པཛྷམཏྲི པན ཕཏིཀྐཏྲཔ སབྲེ ཏསཏི དཚསླཏླདིནི ཤུདླཏརཚནི ཕེདིཏབླནི།

༤༠. ཏུཡྻ

ཤནཏྲིམཏླཏི 'ཏུཡྻཏྲིཏྲུཏུཡོཔམླཏི ཏཏིཡཱཛྷླཏརིསླ'ཏི (༢-༣-༧༢) སུཏྲེན ཏུཡོཔམླཏི ཤཏྲླཏི ཏུཡྻཏྲིཏི ཡོཀ ཏཏིཡཱཡ ཕིཏྲིཡམླནཏླ ཕླཚིནིཡཱནཾ ཤནཏྲིམཏླ, ཡསླ སདིསླ ཏླཕླ ཏིསཾ ནོཔམླཏི 'ཤཏྟུནསླ ཏུཡླ ནཏྲི'ཏླདིཀཱམུཏྠཏི, ཏསླ ཤེཕཾ ཡཏླཕུཏྲནཡེནླཏི ཏདེཕཏྲིམསླ ཤཏྠ ཕེདིཏབྦ, ཏདེཕཏི ཕླ ནེཕླཏསམུདླཡོ ཡཏླཕུཏྲནེདསླནཏྠ, ཏུཡེསླུཏི སདིསེསུ, ཏཏླཕུཏྲཏི ཤཏྟུནསླཏུཡླནཏྲིཏླདིནླ ཏེན པཀཱརེན ཕུཏྲ།

༤༡. ཨཏྠ

སུཏྲེ 'ཨཏྠ'ཏི ཕུཏྲཾ 'ཤཀཱརནཏྠ'ཏི ཀཱཐཾ ཕུཏྲིཏི ཤླཏ 'ཨཏྠ'ཏིཤླདི, ཤླདིསླ ཏཱཏྲིཏི སསོ, ཡཀཱདླནཾཡེཔ སིཡུཾ... ཤླཤེཤླདིསླནསེཀཱཕཏྲཏྲ, ལོཔི ཀཱཏིཏི ཨོཀཱརསླ ལོཔི ཀཱཏི, ཏཏྲཏི ཡབླཕུཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲུཔྲཏེཀླཔཏི, པཏེཀླཔི ཀཱརཚསླཏ-'པརལོཔསླ'ཏིཤླདི, ཀཱརཚཏྲཾ ཕཏྲུསླརཏྲཏི 'གཱིཏྲ'ཏིཤླདི, ནིཏྲཏྲུརལོཔོཔ སིཡླ, ན ཕུཏྲལོཔོཔི ཤླཀཱམཕུཡོཀཱཏྲཀཱཏྲུཡིཏླཏིཔི སཀྐ ཕཏྲཏི ཤླཏ-'ནཏྲ'ཏིཤླདི, ནིཏྲཏྲུརལོཔོཔེཡེཕླཏི ན ཙ སཀྐ མཏྲཏི སམྤྲཏྲི, ཤེཕཾ སཏྲེཏྲེཏླ ཏཏྲ ཕིརོཏྲཏྲླཏ, ཤཏྠསམླཕླཏི ཤླདིསླཀཱརཏྲ སམླཕླ, ཏྲཏྲཀཱརཕིཏྲཾ "ཡོསུ ཏྲཏྲ ཕུསེ"ཏི (༢-༩༣) ཤེཏདིཕཔཡོཛནཏྲིཤླདིནྲ ཕུཏྲཕཡོཛནཏྲཕེ ཀཱརཚསླཏ-'ཤནིཏྲཏྲ'ཏི, ཤནཏྲིམཏྲཏྲི ཨཏྠ, པཡོཛནཏྲཏྲཕླནཏྲིམཏྲཏྲམེཔ དསླེཏུསླཏ-'ཤེཏབྲཏྲམེཔླ'ཏིཤླདི, ཤེམསླཏི "ཨཏྠ ཡོནཾ ཏྲཏེ"ཏྲི མསླ སུཏྲཏྲ, ཏྲཏྲཏྲིཕླཏི 'ཏྲཏྲ' ཤེཏི ཤེཏླདིསཾ སུཏྲམེཔ, ཏྲཏྲ ཡོནཾ ཏྲཏེཏིཕླཏི "ཏྲཏྲ ཡོནཾ ཏྲཏེ"ཏི སུཏྲཾ ཕླ, ཨཏྠཏི 'ཨཏྠ' ཤེཏི སུཏྲཾ, ཏྲདིསསླཔཡོཀཱསླཏི ཨཏྲ, ཨཏྲ ཤེཏི པཡོཀཱསླ།

༤༢. ཉྙཾ

ཡསླ ཤེཀཱམེཔ ཏྲུཔམུདྲཏཾ, ཏསླ ཏྲུཕླཏྲུཕླནི ཏྲུཔེཏྲུཕླནླཏི ཉེརོ ཕེདིཏབྦ, ཏེན ཏི བཏུཕཙནི [བཏུཕཙནེན (པོཏྠཀེ)] པཛྷམླདུཏིཡཱསུ 'ཨཏྲིནླ'ཏི ཤེཀཱམེཔ ཏྲུཔམུདྲཏཾཏྲི དསླེཏི།

༤༤. སམྦྷཝ

སུཏྲིཏི ཉཀཱར ཀཱིམཏྲཏི ཤླཏ-'ཉཀཱར'ཏིཤླདི, ཨསཏི ཏི ཉཀཱར'ཏླནུབཏྲྷེ'ཏི ཉཀཱརེན ཕྲིསེསནེན སུཀཱར ན ཕྲིསེསྲི ཡེཤྲ སཏིཡེཔ ཏསྨཾ ཏེན སོ ཕྲིསེསྲིཡེཤྲ, ཏསླ "ཉཀཱནུབཏྲྷཏྲ"ཏི སུཏྲེ 'ཉཀཱནུབཏྲྷ'ཏི ཕྲིསེསནཾ ཕྲིསེསནཏླཕོ ཨཏྠ པཡོཛནཾ ཡསླ སོ ཕྲིསེསནཏྠ, བཏུལཾ ཕཙནེནཏྲིམཏམནཕསེསཾ ཕཕཏླཕིཡཏྲིཏི ཕུཏྲིཡཾ "ཏྲེཕྲོ"ཏྲུདེཀཱསུཔདེཏྲཏྲི དསླེཏུསུཔཀཱམཏི 'སླམཏྲིཏྲ'ཏིཤླདིཏྲ, ཚཏྲི ཏྲཕཏྲི (སེ)སོ, ནཏུཙ ཨཏྲུསཏྲེཏྲཀྵུཔདཏྲསམླསེ ཀཱཐཾ ཙཏུཏྲུཏྲ-ཕསྲིཡཏྲི ཕུཏྲཏི, ཙཏུཏྲིཤེཀཱཕཙནི ཨཏྲཏྲ'ཏི ཤེཏྲ སཏྲསླསཕཏྲིཀཱམཏྲེནིམིཏྲཏྲི ཡོ-ཏྲོ, སོ ཙཏྲོ-ཛྷུ པདཏྲཔི, ཏསླ-ཛྷུཔདཏྲཏྲུཏསླཔི ཨཏྲ ཨཏྲ པཡོཛནསླཕཏི ནེམིཏྲཏྲཕེནླཏི ནླཏྲཏྲེཏོཏི ཏ ཤེཏ ཤེམཕཏྲོཏྲཾ སབྲཏྲེནཏྲི ཏ ཤེཏཤེམསཏྲེཏི ཤེཔ ཕཏྲོཏྲནམཏྲེསཾ སབྲཏྲེཾ, པཏེསིཏྲིསུཔི ཀཱསྲོ ཤླདེསོ དེསྲིཏྲི དསླེཏུསླཏ'ཏསཏྲསྲ ཙཏྲ'ཏི།

༤༥. ཀྵཔ

ཨིནྡྲིཡཱ ཥཎྜུཡཱཏི པསཱཛྙནསྨི ཨཱུནམཱུནྣཏཱནཀྟནཱི།

༨༦. སྥཱུལྱཱ

ཞཱཔཱསཛྙེཧཱིཏི ཨིདཾ ཏེཏིམླམྣཱུཏི ཏྲིམསྨ ཨཛྙཱཔདྒྲཱསམླསེན ཡླ ཕྲིསེསནཾ དབྲྦཾ, ཕུཏྲིཡཾ གཏཧི ཨླདེགཾ གཏླདེཕྲཱུགཱུསནྡཾ གཏཾ, ཏླཡླཏི སབྲྦ ཕེགཕྲྟླཏརཀཾ།

༨༧. ནམཱི

"ཨླགམླ ཏགྲུཧཱེཧླུཏླ ཏགྲཏཀེན གལ་ཏཧྣེ"ཏི པརིཧླཥླ ཕཙནམེཏཾ ཏཇྦ ཏགྲུཧེཧླུཏཱཏི ཏསྨཱིཾ ཨླགམིསྨི གྲུཧེཧླུཏླ, ཨཕཡཕཕསེན པཏྐླ ཧྲཕཏྐེ ཨམུཀྲེཧླུཏླ, ཏགྲཏཀེནླཏི ཨླགམིགྲཏཀེན ཏགྲཏཀེན གཏཀཏེཏི ཨླགམིཧླུཏསྨ ནཾ ཨིཏྲཱུསྨ གཏཀེན གཏཀཏེ, 'ནམཱི ཕེབྲཱཏིསྨི'ཏི ཏུ ཕཏབྲཾ, ཕེཔལླཱཾ ཡླ ཨེཏྦ དབྦྲཾ།

(༨༨) ཨིཀཱརསྨེཕཡླཏིཨླདེནླ ཕུཏྲམེཕ ཕེཕརཏི ཏིསྨ ཨིཛླདེནླ, ཏསྨ ཏིསྨ, ནེཏིབྲཏླཏི ཏིསྨ ནེཏིབྲཏླ, "ནམཱི ཏིཙཏུཀྲམིབྲྦཡཾ ཏིསྨ ཙཏསླ"ཏི (༢-༢༠) ཏིསླདེསོ "ནམཱི ནུཀ ནླཏཱིནཾ སཏྲརསནྟ"ཧི (༢-༨༧) ནུཀ, ཏིསྨནྟཾ།

༥༡. སུཏ

ཕེབྲཏིསུཏྲཱིཏི "དེདིཀཱུནེཀེསྲི"(༢-༡) ཛྙཱིདེསུཏྲེ, སྨནཧྲེ བཏུཕཙནེན སཏེཏམེཀཕཙནསླཏ, སུཏྲམེདཧྲེ "སུཛྙསླ"ཏི ཨིདཾ སུཏྲཾ, སུཏྲེ པན སཏྲིཏི "སུཏ སསླ"ཏི སུཏྲེ སཏི།

༥༥. རུཎྜ

རཏྲེ ཙ ཨླདི ཙ རུཎྜཔཡོ, ཏེཏི།

༥༦. སུཏི

ཨནུཀཱརཀཕསེནླཏི ཨནུསདེསཾ ཀཱརཀཾ ཕཙནམནུཀཱརཀཾ།

༥༧. ལུཏྲུ

ཏེནླཏི ཡཏོ ལུཏྲུཨིཏི ཕེསེསནཏྲེན ཕཏྲུམེཏྲྐཏསྨ པཏྲུཡསྨ གཏཀཾ, ཏེནླཏི ཨཏྲྦ, པཏྲུཡསྨ གཏཀཏྲ ཏནླདེགཏཀཾ ལབྲླཏེ... "པཏྲུཡགྲཏཀེ ཡཏོ སོ ཕེདེཏོ, ཏནླདེནོ གཏཀ"ཧི ནླཡླ, ཕེསེསནཏྲེན ཕཏྲུམེཏྲྐཏྲ ཏརཏྲཀྲཏཀཾ... "ཕེཏྲེབྲེསེསནཏྲསླ"ཏི (༡-༡༣) ཕཙནཏོཏི མནསི ནེཏླཡླཏ- 'ཡཏོ'ཨིཛླདི, སོ གྲཱིཡཏྲྦ ཨླདི ཡཏྲྨ སོ ཏནླདི, སོ པཏྲུཡོ-ཏྲོ ཡཏྲྨ སམུཏླཡཏྲྨ སོ ཏརཏྲོ, ཏླདིསྨ ཏཏླ དེཏརཏྲསམུཏླཡཕེསེས(སྨ) གཏཀཾ, ན ཏུ ཏརཏྲམཏྲསྨེཏྲྦ, ནནུ ཙ 'ལྲཱུ'ཏི ཕེསེསནཏྲེན ཕཏྲུམེཏྲྐཏི ཧྲཕཏུ "ཕེཏྲེབྲེསེསནཏྲསླ"ཏི ཏརཏྲསྨ གཏཀཾ, པཏྲུཡགྲཏཀེན པན ཏནླདེནོ གཏཀཾ གཏཾ སེཡླ ཕཙནླཧླཡླཏྲཏ-'ཏརཕེནླཧླཕེཏླ'ཏི, ཡཏོ ཕེདེཏོ, ཏེན ཕེནླ ན ཧྲཕཏི སླེཡེནླཏི ཏརཕེནླཧླཕླེ, ཏསྨ ཧླཕོ ཏསྨཱ། "པཏྲུཡགྲཏཀེ ཡཏོ སོ ཕེདེཏོ ཏནླདེནོ གཏཀ"ཧི ནླཡསྨ ཡཏྲྦ པཏྲུཡགྲཏཀཾ ཏཇྦ སླཏྲྷཱརཏྲ 'ཏནླདེནོ'ཏི ཕུཏྲཾ, ཏནླདེསམུཏླཡསྨ གཏཀེ པནེཏྲྦ ཕེསེསོ ན དེསྨཏི... ཨཏྲིགཏླཏི [ཨཏྲིགཏཏླཕླཏི (པོཏྲྦཀ)] ཨླཏྲིསུ ཕེསེསདསྨནླསསླཱུཕླ, 'ཏུཾསླ ལོཔོ ཙིཏྐླཡཾ ཏེ' ཏུཏུ (༥-༨) ཏུ དེསྨཏི ཕེསེསོ, ཕཀཱཏེཏི ཏཇྦ "ཏུཾཏླཡེཏཕེ ཧླཕེ ཧྲཕེསྨཏི གྲཱིཡླཡཾ ཏརཏྲཱུཡ"ཧི (༥-༦༡) ཏུཾཔཙྩཡཾ ཕཀཱཏི"ཛྙཱདི།

༥༨. གེ

ཨཱིཏྱུཔཔདྡྷཱིཏི 'གེཨ'ཨིཏྱུཔ ཕཊྚྭཱཏི ལྱུཊཾ རཱུཔཾ, པཀྐེ ཊཱིཕྤཔིཊྜཱནེནེཔཱཏི ཨིམེཏ྄ ཨཀཱུཊྚཏེཥེ ཀཏི པཀྐེ ཊཱིཕྤཔིཊྜཱནེནེཔ, ཨཊྚཱཊྞཐཊེཏཊྞཊྱཱཏི ལྷཊྚཱཏེརྟེ ཨཊྚཱཊྞ རྦྷཔུཏེསྟཱ རྦྷཔུཏེསཨིཊྚཱཏྟཱ ཊྞཏིཔདཊྞཱནེསྨཱཡཛེན ཀཏཊྞཊྱཱཡ, པཏེས མཊྚཊྞཊྱཱཏི ལྱུཊཾ རཱུཔཾ, ཨཔསྨེཾ ཊཱིཕྤཊྞཱཔེ ཀཱུཏཆམཱཏ 'ཡདེཊྟཀཱུརྟེ'ཨིཊྟཱདི, ཡདེཙ ཨཱཀཱུརྟེཏི པདརྟྟེཏེ།

༦༠. ཕབཊྚ

ཕཨིཏིསཊྚཱ ཕསཊྚཱ ཏཱསཾ, ཀཊྚཱསཊྚཱཏིཨཱུཊྟེསུ ཕསཊྚཱཾ བཏྟཱུ བཏུཔཙཛེན ཛེཊྟེརྴོ, ཕཊྚུཔསྨཱཏི ཕསྨཱཏི ཕསཊྞཊུཔསྨ, ཏཔཱ རྦྷོ བཕཱཏི ཨེཊྟ ཏཔཱཏི ཨིམེཏ྄ བཕཱཏིཊྟུཔསྨ ཛེཊྚེཡཾ ཛེཊྟེཊྟཱཔ ཨེཊྟ སཏྟཱཏེཏཱཔཾ ཏསྨེཏི། ཨེཔཾ པིཔརཏྟེཏི ཏསྨཱ ས སཁཏྟཱ གསྨ ཨཀཱུརཨཱུཀཱུཊྚ''ཏིཨཱུཊེཏྟཱ ཨེཔཾ པིཔརཏྟེ, ཏེ ཏེ ཨཙ ཨཱུཙ ཨིཙ ཨཱིཙ ཨེཊྚཱཏི ཏྭཱཏེ ཕུབྦྷསཊྞཾ ལོཔཾ ཀཏཱུ ཨེཏྟུཔསིལེསཛེཏྟེསཾ ཕཊྟེཏེ, སཱམཊྚཱཔིཊྚཱཛཏེ 'བྲཧྨཱཀཱཏུཨེསི སཁཏྟཱ'རྟེཕམཔིསེསེཏ྄ སཱམཊྚེཛ གཐཏཾ, གིམཊྦྷཏེ གཱིཾ ཨཊྦྷ པཡོཛཏཾ ཡསྨ ཏཾ གིམཊྦྷ། སཱམཊྚཱཔིཊྚཱཏཾ གིམཊྦྷསྨཛེཔཾ པཡོཛཏྟཱསཏྟཱཡཾ པཡོཛཏྟཱསཏྟཱཔིཊྚཱརཾ མཏསེ ཛེཊྟཱཡ 'ཨཱུགཱཏི གཙྪཡ'ཏེ ལྱུཊྚཱཏྟཱ ཨཱུཏ– 'ཨཊྦྷཱུཏྟ'ཊྟཱཏི, ཨཊྦྷཱུཏྟེཏི སྟཱ མཊྦྷེཡཏྟ, ཨཛེཏྟཱཏི'ཨཱུགཱཏིགཙྪཡ'ཏེ ཨིམེཏ྄ ཕཙཛེཏ, ཨེཏཾ ལྱུཊཾ རཱུཔཾ 'ཨཱུགཱཏིགཙྪཡཏེ ཨིམེཏ྄ ཏཏྟཱཀཱུརསཏྟཱཏཏྟཱཏིཕྲཏྟཱཏགཱཙཏྟཔྲཀཱུསཛེཏ ཡཏེ སསྦྷཱཏྟཛེ ཨེཀཱུརཏྟཱཀཱུརཏྟཱལྷཱཏྟཱཾ ཀཏུ ཨེསེ སཁ སྟུཛེ ཕཏཏྟཱཏྟཱཾ གཏཏཾ པཡོཛཏཾ ཏ སེཡྻ, ཨཊྚཱཔཱ ཨཏུཔཔཊྚཱཾ སེཡྻཱཏི ཨེཕམཊྚཱཔཏྟཱཏུཔཔཏྟེལཕྲཏྟཱཏསཱམཊྦྷེཡཏྟ སཱམཊྚཱཔིཊྚཱཛེ པཡོཛཏྟཱསྟཱཏེ''ཏི, སོཡཏྟེ ཨིམེཏ྄ ལྱུཊྟེཡཾ 'ཨཱུགཱཏི གཙྪཡ'ཏེ ལྱུཊྚཾ ཕཙཏཾ ཛེཏསྨེཏི།

༦༣. ཀྲོསྨཾ

སྨེཊྟཱ སྨཱཙ སྨཱཡོཙ ཨཊྟཱ ཏིཊྟཱཏི ཨིཏཏྟཱིཏརཡོགེ ཙཏྦྷ སམཱསོ,སྨཾ སྨཱ སྨཱཡཾ ཏིཾསྟཱ།

༦༤. ཨེཀ

ཀྲོཙ ཨོཙ ཀྲོ ཕཊྚཏཨོཀཱུརཏྟཱ, ཏཊྦྷེ ཀྲོ ཡེསཏེ ཨཀྲོ, ཏིསཾ, སཱམཊྚཱཔིཊྚཱཏཏྟེ གཱསྨཙེ ཡིཏྲཱསྨ ཨཔཏྟཱསྨཱསྟཱ སཱམཊྚེཛ པིཊྚཱཏཏྟ, ཏཱུཏེགཕཙཛེསྟུཏི ཏཱུཏིསུ ཨེགཕཙཛེསྟུཏི ཨཊྦྷ, ཏེ ཏེཏུསྨེ, ཡསྨ གསྨཙེ ཨེཔཾ ཏུབྦྷཱུཏེསྤྱོ སེཡྻ, ཏསྨ ཏུཏིཡམུཏྟཏཏྟཱཏེ ཨཊྦྷ, ཏུཏིཡོཔི ཏེཏུསྨེ, ཡསྨ སབྲེསཾ སཏྟཏཏྟཾ, ཏསྨ ཏ ཙ ཏཕྲཱཏེཔིཏཏེ ཨཊྦྷ, སབྲེསམེཀཕཙཏྟཱཾ སཏྟཏཏྟཱཔེ སུཏྟཱཾ པིརཙཏཕྲཀཱུརསྨཏ-'ཨཊྚཱཔ'ཏིཨཱུཏེ, ཨུཔརིཊྟཏྟཱཏེསྭཡམཊྚཱཔྟཡོ ''སུཏྟཱ 'ཨཾཡོསྭཀྲོཏ'ཏེ པིརཙེཏྟ སཱམཊྚེཛེ-ཀཔཙཛེསྭཕཱསྨ ཏརསྨཏཔྟཊྟེཏི ཏཔྟཻསེཊྟཱཏྟཱཔྟ'ཏཏྲེ ཀུལ'ཏེ རསྨཏྟཾ 'སེཎྜཾ ཏཔུཾསཀེ'ཏི པིཊྟེསུཏྟཾ པཏེཤྲ''ཏི, ཨོཀཱུརཏཔྟཻསེཏྟཏེ 'ཨཀྲོཛ'ཏེ ཨོཀཱུརཏཔྟཻསེཏྟཾ, ཨཱུཏེསཏུརཾ ''གོསྨ གསེཏེཏཾ སུགཱུཔགཱསྨ''ཏུཏེཏྟ (༢-༦༧) གཏྟེཡམྟཏཾ གཱུཔཏེསྟཱཏེགཱིཾ, ཨེཏྟ པཏ ཏཔུཾསཀེ ཨེཀཔཙཏཏྟཾ ཏཏྲེ ཀུལཏེ ཕཏྟྲཱསྨཏཏྟ ཏོཏྟཏཏཾ, ཡོསུ པཏ ''ཡོལོཔཛེསུཏྟཾ''ཏི (༢-༨༨) ཨཏེཕྲཱསྨཔི ཊཱིཕྲཔིཊྚཱཏསཱམཊྦྷེཡཱུ པཙམམེཔ ཊཱིཕྲཱསྨ རསྨཏྟཔེཀཱུཔ ཀཕཱཏི ཏོཏྟཏཏཾ, ཏཏྟེཏཏྟེཏེ ཨེཊྟོཔ ཏུ ཕཔཏི, ཏོསྨཱཔཱཏི པཱུཛ ཏེསྨཏི, ཨེཏྦྷ པིཛྫཱུསྨཏེ གེ པརེ ཨོཀཱུརཏྟཱ ཡྻ རསྨཱཔཛྫཱཏརོསཔྤཱསཀྲཏྟ ཏོསྨཱ'ཏི པཱུཛེཏ ཕཔིཏཏྲཱི།

༦༧. གོཥྛ

གཱུཔེཏ གཔེཏཱུཏི ཀཱརཀེཔི སམྟཏཾ, གཱུཔསྨ གཔསྨཱཏི ཚཊྦྷིཡཱུཔི།

༦༨. གཕཾ

སེནྣཱཏི སུཏྟཏྲ སེཨེཏི ཕུཊྟིཡཾ ནེམིཊྛཾ པཊིཀཱཔྲིཏཾ།

༧༢. ཀཱཕྲུ

སདྡྷནྟརཊྜེན གོཙྪ དེསོཏི སམྦུཊྜྷོ, ཨུདེསིཏབྦཱ ཨུདེསུ ཀཱཏབྦཱ།

༧༣. ཡཾ

པེན པསཱཛྫཡ ཡུཊྚ ཨུཔྤི, པཙ སོ ཨུཔྤཊྛཏི ཕཱཔྤི ཨཱབྷེདཔྤཱཏཏེན, ཨཛྫཱསྨྱཏི ཨེཀཱར ཨུཀཱརཨུཀཱརསྨཱ།

༧༤. སྨི

ཡོཀཱ དེཕདཊྛོ དཊྛཏི ཨེཀཱདེསེན སམུདཱཡཕོཊྛར དསྨནཏོ སྨིནོཊྛིམསྨ སྨིཾ ཕཙནསྨཱཊཡམཊྛོ དསྨིཏོཊྛཏ-'སྨིཏི ཨིམིནཱ'ཏིཨཱདི།

༨༡. ཛྫླ

བྲཧྨཱདིསུ 'ཨིཏོ' གཙྪ སསྨ ཏཱནུབནྡྷོ'ཏི ཕཱཊཀྲི སམྦུཊྜྷོ, བྲཧྨཱདིསྭཏི "ཞབྲཧྨཱདིཏོ"ཏི (༢-༧༠) སུཏྟེ ཕུཊབྲཧྨཱདིསུ, ཕཱཊཀྲི 'ཨིཏོ'ཏྲདིནོ གཙྪཊཱནྨ ཕཱཊཊ, ཏཱནུབནྡྷོཏི ཨིམིནཱ (ཨིཏཱདེསཾ) ནེཊྛིསཏི།

༨༥. ཀྲུ

སོ [ཧྲསྭ] ཨཊྛེ ཡསྨ སོ ཏདཊྛེ སམུདཱཡོ, ཏསྨ, "ཙཏུཀཱརྟཱཾ ནོཏརཏྲཊུཔཊྛཱཏི"ཏི པིཙྪུཔཙནཾ, པིཏུནོ པིཏུཏི ཀུཔཙྪཡཏྟནྨ ཨུཏྟཏརཾ, པིཙྪུནོ པིཙྪུཏི "པིཏོ ཏྲོ"ཏི (༥-༣༩) སབྲཛྫུནོ སབྲཛྫུཏི "ཀཱསྨཱ"ཏི (༥-༩༠)།

༨༦. ཡོ

ཡོཔོཏྲཕ སིཏྟཏྲཏི ཕོསྨུཊཔཀྲི ཡོཔོཏྲིམིནྣཕ སིཏྟཏྲ།

༨༧. ནོ

ཨསྨུཡཱཏི ཨིཊྦིཡཾ ཡཱདེསོ, ནོཏྲིམསྨིཏཾ པཏྟུདྲཏརཾ།

༨༨. ཡོཡོ

པཙམྦུདྷིཡཱཡོནམེཀཱཏོ ཨུདྲཏརཊྛནི ཨབྲི ཨབྲིནིཏི, ཏྲནིཙ ཡོཡོཔནིཡཱཏིསྨེཕ དསྨིཏྲནི, ཏབྲཡིཕྲཛྫནིཔི ཏྲཡཏྲིཏི།

༩༢. ཏྲསྨ

ཏམུཊཔཙྩཱཏི ཨསཊྛཾ ཀཱབྲཊསྨྲཏི ཏྲདེསེན མུཊཔཙྩཱ,ཏུསྨཙེཕཊྛི པསིཊྚཏྲཕ ཏྲདེསམུཊཔཙྩཾ ཨུཔམེཏི, "སཛྫཱཏཾ ཊྲཀཱདིཏྲོ"ཏི (༥-༩༥) ཨིཏོ ཨཊྛིཏྲ།

༩༣. ཡོསྶུ

ཏླདེསོ་-ཏིཕྲུསཧྲྀཏྲིཏི གཱསླ ཕྲུཏྲྀ ནཏུ ཏདཏྣཱསྶ སམུདླཡཱསྶ པཏྲེ “ཚཐྲིཡཏྣསླ”ཏི (༡-༡༧) ཨཏྣསྶེཔ ཏོཏི, ཏཐླསཏི ནེཕླཏིཕྲུསཀྲོ, ཏསླ གཱསླཏིཕྲུསཧྲྀཏྲིཏི ཕྲུཏྲཏི, སཏྟྭཾ, ཏཐླཔི ‘ཏྲྀསླ’ཏི ཕཏྲྀ སཀྲཱཧྲེཡྻཏྲེ ཨིསླཏི ཕྲུཏྲཏྲ [ཕྲུཏྲཏྲི] སླམཐྲིཡཏོ ཏདཏྣཱསྶ ཏླདེསོ་-ཏིཕྲུསཧྲྀཏྲིཏི ཏཐླ ཕྲུཏྲཏི, ནཏུ ‘ཏྲྀསླ’ཏི ཕྲུཏྲེཔི སོཕླཏིཕྲུསཀྲོ ཏདཔཏྲོཡིཕླཏི སཏྟྭཾ, ཏཐླཔི ཡདི སམུདླཡཱསྶ ཏླདེསོ་-ཧྲིམཏོ སིཡླ ‘ཏཐླ སཏི གཱི ཏྲྀཀྲཏཆེན ཨིསླཏིཔ ཕདེཡྻཏི ནླཏིཕྲུསཧྲྀཏྲིཏི, ཏྲྀཀྲཏཆེ ནླམཏྲེ ཨིཀཱླརསླེཔ ཏྲྀསཀླཏླཏི ཨིདཾ པན ཕྲིསེསནཏྲེན ཕཏྲུ མནིཏྲྀཏི ཡུཏྲྀཏི།

༩༤. ཕྲེཕྲོ

སནཏཙརིཏཏླཡསླཏི “ཏཾསནཏཙརིཏླ ཏཀྲཏཆེན གཱཡཏཏྲི”ཏི ཏླཡསླ།

༩༥. ཡོསྶི

ཧེཏུཀཱཏུསཏྲེཧེ ཡོསྶུ ཨིམིནླ ཏླདེསེ “ཡོཔོ”ཏླིམིནླ ཡོཡོཔེ ཕླ སམྤུཏྲེ “པཏྲྀཡནེསླེཏཾ བདེརཀྲ”ཏྲེ ཡོཡོཔཏོ “པཀཱཏེནེསླེཏམཏྣརཀྲ”ཏྲེ “ཨཏྣརཀྲབདེརཀྲསུ ཨཏྣརཀྲཕྲེཏྲི བཡཕླ”ཏི པཙམཾ ཏླདེསེ ནེམིཏླཏླཕླཔ ཡོཕླ ཐླཕྲོཏི དསྶེཏུམླཏ-‘ཧེཏུཀཱཏུསཏྲེཧེ’ཏླདི།

༩༩. སབྲླ

ནཏུ གཱཏཏླཡོཔ སབླདིསཏླཕཙནླཡླ ཏོཏྲེ སམླསིནླཕྲིཏེཏཏླ, ན ཏུ སབྲསཏྲྀ [སཏྲྀསྶི (པོཏྲྀཀཱི)] ཏླཏ-‘ཨཕཡཕྲེནེ’ཏླདི,ཡདིཔི ‘སབྲ སཏྲྀ ཨླདི ཡེས’ཏྲེ ཨཕཡཕྲེན ཕྲིཀྲཏོ, ཏཐླཔི སམུདླཡོཕླསྶཐྲོ ཐླཕཏི… ཡེསཏྲུནེན སམུདླཡཱསྶ པཏླསླསླཏི ཐླཕྲོ, ཨིཏླཏི ཏེཏུསྶི, གོ ཐླཕཏླཾ ཏྲིཏྟྭཾ བཏུཏྟྭཾ ཕླ ཨེགོ དེཔ དཏྲོ གཱཏླཏེ ཕླ ཨཏྲི ཏླཏི བཏུཏི ཕླ ཨེགཱསྶ ནེཏླརཆེ སཏི གཱིསྶུ ནེཏླརཆེ རཏར རཏམེསུ ཚླདིཕྲུཏྲེཡཾ “ཨེགཱཏྲཏླཡ”ཏྲེ (༢-༡༡༩) ཕྲིཏྲཏྲེཡོཔི “ཏླནུབཏྲེཏྣསཏླདིསླ”ཏི (༧-༡༣༢) ཨཏྣསཏླདིཡོཔི གཱིསཏྲསྶ ཏྲུཔསིཏྲྀཏི དསྶེཏུམླཏ གཱཏམླ’ཏིཨླདི, ཨུཏྲྀ ཨཾསླ ཨསླཏི ཨཏྲི “ཨཕུཏྲཏྲིཏྲེཏཾསེ”ཏི (༧-༧༨) ཨཡེ“སརྡ ཡོཔོ སརེ”ཏི (༡-༢༦) སརཡོཔེ ཏྲུཔསིཏྲྀཏི ཨླཏ-‘ཨུཏྲྀ ཨཾསླ’ཨིཏྲྀདི, གཱླཡཾ ཕཕཏླ ནླམེ ཏླཏ-‘སླཏྲེཏྲེཡྻ’ཏླདི, ཨཕཏྲྀཏྲྀདིནླ ཏསྶེཕླཏྲཾ ཕྲིཏླཕེཏི, ཨཏྲཾསོ ཨཏླཏྲཏླ ཨཕཏྲེཏླཕེཡིཕླཕཏླཾ, སླཏྲེཏྲེཡྻ པཀླཏི ཨེཏྲ སོ སགོ ཨཏྲེཏྲེཡྻོ ཨཏྲོ དིསླདི སླཏྲེཏྲེཡྻོཏི གཱཏེཏོཏི ཨླཏ-‘པུབླདིན’ཏྲེཨླདི, སླཏྲེཏྲེཡྻཏྲེ གཱསླཏོ པཏླ ཨཔཕུབླ ‘ཨིཀླ=དསྶནེ’ཏླིམསླ “ཀཱཝཙཆ”ཨིཏི (༥-༦༡) ཨཏྲཏྟྭཡེ སླཏྲེཏྲེཡྻཔེཀློ, སོ ཕླཕཏྲེནེཡམོཏི དསྶེཏུམླཏ-‘ཏམཔེཀླཏི’ཏྲྀདི, ཏཐླཏྲེཕླཡཾ ཕྲིཕརཏི ‘ཏཐླཏི’ཏྲྀདིནླ, ཨེཏྲ ཙ པཏླདིསཏླཏྲེཏྲེཡྻོ-ཏྲོ དིསླདིསླདི པུབླདིསཏླཏྲེཏྲེཡྻསླཏྲསླ དིསླཡ དིསླདིནོ ཕླཕཏྲེཏླཕེན ནེཡམཕསེན པཕཏྲཏི, ཡོ ཏྲྀཕཏྲེཏླཕོ ནེཡམཕསེན པཕཏྲཏི, སོཏྲྀཕཏྲེཏླཕོ ནེཡམཕསེན པཕཏྲོ པུབླདིསཏླཕཙནླཡཾ དིསླདིསླདི མཔེཀླཏྲིཏི སླཏྲེཏྲེཡྻཔེཀློཕཏྲེནེཡམོཡེཔ ཕཕཏླཏི ཕྲུཏྟྭཏྲིཏྲུཡམཏྲེཕླཡོ, ན ཏུ ཨཏྲེཏྲེཡྻཡཏྲེ ཨསསླཕླ, ཨསསླཕཏམེཔ དསྶེཏྲེ ཨླཏ-‘ཡོ ཧེ’ཏྲྀདི, གོསཕླེན ནེམིཏྲེནླཏི ཀུསལ སཏྲསླ པཕཏྲེནེམིཏྲེན གོསཕླེན, ཨུཏྲཏླཀུརཕོ ཨུཏྲརཀུརུཏླཔ ཕླསིནོ, དེསོ ཕླ, ‘ནླཏྟྭཏྟྭ ནླམཕྲཏླནླ’ཏི (༢-༡༣༦) ཨནེནེཔ སཏླཡཾ སབླདིཀླརིཡསླ ནེསིཏྲཏྲེ གཱིམསཏླཡཾབྲྀནེནེཏླཏ ‘ནླཏླཏྟྭེ’ཏླདི, གཱིཏྟྭི ཕྲུབྲཏླདིཀཱམུཏྲེསྶ གཱིསཏྟྭི ཕྲུབྲོཔརོཏླདིཀཱླ ཨཏྲྀནུཀཱཏླ སཏླ ཨནྟྲསཏླ།

༡༠༤. ཧྲི

“ཕླནེཀཱཏླཐྲི”ཏི (༣-༡༧) ཕྲེཀཱཕླནུཕཏྲནཏོ ཨཡུཏྲཏླཔཾ དསྶེཏི‘ནཡིདམཡུཏྲ’ཏྲི, ཡུཏྲཏླ ཏྲྀསྶ ཕླཧི བྲཧྲིཏྲྀར དསྶནཏོཏི ཕཏྲུམླཏ-‘ནཔུཾསཀཱི’ཏྲྀདི, ཕླཏྲཏྲུཀཱཏླ ཧི སུཏྲརཙཏླ, ཕྲེཀཱཕླནུཕཏྲེཡླ ཨནཔུཾསཀཱམིདམེཔ ཕཙནཾ ཏསླ ཀཱུཏྲི བྲཧྲིཏྲྀརཏྲེ ཏླཔཀཱཏྲེ ཕཏྲུམླཏ-‘ཏསླ ཏྲྀ’ཏིཨླདི, ཨཕསླམེཕམེཏྲ ཨཏྲོ གཱཏེཏྲོ, ཨཏྟྭཕླ ཡཕླཕཐྲིཏཕླཏྲཏྲུཀཱམེནླཏྲཀྲཏཆེ སཏི སུཏྲསླ [སུཏྲསླ (པོཏྲྀཀཱི)] སུཁྲཏྲཕྲེཏྲིཏོ གཱཔཏྣམཏྟྭསླ ཏླཔཀཱཾ ཏྲཕེཡྻ, སུཁྲཏླཔེ ཏྲི ཏླཔཀཱཏྲཾ ན ཡུཏྲེཡྻ།

༡༠༨. ཨདི

ནནུ ཙ “ལཀྵཎཔཱཋེཔདཙྪེདེཥུ པཋེཔདཙྪེདསྟེཥཱཾ གཏཏཱ”ཏྱཱིསྟྱ པརིབྷཱཥཡ ལཀྵཎེཀཱཀྵཱཀཱརསྱ གཏཏྭཾ ན པཱཎིནིསཱམྨཏཱ ཡཾ པཋེཔདཡསྨཱཏ་-‘ཏསྨཱཀཱརེ’ཏྱཱདི, པརིབྷཱཥཡ ཙསྨཱཡམཏྲ “ལཀྵྨཱིཡདེནེནེདི ལཀྵཎཾ, སྭཏྭསྭཏྭཏྭནཏ དེསུཏྭ སུཏྭ [སཏྭ] སུཏྭདི, པཋེགཏསྱཾ པཋེཔདཾ, ཨུཏྟྭཱདིམཏྭཱསེདྟྭ, ལཀྵཎཏྭ པཋེཔདཏྭ ལཀྵཎཔཱཋེཔདཱནི,

དེཥེ ཕྲུཏྟནི ཏནྟྲནི ལཀྵཎཔཱཋེཔདཕྲུཏྟནི, དེསུ, ཕྲུཏྟསཏྟྭ པཏྟཱཀཱཤྲཱིསམྤྲཱིཡདེ ‘ལཀྵཎཕྲུཏྟེསུ པཋེཔདཕྲུཏྟེསུ’དི, ཏཏྟྭཏྭཏྭ ཡམནེཏྟེཾ, གེཥཡཾ ལཀྵཎཏསྟྭནེཏྲྲཱིཾ ལཀྵཎེ

སཏྟཱཕལྟྭམནེན ཏཏྭཔེན ཏྭཕེདབྲཏྟེ ལཀྵཎེན པཋེཔྲདེདྟཾ, ཏཾ ལཀྵཎཕྲུཏྟམེཏྟཏྟདི, ཡཏྟྭཤྟྭ སཏྟེནེཥ པཋེཔྲདེདྟཾ, ཏཾ པཋེཔདཕྲུཏྟཏྟེ ཕྲུཏྟདི, ཏསྨཱིཾ ལཀྵཎཕྲུཏྟེ པཋེཔདཕྲུཏྟེ

ཙ ཏྟཔེ སདི པཋེཔདཕྲུཏྟསྟེཥཱ གཏཏཾ, ནེདསྨེ”དི, པཋེཔདཕྲུཏྟསྟེཔེཏཕལྟྭརཀྵེན ནེཡམཏྟཔཱལྟྟ པརིབྷཱཥཡུཕགམྱདེ, སོ ཙ ནེཡམོ ཨནེཡམཔུབྦཱཀཱ སཏྟེནེ

སཏཕདིབྟདེ, ཏསྨཱ ཡཏྟ ལཀྵཎཕྲུཏྟམེཥ གེཥཡཾ, ན པཋེཔདཕྲུཏྟཾ, ཏཏྟ ཏྭཡཾ པརིབྷཱཥཱ ཕདིབྟདེ, ཡཏྟཔེ པཋེཔདཕྲུཏྟམེཥ གེཥཡཾ, ན ལཀྵཎཕྲུཏྟཾ, སོཔྲེདིསཱ

ཨཔྲིསཡོ, ཡཏྟ དེ ཏྟཡྟྭནེ སསྨཔཏྟེ ཏཏེཧྟ ཡསྤྲཱིབྷཱཥཱ སཏྟེཏྟཡཀཱརཎསྤྲེན པཕྟྟདི ཏྟཡཔྟྟཱཡེཥྟ མཏྭ ཨེསྨཡ པརིབྷཱཥཡཱཏྟཔྟཏདི, ཏསྨདི སཏྟེཏཏྟནེསུ

ཡཏྟཔྲེཀཱཏྟཔམེཔཔམཏྟེཏྟསྟྲེཏྟཾ, ཏསྨཔེ ལཀྵཎཕྲུཏྟཾ ཏྟཔཾ ལཀྵཎེ ནེཏྟཡམྟཏྟཾ ཏྟམགྲེ པྲེཡ ཛལབལྔཀཱ པྲེཡ ཐྭཏྟ སྨནེགཱ, ཡཏྟ པཋེཔད ཕྲུཏྟཾ ཏྟཔཾ, ཏཾ པཏྟཱམཱསེཏྟཾ,

པཏྟཱཏྟཏྟསྨནེསུ ཙ པཏྟཱམཱཥཱལཕཏྟརཾ པསྨཎཏྟེ ཨརྠ པཋེཔདཕྲུཏྟམེཥ གཱཡཏྟེདི།

༡༡༠. ཀྲཙེ

ནཔུཾསཀཱཡེཏྟེ ཨེཀཱརེན ན ཏྭཕེདབྲཏྟེ སསྤྲཏྟེ།

༡༡༩. ཨོཔོ

ཨཀཱརསྨཏྟརཏྟེ ཀཱརཎསྨཏ་-‘ཡགདེནེསྲིདཏྟ’དི, ཡགདེཥྭ ཨེདཾ ཕྲུགཏཾ “ཏོ”དི (༩-༣༩) ཏོ, ཨོཡསྨ བདེརཏྟེ ཀཱརཎསྨཏ་-‘ཡཏྭཡནེསྲིདཏྟ’དི, ཨཏྟརཏྟེཏྟདེཏྟ

“ཨཏྟརཏྟབདེརཏྟེཥྭཏྟརཏྟཔེཏྟེ བལཕྲཱ”དི པརིབྷཱཥསུཔལབྷེདི, ཨཏྟསཏྟཱ-ཕལཔཕྲཱཏྟེ, ཨཏྟེ སཏྟཱ སཏྟམྲཏྟེ, ཨཏྟེ ཏྭཕམཏྟརཏྟཾ པེཏྟཏྟཏྟེ-སཏྟྲསམཱསོ “ཨེཨོཏམ ཕཏྟེ”དི

(༡-༣༧) ཨཏྟཾ ཏྭཀཱམོ, ཨཏྟཏོ བདི བདེརཏྟཾ “པཱཤྤཱབདིདེརེ ཕྲུརཔཏྟ ཕྲ པཏྟཱསྨ”དི (༣-༥) ཨསཏྟྲསམཱསོ, ཨཏྟ ཐྭཏྟརཏྟཾ བདེརཏྟེཏྟེ ཏྭཏྟེཏྭཕམཏྟརཏྟཾ,

ཨཔེདྭཏྟརཏྟེནེསྲིདཾ ཀཱརཡམཏྟརཏྟཾ, ཏྭཕྲཏྟཏོ བདེཏྭཏོ སམྲཏྭཡོ བདེརཏྟཾ, གེཏྟ བདེརཏྟེནེསྲིདཾ ཀཱརཡསྲིདེརཏྟ ཡཏྟ མཏྟེནེསྲིདེསུ སཏྭཡཏྟེསུ ‘མཏྟ སཏྭཡཏྟེ’ཏྟཏྟདི ཏཾ

པྲེཡེདི ཨཏོཡེཏྟ སཏྟྲསམཱསཔེ ཡེཏྟཔེཏྟཏྟེཔཏྟཏྟཏྟརཡོགཱ ‘ཨཏྟརཏྟ ཨཏྟརཏྟ’དི, སཏྟེདིཀཱ ཏྟཡམསཏྟྲསམཱསོ, ན ཕྲུཏྟཔདཏྟཔཏྟཏྟེ, ཡཏྟ-པཏྟཱམསཏྟཱམནེསྲིདཏྟཔཏྟཏྟ

‘ཨཏྟམཏྟཔྲདི ཕཏྟདི’དི པྲེཏྟཡ-མསཏྟྲསམཱསཔེ གདི པཏྟཱ ཏྟཏྟཏྟཱམནེསྲིདཏྟཏྟཔཏྟཏྟ སཏྟེདཔསེན གཏོ-ཡམསཏྟ སམཱསོ, ན ཕྲུཏྟཔདཏྟཔཏྟཏྟེདི‘པཏྟཱམ པཏྟཱམ’དི

ཡེཏྟཔེཏྟཏྟེ ཕཏྟནཏྟརཡོགཱ, ཏབེཕྲཡ-མཏྟརཏྟེནེསྲིདོ-ཡཾ སམྲཏྭཡནེསྲིདེདི ཏྟཔཏྟཏྟ སཏྟེདཔསེན གཏོ-ཡམསཏྟསམཱསོདི ཡེཏྟཔེཏྟཏྟེཔཏྟཏྟཏྟརཡོགཱ ན པྲེཏྟཏྟཏྟདི, ཨབཕྲ

ཨཏྟརམཏྟམསྨ ཀཱརཡསྨཏྟདི “སཏྟདེཏྟ” (༩-༨༩) ཏཕྲ བདེརཏྟེཏྟེ, ཨཏྟརཏྟཏྟ བདེརཏྟཏྟ ཨཏྟརཏྟབདེརཏྟེ, དེཥྭཏྟརཏྟེ བལཕྲཱདི། ཨཏྟརཏྟ ཀཱརཡསྨ བལཕྲཏྟཾ

སྨཏྟེཏྟཾ ‘སབྲཔཙམཾ པྲེཏྟཱཥྲཏྟ’དིཥྟདི ཕྲུཏྟཾ, ཨེདཕྲཏ ཨཏྟརཏྟཀཱརཡསྨ བལཕྲཏྟཕལཏྟཏྟེ ཀཱརཾ ན ཏེདི, ཨཏྟརཏྟཏྟ བལཕྲཏྟཔྲཡེཥ དི སབྲཔཙམཾ པྲེཏྟཱཥྲཏྟ ཀཱརཾ,

ཏཕྲ ཐྭཏ་-‘ཡོ ཨོཔཏོ ཨཀཱརསྨ པཙམམེཥ ཏྟཕཏྟེ ཀཱརཎསྨཏ ཨཏྟརཏྟཏྟ ཨཀཱརསྨ’དི, ཏསྨ ཏྟཔཾ སྤཾ ཕྲཏདི, ཨཏྟརཏྟབལཕྲཏྟཕལཏྟཏྟཏྟསྨ པཏ ཨོཀཱཏོ ཨེཏྟཾཏྟཏྟ

ཨཡམེཥཏྟ སྤཾ ཕྲཏདི”ཨཏྟརཏྟམེཥ ཀཱརཡསྨཡཕྲཾ ཨོཀཱ ཏཕྲདེབྲཏྟ, ཏཕྲ དི ཨོཀཱ སྤཏོཕྲ”ཏྟདི, ཨོཀཱ ཏཕྲདེབྲཏྟདི ཨཏྟརཏྟབལཕྲཏྟཕལཏྟ ཨོཀཱ ཨེཔྲཾ ཕཏྟཱམཏྟནཏཡེན

དེབྲཏྟ, ཨབཕྲ གེནཙེ པྲེཏྟརཕྲཏྟཡོཔནེཕྲདེན ཀཱརཎཔེ གཏྟེན ཕྲ གཏྟཙེ གཏྟམསཀྲཱཏྟེཕྲཏྟཔེ ཨཏྟརཏྟཏྟ ཨཔཏྟཾ པྲེཏྟཱཥྲཏྟཾ ཏཏྟཏྟཏ སབྲཔཙམཾ པྲེཏྟཱཥྲཏྟ’དི,

སདེསཏྟཔེདི ནེམིཏྟསྨཏྟཔཏཏྟཏྟ ཀཱརཡསྨ སསྨཔེ སདི།

༡༡༨. ཡེ

ཨིཕཊྛསྨིཏི ཕུཊྛཊྛིཏི ‘ཡེ པསྶིཕཊྛསྨ’’ཏི ཨེཏྠ ཨིཕཊྛསྨིཏི ཕུཊྛཊྛི།

༡༡༨. ཨསཾ

ཡིཏྟཕཙཙནཏྟེཏེཔི བྲཡཱརཏྠེཏྲཏྟ ཨབྲཡཕཏྟཨུཔསདྡཱནིཔྤཏྟཏཾ པུབྦཙརིཡསཉྙ, ཨསཏྠི སདྡྷ ཡེསཏྟཏྟསདྡྷནིཏྟྲ- ‘ཨེཀཏྠེ’ཏྟྲི, ཨེཀཱཏེཀཏྠིཏི ཕུཊྛཊྛ སདྡྷཔིསེསེ པིཏྟིཡམྨཏྟཏྲདཡོ ཀཐམསཏྟྲིཏི ཨུཔྤཚྨིཏུསྨུཏཏྟེ ཨིཀྐྲསཡེཏྲཏྲ- ‘ཀཐམསཏྟྲིཏི སྨྲིཏཾ སམྨྤོ’ཏི། ཨཐ ཏིསྨཏྟྲིཏི ཧོཏུསྨྲིཏམསསམྤོ ཨུཏྟཾ རུཔྤཱསྨིཏྟཏྟོཏུ སདྡྷསམྤཡེ ཏྲཡིཏྲབྦམིཕ སྨྲིཏིཏྲྟཏྟྲ-‘སདྡྷསམྤཡེཡེ’ཏྟྲི། ཕུཏྟིཀཏྟསྨཏྟིཔྤཡཾ ཡིཕརཏི ‘ཨཏྟུཝ’ ཏྲཏིཏྲ, ཀིམིསམུཔྤཏྟིཡསྤཡཱཏིཏཾ ཡེཏྲསཏྟྲིཏི ཏཏྲུཔྤཏྟི ཏོ-ཏུསྨིཡཏི ཏྟྲསཏྲྀཡྲཏྟྲ-‘ཏསྨཏྟུ སཏིཡ’ཏྟྲི, ཨསཏི ཏི སྨྲིཏམུཔྤཏྟིཡམུཏྟམྨྲིཏམསསདྡྷཏམྤཏཏྟཾ ཏཏྟྲིཏི ཡོ ཨུྃཏྲིསུ པཏསྨ པཏེསཾ ཏུསྨཔྤསཏྲཏཾ སཡིཏྟྲིཏཾ ཡོཏོཨུཏིཀཱ པདཏེམིཏྟཾ ཀཱཏིཡཾ ཏ སིཡཱཏི ‘ཨུཏྟཾ ཕོ, ཨུཏྟཾ ཏོ’ཏིཨུཏྟདཡོ པཡོཀྲ ཏ སིདྡྷཏྟི, སཏི ཏུ སྨྲཏུཔྤཏྟིཡཾ ཡུཏྟིསུཔི ཏིསུ པདཏྟཏིཔྤཏྟིཡཡེཕ ཏཏུཔྤཏྟིཏོ པདཏྟེ སིཏྟི པདཡཀྐཏཾ ཀཱཏིཡཾ སིདྡྷཏིཡྲཏི ཏྟཔོ། པརེཏི ཨེཏྠ ‘ཏསྨིཾ སཱཡཱཡ’ཏྟི ཕཙཏིཏྟཡཾ ‘ཏཊ སཱཡཱཡ’ཏྟི ཡཐྭ སིཡཱཏི “ཨབྲཡཏྟ སྨྲིཏོ’’ཏི (ཕྲ, ༢-༩-༨༢) ཨབྲཡཏོ པརསྨིཏྠིཡམུཔྤཏྟཡསྨཔི ཡོཔོ པིཏེཏོ, ཏིཏྲ- ‘ཨསཏྟྲིཏི’ཏྟྲི, ཏདཡུཏྟཏྟི ཨུཔྤཏྟཡསྨ ཡོཔཔིཏྟཏ མཡུཏྟཾཏྲྭ། ཨཐ ཀིཏྲཏ ཨུཔྤཏྟཡོ པིཏྟིཡཏི ཡེཏྲསྨཔི ཡོཔོ-ཏུསྨིཡཏི “ཨིཏྠིཡམཏྲ’’ཏི (༣-༢༧) ཙེ ཏེཏདཏྠི, ཨིཏྠིཡམུཔྤཏྟཡསྨ པིཏྟཏཏོ-སདྡྷཏཏྟཡིཀྐཏྲ, ཏསྨ ཨསཏྟྲིཏི ཨུཔྤཏྟཡསྨ སམྤོཡེཕ ཏཐྟིཏྲཏཐཀཱཔྤཏྟཡསྨ ཡོཔཕཙཏཏྟི ཏྲཏཐཱ ཨིཏྠིཡཏྟི (༣-༢༧) ཏི གྷཊིཔྤཏྟོ ཏེཏྟེསོ ཨིཏྠཏྠཕཏི ཨུཔྤཏྟཡཏྲདཡོ པིཏྟིཡཏྟེ ‘ཏསྨིཾ སཱཡཱཡ (མིཏྟོ ཏསྨིཾ པདཏྠི) ཏཊེ’ཏི ཨསདྡྷམིདམིཏྠཏཕཏི ཕཏྟཏི, ཏསྨ སིཡཱཡེ པིཏསྨ ཨུཔྤཏྟཡོཏུཕསྨམྨཔྤཏྟཡསྨ ཡོཔོ པིཏྟེཨྲིཏི ཡོ མཉྙཏི, ཏསྤཏི ཨཱཏ-‘ཡཏྟིཔི’ཏྟྲི, པིསེསྨིཏྟིཏྟཏྟུཔཀཱམེ ཕཏྟ མཏྟོཡམསདྡྷསམུཏྟྲཡོ’ཏེཏྟེསོ ཕཏྟཏི’ཏི ཙོཏྲཡམིཀྐཏི, ཨིཏྠིཡཏྟི ཏེཏྟེསསྨ གྷཊིཔྤཏྟཏཏྟཾ སྤཏྟིཏྟཾ ‘ཨིཏྠཏྠཕཏི ཏི ཨུཔྤཏྟཡཏྲདཡོ’ཏིཨཱཏ, ཏཊིཏྟིམསྨསདྡྷསྨ སཱཡཱཡཾ ཕཏྟཏཏོ ཨཱཏ- ‘ཨིཏྠཏྠཕཏི ཏྲ’ཏི, ཨཡཔྤསིཏྟིཏྟུཔེཏ ཏ ཕཏྟཏིཏི སམྤཏྟོ, ཡདི ཨཡཔྤསིཏྟིཏྟུཔེཏ ཕཏྟཏི, ཀུཏོ ཙརཏི ཨིཏྠཏྟཕསྨཡོཏྟྲ- ‘ཨིཏྠཏྟཕསྨཡོ’ཏྟྲི། ཨིདྲཏི ཨིཏིཏྟཡཏྟིཕཙཙཏམྨཏྟིཡ ཏསྨ ཡུཏྟཏམུཏྟཕཡིཏུམྨཏ- ‘ཡོཕྤཏི’ཏྟྲི, ཡདིཔིཏྟྲི ཨིཏིཏྟཡཏྟིཕཙཙཏཾ, ཏསྨཏི ཨིཏྠཏྟསྨ, པདཏྠ ཙ ཨིཏྠཏཾ སིཡཱཏི ཡོཕྤཏེཏི སམྤཏྟོ, གཏྟམྨཏཐཏྟ ཨིཏིསཏྟཕཡོཀཱ, ཏསྨཡུཏྟཏྟི ཏསྨེཕཾ ཕྲཏིཏོ ཨིཏིཏྟཡཏྟིཏོ ཕཙཙཏམཡུཏྟཾཏྲྭ, ཀུཏོཏྟྲ- ‘ཨེཕཾ ཏེ’ཏྟྲི, ཡདི ཨིཏྠཏྟསྨ ཕྲཀྐཏྠཏྟ ཨིཏྠིཡཏྟཡཏིཕཏྟིཀཏྲ, ཨེཕཾ སཏི སཱཡཱཡམིཏྟྲིསདྡྷཏྟཏྲཔེཀྐ ཨིཏྠཏྠཕཏྟིཏི ཏཊིཏྲྀཏིསུ སིཡཱཏི ཨཏྠ, ཏེཕ ཏསྨ པཏྟིཡཏྟིཏི བྲཡོ, ཕུཏྟམེཕཏྟ ཕུཏཡེཏུམྨཏ- ‘ཏསྨཏི’ཏྟྲི, ཨཡེཏྟསུཨཡཏྟི ཏེཏྠཏྟོ པཉྫོསོ, ཨཡེཏྟསུ ཨཡཏྟི ཨུབྦཡཏྟུཔྤཏྟེཀཕཙཙཏསེསྨ ཏེཕཏྟིཡྲ ཀཏཾ ཡམེཀཏྟཾ, ཏཾ སདྡཏྟཏྟཏཔེཀྐམེཕ པཏྟིཡཏྟྲྭ, ཨིཏྠཏ ཕུཏྟིཏྲ སཱཡཱཏིསཏྟེཏ སྨམྨཏྟཏྟིཀཱརཚྭཾ ཏཊེཏྲེཏསྨཏི ཨིཏྟཕཏྟ ཨུཔྤཏྟཡོ ཨུཔྤཏྟིཏྟིཏི ཙ ཏ སཀྐ ཕཏྲཏི ཏསྨིཏྟ ཨཱཏ-‘སམྨཏྟཏྟིཀཱརཚཏྠསྨི’ཏྟྲི, སམྨཏྟཏྟིཀཱརཚཏྠསྨིཏི (ཨིཏྠི) ཕུཏྟིཏྲ སཱཡཱཏིསཏྟེཏ སྨམྨཏྟཏྟིཀཱརཚྭསྨི, ཨུཔྤཏྟཡཱཏིཏཾ ཏྲཏྟཱཏི སམྤཏྟོ།

༡༡༩. ཨེཀ

ཨེཀཱཏི ཨཏུཕཏྟཏེཨིཕ, ཨེཀོཏྠི ཡསྨ པཀཱཏྟཏིསམུཏྟཡསྨ སོ ཨེཀཏྠོ ‘ཨསྨ ཙེཀཏྠསཏྟསྨ པཕཏྟིཏེམིཏྟཾ ཨིཡཱཏི པིཏྟཏཏྟྲ- ‘ཨེཀཏྠཏྟ ཨིཡཱཏིཔིཏྟཏ’ཏྟི, ཨིཡཱཏིཕུཏྟིཡཏྟི ཕཏྟཾ ཕུཏྟི ཨིཡཱཏྟིཏཾ ཕུཏྟི, ཨིཡཱཏིཔིཏྟཏེ སཏིཏྲྭ, སམྨསཏྟིཏི སམྨསིཏྟ, ཏེཏེཕཱཏི “ཏིསྨཏྟཕཔི པཏྟཡྭ’’ཏི (༩-༡༢༠) སུཏྟེཏེཕ།

༡༢༠. ཕུཊྛ

ཡཏྟ ཚཏྟཏྟིསཏྟཔྤཡོཀོ ཏཏྟ ཏིཏེཕ པིཕྲཏྲཏྟཏྟ ཕུཏྟཏྟ ཏ སཏྟམྨི པཡུཏྟིཏི, ཡཏྟ སཏྟམྨི, ཏ ཏཏྟཏྟིསཏྟོ, ཏིཏྟ སཀཱཔདེཏེཕ པིཏྟཀྐཏོ ཨེཡཾ ཏསྨཏྟིཡོཏི ཨཱཏ- ‘ཨིཏྟིསུ ཀཱཏྟ པཕཏྟ’ཏི, ཨིཏྟིསཏྟོ སཏྟམྨིཏྟཕཏེ ཀཱཏཚམྨཏ- ‘ཏཾསམྨཏྟཏྟིཀཱརཚཏྟ’ཏི, ཏེཏ ཨཏྟིསཏྟེཏ སམྨཏཏྟཏྟཏྟི ཨཏྠྭ།

༡༢༡. ནཱུརོ

སོ་ ཙ་ ཨསྨདེསོ, ཨུདེསནྱིཔྲདི ཨོཾཨུདེསནྱིཔ, ཨཔཙྭམིཡུདི པཙྭམིཾ པཧྱེདྲ། ཨཛྷུཏ ཕྱིཏྲིཡམྨོན-ཡམམྨདེསོ པཙྭམིཡམྤྱེསིཏྲུཏྲ པཙྭམིཡུ པཏེསིཏྲེན སཡཕྱི པཏེསིཏྲོ ནུམ ཏོཏྲིཏྲུན ‘ཨུདེསནྱིཔྲུཡཾ པཏེསིཏྲོ’དི, ལོཔཔཏེསིཏྲུམ ‘ནུཏོ’དི ཕུབྲཕྲུཀྱེན ཕུཏྲུམ ཨཔཡམྤྱེསིཏྲོ ནེདི སམྲུཏྲོ, ཨཔ གཔམིདམཔཙྭམྲུཏྲུམྨདེསིནེཕྲུདིསམྲུཏྲུདི ན ལོཔ པཏེསིཏྲེནྲུདི པརིཏྲུསམྲུན-‘ཨནཏྲུརསྲུ ཕྱིཏྲི ཕྲུ ཏོདི པཏེསིཏྲོ ཕྲུ’དི, ཨིཏྲ ཨནཏྲུརསཏྲུམྲུནེགཏྲུཏེཕྱིཏྲུཏྲུལཕྲུཏྲིདི ན ཕྱིཏྲུདི ཨནཏྲུརསྲུཏྲུཏྲུམཏྲིཏྲུནཏྲུར, ཨནཏྲུལམཏྲུཔཏེསིཏྲེ པཡོཏྲེཾ ནཏྲིཏྲུཏྲུལགདྲུ ཕྱིཏྲིཏྲོ པཏེསིཏྲུམ ཙྭཏྲུཕྲུནཏྲུརོཏྲུཔ ཙཏྲིཡདི ཨནཏྲུཏྲུ གཕྲུཏྲུདི ཕྱིཡ, དེབྲུཏྲེ པན མཏྲུཏྲུམ ན ཕྱིཏྲུདི-ཏྲུར མེསཏྲེ ཕྱིཏྲུདི སུཏྲེཕྲུནཏྲུརསྲུ ཕྱིཏྲུནཏྲུརསྲུཔི དེབྲུཏྲུ དེཏྲུམེགོཕྲུནཏྲུརོཏྲུཏྲུདི, དེནེཕྲུནཏྲུརསྲུདི པརིཏྲུསྲུཡམེག ཕུཙནཾ, ཨིདིསཏྲེ ཨིདམཏྲེ, ཨིདི ཨིམྲུཡ པརིཏྲུསྲུཡུདེསིནྲུཏྲིསམྲུཏྲུཏྲིཏྲུཏྲོ, དིནྲུདི ཡཔྲུཕུཏྲུཔརིཏྲུསྲུཡ ཕུསེན, ཡེན གཱརཧེནྲུདེསིནྲུཏྲིསམྲུཏྲུདི དིནྲུཏྲུཏྲོ, ཨལོཔོདི ལོཔ པཏེསིཏྲོ, སུམཏྲིཡུལཏྲུཏྲེ དེཏྲུམཏྲུཏྲུཾ ཕྱིཏྲུནྲུཡ དེ ཕྲུཏྲུནེ ཏྲུཔཏྲེ, དཏྲ ‘ནུཏོ’ཏྲིཾ པཏེསིཏྲུཕྱིཏྲུཡགམེགཾ ཕྲུཏྲུཾ, ‘ཨམཔཙྭམིཡུ’དི དུདིཡམམྨདེསྲུ, དཏྲུཔཙྭམིཡུཏྲུདེསིནེཕྲུདི སམྲུཏྲུདི, ཕུཏྲུཕྱིཏྲུནྲུ ན ལོཔཔཏེསིཏྲེན, དཏྲུསཏྲུམཔཙྭམིཡུདིཾ ཕྲུཏྲུཾ ཡདི ན ཕྱིསིསཏྲུམྲུལཏྲུདི དམཏྲུརེནྲུཏྲུཔཔཏྲིཏོ-ཏྲུཏྲུ གིཏྲུནེནྲུཏྲུབལེན ལཏྲུཏྲེ ཨཏྲོ, ཨལོཔོདི ཏྲོདིཏྲིདི སམྲུཏྲོ, ཕྲུཏྲུཏྲེདེན ཕྱིཕྲུརཧཾ གཱཏཾ, ན ཨིགཕྲུཏྲུཏྲེནྲུདི ཏྲུདིརོགཱ ཨིགཕྲུཏྲུཏྲུཡཏྲེ གཱརིཡ དུཡསྲུཔི པཙྭམིཡམྤྱེསིཏྲོ སིཡུ ‘པཙྭམིཾ པཧྱེདྲུ ཧཾ གཱརིཡདུཡཾ ཕྱིདིདབྲ’ཏྲེ, ཡདིཔི སིཏྲུདི སམྲུཏྲོ, ཡེན ནུཕུཏྲེཡུཏྲུནེན “ཡེན ནུཕུཏྲེ ཕྱིཏྲིཏྲུརབྲུདི, དསྲུ བྲུཏྲུནསྲུཕུདྲི”དི མསྤྱརིཏྲུསམྲུཔལཀྲུདི, གིམཏྲུམིཏྲུཡཾ པརིཏྲུསྲུ པཏྲུདི ཨིད སཏྲེ-པཕྲུཏྲུ ཨུསྲུགྲི བྲུཏྲུཏྲེདི ནེཡམོ, དཏྲ ཙྭསྲུགྲུ དུཕྱིཏྲུ ནེཡདཕུཏྲུཡོ ཨནེཡདཕུཏྲུཡོ ཙེདི, ཡི སབྲུཏྲུཔཕྲུདཕྱིསཡམྤྱིསཏྲེ, དི ནེཡདཕུཏྲུཡོ ཕུཏྲུཏྲེ, ཡི གཱཙེདིཕྲུཔཕྲུདཕྱིསཡམཕུགཱདཏྲེ, དི ཨནེཡདཕུཏྲུཡོ ཕུཏྲུཏྲེ, ཨིཕྲིཾ དུཕྱིཏྲེསུསྲུགྲིསུ ཡི-ནེཡདཕུཏྲུཡོ, དིསམེཕ བྲུཏྲུནམིཏྲུཡདི, ན ནེཡདིགཱཏཾ, དེན དཕུདསྲུནཏྲུམཡམྤྱརིཏྲུསྲུ པཏྲུདིདི, ཡེནེཏྲུསྲུགྲུསྲུ ནེཏྲེསོ, ནེདི པཏེསིཏྲུཕྲུཏྲི ནེཕྲུཏོ, ཨཕུཏྲེ ཨསམྲུཏྲེ ཕྱིསཡི ཨིཏྲུཏྲུཏྲུརིཡཾ, ཡེན ཨུསྲུགྲིན ནུཕུཏྲེ པཏྲེཨིཕ སམྲུཏྲེཨིཕ ཕྱིསཡིཏྲུཏྲོ… ‘དེ པཏེསིཏྲུ ཕུགདམཏྲེ གམེཏྲི’དི གཱཏྲུ, ཕྱིཏྲིཡཏྲིདི, པཏེསིཏྲོ ཕྱིཏྲུནཙྭ, ཨུརབྲུདི ཕྱིཏྲི

ཡདི པཏྲུདིཏྲུཏྲོ, ཨནེནྲུཔཕྲུདཕྱིཏྲིཏྲུསྲིདི, དསྲིདི ཨུཏོཡེནེདི ནེཏྲིབྲུསྲུཨུསྲུགྲུསྲུབྲུཏྲུནསྲུཕུཏྲུཔཕྲུདེན, ཡེན དུཕུཏྲེ ཕྱིསཡི ཨུརབྲུདི དསྲུ བྲུཏྲུནཾ ན ཏྲུཔཏྲིཏྲུཏྲོ, གྱུཏོདི ཙེ ཨནཕུགཱསཏྲུ, དསྲུདི ཡདི ཨུསྲུགྲིན སབྲོ ཕྱིསཡོ གནིཏོ སིཡུ, གོ-པཕྲུདསྲུཨཏྲོ ཕྱིསཡོ སིཡུ, དསྲུ ཨནཕུགཱསཏྲུ (ན) ཨཔ (ཕྲུདི) པན དསྲུ བྲུཏྲུནསྲུཕུཏྲིཏྲུཕུསིཡཾ, ཡེན ཏུསྲུགྲིན གོཏེ དེཕྲུཔཕྲུདཕྱིསཡོ-ནུཕུཏྲེསིཡུ, ནསབྲོ, དཕྱིདི སུཕུགཱ སཏྲུ དསྲུཏྲུདིདི ཕུཏྲཾ ཏོདི, ‘པཙྭཕུཏྲུཡིམྲུནཡེ’ཏྲུཏྲ པཙྭཏྲཾ ཕུཏྲུཡུནཾ སམྲུཏྲུརོདི ཕྱིསིསནསམྨྲོ “ནཏྲུདེཏོཕྱི” (༣-༢༧) སམྲུདརཧཾ སམྲུཏྲུརོདི སམྲུཏྲུརསྲུཔི བྲུཕཏྲུཔཏྲུ ཨུད ‘བྲུཕཕུཏྲུནཏྲེཕྱི’དི, གྱུཏྲུཏྲུདབྲུནེ ཕུཏྲུཡུནེ།

༧༢༥. ཨིམ

སུཏྲེ ཨནེཏྲིཡཏྲེ གིམཏྲིཡ (མནེན) པཏེསིཏྲུཕུཙནེན, ཡཏོ ཨིམསྲིདིཕྲུནེཏྲིལིཏྲེན ནེཏྲེསོདི མནསིགཱཏྲུ ཨུད-ནུམགྲུདཧེ’ཨིཏྲུདི, “ནུམགྲུདཧེ ལིཏྲུཕྱིསིབྲུསྲུཔི གདཧ”ཏྲེ པརིཏྲུསྲུཡཾ, དཏྲ ལིཏྲེན སུཏྲེ ནེཏྲིབྲུཏོ ཨཛྷེན གེནཙེ ཕྱིསིབྲུཾ ནུམཾ ལིཏྲུཕྱིསིབྲུཾ, དསྲུ, ཡཏྲ སཏྲུསྲུམཛྷུསཏྲེསྲུཡནཾ, དཏྲ ནུམགྲུདཧེ སདིལིཏྲུཕྱིསིབྲུསྲུཔི གདཧཾ ཏོདི… སུམཛྷེ སབྲུཕྱིསིསྲུནུཕུཔི སཏོཏྲུཏྲིསྲུཡོ, ཨིདམེཕྲུདི ཨནེཏྲིཡཏྲེ ཕུཙནམེཕ, ཏྲུཔགཏྲེ པཏྲེ ཕུབྲོགཱ པཏེསིཏྲོ, སོ ཨིཏྲིཡམྤྱཏྲིཡཾ སདི ཨནེཏྲིཡཏྲེ གཏོ སིཡུདི ཨནེཏྲིཡཏྲེ པཏེསིཏྲུཕུཙནམེཕྱིམཾ པརིཏྲུསཾ ཏྲུཔིཏྲིདི ཨཏྲོ, ཨིམིནྲུ ཨིམིསྲུ པརིཏྲུསྲུཡ སུམཏྲིཡལཏྲུཏོཾ དསྲིདི།

༧༢༧. སིསྲུ

ཨནཕུསིགསྲུདི པརིཡུདསོདི ཨནཕུསིགསྲུདི ཨིཏྲ ནཛྷུཏྲུསྲུ པརིཡུདསོ-ཏྲུཏྲུཏྲོ།

༧༢༨. མསྲུ

དཏྲེདིཡུདེནྲུ གཏྲུཙེ པརིཏྲུསྲུཡདིརནེཏྲུདི སུཙེདི།

༡༣༠. གོཥྤ

ཛོཏུ སོཏ-ཤྲུཏཀ སཏི སྣཱདེསོ, སིཀྵི ཏུ ཀཱཔྤཙྪཡུ པཙམམིཔ ཀཱཏོ མམྨ སྣཱདེསོཏི ཏཔྤཙྪཡེ སཏི ‘གོཥྤ’ཏི ཀིཾ སྣཱམཏྟེན སྣཱདེསཔིཀྑནེནེ ཏྲསཀྐིཡ སུཏྟཱམྨ སྣཱམཏྟ པིཏྟནེ ཕལཾ དསྶེཏུཾ ‘གོནེཀཱཏྟཏྟཡཾ’ཏྱཱདིམཱཧ, གོནེཀཱཏྟཏྟཡཏྟེ ཀཔྤཙྪཡེན སཧ ཏྲཱདིཝུཏྟིཡཾ, པུབྦཏྟཀཱསྨཱཏི ཨསུཏྟཀཱསྶ པདཏྟཏྟཔཏི “ཨེཀཱཏྟཏྟཡཱ”ཏི (༢-༡༡༨) པིཏྟཏྟིཡཱ པདཏྟསྣཏྟིཀཱཡཔཀཱམེན པདཏྟཏྟཔྤཱ, པདསཏྟཱརཏེཝཏྟསོཏི པད སིཏྟི ཏེཏུཀོ, “ཏེམིཏྟཏྟཔེ ཏེམིཏྟིཀཱསྶཔྤཏྟཔོ”ཏི ཏུཡསྶཡམཏྟོ “ཏེམིཏྟཾ ཀཱརཎཾ ཏེཏྟཏྟཏྟཏྟཏརཾ, ཏེམིཏྟམྨ ཨཏྟཔོ ཏེམིཏྟཏྟཔོ, ཏསྶཾ ཏེམིཏྟཏྟཔེ ཏེཏུཔིཏྟསེཏྟཏྟོ, ཏེམིཏྟ ཨཱཀཱཏོ ཏེམིཏྟིཀོ, པལཏྟཏོ ཏྟམྨོ, ཏེམིཏྟེ ཏྟཔོ ཡྻཱ ཏེམིཏྟིཀོ, ཏེམིཏྟམྨཏྟཔེ ཏཾ ཏེཏུཏོ པཕཏྟམྨ ཏེམིཏྟིཀཱམྨ པལསྶཔྤཏྟཔོ ཏྟཕཏྟི”ཏི, ཏསྶཏི ཙཏྟཏེམིཏྟཙྪཡཱ ཙཏྟཏྟཡེན ཏྟཕཏི, པཏྟིཔཏེམིཏྟཏམྨཾ པཏྟིཔྤཔེ ན ཏྟཏི, ཏཔཏྟཔི ཏེམིཏྟཏོ པཕཏྟཾ ཏེམིཏྟཏྟཔེ ཨཏྟཔོཡེཔ ཡུཏྟི སྣཏི མཛྫཏི, ཨཛྫཏཏྟཏི སིཏོ ཨཛྫཏ ཙ།

༡༣༡. ཏཏ

ཏྲཨེཏྟཾ ཏཀཱརམྨ པཏྟཏྟཀཱཡ ‘ཏཏམྨ’ཏི པུཏྟཾ།

༡༣༢. ཊས

ཨིམིསྣཱཡཏྟཏྟིསུ “སྣཾ སྣཱ སྣཱཡེ”ཏྟཏྟིཏྟ (༢-༥༢) ཨི, “ཏཏྟཏིསྣ ཏི པིཡ ཏོཏྟི”ཏི པརིཏྟསཏོ སྣཏྟཏིསྣཾ ཀཏཏྟཱསྣཡཏིསྣཏྟཾ ཀཏཏསསྣཱཔེཔི ཀིཾ སྣཱཡཏིཀྐཏཏེ ན སུཏྟཀུཏཀཱརཏེནེ ཏྲསཀྐིཡ‘སྣཱཡཏིཀྐཏཏེ’མིཏྟཏི, པུཏྟི ཀཏྟོ པུཏྟཏི དསྶེཏུམཱཧ-‘ནཏུ ཙེ’ཏྟཏི, ཊསསྣཏིཀཾ ‘ཊསསྣཱསྶིཏྟཏྟསིམསྶ ཏྟ’ཏི པཏྟབྲཾ, ཏསྣཏིཏསྶི པིཏྟིཀྐཏཏྟཡ
[ཏྲཏིཏསྶཔིཀྐཏྟཡ (པོཏྟཀོ)], ཏསྣ

དེསོཏ ཨཱཏེསོ ཏཏྟཏེསོ, ཏསྣ, ཏསྣ ཨཱཏེསོཏ ཀཏཾ ཏཀྐཏཾ, ཏེན།

༡༣༨. ཏུཏི

ཨཛྫཏྟཏི ཀུཏྟཏེཏྟིསམཀཱཏྟ ཨཏྟེན ལཏྟཔྤཀཱརེན ཏེཏྟིསཏེ སཏི, ཨེཀཱཔིཏྟཏྟིཏེཏྟིཏྟཏྟཏི‘ཏྟཏྟིཡཔོསྣ’ཏི ཨེཀཱཔིཏྟཏྟིཡ ཏེཏྟིཏྟཏྟ, ཨཛྫཏྟཏིཡཱཏིཏ ཏེཀཱདེསོཏིཔཙཏཔརིཡཏྟེཏེཏེན ‘ཏ ཏྟཀཱཔིཏྟཏྟིཡུཏྟཏ’ཏྟེ པརིཏྟསཀཱདིསམྨ ཨཏྟིཔྤཡོ པཀཱསིཏོཏི ཏུཏབྲཾ, ཨེཏདེཡྻཏུཔཏྟཏྟིཏྟཏེཏ ཏུ “ཨེཀཱཡོཀ ཏེཏྟིཏྟཏསྶཀཱདེསོ-ཏུཔཏྟཏི”ཏྟིམསྣ, ཨེཀཱཔིཏྟཏྟིཡུཏྟཏཾ ཨེཀཱདེསོ ཏུཏུཔཏྟཏཏི ཡོཛཏྟ པརིཏྟསྣཡཾ, ཏུཔིཏྟཏི པུབྦེ པིཡ སྣཱམཏྟཡེན ཏུཔེཏི།

༡༣༩. ཏུཏྟཾ

ཨཔྤཏྟཏཔྤཏེསེཏྟཏོ སབྦཏིཏཾ ཏཏཏྟཔིཏྟིཏྟ ཏྟཔིཏབྲཾ, ཨཛྫཔྤ ཏི སབྦཏིཀྐཏཏེ ཀོ པསཏྟོ པིཡསབྦཏིཏཾ, ཡཏོ ཨཔྤཏྟཏཔྤཏེསེཏྟོ, ཀཱཏྟིཡཏི ཏེན པརམསབྦེཨིཏྟཏི ཏོཏྟིཏི དསྶེཏུམཱཧ-‘ཨཔྤཏྟཏཔྤཏེསེཏྟོ’ཨིཏྟཏི།

༡༤༠. ཏཏི

ཡཏྟཏི ཡསྶཾ ཀཱཏྟརི ཀཱརཀེ ཡྻཱ, ཀཱཏྟརི ཏཏིཡཱསིཏྟིམཱཧ-‘ཀཱརོཏི’ཏྟཏི, ཀཱརོཏིསྶི ཀཱརཏྟཏུསྶི ཀཱསྶམཱཧེ, སྣཱསེན ཀཱཏྟཏི སྣཱཕེན ཏྟཔིཏབྲཾ... སྣཱསེན ཀཱཏྟཾ པུབྦཏཏྟེ ཕཏྟབྲཏྟ, པུབྦཏྟཔེཏི པུབྦཏྟཕཏེ སྣཱསསྣ ཀཱརཀཏྟཾ, ཨེཏྟ ཏུ སྣཱསེན ཀཱརཀཏྟཏེན པུབྦཏྟཏྟཏཏྟེ ཨཏྟོ, ཏེནེཔེཏྟཔི ཏྟཕཏྟེཏི པུཏྟེན ཏྟཔིཏབྲཾ།

༡༧༡. ཙྪ

ཙྣ ཨཊྲ ཙཊྲ, སོཡིཕླཱི ཨིཊྲ སམླསྣ པཏླསོ, ཙཊྲ ཨིཊྲ སམླཕཧི གིཏྟུ སབླཱི ན ཙཊྲསམླསཕིསཡོཧི ཕླཚིན བླཕིདབླཱྀ།

༡༧༧. མནྣ

གཱྀ བཏུལཱཕིཏླནླ ‘ཕླཏྲྀབླཔྟོ’ [ཨོཊླབླཔྟོ (པཏྱིཀཱཡཱྀ)] ཧི ཕླཚིན པཡོཛནྀ ཡཱནེ ཧདཏླམེཕ “སྲུམེཏླཏྀནམཕྱུཏྲི ཙོ”ཧི གཇཕླཊ གཧོ, ཧེམསཏྲེན ཧེམམཕླནེ གཧིཏླཏྲྀཧྲེནཏླཧ- ‘ཧེམམཕླནེ’ཧི, གཕྲན སཏྲེན སྲིསླལཀླརཛླནེ གཡ཭དཀྲི, ཏླནེཡེཕ ཕླསསླནེ པཏླ ཧཾསརིཀྲཏླཡ, སགཏྲཱཔི ཡཕླགམསླཕཀྲིཧི སམྲཀྲྟ, བླཀྲཏྲིསུ ཨཕྲིཏྲྀཕྲིསུ མནླཏྲིསུ ན པཏྲིཡཀྲིཧི ཡོཛནླ, བླཀྲཏྲིསུཧི བླཊ སཏྲཀླཡཏྲིསུ, ཨདསཏྲསྣ མནླཏྀཀུཏྲཡླསསླཕླ ཨདསཏྲ མནླཏྲིསུ ན དབླབྲོ, རདསྤྲཧི ནེཕླཧཏྲ ཨིཀཱུསྣ ཙ ཨསབླཕླ རདསཏྲ ཙ མནླཏྲིསུ ན དབླབྲཧི སཛཏྲཏླརྲ སམྲཀྲྟ ཕིདིཧབྲ, ཨིཀཱུསྣ གཀྲཡནེ སྲིནོ གཏྲིཡསྣནསྣ ཨིཀཱུཏྲདེསྣ ཙ, རདཧིསཏྲསྣ ནེཕླཧཏྲྀ སབླཕཧཱ པཀཱུསེཏྲུ ‘རདསྤྲཏླཏྲི’སླནད, རཧོསཏྲེཧི ཨིཊྲ རདསཏྲཧི ཕླཛྲ-ཕགཏྲབྲ, ཧིནླཧི ཡེན ཨདསཏྲསྣ མནླཏྀཀུཏྲཡླསསླཔྲོ རདསྤྲཧིཙ ནེཕླཧོ, ཧེན, ཨིདམནླཏྲིསུ།

༡༧༦. བླཕ

གཱཧི གསཀྲི པར, གཱཧོ-ནུཨིཀྲཏྲ བྲོཨིཧི བཏུཕཙནཀྲ ནེཕླཧོ, ཧཕླསཧི ‘ཧཡོཛནླ’ཧི ཕླཏྲཧི, ཧཀྲ ནེཕླཧཏྲཱི སམཏྲིཏྲིཧི [ནེཕླཧམཏྲིཧི] དསྨེཏུསླཧ- ‘བཏུཏྲེ’ཀྲཏྲི།

༡༧༨. ཀྲསྨཱི

སཏྲཕྲཀྲཱི བླཕཏྲིཧི སེསོ, ནནུཙཀྲསླཧི ཕྲཏྲེ ཀྲཀྲུཕྲཙྩོཡོཕླཕཕླཡཧི, ན ཧདཀྲཕིཏྲིཧི [ཀྲཀྲུཕྲཙྩོཡོཕ ནླཕཕླཡཧི, ཧདཀྲཕིཏྲིཕླཧི ཕླཚིན བླཕིདབླཱྀ] ཨླཧ- ‘ཀྲཕྲཙྩཡ སྣེཔེ’ཀྲཏྲི, སུཧཏྲཧི སོཧཕིཀྲཚེན གཧིཧཏྲ པཙྩཀྲཏྲཧི ཕྲཀྲཱི ཧོཧི, ཨནུམིཧསྣ “ཕིཏྲིབླིསེསནཀྲསླ”ཧི (༡-༢༦) ལིཏྲཧོ ཧདཀྲསཏྲཧ ཨཏྲདསྣནསཏྲཧཡནུསླནཀྲཚེན ཕིཀྲཧསླཧི ཨཊྲ།

༡༥༧. ཀྲཛ

དཕྲོ ཏྲསྨོ ཏྲནུ ཨསྣ དཕྲཏྲསྨ། ཀྲཛྲཏྲིསིམཕྲཙྩཡེ པཚིཧི

ཧདཀྲི པཙྩཡགྲདཇ པརིབླསླཡ གཡ཭དཀྲི ཏྲཧ- ‘ཨིམིནླ ཨིཀྲཏྲི།

༡༦༢. ཕྲུ

པཙྩཡཨིཀྲཏྲིནླ “པཙྩཡགྲདཇེ ཡསླ སོ ཕིདིཧོ ཧདྲིནོ ཧདཀྲསྣ ཙ གདཇ”ཀྲི ཀླཡཾ དསྨེཧི, ཧཏྲ ཡཧོ ཕིདིཧོ ཧཾ ཕིནླ ན བླཕཧི པཙྩཡོཧྲནེན ཀླཡེན པཏྲཡེཕླཏྲ ཨླཏླཡཧི ‘པཙྩཡགྲདཇེ ཡསླ སོ ཕིདིཧོ, ཧདྲིནོ གདཇ’ཀྲི, “ཕིཏྲིབླིསེསནཀྲསེ”ཧི ཧདཀྲགྲདཇཾཏླཏླཡཧི ‘ཧདཀྲསྣ ཙ གདཇ’ཀྲི, སོ པགཧིཕིསེསོ ཨླདི ཡསླ སམུཏླཡསྣ སོ ཧདྲི, སོ པཙྩཡོ-ཀྲེ ཡསླ སམུཏླཡསྣ སོ ཧདཀྲི, ཏླདིསསྣ ཧདྲིཧདཀྲསམུཏླཡཕིསེསསྣ གདཇཾ, ན ཏུ ཧདཀྲམཏྲསྨེཧཏྲ, ཨིཧ ཏུ

ཏདནུགྲཧཏཙམེཝཱནུབྷཝནྟཱི' ནཱིཏིཤཱསྟྲ-"ཀཱཏྲེ ཝཱུཙཀཱ"ཏི ཨིཏིམུ ཙྪུཝི, ཏདཱཝེཏདཏྲ སམྤཱདཡནྟི ཏུ ཀཏཧེ ཡའཾ 'བྲཧྨཎོ'ཏིཝྱཱཧྲིཡུ ཏཐཱཧི, ཏཐཱ "ཏྲིཤཱཁཱ ཝེཔཤཽཙྩཱཡཾ ཏེ"ཏི (༥-༥) སུཏྲེ སཔཡམེཥ ཡཏྣཏི།

༡༦༥. སཪྻ

ཀཱཙྪཡཱནེ "སཀཱམཏྟྲཏྲཱིནཱཏྟེ"ཏི (༢-༣-༩༩) སུཏྲེཏྟཾ, སོཔི ཝྲཏྟེཡིཝྲཏྲཏྲིམཏསིཏྲཱིཏི ནཱསྟིཏྟཾ ཝྲཏྲིཡསྟུདཏཻཏྲཏ- 'སཀཱམཏྲཏུ'ཨིཏྲྲི, ཝྲཏྟེ མཏྟྲཏུསཏྲེ ཨཏྲཱིཏི 'སཀཱམཏྲཏུ' སཏྲེཔི ཝྲཏྟེཏི སཪྻཏྲཏྲེ པདསམྤྲཏྟེ ནཱཏྲོ, ཏཏྲེཝིཏི ན ཀིཡའཾ ཀཏྲུཏྲོཡ, མཏྟྲཏུསཏྲཱ ཝྲཏྟཏཾ སྟྲཏྲི སཀཱམཏྲཏུསཏྲཱཏིཝྲཏྲེཏྟཾ 'སཝྲཱིས'ཏྲེཨཱཏྲིསྟྲཏ།

༡༦༩. ཏཔ

སཏྲཏྲེ ཡཏྲིཔི སཏྲཏྲེ ཡཏྲཏི, ཏཐཱཔི སཏྲཏྲཏྲེནིཏྲཏྲེ ཡཏྲཏྲིཏྲཏ-'ཙྪཏྲཏྲི སཏྲཏྲཱི'ཏི ཝྲཱཙིན ཏྲཡིཏཱཾ, ཙྪཏྲཏྲཏྲཏྲཙཏྲཱིཡཱཡ པཏྲཏྲིཏྲཏྲ, ཡཏྲོ སཏྲཏྲེ ནེཏ པརིཀྲཱིཏོཏི།

༡༧༥. དིཥྚ

དིཥྚསཏོ སྨིནོ ཏེསྨི པུབྦསརཱོཔི དིཔི།

༡༨༡. ཡོནི

ཏུཏིཡཱཀྲཏཆེནཱཏི 'ཏུཏིཡཱཡོནཱི ནེ ཝཱ'ཏེཾཔཾ སུཏྲ རཙནཱཡཾ ཏུཏིཡཱཀྲཏཆེན།

༡༨༥. ནཱསྟི

ཨེནཱདིསསྨཱསསྨཱཝཱཏི ནཱསྨ སྨཱདིསཏྲ།

༡༨༧. ཀསྨཾ

ཨུཏྲཱཡཔིཀཱཡྻོཏི སམྨཱསམྨཱསཔཱཏྲཏྲཡཔིཏྲཏཾ, ཀཱཙྪཡནཏྲཏྲེ ཀཱརསྨ པིཡཏེཔཏྲིསྨཱཔྲིཀཏྲུསྨཏ-'ཀཱཙྪཡནེ'ཏྲྲི, ཨིཏྲིཡུམཏྟཔུཾསཀ སམྨཏྲོཏི ཨིཏྲཱཡཏྲེསཾ སྨཱཏྲནཀཱམོ 'ཏྲཏྲཆཏྲིཏི སམྨཱསེ ཨིཏྲིཡུམནཔུཾསཀསམྨཏྲོཏི ཚཏི "སམྨཱསེ ཙ པིཏྲཱསྨཱ"ཏི (༢-༢-༣༥) པུམཏྲསྨ ཨསྨཱདིསེ "ཡཏྲཏྲཾ ཝཱ ཡཏྲཱ"ཏི (༡-༩༢) ནིཀྲཏྲིཏྲསྨ ཡཏྲཏྲོ།

༡༩༢. པུམ

ཀསྨཱདིཏྲ ཨེནསྨཱཔི ཨཏྲཡཔཀྲཱཏི "ནཱ སྨེ ནོ"ཏི (༢-༨༠) ཀསྨཱདིཏོ ནཱསྨ ཨེནཱདིསཀཱརཆཏོ ཡཏྲཾ།

༡༩༧. ཨིམེ

ཨཱདིསོ ཀཱཐཾ, ཨནཱདིསོ-ནུཀཱཐནམིཏྲཏ-'ཨནཱདིསོ ཀཱཐིཏྲནུཀཱཐན'སྨཱིཏི, ཀཱཐིཏསྨཱནུཀཱཐཾ ཀཱཐིཏྲནུཀཱཐཾ, ཨནེན ཙ ནེཏ པཏྲཏྲ ཨུཏྲཏྲརཆམཏྲམནཱདིསོ, ཀིཙྪརཏི ཨེཀཱསྨཱིཏྲེཡཱཏྲ པུབྦསཏྲེན པཏེཝྲཱིཏྲཏྲ ཏུཏིཡསྨཱིཏྲཝྲཏམནཱདིསོཏི ཡཏཏི, ཏེནེཏ ན ཏྲཡཏི 'དེཡཏྲཏྲཾ ཏྲོཛྫཡ, ཨིམཏྟྲ ཡཏྲཏྲཏྲ'ཏྲེ, ཀིནྟི པྲིསེསཏྲརཡོཀིན

གཱཐིཏསྶཱནུཀཱཐནཾ ཨནྭཱདེསོཏི སམྦནྡྷོ། ཀཱཐམྦྷན པྲིསེསཎཱརཡོགོ གཱམྦྷིཏྠཱན- 'སྶཱམཏྲིཡཱ'ཏི, ཀེནཙི པྲིསེསནཱཡོགོ ཕྲཏྟཱཡེཔ ཕུནབྲཱཙཎནུཔཔཛྫནཾ སྶཱམཏྲཡཾ, ཏེནཱཧ- 'ཨཏྲཱཔེ'ནྟཱདི།

༡༩༨. ཀིམ྄

ནཔིཾསུཀཱདིསུཏྟ ཨིམིནཱ "ཨིཏྠིཡམཏྭཱ"ཏི (༣-༢༦) སུཏྟཏོ པིཏྭནཏོ སུཏྟཛམཏྟེཔི ཨིཏྠིཡམྦཱཝོ ནཔིཾསུཀཱདིཏི ཨཏྠི།

༢༠༨. ནམྷི

ནནུ ཡཐཱཀྲམཾ ནཾཔིཧྲིཀྲམེནཱཔི སམྦྷཱཝཏི, ཏཐཱསཏི 'ཏྭཾ སཧྣཾ དེཝཱདིསུ གཱམེནེ'ཏྠེཝ གཱམྦྷ ཕཱུཏྟཾ ཏུསཀྲིཡཱཏ 'ན ནཾཔིཧྲིཀྲམེནཱཔི'ཏི། ཀཱརཎམཱཧ- 'ཏསྶནཔིཀྲིཏཏྭཱ'ཏི, ཨིམིནཱ ནིསྶཡཀཱརཎམེཀཱ སཏྲིཡཱ ཡུཏྟིཏི ནསྶེཏི, ཨཔིཀྲིཏི ཀཱཐཾ ཧྲཔིཡུཾ ཏུཏ- 'ཡདི ཏི'ནྟཱདི, ཨཔིཀྲིཏི ཡཐཱཀྲམཾ, ཨིཔྷམཏྟུཏི "ཀིཏྟཔི ཛྫཏིནིཏྟིསེན དྭིཔི ནཾ ཏུཏྲཱཝནི གཱཡཏནྟི, ཏཐཱཔི 'ཏིཙཏུཏྟ'ནྟི པིཡ བྲཏྟིནིཏྟིསོཡ ཡཐཱཀྲམོཔཀཱཏྟིཡམྣཱུན, མནུདེསྶ ཏཐཱ པིཏྟཡམྣཱུནཏྟཏི ནཾསུཨིསྟྟེཡ ཕདེསྶ, ན ཏཐཱ ཕུཏྟཾ, ཏཏོ-ཕསྶིཡཏི 'ན ཡཐཱཀྲམམེཏྭཔིཀྲིཏ'ནྟི།

༢༠༥. ཏྲ

ནནུ ཏྲཏྟནྟི ཏཏྟ གཱཡཏནྟི པཏྟཡཱབྲཏྟཏཔརིཏྠཱསཱཡ, ཏཐཱ སཏི ཀཱརིཡིཏྟེན ཏཏྟྲཡ གཱཡཏནྟི གཱཐཾ ཏྲཏྟུཡིཔྲ ཏུསཀྲིཡཱཏ- ཏིཡིཔྲི'ཏྟཱདི, པཏྟཱཏཏྭཡཱཏི [སུཏྟཝཱཡ-པཏྟིཀཱ] སུཏཏྟ, བཡཕཏྟ ཏིཡིཔ ཀཱརིཡིཏྟེན གཱཡཏྟིཏི སམྦནྡྷོ, ན ཏཏྟ, ཏུབྦཱཡུཏི བྲཏིརེཀཾ ཕཏྭ ཏུབྦཱཡཏྟེ ཀཱརཎམཱཧ- 'ཨནུམིཏཏྭཱ'ཏི, ཨནུམིཏཏྟཾ སཱཏྟིཏྭཱཧ- 'ཨནུམིཏྟཏི'ནྟཱདི, ཏྲཔིཏྲཏྟིནཏྟི པཱཙྪ ཡུཏྲ ཏརྐ, ཏསྶ ཨཏྲྟདེསེ ཨཀཱརེཏི སམྦནྡྷོ།

༢༡༨. ཡོསྨི

ཡོསྨིཏི སདྡྷམྦྷཏྟཏིནིཏྟིསྶ ཡབྲཱུསྶུཏྟབྦྲཕཤེན 'པཙྩཱག'ཏྟི ཕུཏྟིཡཾ ཕུཏྟཾ, ཏེནཱཧ པཙྩིཀཱཡཾ- 'ཀཱཐམིདམཕསྶིཡཏི ཡོསྨིཏི ནིཏྟིསྶ'ཏི, ཏསྶཏྭེ ཨཏྭསྨཱཀཱསེཏུཾ 'པཙྩཀཱཏྟི ཨེཀཱགཱསྨི'ཏྟིཡཱུདི ཕུཏྟཾ། ཨེཀཱགཱསྨིཾ ཡོསྨི ཏིཏྟཾ ཡཱུདིསྣཾ སམྦྷཱུཡཱུ ཡཱུདིསྣིཏྟསྶི བཏུཏྟསམྦྷཱུཡོཏྟི སུཏྟི 'ཏིཏྭ'ཏྟི བཏུཡཙཙནཏིཏྟིསོ, ཕུཏྟིཡམྦྷཱན པཙྩཾ ཡོསྨི པཙྩཾ ཏིསཏྟསམྦྷཱུཡཱུ 'ཏིསྶཱ'ཏི ཕུཏྟཾ, ཏུཏིཡཱཡསྶི ཏུཡེ ཏི།

༢༢༨. ནཱསྶཱ

པཀཏཕསེནཱཏི ཏུསྶཱསྶཱནཱསྶཱུཏིསྶཱུནམཏྟིཀཏཕསེན, ཀཱམམནཏིཀྲཱསྶ ན ཏྭཕསྶིཏི སམྦནྡྷོ།

༢༣༠. ཙཾཱ

ཀཱཙྪཡནཱུཙརིཡོ ཏུསྶཱསྶིཏི པཏྭཡ ཙཏུཏྟི ཆཏྟི སཔིཏྭཏྟིཡཱ "སསྶཾ"ཏི (༢-༣-༣) སུཏྟེན ཨཱསྶཱུདེསཾ པིཏྭཡ 'ཏུསྶཾ ཨཱསྶཱ'ཏི བཏུཕཙནཏྟུཡཱུནི སྶཏྟི... ཨེཀཱསྶིསྶི ཨཏྟནི གཱུཏུཡཱུདིཀི ཙ གཱུཏཕ ཕསེན བཏུཕཙནཏྟུཡདསྶནཏྟོཏི ནསྶིཏུསྶཱུན-ཏུསྶཾ ཨཱསྶཱ'ཏིཡཱུདི, ཏསྶཱུཡུཏྟཏྟ 'ཏམཡུཏྟ'ཏི ཕཏྟ ཨཡུཏྟཾ སྶཏྟི 'ཨེཕཾ ཏི'ཏྟིཏྟ, ཨིམསྶིསྶཱུན སཏྟི ཨེཀཱསྶིསྶི སབྦྷཱུ བཏུཕཙན ཏུཔསྶཏྟཀཱམཾ ནསྶིཏུཾ 'ཨིཏྟ པཏྟ'ཏིཡཱུདིསྶཱུརཏྟཾ།

༢༣༢. ཨཡྷ

ཎེཏྟི ཎཀཱརེན, པདསྶཱུཔིཎྚཱཡ གཱཔཙཎྚཱུཔེཔྤིཏི ཕུཊྛིཏི ཡཱནམིཔ སྦུདྡྷིཏྟཏྲཾ པདསྶཱུཔིཎྚཱཡཀཱསྶ སུཏྟསྶ ཨཏྠཔེཔི, ཨཏྠུཏྟཔསེན པདཏྠེ གཡ་ཏྲསྨཏྲེ ཨཏིཔྤསཉྙིཔི སིལཱཏི ཡཐཱ-‘ཏུལྱིཡཱཔྤིཏིཔྤསཏྲུ ཏྲཔྱོ’ཏི, ཡཐཱསྟྲཾ ཐཱཏྲཡཀཱརཀ པིསེསཾ ཕཱུཏྟཾ ཀེཙི, ཨེཀཱཏྲཱཏིཀཾ ཕཱུཏྟཱཏྟཔཱརེ, ཏཾ སཏྲཾ ཨེཀཱཏོ སཏྲུཧེཏྲ ‘པདསྶཏྟོ ཕཱུཏྟཱ’ཏི ཕུཏིཀཱརེན ཕུཏྟཏི ཏསྶེཏུཡཐཱ- ‘ཐཏྲཡེ’ཏྟུཏི, ཡཐཱཏྲཾ ཏྟུཏྟཏྟཱཏུ, ཨཏྲཡམསཏྟྲཾ, ཡཐཱཏྲཾ ཐཏྲཡཾ སཀཱརཀཾ སཔིསེསཏྟུ ཕཱུཏྟཱསཏྲཾ ཏྲཔཏྲིཏྲཏྲཾ, ཕིསེསཏཏྟི ཀཱརཀཔིསེསཏྲཱ ཀིརིཡཱ ཕིསེསཏྲཱ ཙ ཐཱམཏྲེན གཏྲཾ, ཐཏྲཡཾ-སཏྲཾ ཕཙཏི, སཀཱརཀཾ ཨོདནཾ པཙཏི དེཕདཏྟོ པཙཏི, སཀཱརཀཔིསེསཏྲཾ-ཐུདྲཾ ཕིསདམོདཏྲཕཙཏི, དཱཏྲཱིཡོ དེཕདཏྟོ པཙཏི, སཀཱིརིཡཱཔིསེསཏྲཾ- ཐུདྲཾ པཙཏི, མནྡཾ པཙཏི, པདསྶཏྟོ ཕཱུཏྟཱཏི ཕུཏྟེ ཨཡསྶི ཨཏྟིཕྲཡཔིསེསོཕསྶཡཏྟིཏི ཕཏྲུཐཱཏ-ཕཏྲུ’མིཏྟཏི, ཡཐེཏྟཏིཏྲ ཨནེཀཱཏྲཏི གསྶི གཱཏྲཕཏྲཏྲཕཏྲཔེ ནོཔཀཱརཏོ ཕཱུཏྟམེཀཱསྶཕཏི... པད སམྶཏྟོ ཕཱུཏྟཱཏི ཕུཏྟཏྲཏི ཕདཏི, ཡཏྲ ཕཱུཏྟཱཏྲཏྟེ སམྠཏྟོ། ཨིཏྲཱིཏི ཕཏྲུམིཏྟཱིཏྲཏྲོཏི།

༢༣༣. ཡོནི

ཏིཎྞནྟེ པཉྩམྱིཏིསྶཔི གཏྟེསྶཔེཡྱཏི སུཏྟེ ‘ཨཔཉྩམྱ’ཏི ཕུཏྟཾ, ཏསྨིཏི ཕུཏྟཾ པསུཏཾ ཨནཕྲཱགཏྟེ གཱུཏྟཕྱཏི ཏསྨིཏིཏིཡཱཏིསྶུ ཏཏྲ ན ཕོཡཱཏིསོ, ཏསྨི ཏིཏྲཐ ཎགརེཏི ཕུཏྲཕཱུཏྟོ ཕཱུཏྟཏྲཏྲ ཨེཀཱཕཱུཏྟཏྲ ནཏྲི, ཏསྨི ཕིཡ དིཡ དིསྶཏྟི ཨསྨེ ཕིཡ དིསྶཏྲིཏི ཕིཏྲཡ་ཏ ‘དིས-པེཀྵཏེ’ ཨིཏྟྲཏྲ “སམཱནཛྷཏྲཕཏྲཡཏི ཏུཔམཱཏྲ དིསྶ ཀཱསྨི ཏྲིདིཀྵཀཱ”ཏི (༥-༩༣) གཕྲཏྟཡི “ནཏི ཀཱཏྲབཏྲཏྲགམིསྶ”ཏི (༥-༥༥) ཨིཏྲཏྲཔེ “སྶཏྲིསྶཏྲིཏྲེཀཱཏྲ”ཏྲི (༣-༡) སམཱསེ ཙ ‘ཨེཀཱཏྲཏྲཡཾ”ཏི (༢-༡༡༩) ཕིཏྲཏྲིལོཔེ ཙ “སཏྲཏྲིཏྲམཱ”ཏི (༣-༤༦) ཡཐཱ ‘ཏསྨཏིསཏྲ’མིཏྟཏི།

༢༣༥. ཨཎུ

པཏྟཱ ཡཐཱཏིསོ ཨཎྞཏིསོཏི གཏིཏི གཱཕིཏྲཏྲགཱཕཏྲཏྲེ གཱཕཾ ཏྲཡཏྲིཏི ཡཐཱ- ‘པཏྟཱ གཱཕཏྲཏྲ གཱཕིཏྲཔེཀྵཏྲེ གཱཏྲ’ཏི།

༢༣༦. སཏྲ

སཏ ཕིཏྲཏྲཏྲོ ཕུཏྲོ ཡསྶ སོ སཕུཏྲོ།

༢༣༧. ཎཙ

ཨཔརསྶཱརཡོགཕྲིཏིཔཏུཏྲཏི ‘གཱམཎགཏྲཾ ཚེཏྲ’ཏིཡཱཏིཏྲ ཕུཏྲཏྲ པརསྶཱརཡོགཱསྶ ཨགྒཏཏྲཏྲཱ།

༢༤༠. ཎསྶ

ཛཏྲ ཨསྶ ཨཏྲིཏི ཛཏིལོ, སོཕ ཛཏིལགོ, ཛཏིལཀཱཏི ཨེཀཱཏྲི ཏེཏྲསྶིཏཕིསེསཕཏྲཏྲཾ, སྣཏཕཀཱཏི ཕིཡ ཏ སྣམཛྷཕཏྲཏྲཾ, ཨསཏྲེ སསྶཏྲིཏི ཨིཏྲཾ “ཡཱམཏྲཀཾ ཕུཏྲམསཏྲཾ ཕཱ”ཏི (༢-༢༣༩) སུཏྲཏྲ སྣམཛྷཏྲ ཕུཏྲཾ, སྣམཛྷཕཏྲཏྲཏྲ པཏིསེཏྲཏྲི ཨིམིཏྲ ཕིསེསཕཏྲཏྲ ཛཏིལཀཱཨིཏྲཏྲ ‘ཡཱམཏྲཀཾ ཕུཏྲམསཏྲཾ ཕཱ’ཏྲིམསྶ པཏིཏྲཏྲིཏི, ཏེཕདཏྲཏིསྣམཛྷཕཏྲཏྲིཏི ཏེཕདཏྲ ཏེཕདཏྲསཏྲ ཡཐཱཏི ཡསྶ, ཏཏྲ ཏཾ སྣམཛྷཕཏྲཏྲཏྲ, ཏསྶཾ ཏེཕདཏྲིསྣམཛྷཕཏྲཏྲ སྣཏཕཀཱ སྣཏཕཀཱསཏྲེ པཏྲཏྲཏི སཏི, ཡུཏྲཏྲཏྲི ཨསཏྲིཏི ཨིམིཏྲ ཨིཏྲཾ ཏྲིཕཏི “ཏེཕདཏྲཏི ཕིསེསཕཏྲཏྲཏྲ པཏིསེཏྲཏྲཏྲ ཕུཏྲཔཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ “ཡཱམཏྲཀཾ ཕུཏྲམསཏྲཾ ཕཱ”ཏྲིཏྲཾ པཕྲིཏྲི”ཏི།

ཨིཏི མོགྒལླཱནཔཉྩིཀཱཊཱིཀཱཡཾ སཱརཏྠཝིལཱསིནིཡཾ

ཏདྡྷིཏཀཎྜཝཎྞནཱ ནིཊྛིཏཱ།

༣. ཏཏིཡཀཎྜཔཊྛཱན

༡. སུཏྟི

ཡསྨིཾཀཱམྨཔཊྛཱིཏསྨཡོཨཱུདིཨཔྤཱརསམུདྡཡསྨ, ཀེནཊྛེ ཨཱུཏ- ‘ཨེད’མིཙྪཱདི, ཨེདཊྛེ ཡསྨཔུཊྛཾ སུཏྟིསམུདྡཡཏྠུཾ, ཨཔྤཡཔྤེན ཕྲིཀྐོ སམུདྡཡོ སམྨསཏྠཱ, སམུདྡཡེ པཔཊྛཱ སདྡཱ ཨཔྤཡཔྤེསུཔི ཕཊྛཀྐིཏི སུཏྟིསཊྛོ སིཨཱུདིཀ ཨཔྤཡཔྤེཔི ཕཊྛཏེ, ཕེཊྛིཔྤཏཏྠཱཡེནྟཱཏི “པཙྪཡཔྤཏཏེ ཡསྨཱ ས ཕེདིཏོ ཏདྡིཏོ ཏདཊྛསྨ ཙ ཀཏཏ”ཊྛི ཏཱཡེན། སུཏྟི ཨཊྛེ ཡསྨ ཏཾ སུཏྟཊྛཾ། ནཏུ ཙ “སུཏྟིསུཏྟིནེཀཱཐ”ཊྛི སྨམཏྟེན ཕུཊྛམྨནེ ཡཾཀེཏྟི སུཏྟཊྛཾ ཡེནཀེནཙེ སུཏྟཊྛེན སཊེཀཱཏྠིཐཱཕམརདཏི, ཏཐཱཏི ཡཐཱ ཀཱམཀཏོཏིཨཱུཏོ, ཏཐཱ པསྨ དེཕདཊྛེ ཀཱམཾ, ཀཏོ ཡཏྟདཊྛོ ཀུཏུཀུལཊྛེ ཨཱུདོཔི སམྨསོ ཏུསཀྐིཡཱུཏ-‘སྨམཏྟེན ཕུཊྛེཔི’ཙྪཱདི, ཡསྨ སུཏྟཊྛསྨཡེན སུཏྟཊྛེན སམྦཏྟོ, ཏེན སུཏྟཊྛེན སདཏཾ སུཏྟཊྛམེཀཱཐསྨཕཏྟིཏི སམྦཏྟོ ཕེཏྟཡཏི ཨཕསྨིཡཏྟིཏི ཡསྨཏྟདིསཏྠཱ, ཏཐཱ ཙ ཀཱམཀཏོཏྟཏྟིམེས-མཏྟམཏྟཔེཀྐཡཀྐཊྛེ སམྦཏྟེཏྲེཀཱཐིཐཱཔོ, ཏཐོཡེཕེཐྟཏུ-

> ནེཡཏྠཾ སུཏྟཾ སུཏྟེ, ཀྲིཡཱ ནེཡཏྠསུཏྟཏྟཱ།
> སཊྛེཏྟནེན མཊྛེསཾ [ཙེཕིསྨཱ (པོཐྠཱཀེ)], ནེཡསོ-ཡསྨཀཱསཏྟིཏི།།

ཨཡམེཏྠ ཨཏྠོ “ཡཏོ ཀཱམམིཙྪཏཾ སུཏྟཾ སུཏྟཾ ཀེརིཡཾ ཏཾཐཔདེསཊྛནནཡོཀྲམཔེཀྐཏེ ཀཏོཏི, ཨཏོ སུཏྟཾ ཀཱར ཀཾ སུཏྟེ ཀེརིཡཱཡ ནེཡཏྠཾ, ཡཏོ ཙ ཀེརིཡཱ སཡཾ སུཏྟནམཔེཀྐཏེ ཀཾ ཀཏོཏི, ཨཏོ ཀེརིཡཱཔི ནེཡཏྠཾ སུཏྟནམེཏིསྨཏི ནེཡཏྠསུཏྟཏྟ ཏོཏི ཨཡཾ ཡསྨཔུཏྠོ ནེཡསོ ཨཏྟམཏྟཔེཀྐཕསེན ཕཊྛསྨཏོ ཨེཏེསཾ སུཏྟསུཏྟཏྟཾ སཊྛེཏྟཏ མཊྛེན ཨཏྟམཏྟོ པཀཱསཏྟི”ཏི། པསྨ དེཕདཊྛ ཀཱམཾ, ཀཏོ ཡཏྟདཊྛོ ཀུཏུཀུཡཾཏཊ ཏུ ཀཱམཊྛེ སུཏྟཾ པསྨེཏི སུཏྟམཔེཀྐཏེ, ཀཏོཏི ཀཱམཏཀེརིཡཱ ཏུ ཀུཏུཀུལམཔེཀྐཏེ, ཏཏོ ཙ ཀཱམཀཏྟཾ ཕཱཀྐཏཏྟཕཡཕཱཏཾ ཏཐེཕཱཔེཀྐཏི ཏ ཐཱཕཏི སམྨསོ, སཐཐེཕསྨཏྟཏེཡཾ, སམྦཏྟོ ཏི ཨཏྟམཏྟཔེཀྐཡཀྐཊྛེ སམྦཏྟཏྟཀརཏོ-ཏཕཐེཏི ནེཕཊྛེཏྟ ཕེསེས ནེཕེསེཏི, ཏཐཱཙ ཕུཊྛཾ–

> ཏསྨ ཏྟཀཱཏྟོ ཐེདེ, ཡཱ པརིཕྲཕསྨཏཏྟ།
> ཕེསེས ཏཾ ནེཕེསེཏྟོ, སམྦཏྟོཕྲཕཀེཊྛིཏི།།

ཐེདེ ཕེསེས ཀཱམཏྟེཏཾ སྨམཏྟཾ ཕེསེསཕཔེཀྐཾ ‘ཀཱམསྨཕྲེསཏི, ཛཏྟཏི, ཀཏོ’ཏི, ཏཐཱ ‘ཀཏོ ཀཱམཾ, ཕཏཾ, ཀུཏུཀུལ’ཊྛེ ཕེཕསྨཀཱཏྟོ-ཐེཡསཏོ ཏསྨ ཏུ པཏྠཏཔདསྨཔསཛྫཏཔདསྨ ཙ ཡཱ པརིཕྲཕསྨཏཏྟ ཨཏཕཐྟཏཏྟ ཏཾ ཕེསེས ཕེསེཐྟ སམྦཏྟེཏེ ནེཕེསེཏྟོ པཏིཐྟཔེཏྟོ སམྦཏྟོཕཱནེཀཱཕྲཀཱར ཀུཙེ སུཏྟསུཏྟཏཐྟཕཡཀྐཊྛེ ཀུཙེ པཀཱཏིཕེཀཱརཐྟཕསཐྟཕེ ཀུཙེ སམྨེམི སམྦཏྟཏུཏྟོ ཨཕཙྪཏི སམྦཏྟཏྟཏརཏོ ནེཕཊྛེཏྟི ཨཏྠོ, ཡཏོ-ཡམཔེཀྐ ཕཱཀྐཀཱཡེཡེཕ ནེཏྟཕྲཏི, ཏཏོ ཡཐཐྟི པདྡཏམཔེཀྐ, ཏཐཱ སམྨཕཕགོ, ཡཊ ཏུ ནཐྟི, ཏཊ ན ཐཱཕཏྟིཏཏུཔདིཐྟཱི ཕེསཡཕེཐྟཀྐོ ཏཱཡཏཏི ཐྟཔོ, ཐྟཡེ ཨཏུཏྟེཏུ ནེསྨཡ ཕེཙོཏྟོ སམྨསཕེཏྟཏཡོཕྲདེཏྟནེཀཱཕྲཀཱར པཏེཡཏྟེཡཱ སུཏྟསདྡཡརིཛྫཏཏྟཕྲསུཡོ སམྦཏྟཕཏི, པརམཐཏོ ཏུ སདྡཏྠརཏྟ ཨཏྠཏཾ [ཨཏྟཏཾ] ཕཱཀྲཱསམྨསཏཾ ཐྟོ, ཏ ཏི ཕཱཀྲཱ དེཐཔདྡེ སམྨས སཊྛེ, ཏཐཱ ཙ ཕུཊྛཾ–

> ཐྟཡེ ནེསྨཡུཕྲཡོ-ཡཾ, ཕེཙོཏྟོ པཏེཡཏྟེཡཱ།
> ཐྟོ ཕཱཀྲཱསམྨསཏཾ, ཏྟཏཾ [ཏྟཏཾ (པོཐྠཀེ)] སདྟཏྟཾ ཡཏོཏི།།

ཨཏོཡེཕྲཏི ཡཏོ སྨམཏྟེན ཕུཊྛེཔིཡསྨཡེན སམྦཏྟོཏེན སཏ ཏདེཀཱཐསྨཕཏྟིཏི སམྦཏྟོ ཕེཏྟཡཏྟིཏི ཏཏེཐཾ ཀེཙྪེཕྲེཏ ཏོཏི, ཨཏོཡེཕ ཏེཏཏོཏི ཨཏྠོ། ཐྟཔེཀྐ སམཐྟེཡཔརེཕྲཏྟཡེཏི པདྡཏམཏྟོཏྟཀཱཏྟ ཐྟཔེཀྐ, སུཕ སུ མཐྟེཡཾ, ཏསྨ པརེཕྲཏྟཡ། སམཐྟཕཙཏཾ ཏ ཀཏཊྛེ ཕུཏེནེཡེཏི ཕེཡ “སམཐྠ པདཕེཐྟི”ཏི (ཕུ, ༢-༡-༡) སམཐྟཕཙཏཾ ཏ ཀཏཾ། སམཐྠ པད ཕེཐྟིཏི པརེཐྟསུཡམཡམཐྠ “ཕེཐྟིཡཏི [ཕེཐྟིཡཏྟིཏི (པོཐྠཀེ)] ཕེཐྟི, པདཏཾ ཕེཐྟི པདཕེཐྟིསམྨསྨདི, ཡོཀཱཐྟེཏ སཐྟ པདཕེཐྟི,སོ

སམཐྲོ་ ཕིགྲཏ་ ཕླཀུཏླཱིཏྲིཏླེ་ (སཏྲི) ཕེདིཏབྲོ”ཏི, ཏྲདིསཔརིཏླསླཡ་ ཏླཕླརཏོ་ ཏིསཾ་ ‘པསླ་ དེཕདཏྲ་ གླམཾ, གཏོ་ ཡཏླྀདཏྲོ་ གུཏྲུགུལཾ’ ཏྲུཏོ་ ཏླནེཏྲཕཏྲེ, སླམཏྲིཡཏྲྀེཏྲ དིཏླཏྲུཔགསླུཏི་ ཕླཀྲེ་ ཏྲཔེཀླཕླཏྲིཡམེཀཏྲིཏླཕོ་ ཙེཏི་ [ཕླཏྲིཡམེཀཏྲིཏླཕོ་ ཕླཀྲེ་ ཏྲཔེཀླཙེཏི་ (པོཏྲཀི)]། ཏཏྲ་ པཚམསླ་ པརིགྲཏཾ་ ཕཙནམཏྲརེན་ པཏེཕླདིཡ་ ཏྲུཏིཡསླ པརིགྲཏམིཏྲནེ་ ཕཙནེན་ པཏེཕླདཡམླཏ- ‘ཨེཀཏྲི་ ཏླཕོ’ཏྲིདི, ཨེཀཏྲིཏླཕོ་ ཏྲིཏྲཏྲཾ་ སླཏྲརཚཏྲཏྲཕསེན་ པཕཏྲིཕིསེསོ, ཕླཀྲེ་ ཏི་ སླཏྲརཚཏྲཏྲ་ ནཏྲི་ ཏྲིཏྲཏྲཏྲ, ཨཏོཡིཕེཏྲ ཏྲིདནེཝཏྲཏྲ་ ཚཏྲཔཏྲཡཏི་ ‘རཏྲོ་ པུརིསོ’ཏི, ཕླཏྲིཡཏྲཏྲཡཔདཏྲཕསྐཏྲཏྲཏྲིཏླནཏོ་ སླཏྲརཚཏྲཏྲ་ ཏྲཕཏི, ཨིདཾ་ ཕླཏྲཾ་ ཏོཏི་ “སམླཏེ་ ཕིསེསཏཾ་ ཕིསེསླམཏུཔཕླིསཏི་ ཨེཀཱིཏྲཕཏི་ ཕིསེསཏཾ, ཕླཀྲེ་ ཏུ་ ཕིསེསཏཾ་ ཕིསེསླཏོ་ ཕིསུཡིཕླ་ ཕཏིཏྲཏི”ཏི། དཏྲསམླསསླ་ ཏུ་ པདླཏཾ་ ཕིསེསནཕིསེསླཏྲཕེཔི་ སཀཡཔདཏྲཕཏྲནཏྲ་ ‘རཏྲོ་ གོ་ ཙ་ ཨསྶོ་ ཙ་ པུརིསོ ཏྲ’ཏི་ ཕླཀཏོ་ ‘རཏྲོ་ གཕླསླ་ པུརིསླ’ཏི་ སམླསསླ་ ཕིསེསོ་ ཨེཀཏྲི་ ཏྲཕཡཀླཏོ་ ཏྲཕཏྲིཕ, ཏཕླཏི་ ཏཏྲ་ ཕླཀྲེ་ ཏྲིཏྲཏྲནེཝཏྲན་ སམུཏྲཡཔཏེཕླདཏླཡ་ ཙསཏྲོ་ པཡུཏྲཏི, སམླསེ ཏུ་ ནཕཡུཏྲཏི, ཨེཀཏྲ་ ཕཙནེནེཕླཏི་ “སླདིསླདིནེཀཏྲ” ཏྲེཀཏྲཕཙནེནེཕ, ཨེཀཏྲིཏླཕོཡིཕ་ ཏྲཕཏྲིཏི་ སེསོ, ཨེཕཀཱར་ ན་ ཕླཀྲེ་ ཏཕླཏི་ ཏྲིཔེཏི། ཕླཀྲེ་ གཐཏྲི་ ཨླཏ- ཕླཀྲེ’ཏིཨླདི།

ཕླཀྲེཏི་ ཕིགྲཏཕླཀྲི, ཕིསེསེན་ གཡཏཏི་ ཏླཡཏྲུནེནེཏི་ ཕིགྲ- ཏོ , སོ་ ཙ་ ཏཾ་ ཕླཀྲི་ ཙེཏི་ ཕིགྲཏཕླཀྲི, ཕིསེསེན་ ཕླ་ གཏཏཾ་ ཕིགྲཏོ, ཏདཏྲཾ་ ཕླཀྲི་ ཕིགྲཏཕླཀྲི, ཏསྨིཾ, ཀླཡཾ་ ཏྲཔེཀླཏི་ ཨླཏ-‘ཏྲིདཏྲིལཀླཏྲ’ཏི, ཨླདིསཏྲེན་ སཾསཀྲ་ ཏྲིད་ སཾསཀྲཏྲཏྲ་ གཏཏཾ།

ཏཏྲ་ སླཏྲརེཏི་ སླམྲཏྲརེཏི་ ཙ་ ཏྲཕླཏྲི་ ཚེཏོ, སཾཕིསེས་ སླམིཕིསེསླཏཾ་ སམླཏྲོ་ སཾསགྲོ, ཏདླཏ- ‘ཏཕླཏི’ཏྲིདིཏྲ, ཏྲེདགོ་ ཏྲཕཏྲགོ, ཨཏྲགཏིཏོཏི་ ཀླརཚཕསེན་ ཏྲིདཕླདིཏྲ་ གཏིཏོ, ཡདེཏྲིདིཏྲ་ སཾསཀྲཕླདིཏོ-ཏྲིཕླཡམླཏ་ ཡདྲ་ ཏྲུཏྲཡཕྲིཏྲིདིཏྲ་ ཨུཏྲཡཕླདིཏོ, ཨཏྲིམཏོཏི་ “ཕླཀཏྲཏྲསམླསོ”ཏྲནེན་ (༢-༡-༣) ཕླཚེནེཏྲ་ ཨིཏྲིཏོ། ཕླཀཏྲཏྲཏི་ “གཏྲཏྲ་ གསྨཏྲཏྲརཡེ”ཏྲནེན་ (༢-༢-༣༨) གཏྲཏྲསཾསཏྲཏྲ་ པགེཕླཏི་ ཨཏྲོ།

‘ཕུཐ་ ཏྲིཏྲོ་ ཨཏྲོ་ ཡེསཾ་ པདླཏཾ་ ཏྲནེ་ ཕུཐགཏྲནེ, ཕླཀྲེ་ ཏི་ རཏྲོ་ པུརིསོ་ ཏིཏྲ་ ཏླཛསཏྲོ་ ཏླཛཏྲམེཕ་ ཕདཏི, པུརིསསཏྲོ་ པུརིསཏྲམེཕ, ཕླཏྲིཡཏྲ་ ཏླཛཕུརིསོཏིཏྲ ཏླཛསཏྲོཔི་ པུརིསཏྲམེཕ་ ཕདཏྲིཏི་ དིཏྲམེཀཏྲིཏླཕོ་ ཏྲཕཏི, ཨཏྲོཡིཕླཕཡཕཏྲིཏོ་ སམུཏྲཡཏྲོ་ ཕླཏུཏྲཕཏྲིཏི་ ཏདཔེཀླཡ་ ཙེཀཏྲིཏླཕོ་ ཕླཏྲཏི, ཛཏམླནསཀཏྲཕླཏྲིམཏྲུཔགསླ ཕླཏྲཾ- ‘ཕིསེསནསླ་ སཀཏྲ་ པརིཏྲགེནེ’ཏྲིདི, ཨཏོཡིཕ་ པརོ་ ཙེདིསླཏི་ ‘ནཏུ་ ཙེ’ཏྲིདིཏྲ། ཨེཀཏྲིཏྲཕཏཾ་ སམསནཏྲི་ ཨིམིཏྲ་ ཨེཀཏྲཏྲི་ སམླསོཏི་ ཏླཏྲཏྲརཏྲི་ ཏྲིཔེཏི།

ཛཏམླནཏྲེ་ པདེ་ སཀཏྲཾ་ ཡསྶཾ་ (སླ) ཏཕླ་ ཕླཏྲ, ཏླཏྲཏྲཡ་ ཛཡླཏྲིཏི་ ཨེཕམླཀྲཏི་ “པརིཏྲགམཏྲམཏྲིསཏྲཡ་ ཛཏམླནསཀཏྲཾཏྲུཏྲཏི, ན་ ཏུ་ སཏྲཏྲ པརིཏྲགོཔརོཔཀྲཏྲཡ་ ཏསོཕླདནཏོ, སཏྲཏྲ་ ཙ་ སཀཏྲཔརིཏྲགེ་ པརོཔཀྲཏྲསཕླདནཏོ-ཏུཕླདནམེཕ་ པཡོཛནཏྲཏྲཕླ་ ཏསླ་ སེཡླ”ཏི, ཐཔཏི་ ཕཏྲཏྲི། ཨཏྲཏྲི་ ཏླཛསཏྲཕླཏྲཾ། ཨཏྲཏྲཔརིཏྲགེཔི་ ན་ ཏོསོ… ཕླཀྲེ་ དིཏྲཏྲུཔསཏྲནསླ་ ཕླཏྲིཡཾ་ སོཡིཕླཡཏྲུཏྲཡཏྲཕསླཡཏོ་ ཏདཏྲཕ་ གཏིཡླཏི་ ཏསྨེཏྲ་ ཨླཏ- ‘ཨཐ་ ཕེ’ཏྲིདི།

སོཡིཕླཡཏྲུཛཏྲཕསླཡོ་ཏུཡོ, སོཡིཕླཡཾ་ ཏླཛསཏྲོ་ ཡོ་ ཕླཀུཏླལེ་ དིཏྲཏི་ ཕོཏླཏྲིནམེཀཏྲཕསླཡིཏླསཏྲུཔི་ (ཏླཛསཏྲསྶ)ཏྲི་ པུརིསསླ་ ཕིསེསནསླཕིསླཏྲིཏི་ ཏླཕོ, ཨེཏྲིཕ དིཏྲཏྲམླཏ- ‘ཡཐེ’ཏྲིདི།

༢. ཨསཾ

ཨཏྲཡཏྲི་ ཡདཏྲེསཾ་ པསིཏྲཏྲི་ ཡིཏྲཕཙནཏྲེདེཔི་ ཏྲཡརཏིཏཏྲ་ ཨུཔསགྲནེཕླཏྲཾ་ པརེཏི་ ཨཏྲཡསཏྲཀརཚོ་ ཨཏྲཡཏྲི་ པརེསཾ་ པསིཏྲི, ཏིསཏྲཡཾ་ སམླསོ ཨཏྲཡཏྲཕུཏྲཏྲམཏྲ་ ཨནཏྲཡཾ་ ཨཏྲཡསླཕཏྲིཏི་ ཨཏྲཡིཏླཕོ་ པསིཏྲི, ཨསཏྲྲསླ་ སུཏཏྲ་ ཏསླཕ་ ཕིཏྲཏྲཏྲཏཡོ་ ཕིསཡཏླཕེན་ ཕིསེསནཏྲིཏི་ ཕིཏྲཡཏྲིཏྲཏ- ‘ཨསཏྲི’ཏྲིདི, ཨིམིཏྲ་ ནེམིསམླསཏྲཏི་ ཏྲིཔེཏི།

ཏྲཕསཏྲསླ་ གམཕླཏྲིཡཾ་ ཡོ-ཏྲོ་ སམྲུཏྲཏི་ ཏམླཏ- ‘ཕིཏྲཏྲ’ཏྲིདི, ཕིཏྲཏྲཏྲི་ ཨུཏྲཏརིཏྲཏི་ ཕིཏྲཏྲཏྲཕིསཡེ་ ཕཏྲམླནསླསཏྲསླ་ ཨིཏྲིསཏྲེན་ སམླསམཏྲིཏྲིཏི་ ཨུཕླཏརིཏྲ, ནིཏྲཡམླསླན་ མཕིགྲཏོ, ཨསཀཔདཕིགྲཏོ་ ཕླ་ ཡུཏྲོ, ཨཏྲུཏྲ་ ཨནིཏྲཏྲཔཏྲིཏྲཏ- ‘ནིཏྲསམླསཏྲ’ཨིཏྲིདི།

ཨསཀཔདེན ཨནནྟཉེཡཔདེན ཨཛླཔདེན ཡིཀྐཧྨོ ཨསཀཔདཡིཀྐཧྨོ, ཏེན, ཨེཏྠ ཏི ཡཐཱ ཀུསླཱ སམཱིཔཾཏྲཛླཔདཔླཀྲཱི སམཱིཔ སདྡེནུཔསདྡཔཙཉྙིཡསྨཱ ཕྱུཏྟཏྟ ཕྱུཔསདྡོ ནཔྲཡུཛྫཏི, ཡཐཱ ཨིཏྠི སྟུཏི ཨིཏྠིསདྡཔཙཉྙིཡསྨཱ (ཏྠི)རཏྠསྨཱ སདྡམིཡྨ ཕྱུཏྟཏྟ ནཏྠིསདྡོཏི 'ཨིཏྠིསྟུ'ཏི ཨཛླཔདཔླཀྲཱི ཕྱུཏྟཾ, ཀཐཱཔཐཏྟཏི ཏཏྠཡོ པདསྨཏཾ, ཨེཔཾ སབྦཏྠཏྟཉེཡཾ, ཨསཀཔདཡིཀྐཏེཉྙཏྠཔ ཕྱུཏྟོ,

ཨཏྠིསདྡསྨ པན པུརཏོཔཐཱིཏསླཏྟཏྟརེ པཏྟསྨྲནསྨ ཏཾསམླནྟིཀཱརཏེན སདྡསྦྲཏྟེཏྟིསདྡེན སཏ སམླསོཏི དསྶེཏུམླཏ-'ཨཏྠིསདྡོ'ཏྟདི།

སླཏྟིལོཔོཏི ཨཏྠིསདྡོ ཨིཏྠིསདྡོ ཙ པརེསཾ སདྡམླི ཝཏྟཔཙཉྙནཾ ལོཔོཏི ཨཏྠོ། ཨཏྟ (ཏླཔ) སམླཏྟིཏི སདྡེརསམླཏྟི ཨཏྠིཔྲིཏྟཏི བྲཏྨསདྡསྨ སདྡེརཾ ཨཏྠོཏི ཨླཏ- 'བྲཏྨཾ སདྡེརཏྟི, ཀཏྠཏྟི ཨུཏྟརཔདབྷཐཡཔྲཏླནཏྟཔླསཏྟྲསམླསསྨ 'སམླཏྟཾ བྲཏྨ'ཏྟི ཡིཀྐཧྨོ ཕྱུཏྟོ།

སམླསཡིཀྐཏྟིཡླཏི སམླསཏྟོ ཨུཔྲཏྟཡིཀྐཏྟིཡླ, སཀཡོ པདེསསཀཡོ, པརིགྒཧཏྟཔེཀླཏི ཨཏྟྲུཔགམླཔེཀླཡླཏི ཨཏྠྲ, ཨཏྟྲུཔགམེཔི ཏི པརིགྒཧསདྡོ—

སཔཐེ པརིཡླརེ ཙ, མླཏྟུཡླཏྟྲུཔགམེསུ ཙ།
རཡིསྨི ནཏྟུཀཏེཏི, དླརེསུ ཙ པརིགྒཧོ"ཏི ཝིསྨཏྟྲ།།

སཀཡསྨ ཏླཡོ སླཀཡྴོ-སཀཡསདྡཡཔཏྟིཉེསིཏྟཾ, ཏསྨན ཝིསླེས [མཏཝིསླེས (པོཏྠཀ)] ཀྐཏཏྟ པུཏྟ ཏླཔཏྟིཏྟཏ- 'ཨསེསཀྐཏཏ'ཏྟི, ཏིཏྟཾ སླཀཡྴཏྟི ཡིཀྐཧྨོ, ཏིཀྐསདྡེན ཏི ཏིཀྐསདིཏླཝི ཀདིཏླཝི, ཏེནཡ པཀྐཏི བྲཏིརེཀཏཡེ- 'ཏཾ སབྦཾ ཏིཀྐསདིཏམདྡྷཾ- ཏརཏྟི'ཏི, སཏིཀྐམདྡྷཾཏརཏྟིཏྟཏྟིཡླཏྠ སླཏ-'ཡླཔླ'ཏིཨླཏི།

ཏིཀྐསདྡོ ཨུཔཡོཀྐཾ སེསླ-ནདྡྷཾཏྟརིཡླཾ, ཏེནླཏ 'ཏིཀྐཏིཀཱསླི'ཏི། པརིགྒཧཔེཀླཡཏྟཏྟྲཏྟསྨ ཀཏཀྐཏྠི "ཨཏྠཡཾ ཡིཀྐཏྟིསམླིཡླ"ཏིསུཏྟེ 'སླཀྐཏྟིཏི'ཏི ཝིསླཏཝཏྟྲམཏྟཔཙཝཏ སླཏླཏཏསླཀིཝིནླ, ཏསྨི སླཀཡྴེཡིཡླཏརིཏྟཾ [སླཀཡྴོཏླཏརིཏྟཾ] སླཀཡྴེཏྟིཏྟྲཏཏེཏྟི དསྶེཏྟཾ 'ཏཏོ'ཏླཏི ཕྱུཏྟཾ།

ཏཏོཏི ཡཏོ སཀཡསཀཡེ ན ཕཏྟཏི, པརིགྒཧཔེཀླཡ སམཏྟིཡླ ཨཏྟཏོ སཀླཡ སླཀཡྴཾ ན ཧིཏྟཏིཏི སམླཏྟོ, སམཏྟིཡསྨི ཨཏྟེ ཨུཏྟྲཏརཏྟེ སེསོ།

ཨགྒིཔརིཡཏྟཏྟེ ཨགྒིཨཏྠོ གཏྠོ ཏྲཏྟིཡླ ཨགྒི, སོཔརིཡཏྠོ-ནྟ ཨཏྟྟོཡསླཏི ཨགྒིཔརིཡཏྟཾ, ཡཏྟཀཱསླཏྟྟོཡསླ པརིཀྐཧོ, ཏསྨ ཨགྒི པརིཡཏྠོ, ཨགྒིཏླ པརིཡཏྟསླཏེན སཏེཏོ སཀཡོཏི ཡིཀྐཧྨོ, ཨགྒིཏོ སླཀཡྴཏྟི ཡླ།

སདྡཀྐནཏྟི ཏླཀཱརཏྟྲཏྟཾ། ཨཏྠྲཏྟཔེཨིཏྟཏྟྲཀྐཏཾ ཨིཏརེཏྟཏྟཔེ ཏྟམླཏྟཔེ ཙ སླ སིཡླཏི, ཨཏོཡིཔ ཙོཏྟཏི 'ཨཔེཏརེཏྟཏྟཔེ'ཨིཏྟཏི, ཨིཏརསྨཾ ཨིཏརསྨ ཨཏྟླཔོ ཨིཏརེཏྟཏླཔོ, གོ ཨསླཾ ན ཏླཔཏྟིཏི ཏི ཨཏྠཏྟརཏྟཾ ཝེསེཏྟིཡཏི, ན པཏྠཏླཔོ, ཏླཏླཱ ན ཏླཔཏྟིཏྟཔིཏླཏྟཏྟཏྟཏྟོ ཝེསེཏྟིཡཏི, ན པཏྠཏླཔོ, པརཏྟཏིཨླཏེཏྟ ཡིཔྲཏིསེཏྟ ཡིསཡམླཏ།

ཨཏིཀྐམླཏླཔཏྟི ཨེཏྠ ཨཏིཀྐམླཏི པཙྩམིཡླ ཨསམླསཏེཏྟེསོཏི ཨླཏ- 'ཨཏིཀྐམླ'ཏི, ན པཏྟཔྲཏྠསྨ པཏྠཏི ཨིམིཏླ ཨཏིཀྐམླཏླཔོ ཏླམ ཨུཔྲཏྠསྨ པཏྠ ཨཏླཔོཏི དསྶེཏི།

ཝིཏྟིཀཏྟི ཨུཏྟརཔདཏྠཔྲཏྟཱནོ-སཏྟྲསམླསོ། སམླཏིསདྡསྨ སླམཉྙཔཙཝཏྟིཔི ཨིཏྟཏྟིཔྲཏྟཾ ཀཱལཾ དསྶེཏུམླཏ- 'ཨུཔཏྟོགཱསྨི'ཏྟཏྟཏི, ཨུཔཏྟོགོ ཀཱསླཏྟཏྟོ ལཏུཔླཡུརཀྑ ཏླཡམུཔཏྟོགཀཱལོཏི ཡིཀྐཧྨོ, (ཨཏི) ལཏུཔླཡུརཀྑཏི ཏཏུཔསིཏྟཏྟི དསྶེཏྟཾ ལཏུཔླཡུརཀྑཏིཨླཏི ཕྱུཏྟཡཾ ཕྱུཏྟཾ།

ཡཱོྲི་ ཧྭུ་པ་ཏྟི་ ཡི་ཟྭ་དེ་ ཨ་ནུ་ཧྭུ་ཡཾ, ནནུ་ ཟྭུ་ཧ་ ནི་ཟྭ་སམྨ་སྟྭ་སཔད་ཡི་ཟྭ་ཏེན་ ཧྭ་ཡི་དབྲཱི་ཊྭ་སཀྲི་ཡྭཧ-‘ཡི་ཟྭ་ཡ’་མི་ཟྭདི, ཨ་ནུ་ས་ཊྭེན་ ཏེ་ ཡོག་ ཡི་ཟྭ་ཡཾ་ “ཨ་ནུ་ཧྭུ་”དེ་ (༢-༡༠) དུ་ཏི་ཡྭ་ ཡི་ཊྭི་ཡ་དེ, ཡྭ་ཀྲུ་ཡི་ཡྭ་སྟྭ་ ཙ་ པ་ཡོ་གོ་ ནུ་ཧྭ་ཊི་ཏེ་ ཡྭ་ཀྲུ་ཟྭི་ ཧྭ་པ་ཏྟི་དེ་ མ་ཧྭ་དེ། སགཱི་ཟྭི་དེ་ ཨེ་ཊྭ་པི་ “ཨ་ཀཱ་ལེ་ སགྦ་ཟྭི་”དེ་ (༣-༨༡) ས་དྷྭ་ སོ།

སདེ་སོ་ གཱི་ཁི་ཡྭ་དེ་ ཨེ་ཊྭ་ གཱི་ཁི་ཡྭ་ པ་སི་ཊྭ་ཟྭུ་ཏྭ་ཡ་ སྟྭ་ཧེ་ཡ་སྟྭ་ སྟྭ་ཧྭ་ན་ཟྭ་ཡེན་ གཏེ་ཏྭ་ཡ་ ས་ཧྭ་སྐྭ་ཊེན་ གོ་ཏཾ་ སྟྭ་ཧེ་ཡོ་ སདེ་སོ་དེ་ ཡྭུ་ཊེ་དེ་ གཱི་མི་ཧྭ་ སདེ་སོ་ ཨ་ཡྭུ་ཧྭ་ནཾ་ [པ་ཧྭ་ན་མི་ཡྭ་དེ་ ཨཊྭོ] ཏཟྭ་ སདེ་ ཡུ་ཡྭ་པ་དབྭ་ཡུ་ཧྭ་ནེ་ནྭ་སཧྭ་སམྨ་སེན་ སགཱི་ཟྭི་དེ་ ཨེ་ཊྭ་ ན་ ཧྭ་ཡི་ཏབྭ་ཏྟི་ ཡྭཧ-‘ནནུ་ཙེ’་ཏྭདི, གཱི་ཁི་ཡྭ་དེ་ སམྨ་ཏྟེ་ ཙྭ་ཊྭི, ཨེ་ཊྭ་ པན་ སདེ་སཏྭ་སྟྭ་ གཱི་ཟྭི་ཡྭ་-ཡུ་ཏེ་བཧྭ་ཏྭ་ཡུ་ཧྭ་ནཏྟཾ། ནེ་ཏ་ཏྭི་ཏི་ཡྭ་དེ་ནྭ་ ཡཟྭ་ཡྭུ་ཏྟཾ་ ཙོ་དནཾ་ པ་རེ་ཏ་ར་དེ།

ཡཟྭ་ དེ་ཡ་ད་ཊྭེ་དེ་ ཨེ་ཊྭ་ ཡ་དེ་ སམྨ་སོ་ ཧྭ་ཡེ་ཡྷ, དེ་ཡ་ད་ཊེན་ སདེ་སོ་ ཡཟྭ་དེ་ཡ་ད་ཧྭ་ཏྟེ་ ཧྭ་ཡེ་ཡྷ, པ་ཏེ་སི་ཧྭ་ཧྭ་ པན་ (ན) སམྨ་སོ་དེ, གཱི་ཟྭི་དེ་ མཀྲཱ་ཏ་སྟྭ་ཧེ་ཧྭ་ནཾ། ཛེ་ཊྭ་ནུ་ཀྲཱ་མེ་ནྭ་དེ་ ཡྭུ་ཧྭ་ཧྭ་ ཨ་ནུ་ཛེ་ཊྭ་ཏྟེ་ ཏ་དེ་ཡ་ཧྭ་ཧྭ་ གམྱ་དེ། ཙཀྲེན་ ཡུ་གཔ་དེ་ སཙཀྲཾ།

༥. ཡྭ་ཡྭ་པ་ཧྭ་རཱ་ཆེ

ཨ་མ་ཧྭ་ནཾ་ ཡ་ཧྭ་གཱ་ པ་རི་ཏྐྲོ་ ཡྭ་ཡྭ་མ་ཧྭ་ཊྭཾ།

༡. པ་ཡྭ་ཡྭ་བ་ཏེ་ཏི་རི་ ཡུ་རི་པ་ཧྭ་ཡྭ་པ་ཧྭ་སྐྭ

པ་ཧྭ་མྱ་དེ་ གཱ་སྭ་ ཡྭུ་ཧྭཾ་ ནནུ་ ཨ་ཡྭུ་ཊེ་པི་ ཏསྐྲཱི་ ཡ་ཀྲ་སྟྭ་ནན་ཡེན་ པ་ཧྭ་མྱ་ཧྭ་ཧྭ་ པ་ཧྭ་མྱ་ཧྭ་ཏེ་ཡ་ སམྨ་སོ་ ཡི་ཧྭ་ཡ་ཏི་ཊྭ་སཀྲི་ཡྭཧ་‘ཡ་དེ་པི’་ཧྭདི། ཏཟྭ་པི་ཧྭ་དེ་ནྭ་ པ་རེ་ཏ་ར་དེ, ཏོ་ཏྭ་ གཱ་སཾ་ ‘པ་རི་པ་ཟྭཾ་ ཡི་ཊྭོ་ཏ་ཏེ’་དེ་ དུ་ཏི་ཡྭ་ནེ་སི་ཧྭ་ཡ, ཨ་ཧྭུ་ཧ་ གཱ་ཡ་ཏྟི་ ཡྭཧ་ ‘ཨེ་ཧ་ ཙེ’་ཏྭདི།

ཡྭ་ཙ་ཧྭ་ར་ ཡྭ་དེ་ ཡྭ་ས་ཊྭེ་ ཡྭ་ཀྲུ, ས་རཱ་ཆེ་ ཡྭ, **གཱ་སོ་** བ་དེ་ ཏི་ཊྭ་ཏི་ཏྭ་ཊྭ, ཡུ་ར་ཏེ་ གཱ་མ་སྟྭ་ཡྭ་དེ་ ཡ་ད་ཊྭེ་ ཡུ་རེ་ཏྭ་ཊྭ་ཡུ་ཀྲ་ནོ་ཡ་ཏྟེ་ཊེ་སོ, ནས་ཧྭུ་པ་ཡུ་ཧྭ་ནོ་དེ་ ཏཱ་སྟྭེ་དེ, ཨ་ཧྭེ་མྱུ་ཁེ་ གཱ་མ་སྟྭ་སྟྭ་ཏྭ་ཊྭོ། ཨ་ཡྭུ་ཧྭ་ནམེ་ཏྭ་ཧྭུ་པ་ཡ་ཀྲཱ་ཏྭ་ནེ, ཏསྟྭ་ ‘ཏེ་རེ་ གཱ་མ་སྟྭ་སྟྭ’་ཏེ་པི་ ཡྭུ་ཧྭཾ་ ཏོ་ཏེ, ཏེ་རི་ཡ་ཏེ་ གཱ་མ་སྟྭ་སྟྭ, པ་ཧྭ་ཏེ་ གཱ་མ་སྟྭ་སྟྭ་ཏེ་ ཨཊྭོ།

ཨ་པ་ས་ཧྭ་ཡོ་གཱ་ ནི་ཧྭ་པ་ཧྭ་ཏ་ཧྭ་ ཡི་གཱ་ཡྭེན་ སམྨ་ས་ཡི་ཧྭ་ནྭ་ཡྭ་ཧྭ་ཡ་ནེ་སོ་ཧྭ་ཏ་ར་ཆཾ་ དེ་ཏྟཾ་ (ཨེ་ཊྭ) པ་ཧྭ་མྱ་དེ་ པ་ཡོ་ཛ་ནྭ་ཧྭ་ཡེ་པི་ ཨ་ཧྭ་ད་ཊྭཾ་ གཱ་རི་ཡ་སྟྭ་ནམི་ཧྭ་ཡུ་ཊྭ་ཡ་ཏྟཾ་ ཏོ་དེ།

༦. སམྤྲི

“ཨ་ནུ་ ཡཾ་ ས་མ་ཡྭ”་དེ་ (༢-༡-༡༥) ཙ་ “ཡ་སྟྭ་ ཟྭ་ཡྭ་སོ”་དེ་ (༢-༡-༡༦) ཙ་ ཡྭ་ཆེ་ནེ་ནེ་ ཡ་ཙ་ན་དྭ་ཡཾ, ཨ་ཡ་མི་ཏེ་ས་མ་ཊྭོ་ “ཡ་སྟྭ་ ས་མ་ཡྭ་ སམྤྲི་པ་ཡྭ་ཏྟེ་ ཨ་ནུ་ས་ཊྭེ, ཏེན་ སཏ་ ས་མ་སྟྭ་ཏེ་ཏེ་ ཙ, ཨ་ནུ་ ཡ་སྟྭ་ཡྭ་མ་ཡྭ་ཏྟེ, ཏེན་ སྟྭ་ཧྭ་ཏྟེན་ སཏ་ ས་མ་སྟྭ་ཏེ”་དེ་ ཙོ། ཡ་ཊྭ་ཏེ་ ཏུ་ སྟྭ་སམྤྲི་ཡྭ་ཡྭ་མ་ཡ་ཧྭ་ནམ་ནི་ཊྭེ་སེ་པི་ སྟྭ་མ་ཊྭི་ཡྭ་ ཏནྭ་ཀྲེ་པོ་དེ་ ཏཱ་སྟྭེ་ཏྟེ་ ཡྭཧ-‘སམྤྲི་ཡྭ་ཡྭ་སྟྭན’་མི་ཟྭདི།

སམྨ་ཏྟེ་ཧྭ་དེ་ སམྨ་ཏྟེ་སཧྭ་ སགཱ་ཧྭ་མི་ཡྷ་ ནེ་ཡ་ཏ་པ་ཏེ་ཡོ་གི་ན་སྟྭ་ཀྲཱ་པ་ཏྟེ... ཏེན་ ཡི་ནྭ་ ཏེ་སཾ་ སགཱ་ཧྭ་ཧྭ་ཡྭ། ཡྭ་ཡྭ་སོ་ ཏྭི་ཀྲ་ཧྭ, “ཡ་སྟྭ་ སམྤྲི་ཡྭ་ཡྭ་མི་ཡྭ་ནུ”་དེ་ ཡཟྭ་ཡྭུ་ཧྭ་སུ་ཧྭ་དྭ་ཡ་སྟྭ་ཀྲི་པི་ནུ་པ་དེ་ས་དེ, ཡ་ནསྟྭ་ སྟྭ་མི་ཡྭ་མ་ནུ་ཡ་ནཾ, “ཨ་ས་ཧྭྲི་ ཡི་ཟྭ་ཏྟེ་སྟྭ་ཏྟེ་སམྤྲི་ཡ” ཨེ་ཊྭོ་ཡྷ་ (༣-༢) སི་ཏྟེ་ཡུ་ན་ སམྤྲི་པཀྲཱ་ཏ་ཆཾ་ ཡི་གཱ་ཡྭུ་ཊྭཾ, ཏེན་ ཡ་ནསྟྭ་ནུ་དེ་ ཡྭ་ཀྲུ་ནྭ་པི་ ཧྭ་ཡི་ཏབྭཾ།

གཏྭ་ཡ་ ཡྭ་ཡྭ་སོ་ ཨ་ནུ་གཀྲཾ, ཟྭ་གཱ་ཡྭུ་ཊེ་ཀཱ་ར་ “ཡ་ཀྲཱ་ཆེ་ནེ”་དེ་ ཡ་ཧྭ་དེ། ཡ་སྟྭ་ཡྭ་མ་ཡྭ་ཏྟེ་ ཨ་ནུ, ཏེན་ ཡ་ཀྲཱ་ཆེན་ ས་མ་སྟྭ་དེ་ ཨ་ནུ་གཀྲཾ་ ཟྭ་ཧྭ་ཆ་སྟྭི, གཏྭ་ཡ་ ཡ་ཀྲཱ་ཆ་ཟྭ་ཏྭ་ཡ་ པ་སི་ཏྭ་ཡྭ་མ་གྲུ་ཧྭ་ཡ་ ཟྭ་ཧྭ་ཆ་སྟྭི་ ཡ་ཀྲི་ཡ་དེ་ ཡྭ་ཡྭ་ཡ་ཏྭ་ཡྭ་སྟྭ་ གཏྭ་ ཏྭ་ཡྭ་ཡ་སྟྭི་དེ་ ས་ཟྭ་ཡ་ཏེ་ ཏུ་པ་སྟྭ་ནོ་པ་མི་ཡྭ་ཟྭ་ཡོ་ སམྨ་སེ་ པ་ཏྟེ་ཡ་དེ་ གཏྭ་ ཡི་ཡ་ ཏྭི་ཟྭ”་དེ་ ཡ་ཀྲི་ཡ་ཡ་ཀྲཱ་ཆ་ཟྭ་ཡཾ་ ཡ་ཧྭ་ཏེ།

ཨེཕྲཾ ས་དི བྲ་ཧྨ་ཎ་སྱོ་ཏི པཙམྨ་ ནོ་པ་པཱ་ཊྭ་ཧི་ཏི མཙྪ་ལྨ་ནོ ཨླ་ཏ-'གཱ་ལྨ་ ཨ་ལེ་ཏ ཡུ་ཊ་ "ཏུ་དི། ཨ་ནུ་གཱ་ཙྪཾ བྲ་ཧྨ་ཎ་སི་ཡཱ་ཏི བྲ་ཧྨ་ཎ་སི་ཡ་ གཱ་ཙྪ་ཡཱ་མོ ཡཱ་ཀྵྨ་ཙ་ཏྲེ ཨ་ཏྲོ།

༧. ཏི་ཐྱ

ཨ་ཀཱ་ཏ་ས་ལྨ་སྨ་ཥྚ་ཏི ཨ་ཆེ་ཏ ཨི་མི་ཏྲ་ གཱ་ཏ་ས་ལྨ་ས་ཏཾ ཏྲཱི་པེ་ཏི, ཏི་ཐྱ་ཏྲེ་ཏི ཨི་དཾ་ཏྲ་ཥྭ་ཚྭ་ཡ་ཏ་ཤྣུ་ཏྲ་པ་ད་ཏྲེ ད་ཤྭེ་ཏུ་ལྨ་ཏ-"རྟོ་གཱ་ཏྲ་རི་ ཕ་ཏ་ལྨ་ཏེ"ཏི་ཏྲ་དི, (༥-༦༨) ཨླ་ཡ་ཏྲཱི་ཏྲི་ཨ་ཤྣུ་ཏྲ་པ་དཾ ཨླ་ཡ་ཏྲཱི་ཏི, པུ་ཥྨ་ཡྨ་བླ་ཡོ ཏྲཱི་ཡྨ་ཏ་ཏྲ་, ཨ་གཱ་རྟ་ ཙ་ ཏེ་ཡྨ་ཏ་ཏྲ་ "གོ་ཏྲ་ ཙ་ཐྲི་ ཏྲ་ ལེ་པེ"ཏྲ་ཏ (༣-༩༦) 'ཏྲ་ཙྪ་ས་ཏྲྭ་ཏྲི་ཥྭུ'ཏ་ཏུ་ཕ་ཏྲ་ཏོ།

ལྭུ་ཏ་ཡ་ཥྣ་ཏྲི་ཏ་ཨ་ཐྲྭ ཏེ་ཡྨ་ཏ་ཏྲ་ ཀཱ་ལེ་པི ཏ་པུཾ་ས་ཀཱ་ལེ་ཏྲཱ་ཏྲཾ, སཾ་ཏ་ཏྲ་ཡ་ཥྨ་ ཡ་སྨཱཾ ཀཱ་ལེ སཾ་ཏ་ཏ་ཡ་ཕཾ, ཨུ་ཥྨ་ཏྲ་གཱ་ཏྲ་ཏྲེ ས་ཙྪ་ཡ་ཨ་ཙྪ་པ་ད་ཐྲེ ཕྲཱ་ཏྲེ་ཀཱ་རེ་པི ཏེ་ཙྪ་ས་ལྨ་སོ, ན ཏི ཕྲཱ་གྲཱི ས་ཙྪ་ཏི, ཨླ་དི་ས་ཏྲེ་ཏ་'ས་ཨ་ཥྨ་ སོ་ཐྲ་ཏ་ཏྲཾ སུ་ས་མ་'ཨི་ཥྐྲ་ཏྲི་ཏ་ཥྭ ས་ཏྲ་ཏོ, པ་ཥྣ་ཕ་ཏཾ པ་ཀཱ་ས་ཏཾ།

༨. ཨོ་རི

ཨོ་རཾ གཱ་ཙྪ་ཡ, ཕྲཱ་རཾ ཡ་ཥྨུ་ཏྲ་ཡཱ་ཏི ས་ལྨ་སེ གཱ་ཏི ཏེ་ཡྨ་ཏ་ཏྲ་ ཨེ་ཀཱ་རྟ, ཏི་ཏེ་ཕ ཕྲུ་ཏྲེ་ཡཾ ཕྲུ་ཏྲཾ 'ཨེ་ཀཱ་ར་ཏྲ་ཏྲཾ ཏེ་ཡྨ་ཏ་ཏོ'ཏི, ཕྲུ་ཏྲེ་པེ་གཱ་ཕྲ་ཏ་ཐྲ་ཏོ་ཏི ཕྲུ་ཏྲེ་ཡ་ པེ་གཱ་ཕྲོ ཨ་ཏྲོ ཡ་ཥྣ་ཏི པེ་ཐྲ་ཏོ།

༡༠. ཨ་ཥྨ

སོ་ཙ་གཱ་ཐྲི་ཏྲ་ཡོ པེ་སི་ཏྲོ-ཐྲི་མ་ཏོ་ཏི ས་ཥྨ་ཏྲོ, སྨུ་ཏུ་ཏྲ་ཏྲེ ཨ་ཏྲྭ་ཏྲ་སཾ་ཡོ་གོ ཏུ་ཏི་ཡ, ཕྲ་ཏི་ས་ལྨ་སཾ གཱ་ཏྲ་ཏི ཨླ་ས་ཏྲ་ཥྨ ཏ་ར་ས་ཏྲེ་ཏ ཕྲུ་ཏྲེ་ས་ཏྲེ་ཏ [ཕྲུ་ཏྲེ་པ་དེ་ཏ (པ་ཀྟྲི་ཀཱ)]
གཱི་རི་ཡཱ་ཏྲ་ཕྲཱ་ཏེ་ཏི ཨ་ས་ཏུ་པ་སེ་ཙ་ཏྲ་དཱི་གཱི་རི་ཡཱ་ཡཾ ས་ཏྲ་རཱ་གཱ ས་ཏྲ་རི་ཡཾ ཕྲ་ ན ཐྲ་ཕ་ཏི, ཨ་ཏྲྭི་ཙེ་ཏ ཏ་ཏུ་ཐྲ་ཡཾ, ཏ་ཏོ ཏི་སཾ ས་ཥྣ་ཕྲ་ཡེ་ཕ ས་ལྨ་ས་ཏྲོ་ཐྲ་ཏ་གཱི་རི་ཡ་ གཱ་ཥྨ་ཏི་ཏི ས་ཙྪ་ཏི, ཏ་ཐྲ་ཏི
ད་ཏྲི་ཐྲོ་ཛ་ཏི་ཏྲ་ཏོ ཕྲུ་ཏྲེ ཨ་ཏྲུ་དི་ཏོ ས་ཏྲ་རཱ་གཱ་ཏྲཾ ཐྲོ་ཛ་ཏྲ་དི་ཏོ ཙ ས་ཏྲ་རི་ཡ་ཏྲཾ པ་ཏྲི་ཡ་ཏི, ན ཙོ་པ་སེ་གཱ་དི་མ་ཏྲ་རེ་ཏ ས་ཏྲ་རི་ཡ་ས་ཏྲ་རཱ་གཱ་ཥྨ་ཡོ-ཐྲི་ཏི ཥྨ་མ་ཐྲི་ཡ་ཡེ་ཥྭུ་པ་སེ་གཱ་དི་ཕྲ་ཏྲི་ཏི།

ཏ་ད་པེ་ཀྵྨ་ཡཱ་ཏི གཱ་ཥྨ་ལྨ་ནོ་པ་སེ་ཙ་ཏྲ་དཱི་གཱི་རི་ཡཱ་པེ་ཀྵྨ་ཡ། ཕྲ་ཆེ་ཏེ་ཡེ་ཏི ཨ་ཐྲྭེ་ཏ 'ཨེ་ཏ་སྨི་ད'ཏྲེ ཨ་ཐྲི ཏེ་ཙྪ་ས་ལྨ་སོ-ཐྲི་མ་ཏོ ས་ཐྲ་ཡེ་ཏྲ་ཏྲ་ ཙ, ཏ་ཐྲ་ ཕ་ཙ་ཏྲ་ཐྲ་ཕ་མེ་ཏ མ་ཏ་སེ་གཱ་ཏྲ་
'གཱ་ཐ'མི་ཥྐྲ་ཏྲི་ཏྲ་ ཕྲུ་ཏྲེ ཡཾ་ཕྲུ་ཏྲཾ་ཙོ་ད་གཱ་ཕ་ཙ་ཏ་ལྨ་ཏ་རི་ཏྲ་ ཏ་ཐྲ་ཏྲེ་ཥྨ་ཡཾ་པེ་ཕ་ར་ཏི 'ཨེ་ཕ་མ་ཙྪ་ཏི'ཥྐྲ་ཏྲི་ཏྲ་, པེ་ཏྲ་ཏཾ གཱ་ཏ་ཏྲེ ཨེ་ཕ་མ་ཙྪ་ཏི་ཏི ས་ཥྨ་ཏྲོ, ཏ་ཐྲེ་ཥྐྲ་ཏྲི་ཏྲ་ ཨ་ཙྪ་ པ་ད་ཐྲེ ཐྲ་པེ་ཥྣ་ཏྲི་ཏྲེ་ཐྲ་ཏྲེ་ཥྨ་ཡཾ
པེ་ཕ་ར་ཏྲོ ཏེ་ཙྪ་ས་ལྨ་ས་ཏཾ ས་ཐྲ་ཡེ་ཏྲ་ཏ་ཥྭ པ་ཏེ་ཡྨ་ད་ཡ་ཏི, ཕྲཱ་གྲཱེ་ཕ་ཏྲེ་སི་ཏྲ་ཡེ་ཕྲ་ཏི།

ཨ་ཐྲ་ས་ཏྲེ་ཏ་ཕ་གཱ་ཏ་ཐྲ་ཏྲ་ཡ ཨེ་ཏ་ཥྣ་ཏི ཕ་ཏྲུ་མ་ཡུ་ཏྲ་ཏྲེ 'ཨེ་ཏ་ཥྨ ཨ་ཏྲོ'ཏི ཕྲཱ་གྲཱེ་ཕ་ཏྲེ སི་ཏྲ་ཡེ་ཕ, གཱ་ཐ་ཀྟྲེ་པི ཙ་ཏུ་ཐྲ་ཏྲ་ ཐྲི་ཏྲ་ཐྲ་ཥྨ ས་ལྨ་སེ གཱ་ཏེ་པི ཏ་ཐྲ་ པེ་རྟོ་ཏྲ་ལྨ་ཏ-
'ཙ་ཏུ་ཐྲ་ཏྲ་ཥྨི'ཏུ་དི།

ཕ་ཙ་ཏ་སྲི་ཏི "ཨ་ཐྲྭེ་ཏ ཏེ་ཙྪ་ས་ལྨ་སོ ས་ཐྲ་ཡེ་ཏྲ་ཏྲ་ཙ"ཨེ་ཏི (༣-༡-༣༦) ཕྲཱ་གྲཱ་ཀཱ་རེ་ཏ པ་ཏི་ཐྲེ་ཏ་ཕ་ཙ་ཏ་སྲི, ཕྲ་ཆེ་ཏྲེ་ཡཱ་ཏཾ 'ཨེ་ཏ་ཥྨ ཨེ་ད'ཏྲེ ཨ་ཐྲེ ས་ལྨ་སེ གཱ་ཏི ཡོ-ཏྲོ ས་ཥྨ་ཊྲ་ཏི,
ཨ་ཙྪ་ཐྲ་ས་ལྨ་སེ་པི སོ་ཡེ་ཕ་ཐྲོ་ཏི ད་ཤྭེ་ཏི 'ཡོ' ཨེ་ཥྐྲ་ཏྲི་ཏྲ་, ཨ་ནུ་ཕྲ་ཏ་པ་རི་ཏྲེ་ཐྲ་ཏ་ཏེ་མི་ཏྲཾ ཕྲ་ཡ་མོ་ཥྐྲ་ཏྲི་ཏྲ་ ཡོ་ཛ་ཏ་ཐྲཾ... ཏཾ་ཏེ་མི་ཏྲ་ཏྲ་ ཕྲ་ཡ་ཥྨ་ཏྲི་ཏཾ, ཏི་སཾ གཱ་ཐྲ་ཏྲི་ཏ་ཏྲེ ཨེ་ཐྲ་ ཏི་སཾ ཕྲ་ཡ་ཥྨ་ཏྲི་ཏ་ཏྲེ
ཕ་ཏྲ་ཐྲཾ... ཕྲ་ཡ་མོ་ཏྲ་ཏྲི་ཏྲ་ ཕྲུ་ཏྲ་ཏྲ་ སོ ཙ ཏ་ཏྲེ་མི་ཏྲཾ ཏོ་ཏི་ཕ, ཨ་ཡ་མི་ཏྲ་ཏྲེ་ཥྨ་ཡོ "ཨེ་ཏ་ཥྨ ཨེ་ད་ཏྲེ ཕྲཱ་གྲཱི ཨ་ཐྲྭེ་ཏ ས་ལྨ་སེ ས་ཐྲ་ཡེ་ཏྲ་ཏྲ་ ཙ 'ཨེ་ཏ་དྲྭོ ཨེ་ཏ་དྲྭ་ ཨེ་ཏ་དྲྭ'ཏྲེ
ཕྲ་ཡ་ཥྨ་ད་ཡོ ཙ ས་ལྨ་ས་ཏྲ་ ཏོ་ཏྲེ, ཨེ་ཏཾ ཨ་ནུ་ཕྲ་ཏ་པ་རི་ཏྲེ་ཐྲ་ཏ་མ་ཏྲོ པ་ཡོ་ཛ་ཏ་མེ་ཏ་ཥྨ ཨེ་ཏི་ཥྨ ཨེ་ཏ་ཥྣ་ཏི ཨ་ཙྪ་པ་ད་ཐྲེ་པི ཨེ་སཾ པ་ད་ཏཾ སོ་ཡེ་ཕ་ཐྲོ་ཏི ཏྲ་ཐྲ་ཏྲེ་ཏོ"ཏི།

ཨེ་ད་ཥྭ "ཨ་པི་ཥྣ་ཏེ་ཥྨ་ར་ཏྲ་ཏེ ཁོ ཨླ་ཏ་ཏྲཾ ཀུ་ས་ལྭ་ཏེ, ཨ་པི་ཥྣ་ཏེ་ཥྨ་རྟ ཕྲ་མོ་ཛྷ་ཡ...པེ༌... པི་ཥྨུ་ཏྲེ་ཀྵྨ་ཙ་ད་ཥྣ་ཏཾ ཨ་ནུ་ཕྲ་ཏ་པ་རི་ཏྲེ་ཐྲ་ཏ་ཐྲ་ཡ ཨེ་ཏ་དྲྭོ ཕྲ་ཡ་མོ ཨེ་ཏ་དྲྭ་ གཱ་ཐྲ
ཨེ་ཏ་དྲྭ་ མ་ཏྲ་ཏྲ་ ཨེ་ཏ་དྲྭཾ སོ་ཏྲ་ཕ་ཏྲ་ཏ"ཏྲེ་ཨླ་དི (ཏི་གཱ་ཙྪ་ཏ་ར, ཨླ་ཏ་ཏྲ་ཕ་ཀྵ) ཕྲ་ཡཱཾ ཏེ་ཥྨ་ཡ ཕྲུ་ཏྲཾ།

ཕླཱིཆེ་ཡེ་དེ་ "གཱཧྲུ་གཱ་རཧེ་ གཱི་ཏཀྵེ་ན་ བཧུལ"ཀྵེ་ (༢-༡-༣༢) གཱི་ཏཀྵེ་ན་ ཏ་དིཡཱུ་སམླཱ་སཔཱི་ཏླཱ་ནླཱ་ ཏཧྲེ་ཕ་ བཧུལ་གྲཱ་ཏཧེ་ན་ 'གཱྀམནེགྲཱ་དླཱ་'དླཱི་སུ་ སམླཱ་སོ་ ཕྲུཏྲེ་, ཏེ་ནེ་བླཱ་རྗེ་དླཱ་ཏ་རཀླཱ་ནཾ་ དེ་ཀླཱ་མཏྲེ་གཱ་ཏྲེཾ་, སམླཱ་སླཱ་བླཱ་ཕོ་-ཧྲེ་མཏྟོ་དེ་ ཕླཱིཆེ་ཡེ་དེ་ "ཕླུ་རཧ་གྲཱུ་ཧ་སུ་དེ་ཏཏླཱ་སདབླཱུ་ཡ་ཏཏླཱ་སམླཱ་ནླཱ་ཏྲེ་གཱ་རཧེ་ནེ"དེ་ (༢-༢-༡༡) སུ་ཏྲེ་ གྲཱུ་ཧ་ ཨཱེ་དེ་ཕ་ཙ་ནེ་ནླཱ་ཧྲེ་མཏྟོ་, སདེ་དེ་ སཛླཱ་ ཏེསཾ་ ཀྲཱ་སླཱ་ནླཱ་ནཾ།

སོ་ གཱ་གྷཀྵེ་ ཨཱེ་ཏ་ 'བླཱ་ཕ་དེ་ཏྲེ་བྲེ་དླཱི་'དེ་ བླཱ་ཕ་ཕྲུ་ཙླཱ་ཡ་ཀྵེ་ནེ་ཕ་ སམླཱ་སཔ་ཏེ་སེ་ཏླཱ་ཕེ་ཏླཱ་ནླཱ་ 'བླཱ་ཧྲ་ཧ་སླཱ་ སུ་ཀླཱ་' ཨཱེ་ཀླཱ་ཏོ་ སོ་ སམླཱ་ སཕྲུ་ཏེ་སེ་ཀྲྟོ་ གཱ་གྷཾ་ སེ་ཏྜྷ་ཀླཱ་དེ་དེ་ ཨཏྟོ་བྲ།

གྲཱུ་ཧ་ཏྲེ་ནེ་ཡེ་ཕླཱ་དེ་ གྲཱུ་ཧ་སབླཱ་ཕེ་ ཨཱེ་ཕ་, ཨཧྲེ་མཏྟོ་དེ་ ཕླཱ་ཏྲེ་གཱ་གཱ་རསླཱ་ཧྲེ་མཏྟོ་ "ཏདཕབླཱ་ཏེ་ཀེ་ ཙ་ གྲཱུ་ཆེ་དླཱི་"དེ་, ཏསཏྲེ་ནླཱ་སླཱ་ གྲཱུ་ཧ་སླཱ་ པ་ཏླཱ་སམླཱ་སོ་ ཏསྨཱི་ཡེ་ཕ་ གྲཱུ་ཆེ་ ཨཕ་དེ་བླཱ་ཀྵེ་དླཱི་ ཏདཕབླཱ་, གྲཱུ་ཆེ་ཡེ་ཕ་ གྲཱུ་ཀླཱ་དེ་བླཱ་ཀྵེ་ ན་ གཱ་དླཱ་ཙེ་པེ་ སོ་ཡ་མེ་ཏྲ་ཀླཱ་ཏླཱ་ ཏབླཱ་ཕྲུ་ཏ་ཡོ་ སུ་ཀླཱ་ཏ་ཡོ་ ཕེ་ཡ་ ཏེ་ ཏདཕབླཱ་ གྲཱུ་ཀླཱ་ གཱ་ཀླཱ་ཏ་ཡོ་, ཏདཕབླཱ་དེ་ཀེ་ གྲཱུ་ཆེ་ཀེ་ ཚབླཱ་ སམསླཱ་དེ་ ཕཏྲ་བཀྵེ་ ཨཏྟོ་བྲ།

ཨཱུ་ཧྲེ་མཏྟོ་དེ་ "ཕླུ་རཧླཱ"དེ་སུ་ཏྲེ་ ཨབྲཱུ་ཡ་གྲཱ་ཏཧེ་ན་, དེ་ཕ་དཏྲེ་སླཱ་དེ་ ཚབླཱ་ཡླཱ་ གྲཱུ་ཏ་སྨཱི་ སླཱ་པེ་གྲཱ་ཏྲེ་པེ་ གྲཱུ་ཏ་སདཏླཱ་ སམླཱ་ཏྲེ་སདཏླཱ་ སགཱ་བྲེ་ [ཕླཱ་ཏྲེ་] ཕེ་ཡ་ ཕྲུ་ཏྲེ་ཡཾ་ བྲུ་པེ་གླཱ་-ཕླཱ་ཏླཱ་ནེ་ཏོ་ ཕྲུ་ཏྲེ་སབླཱ་ཕཾ་ ཕཙ་ནཀྲཱ་རེ་ན་ སླཱ་ཏྲེ་ཏམླཱ་ཏ་- 'ཏབླཱ་ཛླཱ་ཧྲུ'དེ།

སླཱ་བྲེ་ཕླཱ་དེ་ སགཱ་བྲེ་ ཕེ་ཡ་, ཨསླཱ་དེ་ སམླཱ་ཏྲེ་སདཏླཱ་, སླཱ་མབྲེ་ཡཾ་ གཱ་མགཱ་ཏྲ་ཛྷྲེ་དེ་ པདླཱ་ནམཇྙོ་ཛླཱ་པེ་གླཱ་ཡ་གྲཱ་ཀཾ་ སླཱ་མབྲེ་ཡཾ་ སླཱ་མབྲེ་ཡླཱ་བླཱ་པེ་པེ་ ཕེ་གྲཱ་ཏཕླཱ་ཀྲཱ་བླཱ་ཏླཱ་ གཱ་མགཱ་ཏྲེཾ་ ཕླཱ་ ཨཏྲེ་དེ་ ཨཏྟོ་, གྲཱུ་ཏཀྟོ་ གཱུ་ཡཾ་ ཏླཱ་སླཱ་ ཀྲ་རེ་ཡླཱ་དེ་ ཕེ་གྲཱ་ཏོ་, ཨཕླཱ་ཏ་ བླཱ་ཧྲ་ཧ་སླཱ་ ཨུ་ཀྟེ་'ཨཱེ་ཀླཱ་ཏོ་ སླཱ་མབྲེ་ཡཾ་ གཱ་མགཱ་ཏྲེཾ་ ཕླཱ་ ནཏྲེ་དེ་ གཱུ་ཏོ་-ཕསེ་ཏེཾ་, ཡེ་ན་ ཏདླཱ་བླཱ་ཕླཱ་ཏ་ སམླཱ་སླཱ་བླཱ་ཕོ་ ཕཀྵེ་ཡ་ཏེ་ཀླཱ་ཏ་-'སླཱ་མབླཱ་དེ་ནོ་དེ'ཀླཱ་དེ།

སམླཱ་སླཱ་བླཱ་ཕོ་-ཧྲེ་མཏྟོ་དེ་ "ཕླུ་རཧླཱ"དེ་སུ་ཏྲེ་ སམླཱ་ནླཱ་ཏྲེ་གཱ་རསླཱ་པེ་ ཨུ་ཕླཱ་དླཱ་ནཏོ། སེ་དླཱི་དེ་ ཨཏྲེ་ནེ་ཡེ་ཀེ་, ནླཱ་ཧྲེ་མཏྟོ་དེ་ "ཙ་ཡུ་ཏྲེ་ཀེ་ སེ་ཀེ་ ཨསམླཱ་སེ་དེ་ཀེ་ ཚབླཱ་སམླཱ་སཕྲུ་ཏེ་སེ་ཀྲྟོ་ཕཏྲ་བྲོ" (ཕླཱ་) ཏྲེ་ནེ་ན་, ཕུ་གྷ་གཱ་བྲ་ཏླཱ་ཡ་ [ཧྲེ་ཀྲཱ་བྲ་ཏླཱ་ཡཾ་-ཕྲུ་ཏྲེ་] མེ་ཛྙླཱ་ཕེ་ཕ་རཀཾ་ གཱ་ཕླཱ་དླཱི་ནམསམླཱ་སེ་དེ་, ཨཱེ་ཕ་མསླཱ་དླཱི་ནཾ་ སམླཱ་སེ་ནླཱ་ཡཀྵེ་ སམྲྟྲོ།

ཡོ་གྲཱི་ནཀྵེ་ ཨཱེ་ཏདླཱི་ཏ་རཡོ་གྲཱི་ནཾ་, ཨནེ་ནེ་ཏ་རེ་ཏ་རཡོ་གཱ་ཙབླཱ་སམླཱ་སཾ་ ཕ་ད་དེ། ཕྲུ་ཏྲེ་རོ་དླཱི་ཏྲ་སླཱ་ ཕེ་ཕ་རཀཾ་ ཚབླཱ་སམླཱ་སོ་ ཧྲ་ཕ་དླཱི་དེ་, ཨཱེ་གཱ་བླཱི་བླཱ་པེ་ཨཱེ་ཛྙླཱ་ ཕེ་ཕ་རཀཾ་ གཱ་ཕླཱ་དླཱི་ནཛྷྲ་ ཙབླཱ་སམླཱ་སེ་ སདླཱི་དེ།

ཧུ་མྱྟྲེ་ཏླཱ་དེ་ སམླཱ་སསླཱེ་ཕ་ གཱི་ལྀཕླཱ་ཙ་གཱ་ཏྲེ་ན་ ཏྲེ་ཕེ་གཱུ་ཡ་ ཙ་ པཛླཱ་ཡ་ གཱ་ཏྲེ་ན་ པསེ་ཏླཱ་ཏླཱ་, ན་ ཕླཱ་གྲཱ་སླཱ་དེ་ 'ཨུ་ཏླཱ་ཡ་ཕུ་ཕྲུ་བླཱ་ཀྵེ་གཱ་'ཏླཱ་ཏོ་ ཧུ་མྱྟྲེ་ཕ་སེ་ན་ ནེ་ཛྙླཱ་སམླཱ་སོ་ ཧྲ་ཕེ་སླཱ་དླཱི་དེ་ ཏཏ་ གཱིཾ་ ཕཙ་ནེ་ནེ་དེ་ མཛླཱ་དེ་, སརསེ་ ཧུ་ཕླཱ་ཀྵེ་ ཕེ་གྲཱ་ཏོ།

ཨཡཕླཱ་ན་ ཨམླཱ་དེ་སམླཱ་སོ་ གཱ་སླཱ་ཏླཱ་རཡདེ་གྲཱུ་སམླཱ་སླཱ་དེ་ སབྲེ་པེ་ པརེསཾ་ ཏཕྲུ་རེ་སསདེ་སཏླཱ་ ཏཕྲུ་རེ་སླཱ་, ཡཕླཱ་ ཀེ་ ཏསླཱ་ ཕུ་རེ་སོ་ ཏཕྲུ་རེ་སེ་དེ་ ཨུ་ཏྲ་རཔདབླཱ་ཕཏླཱ་ཏོ་, ཏཕླཱ་ ཏེ་ སེ་ཡུཾ་, སཀླཱ་ཕུ་བྲ་ཏ་ ནཔུཾ་སགཱ་ཏ་སཀླཱ་ཏེ་ཀེ་ ཏླཱི་ཀེ་ ལགྲཱ་ཆེ་ཀེ་ གཱ་ཚཱ་དེ་ པཕཏྲ་དླཱི་དེ་དེ་གྲཱུ།

༡༡. ཕྲིསེ

གཱི་ཀྵཾ་ ཕྲིསེསན་ མེ་ཀླཱ་ཏ་-'ཡམེ'ཀླཱ་དེ་, ཡཾ་ ཨཕཏླཱ་པཡ་དེ་ ཏཾ་ ཕྲུ་ཛྷ་དླཱི་དེ་ སམྲྟྲོ་, གཱི་ཀྵཾ་ ཕྲིསེསླཱ་མེ་ཀླཱ་ཏ་-'ཡདནེ་གཱི'ཀླཱ་དེ་, ཡཾ་ ཨཕཏླཱ་ ཕླཱི་ཡ་དེ་ ཏམཏྲེ་ཏྲེ་ཡ་དེ་དེ་ སམྲྟྲོ་, ནཀྟེ་གཱ་བྲེ་ནེ་ཏྲུ་ཛྷ་མླཱ་ནེ་ ཕྲིསེསླཱེ་ནེ་དེ་ གཱ་གྷམཕགཱ་མྱྟྲེ་དེ་, ཡཏྟོ་ ཨཱེ་ཕཾ་ ཕེ་ཕ་རེ་ཏཕླཱ་ ཏླཱ་སཀྲེ་ཡླཱ་ཏ་- 'ཡདེ་པེ'ཀླཱ་དེ།

སམྲྟྲེ་སཏླཱ་ཏླཱ་དེ་ ཨཱེ་ཕཾ་ མཛླཱ་དེ་ "སམྲྟྲེ་སཏླཱ་ སགཱ་བྲ་མེ་ཕ་ ནེ་ཡ་ཏསླཱ་ཏེ་-ཡོ་གྲཱི་ནམླཱ་གྲཱི་པཀྵེ... ཏེ་ན་ ཕེ་ནླཱ་ ཏེསཾ་ སགཱ་བྲ་སླཱ་སམླཱ་ཕླཱ་དེ་, ཕེ་ཕ་རེ་ཏཕླཱ་དེ་ ཕེ་ཕ་རེ་བྲ་, ཨཱེ་གཱ་བྲེ་ནེ་ཏྲེ་མསླཱ་ སམླཱ་ནླཱ་ཏྲེ་གཱ་རཧེ་ན་ སཏ་ སམླཱ་སོ་ ཏོ་དླཱི་དེ་ ཨཱེ་ཕཾ་ སླཱ་རྗེ་ཛྙླཱ་ཏ་རོ་ ཨཏྟོ་བྲ་ ཕེ་དེ་ཏབྲོ་, ཨཏྲ་སདཏླཱ་སླཱ་ནེ་གཱ་བྲ་ཏླཱ་ ཕྲིསེསེ་དེ་ 'ཨཏྟོ་བྲ་ ཨཧྲེ་ཏྲེ་ཡྻོ'དེ། གཱ་གྷཾ་ ཏེ་ནཏྟོ་བྲ་ ཕྲུ་ཛྷ་དླཱི་ཏླཱ་ཏ་- 'ཨཧྲེ་གཱ་ཏླཱི་ཡ་དེ'ཀླཱ་དེ།

ཕྲིསིསླཱ སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཱཏ ཕྲིསིསནླཱཔེཀྵཏྭེ སམྦྷཱཝཱཏ། ཕྲིསིསླཱསདྷཱ ཕྲིསིསནེན སད སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཾ ཕྲིསིསན སདྷཱཔེཀྵཏྭེ ཨེཕམེཏྲ ཨརྦྷ དབྲབྲ, ཏཏྲ ཀཱརཎམླཱན- ‘སམྦྷཱཝཱ’ཏི, ཨནྡྲིཀཱརཎཱ སམླཱནཏྭཾ ནླཱམ ཕྲིཏླཱཾ སམྦྷཱཏྲིཾ བྷཱཕཏི, སམྦྷཱཏྲིཾ ཙ སམྦྷཱཏྭཾམནཱརེན ན ཧེཏྲི [ཧེཏི (ཕྲཱཏྭཱཀཱ)] ཏི ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱཾ སམྦྷཱཝཱཏ ཕྲིཏླཱཡཏི, ཨེཕཾ ཕྲིཏླཱཏ ཏསླཱ སམྦྷཱཏྭཱཏི ཨརྦྷ།

སདྷབྲཏིརེཀེན ཏེཏྲ ཨཏླཱཾ ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱབྷླཱཕེ ན སམྦྷཱཕཏི, ཏཏྲ ཏི ‘ནླཱཡམཱུཕྲཡ’ཏྲི པཉྩ ཕཏྭཱཝེ སཏྲིཏིཏླཱཝེ ནླཱཡཏྲི ནླཱཡཏྲཾ གྲཱཧམླཱམཏླཱཾ, ནླཱཡོ གྲཱཧེ, ཏདླཱཏྲཱར དབྲཏྲི ཏླཱཧི, ཨུཕྲཡཏྲི ཨུཕྲཡཏྲཾ ཨུཕྲཡཏླཱཏི, དབྲཏྭཱ ཏཏྲིསླཱཡེཏི ཏེ།

ཏཏྲ ཨུཕྲཡཏླཱཏི གྲཱཧཏླཱཏྲིཾ [ནླཱཡཏླཱཏིཨུཕྲཡཏླཱཏྲཱཏྲཾ (ཀཱཏཏླཱཀཱ)] ཏླཱཕ ན སམྦྷཱཕཏི ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱབྷླཱཕེ ཏླཱཏིཡླཱ ནེཕྲཱཧཏླཱ, ནླཱཡཏླཱ ཙ ནླཱཡགྲཱཧེ སམཕླཱཡེནེ, ཨུཕྲཡཏླཱ ཙ ཨུཕྲཡདབྲེ སམཕླཱཡེནེ སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཱསྤྲི ནཏྲི, ཨུཕྲཡཏླཱཏིཡླཱ ནླཱཡསླཱ ཙ གྲཱཧསླཱ ཨཏྲི སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཾ... ནླཱཡ སུཕྲཡཏྲི པཕཏྲིཏེམིཏླཱཾ ཨུཕྲཡཏླཱཏིནླཱཡགྲཱཧནམེཀཱམཏྲི ཀཱརཎཾནེསླཱཡེཏི, ཕྲིསིསན ཕྲིསིསླཱབྷླཱཕེ ཏུ ནཏྲི ཏླཱཏིཡླཱ ཨནླཱཡཏླཱ, གྲཱཧདབྲཱནཏུ སམྦྷཱཕཏིཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱཏྲཾ དབྲཱསླཱནེཀཱགྲཱཧཏླཱ, སམླཱནཏུ ཏིསམྦྷཱརམནྡྲིཀཱརཎཾ ཏཏིཡཾ ནཏྲི, ཡེན སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཾ སིཡླཱ, ཨེཕཾ ནླཱཡདབྲ ཨུཕྲཡདབྲཱནསྤྲི ཨཏླཱམཏླཱཔརིཏླཱརེན ཕཏུམིཏླཱཏླཱཾ ན ཕྲིསིསན ཕྲིསིསླཱབྷླཱཕེ, ནླཱཔི སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཾ, ཀཱམླཱ ཨཏླཱམཏླཱསམྦྷཱཏྲཾ ཨཔེཀླཱབྷླཱཕཏྲཾ, ཕྲུཏཔཏེཔཀླཱཏྲཾ པན ཕཀླཱམླཱནནཡེན སདྷཱནམེཕ སླཱམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཾ ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱཏྭཱཏ ཕེཏིཏབྲཾ, ཏིནེཡླཱན-‘ཨརྦྷཡེཕེ’ཏླཱཏི།

ཨརྦྷཡེཕླཱཏི ཡཏྲ ཕྲིསིསླཱ སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཾ ཕྲིསིསནླཱཔེཀྵཾ, ཨརྦྷཡེཕ ཏེཏུཏྲཏི ཨརྦྷ, ཏྲིཏླཱནེམིཏཕ ཡུཏླཱནམེཕླཱཏི སླཱམཏླཱེན ནླཱཡགྲཱཧཏླཱརེ དབྲེ གྲཱཧེཡེཕ ཕླཱ ནླཱཡསདྷཱ, ཨུཕྲཡསདྷཱ ཙ སླཱམཏླཱེན གྲཱཧཕཏི དབྲེ ཕཏམླཱནཏླཱ ཨཏླཱམཏླཱེསུ ཏྲིཏླཱེསུ སདྷཕཕཏིཡླཱ ཀཱརཎེསུ པཡུཏླཱཾ སདྷཱནམེཕ [ནེཏླཱནམེཕ (ཕྲཱཏྭཱཀཱ)]།

སམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭཏྲི ནླཱཡུཕྲཡསདྷཱཾ ཕྲིསུཾཕྲིསུཾ ཡོགཱ ཕྲིསིབྲདབྲ ཕླཱཙཏྲསླཱསམླཱཕླཱ, ནླཱཡཉྩ ཏཾ ཨུཕྲཡཾ ཙེཏི སླཱམླཱནྡྲིཀཱརཎཏྭེ སཏྲིཔཏིཏེ སཏི སམྦྷཱཕླཱ ཨེཕཾ ཏཏྲ ཕྲིསིབྲེ ཕཏྭཱཏྲི པཕཏྲཾ ཏིསཾ སམླཱནབྲཏྲ, ཨེཕཱཀཱརེན བྲཕཏྲིཀྵཏྲམཏྲཾ དསྲེཏུམླཱན-‘ནཏྲཏྲིཏྲི’ཏླཱཏི།

ནནུཙེཏླཱཏི ཙེཏྲཾ, སྲིསམླཱཏྲིཏི སྲིསཕླཱ རྒྱཱཕྲིསིསེ, ནཡེད མེཕམིཏླཱཏི པརིཏླཱར།

ཨཐ ཏུཏྲཏིཨེཏྲཏྲིཏླཱ པརསླཱ ཕཙཏླཱཕཀཱསམླཱསཏྲཏི, ཕྲིསིསཕླཱཏྲིཏི ཕལསླཱ རྒྱཱབྲསླཱ ཙ སླཱམཏླཱསདྲཏྲ བྲཏླཱཕེན ཕྲིསིསི ཕླཱཏྲི, ཨིམེསཏྲི སླཱིསཕླཱཏྲིཾ ན སམོཏླཱརིཏླཱཏི ན ནེཏྲཱཏྲ, སླཱམཏླཱཕླཱཏྲིཡེཕ སམོཏླཱརིཏླཱཏི ཨཏྲིཕླཱཡོ, ཨཕྲསེཏྲ ནེཏྲཱཏྲ ཕླཱཏྲི ཡེསཾ སླཱིསཕླཱཏྲིཾ ཏི ཨཕྲསེཏཕླཱཏྲཡོ, པཡཏནཾ ཕྲིཏླཱ ཏཏླཱ པཕྲེཏི ཐླཱཏི སམྦྷཱཏྲཾ, པཡཏནཏྲི ‘སླཱམཏྲིཡཡཏྲིཔིཕྲིསིསླཱ’ཏིཕཙནཾ། ཏཏྲཱནཏྲིཏླཱཏི པརིཏླཱར, སཏྲུཔམཏྲཀཱཐནླཱཡཏི ཕླཱཏྲཏླཱནསྤྲི སཏྲུཔམཏྲཀཱཐནླཱཡ ‘ཕླཱུཔེ བཏྲུ ཨུཕླཱནཡེ’ཏི ཡཕླཱ, ཨེཕཾ ཏླཱཏིཡཀཱཏྲི སཏྲུཔཀཱཐནཕྲཱཀཱརཡུཏྲཾ། ཨུཔསཾཏརམླཱན-‘ཏཏེཕ’མིཏླཱཏི, ནེཕླཱཏསམུདླཱཡོཕླཱཡཾ ཕླཱཏྲེན པཀཱརེནེཏླཱ ཨཏྲི ཕཏཏི།

ཨཏླཱཏརསམླཱཕེཔི ཏཏྲིཕཏྲིཡླཱ ཕཙནསབྲཱཕཾ དསྲེཏུམླཱན- ‘ཨཐཔེ’ཏླཱཏི, ཨཏླཱཏརསམླཱཕེཕླཱཏི ཕྲིསིསནསླཱ ཕྲིསིསླཱསླཱ ཕླཱ སམླཱཕེཔི, ཡཏུཕྲཱཏྲིཏྲམཏྲི ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱབྷླཱཕསམླཱཕོ ཏཏྲཔིཏླཱཕ བཏུལཾཕཙནཏོཕ ནེཕཏྲི ཏེཏི, ཀེསླཱན-ཏླཱཏརསམླཱཕེཏི དསྲེཏུམླཱན-‘ཡབླཱ ཕུཏྲེ’ཨེཏླཱཏི, ཨེཏྲ པན ཨཏླཱེཔི ཕུཏྲཏླཱམཀཱ སཏྲིཏི བྲཕྲིཏྲཏརསམླཱཕླཱ ཨུཕྲིཏྲསྤྲི ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱབྷླཱཕསམླཱཕེ བཏུལཾཕཙནམེཕ སམླཱསཾ ནེཕཏྲིཏི, ཨེཕཾ ཕྲིཏྲིཕླཱཏི ཨཏླཱཏརསམླཱཕེཔི, ན ཀེཕལཾ ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱབྷླཱཕསམླཱཕེ, ཨཐ ཁོ ཨེཕཾ ཕྲིཏྲིཕླཱཏླཱ ཏརསམླཱཕེཔིཏུཕྲིསདྷཱ ཨརྦྷ།

ཡཏྲེཕམིཏླཱཏི པཏྲེཀཱ ཕྲིསིསནཕྲིསིསླཱབྷཕེ སཏི ཨནེབྲ ཕླཱཏནཙེཏནཱ, པཏྲེཀཱ ཕྲིསིསནཾ སིཡླཱ ཨུཕྲིཏྲསྤྲི ཕྲིསིསནཏྲ, ཏཏྲ ཧེསམླཱན-‘ཕྲིསིསླཱཏ ཕྲཱཏེཕཏི’ཏི, ཙེ-ཕཏྲརཏེ, ཕཏབྲཏརསམུཏྲཡེ ཕླཱ, ཀཱཏེཏྲན- ‘ནླཱཀྲཏིཏི’ཏླཱཏི, ཨེཏི ཀཱརཏེ, ཨརྦྷ ཀེམནེབྲསླཱཡཏ མིཏྲན- ‘ཨུཕྲཡནླཱཡཏྲེཔི སིཡླཱ’ཏི, ཨེབྲཏྭརཏི ཀེཏྲན- ‘ནླཱཡུཕྲཡཏྲི ཙེ’ཏླཱཏི། པརིཏླཱརམླཱན-‘ནེསདེསོ’ཏླཱཏི, ཨུཔཔཏྲཏརམླཱན- ‘ཨཐ ཙེ’ཏླཱཏི།

ཨཀྲྨམཀྲྨནུཔཀཱརིཊྚཱཏི ཨཀྲྨམཀྲྨཿ ཕྲིསེསནཕྲིསེཥྚཱཏི ནུནུཔཀཱརིཊྚཱ སམྤྲཏྱཱནཊྚཱཏི ཨཪྠཿ, ཨཐ དྲིཀྐྲྀ ཨམྤྲཏྱཱནཊྚཾ ཀཱཥྛཱ ན སིདྷྱཱ ཏྱཱཏ྄- 'ཨམྤྲཏྱཱནཊྚཱཡི'ཏྱཱདི, སཀཱསཀཱཕྲཏྱཱནུཔེཀྵཱཔཏྟྱནཊྚི སཀེསཀེ པཊྚཱནེ ཨཊྚནེ ཨཔེཀྵཱཔཏྟྱཾ། ཨཐ ཀཱཪྻ དབྲཱཧྨིཕ པཊྟྱནཊྚམསེདྷཾ, ན ཏུ ཀྲཱཪྻཥྐྲཏྱུསཀྲྀཡ ཀྲྀཡཱསྶཕཱེནིཥྛཡཱཏི 'ཨཐ ཙོ'ཏྱཱདིནཱ། ཀཱཪྻོཏྤཱདཾ ཕྲཱསྟཏ྄, ཏཾ སེདྷཱཔཀྵཱསྨཱལཀྵེཥ སྨཱརེཡྻ, ཕུསཝཾ ཕྲ ཀཱརེཡྻཱཏི ཨཪྠཿ, ཨཱཔྤུབྦྲཾ ལཀྵེ ཏི སྨཱརཀེ ཕུསཝེ ཙ ཕཊྚཏ྄, དེསནཱཡཀྵེ [ཙོདནཱཡཀྵེ ཙོདནཱཕཱུཥྤཱུ (པོཊྟིཀཱ)] ཕེདཱཥྤཱཏྲཱཏི ཨཪྠཿ, ཀཱཪྻ ཀཱཪྻཀཱཪྻ-ཀྲྨོ ནཱཡཱཏྦྱེཏོཏ྄- 'ན ཏི'ཏྱཱདི།

ཀཱཪྻཱཧྲཱཕེཏི སེདཀྲཱཀཡུཏྟཱཿ ཀཱཪྻཱསྶཱཧྲཱཕེ, ཕེཏྲཕེཏྲིསྨཱལཧྲཱཏི སེདཀྲཱཀཡོགེན ཕྲིཏྲཕེཏྲཾ ཨཱལམྦྷ, ན ཙ ནཱལཧྲཱཏི ཏཧྲཱ ཀཱཪྻཾ ཨཕྲཏྱཱནཊྚི ཨཪྠཱཧྲཱཏིདབྲཾ།

ཕུན ཙོདིཏོ ཨཱཧ- 'ནནུ ཙོ'ཏྱཱདི, ཨཔེཀྵཏྲིཕྲཡམཱསཱཧཏི, ཨནཱིཧྲཱསྶཕྲདཡཏི ནྲཱཡསྟེཡི པསཏྟོ'ཏི, ཀཱཪྻཊྚཱཏ྄- 'སེཡེཏི'ཏྱཱདི, ཨིདཾ ཕུཏྟཾ ཏོཏི- ''ཨུཕྲཡསཏྟ ཊྚིཕྲཱདྷྲཾ, ན ཏུ དབྲཱཧྲཾ, ཊྚིཏི ཕྲིསཱིབྲདབྲཱཔྲཙྟ ཡཏི དབྲཱཧྲཾཏི ཕུཏྟཏི, ཏཏྲ ནཱྀཡསཊྚཱཡི ཀྲཱཀཕྲིསཱིབྲ དབྲཱཔྲཙྟ དབྲཱཔཙཏྟྱཱཔཊྚཾཏི ཨིམེཾ ན ཀོཊི ཕྲིསེསོ''ཏི, པརིཏརཊྚ ཨཱཧ 'ཞེདམཏྲི'ཏྱཱདི, ཨཔྤཡོགེ ཨཔཀཱཏྲཱརྠ དབྲཱཏི ཀཱམྤཏི, ཀཱཪྻཊྚཱཏ྄- 'སཏྟཱཡི'ཏྱཱདི, ཨིཏི ཀཱརཎེ།

ཕྲིསེསནམེཀཱཏྲནེཏི སིཏྟེཡི པཔཙྩཱཾ པརིཕྲུཏཏྭཏྩ ཨུཏྟཏརཎཔཏྲུཏྤཾ དསྶེཏུཾ ཕྲཱཎིནེཡེཏི བཏྭཾ སུཏྟེཏྲཾ, སབྲསྲེཏསྶ པཙྩཀྑཏཏྭཱཡཾ དསྶེཏུཾ ཕྲུཏྟིཡམུཏྟཏརཎམཏྟཾ དསྶེཏྲཾ, ཏདིཏྲནེ བྲཱཧྲཱཏུཀཱམོ ཨཱཧ- 'ཕུབྦྲཀཱལོ'ཏྱཱདི, ཆེཊྛྟཏ ཕྲིསེསནཏྟེ སསྦྲཏྟོ ''ཕུབྦྲཀཱལེཀ སབྲཏྲཏྲཾརཕུཏྟཐཏཕཏཀེཕཱལྱཏྭེ སམྤཏྟཏྲིཀཱརཆེཏེ''ཏི (༢-༡-༥༩) ཏི སམེཏྲ སུཏྟཾ, ཏཏྲིཀཱཏྲིཏྭཾ ཕྲུཏྟིཡམུཏྟཏརཏྟྭནེ ན དསྶིཏཏྭུཔལཀྲཱཏཏོཕ ཕེཀྲྀཡཏྟེཏི དསྶིཏམཏྲ- 'ཨེཀེ'ཏྱཱདི, ཨེཀོ ཙ སོ ཕུརིསོཏྟཏྲཏྭཱདིཏྭ ཕེཎྜཏོ ཨུཔཡལཀྲཱཏཏཱཡེཕ ཙ 'སཏྲ ཙ ཏི ཨེསཡོ ཙ སཏྲེསཡོ'ཏྱཱདིཀཱཏྲ དབྲཱཏྲཾ།

ཨུཔམིཡཏི པརིཙྪིཛྫཏི-ནེནེཏྲུཔམཱཏྲཾ, ཨུཔམིཡཏྲིཏྲུཔམེཡྻཾ, ཏེསཾ ཨུཔམཱནོཔམེཡྻཱནཾ སཱཏྲཱརཆོ ཡོ ཏཏྲཱ སྲཱམཏྲཏེན ཕྲིསེཏྲཾ ཡཏྲུཔམེཡྻཾ, ཏཾ ཕཙནེནེཏྲཏྲ ཨུཔམཱནོཔམེཡྻཏྲདི ཀཱཏྲ, སམཱཏྲོ ཏྲཕཏྲིཏི སསོ, ཀཱརཆམཱཏྲ- 'ཕྲིསེས'ཏྱཱདི, ཕྲིསེསྲཔརིཀྲཱཏྲཏི ཕྲིསེསནཏྟེཕ སྲཱམཏྲེན པརིཀྲཱཏྲ, ཨེཕམྶྲ ཏཏྲཱཕྲིཏི ཨུཔམཱཏྲཏྲཔཏྲེཡི། ནཏྲ སཏྲིསཏྲཏྲསཏྲེཡཾ ཕྲུཏྲི སྲཱམཏྲཏྲ ཏུ དེཕཏཏྲཡ, ཨཏོ ཏྲཏྲིཀཱརཆཏྲ ཀཱཐམེཏྲ སམཱཏྲོཏྲསཏྲཀྲཱཡཱཏ྄- 'ཡདེ'ཏྱཱདི, སམཱཏོ ཏྲཏྲོ སྲཱམཏྲཱདི ཡཏྲ སོ སཏྲཏྲོ, ཏཏྲ ཏྲཏྲེ སྲཏྲེཏྲིཡཾ སྲཱམཏྲཾ, ཏཏྲ དེཕཏཏྲཏྲ ཕཏྲཏི ཨུཔཏྲཏྲཕསེན, སྲཱམཏྲཏྲཏྲཏྲ ཀྲཱཏྲཕཏྲཏྲཔི སྲཱམཏྲཾ ཕཏྲ སཏྲཏྲཏི དཏྲཕསེན ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ དེཕཏཏྲཡཾ ཕཏྲཏི, ཏཏྲ ཙ སྲཱམཏྲཏྲ དེཕཏཏྲཏྲཏྲཏྲ ཙརིཏྲཏྲཏྲཡ སཏྲཏྲ ཀྲཱཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡཏ྄- 'ཡདེཡི'ཏྱཱདི།

ཨིཏྲཏི ཏྲེཏྲཏྲ, ཨིཏིསཾ ཀྲཱཏྲཾ མཏྲཏྲཏི ཨཪྠཿ, ཨིཏ ཕྲ སཏྲིཡཾ, སྲཱམཀྲཱཏྲཏྲཏྲཡ སྲཱམཡཏི ཀཱམྤཏི, པསེཏྲཔསེཏྲཏི སཏྲིསྲཱམཏྲོཔམཱཏྲཾ སཏྲི, ཨུཔམེཡྻ དེཕཏྲཏྲ, པསེཏྲཏྲཔམཱཏྲཾ ཏྲཕཏི ཏྲཔསེཏྲཾ… པསེཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཡ ཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཔམཱཏྲཏྲ ཀཱཏྲ སཏྲིཡེཕ སྲཱམཏྲཏྲ པསེཏྲ ན དེཕཏྲཏྲ, ཏཏྲ སྲཱམཀྲཱཏྲཏྲཔསེཏྲཏྲཏྲཏི ཨཪྠོ། ཏྲཏྲཏི ཨུཔམིཡཏེནེཏི ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཔམཱཏྲཾ, ཏྲཏྲཏི ཨུཔམིཡཏིཏི ཏྲཏྲཏྲཔམེཡྻཾ, པསེཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཡཾ ཏེན, ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཔསེཏྲཏྲ ཀཱཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ། ཡཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ བཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སྲཱམཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ ཕཏྲ ཨཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཕུཏྲཡེཏྲཾ 'ཕྲཏྲ ཨེཕ ཏཏྲཏྲ'ཏྲཏི ཨཱཏྲཏྲ།

ཏཏྲཏྲཏྲཏི ཨུཔམཱཏྲཏྲཏྲཏཏྲཏྲཏྲ, ཏཏྲཏྲཏྲཏྲ ཕཏྲ དབྲེ པཕཏྲ སྲཱམཏྲཏྲཏྲ ནཏྲ ཏྲཕཏྲཏི སཏྲཏྲ, དབྲེཏི ཏཏྲཏྲདབྲེ ཕཏྲདབྲེ ཙ།

ཨུཔམཱནོཔམེཡྻཱནཾ སཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཨུཔམཱནོཔམེཡྻཱནཾ སཱཏྲཱརཆོ ཡོ ཕྲིསཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲ 'སུནི ཨཡཾ སྲིཏྲཏྲ ཕྲིཡ ཕྲིསཏྲཏྲཏྲཏྲ ཕྲིསཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཨཪྠཿ, ཀེསཙྪིཏི ཀེསཙྪི སཏྲཾ མཏྲཏྲ, ཕྲིསེསཏྲཏྲཏྲ ཕུཏྲཡཏི། 'ཏཏྲ ཙོ'ཏྱཱདིནཱ, ཕྲིསེསནཕྲིསེསཏྲཾ ཡཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲ སྲིཏྲཏྲཏྲཾ ཕྲིསེསཏྲཏྲཏྲ ཕཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཕཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཏྲཏྲ, ཨུཔཔཏྲཏྲཏྲཏྲ-'ཕྲིསེསནཏྲཏྲཏྲ'ཏྱཱདི, ཡདིཔི སྲིཏྲ ཕྲིསེསནམཏྲ ན ཕྲིསེསཾ, ཏཏྲཔི པཏུཏྲཏྲཏྲཏྲ ཕྲིསེསནཏྲཏྲ པཏྲཏྲཏྲཏྲཏི ཏྲཏྲ།

ཨཏྲཏྲཏྲ ཕྲིསེསནཏྲཏྲ སམཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ'སུནི ཨཡཾ སྲིཏྲཏྲ ཕྲིསཏྲཏྲཏྲཏྲ སྲཱམཏྲཏྲཏྲཏྲ སམཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨུཔམཱཏྲ པམེཡྻཾ སཏྲཏྲཏྲཕྲིསཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སཏི ཏཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏོདིཏི 'ནནུཙོ'ཏྱཱདིནཱ, སྲཱམཏྲཏྲཏྲཏི སྲཱམཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ སྲཏྲཏྲཏྲ སམཱཏྲཏྲཏྲཏྲཏི སྲཱམཏྲཏྲཾ ཏཏྲཏི ཨཪྠོ། སྲཱམཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ

སམླསཕླཀྲེ སླམཅླཕཙནསླ སླུརཅླདི(ནོ), ཨཕླཡོགཐཱི, ཏཕླ ཏིནྐྲདིནྲ སླམཅླསཏྲཕཡོགི སླམཐྲེཡཏོ སམླསླསབླཕླ སླུཏནརསླནྲརབླནླིཡབླཕཾ སླཀེཏི།

ཕྲིསིསླནནྲབླཕླཏི སླམཅླསླ སམླསེ ཨཀྲོཧླཕེཕི ཏིཁྲིཙཏླདིཏོ ཕྲིསིབླསླ སླུརསླིདིཕཙནླིཡསླ ཕྲིསིསསླ སམླསེ ཨནཀོགཀྲྲ ཨཕྲསཀྲོ སླཕེཀླམསམཐྲནེ། ཨཕེཏི
‘སཇྲམེཏ’ཧེཨླདིཾ པརཕཙནསླསཀྲིཡ ཕཏཏི, ཨེཕམླདིསིཏྲཧྲནཐཱི སམླསོཏི (ཀླཔནཐཱི) ཨླརབླཧླིཡསླཕཏྲིཏི སསྒྲཀྲོ།

པཏླནསླཏི ‘རཀྲོཕུརིསོ-ཧྲིཏྲུཔོ’ཏིབྲ ཨཧྲིཏྲུཔསླཔེཀླསླ ཕུརིསསླ ཕྲིསིསནཏིནེཕླ [ཕྲིསིསནཾ ཏིནེཕླ (པོཏྲཀི)] ཕྲཏླནཾ, སམླསླཕཡཕབླུཏཾ ཏྲཏྲནཾ པཏི
ཕྲིསིསླབླཕེནྲཕྲིཕལིཏསཀཐཏླཡ པཏླནབླུཏསླ ཕུརིསསླ། ཨླདིསཏེན ‘ཏྲཏཕུརིསསླ ཏསླནླིཡསླ གེཏ’ཧེ སཀྲཏྲཏི།

ཨེཐྲ ཏི གེཏསྤྱཏི ཕྲིསིསནབླཕེནྲཕྲཏླནཏེཔི ཏྲཏྲནསྤྱཏི པཏླནབླུཏསླ ཕུརིསསླ སླཕེཀླསླཕི སམླསོ ཏོཏིཡ། ཨེཏཕྲུཀླཔནཐཱི ཕཙནླརསླཕྲཡོཏནཕྲུ, ཀླརཙསླཏ-
‘གམཀཏྲ’ཨེཇྲདི།

གམཀཏླཏི ཕེཀྲཏཕླཀྲཐྲསླ ཕླཏིཡསླཏིཡམླནཏྲ གམཀཏཾ ཏསླ, ནཙེཏ གམཀཏམཐྲིཏི ‘སླནེ སྒྲིཏོཕ སླུརོཏྲཏ ཏུ ཕླཀྲཏོ ཡོཐྲ པཏླིཡཏི, ཏླཡཾ ‘སླནེ སྒྲིཏོ
སླུརོཏྲཏོ གསྒྲཏིཏི གམཀཏཾ ནཐྲི-ཏི ཨཐྲོ, ཏཕླཏི སླུནིསྒྲིཏསཏེནེཕོ པསླཏོཔམེཕྲབླཕནེམེཏྲསླ ཕེསླརཏཏྲསླ སབླཕེནེཕོཕླཏླནཏོ ཕེསླརཏསཏྲསླ ཏེན སསླཀྲཀླཕོ།

ཨཔཕཇྲོ ནེབླནཾ, ཕླཀྲམེཕེཏི ཨེཕཀླརེན བྲཕཀྲཀྲམཐྲཕྲཏསླཡམླཏ- ‘ཕླཏིནེཕཏེཏི’ཏི བཏུཕླཏིཀླརཏོ ཕེཇླཡཏི, ནཏུ ཙྲཏ ཕྲིསིསླབླཕླསསླཕླཕྲསཀྲོཡེཕ ཕླཏིཡཏི
ཙོདིཏི། ‘ནཏུཙོ’ཏླདིནླ།

ཕུཀྲཏླབྲཧྲིཙྲནླཏི ཕུཀྲཏླསཀྲཏསླ བླཕླདིཨཕབླཕྲིསིསསླ ཨཕེནླཕྲཕཏེཏོ བྲཧྲིཙྲཏི ཏི ཕྲིསིསླསླཕཏི ཡཐྲ ནླིཡཏླཡཕྲཡཾ, པརིཏརཏི ‘ནེཏམཏི’ཇྲདིནླ, མཀླཏེཕུཏླནཾ
ཨནེཀཏླཏི ཀིཕཡཾ མཀླཏེཡླ ཕུཏོ ཕུཀྲོཡེཕླཏི ཨབླཕླ ཏིསཾ བཏུབླཕཏོ, ཨཏྲོ ཨཏྲོ གཏསླ པཏཡོཏི གཏཔཏླིནཾ བཏུཏཾ ཕླཀཏམེཕ།

ཕླཏིཡེཕེཏི ཨེཕཀླརེན བྲཕཀྲཀྲམཐྲམླཏ-‘ཕླཀྲཱི ནེཕཏེཏི’ཏི། ཕྲིསིབྲཏྲཏིཕཙནླཏི ཕླཏཾ གཀྲསཕྲཏྲཏིཡླ ལེཏིཏསླལེཏྲཏིཡླ ཙ ཕྲིསིབྲཏླ།

ཏཀྲཱི སཕྲཏི བླཁྲེཡསླཔནེཀླིཕྲཙོདཡམླཏ- ‘ནཏུ ཙོ’ཇྲདི། ཏཀྲཀབླཕླནཔེཏོཏི བླཡཕུཕཏླདིསཀྲཏཏཀྲཀབླཕཏོ ཨབླཕྲཏྲོ, ཨཐྲིནླམཏེཕྲཱིཏི ཏཀྲཱི ནླམ གིཙོ ཏཀླམོ
ཨཐྲི, གིརིཡླསཏྲོཏི ཏཀྲཏྲིཏི ཏཀྲཱིཏི ཨེཕཾ གིརིཡླཡ པཕཏིནེམེཏྲཏེནོཕླདིནྲོ ཕཏྲཱིཕླཐྲི ཏཀྲཀསཏྲོ, ཨེཕཾ མཅླཏི “ཡབླཕླཏྲནཡེན ཕྲིསིསནཕྲིསིསླསབླཕླ སམླསེན
ཏྲཕེཏཐྲཾ, ཏཕླ སཏི གིམེཏཾ པཏྲུཏླཏརཙཾ གཏ”ཧེ། ཨཏ གེནཙོ ན ནླམཏེཕྲསླཏྲཏི ནོཔཏྲཡཏིཕླཏྲཏཔཕསླནཾ ཕྲུཀྲམླནམཏྲུཏཾ ནེཏྲཀཏྲཀླམོ ཨླཏ-ཡོཕླ ཏེ’ཇྲདི།

ཨེམསླཡམཀྲེཕླཡོ “ཕླཏྲནཡེན ཏཀྲཀསཏྲསླ གིརིཡླ སཏྲསླཏྲཕྲིསཕླཔེཀླཡླཏླཕཏོ ཕྲིསིསླཏྲཏླཕླ པཏྲུཏླཏརཙམེཏཾ གཏ”ཧེ།

གསླ ཨཕུཏམེཇྲཏ-‘ཡཏོ’ཇྲདི, ནླམཀྲེཕྲསླ གིརིཡླཕླཙོནོ ཙ ཨཏྲཧྲིཏླནསླམཐྲེཡཾ ཏུཀྲཾ ཕླ ན ཕླ, ཨཕཡཕཕྲསིཀྲེཡླ སམུཏླཡཕྲསིཀྲེ བཡཕཏི ཕླ ནཕེཏྲཏཾ
ཕྲིཙྲརིཏུཾ ཡཏོ ནླཀྲེགཏཙྲཐྲོ, གིཅྲརཏི ཨཀྲེགཏཙྲཏ- ‘ཨཔེཏི’ཇྲདི, ཏཀྲཀསཀྲོནེགཏྲཕྲཏེ ནླནེགཏྲོཏི ཕྲིཙྲརིཏུམཀྲེགཏཧེ ཡོཏྲནླ།

ཨེཕཾ མཅླཏི- “ཕྲིསིསནཕྲིསིསླབླཕླཕཙོཀླཡཾ སཏླནམཏྲབླཧྲིཏླནསླམཐྲེཡཙོཀྲ ན ཡུཏྲཏི ‘སཏི སམླཕེ བྲཧྲིཙྲར ཙ ཕྲིསིསནཾ སླཏྲཀཱི ཏོཏི’ཏི ཕྲིསིསནཾ མགྲཱིཡཏི,
ནླསམླཕེ ནླབྲཧྲིཙྲར ཡཐྲ སླིཏཾ (ཏིམཾ) ཨུཇྲོགྲིཏི, ཏསླ སམླཕབྲཧྲིཙྲརཙོཀྲ ཕྲིསིསནཕྲིསིསླབླཕཙོཀླཡམཕུཡུཏྲཏིཏི ཏཀྲཀསཏྲོ-ནེགཏྲཕུཏེཕླ ན ཕེཏྲིཏཏེཕ ཕྲིཙྲརིཏུམཀྲེགཏཧེ
གཏྲཙེཔི ཕྲིསིསནཕྲིསིསླ སབླཕེ སམླསོ ཏོཏིཕླ”ཏི, ཡདིཔི ནླམཀྲེཕྲཱིགིརིཡླཕླཇྲོནམཏུཡླམཏྲཧྲིཏླནཾ སམུཏླཡཕྲསིཀྲེཡླ ཙ བཡཕཏིཏྲཾ, ཏཕླཔི ཕཀླམླནནཡེན སམླསསབླཕླ
ན ཀླཙོ ཏླནླིཏི ཏསྐེཏུམླཏ- ‘ཨེཐྲ ཙླ’ཏིཨླདི།

ཨེཏྤཱཙྩཱཧི གེཙེ པཏྲེ ཙ, གཏྭཱ ཕྲེལ་ཨུཔཀཏྲེཏི སམྦནྡྷཿ, གུཎཱནནྡ ‘དཕྲེཏི’ཨྟུཏི། ཨེཔྶཾ མཙྪཏི- “ཡཏྲེཔི སམུདྲཡཔྶ་སེཏྟེཡུ སཏི གེཧེཡུ་ས་དཱུཏྲཔིསཡུ་པེཀྵཱ ཙེཔཏྲཡཏི, ཏཔྲཔི ཀུམཏྲེཡུཥྤེཡ ཏཙྪཱགས་ཏྲུསྤྲེཀེ་ཀཏྲ་ཕྲེཏྲེཏམཏྲེཡ... སཔྲཔིསེསེ མཏུསྲེ ཙ ཏཀྟུམཱཀེ ཀུམཏྲེཡུཥྤ ཏཙྪཱགས་ཏྲུསྤ པཕཏྲེསཏྲུཕྲ(ཏི) ཕྲེསེསཏཔྲེསེསྤས་ཏྲུཕཏ སམུསཔྲསཀྲཾ ཏཏཔཏྲེ ཡེཕྲཱ”ཏི, ཏ གེཕཡཾ སཔྲཔིསེསསྤེཡ ཏཙྪཱགསཏྲེ ཀུམཏྲེཡུཥམཔེཏུ མཏུསྤཏསྤེཏི པེསཏྲེ། ཏཙྪཱགས་ཏྲུསྤཀེ་ཀཏྲ་ཕྲེཏྲེཔི ཏ སམུདྲཡཔྶ་སེཏྟེཡུ ཨཔཡཔཔྶ་སེཏྟེཏྲུཏི ཏསྲེཏུམྤཏ- ‘ནཏྟ’ཏིཡུཏི། ཙ-པཏྲུཀཏེ, གུཎཱནནྡ ‘གེཧེཡེ’ཨྟུཏི། གམེཏཕྲུཔྶ་སེཏྟེཏི ཡཾ, ཨེཏསྤཏ སཀྲ ཕྲེཥྚུཏཏྲེ པོཏྟུ།

ཡཏྲེ ཡཾ པསེཏྟཱཀྟཾ, གམེཏུཏི ཕྲུཏྲུཕཏ ཨཏུཀྲམེཏ། ཨེཔཏྲེཏི ཨེམེཏུ ཏཙེཏྲུཏེཏུ ཕྲུཏྟཾ པཏྟུམསཏི... གེསྲཏེཔེཏེཏྟཾ སེཡུ པརེཏཏཾ སེཡུཏི ཨཏྲ, ཨེཏི ཨེམེཏུ གུརཙེཏ ‘ཏཙྪཱགེ སཔྲཱ’ཏི པཏྟུཏྲརཏྟེ ཏ ཡུཏྟཾ... ཏཙྪཱགསཕྲེཏི སམུསསཏྲུཕཏྲེཏི ཨཏྲེཔྲཡེ, ཏེཏམེཕམེཏྟུཏེཏུ པརེཏརཏི, ཡཏུ ཙརཏི ཡཏྲ ཕྲུཏྲེཏ ཕྲེསེསཏཔྲེསེསྤྲུཕཔསྤྲུཡེ, ཏཏུ གཏྲཾཏྲུཏ- ‘ཡཏུ ཕྲེསེསཏེ’ཨྟུཏི། ཏཏུཔི གཏྲ ཕྲུཀྲེཏ ཏྲཕྲེཏཏྲེསྟུཏ- ‘ཨེཏཀྱེ’ཨྟུཏི། པཏུཡཾཕཙཏཏཱཡེཕྲུཏི ཨཏྲེཔྲཡེ།

ཨཙྪུསྤྲཏི གཏྲེཏི སམྦནྡྷཔཙེཏྟཡཾ ཀཏྲེ། ཨཕཙྪཱགཏྟུཏི ཨེཏྲ གཏྲུཏ ཏྲཔིཏཏྲེ གུལསྤཏི གཏྟརེ ཏྲཕཡེགེ ཀཏྲེཡུ ཨཏྟཱཏརེཏཏྲཾ། པཏྲུཔཏྟེཏི ཏྲེཡཏྲུས ཏྲེཔིགཕྲཏྲེ ཏྲེཕིཀྲ པཏྟཏི སམུསཾ ‘གུརགཾ པཏུལ’’ཏྲེཡ (ཙ-༢-༢-༡༡) ཕྲེཏེཏཾ ཏྲེཡཏྲེཏ ཏུ ཏེསཾ སམུསཏྲཾ སུཏྲཏྲཾ གཏཾ པརེཏི, ཨཏྲུ ཏེསམེཏྲེཡེཏྲུཏསྤེ སམུསེཏེཡ, གུརཏེཕྲེཡུ, ཏཔྲ སུསཾ ཏྲཏསྤཏི ཕྲེཀྲཏི པརེསྤཏེཡུཙེཏུ ཀཏྲེཡཏྲེཏ པརེསྤཏཕཙཏཏཾ གུལསཏྲུཾ, ཏཏྲུཏ- ‘པཏྲུཔཏྲུཏ’སེཏྟུཏི, པརེསྤཏཾ སུསྤཏི པརེཏྟཱཏྲ ཏསསྤྲེཏི པརེསྤཏྲེ ཏྲཏྲཏི།

ཨེཏྲ ཏེ སུསཾ པརེསྤཏཾ པརེཏྟཱགཏྲུ, ཏྲཏཾ པརེསྤཏྲེ པརེཏྟཱཏྲུ, པཏྲ ཏྲེཕིགཏེཏྲུཏི [པཏྲེ ཏྲེཕིགཏྲེ སྤྲེཏ ཏྲཔིཏཏྲཾ] ཕཙཏེཏྟཡཾ ཡོ-ཏྲེ སོ- ཏུཡཏྲུསསུསེཕུཏིཏྲེ ཕཙཏེཏྟཏྲེཏསཏྲུརཏུཏཏྲེཏསྲེཏི ‘ཨཙྪུཡཏྲེ ཏྲཕྲེསྤྲེ’ཏི ཡཾ ཕྲུཏྲེཡཾ ཕྲུཏྟཾ, ཏཾ ཏྲུཏྲུཏྲུགམ ཡུཏ- ‘ཕྲུཏེགཙྪཏྲེ ཨེཏྟེཕྲུ’ཏིཡུཏི། ཨཙྪུཏྲ སམུསེ གཏི སཏྲུཏྲ “ཨེཏྲེཡཾ ཏྲུསེཏི”ཨྟུཏེཏུ (༣-༦༧) ཕུསྤྲེ། སུསཾ ཏྲཏསྤཏི ཕཙཏེཏྟཡཾ ཡོ-ཏྲེ, སོ-ཙུཏྲུསསུསེཕུཏྲེཏྟེ ཕཙཏེཏྟཏྲེཏ མཏྲུརེཏུཏི ཏསྲེཏུམྤཏ- ‘ཡསྤ ཏྲུཏྲེཏེ’ཨྟུཏི།

ཏྲཏསཏྲུསཏྲུསྤཏ སཕྲུཏྟཏི, སཕྲུཏྟཏྲེ, ཨེམེཏུ ཙ སུསཾ ཏྲཏ-སྤུཏི ཕྲེཀྲཏྲུས ཨཏྲེ ཏསྲེཏི, ཨཙྪུཕྲུཏི ཡཏི སུསཾ ཏྲུས ཨཙྪུཡཏྲུཏྲུས ཏྲཏྲུཏེཏེ སཕྲུཏྟེ ཏ ཏྲུཏྲེཏི ཨཏྲེ། ཏྲཏྲཕཏྲུཏཾ ཏེཏྲུསཏྟེ ཕྲེཏྲུཡ ཏཏྲུསུཏྲུསསུས “ཏེཏྲུ”ཏི (༢-༢-༣༦) སུཏྲེཏ ཕུཏྲེཡཕཏི ཕྲུཏྲེ, ཏཏུཏ- ‘ཏཙེཨྟུཏི, ཕུཏྲེཡཕཏཔྶསཀྲཾ ཏཙ སེཡུཏེསཏྲུཏྟཱ, གུཎཱནནྡ- ‘ཏྲེ’ཨྟུཏི། གེསཏྟེཏི ཕྲུཀྲུགརསུཏ, ཏཙ ཡུཏྲུཏྲེ སཏྲུཏྟཱ, གུརཀསུཏ- ‘ཕྲེསེསཏ’སེཏྟུཏི, ཏཏྲེཏྟུཏེཏུ ཕྲེསེསཏྲུས སུཏྲགཏྲེ སམུསཏྲུཕམཏྲུཕྲེ ཏྲཏྲུཡཾ སུཏྲེཏི... ཀཏྲེསམུས ‘སཏི སཏྲུཕྲེ ཏྲེཏྲུཏྲ ཙ ཕྲེསེསཏྲུས སུཏྲགཏྲུཔཏྲེཏི ཕྲེསེསཏྲུས སུཏྲགཏྲུ།

ཨཕཙཏེཔྲེཏི ཏེཡམཕཙཏེ (ཨ)སཏྲེཔི, ཀཏྲེསམུསཔྲསཀྲཾ ཙརཏི ཕྲུཏྲཡེཏ ཏྲཕཏྟཱཏྲེ ཏྲཕཙྪཱགཏྲུཏྲུཕེཏ ཕྲེསེསཏུཏྲུཀྲུ ཏ ཏྲཕེཙྪ ཏེ ཕྲུཀྲེཏྲུཔི ཏ ཏྲཔིཏཏྲེ ཡུཏ- ‘ཕྲུཀྲེ ཏྲེ’ཨྟུཏི། ཨཡཏྲུཏ ཕྲེསེསཏསམུསཾ པརེཏི གཏྲུཏྲརཡེཏི ཙུཡཏི... ཡཏྲ གཏྲཾ གེཧེཡཾ པཡེཏྲུཏྲུ ཏྲུརེཏི ཨེཕམཡཾ སམུསཾ གཏྲུམེཕ ཏྲཡཾ ཏྲུརཡཏྲེཏི།

༡༢. ནཔ

ཨེཏྲེསྤྲཏི “ཏ ནཏྲ”ཨེཏི (༣-༧༠) སུཏྲེཨེཕ། སྤུམཏཕུཏྲེཏིསྤུ གུཏྲཔིསེསཾ ཨསྤ ཨཏྲེཏི སྤུམསཏྲུ “ཏེསྤྲཏྲཀྲེཔི པཏྲུཡུ”ཏི (༨-༡༢༠) ཏཕྲུཏྲེ, སྤུམཏསྤ སུཏྲེ, ཡཏི ཏེཏྲ ཀུགརཾ ཕྲེསེསཏྲེ ཏ གཏྲེཡེཕ, ཏཏྲུ “ཏ ནཏྲ”ཏི སུཏྲཾ གཏྲེཡེཕ, ཏཔྲ ཙ སཏུཏྲུརཔཏི པརཏི སྤུམཏསཏྲེ ཏཀྲུརསྤུཔི ཏེ

སེཡུཏི ཏྲུཔིཾ, ཏཏུ ཙེཏ སམུསཕྲེཏྲེསྤེ ཏ གུརཾསྟུརཏྲ ཏ ཙེཔ རཏྲེཏྲུས སམུསཾ ཏ ཏྲུཔཏྲེཏི ཕཏྲུསུཏེཏྟཾ, ཏ ཏུ “ཏ ནཏྲ”ཏི ཕྲེསེསཏྲེཏི [ཏྲུགུརཾ ཨེཏྲེཕ ཕྲེསེསཏྲེ, ཏི ཏྲཔིཏྲ] སཏྟཾ, གེཏྲེཏ སམུསཕྲེཏྲེསྤེ ཏ གུརཾསྤ ཏྲཕཏྟཱ ཏ ཏེསྤཏི།

པརིཡུདཱསཱཧྭཡིཏི པར ཏུལྱིཏམུཏྤཱལཡཏ ཤེསེཥྭཱཏྨྱིཡཱསྨ ཨཱསནཾ ཁེཔནཾ བྷཱཥཎཾ པརིཡུདཱསོ, ཏེན པརིཡུདཱསེན བྷེདེཏྭཱ-ཏྭཱ བྷཱཏི ཨཱསྨེཏི པརིཡུདཱསབྷཱཏི,

པསཛྫཔྲཏིསེདྷཱཧྭཡཏི པཏིསེདྷཱཏྨྱཡམེཔ པསཛྫ བདྡྷ ཧཾསདིསམཱནཔེཀྵཱཡ ཤེསོཏྐ, ཏེན བྷཱཏི ཨཱསྨེཏི པསཛྫཔྲཏིསེདྷ བྷཱཏི།

ཡཐཱ བྲཱཧྨཎ ཨཱནཱཡ ཀྵཏྲིཡཱདིཾ པྲཏྱཱནཡཏཱིཏི ཡོཛྙཱཏེ པཎྜཱནཾ, ཨཐཱཏཱཏཱིཏཱཏྱཱཏྱཱཡཏྭེན བྲཱཧྨཎསྱ པཏིསེདྷོ པཏྱཡཏི, བྲཱཧྨཎསྱ [བྲཱཧྨཎསྱ (པོཐྱཱི)]
ཤེཥཏྭེ ཏདཔེཀྵཱཡཱཏྨཱ ཡཏྲཾཡོགོ སཱཀཱཐཱཡེན ནཉྩེན ཡཐཱཏཏྲཱཏྲི ན པྲཏྱེཏི, ཀིཉྩཱདི ཨཉྩསྱཏེན... པརིཡུདཱསནིཡོགེཏྲྭཱསྱཛྙེཡ ཡཱཏྟ པཡོགོ’ ཨཱཏྟཱ བྲཱཧྨཎ
ཨབྲཱཧྨཎོ’ཏི, ནཉྩཏ ཡཐཱཏཏྲཱཏེན སྱཱམཐཱཏྲཱཡཾ, ན ཏཐཱཏྲཱཏེཏྲཱཀཱཡཱཏཱ... ཨཏྟཱ བྲཱཧྨཎ ཨབྲཱཧྨཎོཏི ཏཐཱ ཏཐཱ པརིཡུདཱསཧཱཏིཏཱ།

པསཛྫཔྲཏིསེདྷཏུ པཏིསེདྷཱཏྨ པཏྱཱཡཏྟ བྲཱཧྨཎོ ན ཧཾསདིཏི ཡཱཏྲཱ བྲཱཧྨཎསྱ པཏིསེདྷོ ཡིཏྟི ཨཐཱཏཱཛྙཱ ཡཱཏྲཱཏེཏ, སཱཀཱཐཱཡེན ཙ ནཉྩེན པཏིསེདྷཏྭཱཏཱིཡཱཏྟི སམྦནྡྷཏཱ།
ཀོ སོ བྲཱཧྨཎ ཨཱཏྟཱཏི ཨཱཧ- ‘བྲཱཧྨཎཏྭཱནཏ྄ཏྭསོཏོ’ཏྟཱཏི།

ཨིཏཱིསྨིཏྟི པསཛྫཔྲཏིསེདྷཔེཀྵེ, ཀིནྟི སཾསཡཧིམིཏྟེཏྲཱཏི ཨུཔཱལྤིཏཉྷཱཏཱཏིཏྟ ཀིནྟི སཾསཡཀཱརཎེན, སབྦཏྲཱི པདཾ སཱཀཱཏྭཱ པཡོགཱཔྟེཏི ཏཱཏམཔེཀྵཏེ, ཏཏྭ ཏཱཏཾ ཏེཏྲཱ
སམྦཏྲཱཏཾ མཱཏྲཱ ཏཱཏཏྭཱ། ཨུཏྲཡཱཏཱཔེཏབྲཱཧྨཎསཏྟཾ པཡཏཡཏི། ཏཐཱ སམྦཏྲཱ པུབྦཱཀཱ ཨབྲཱཧྨཎསཏྟཔོཡོཀཱ ནཏྟཱ ནཡྻ བྷཱཏཔཱཏཾ, ན ཧི ཏཐཱ ཏེན ཀཱིཏྟཱ ཀཱཏྟཱཡཏི། མཱཏྲཱཏཱཏཔུབྦཱཀཱ
ཏུ ཡཱཏྟཱཏི ཏཾསྟ བྷཱཏྟཱ རོ ཏཐཱ ཧི ཏེན མཱཏྲཱཏཱཏཔཱཏྟཱཏཱཏུ པརཱཏྟཱཔཏྲཱཡཏི, མཱཏྲཱཏཾ ཙེཏྲཱཡཏེཏྟཱཾ, ཡཱཏྲ སཏིསཏྭཾ ན ཧཱཔཏྟཱཏི པཏེསཏྲཱ སཏི ཨུཏྲཱཡཔཏྟཱཏཾསོ སཏྟཱསཏྟཱ
ཏཱཡཏིཏྟཱཏ- ‘ཏཐཱ སཏིསཏྭཾ ཡེཏེ’ཏྟཱཏི། རཏྟཡཾ ཏི སཔྲཏྭཱཏྟཱ སཏིསཏྟཱ།

པཡོགཱསམཏྟཱཡཱཏྟཱཏི ཨབྲཱཧྨཎསཏྟཡེཏྟཱཏིཔཡོགཱསམཏྟཱཡཱ ཙ། ཨེཔཱསཏྟཱཏི- “ཡཏྲཏ བྲཱཧྨཎམཏྲཱཏཡཏཾ སེཡྻ པུབྦཔདཏྟཱཏྟཱརཎམཏཏྲཱཀཱཾ སེཡྻ, ཨཐ ན ཀཱཏྟཏི
ཨཱཏཡཏཾ ཨེཔཱཏྟི སབྦཏྲཱཏྟ བྲཱཧྨཎསཏྲཱཏཏྲཱཀཱཏཾ, ཏསྟཱ པཡོགཱསམཏྟཱཡཔི སཏིསཔཏེཔཏྟཱ”ཏི།

ཏཏྲཱཏྲཏི སཏིསཏྲཱཀཱཏྲཱ། ཡཐཱཔུཏཏྲཱཏཾ-ཏཱཏྲཱཔཏཱཏཏྲཱཡ པིཏྟཱཔཏཏྟཱསཱཔཏྟཱཏི ‘ཨཏྟོཡེཔ པུཏྟཏྟི’ཏྟཱཏི། ཨཡཏྟཱཏྟ ཨཏྲཱ “ཏཏྲཙཏེཏ ཨེཔསཏྟཏ ཙ ཡཾ ཡུཏྟཾ ཏཏྟཱཏྟཱ
ཏཔཏཏྲཱསཏཱཏཾ-ཏྲཱ པཏེཔཏྟཱ ཛཱཏཏྟཱ, ཏཔཏྲཱཏྲཱསཔཏྲཱཏཏྟཱ ལོཀ ཏཱཔཏྟཱ ‘ཨབྲཱཧྨཎསཏྟཡཏྟ’ཏི བྲཱཧྨཎསཏཱཏྟཱ ཁཏྟཱཡཏི ཡུཏྟཱཡཏྟཱཏི, ཨཏྟཱཀཏྟཡཏི ཏཱཡུཏྟཱཏི སཏྟཾ-སཱཏྟཱཏྟཱཀཏྟཾ།
ཡཐཱཔུཏྟཱཏ ཙ བྷཱཏྟཱཏྟ ཀཱིམིཏྟཾ སཏྟཱཏྟཱཏ- ‘ཏཏེཔ’ཏྟཱཏི། ཀཱཏྟཱ པཏ ཨུཏྟཱཔཏྟཱཏཔཏྟཱཏཏཏྟཱཏ པཏྟཱཏི།

སམཏྟཱཔཏཱཏཏྟཱཏི “སམཏྟཱ པདཔིཏྟཱ” (པཱ ༢-༡-༡) ཏིཔཾ པཏཱཏཾ། སམཏྟཱ པཏཱཏཾ སམཏྟཱ པིཏྟཱཔཏྟཱཏི སམཏྟཱ, པིཏྟཱཔཏྟཱཏི པཏྟཱཏཏྟཱཏ པིཏྟཱཔཏྟཱ, ཏཔཏྟཱཏི ཨཔུཏྟཱཏྟཱཏྟཱཏི
ཏཱཡཏྟཱཏ ཏཏྟཱ སམཏྟཱ, ན ཏུ པུཏྟཱཏྟཏྟཱ། ཨཏྟཱཏཾ ཏཏྟཱཏྟི ཀཱཏྟཱཏ སམཏྟཱ ན ཨཏྟཱཏཏྟཱ། ཨཏྟཱཏཏྟཱཏཾ ཏཏྟཱཏྟི ཏཏྟཱཏ, ན ཏྟཱཏཏྟཱཏི ཨཏྟཱཏཾ།
ཏཏྟཱཏཏྟཱཏྟཱཏི ཨཏྟཱཏྟཱཏཔཏྟཱ ཡཏ ཏཏྟཱཏཾ ཏཏྟཱ སམཏྟཱ ཏཏྟཱཔ, ཏཏྟཱ ཏཏྟཱཏཏྟཱ སམཏྟཱ ཏཏྟཱཏཏྟཱ ཏཱ པཏྟཱཏ ཏཏྟཱཏཏྟཱ། ཨཏྟཱཏཏྟཱཏི ཨཔུཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཔི,
ཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ ཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ, ཏཏྟཱཏཏྟཱ ཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཡ ཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ ཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ ཨཱཏ-‘སོ ཙོ’ཏྟཱཏི།

ཀེཏིཏྟཱཏི པཏྟཱཏཏྟཱཏ ཏཔཏྟཱཏཏྟཱཏ ཏཏྟཱཏཏྟཱ ཨཱཏ- ‘ཀེཏིཏཱིཡེཔ ན སཏྟཱཏྟཱ’ཏི, ཨཔུཏཱཏྟཱཏི “ཏ ཏཏྟཱ”ཏི (༣-༧༨) ཏཏྟཱཏ, ཨཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏི སུཏྟཱཏཏྟཱཏ
སམཏྟཱ ཨཔིཏིཏཏྟཱ ཨཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ ཨཏྟཱཏཏྟཱ།

༡༣. ཀཏྟཱ

སྟྭཱདིཔིཏྟཱཏྟཱཏི ཀཱཏྟཱཔིཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏ པིཏྟཱ ཨིཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ སྟྭཱདིཔིཏྟཱཏྟཱཏི ཏཏྟཱ སྟྭཱདིཔིཏྟཱཏྟཱ, ཨསྟྭཱདིཔིཏྟཱཏྟཱཏི པརིཡུདཱསོ-ནཏྟཱཀཏི ཏྟཱཏྟཱ ཨཱཏ ‘ནཏྟཱ’ཏྟཱཏི,
ཨནཏྟཱཀཾ ཏཔེཔཱ... ཡཏྟཱཏཏྟཱཏཾ སམཏྟཱ ཀཏྟཱཏཏྟཱ སམཏྟཱཏཏྟཱ ཀཱིཔཱསཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ པཏྟཱཏཏྟཱཏཏྟཱ, པཏཏཏྟཱ ‘ནཡིཏམེཔ’མིཏྟཱཏྟཱ། “ཨཏུཏྟཱ”ཏི (༢-༡༠)

ཕིཎྜཱཡམནུནྟ ཡོགཱ ཏུབྷྱཾ ཕིཎྜནསྱཱམཏྲཱཡཾ ཨཱཀཱཤྲི ཧོཏི, ཨཀྵྨཱ ནིཤྩསམྤསི ཏུབྷྱཾ ཕིཎྜནམནཏྲཱཀྵི བྲཱཧྨོ, ནིགམཡཏི ཏསྨཱཨིཥྚཱཏྲིནྟ, "ཀུ པཱཔཏྲེ"ཏི པརེསཾ གཏཔཱཞྩ, ཨིཔྨཱསུཔརིཔི "ཏུནིཀྵཡཾ"ཏྲཱདི ཕེདིཏབྦཾ།

༡༤. ཏྲཱྀཀྲི

ཏྲཱྀསཏྲཱྀཏི ཨིཏྲ ཏྲཱྀཏི ཨིམིནྟ ཏྲཱྀཔྤཞྩཡཏྲཾ པཏྟམསཏི, ཏྲཱྀཔྤཞྩཡཏྲ སཏྲཱྀཏི ཨཏྲོ།

༡༥. ཀླྀཤ

པླཱྀཏིསྨཱམོཏི པླཱྀཏིཡཾ སམྤཱམོ པླཱྀཏིཔུབྦིཀཱ པཞྩཱུབྦནྟསཏ ནྟནྟིཔིསཡཾ ཏུརིཏཾ, ཨལཾབྲཱུཏྲཱ པརིཡཏྟཾ སམྤུཊྛཾ བྲཱུཏྲཱ།

༡༦. ཨཀྵཱུ

པུརོབྷཱུཡ ཨགྒཏོབྷཱུཡ། ཏིརོབྷཱུཡ ཨནྟརདྷཱཡིབྷཱུཡ། ཨནཏྠཱབྷཱུཏྭེཏི ཨིམསྨཱ ཨཏྠོ 'ཨུཔརིཡཱཏྲཱནཏོ ཨཀྵྨཏྟ'ཏི, ཨཱཏྲཱཏྟཾ པཏིབྷཱཔཏྟཾ, ཨིཊྛཱཊྛཱཏི པཱཊིཉེཡཱཏཡོ ཨིཊྛཱཊྛི, ཨུརསི ཀཏྭཱ པཱཊིཀྟྭཱ པཱཊིཾ ཨུརསི ཀཏྭཱ།

༡༧. ཥྚཱི

ཨནེཀཱཀྵཏཛྷཱ པཡོཛནཾ ཕཏྲུསུཔསཀྐཏི 'ཨིཏྲི'ཏྭཱཏི, ཕིཕཊྛིཏིཀཱསཏྲུསྟཱམཏྠཏྲི ཕིཕཊྛིཏཾ ཨིཀཱསཏྲཱཡ སྟཱམཏྠཱཾ, ཨིཔྤཾ མཏྠཏི "ཡཏི'སྟཱཏི སྟཱཏིནེ'ཏི ཕཏྲུམིཊྛིཏིཀཱསཏྲུསྟཱམཏྠཱ པརིཀྐཧོ ན སིཡཱ ཏཏྲ ཨིཏྲནཏྲཱཀ (མནེཀ)ཀྐཏཀཾ སིཡཱ ཏིནེཏྲནེ ཀཀྐཏཀསྟཱམཏྲཱཡཱཡིཔ 'སྟཱཏིསྟཱཏིནེ'ཏི ཕཏྲུམིཊྛིཏིཀཱསཏྲུ སྟཱམཏྠུསྟྲིཀྐཏིཏཏྠི ཕིཊྛཱཡཏི"ཏི ཏིནེཊྛིཏིཏྲ ཨིདཾ ཏསྨིཏི "ཏིཏ ཡཐཱཔུཊྛིཏ པུབྦེ པུཊྟེ སབྦོཔི སམྤཏྟོ པུབྦཔཏྟཾ ཏིཊྛཾཡེཔ སྟཱཏཀྟཾ ཧོཏི"ཏི།

ཡཊྛེཕི གཏཾ 'ཏཏྲུཊྛཱཏོ'ཏི ཝཏྲུལྷཊྛིཀཱརེཏ ཕིསེསཏ སམྤསགཏྲཱཀཱརགཱསམྤསེཏ ཡཱ སིདྡྷཱཏི, ཨཡཾ ཨཀྵཱཔདཏྲསམྤསོ། ཙཏྲི ཝཏྲུཏྟམིཏྲཏྲ ཏཏྲཏྲཱཏེཀཀྐཏཀཾ, ཏིཏ 'ཧོཏུ ཕོཏུ པིཏྲ པུཏྟཱ'ཏི ཧོཏི ཨུཏྟརཔཏེ (ཡོཏི) སམྤཏྟེ པརཧོ པུབྦཔཏྲཱ "པུཏྟེ"ཏི (༣-༧༥) སུཏྟེཏྲཏྟེཏ, ཨཀྵྨཱ ཏིཊྛཾཏིཊྛཾ སམྤསི སབྦཏྲ ཨུཏྟརཔཏསམྤཕེཏ "ཕིཏྲཱཡོནིསམྤཏྠཏམྦ ཏཏ ཙཏྲི"ཏི (༣-༧༨) "པུཏྟེ"ཏི ཙ སུཏྟཏྱོཏྲཏྟེཏ'ཧོཏྟ ཕོཏྟ པིཏྟ པུཏྟཱ'ཏི ཨཱཔཊྛེཡྻཱ། ཨནེཀཏི པཙམཏྟཏྟ སྟཱཏིཊྛིཏམིཔྤཏུཔཏྟཏི, ཏིཏེཔྤཏེཀཾ སྟཱཏཀྟམིཊྛེཔ པུཊྟཾ། ཨཏྠཱཀྵྟཏྲིཏི པུཏྟེ-ཀྵྟྲ ཨཱཀཱསཏྲིཏི ཨཔཏྲ པཏྟེཊྛེཔ གཏྲ པུཏྟཏྟསཏྟིཡཱ ཏ- 'སྟཱཏཀཏྟེ'ཊྛཱཏི, ཏསྨིཔྤཏི སྟཱམཏྲིཡཝཏྟེཏ སྟཱཏཀ པཏྟེཔ སམྤཏྟོ ཕིཀྵྟཱཡཏྲིཏི སམྤཏྟཾ།

ཏསྨ གཱཏྲ ཏཀྐཏྲ ཏསྨིཊྛཏིཏྲཀྵྟཔཏྲྟི ཏིཏྟིསྟིཡཏི, ཏསྨ ཨཀྵྟཔཏྲཏྲ ཡེ གཏྲ ཡཱཏི ཕིསེསཏྲཏི, ཏིསཾ སཾཕིཀྵྟཾ གཏཀཾ ཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཾ, ཨཔཱཔ སོ གཏོ ཡསྨ སོ ཏཀྐཏོ, ཏཀྐཏསྨ ཏཀྐཏཡཏྲསྟཀྵྟཔཏྲཏྲསཾཕིཀྵྟཾ, ན གཏཔིརཏིཏསྨ(ཏི) ཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཾ, ཨིཏྲ པཏ 'ཨཀྵྟཔཏྲི ཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཾ པཏྲི'ཏི པརིཏྲསྟིཡཏི, ཏཏྲཡམཏྲྟ "ཨཀྵྟཔཏྲི སམྤསེ-ཀྵྟཔཏྲྟ ཕིསེསཏེཏ སཏ ཕིཀྵྟཡཏི ཏཔིསེསཏརཏིཧོ"ཏི, གྱཐ ཨཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཀསྟཔི ཏསྨེ ཏཔིསཏྲེ, ཡཏྲཔཡཔེཏ ཕིཀྐཧོ སམྤཏྲཡོ སམྤསཏྲྟ ཏཏྲིཔ ཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཾ རྟཔཏི, ཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཀཧོ ཨཀྵྟཾ ཨཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཾ, ཏསྨཾ, ཡཏྲཔཡཔོཡེཔ སམྤསཏྲྟ ཏཏྲཏཀྐཏསཾཕིཀྵྟཾ།

ཨིཏྲ པཏ ཝཏྲཏྲཏསཏྟེ པུརིསསྨ ཨུཔཡཱཀཀྐཏྟཔེཏ གཏཏྟཱ། ཨཏྲིམཧོཏི པཱཊིཏྲིཡཱཏཾ ཨཏྲིམཧོ ཏསཏྟཾ སམྤིཔི ཨཱསཏྟ ཏསཏྟམིཊྛཏིཡཱཀྐཱ།

པརིམཱཀམིཔསཏྲིཡཏྟི པརིམཱཀཡཀཱཀམིཔ སཏྲིཡཾ, ཏསྨ པརིམཱཀཡཀཱཀཾ སཏྲིཡཏྟཱ།

སཏྲྀནཏྟུཔཏྟི སཏྲྀནསཱུཔིཾ།

པརིམྲྀཊེནཱདི པཉྩསཏྲྀཡ པརིཀྵྀཊྛཱིམྲྀཊེན སཏྲྀཡསཏྲྀདིན པརིམྲྀཊེན།

སཏྲྀནཕུཏྲྀདི དིན ཨནདིཥཏྲིཡམྲྀནདཔྲཱིརཱིཀྵྀདཀ སཏྲྀནཏྟུཔ སཏྲྀདི སཏྲྀནེ ཕུཏྲི ཡསྨཱ སྨཱ སཏྲྀནཕུཏྲི-པཉྩསཏྲྀ།

དེཝཏཱཏེནེམིནྟཱ ཨིམཾ དྭཱིཔེདི "ཡསྨཱ པཉྩ པརིམྲྀཊམེསཏྲི པཉྩཀཱདི ཨེཏྲ པརིམྲྀཊཏྟུཔོ-ཕཡཕཏྲེདསམུདྲཡསཏྲཱཔོ པཀཱདིཡཊྲོ སམུདྲཡེནོ སཀཱུནྟ པཊྩཡཊྲོ, ཏཝྲ དིདསྨྲྀདི ཨེཏྲཱཔི"དི, ཀཕྲཊྩཡོ པཀཱདིཕྲཊྩཡཏྲཏྲེདསམྲྀཕེན།

ཀཱཙཱ པནྲྀདི ཨིམིནྲྀ པྲྀཊཱིནཱིཡེ དྷཱིདི།

པཀཱདིཕྲཊྩཡཏྲཏྲེདསམྲྀཕྲྀདི ཨིམིནྲྀ པརེཥཾ པཀཱདིཕྲཊྩཡཏྲྀཾ ཏྲེདྲཱིཡཱཕ ཨིཥྐཱིདྲྀ སཀྲྀཡཾ སཀཱཏྲི ཀཕྲཊྩཡཱཕ ཕེཏྲཱིཾ དྷཱིདི།

སྭཱུཏྲཏྟྲྀདི ཨིམིནྲྀ ཕཱུསཏྲཱ པདཏྟཾ དྷཱིདི།

དདྡིཔཱིདི དཱ ཕཱུཨིདི ཨཀྲྀཔདཱ ཨཏྲིཔི, དདྲྀ ཅེཏྲ ཕིཀཱཕྲྀཏྲ ཕཱ སིཡཱ དདྲྀ པན དེཏྟཾ གཏྲྀཊེ ན དིཏྟཾ, དིསཏྟུ གཏྲྀཊེ ན དེཏྟཾ, སཾསཡོ ཕཱ, དདྲྀ ཏུ སཾསཡཱསྲོཏྲྀཡཱ ཡཀྵྲྀནཏྟུཔཏྲྀ དེཕཱྲྀདི ཕུཏྲི དཡོ, དཡོཕྲྀདི ཕུཏྲི དེ ཨཔེཀྲྀཡཏྟྲྀདི བྲྀཏྲྀཕིསཡཱ པཉྩ ཨཏྲྀ སམྲྀསྲྀཏྲཱིཏྲྀཡོ ཏེཏྟི།

ཏྲྀམཏྲཱིཏྲྀདི ཏཱུསྲཱིནྲྀམཏྲེན, ཨཏྲྀམཊོ པྲྀཊེནེཡྲྀནཾ, ཕིཀཱཕྲྀཏྲོ སུཏྲཏྲྀརེན ཕིཏྲྀསྲཱ སཏྲྀནྲྀམསཀྲྀཕིཏྲྀནེན།

ཨཕཡཕཏྲཏྲཱིསྲཱིཏྲྀདི ཨཕཡཕཕསཏྲྀདིན སཏྲྀཕེན།

ནཏུ ཙ སམྲྀནྲྀཏྲཱཀཏྲྀཏྲཾ ཝཏུཏྲྀཏྲྀདི ཕུཊྲྀ པྲྀཊེནེཡེདི 'པཉྩདི ཏྲུཊམསྲྀདི ཏྲཏྲཱཀཏྲྀཏྲཾ ན སིཡཱ'དི, ཏཝྲ པཙམཏྲྀཾ ཕཏྲྀཏྲ སཏྲཱཕིཏྲྀཏྲྀཏྲེསུ ཨིཏྲྀ 'ཕུཏྲྀ དེཕེཀཏྲོཏྲུཊ ཕུཏྲྀདེཕེདི ན སིཡཱ'དི ཏསྨཱ ཀཐམཏ ཏྲཏྲཱཀཏྲྀཏྲཾ པཙམཏྲྀ སམྲྀསོ ཕཏྲྀཡདིཏྲྀསཏྲྀཡཱཏ-'ཏྲཏྲཱཀཏྲྀཏྲསྶ'ཏྲྀདི, ཏྲཏྲཱཀཏྲྀཏྲསྶ ཡཏྲྀཏྲཾ སམྲྀསསཏྲྀཕཏྲོ པཉྩདི ཏྲུཊམསྲྀཏྲོ ཝཏུཡཏྲཱཀཏྲ ཨནཏྲྀཏྲཏྲོ ཕཱ ན ཏྲཕིསྲྀདི, དཏོཡིཕ ཙ པཉྩ ཏྲུཊ ཕཏྲོ-སྲྀདི སམྲྀནྲྀཏྲཱཀཏྲྀཏྲསྶ ཀྲྀཏི ན ཏྲཕིསྲྀདི, ཏཝྲ པཙམཏྲྀཔི ཀྲྀཏི ན ཏྲཕིསྲྀདི ཕུཏྲྀ དེཕེ ཀཏོ'དི། ཏུལྱཡོགོ ཀམྲྀམྲྀནེདི ཨཏྲྀ།

ཨཏྲྀཏྲྀཏྲྀདི ཏུལྱཡོགོ-ཏྲྀཏྲ སཡོམཀོཏྲྀཏྲྀསུ ཙ, ཕིཏྲྀམྲྀནེ ཡོམྲྀཏྲྀ, ཕིཏྲྀམྲྀན པཏྲྀ ཨསྲྀདི ཕིཏྲྀཀོ། ཝུཔསཏྲྀཏྲོ "སྭཱུཏྲཏྲཱཀཱུརེ-ཏྲིཕིཏྲྀཏྲིནསུཔསཏྲྀན"ཏྲི (༢-༢-༢༩-ཕཱ) སཏྲྀཕཏྲོ ཨིཕ ནེཕཏྲྀ ན སུཏྲྀཏྲྀརཏྲོ, གཏྲྀཏྲྀཔི དི པཡོགེ ཨནཕཏྲྀཾ སིཡཱ པིཏྲྀཔསནེ ཕིཡ, གཏྲྀཏྲྀརདི ཏྲྀཏྲྀཊེ ཝཏྲྀ ཡཱནཡ, ཨདཾ པཙྩཏྲྀདི ནཱཕཏྲཱམིཔཾ པཡོགོ, གཏྲཱཙཱ པན ཕཙནསིལིཏྲྀདེཕཡོཧནེ སདི ཏེདིཕ།

གཏྲྀཏྲྀ སམྲྀཕོདི ཀཱལྲྀ གཏྲྀཏྲྀ སམྲྀཕོ། ཏྲཱུསཏྲྀཏྲྀདི གཏྲྀཏྲཱུསཏྲྀ ཏྲཱུསཏྲྀཏྲྀ། ཨོཏྲཱུསཏྲྀཕ སུཁཕུཏྲྀཏྲྀཏེན གཏྲྀསྲྀཏྲྀཏྲཏྲ ཏུདིཡཏྲྀ སུཁསཏྲྀསྲྀཕཡོཀཱམྲྀཏ, ཏསྲྀ ཨོཏྲྀཏྲཕ སུཁམཏྲྀདི ཕིཏྲཱཡུཏ ཨོཏྲཱུསུཁདི སམྲྀསོ, ན ཙ པྲྀཊེ པྲྀཏྲྀཏྲྀསྲྀ སུཁཾ, སུཁེནེཕ ཙ པྲྀཊེསུཁསྲྀ སདེསཏྲྀ པསིཏྲྀཏྲྀ སཱུམཏྲིཡཱ ཨོཏྲྀཏྲྀསུཁམིཕ སུཁམཏྲྀཏྲྀཏྲཕ དིཏྲྀདི, ཝུཔཏྲྀཏྲྀཏྲྀཏྲྀཏྲྀ, ཕིསཡདཏྲྀཏྲྀདི ཨིམིནྲྀ'གཏྲྀཏྲྀ ཀཱལྲྀ ཡསྲྀ'ཏུཏྲྀཀཱམིཕ ཕཱཀཱཏྲྀ དྷཱིདི། སམུདྲཡེ ཕིཀཱརེཏྲྀདི སམུདྲཡསཏྲྀཏྲྀ ཕིཀཱརསཏྲྀཏྲྀ ཙ། ཏྲིསམྲྀསཏྲྀདི ཏསྲྀ ཀཏྲྀཡཱ སམྲྀསསྲྀ, དདྷྲྀཏྲྀཡེནཏྲྀ སཏྲྀཏ ཕིཀཱཏྲཏྲྀཡཱཾ, ཀེསྲྀཾ སཏྲྀཏྲོ ཨིཏྲྀདི པརེསཾ ཕཱཀཱྲྀ། ཏྲཱུཏྲོ ཏྲཱཾ ཏྲཱུཏྲཱུ, ཝུཏྲྀཏྲཔདཾ པདིཏསཏྲྀདི, ཏསྲྀ པཡོགཱདི

པདིཏསཏྲྀ པཡོཀཱ།

“ནཀླུབྲུནྡ”ཧྣེ (༢-༢-༢༨) ཕླྀཧྀགཾ, ཨིཧནླཧ-‘ཧ ཀླྀཧྣ བཀླ’ཨིཧྣྀད། ཕླཧེནིཡླ ཧུ ཨཕིརྫུམླནསཧྡེ ནཀླམླསོ, པདཀྣརེ ནླཎྰ བཏུབྲླིཧི ཕོྀཧྣརཔདལེཔོ, ཨཕིརྫུམླནླ ཕུཧླཎྰ ཨཕུཧྣེཕིརྫུམླནཕུཧྣེཧི སླཧྣེཧྣེ, ཨིཧྣཧི ཕླཧེནིཡེཧི... དགྲིཧཕུབླ སཧླནཾ ནླནབྲླཧླ བྲཧྣེགཱརཧཧླ, ཕཙནེཕླིཧི སུཧྣེ ཕིརྫུམླནེཔི, ཨཡ མཀླཔདབྲཧསམླསོ པརེཧི བཏུབྲླིཧླིཧི ཕུཀྵཧི ཧཕླཧི བདཕོ ཕིདཡོ ཡཎྰ སོ བཏུབྲླིཧི, ཡཕླ བཏུབྲླིཧླིཧི ཨཀླཔདབྲཕཧླནོ ཧཕླ ཨཡསྲི།

༡༨. ཙཧྲི

སམུཧླིཧི པིཧླིགཱརཧཾ, གོ སོཧི ཨླཧ- ‘སླཧྣནམེགཱ’མིཧླྀད། ཨེགཾ སླཧྣནཾ ཨེགཾ གིརིཡཾ ཕླ པཏེཀྵ ཧླཡམླནཧླཧི སཕླཀྵོ, གིསཧྣེ ཨླཧ- ‘གིརིཡླསླཧྣནླན’ཧྣེ, གིནླཧི ཨླཧ- ‘ཨཧྣཧྣུཔཧྣེདིནླ”ཧི། ཧཕླ དེཕདཧྣེ ཧྲུཏླཧི ཧིབྲཧི པཙཧིཧླཧི སླཧྣནསྤཏེཀྵ གིརིཡླནཾ ཨཧྣཧྣུཔཧྣེདེན ཧླཡམླནཧླ ཕེདིཧབླ, ཧྲུཕེ ཙ ཁདིརེ ཙ པཡླསེ ཙ ཆེནླཧི གིརིཡསྤཏེཀྵ ཨཧྣཧྣུཔཧྣེདེན སླཧྣནླནཾ ཧླཡམླནཧླ ཕེདིཧབླ།

སོཧི སམུཀྵཡོ ཧླཕཧླིཧི སསོ, གིསཧྣེ ཨླཧ- ‘ཧུཀླ བཡླན’མིཧྣྀད།

ཧུཀླབཡླནཧྣེ ཨིམིནླ ཕིསུཾ པཧླནབླཕེན གིརིཡླབྲིསཕླཧྣ ཨཀླམཀླནཔེཀླཧམླཧ།

ཨནིཡཧཀླམཡོགཔཧྲླནཧྣེ གམོ ཙ ཡོགཔཧྲུ, ཨནིཡཧཾ གམཡོགཔཧྲཱ ཡེསཾ སཧླནཾ ཧེསཾ, ཡཕེཧླདིནླ ཧབྲོཧླཧརཧཾ དསྐེཧི, ཨིབླཡམཧྣེཕླཡོ “ཨིབླ གཕླདིནཾ ཕིསུཾ པཧླནབླཕེནླནཡནགིརིཡླབྲིསཕླཧྣ ཧུཀླབཡཧླ གཕླདིནཾ ཕུཧྣཀླམེནེཕ ནཡནླབླཕླ ཨནིཡཧཀླམཧླ གཕླདིནཾ ཡུགཔདི ནཡནླབླཕླ ཨནིཡཧ ཡོགཔཧྲླ ཙ ཧོཧི, ཧཕླ ཨཀླཾ ཧླདིསསྲི”ཧི། ཨནུ པཀླ པཧླནླནུརཧྣེན (ཙཡནཾ) ཨནླཙཡོ, ཧཾ བྲཧླཡཧི ‘ཡཧྲི’ཧྣྀདི, ཧདནུརཧྣེནླཧི ཧདནུགཱཧེན, ཕུཧླཧརཧི ‘ཡཕེ’ཧྣྀདི, ཧྣེཀླགམནམེབྲ པཧླནམཧྣརཀླཧླ , ནེཧརཾ བཧེརཀླཧླ, ཧཾ གཱརཧེ ཡདི གཱཕོཔི པཤྣཧི ཧཕླནཡཧི, ཨིབྲ ཧུ གོསླནཡཾ ཧྣེཀླཏནམཔེཀླཧི, ནེཧརམིཧརཥྰ... ཕིནླཔི ཧེན ཧདནུབླནཧོ། ཨིཧརཥྰ ཨིཧརེན ཡོ གོ ཨིཧརེཧརཡོགོ, སོ ཙ ཨིཧླདིསོཧི ཨླཧ- ‘ཨཀླམཀླེ’ཧྣྀད།

ཨཕཡཕཕླཧྣོ ཧྣཧི སླབླཕིགཱཧྣེཧྣནསླམབྲིཡེནླཕུཕབྲཧྣོ ཙ, ཕུཧྣེཕཡེན སླརིཕུཧྣསཧྡེ མོགླཕླནཧྦེ ཧོཧི མོགླཕླནསཧྡེ སླརིཕུཧྣབྲེཕླིཧི ཨཀླམཀླབྲ པཧྣནཧོ ཡུགཔཧྣེགཱརཧཕཙནེ སཧི ཙཧྲ སམླསོཧི སོ_ཡམཧྣེགཱརཧ སམུཧླཡོ ཨུབླཡཔདླནུགཧཨུབླཡབྲཕསེན ཙཧུབྲིཧྣེཔི ཡུགཔདི བྲཧྣེཡླ གཡཧསླནོ གཧླཏེ ཨུབླཧླཕཡཕཧྣེོ ཧིནེཕ སླབླཕིགཱཧྣེཧྣནསླམབྲིཡེནེཧྣེཕམཕཡཕཕླཧྣོ ཙ, ནནུ ཙ ཛནནམརཧླནིཧི ཕིརཧླནཾ གཐམེགེནླཧྣེཧྣནཧྣེ ཕུཀྵཧི- སབྲེཔི སཧྡེ པཡུརྫུམླནོ (ཨིཧཧྣེ) ཧརེནླཕཧླརཧཾ ཕཧྣཧི, ཧེན ཨེགེགོ སཧྡེ ཨེགེགཱསླཧྣཎྰ ཕླཙགོ, ཧཕླཔི ཡཕླ སླརིཕུཧྣམོགླཕླནླཧི ཨིབྲ བཏུཕཙནསླཀླཕླནུཔཔཧྣེཡླ ཡུགཔཧྣེགཱརཧཕཙནཧླ ཧོཧྣེ, ཧཕླཧླཔི བཏུཕཙནསླཀླཕླནུཔཔཧྣེཡཀླཧེན སླམབྲིཡེན ཨེགེནླཕུབྲིཧྣནཾ ཧོཧི། ཨིཧི ཧེཧུསྲི, ཡཧོ ཨིཕམཕཡཕཕླཧྣོ ཧཧོཧི ཨཧྲོ།

བཏུཧླཧི གིཀླཔི ཕླཀྲི ནེསཾ [ཕླཀྲིནེཕེསཾ (པོཧྲུགི)] ཕིསུཾ བཏུབྲཧླ, ན ཧི སླརིཕུཧྣམླནཕླཧི ཕུཧྣེ མོགླཕླནཎླཔི སམུཀྵཡོ ཧྲཕཧི, ཧཕླཔི ཡཧོ ཕུཧྣེཕིསཡེ སཧྦྲུཧླནམེཕེསཾ ཕིསུཾ བཏུབྲཧླ, ཧཧོ ཧཕླ ཕཙནླཡཎྰ ཨབྲཎྰ སཧྣྲེཧེན བཏུཧཾ། སམླཧརཧཾ པིཧླིགཱརཧཕསེན སཾཧརཧཾ སམླཧླརོ, སོ ཙེཕཾ ཕེདིཧབྲེཧི དསྐེཧུམླཧ ‘ཨཀླམཀླེ’ཧྣྀད།

ཨིབྲ ཙ གིཀླཔི ཨིཧཧྣེཧརཡོགཱཎྰ སམླཧླརཥྰ ཙ ཧྲཕཧྣུཔཧླ ཨདབྲཧྣུཔཧླ, ཧཕླཕླིཧཧྣེཧརཡོགི ཧུ ཡཕླ གྲུཧཕཙ ནླནཾ སུཀྲཾ ཕཧྲཾ སུཀྲོ གཱཕྲཡོ སུཀྲླ གཱཕླིཧི ནེཎྰཡཧྣེདཧོ ཡིཧྣཕཙནསིཧྣི, ཧཕླ ཧཧྣཎྰནམཧྣེཧྣནཧོ ནེཎྰཡཧོ ཡིཧྣཕཙན སིཧྣི ཕེདིཧབླ, སཾཧཧིཕླཧྣནཧླཙེགཕཙནཧྣེ ཡཧླ བཏུཧྣཾ སམུཧླཡོ ཧིརེཧེཧླཕཡཕཧྣེོ སཾཀླཧོ པཀླམླིཡཧི, ཧཧླ སམླཧླརེཧྣེཕ སཾཧཧིཕླཧྣནཧླ ཨེགཕཙནཾ ཧོཧླིཧི ཨཧྲོ། ཧདནུབླནཧོཧི ཧཎྰ གཱརཧོ། བྲཧིགཱརོ མིཎྰཧླ, བྲཧིགཱརཾ དསྐེཧི ཕླཧེཧྣྀདིནླ, པཀྵེགཾ པརིསམཧྣེཡཾ ཕླཀྲུབཏུཧྣཾ དསྐེཧི ‘ཧཕླ ཧིཧྣྀད།

ཙཀྵུཥྚ སོཌྷཱ, མུཁཥྚ ནཱསིཀཱ ཙ, དནྟ ཙ གྲཱིཝཱ ཙ, ཀཎྛ ཙ མཾསཥྚ ལོཧིཏཥྚ, ནཱམཥྚ ཎཱུཔཥྚ, ཛཱནུ ཙ མཱརཊཥྚཱདི ཤིཁཱཡཱཏ སམཱསོ, “སམཱཧཱརེ ནཔུཾསཀ”ནྟི (༣-༢༠) སཱུཏྲེཎ ནཔུཾསཀལིངྒཾ, སྟྲཱིལིངྒེ མུཁ ནཱསིཀཱཏྱཱདིཥུ “སྟྲཱིཡཱཾ ཥཥྛཱི”ཏི (༣-༢༣) ཥཥྛཱི། ཨལམྦཱུཥ གོམུཁཾ ཊེཊིམོ ཀྲེཌིཔིསིཥུ, ཨཱཏྨཱམྦརཾ ཕཊཔོ, མུཪཛ མུདངྒོ, མདྡཕ མུདངྒཱ། མདྡཕཕྲནཾ ཕཊཕཕྲནཾཥྚ སིཧྤཾམཱ མདྡཕིགོ ཕྲཊཕིགོ, སཱམཾ གཾསཏཱཡཾ, ཏཱཡཾ དཎྜཏཱཡཾ, ཨཡསཏྲ ཙ ཨཱཏྨཱམྦར ཙ, མུཪཛ ཙ, གོམུཁོ ཙ, སཏྭྲ ཙ ཊེཊིམོ ཙ, མདྡཕིགོ ཙ, ཕྲཊཕིགོ ཙ, གྲཱིཏཥྚ ཕྲཱིཏཥྚ, སཱམཥྚ ཏཱཡཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ། ཡུགཱཥ ཏིཏྲ ཡོགྱ གོཊྷ, ཏིསམིཏཾ ཡོགྱཾ གསིགཱཥྚཾ, ཏམཱ ཨཏྣཱ། ཏེནཏ- ‘གསིཏྲཊྚཱན’ནྟི, ཕྲཡོགསཀོ, ཕྲཙཏཾ པཏོཏ, ཡུགོ ཙ ནཏྲཡཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ། པིཏྲཱམཱཡུཏྲཤིསིསོ, ཨསི ཙ སཏྲེ ཙ ཏོམརཥྚ པིཏྲཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ། ཙཏྲཾ སརཕྲཱརཊཔཡགཾ, གཡཱཔོ ཏུཊིཾ, པཏརཊཥྚ ཨཱཕརཊཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ། ཨཏེ ཙ ནཀུལོ ཙ, ཝཱིཡཱཪ ཙ མཱུསིགོ ཙ, ཀཱཀོ ཙ ཨུལཱུཀོ ཙ, ནཀོ ཙ སུཔརྞཾཏྲཱདི ཤིཁཱཏོ། སཏྲཱུ ཙ པརིམཱཊཥྚ སཏྲཱུཔརིམཱཊཾ, ཏཏྲ པརིམཱཊསཱུཝཾ ཡཐཱཏྲིགྲོ ཙ མཧེཤྭརོ ཙ ཏིགྲམཧེཤྭརཾ། ཨཱཀཱཀཥྚ ཏྲཱཀཱཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ, ཏྲཱཀཱཏིཀཱཏྲིཥུཔི ཨསིཔྲནཡོ།

ཁེཏྲཛྙཀྲ སིཡཱ- ཏཏྲི, ཨཐཡཱ ཁེཏྲགོཔ ཡོ།
སཏཾ ཡཱ པསཏེ ཡེསཾ, གེཏྲེ ཨཱཏྲཀཱཡཱ ཨཔི།།

གཱིཏོ ཙ པཏྲཾ ཙ, ཀུཏྲ ཙ གིཔིལྱིགོ ཙ, ཊཾསོ ཙ མཀསོ ཙ, མགྲིཀཱ ཙ གིཔིལྱིཀཱཏྲཱདི ཤིཁཱཏོ། པཙཏཙཀྲཱཡཱདི ཡོ སཱྀཀཱཏྲིཾ ཏུལྱིསཉྩ། ཨུརཱྀ ཏཀྲ ཏྲཱཕཏྲིཏི ཡོརཱྀགོ, ཨཔྲཾ སིསིསུ། སཱཏཾ སུཏཔཾ པཙཏྲིཏི སཔཱགོ, ཕྲེཏཱ ཏཀྐཱ, རཐཀཱཏཱ ཙམྨཀཱཏཱ། སཱཏྲཱརཊ སམཱཏཱ, ཙརཊསཏྲཱ- ཡཾ ཨེཏྲ གཡཱཏཏྲིཏི སམྦཏྲ, ཡཐཱ སགམཛྙཡཏཱཡ ཙཏྲིཡཏྲེ ཕཏྲཀྲེཏིསྟུཏི ཙརཊཏྲེ, གཏྲེཏྲིཕཱཏྲཏྲཛྙཡཏྲེ སཱཏྲཾསཉྩཱཀཱེ། ཡཐཱ ཨེཏེཏེ ཙརཏེ ཨརིཡསཱཕགོ གཏྲཏེ ཨམཏཾ ཏེསཾ, ཏཏྲཱ ཙརཊཏྲེ སྟྲཱིཡཱཏཡོ པཏྲརས ཏྲཏྲཱ། ཏེཏྲཏ- ‘གཏྲིཏྲིཏྲེ’ཏིཨཱཏི, གཏྲིཏྲིཏྲི པསིཏྲིཕསཏ གཱམྲིཏྲཱམིཏྲཔི ཕྲུཏྲཾ, ཏཏྲོ ཨཱཏྲིསཏྲིཏ ཨཏྲིསྟྲཏཡོ གཡཱཏཏྲི། ཨཏྲིསཏ ཏྲྲཱརཏྲཱཛེཏ གཙྪཏ ཕྲུཏྲཾ པིཏཏྲཏྲིཡཏྲི ཕྲཱཏྲི “ཨཏྲཱྀསྨི”ཏི (༨-༡༢༡) ཀོ, “ལོཔོ”ཏི (༨-༡༢༣) ལོཔོ ཨཏྲིསྟ ཏྲཱརཏྲཱཛྙ གཏྲཱ། གཡཱཔིཏྲ ཕྲུཏྲཾ པིཏཏྲཏྲིཡཏྲི ཕྲཱཏྲི, ཏིཏེཔ ཀོ, གཡཱཔྲ, གཏྲ ཨཱཏྲི ཡེསཾ ཏེ གཏྲཏཡོ, ཏིཏི ཨཛྙཏྲཤིསིསི ཙ པུརིསི ཙ ཨུཔཏྲཏྲཏྲི སམྦཏྲོ།

སྟྲཱིཡཱཏཡོཏིཨཱཏིསཏྲིཏ ཨིཏྲིཡསཾཔཏྲཏཡོ གཡཱཏཏྲི། སྟྲཱིཡཥྚ པཉྩཊཥྚ, སམཔོ ཙ ཤིཔཱཏྲཏྲ ཙ ཤིཏྲཱུ ཙ ཙརཊཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ། ཨེགཏོ ཨཛྙཡཏམིཏིསྟུཏི ཨེགཛྙཡཏྲེ, པགཏྲེ ཕཙཏྲེ ཕྲཕཙཏྲེ སཏྲྲཾ, ཨེགཛྙཡཏྲེ ཙ ཏྲེ ཕྲཕཙཏྲེ ཙ ཏིསཾ, ཏིཏྲོ ཙ ཏིཏྲཱགསོ ཙ མཛྙཻམོ ཙ མཛྙཻམཱགསོ ཙ, ཨེཀུཏྲེར ཙ ཨཀྲུཏྲཏྲཱགསོ ཙ སཾཡུཏྲཏྲཱགསོ ཙ, ཁཏྲགོ ཙ ཤིཏྲཏྲཏྲཱདི ཤིཁཱཏོ།

ཏིསཏྲི ཨིམིཏྲ ལིཏྲཤིསིསྟྲཏྲི ཀཏྲིཡཏྲཾ ཏིཔེཏི, ཨིཏྲི ཙ པུམྲ ཙ, ཏྲཱསི ཙ ཏྲསོ ཙ, ཏོཔརཥྚ པིཏྲཔཱཏོ ཙ སིཏྲཱསཏྲ གིཡཱཏཔཙྪཡོ ཏྲེསཏྲཱཔརིགྲཱར ཙ, ཏིཊཥྚ གཏྲ ཙ སྲཏྲ ཙ པཡཱས ཏྲཏྲི ཤིཁཱཏོ། ཀོགཱ ཏཔྲ, པུཏྲ ཙ པཏྲཏྲཏྲིཨཱཏྲིཏྲ ཤིཁཱཏོ།

པུཏྲཏྲིཀཏྲཱཏྲིཨཱཏིསུ “ཏྲཏྲཏེ ཏྲིཔྲརཱཏྲ”ཏི (༡-༣༣) ཥཥྛཱི། གཱསོ ཙ གུསོ ཙ ཨུསིརཾ ཙ ཝཱིརཊཥྚ, མུཉྫཥྚ པཏྲཛྫཥྚཱདི ཤིཁཱཏོ། ཁཏིར ཙ པཡཱསཏྲཏྲིཨཱཏྲིཏྲ ཙ, གཛ ཙ གཝཛ ཏྲཏྲིཨཱཏྲིཏྲ ཙ, ཏཏྲི ཙ གོཏ ཨསྭི ཙ ཕཡཱཕྲཏྲཏྲི ཙ, ཏཾས ཙ པཡཱཕ ཏྲཏྲིཨཱཏྲིཏྲ ཙ, པགོ ཙ པཡཱཀཏྲཏྲི ཙ། ཏིརཏྲཥྚ སུཕཏྲཏྲ ཙ, མཧི ཙ སཏྲཏྲ ཙ མུཏྲ ཙ ཕྲཡཱཏིཡོ ཙ ཛཏྲཏྲཔཥྚ རཛཏྲཥྚཏི ཙ, སྟཱཔི ཙ ཡཕཱགོཏྲཏྲིཨཱཏྲིཏྲ ཙ, སྟཱགཥྚ སུཕཥྚཏྲིཨཱཏྲིཏྲཏ, གཱསིཡོ ཙ གོསཡཱཏྲཏྲིཨཱཏྲིཏྲ ཙ ཤིཁཱཏོ, ཛཏཔཏཡཱཏིཏྲ ཙ པཏུཕཙཏཏྲ།

ཨེགཱཏྲིསཏིཏྲཏེཏོ ཨེགཥྚ ཏཾ ཏྲིསཏིཏྲཏྲི ཤིསིསཏསཱམཱསོ ཡཱ སིཡཱ, ཨེགཥྚ ཏྲིསཏི ཙ ཨེགཏྲིསཏྲི ཙཏྲཏསམཱསོ ཡཱ, སམཱཧཱརེ ནཔུཾསཀཏྲཏྲ ཏ པཏྲིཏི, “ཏྲཏྲཏྲསཏྲིཡཾ ལིཏྲཾ སོགཏིཏྲཡཏྲ ལིཏྲཏྲི”ཏི ལོགོ ནཔུཾསཀལིཏྲཏྲིཏྲཏཏྲིཏྲཏྲོ ནཔུཾསཀལིཏྲཾ ཏ ཏྲཔིཏྲཏྲིཏྲཏྲིཡོ, སཏྲཏྲཔིཏྲཡཏྲི ཏྲུཔགཏོ ཡཱ སམཱཧཱརེ ནཔུཾསཀལིཏྲཏཏ ཏྲཏྲིཙརཏྲིཏྲི ཏཏྲཏྲི།

པུབྦཔུཡོགོ-ཧྲིམཧེཏི ཨུཔསགྒྒནསཊྛཱགྣཱ སྤྲྀཊྚིཏི པཙྩསྨཱཡ ནེཊྛིཋཱནྣ སམྨཱསེ པུབྦནིཔཱཏོ "ཨུཔསགྒྒཾ པུབྦ"མིཙྩེནེན (༢-༢-༣༡) ཨིཙྩྭཾ ཀཱམསྨཱ པཙྩནཱནྣཔེན པཙྩུམིཋྛཱནྟཱཏི "སྤྲྀཊྛིསྤྲྀཊྛིནེཀཊྛཱ"ཏི (༣-༡) ཨིཙྩྭ སཱུདྡིཏི པཙྩསྨཱནེཊྛིཋཱནྣསྨཱསདྷཱུདེནོ པུབྦམཔབྦཱནཏོ སྤྲྀཊྛིནེཏི ཏཏིཡཱུནེཊྛིཋཱནྣ པཙྩྭཔབྦཱནཏོ "སྤྲྀཊྛིསྤྲྀཊྛིནཱ"ཏི སུཏྟེ པཏིཡཱུཏིཡཱུ པཙྩནཱནྣཔེན པཙྩུམིཋྛཱནྣ།

པརཔུཡོགོ-ཧྲིམཧེཏི ཧེཊྛཱ ཕུཊྛསུཏྟེན པུབྦནིཔཱཏེ པཏྟེ "རཱཛདནྟཱདིསུ པར"ནྟིམིནཱ (༢-༢-༣༠) པརནིཔཱཏོ-ཧྲིམཧོ, ཕཙནིནཱཏི- "བཏྟུལ"ནྟི ཕཙནེན, པུབྦཀཱ ལཡུཏྟནྣ པརཔུཡོགོ-ཧྲིམཧེཏི རཱཛདནྟཱདིཡཱཛཧོ ཨེཝཱ-ཧྲིམཧོ།

ཀཱམསྨཱཙྩནཱཏནྣཏི ཨིམིནཱ པཙྩནཱནྣཔེནཱ-ཀཱམསྨཱ ཕཙྩུམིཋྛཏྟསྨཱཏ། སཪ ཨཱདི ཡསྨཱ ཏཾ སརཱདི, སབྦེ ཙ ཏུཏྠྱེ ཙ ཡེཏྠ ཙ, ཨུདུམྦལཙྩ མུསལོ ཙ, ཏྲྀཎཔཏི ཙ ཏྲྀམོ ཙ ཀེསཔོཙྩཏི ཡེབྦཱཏོ། ཛཾབུསཏྟ ཛཾཡཱུསཏྟསམྨཱནཏྟཱ ཨསཏྟུ-ཛཾཙྩ པཏི ཙ, དཙྩ པཏིཙྩཏི ཡེབྦཱཏོ, ཨཕཏྟཡོ ཙ ཨསྨཱཀཱཙ, ཨགྣི ཙ ཨིཊྛོཙྩཏི ཡེབྦཱཏོ, ཏཾནེཡཱུསེསྨི ཀཱཏེཏི ཨཕཏྟི ཙ ཨསྨཱཀོཙྩཏི ཨེཀཱཏྟེནཔི ཡེབྦཱཏོ ཕཏྟཏི། དྭཏྟསམྨཱསོ- ཡཾ དྭཏྟསདིསཏྟ དྭཏྟོ, དྭེ ཙ དྭེ ཙ པདྭནེ དྭཏྟནེཏི ཏི ཨུབྷཡཏྟཔུཏྟོ- ཡཾ དྭཏྟསཏྟོ།

༢༡. སནྡྷི

ཨཐ "སམྨཏྟརེ ནཔུཾསཀ"ནྟི (༣-༢༠) ཡིཏྠཾམྨཱནེ གཱི "སནྡྷིཏྟི" ཏི ཨིམིནཱ སཏྟཀཱཏརཕཀཱརེནཏི ཨཱུསཏྟིཡ ཙཽདིཏི ‹ནཏུཙཽཙྩདི། ཏབྦཱཏིཙྩདིནཱ "སམྨཏྟརེ ནཔུཾསཀ"ནྟིཔ སིཏཛྫནཾ སམཏྠེཏི། ཡཏྠཱཕུཏྟཙོདནཏྟུཏྠལནེ པཏྟཏྠིཡཱུཡཾ པརིཀཱཔྱེཏྟོ'ཙཏྠི'ཏིཨཱུདིམྨཱཏ།

ནེཏི ཨིམིནཱ ཙཏྠིཏིཨཱུདིནཱ ཀཱཏཔརིཀཱཕུནཱ ན སིཏཛྫཱཏིཏི དསྶེཏི, ཏཐཱ ཏེཏུམྨཱཏ- ‹སམྤཏྟནྣ པུརིསྤྲྀཏྟིནཏྟ›ཏི, སཏིཙོཙྩདིནཱ ‹སམྨཏྟརེ ནཔུཾསཀ›ཏྟེཏྟ ཡིསེསནཏྟཱཏཀེ པཡོཛནཾ ཕཏྟ ‹སནྡྷིཏྟི›ཏི ཨིམསྨཱ ནེརཏྟཀཱཏམེཔ ཝིཏྟིཀཱརེཏི།

པཡོཛནེཏི ཡཱུཏྟཔཔུཡོཛནེ།
སམྤཏྟིཡཏྟིཏི ཡིསེསནཏྟཱཏཾ སམྤཏྟིཡཏི།
ཨིཙྩྭཏི ཨིཏསྨིཾ ‹སནྡྷིཏྟི›སུཏྟེ།
ཏཀྐེཏི ཨིམིནཱ ཡཏྠཱཕུཏྟཾ ཙོདནཾ ནེཔཏྟེཏི།།

‹སནྡྷིཏྟི›ཏི སུཏྟནྣ སཱུཏྟཀཏྟམྨཱཏ- ‹ཙཏྟསམྨཱསནཏྟར›མིཙྩདིནཱ། ཨེཀཏྟཝྤཔདེསོ ཀཱཏྟཝྤཏི "སནྡྷིཡུཏྟཝྤ དིགུ"ཏི (༢-༡-༥༢) སནྡྷིཡུཏྟནྣ སམྨཱསནྣ དིགུསཛྫཾ ཡིཏྟཱཡ ཏདཏྟནྣ "དིགུརེཀཕཙན"ཏྟིམིནཱ (༢-༨-༡) ཨེཀཏྟཝྤཔདེསོ པརེཏི ཡིཡ ཀཱཏཝྭཱ།

སམྨཏརཾ སམྨཏྟརོཏི ཨིམིནཱ ཏྲྀཕཱཕསྨཱསོ-ཡཾ སམྨཏྟརསདྡོ། ཡདི སམྨཏཏྲྀཡཏྟིཏི སམྨཏྟརོཏི ཀཱམསྨཱསོ སིཡཱུ, ཏཏྟ པཙྩ ཀུམྨརིཡོ སམྨཏཏྟིཏི ཡཱུཀཱསྨཱཏྟི ཡུཏྟེ སིཡཱུ པཙྩཀུམྨཱརིཏྟི སཀཱཔདཱུཔཏྟནཏྟ བཏྟཕཙནཾ སིཡཱུ "ཏྲྀཔསྨཱཏྟསྨཱཔཏྟནསྨཱ"ཏི (༣-༢༩) ཨཔཏྟནཱརསྨཱཏྟཙྩ ན སིཡཱུ… སམྨཏཏྟནམིཔ ཀུམྨཱཏྟིཾ པཏྟནཏྟ, ཏསྨཱ པཙྩ ཀཱཡོ ས སྨཱཏཏྟཏིཏསྨིཾ ཡཱུཏྟེ སམྨཱསོཔ ནབྦི ཀཱམསྨཱཏྟནསྨཱཏུཔཀཱམཧོ། པཙྩནྣཾ ཀཱཏྟཾ སམྨཏྟརཾ, ཙཏུནྣཾ པཏྟཾ སམྨཏྟརཏི ཡཱུཏྟེ པན ཨཔྦི, སམྨཏྟརསྨིཀཏྟ ཏུ སཏི ཡུཏྟཾ ཕཏྟནྟི ཨིཙྩྭ ཡིཡ སཱུཏྟཡིཀམཀཕཙྩཾ སིཏྟམཡེཏི ཡིཏྠཡེཏི།

༢༢. ཀྭཙི

ཀྲྀཙ྄ིསྡྷྣ ཕཡོགཇིཡམནྡྲྀ "ཕར་ ཀྲཱིཊྲཱི"ཏི (༡-༢༧) ཨེབྲ ལྷྕྲནཡེན ལྷེདིཏྲྭ། ཨཕྲེསེསེན ཨུདྣཏརྐཊེཔྣིཏི ཕརེསཾ ཕྲེཡ "ཙྪཡླ"ཏི (༢-༢-༧༣) སུྕྲཡེཏྣ ཕྲེཀཕྲེན '(ཀྲཱུཊྲཙྪྱ) ཀྲཱུཊྲཙྪཡླཏི ཙ "བླཏུལྷེ"ཏི (ཙཾ, ༢-༢-༧༨) སུྕྲཡེཏྣ ནིརྐྵཾ 'ཨུརྐྵཙྪཡཾ སལབྲཙྪཡ'ཏྲེ ཙ ནོདྣཏརིཏྣ སླམཚྩེན 'སལབྲཙྪཡཾ སཀཱུཏྲཙྪཡ'ཏྲེ ཨུདྣཏརཀཊེ དྣསྒེཏིཔི། ཨཛྷྣཏྲྣཏི བཏུལབྲྣཕརྟ ཨཛྷྣབྲ། ཕྲེཁྲཏསམཏྲསླཏི ཕྲེཁྲཏསླམཛྷྣསླ, ཡབྷྣསསླྷཕཏྲེ ཕྣསླཏྣས ཙྪཡླཨེཙྪདིཏྣ སསླྷཕླནཏིཀཱམེན, སཏྣཏི སཏྲཏ ཕཏྣཡ།

༢༣. སྣྡྲྀ

ནཏུཙེཙྪདིཏྣ ལྷཏྲཾ ཙེདཾ ནེསེཏྲེཏི 'ཏཏྲེ'ཏི། ཏཏྲ ཀཱུརཙསླཏ- 'ཁྲསཛྷྣཏྣ'ཏྣདི། ཨཏྲོནཏྲེ ཁྲཀྱོཀཱུརཕཏྲེཏྣཏཾ, ནཏུ ཨེཏྲི ཡསླཀཱུར ཁྲོ, ཏབྷྣསཏི ནཕྲུསཀ སོ (ན སེཡླཏི) ཕརེཀཕྲེཏི 'ནཕྲུསཀཏྣ ཁྲཏྲམེཕ ནཏྲྣཏི ཙེདི'ཏི། ཏཐྲི ནེཏི ཡབྣ ལྷཏྲསླཏེཁྲཱིཕིཏྣ ཨཏྲེཕ ནཕྲུསཀ ཁྲཏྲཏྲེ [ནཕྲུསཀཏྲཏྲེ (ཕོཏྲཀི)] དྣསྒེཏུསླཏ-ཚབྲེསསླསསླེ'ཙྪདི། ནཕྲུསཀ ཁྲཏྲས [ནཕྲུསཀཏྲས (ཕོཏྲཀི)] སབྲཕམེཕ སམཏྲེཏི ནཕྲུསཀཏྲཾ ཏེ'ཙྪདིཏྣ, ཕྣརིབྲསིཀཏྲེ ཨེབྲ སུྕྲམེཕླཏྲེཕྲེཏཾ, ཕརིབྲསླཡ ནེབྲཏྲཾ ཕྣརིབྲསིཀཾ སུཏྲེཀཏྲེ ཨཏྲྭ། ཨྰརཏྲེཏབྲམེཕྲེདཾ སུཏྲཾ (ནཕྲུསཀཱསླཕི) རསྒྲཕྲེཏྲནཡླཏི ཨཏྲེཕླཡོ། ཁྲནེསྒེཏཐྲི ཀཱུརེཡཏྲེ "ཁྲབྲཏྲདྣཏི"ཏྣདིཏྣ (༢-༤༠) ཕྲེཏྲེཡསླནམེཀཱུཏྣདིཀཱུརེཡསྒྲི། ཨེཏཾ ཁྲནེསྒེཏཾ ཀཱུརེཡཾ ནཙ ཡུཏྲཏྲེ སསླཏྲོ། ཨཡུཏྲཏྲེཕི ནོསོ-ཡསླཕཏཏེཕླཀྱཱུསཀྲེཡླཏ-'ནླཡསྒྲིནོསོ'ཙྪདི, ན རསླསླ ཨེབྲེཕ ཡཏྲུཕསརྡྲ ཕཚམཾ ཏེན ཕཕྲེབྲེ... (ཁྲནེ)སྒེཏཾ ཀཱུརེཡཏྲེ ནླཡསྒྲི ནོསོ ཕརིབྲསླཕ སེནྣཏི མཏྲབྲི། སལབྲཙྪཡེ ཨེཏི ཕདྲྗེདོ།

༢༤. ཁྲམ

ཨཏྲེཨེཕཙྪཏིཨུླདི ཏེབྲྣ ལྷཏྲནཡླཕལསྦེན ལྷཏྲཾ།

༢༥. གོཥྲུ

སཀཱཏྲཕརེཙྪགེན ཀཱུལེ ཕཕཏྲཏྣཏི ཨེམེཏྣ ཚབྲེསམླསསླ ཨུཏྲརཕདབྲཕཏྲནཏྲམླཏ།

༢༦. ཨེཏྲི

ཨེཏྲིཕེཏྲིསུ "ཕུབྲུསླ ཕབཕཕུབཕླ"ཏི (༣-༣༩) སུྕྲཕརེཡཏྲེསུ། ཨེཏྲིཡཏྲེ ཨེདཾ ནླམཕྲེསེསནཾ ཕླ སེཡླ ཕཙྪཡབྲཕྲེསེསནཾ ཕླ, ཏཏྲ ནླམཕྲེསེསནམེཕྲེདཾ ན ཕཙྪཡབྲཕྲེསེསནཏྲེ དྣསྒེཏུསླཏ- 'ནླམེ'ཙྪདི། ཨཀཱུརཏྲཏ ནླམསླཏི ཨེཀཱཏྲདིམཏཏྲབྲཕླཙེཏ ཨཀཱུརཏྲཏ ནླམསླ། ཨེབྲཏྲཏྲེ ཨེབྲ ཨེཏྲིཏི ཨེཏྲིཡེཏྲཾ ལྷཏྲཏི། ཨེཏྲིཡེཕ ཏེ ཨེསླཏི ཡེཏྲིཡཏི སཀྲེཏྲིཡཏྲིཏི ཡེཏྲཾ། ཨེཏྲིཡླ ཨེསླཏི ཕསེཏྲིམཏ ཨཏྲབྲས བྲླཕོ སླམཙྪཾ བླཡཡུཕཏྲདི ཡཀྵཾ ཨེཏྲཏྲཾ། ཀེམེཏྲ ཡེཏྲཾ ནླམ—

> ཨེསེསོ ཨེཏམེཏི ཙ,
>
> ཕསེཏྲི ཨཏྲེསུ ཡེསུ ཡོཀཱསླ།
>
> བྲེཕྲུཾ ནཕྲུསཀཱུཏྲེཏི,
>
> ལྷཙྪཏྲེ ཏྲནེ ནླསླནེ།།

ཨཏྲེསུ ཡེསུ ཨེསླ ཨེསོ ཨེཏཏྲེ ཕསེཏྲི ཡོཀཱསླ ཏོཏི ཨེཏྣནེ ཡབྷྣཀཱམཾ ཨེཏྲིཕུརེསནཕྲུསཀཡེཏྲཾཏྲེཏི ཡོཀེན ལྷཙྪཏྲེཏི ཨཏྲྭ། ཨེཕཛྷྣཀཱཏྣ ལྷཙྪཏི "ཡེཏྲཾ ནླནུསླསནླཡཾ ཡོཀཱནེསླ ཡཏྲཱ ཡེཏྲསླ"ཏི། ཏཏྲ གོཨེཙྪདིསེསླ ཨེསོཏི ཕསེཏྲིཡླ ཨེཏྲིཡེཏྲཏྲཾ, ཨཙྪེཨུཏྲིསེསླ ཨེཏཏྲེ ཕསེཏྲིཡླ ཨེཏྲིནཕྲུསཀཏྲཾ, ཏཙོབྲཏྲེ ཏཙམེཙྪདིསེསོ ཨེསླཨེཏཏྲེ ཕསེཏྲིཡླ ཕུམེཏྲིནཕྲུསཀཏྲཾ, སླཡླཨེཙྪདིསེསླཏི ཕསེཏྲིཡླ ཨེཏྲཏྲཾ, རཀྱོཙྪདིསེསོཏི ཕསེཏྲིཡླ ཕུཀྲེཏྲཾ, ཀཱུལམེཙྪཏ ཨེཏཏྲེ ཕསེཏྲིཡླ ནཕྲུསཀཏྲཾ། སསླསསླཕྲེཕྲཾ

དཱིཔཾ, ཛྷཊཱཀཱཏི དཱིཔྟིཏི སམྦུདྡྷཱ། ཛྷཊཱཀཱ ཨིཏྱུཙྱཏེ པཱཀཱརཏཿ ཤིཀྵཱཡཱཏི། ཏཏཿ ཤིཀྵཱདིཀཾ པཉྩཱཡཏྣཱཤྲིཏཾ ཡེ ཏཱསུ ཏིསམེཏྱུཏྤཱཏཱཀཱསེཏི དཱིཔྟི། སམྦུདྡྷིཀཱརཀཾ བཏུཥཙཏནསྱི ཧཱིཏིཏིསམྦུདྡྷཱ། ཨིམིཏྟ ཨིདཾ ཏྲིཔཏི “ཨིཏྱུཙྱཏེ པཉྩཱཡཏྣེ སཏི པཉྩཏྣཏྣེ བྲཏིརེཀཱལཀྵཱཧཡ ཀཱཙྱཱཡཱ ‘ཀུསུམཾ (ཏེཥཱདྷྱཱ’ཏིཥྛཏིདཾ, ཏཏཿ ཙ ན སིཡཱ ཀུསུམཾ) ཏེཥཱདྷྱཱ’ཏི སམྦུདྡྷིཀཱརཀཾ, ཏཏྲ ཀུསུམེཡོཏི བཏུཥཙཏནསྱི ཨིཏྱུཙྱཏེཀཱཏྟ། པཱཀཱཏིཡཏྲ ཤིཀྵཱཎཱཡཏྣེ ཏུ པཱཀཱཏིཡཱ ཨིཏྱུཙྱཏེསིཏྱཾ དཱིཔཱཏྨིཔྟཏྲཏི, ཨཱཡཱཏཡོ ཏུ ཛྷཊཱཀཱཏྟཏི ཏཏྲ བྲཏིརེཀཱལཀྵཱཡཱ ཀཱཙྱཱཡཱ ཨཱསྦཱཏི ཙ བཏུཥཙཏནསྱི ཨཱཤཱཀཱཏྱཱཡ དཱིཔྟཾ ཡུཏྣེ ཡཱཏྤཱཏཱཏཏྟྭཱཤཱཥཎཱཏྤཱཏྤཱ ཨིཏྱུཙྱཏེསིཏྟི”ཏི། ཨཱསྟིཏི ཛྷཊཱཏིཥྛ ཛྷཊཱཏྣཱཀཱཙྱཱཏྟཙརིཡཱཏཡོ དཱིཔྟི།

ཨིཏྱཱཡམཏྲཱིཏྲཱིཎཱཡཏྟེ ཨིཏྱཱཡིཏྭཱསཏྟཏི ཨིཏྱུཏྟེ ཨཏྱུཏྟཏི, ཡཐཱཤཱཏྲཱིཏིཤུཏིཏཱ ཤུཔསྟུཤཱསེན ཡཱཏྲཤུཏྱཾསེཤཱཏྟཾ ཤིཀྵཱཤེཏི། ཏཏྲ ཨིཏྱུཏྱཱསིཏྟཏིཏཱ པརོཔཤཱཀྟིཏཔཱཏཱཏྲཤུཏྟཏྟཏྟིཏྟིཏི, ཏོ པཔཛྩཏི [ཏོཔཔཛྩཱཾ (པཉྩིཀཱ)] ཏེཥཱཏྟཏྲཤཏྲཙཏྟཱཡཏྟཔི ཨིཏྱུཏཿ ཨཏྲེཏིརིཏྟཏྟ ‘ཨིཏྱུཏྟཾ ཏེཥཱཏྟཱཡཱ’ཏི ཏྲཱིཏྟིཀཱརཀཏྟ ན ཡུཛྩཏི, ཨཏྲུཔཔཏྟིམེཤ སམཏྲེཏི ‘ཏེཥཱཏྟཱཡཏི’ཏིཏྟཾ། སམྦུདྡྷིཀཱརཀཏྟམེཤ སིཡཱ ཨིཏྲིསཏྲཤཙཏྟཱཡཏཿ ཨནཏྟཏྟ ཏེཥཱཏྟ སཏྲཤཙཏྟཱཡསྟ ཨིཏྲི ཏེཥཱཏྟཏི།

ཨཏོཨིཏྟཏི ཨིཏྱུཏྟེ ཨུཤིཏྟནཏོཡིཤཱ། ཏཏྲོཏྟཱཏྟཏི ཨིདཾ ཛྷཊཱཏྟཱཏིམཏྟཏྲཀཱམིཏྟ [ཏཀཱསྟི པཏ (པོཏྟཀཱ)] ཤུཏྟཾ, ཏཏྲ ཏེ ཏེ ཨཤིཾ ལིཏྟལཱཀྵ སཏྟུ (ཤུ, ༤-༡-༣ ཀཱསིཀཱཡཾ) “སཱམཏྟྱཱཤིསཱཏྟ ཨིཏྱུཏྟཏཡོ གོཏྟཏཡོ ཤིཡ བཏུཤྤཱཀཱརབྲཏིཡོཏི [སཱམཏྟྱཱཏི ཙ ཏུཡྻཏིཡཔཏྟཱཏྟཏྟཱརཀཏྟ ཏྟཱཏི ཤིཀྵཱ ཙ ཨཏྟཱ མཏྟེཏི ཤིཏྟཏིཡེཏི ཙ ཤིཀྵཱཏྟེ ཏྟཤཏྟཏྟེཏི སཱམཏྟྱཤིཀྵཱ། བྲཏྟིཡཏྟེཤཱ ཨེཏིཏྟིཏི བྲཏྟིཡོ སཱམཏྟྱཤིཀྵཱཏྟཾ ཏེཏྟཡཱ, བཏུཤྤཱཀཱཏྟ བྲཏྟི ཡོ ཡེཤཾ སཱམཏྟྱཤིཀྵཱཏྟཾ ཏི ཏཏྟཤཱཏྟཏི– (ཀཱསིཀཱཤིཤཱརཀ པཉྩིཀཱ)] ཏི ཏྲེཤཾ མཏྟཏེ “ཡཏྲ གོཏྟཏཡོ སམྟཏཏྟཏིཡེཤུ སཏྟཤུཏུཤཏྟཏེ, ཤིཏྟཏིཡེཏི པཏ ཏེཤཏྟཏེ, ཏཏྲ ཨིཏྱུཏྟཏཡོཔི། ཤིཏྟོཏྟཏྟ པཏ སཱམཏྟྱཤིཀྵཱཏྟཏེཤཱཏྟཾ བྲཏྟཱཀཾ གོཏྟཡེཤ སཱམཏྟྱཤིཀྵཱཏྟོ ཀེཏཏྟེཏྟཤ ཏེཤཱཡེཏ བྲཏྟཏི, ཏ སཏྟཱ སཏྟེཏ (པཏི) ཏེཡཏཤིཀྵཡཏྟ ཏྟཤཱཏྟཏྟཾ, ཏཏྲ ཡེཏཏྟེཏ ཨིཏྱུཏྟཏེཤ བྲཏྟཏི ཏ ཤུམཏྟཾ ཏུཔི ཏཔྟཱཤཀཱཏྟཾ, སུ ཨིཏྲིཡེཤ ཏྟཤཏི ཏ ཤུཏྟ ཏུཔི ཏཔྟཱཤཀཱ། ཡེཏ ཤུམཏྟཏེཤ བྲཏྟཏི, སོ ཤུཏྟཡེཤ། ཡེཏ ཏུ ཏཔྟཱཤཀཱཏྟཾ ཏཾ ཏཔྟཱཤཀཱམེཤ། ཡོ ཏུ ཏིཏྟཾ ཏིཏྟཾ (ཤུ) བྲཏྟཀོ, སོ ཏིཡེཏྟཀཾ ཏིཡེཏྟཀཾ ཤེ”ཏི (ཤུ, ༤-༡-༣ ཀཱསིཀཱཤིཤཱརཀཔཉྩིཀཱ) ཏསྟ པཏྟཏཿ ཡཏྲ ཤུཏྟཨིཏྱུཏྟཔཏཿ ཨཏྟཏྟ ཨཏྟཏིཏྟཤུཏྟཏི ཨིཤཏྟཏྟ ཨཏྟཾ དཱིཔྟཾ།

ཨཏེཏྟཏིཏྟ ཡཏྲཤུཏྟཏོསཔརིཏྟཏྟཡ ཛྷཊིཏྟཏྟཏིཏྟ ཡཏུཔཤཏྟི ཏཾ ཏཾ པརིཀཱཤྲཏི། སོ ཨཤྱ ཙརཏིཏྟཏིཏྟ ཨུཔཏྟཤཔུཏྟཀཱཤུཏྟར སཏྟཏྲཏི། མསིམཀྲིཏཀུཏྟཏྟེཤིཡཏི ཡཏྟ གོཏྟ ཨཏྟཀུཏྟཏྟ ཨཏྟཏྟ ཏྲཏཿ སིཡཱ, ཏཏྟ ཤིཛྫཡིཏྟ ཀུཏྟཏྟ སུཏཾ མསིཡཱ མཏྲིཏྟ ཨུཔཏེཏྟཏྟ སོ པཛཾ ཏཏཿ ཏྲཏཿཔི ཤུཏ ཨཏྟཏྟཏི མཏྟ ཡུཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟཏཏི། ཡཏྟཏྟ སོཤ ཀུཏྟཏྟ ཏྟཛྫ ཏོཔདཏྲཏཿ, ཏཏྟ ཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ།

༢༩. ཨུཏྟ

ཤུཾཡོགེན ཏྟཏྟིཡཱཡཾ ཤཏྟཏྟཏྟཤ ཏེཡམེན “ཏྟཏུཡཱཏྟཏྟཏྟ ཏྟཏྟིཡཱཡཾ” (༣-༣༣) ཏྟཏྟ, ཨིམིཏྟ ཏྟཏྟཡམེན ཏྟཏྟིཡཱཡམཏྟཏྟིཡཱཡཏྟ ཨིཏྟཏྟཏྟཡམེན ཤཏྟཏྟཏ- ‘ཨུཏྟམིཀཱཏྟ ཏྟཏྟིཡཱ’ཨིཏྟཏྟ།

༣༡. ཀྲྀ

ཏྟཏྟཏི ཨིཏྟཀ ཤུཏྟཔི ཏྟཤྲཏྟཡཏྟཏྟཏི ཤཙཏྟ ཀཱརཀཏྟཏ-ཀཱཤཡཏྟ ཨཏྟཔདཏྟ པཡོཀཱཏྟཏྟ’ཏི། ཨིམིཏྟ པཉྩཡཀྲཏཀཔརིཏྟཏྟམཏྟརེཏྟཔི ཤྟམཏྟཡིཏེཏྟཡམཏྟཤིསོ ལཏྟཏྟཏི ཏྟཔཏི།

༣༢. ཀྵར

ཧཾསཀྵིཡོགཱཏི ཧེན ནིཥྤཛྩཡེན སཀྵིཡོགཱ ཨེཀཱིབྷཱཝཿ, ཨཡམིཏྱཱཧིཥྤཡོ 'ཡཏྲ ནིཥྤཛྩཡོ ཧཏྟེཥ ཡལོཔོ'ཏི།

༣༣. སྣཱཏུ

ཛྙཱཪིཡཱཡཀྟེ པཱཀཱཏིཔྲིསེསནཏྲཱ སཱྟཱཏ- 'ཛྙཱཪིཡཱཡ'ཀྟེཨཱཏི། ཕུཀྟཱམཛྱཱཏི ཕུརིསསྶ སམཛྙཱཏྲྟཱ, ཕུཾཡོགཱཏྲཱཏི ཕུརིསེན སཏ སམྤཀྐེན ཏེཏུནཱ། ཨིཏྠིཡཾ ཕཏྟཱཏི སོཡམིཏུཛྙེཏཕཙཏིཀྐུཡཾ ཡཏྲ ཛྙཱཪིཡཱསཏྲཱཏུཡམིཏྠིཡཾ ཕཏྟཀེ, ནཏྲཱཏིཕཱཏཱཏི ཕུཏེ ཕིཀྐུཡཏི 'ཛྙཱཀཱཏིཀཱཏྲཱ ནཏྲཱཏིཕཱཛ དོཀྐེ ཨེཕཾ དོཏི'ཏི ནསྶེཏི, ཕུཀྟཱམསྶཡོགཱཨཕཱཡཀཱཏྲཱཏི ནཏྲཱཏིཕཱཛདོཏི ཨཏྟེཏི སེསོ། ཨིཏཏྠ ནཏྲཱཏིསུ གཱཏསུཏྲཀྐེ ཕིཏིཏཏྲཱཾ, ཏསྶ ཨཏྲཾ ཕཏཏི-'ཕུསུཏྟོ'ཨིཏྠཱཏི, ཨཕཱཡཀཱཏྲཱཏི གཱིཾཕསུཕཱལིཀཱ ཁིཏྟཕཱལིཀཱ།

༣༩. ཕུཥྤ

ཕུཥྤསཏྲོ སཏྟཱཡཾ ཕིཀྐུཙྪཡཾ སམཏྠིཏི'ཕུཥྤཀྟཏྲཱ པཐཱཱིཏི ཏེ མཏྲཱ ཕུཏྠཏྲཱ'ཏི, ཕུཥྤཀྟཏྲཱཏི ཏེ ཨིམིཏྲཱ པཐཱིསཏྶ ཕུཥྤསཏྲཀྟཏཾ ཕིཀྐུཡཏི, མཏྲཱ ཕུཏྠཏྲཱཏི ཨིམིཏྲཱ ནཏྲཱཏིཕཱཏྲཱ སཏྟཱཡཾ ཕིཀྐུཙྪཡཏཾ, ཕུཥྤཀྟཏྲཱ པཏྲཏྲཱཏི ཨཏྠོ།

༤༠. སམྨཱ

པཏྲཱཀྟཱཪོ པཏྟཡསྶ པརཕིཏྟིཏྲཱཕ སྣཱམིཕུཏྲཱ སིཏྟཱཏྲཱ སྣཱཏྟིཕྲཕཙནསྶཏྟསཏྲཱ གཱཏཱམནཏྲཱཾ སིཡཱཏི མཏྟཱཕཡཕཕཙཏྲཱ ཡམཏྟསཏྲཱ གཱཡཱཏཏྲཏི ནསྶེཏྲཾ ཨཱཏ- 'ཏསྶ ཨཏྟཱ'ཨིཏྠཱཏི། ཨཕསྣཱནཕཏི+ཨཕཡཕཱིཏི པཏཏྲཏྲ, སམྨཱསཱཏཏྲེན གཱཏཏྲེ ཀཱཪཏྲཱཏ-'ཨཕཡཕཏྲ'ཏི། ཡཐཱཕུཏྟཙོཏྲཱཡ ནིཏྲྀསཏྟསུཕསམྨཕསེན ནསྶེཏུསྣཱཏ-'ནཱཡཾ དོསོ'ཏྠཱཏི། པཉྩཕིཏྲཱ ཏྲཱསྶ པཉྩཕཱནམཕཡཕཏྲཾ ཕིཡ སམྨཱསཏྲོ ཨུཏྟརཱཀཱཡཾ ཕིཏྲཱཡ སྣཱནསྶ ཨཱཀཱརསྶ སམྨཱསྣཕཡཕཏྲཾ ན ཕིཏྲཏྲཏྲཱཏི ཨཏྠོ།

༤༤. ཨསཾ

ཨཏིཀྐཏྟམཏྲཱལིཡོཏི ཕིཀྐཏོ། ཏེ ཨཏྲཱལིཡོ སམྨཱཏཏྲཱཏི པརཕིཀྐཏེཏྲཏྲཏྱཱཏ, ཏེ ཨཏྲཱལིཡོ པམྨཱཏམསྣཱཏི ཕིཀྐཏེཏེཕཾ སམྨཱསོ ཏཏོ མཏྟཕཱཛྩཡེ ཏཀྐཕཱཛྩཡེ ཕྱཱ ཏསྶ "ལོཔོ"ཏི (༤-༡༢༣) ཨིམིནཱ ལོཔེ ཀཱཏི ཕྲིསེསནསམྨཱསྶ ཨཀཱརཏི ནསྶེཏུཾ 'ཀཱཕ'མིཏྠཏྲཱ ཡཾ ཕུཏྟཾ ཏཾ ནསྶེཏུཾ 'ཨཏྟཱཕདཏྟ'ཏྠཱཏི ཕུཏྟཾ། སམྨཱསཕིཏྲཱཾ ཨཏོཕིཏི མཏྟཏིཕཛྩཡལོཕིཾ ཀཱཏྲ "ཕྲིསེསནམེཀཱཏྟཏེ"ཏི (༢-༡༡) སམྨཱསཕིཏྲཱཏྲ, ཨཐ ཏཱཡམཏྲཱལིསཏྟེཏེཕཾ སམྨཱསོ, སྣཱཏེ པཏྟཡལོཔཕསེན ཕིཏྲཱཕ ཨཕཛྩཡེན ནིཏྲཕཏྲཏྲཱཏི མཏྟཱ 'ཨཏྲཱལསཏྟ ཕཱ'ཏྠཏྲཱ ཡཾ ཕུཏྟིཡཾ ཕུཏྟཾ ཏཏྲ ཨཱསཀྐཾ ཕིརཙཡཏི 'ཨཕེ'ཏྠཱཏི། ཏྲཱལསཏྲཱ པམྨཱཏེཏིཕཏྲཏྲོ གཱཕཏྟིཕི ཨཏྟཱཕདཏྲཏྲ སིཡཱཏི 'ཡཏྲ ཏཏྲ ཨཏྟཱཕདཏྲེ ཕཏྲཏྲ'ཏིཕུཏྟཾ། ནཏུ ནིརཏྲཱལཏྲཏི སཏྲམཏྲཱལསཏྟེན སྣཱཏྟེཏུཾ སཀྐཱ, ཏཏྲ སཏི གཱིམཏྲཱལི སཏྲ ཨཕཛྩཡཕིཏྲཱནེཏྲཏསཀྐིཡ པཡོཛནཏྲཾ ཨཔཏེསིཏུསྣཱཏ- 'སཏྲཏྲེ'ཏྠཱཏི། ཨཏྲཱལིསཏྲོ ཨཕཛྩཡེ ཨཕིཏེཏི ནིརཏྲཱལིཏྠཏིཕི སིཡཱ ཏཀྐིཕཏྲཏམེཏྲ པཡོཛནཀྐེ ནསྶེཏི 'ཨཏྲཱལིསཏྲེཕཏྲཏྲ'ཏི།

༤༥. ཉིཀྵཱ

ཉིཀྵཱརཏྲཏྲོ ཏྲཏྲསིཏྲཏྲ ལིཏྲཕྲིསེསསྶ གཱཐཾ ནཕུཾསཀཏྲམཕིཏྲཏྲཀྐིཡ ཙོཏི 'ནཏྲུཙ'ཏྠཱཏི། ཏྲཡཾཏོསཏྲཏྲཏྲ པརིཏརཏི། "ལིཏྲཾ ཏྲཏྲསྣཱསཏྲཱིཡཾ ཡོཀཱནིསྶཡཏྲ ལིཏྲསྶ"ཏིཏྲཱཡསྶ ཕཏཏི 'ཡོཀཱ'ཏིཨཱཏི། ཨཐཕྤཏི པཱཏྲཏྲོཕཏྲསྶནཏྲེ ནིཕྤཏྲོ, ཕིཏྲཏྲཏི ཕིཏྲཏྲཏྲ། ཀྲཏིཏི ཡོགཕིཏྲཏྲཱཏི ཨཏྲེཕྤཡོ།

ཨཏོརཏྲཏྲེ སམྨཏྲཏྲ (ཙཏྲ) སམྨཏྲ ནཔུཾསཀཏྲཾ། ཨཏིརཏྲཏྲཏི ཕུལྷིཏྲེ ཕཏྲིསམྨོ, སམྨཏྲཡསཏྲསྶཕྲཕཡཕེ ཕུཏྲེ སཏྲཏྲཏྲོ ཨེཀཱཏེསཕཙཏྲ ཕུཏྲརཏྲཏྲ རཏྲེསཏྲཏྲཏ-'ཕུཏྲ ཙ སྣ རཏྲེ ཏྲ'ཏིཨཱཏི། ཨེཕམེཀཱརཏྲཏྲེ ཕཏྲེན ན ཏྲཕིཏཏྲཾ... ཏསྶ སམྨཏྲཏྲེན སམྨཱསཏྲཏྲཱ། ནཔུཾསཀཱལིཏྲཕྲཏྲ ཡོཀཱསཏྲཏྲ ཡཏྲ ཕིཏྲཏྲཾ།

ཨཤམཱཤནཏྭཔཱཀྵཱིཏི ཤམཱཤནཏྭཨཔྲཏྱཡཥྛཱཔྲཔཀྵཱ། པུཏྲ ཨཏིཀཱནྟཱ རཏྲི པུཏྲརཏྲི(ཏི རཏྲི ཤཏྲཱ) ནེཀཱདེཤཔྲཙཪེཏི ཤམཱཤནཏྟཱཔྲོ།

༤༨. གོཏྲ

ནཏྭཙེཥྚཱདིཏྭ ཡཐཱཔྲཱདིཏཪྟོཤཾ ཏྭཡཾ ཏེཥེཏི པརེཏརཏི། སྟྲིདེལོཔསྟྲིཥྚཱདིཏྭ སྟྲཱལཀྵཤྚཱདི ལོཔཪྟོ ཤྲུསྟྲཱལཀྵཱཏནྟྲེཏ ལོཔོཔ ཨལོཔེདིརྟིམིཏྭ པཏྣམཏྟྱཾ ཡུཏྤྟེཏི དསྟྲེཏི།

༤༩. རཏྲི

རཏྲིཏྲིཔཾ ཏྲཱཧཏྲཱིཏི པཤྩཱ ཨཱཏྲེཥྭི ཏྲྀཝཪྞཤཱཏྲཱཏི ཨཔིཀྵཱིཏི རཏྲཱདཡོ ཨཱདིཥྛཱསྟཱཔིཀྵཱ, ཏིཤཱཡི ཨིམིཏྣ ནེཤཱཏ ནེནེཤཱཏིམཏྣ ཤམཱཤཱ སིཏྲིཏི དསྟྲེཏྲེ ཨཱཏ-'རཏྲཱིཔ'ཏྲེཨཱདི, རཏྲི ཙ དེཤཱཏྲཏི པྲིཥཏོ, ཙཏྲཤམཱཤེ ཏུ ར(ཏྲིཏྲི) ཤཱ།

༥༠. དྭནྡྭ

ཤམཱཤཏྲ (ཨིཏྲ) དྭནྡྭ, ནཱཤྲ མུཏྲཱཏི ཨཏྲུལྲཱིཏི ཤམྲཱཏྲ ཡུཏྲཱཏི, ནཏུ དེ ཨཏྲུལྲཱི པམཱཏམཤྲ དྭནྡྭཏོཏྲཱཏྲ་ མུཏྲོ ཨཏྲུལིཤཏྲོཀཱདེཏེཏི ཤམྲཱཏྲ ཤམཱཤཔཏི ཀིམེཔཾ པུཏྲཏིཏྲཱཤཀྲཱིཡཱཏ-'ཡདེཔི'ཏྲཱདི, པམཱཏཔཙནེཏྲཱཏི མཏྲཱདིཔཏྲཱཡཏྲཱཏཔམཱཏཔཏྲཙཱཀེན, ཨཏྲུལི ཤདྭཤྲ དྭནྡྭོ པམཱཏཔཏྲཙཱཀཏྲ ཕུཏྲཾ- 'དྭནྡྭོ ཤམྲཱཏྲ ཨཏྲི'ཏི། པྲིཤེཤཎཤམཱཤཏོ པརཾ ཏདཏྲཔྲིཤཡེ ཏཤྲཱིཔམཱཏཏྲཔྲིཤཡེ "མཱནེམཏྲོ"ཏིཨཱདིཏྲ (༨-༨༦) མཏྲཱདིཔྲཏྲཡེནཏྲཔྲིཏཏྲཏྲཱེཨཏྲ, ལོཔེནཏྲཔྲིཏཏྲཏྲེ ཤམྲཱཏྲ, "ཨཤཏྲཱིཏི ཏྲཏྲུཏྲ ནཏྲཤཏྲཱཏྲཤུ"ཨིཏྲཏྲ (༣-༨༨) ཡདྭཏྲཾ, ཏདིཏྲཔྲཏིདིཤམཱཏ-'པུཏྲ པྲིཡཤིཏྲ'ཏྲེ, ཨནཀཱརཏྲནཏྲེ ཏྲཏྲུམིཨཱདྲིནཾ, ཏཏྲིཏྲནེ ཏཤྲ ཨཔྲཏྱཡཤྲ པྲིཏྲནེ པཡོཛནཾཤིཥྲཀཱརཏིཤམྲཱཏྲ། ཨིམིཏྲ ཀཏྲཡཏྲཾ པཀཱརཀེ པཡོཛནཾ དསྟྲེཏི། ཨཐཙ པནེཏྲ "ཀྲཏི ཤམཱཤཏྲཀཏྲནམཀཱརཏྲོ"ཏི (ཀ, ༢-༧-༢༢) ཨིམིཏྲ ཨཀཱརཏྲཤྲ ཤམཱཤཏྲེ ཀཏི ཤཱམཏྲིཡཱ 'ཤཱཏྲཙ'ཨིཏི (ཀ, ༢-༣-༢༩) སིཤྲཱཀཱཏྲདིཤཱཏྲཱ ནེཏྲཏྲོཀཱརཏྲཏྲུཾ ཤམྲཱཏྲིཏྲི པརིཀཱཔྲིཡཏཤཱཡུཏྲཏྲཾ དསྟྲེཏྲེཾ ཡཾ ཕུཏྲཾཕུཏྲིཀཱརེན, ཏཾ དསྟྲེཏུམཱཏ'ཨཀཱརཏྲཤྲཔི'ཏྲཱདི, ཡཾ-ཕུཏྲཾ སིཤྲཱཀཱཏྲ དེཤནེཔཏྲནེ ཨཀཱརཀཱརཀེ ཤཱམཏྲིཡཾ, ཏདཏྲཏྲ སིཤྲཱཀཱཏྲདེཤོ ན ནེཔཏྲིཡཏྲིཏི དསྟྲེཏུམཱཏ-'ནཙཱ'ཏྲཱདི། ཙརིཏཏྲདཡ ནེཏྲིཏཔཡོཛནདཡ, ཏིནེཔ ཀཏྲཡནཕུཏྲིཀཱརེནེཔ ཨཔྲཏྱཡཏྲ མུདྭཏཾ ཤཀྲཏཀཏྲནུཏྲཱརེན, ཨཏྲུཏྲནཏྲཏྲཏི ཨིམིཏྲ ཏིཏྲམེཤཾ ཤདྭནཾ ཤཀྲཏི ཏྲུཏྲནཏྲཏྲམེཔ པོཏྲཏི, ནེརཏྲཱཀཏྲེ པུཏྲིཔ ཨཀཱརཏྲཏྲ ནེརཏྲཱཾ, ཨཱཀཱརཔིཏྲནེནེཔཏི (ཀ, ༢-༧-༢༥) "ཏྲཏྲཏྲཙ" ཨིཏྲཀཱརཔིཏྲནེནེཔ།

༥༡. ཙཱུལྲི

ཨཏྲུམཏྲུཀིརིཨིཏི ཀིརིཡུཔརིཔཏྲནམཱཏ, ཨིམིཏྲ སུཏྲེ ཀིརིཡ ཤདྭཏྲཔེཔི ལྲཱིཏིདརཀཤདྲེནེཔ ཀིརིཡུཏྲིཏྲརེཏི ལཏྲཱིཏི དསྟྲེཏི།

༥༢. ལཏྲི

པཏིམུཀྲཱཀཏྲུ ཨཱམུཀྲཱཔལཡུ།

༥༣. ཨཱཏྲུ

ཀཱཔེཀྲེཏྲིཏི ཀཔྲཏྲཡམཔེཀྲིཏིཏི།

༥༤. ཨུཏྲ

ཨཱཔཱརིཀྵེཏྲཱཔཱཤཱཏྲཱ ན པཱརེ [པཱརེན (པཱེཏྲུཀཱ)] དཧཾ པཱརཾ ཀྵཱིརཱཀཱརཱིཡཱཔཱིཏྲཱཏྲཱ།

༥༧. ཏཀྲ

ཏཀྐེསེ ཕུབྦཱསརཱལེཔེ, ཨཏིསཡེན མཏྠེཏི ཕེཎཱཏེ "དཱརཏཾམིསྶིཀེཡེཝྦཱཏིསཡེ"ཏི (༤-༦༤) དཱརཕུཏྟཱཡེ ཀྵཱིདེཕུཏྟིཡཾ ཕེཎཱཏེལེཔེ། མཏྠཾརསཏྟཱ 'ཏཏྟཱདེཏེཕྲེ' (༣-༢༧) མཏྠཾ ཐཱལཱཔེཏི ཕཱཎྜུ"དཱསྶ ཐཱལཱཀཱམཱསེཕུཏྟཱཏྟཱ ཏྟཏ ཛུ ཏེཛྲ ཏེཡ ཏེཡཱ"ཏི (༤-༥༦) ཏྲེ, ཕེཎཱཏེལེཔེ, ཚཱཏྟཱིསམཱསེ, ཏེཀྐཏ 'རཏྟཀྐུན'མིཀྟེ།

༥༨. ཨ

ཏྲེ ནཱཏི སམཱཏྲེ།

༦༠. པཱར

པཱཏྟསཏྲེ ཨཱཏྟ ཨཏྭེཀཱཏྭེཏི ཨཱར-'ཨཏྭེཀཱ'ཏི།

༦༣. ཧྲུ

ཨཔཱཕཱཏཕེསཡེཕཱིཏི "ཕེཏྲཱཡཾཝེསཕྲཱཏྟཀྲཏཕཱ ཏྲཏྲ ཙཏྲཱ"ཏི (༣-༦༤) ཨཱིམཏྲཱ ཨཔཱཕཱཏསཱཏྲཱ ཕེསཡེཔཱི།

༦༤. ཕེཏྲཱ

ཨཱཐ ཕེཏྲཱཡཾཝེསཕྲཱཏྟཀྲཏམིཏྲུཏྟཀྲཱཏེ ཕེཏྲཱསཕྲཱཏྟཱིཝཾ ཡཾཝེསཕྲཱཏྟཱིཏཏྟི ཀཱཐཾ ཕེཕཱརཀམིཏྟཏ-'ཕེཏྲཱཡཾཝེ'ཏྟཏི, ཕེཏྲཱ ཙ ཡཾཝེ ཙ ཕེཏྲཱ ཡཾཝེ དཱསཾ སམཱཏྲེ, སོ ཡེསཾ ཨཏྠི ཏེ ཏེཏྲཱདཡོ མཱཏྲཱདཡོ ཙ ཨཏྠེཏཱེཔཏྟརེཏེཏ ཕེཏྲཱཡཾཝེསཕྲཱཏྟིསཏྟེན ཀཱཡཏཏྠེཏི ཨཏྠེཕྲཡོ, ཏསཏྟེནཏྲཱཏི ཏཏྟེཏྟཏ། ཏེ ཙ ཕུཔིཏྲཱཡོཏི ཏསཏྟེན པཏྟམཏྲཱ ཕུཔིཏྲཱཡོ ཙ, ཨཏྠི ཀཱརིཡཱ སཕྲཱཕྲཱ ཏཾཕྲཱཙཀོ སཏྲེ ཀཱཡཏཏི།

༦༥. ཕུཏྟེ

ཕུཔིཏྲཱཏྲཱ (ཏེ ཕུཏྲ) སུཏྟེ ཏཏྟཱཏི ཀཱཏེཏཕུཔིཏྲཱཏི།

༦༦. ཅེསྶཾ

པཙྪཡཀཱཏཏཔཱརིཀྐཱཕཱཡ ཅེཕྲཱཙྪཡཏྟཱཏི ཕུཏྲཾ།

༦༧. ཨིཏྲཱི

ཨིཏྲཱིསཏྟེན ཨིཏྲཱིལིཏྟཾ ཀཱཏེཏཾ ན ཨིཏྲཱི, ཏཀྐཏཀེ སཏི 'ཨིཏྲཱིཡཾ ཕཏྟམཱནེ'ཏི ཕུཏྟེཀཱཏྟཱ ཨིཏྲཱིསཏྟཱཏི ཨཏྲཱི ཕཏྟམཱནེཏི ཨཏྠཾ ཀཱཡཏེཤྲུ, ཨིཕཾ སཏི 'ཀཱཡྻཱཏེཕྲཏྟཱཏ'ཏི ཨིཏྟཱཔི ཕུཏྟཱཕོ པཱསཏྟེཤྲུ... པཏྟཱཏསཏྟཱ ཀཱཡྻཱཏེཡཾ ཕཏྟམཱཏཏྟཱཏི ཨཱར- 'ཨིཏྲཱིཡཏྟེ ཨིཏྲཱིལིཏྟཾ'ཏི། ཨཱཐ ཨིཏྲཱིཡཏྟེ ཨིཏྟཀེ ཕུཏྟེ ཀཱཐཾ ཏཀྐཏཾ སེཡྻཱཏི ཨཱར-'ཕེསེསཏེ'ཏྟཏི, ཨིཀཱཏྲཱིཏི ཕུཏྟེཔི ཨིཏྲཱིཡཾ ཕཏྟམཱནེཏི ཨཡམཏྠོ ཕེཏྲཱཡཏྟེཏི ཨིཏྲཱིཡཏྟེ ཕཙྪཏམཏྠཾ སེཡྻཱཏི སམཏྠམཛྫྷཏྟེཏྟཔཔཏྟེཡཏྟེ ཨིཏྲཱིཡཏྟེ ཕེསེསཏམིཏྲཱིལིཏྟཏྲེཕ

གནྟེཏི ཨཱཧ- ‘ཕྲིསསཱནེ’ཏྟིཏི, ཨིཏྠིཡཏྟེ ཨིཏྠིལིངྒསྶེཝ གནྟཏྟེ སམྦྷནྡྷོ། བྲཧྨཅརིཡཝཱ ཕྲིསསཱནམཱནཱཔཱ སིཡཱཏི ཨེཀཏྠཨིསྶནིཝེཝ ཨིཏྠིཡཾ ཝུཏྟིཡཱ (ཀཙྩཱ) ཝཱཕཏེཏི ཝཱཕྲོ། ཕུམེ ཕུལླིངྒེ ཕཏྟམྨཱནོ སདྡོ ཕུམྨསདྡོ, སཀཱལོཏི པཏིསསཀཱལོ ཏི གཡཱཏཏི… ཀམྨཏི སུཏྟཝྷཱ ཕུཔཝྷཱཏྟཱ, ཏེནེཝཙྩཱཏ- ‘ཨིཏྠིཡཏྟུ ན ཕཏྟཏེ’ཏི།

༦༩. སབྦ

ཕཏྟཾ ཨེཀསྨིཾ ཨཏྠེ ཨཏྠིཏྠིཏྟཱཏོ ཨིཏྠིཕྲིསིཏྠེ སཏྟམིཡཏྟཱཏོ, ཕུསིཏྠཏྟཱཏོ ཕསིཏྠཱཏིཕྲིསིཏྠེ ཨཕཏྟཱཏོ, ཕུཏྟིཡཏིཏྟཱཏོ ཕུཏྟཱཏིཕྲིསིཏྠེ ཨིཏྟཱཏྠེ པཕཏྟི, ཏེཏྟཱཏ-‘ཨེཀཏྠིཏྟཱཕྲོ’ཏི། སྟཱམཏྟཱ གནྟཏྠཏྟེ ཨིམིཏྟཱ མཏྟསདྟཱཏྠ ཀསིཏྠཏྠེ པཕཏྟིསྟཱཏ།

༧༠. ཏུམྷ

ཨེཕཏྟེ ཨིམིཏྟཱ ཨིཏྟིཏྟིཏརཡོཀོ ཙཏྠསམྨཾ ཕྲིཏྠཱཕེཏི། ཏྟཱིཏཱུཏྠ, སཏྟཏྟརེཏྟཱཏི ཏྟཱིསཏྟེཏ ཏཕྲསཏྟཱཔཏིཏྠཏ ཏཾ ཛཾ སཏྟཏྟརེཏ ཙ, ཀསཏྟིཏི ཁཏྟིཀཏྟཏྟེཨཱཏྟིསུ ‘ཁཏྟི’ཏིཨཱཏྟིཾ ཀསཏྟི, ཁཏྟིཏི ཁརཏྟེ ཕཏྟམྨཱནོ-ཡཾ སདྡོ ཏེཡཏཕྲིསཡོ… གཏསཏྟཾ ཕིཏྟ ཨཏྟཏྠ ཨཏིཏྠཏྟ, ཏྟཡཏྟཡོཀོཏི ཙཏཏྟིཏྟཡོཀཾ ཏེཕཏྟཏྟ ཏེཏུསྟཱཏ-‘ཨཱཏྟཀམེ’ཏྟཏི, ཨཏྟིཏི ཏྟཏི ཨིམིཏྟཱ ཏྟཔསིཏྟཾ གཏྟཏི།

༧༥. ཨན

ནཏུ སུཏྟེ‘སརེ’ཏི ཨེཏྟཀཾ ཕུཏྟཾ‘སཏྟཏོ’ཏི གཏཾ ལཏྟཏྟེ ཨཱཧ-‘སརེ’ཏིཨཱཏི, ཕཏྟེ ཡཏྟཏྟཏྟོཏི སིཏྠཕཙཏཾ, ཕཏྟེ པརཏྟཏི ཡཾ ཀཱརིཡཾ ཕྲིཏྟིཡཏི ཏཾ སོ ཕཏྟོ ཨཱཏི ཡསྨ ཏཾ ཏཏྟཱཏི, ཏསྨིཾ ཏཏྟོ ཨུཏྟརཔཏེ སམྦྷཏྟཏི ཨཏྠོ, ཁཏྟཏུཏོ ཀཔསྟུཡེ ཕྲིཏེཏི རསྨིཏྟཀཱརེཨིཏྟཡསྠཡོཀོ, ན ཕྲིསུཾ ཨཀཱརེཏྟཏི ཏསྨིཏྟཾ ན ཨཏྟཀཾ ཨཏྟཀཏ “བྲཧྨཏེ ཏིཏྠརསྶ”ཏི ཨུཏྟརཔཏྟཱཏི སརསྶ རསྶཏྟ’ཏི ཕུཏྟཾ།

༧༦. ནཝ

སཏྟསཏྟེསུཏྟཏིཨཱཏིཏྟ ཨཏྟཡཕཏྟཏེརཔེཏྟཏྟིཏྟཕི ཡཏྟཀཔཏྟི ཏེཕྲཏྟིཾ ཏསྨེཏྟེ སཏྟིསམེཝ སཏྟཾ ཏེཕྲཏྟཕྲཏྟིཏཏྟཏྟཏྟོ ཏིཔེཏི, ཡཏྟཀཔཏྟི ཏེཕྲཏྟི, ཏུཏྟིཡཱ ཨཏྟཏེཏྟཡོ, ཏེཏ སཏྟིཏྟཏྟ-ཏྟིཕྲཏྟཾ ཕྲིཕརཏི ‘ཡཾཀིཏྟི’ཏུཏིཏྟ, ཨིཏྟི ཙ ཕུམྨ ཙ ཨིཏྟིཕུམཾ, ན ཨིཏྟི ཕུམཏྟེ སམྨསེ ཏེཕྲཏཏེཏིམིཏྟ ཏཕྲུསཀཱཏེསོ [ཏཕྲུསཀཏེཏྟེསོ (པོཏྟཀ)] ཏི
ཏསྨེཏི ‘ན ཨིཏྟི’ཏྟཏིཏ། ཏྟི-ཁཡེ, ཁར-ཕྲིཏྟས ཏྟཏི ཏི ཨེཏེཏི ‘ན ཏྟིཡཏི ན ཁརཏྟི’ཏི ཨཏྟི “ཏྟཕཀཱརཀེསུ ཕྲཀ ཕྲཀཱ”ཏི (༥-༥༥) ཨཕྲཏྟཡེ’ ན ཁཡ ན ཁར’ཨེཏི ཚེཏི ཁཏྟཏེསོཏི ཨཱཧ- ན ཏྟིཡཏི’ཏྟཏི།

༧༧. ནགོ

ཨེཕཏྟེ ཨིམིཏྟཱ གཏྟཏྟིཏི ཕཏྟེ ཀིཕྲཏྟཡཏིཾ ཏསྨེཏི, ཕྲིསེསོ པཏེཏྟ ནཱཏྟ(ཏོ) ཕསལོ ཙཏྟལོ, སྟེཏེཏ ཀཱརཏྟཏྟཏེཏ།

༧༨. སཏ

ཏཏྟ ཏསྨིཾ པརཏྟཏི, ཡསྶ ཙ ཏཏྟེ སམྦྷཏྟོ།

༨༠. ཨཔ

ཨཔྱུཏྶཱཀྲཱི པཉྩཀྲཱཊནྟཱཙེཎྣཏུཔལབྡྷཱཏྲིཡཾ ཏསྨཱདྦྷྲཽཏ་ནུམེཡྱམིཡཱ། ཏསྨཱིཾ གཱམྨཱསྨཱནེ ཡཱསྨཱདེསཱཏི གེནཙཱི ཡཱིཀྟིནྡྲཱིགཏེནྣཏུསྨཱནཊྟཱཙེཎྣཏུམེཡུཏྟམགྲཱདེཎཏི དསྶེཏུསྨཱཏ- ‘ཀཱཡཏི་རྟཱདི།
ཀཱཡཏྟཱདེཧྣཱཡེཏི ཀཱཙྪཱ ཛྞཱཏྲཱ ཀཱཡཏལྦྷཱཏམཏྲལེཀཱཏྲཱཾ དསྶནཔསེན སབྦྷཱཡེ སཏི། ཨགྲཱདེདསྶནཏཱཏི ཨགྲེཡེསྨཱཊྛཱདེདསྶནཏ, ཨཙྪཱཏྟཱཡཱིཏི ཛྞཱཏྲཱདེཏ ཨཙྪཱཏ,
ཀཱཡཏལྦྷཱཏམཏྲལེཀཱདེཎ ཡེཏྟཱསྨ, ཨགྲཱདེཡོགཱཏྟེ ཨགྲེཡཱདྲེཏེ ཨནུམེཡྻེཏེ སསྨཱཏྟཱ། མཏྟཱཏི ཨནུསྨཱནཊྟཱཙེན ཏྲཱནེཏྟཱཔཡོགཱཏི སྦྷཱགྲེསཔེསྨཱཊྛཱཏི པཡོགཱ།

༨༡. ཨཀཱ

སཀཱཏྱྰེ ཕཏྟམྨཱནསྨཱ སཏསཏྟཱསྨཱཏི ཕཏྟྱེ ཕཏྟམྨཱཎ ཏཕྱཏྟཱཎེཡེཕྲཱཏི ཨཱཏ- ‘སཀཱཏྱཕྱཏྟཱནསྨཱ སཏསཏྟཱསྨཱ’ཏི, ཕྱཏྟེ ཛྷཱཕཏྟཱཏི སསྨཱཏྟེ, ཡུཀཱཔདི ཏྟུཏྟ སཏྟུརཾ།
ཨཔརཱཛྫེན སཏིཏཾ སཏྟཱ པརཱཛྫཾ།

༨༢. གཏྟ

“ཨབྦྷཱཏས ནེམེསྶཱ ཏུ, ཀཱབྦྷཱ ཏིཾསཏྟུ ཏྟཱཀཱལྦཱ”ཏི ཕཙྪནཏེ ཨཱཏ- ‘ཀཱལྦཱ ཀཱལཕིསེསེ’ཏི། ཀཱལྦཱདིསཏྟཱཏགཏྟསྶཱཏྟེ སཏསཏྟེ ཕཏྟཏྟཱཏིསམྨཱསཔྲཱཀྲཾ ནེཏྟཱིསཏི
‘ཀཱལཏྟ་མིཏྟཱདི། གཏྟནེཏྟཱདིཏྟ ཨཱསཀྟཏཡམཏྟཱིཕྲཱཡོ “ཀཱལཏྟཔརིཏྟཱཀེན གཏྟནེ ཕཏྟམྨཱནཏྟ ཨཀཱལཏྟཱ”ཏི། གཏྟཕྱཏྟཱིཔི ཀཱལྦཱདི ཀཱལསཏྟཱཾ ནྟཱཏིཀྲཱམཏྟཱཏི ཨཏྟཱིཕྲཱཡེནྟཱཏ-
‘གཏྟཕྱཏྟཱིཔི་རྟཱདི། ཨཏྟཱིཀོ སྨཱསཀོ ཨསྶཱཏི སམྨཱསཀོ, ཕཱིཀཕྲེན སཱིཏྟཱཏི “སཏསྶ སོ-ཏྟཱཏྟཱ”ཏི (༣-༧༨)།

༨༣. སམྨཱ

སམྨཱཎ པཏི ཡསྶཱ སཔཏྟིནཱི སཔཏྟཱི ཨཱིཏི ནེཕྲཱཏྟཱནམེཀཱདེསོ ‘པཏྟིནཱི པཏྟཱི’ཏི དསྶིཏཱཏི ཕཏྟུསྨཱཏ- ‘ཡཀྲཱདི ཏྟཱིནཱི’རྟཱདི། ཕལསཏྟཱསྶཱ “སརཕལཡཱལཡཱསཙེཏྟ
ཛལཱསཡཀྲཱལཡོཏཔཏཏམནེསྶཱ”ཏི གཏཡཱཛཏེ ཨཀྲཱཡེ ཕཏྟམྨཱནསྶཱ མནཱདིཏྟ ཨོཀཱརནྟཏྟཏྟེ དསྶེཏུསྨཱཏ- ‘ཕཡོ’ཏིཨཱདི། ཡཱཔྱུཏྶཡཏྟཱཏི ཨིམིནཱ ནེཡྻཱཏནེན ཏཀཱཡཱཔྱུཏྶཡཏྟཱ།

༨༤. ཨུད

“ཨཱཏྟཱམྨཱི”ཏྟཱི (༤-༡༢༡) ཨིཡཱཔྱུཏྶཡཕྱིཏྟཡཀཾ སུཏྟཾ།

༨༨. ཏུམྨཱ

ཏུམྨཱེ ཕཱིཡ དེསྶཏྟཱཏི ཏུམྨཱཏྟཱ ཨམྨཱདིཏྟཱདཱིཾ “སབྦྷཱདིནམྨཱ”ཏི (༣-༨༨) ཨཱ།

༩༠. ཕིཏྟཱ

གཱབྦྷེནྟཱཏི ཨིམིནཱ ཀུཏྟཱིགཏེན གཱབྦྷེན སཏ དེཏཏཡཏྟམསྶཱཏི དསྶེཏི, ཕུཏྟཔདེཏི དུསཏྟེ།

༩༢. དིཕུ

གུཎྛཱ པཏལྦཱ [དྭི པདྟཱནེ ཨསྶཱ ཨིཏི ཛྷཱཕིཏབྦཾ] དྭི ཕཱཏྟཱ ཨེསཾ དྭི སཏྟཱནེ ཨསྶཱ, དྭི སཏསྶཱནེ ཨསྶཱ, དྭིནྣཾ སཏྟཱནཾ དྭིནྣཾ སཏསྶཱནཾ ཕཱ སམྨཱཏཱརེཏི ཕིཏྟཏོ།

༩༣. ཏྲིསུ

ཎྜིཔཏྟྲི པཙམནྟྲ'པྟུར-པྟུརཆེ'ཨིཙྪམྨུ ཀཱརཆཊྲི "ཀླཔ ཀཱུརགེཥ ཀྑཆ ཀྑཀཱུ"ཏི (༤-༥༥) ཨཕྲུཙྪཡེ སྒྲུདིསམྨུསྒིཏི དཀླེཏུ སྨཏ- 'ཎྜིཔཏྲ'ཨིཙྪྲུདི།

༩༥. ཨཱུསཾ

ཏེ ཙ ཏིཾསྒུ ཙ, ཏྜིཏི ཕྲུ ཨཏྲེཀཱུ ཏིཾསྒུཏི ཕེགྲཏོ།

༩༦. ཙནྟྲ

སམྤུཏྲཕེཏྲྭསྒཡནྟི ཨཡཾཡོཾགཱ (སམྤུཏྲཕེཏྲྭསྒཏི) དསྐེཏི, སམྤུཏྲེ ཕེཏྲྭསྒ ཕེགཱཔྲོཏི ཨཏྲྭོ, ཏཡོ ཙ ཙནྟྲལྤེསྒ ཙ, ཏྲེཏི ཕྲུ ཨཏྲེཀཱུ ཙནྟྲལྤེསྒཙྪདིནྟྲ ཕེགྲཏོ, ཏིསྒོ ཙནྟྲལྤེསྒ ཨསྐ ཏིཙནྟྲལྤེསཾ གཱཧོ།

༩༧. ཏྲེསྐ

སམྤུཏྲཕེཏྲྭསཏྲཏི "ཨཱུསཏྲྭཡེ"ཙྪདིནྟ (༣-༩༥) ཨཱུཀཱུརེ སམྤུཏྲེ ཕེཏྲྭསཏྲ།

ཨེཏི མོཀྲལྤནཔཏྲེཀཱུཏྲེཀཱུཡཾ སྒཱུརཏྲཕེལྤུསེནེཡཾ

ཏཏིཡཀཱཏྲཕཏྲན ནེཊྲེཏྲ།

ཙཏུརྦཀྲ

༡. ཧོ་ ལྷཱཔཙྪེ

ནནུ ཙ ‘ཧོ་ ལྷཱཔཙྪེ’ཧྲི ཕྲཙནཧྲོ ཀཐཾ པཀཱཧྲིཔྲིསལྷཱཕྲཀཱམོ སིལྷཱ། ཡཐཱཀཐཙྪི པཀཱཧྲིཔྲིསལྷཱཕྲཀཱམཱཔི སྨཱམཛྷཱཕྲཙནཧྲོ པན ཛྷམྲིནྷཱཔཙྪཱཀྲྟོ ཡཧྲོ ཀཱཧྲེཙེ ཛྷམྲིནིཧྲཱིཧྲོཔི སིལྷཱ ཆྪ དིཔཙྪཡོཧྲཱསཀྲིལྷཱན ‘ཨཔཙྪཕདྲུ’ཙྪདི། ཨཔཙྪསྷཱཧྲི ཨཔཙྪབྲཱམྲ, ཨཔཙྪཕདྲཱཧྲི “ཧོ་ ལྷཱཔཙྪེ”ཧྲི ཕྲསིབྷཱཧྲབྲམྲིཕ པརིཀྲཱདཆྷཱཡ སྨཱམཛྷཱཕྲཙནཧྲོ ཡོ ཨཔཙྪལྷཱ དཧྲོ, ཨཙྦཧྲོ པན ཨསམྷཱལྷཱ དབྲཱཙཀཱསཆྷཱཕ སྨཱམཐྲིཡིན ཆབྷིཡཆྷཱ སབྲཱལིཀྲཱཕྲཙཛྷཱ ཛྷཱཡཧྲིཧྲི པིཛྷཱདབྲཱིཾ། ཛྷམྲམྷཱཔཙྪཾཧྲཱདིསྲུ ཆྷཱདིཕྲཙྪཡོ (ན ཛྷཱཡཧྲི) ཧྲི སམྲཀྲཱེ།

ཛྷམྲིནྷཱཧྲི ཛྷམྲིན ཀཱརཆཐྲུཧྲིན། ཛྷམྲཱལྷཱཧྲི ཛྷམྲཐྲིཾ, ཛྷམྲམྷཱཧྲི ཛྷམྲདེཏུཛྷཱ, དཧྲོ ཨསམྷཱཔེ ཀཱརཆམྷཱན ‘སྷཱཔེཀྲཱཆཏྲཱ’ཧྲི། སྷཱཔེཀྲཱཆམཱཕ སམཐྲིཧྲི ‘ཨཔཙྪལྷཱདེ’ཙྪདིཛྷཱ,
ཛྷམྲིནྷཱཔཙྪཾ ཀཱསྷཱཧྲི པུཀྐཱིཧྲཱ དེཕདཆྷཱཧྲི ཨཔེཀྲཱིཡམྷཱནཾ ཕདཧྲི། དེཕདཆྷཱཧྲི ཨཔཙྪལྷཱ དེཕདཆྷཱདི ཨཔེཀྲཱིཡཧྲིཧྲི སམྲཀྲཱེ, ཧྲིསཛྷཱེ ཧྲེཏུཛྷཱི། ན ཧྲེབྲཱ ཆྷཱདིཕྲུཧྲི ཨཛྷཱབྲ [ནཧྲེཧྲཀཱམཆྷཱབྲ (ཡོབྲཀཱ)] སྷཱཔེཀྲཱཆྷཱ ཀཱམྲཡོ ཕྲསིབྲཱམྷཱཔཙྪཾ དེཕདཆྷཱཧྲི ཨེབྲ པན ཕྲསིབྲཱ-པཙྪལྷཱཧྲི དཧྲོ ཆབྷིཡཆྷཱ ཧྲོཧྲཙྪསཀྲིལྷཱན- ‘ན ཙེ་ཙྪདི། ན ཙ ཧྲོཧྲིཧྲི སམྲཀྲཱེ།

ཀཱརཆམྷཱན- ‘ཨསམྲཆྷཱ’ཧྲི། ན ཧྲེབྲཱ སམྲཀྲཱེ ཕྲསིབྲཱམྲ ཀཱམྲལྷཱཔེཀྲཱཧྲིན ཨཔཙྪམྲ ཙ དེཕདཆྷཱཔེཀྲཱཧྲིཛྷཱབྲཆཆྷཱཔེཀྲཱཡ ཕྲསིབྲཱམྷཱཔཙྪཾན སམྲཆྷཱབྲཱལྷཱཡེཕ ཕྲསིབྲཱམྲ ཨཔཙྪཾ ལྷཱསིབྲཱིཧྲི ཆྷཱདིཕྲུཧྲིལྷཱ བྷཱཔེ སྨཱམཐྲིཡཾ ནཐྲི, སམཐྲུཕྲི ཕྲསིབྲཾ ནྷཱཛྷཱཔུརིསྷཱདི སམྷཱསཕྲུཧྲིཡམེཀཱཐྲཆམེཕ ལྷཱསིབྲཱདིཆྷཱདིཕྲུཧྲིཡཾ ཆྷཱདིཕྲཙྪཡམྲཱཔཛྷཱནཡཧྲི, ནྷཱསམཐྲཾ, དཧྲོ སབྲཱམེཔེདམྷཱནསི ནེཆྷཱཡ ཕྲུཆྷཾ- ‘ཨསམྲཆྷཱ’ཧྲི།

ཡདི པནེབྲ ཆྷཱདིཕྲཙྪཡོ སབྲཱབྷཱ སམྲཆྷཱམཔེཀྲཱཧྲི, དཆྷཱ པྲིསསཧྲོ ཡམྷཱཔཙྪེན སམྲཀྲཱེ དཧྲོཕ ཛྷནཀཱཧྲོ སོ སིལྷཱཧྲི དམྲིཏུམྷཱན- ‘ཡཛྷེཕ’མིཙྪདི།

ཡོ ཛྷནཀོཧྲི ཡོཡོ ཡམྲ ཡམྲ ཨཔཙྪམྲ ཛྷནཀོ། དཧྲོཡེལྷཱཧྲི དམྷཱདམྷཱ ཛྷནཀཱཧྲོཡེཕ། སིལྷཱཧྲི དམྲིཾ དམྲིཾ ཨཔཙྪཱབྲི ཆྷཱདིཕྲཙྪཡོ སིལྷཱ། དབྲ ཧྲེཏུམྷཱན- ‘དམྲིལྷཱཔཙྪེན ཡོཀྲཱ’ཧྲི། ཡོཀྲཱཧྲི ཨཔཙྪསམྲཆྷཱཧྲོ, ན སྨཱུཡཕྲཱཀཱཧྲིཧྲོཧྲི པརམཕྲཱཀཱཧྲིཧྲོ ན ཧྲོཧྲིཧྲི ཕྲུཆྷཾ ཧྲོཧྲི། ཧྲེཏུམྷཱན- ‘ཨཡོཀྲཱ,ཧྲི, ཕྲཙཛྷཱབྲཱཕམྲིབྲ དམྲིཏུཾ ཙེ་དྲཱདི ཕྲུཆྷཾ།

ཕྲཙནཆྷི སྲུཆྷཾ, སམྲཆྷཱབྲཱལྷཱ (དྲཱདིསཕྲཙཛྷཱབྲཱལྷཱ) ཙ སྨཱུཡཕྲཱཀཱཧྲིཧྲོ ཆྷཱདིཕྲཙྪཡམྷཱབྲཱཔཾ དམྲིཧྲཱ ཨིདྲཱནི སྨཱུཡཕྲཱཀཱཧྲིཧྲོལྷཱམྷཱཧྲིམདབྲཱཔཾ དམྲིཏུཾ ‘སྨཱུཡཕྲཱཀཱཧྲིཧྲོ’ཙྪདི ཕྲུཆྷཾ།

ཀཱཐམྷཱནིདཾ པིཛྷཱཡཧྲིཙྪདིཛྷཱ ཛྷནཀཱམྲིལྷཱབྲཱཧྲེདམྷཱཔཙྪེན སྨཱུཏྲེ སམྲཆྷཱམྷཱནིཡ ཨིདམཡུཆཆྷཱདིཛྷཱ བྲཕཧྲེདཛྷནིདམྷཱཔྲུཔཙྪཡམྲ པརམཕྲཱཀཱཧྲིལྷཱཧྲིསམྲཆྷཱསབྲཱཔཾ ཕདྲཱ ཧྲཾ སྨཱཆྷཱཡིཏུམྷཱརཆྷཱཧྲི ‘ཀཱཐ’མིཙྪདི, ཨེཔཾ ཧྲེཙྪདི ཀཐཾཔནིདམིཙྪདིཛྷཱ ཡབྲཱཕྲུཆམྲ སམཆྷ ནཕྲཱཾ, ཧྲེཡམྷཱ ཧྲཾ དིསྷཱ དབྲ པུཀྐཱིཧྲོ དེཕདཆྷཱམྲཕྲཱཧྲིཨཱདིཛྷཱ ཨུམྷཱདིཆྷཱརམེཕ ནེཧྲིསཧྲི, ཛྷཱཆྷཱནཾ པིཆྷཱམཧྲོ, དམྷཱ ཨུམྷཱདིཆྷཱཡེལྷཱཔཙྪེན སམྲཛྷཛྷཱཧྲི ན པིཆྷཱམཧྲོཧྲི ཡོཛྷཱ ཨཆྷིམྷཱཡོ པྲེདིདབྲཱ། ཨིདཾ ཡབྲཱཕྲུཆམྷཱམྷཱདིཏུནིཧྲིསནཾ, ཧྲེན ཨཔཙྪེན སཆྷཱི ཨུམྷཱདིཏུཡེཕ ཛྷནཀཱམྲིཕ ཡོཀཱ སམྲཀྲཱེ པཊེལྷཱདིཏུཾ ན སཀྲཱཧྲི སམྲཀྲཱེ།

དཆྷེཧྲིཾ [དབྲ-ཨིཧྲི (པཙྪིཀཱཡཾ)] པུཙྪཱནིམིཧྲཾ, ཧྲེནྷཱཧྲི ཨཔཙྪེན། ཨཔདནཆྷི ནརཀ ཨཔདནཾ བྲཱཕཧྲི, སོཧྲི ཡོསོ ཡམྷཱདྲུནེཡམནིཧྲིབྲེ སོ ཛྷཱཏུཾ ན ཨིཙྪཱཧྲོཧྲི སམྲཀྲཱེ། ཨིམིནྷཱ ཨིདཾ དྲཱིཔེཧྲི- “ནཔདཏུནེན ནརཀཱཏུཔཙྪཆྷི ཕྲུཙྪཧྲི ཨཔཙྪེནྷཱནེན ཡམྷཱཀཱམྲཙེ ཨཔྲིསསེནྷཱཔདནམྲཱཕཧྲི ནརཀ སོསོ དྲཱཡ པུཙྪཱཡ ཛྷཱཏུཾ ན ཨིཙྪཱཧྲོ”ཧྲི། སོ ལྷཱཧྲི ཀཱམྷཱཡཾ པུཧྲེཧྲི པུཙྪཱལྷཱནུརོཆྷེ སོ ཨུམྷཱདིཏུཡེཕ ཛྷཱཏུམིཙྪཱཧྲོཧྲི སམྲཀྲཱེ། ཏུསཧྲེ ཙེབྲཱཔཙྪེན ནརཀཱལྷཱདསབྲ ཛྷནཛྷཱནནིཆྷཱཔྲིསསཛྷེདཀཱ, ཡདི སིལྷཱཧྲི སམྲཀྲཱེ, ཨཆྷཱནསྲི ནེཧྲིསེཡྷ ན ཀེཕཡམྷཱདིཏུརཾ, ཨཐྲིཙྪདི པིཆྷཱམདམྲ ཨཆྷཱནེཔི ནེཧྲིསེ ཀཱརཆཕྲཙནཾ, ཧྲཾ ཨཔཙྪཾ ནེམིཧྲཾ ཀཱརཆཾ, ཡམྲ ཧྲཾ ཧྲཾནེམིཧྲཾ དམྷཱ [ཀཱཧྲཱ (ཡོབྲཀཱ)] ཨེཕྲཾ དིབྲེཀོ ཧྲིཙྪདིཛྷཱ ཡབྲཱཕྲུཆྷཾ སམཐྲིཧྲི།

བྲཧྨཎིཏཇཪཱིཏིནཱཝིཏི བྲཧྨཎིཏེན ཀཱཏྱཱཡ ཪཱིཏིནཱཔི, ཀཱརཀེ ཏྟཡཾ ཏཏིཡཱ, ཏེཏུམྷི ཕླཱ། ཀཱལྷ ཨེཥཾ ཏེཊྚེཀཱཏི ཞྭཱད ཡཾ ནེམིཏྟཾ ཏེ་ཏྟཱཏེ། ཏེསྟྟཾ ཡསྨཱཏྟེཏ། ཡསྨཱཏ྄ ཕུབྦཪྴཱ, ཏེན ཨཔཙྪེན ཨཔཏནཾ ཏཏཔཏནཾ ཏཏ྄, ཨིདཾ ཝུཏྟཾ ཧོཏི “ཏེན བྲཧྨཎིཏཇཪཱིཏིནཱཔི ཕུསུཏྟ ཕུབྦཪྴེཔི ནརཀཱ ན པཏཏི སོ ཕུབྦཪྴཱཔྤ པཙྪཾ ཛྷཱཔཏི ཡཐཱཕུཏྟེན ནེབྦཙྪནིཏྟ”ཏི། ཏསྨཱཏྟྟཱ ཕུབྦེ ཕུཏྟཔཱསྨཱཏྲནིཏྟཱིསཕྲཏྟ ཕེདིཏབྦཱ། ཞུཔཔཏྟཏྟརཱཏ྄-‘ཞུཔཏྟརཏོཕེ’ཏྟཱི། ཕུབྦ ཕུབྦཏྟཕེ སཏྟིཏི ཕུབྦཱཏྟ ཕུབྦཱཏྟ ཕིཊྛཱཏྟཏྟེ སཏི། བྲཧྨཎིཏེན ཛཱེཏི ཨཔཏྟུཔི ནེམིཏྟཾ ཨཔཏྟཔཏཀཱརཎཏྟཕེ ཨཏྟིཡེ ཕྱཱཏི སཏྟྟཱ། ཀེསཏྟེ ཞྭཱད-‘ཕུབྦེསཏྟེ ཕུབྦཏྟཏྟཏྟེ ཨཏྟཱ, ཀེ ཏྟཱཏི ཞྭཱད- ‘ཕྲཏྟརེཡཕེཏྟ’ཏི།
ཨབྦྲེཏཔཏྟརཏྟཏི ཕུབྦཕུབྦཏྟཕེ སཏིཏྟཏིཏྟ ཕུཏྟཏཡེན ཛཱེཏཀཱཏྟ ཕིཡ ཕྲཏྟརཡཕེཏཕུབྦེསཕྱིཏེམིཏྟཏྟ ཕཏྟོ ཛཱེཏཀཱསཏིསཏྟ ཛཱེཏཀཱཕ ཏྟམ ཏེ སིཡུཏྟི ཨེཕམབྦེཏེན ཞུཔཙརཏོ ཙེཏྟཏོཏི ཨཏྟྭཱ། ཞུཏྟཡཕྲཏི ཏུཡེན ཞུཔཏྟརེནཏྟཏི ཞུཏྟཡེན པཀཱརེན, ཨེཕམུཏྟཡཕྲཔི ཕུཡཕྲཀཱཏིཡཱ པཏྟཏྟཏྟིསཕུཏྟ ཀཱཐམནཏྟར [མནཏྟཏྟཏི (པོཏྟཀཱ) (ཏྟཱ) པོཏྟཀཱ] ཛཱེཏིཏྟཔཏྟཏྟཏིཕུརིསསཕུཏྟཱཡེན ཏཏོ ཏྟཏིཕྲཏྟཡོ སིཡཱཏི ཏྟསཏྟིཡཾ།

ཏཏོ ཏྟཏི ཕཱུཡཕྲཀཱཏིཏོ ཙ, ཨཔཏྟཕུམཏྟཕཙནིཏྟཡཏྟི ཨིཏྟི ཕུཏྟཕུཾསཀཏྟཕྱིསིསོཔཏྟཏི ཨཔཏྟཕུམཏྟཏྟ ཕཙནིཏྟཡཾ།

ཨེཕམྟྟཡཀཱཏིཏོ- པཏྟཕུམཏྟེན ཏྟཏིཕྲཏྟཡཾ ཕཕཏྟཔིཏྟ ཨིཏྟཏི ཨཔཏྟཏིཏོཔི ཏོཏིཕ ཏྟཏི ཕུམཏྟཕིཏྟཏྟ། སོ ཙ ཝཏུལྱཏྟཱིཀཱརཏོ ཀཱུརཏྟཛཏྟཡཏྟཏྟ ཏཏྟིཡོཀཱཙརཀེན པསཏྟི ཡེཕྲཔཏྟ བྲཧྨཎིཏཛཱེཏིཏཔི ཨིཏྟིཕཏྟཏི སིཡཱཏི ཏྟཏྟིཏུཕྲཏ ‘ཏཏྟཏིཏི’ཏྟཱི། སཏིཡེཕ ཀཱུརཏྟཛཱེ སཕྲཏྟཏཏྟཕྲེན ཀཱུཏྟཏི-པཏྟེཏུ ཏཏྟཏིཕུཏྟཏི ཕསིཏྟཏིཏི ཏྟཏིཕྲཏྟཡོ ཏོཏི ཕྲསིཏྟཏིཏཱཕྲཏི, ཨིཏྟཱིཡཏྟ ཏ ཏོཏི ཕྲསིཏྟཏིཏཱཕྲཏི།

ཨཏྟཏོཏི སྨཏྟཱིཡཏོ། ཨཔཏྟ ཕིཏྟཡམྨཏོ པཏྟཡོ ཨཔཏྟཕཏྟ ཛྷཡམྨཏོ ཏསྨཔཏྟཏྟི ཨཏྟ ཛྷཡཏི། སོཏྟཡ མཏྟཕྱིསིསོ ཀ(ཏྲཱིཡཏྟ) ཏྟཏྟཕེ ཀཱཐཾ སིཡཱཏི ཨིདམིཏྟ སྨཏྟཱིཡཾ། ཨཏྟཏྟར ཕྲཔཏྟ ཕུཏྟི-ཏྲིཏྟིཡ ནཏྟཏྟ ཕྲཔཏྟ-ཏྲིཏྟིཡཏི སསཕྲཏྟ། ཀུཏོཏི ཨཔཏྟཕཏྟ ནཏྟཏྟ ཨེཕ། ཨིདཏྟ སབྦཕྲཏྟཡཕཏྟཏིཕ སཕྲཏྟཏྟཏི ཞྭཱད-‘ཝཏུལྱཏྟཱིཀཱཏྟ’ཏི། ཨཔཏྟཏི ཨེཀཕཏྟཏིན ཏེཏྟིསེ ཕུསུཏྟ ནཕུཾསཀེན ཀཱརིཡཏི, ཏེཏེ ཀཱསྨཾ ཡེཕྲཔཏྟ སིཡཱ, ན ཝཏྟསུ ཕསིཏྟཏྟཔཏྟཏི ཕྲསིཏྟཏི, ན ཙཏྟི ཕྲསིཏྟཏི, ན ཙཏྟཡཾ ཕྲསིཏྟཏྟསཏྲཕྲཏྟ-‘ཨིདཏྟཏྟ’ཏྟཱི། ཨིདཏྟ ཨཔཏྟཕཏྟཏྟ། ཨིམིཏྟ ཙཏྟ ཏཏྟ ཏེསྨཡཀཱརཾ ཏཏྟེཏི། ཏཏྟ ཕཏྟཏིཏྟཕྲཕཏོཏི ཏཏྟ ཡིཏྟཕཏྟཏྟ ཕུཏྟི ཕཏྟུམིཏྟཕྲཕྲཏོཏི ཨཏྟཱ།

ཀིཾ པན ཀཱརཎཾ ཕུཏྟི ཡིཏྟཕཏྟཏྟཕཏྟཏིཏྟཡཾ ཏཏྟཕཏྟཏྟ ཡེནཀེནཙི ཡིཏྟཏིཏྟ ཏེཏྟེསོ-ཕཏྟཾ ཀཱཏྟཏྟཏི ཏྟཏྟཏྟཏིཡཀཱཏྟ ཏཏྟཏོཕྲཏྟཾ, ཡཏྟཏྟཏྟཏྟཏོཔཏྟཏྟཏོཕྲཕྲཏྟཏྟཏོཔྲཏྟཏྟ། ཏཏོཡེཕྲཏ-‘ཞུཔཡཏྟིཡཏྟཏྟ པཏྟཏྟཏྟ’ཏྟཱི། ཨིཏྟིཕུམཏྟཡཏྟཛཱེཏྟཔྱིསིསོ ཞུཔཡཏྟིཡོ, ཨཔཏྟེཏྟིཏྟཕུཔཡཏྟཾ, སཡཏྟི ཡཏྟཕུཏྟཕུཔཡཏྟཾ སཡཾ། ཀཱརིཡཕྲཏེཔཏྟཡཱཏི ཕུཏྟེ ཏཕུཾསཀཱཔཏྟ-ཏྲིཏྟིཡེ ཕིཏྟི ཏོཏིཏྟཕཾ ཀཱརིཡཕྲཏེཔཏྟིཡཱ ཕཏྟཾ ཏ ཨིཏྟཱི།

ཕཙནཏྟརེཔི ཨཏྟཏྟཾ ཕཙནཱ། ཞུཏྟིཏི ཏིཕྲཏྟཡཕུཏྟཾ ཕཏཏི། ཨཝོཏྟཏིཏོཏི ཡོཝོཏྟཕྲཏིཏྟཏོ ན ཏོཏི, ཏཏོ, ཏེནེཕ “ཞུཏྟི”ཏི ཕུཏྟི (༥-༥)
ཕཏྟཏི-‘ཨཀཱརཏྟམཏྟཏོཕྲཡཾཏེན ཝོཏྟཏིཏྟཏོ’ཏི། ཕྲཀཱསམྨཕྲཕྲཏི ཡཕྲསཏྟཏྟཏ། ཏཏྟཾ ཨཏྟཏི ཏཏྟཾ ཕྲཀྱཔཏྟཏི ཨཏྟ, ཏཏྟ ཕྲཀཱ། སམྨསཕུཏྟཏྟ ཏེཕཏྟཕུཏྟཏི སམྨཏྟ།

སཏིཔཏྟཏི ཕྲཀཱར སཏི ཙ ཨཏྟཏྟཏྟ ཀཕྲཏྟཡཏྟཱ། སོཔྲཏི སམྨསོཔི, སམྨསོཏིཞྭཏིཏྟ པཏྟཏྟརམྨཏ། ཏེན ཕྲཀཱསིཏྟཏྟཏེན། པཏྟཏ ཕྲཀཱསམྨཕྲཔི སིཡུཏྟི པཏྟཏ སམྨསཕུཏྟཡཏྟ ཨེཕ ཏྟཏྟཏྟ པཏྟཏྟར ཏྟཏིཕུཏྟི ན ཏྟཏྟཡཏྟཏི ཕྲཀཱཕུཏྟཡོཔི སིཡུཏྟི ཨཏྟཱ།

༢. ཕཏྟཏྟ

ཕཏྟཀཱཏྟཏིཏྟ ཀཱཏྟཏིཀཱཾ ཏཏྟཏྟ ཏཏྟ ཕིཏྟཀེན ཏེཕྲཏྟཾ ཏཏྟཾ ‘ཕཏྟཏྟཏིཏྟཏིཡཏིསྨཏ། “ཀཱཏྟ ཏྟཏྟཏེ”ཏི ཀཱཏྟསུཏྟཾ། ཏཏྟ ཀཱཏྟསཏྟ ཏྟཏྟཏེ ཕཏྟམཏྟ ཏྟཏཏྟཡ ཏཕྲཏྟཡེ ཞུཕྲཏྟཡཏྟཏི ཨཏྟཱ། ཨེཕམཏྟཏིཏྟཏྟཏིཏྟ ཨཀཱཏིཀཱཏཏྟམཏྟ ཏཏྟཏི། “ཀཱཏྟཏེཡོཕྲེ”ཏི ཀཱཏྟསུཏྟཾ, ཏིཏྟཏྟཏུཏི ཡཏྟཏྟཾ ཏིཏྟཏི “ཏྟ ཏིཏྟཏྟཏི”ཏི (༥-༥), ཏི ཏིཏྟཏཡོ, ཏེསུ ཕཏྟཏི ཏཾསུཏྟཕྲཏེསེ “ཀཱཏྟ ཏེཡོཕྲེ”ཏི ཕཏྟཏྟཕེཔི ཏིཏྟ ཏིཏམྨཀཱཏིཀཱཏྟ པཏིཏམེཕ ཏྟམ ཏཏྟ ཕུཏྟཾ།

ཚེྟི ཚྲུཐྭཡེ ཀཏ། གོཊྚདིསྚྲཏི གོཊྚི ཕུམི ཨླདིཟྭུཏྭ སཊྭ། ཕུམོཏི ཨཝྭཡོ། སོཡེཞ ཀླཕུ སཊྲཏི ཞྲུཊྲཀཾ ཕིཊྲཏིཕིཞིཕཏྭཾ སཀཱཏྲིཕཙཾ ཏྭཡདྲིཏི གོཊྲནེ

ཕྲུཊྲཾ, ཏེནྭཏ-'གོཊྲི ཕུམོ'ཏི། ཏཞླཏི གོཊྲཞ, ཏཞླདཡོ གོཊྲདཡོཏི སཞོ། ཀཏེ གོཊྲདཡོཞྲཏ- 'སཇྲུཀཱརིནོ'ཟྲདི། ཕཞླདཡོ ནཊྲདིནོ ཨཔཞྭཞ ཨཔཞྭ ཏདཔཞྲདི ཐྲཏི

དཞེཏུཞྲཏ-'ནཊྲདིནོ'ཟྲདི།

༣. ཀཊྟི

ཐྲཔསཇྲུཏྲཕེཏྭ ཐྲཞྲ ཀཊྟིཀཱདཡོཏི གཡཏཏྟི། ཡདི པནེཏྭ ཨཇྲེཔི གཡཏཏྟི, ཨཏྭི པཏྟིཨླདཡོ ཀཊྟཡེཞ ཀཊྟིཀཱདྲིཞུ ཨཊྭོགཏྲ དོཏྟིཏི ཕཏྭུཞྲཏ- 'ཨེཏྭ'ཏིཨླདི།

ཕིནཏྲ ཞུཔཏྭཞྲཏྲ, ཏེཏྟིཏི ཕིཏྭཞྲཏྲིཏི། ཕིཏྭཞྲདིགཀཾ དཞེཏི 'པཏྭཀ'ཟྲདི། ཕིགཏོ ཏྲཡོ པཏི ཨཞྲཏི ཕིཏྭཞྲ, པཏྭཀཱ ཨཏྟིཞྲིཏྟི།

༤. ཚྭདི

ཡཞླ ཙ ཙཕགྲོཏི སཞྲཏྟོ, ཀེཕཡཾ གཀྲོཏི ཨེཏྭཀཱམེཕླ དཞེཏྲ པརསཏྭགཏགཀླདིགཙེཀདིསཏྲཏཀཏྲཏྲིསཏྭཏོཔེ ཀོཏྲཇྲཏི ཞུཏྲཏརཏྟོ སོ གཀླདིགཙོཕྲཏྲཏྲཔགཏོཏི

ཕིཏྲཔེཏི། ཏཞླ ཏཞྲཾ གཀླདིཀཔེ པརསཏྭཔཙཏི ཡོཡོ པཡོགོ ཨླགམེ དིཞྲཏི ཕཞྲ ཨགྲིཕེཞྲོཟྲདི། སོཔླིཏ ཕེདིཏཝྲོཏི དཞེཏུཞྲཏ-'གཀླདི'ཟྲདི། གཀླདྲིཏི གཀླདི ཨཡཾ།

གོཊྲཞ གཀཕུམིསཞ ཨླདིཟྭུཏིཏ གཀྲེཏ ཨུཔཡཀྲིཏོ གཙོ གོཊྲདིགཙོ, ཏེཏ གཀྲོ ཏྲམ ཀིཏི, ཏཞྲཏྲཔཏྲུཾ གཀྲིཏི ཏྲཕཏི། པཕུཏྲདོཕླཏི ཨཕཏྲརཀཾ གཀཞླཔཏྲུཾ གཀྲིཏྲོཕ

ཡཟླསིཡླཏི།

༥. ཨླཏི

པཀཏཞླཏི "ཞླགཏྲཾ སཏྭཡཀྲཙ"ཏྟི ཕླ "ཏྲམཞླ"ཏི ཕླ པཀཏཞླ། ཨླཏི ཏྲམཕེསེསནེསཏི "ཕེཏྟིཟྲེསེསནཏྲཞླ"ཏི ཏདཏྲ ཕིཏྟིཏྲ ཨཀཱརཏྟོ གཡཏཏྟིཏི

ཨླཏ-'ཕེསེསནེཏ ཐྲ'ཏིཨླདི། ཨནཏྲརམཔཞྲཏྟི སཞྲཏྟོ།

༦. ཏྲཛ

པཞྭཡཏྟེཏྲཏི ཏྲཛཇྲཏི པཞྭཡཏྟེཏ། ཏྲཛཇྲཏྲིམཞྲཏྲོ ཁཏྟིཡཏྲཏྲིཏི, ཏྲཛཇྲཏྲཏྲིཏི ཨཏྲོ། རཇྲོ ཨཔཞྭ ཏྲཏྲཔཞྭ།

༧. མཏུ

སམུཏྲཡེཏྲཏི པཞྭཡཏྭསམུཏྲཡེཏ, ཏྲཏིཡཏྟི མཏུཞྲཏྲཏིཡཾ། ཏྲཏིསཏྲཨེཏཏི ཨེདཾ མཏུཞྲོ ཞྲཏུསོཏི ཨེཏྭ ཨཔཞྭཏྭཏྲཕེ ཏེཏུཕཙཾ། ཨཔཞྲཏྲོ ཨེཏྭ ནཏྭེཕླཏི ཙ

ཨེདཾ ཕིསུཾ མཏུཞྲཞྲཏུས སཏྲཏཞ པཞྭཏྭཞྲཏྲཕདཞྲནཏྭ ཕྲུཊྲཾ། ཙོཕླཏི མཏུནོ ཨཔཞྭཏྟི ཨཏྭེ"ཙོ ཕླཔཞྭོ"ཏི (༤-༡) ཙཕྲཞྭཡོཕ། ན ཏྲཏྟིཏི ཐྲཏིརཀཞྲཏ།

༨. ཛོན

ཏྲཛསཞྲཏྟིཏི རཇྲེཏི ཕྲུཏྲཏྲཛསཞྲཏྟེ། པཇྲུཕླཏཾ ཁཏྟིཕླཏཾ ཨཔཞྭ, པཇྲུཕླཏཾ ཛོནཔཏྲཏཾ ཏྲཏྲཏི ཕླ ཨེཕམེཏྭ ཕེ(ཏྲགོ) ཕེདིཏཝྲོ ཨོཀྲཱཀཏཾ ཨཔཞྭ ཏྲཏྲ ཕླ

ཨོཀྲཱཀོ།

༡༡. ཙཏྭ

སྭཱམཏྱེན་ རཧྣསྡྲཥྚཱཧྴཱཏ- ‘ཀཱཀྲུསྭཱདིནཱ’ཏི། ཨཛྙཱཿ ‘ནྡྷཱོ ཀཱསུམྦཱདཱི’ཏི ཕུཧྣཱ ཀཱསུམྦཱདིནཱཏི (ཕུཧྣཾ) སིཡཱ, རཛྷི ཨཡ མཏྲི ཨཏྲིསདྲེ‘ཕྲེཪྻེ རཧྲེ’ཏི། ཨཏྲི ཕཀྐཕིསེསེ ‘རཧྲེགོ’ཏི, ཝོརིཏོཏྲཱུ, ཨཏྲི སུཀྲཱསཪྫ ཕཀྐཀྣཕྲདནེ‘རཧྲེ པཏོ’ཏི། ཨིཏ ཏུ ཏཏིཡེ-ཏྲེ ཕཧྣསྭཱནོ གཡཏཏྲིཏི ཕུཧྣཾ- ‘ཕཀྐཀྣཪསྭཱཕྲདིཏ’ཀྲེ། ནྡྷཱཏི།

ཨཏྲཱཀཏཀྐྲེ ཨཏྲཕྲཧྣཱཏྲཱ ནིཏྲིསཧྲ ཕུཧྣཾ། ཏཛྙཱཙརིཡཱན སྨཔདིསཧྲོ ཨཕིཛྫྷཀྣ (ཙརིཡ) ཕཱཪསྲིཡཱཕགམྲྀཏི, ནྡྷཱཏི གསྭཱཕ སཏྲཱཏཨཏྲིནིཏྲེསཾ། ཏིནཱཏི པཏཧྲ རཧྣསྭཱཕེ ནྡྷཱགསྲ གཪཀནིཏྲེསོ, རཧྣཀྲེ པཪྐྐཡཏྲིནིཏྲེསོ, པཪྐྐཡོ ཙྭཱཡཾ གསྭཱ ཕཏྲཧྲོ ཧྣཕཏྲསཧྲཱཕྲཱ, ཏིན སུཧྲེ ནྡྷཱཏི ཕུཧྲེཔི ཏཛྙཱཙཀཱ གསྭཱཕསཏྲཱཏི ཕིཛྫྷཡཏི, ནྡྷཱཏི པཏ ཏིནཱཏི ནྡྷཱགསྲིཕ ནིཏྲིཏྲེཔི ཏཛྙཱཕིཏྲཱ [ཏཛྙཱཕགྷཱཕིཏྲཱ-ཏི ཧྣཕིཏབྷཾ] ཏྲེ ནིཏྲིཏྲེ, ཏཛྙཱཙཀཱ ཙ ཧཧྲེ‘ཏིན རཧྣ’ཀྲེ ཨཏྲི ཧཏྲིཏི གསྭཱཕིན རཧྣཀྲེ ཕིཛྫྷཡཏྲིཏི ནྡྷཱགསྭཱཙིཧྲ ཏཏིཡཀྲཧྲཾ སསྭཧྲཏི, ཏིན ‘ཀ ནྡྷཱ ཏིན རཧྣ’ཀྲེ ཕུཧྲེཔི ཡཏྲསྭཱནཏྲཕསེན ཕུཧྣཾ- ‘ནྡྷཱགསྭཱཙིཏཏིཡཀྲཧྲོ’ཏི། སུཧྲེ པཏ ནྡྷཱགིན རཧྣཀྲེཏསྭིཾ ཨཏྲི ནྡྷཱ ནྡྷཱགསྭཱཙྲིསཏྲཱ ཏཏིཡཀྲཱ ཀཕཱཪྐྐཡོ ཧོཏྲིཏི ཨཏྲོ། ཨཏྲིཏྲཱཏཏོཏི ཨུཔཙྭཱཪཕསེན གཐཏོ། ཕིཏྲཱཔི ཏིནཱཏི ཏཾཔཪྐྐཡཾ ཕིཏྲཱཔི།

༡༢. ནཱཊ

ཏཏིཡཀྲཧྲོ ཕིཪྫྷཏྲཾ ཏིནཱཏི ཨནུཔཧྣཏིཏི སསྭཧྲོ། སུཧྲེ ཨཡམཏྲོ “ཨིཀྲུཡུཧྲེན ནཱཊཧྲེན ཡཏྲིཏྲོ ཙོ ཀཱཝོ, ཏཏྲཱ ཏིན ཡཏྲིཏི ཀཱཝེཏྲསྭཱིཾ ཨཏྲི ཏཏིཡཀྲཧྲོ ནཱཊཏྲཱ ཀོ ཧོཏྲི”ཏི། སུཧྣཕིཔརཀེ ཏུ ཏཛྙཱཏྲདིཀམཧྲིསྭཡཕསེན ཕུཧྣཾ། ཏིནཏྲནུཕུཧྲེཡཱ ཏཏིཡཀྲཧྲོཏི ཡཏྲཱཏི ནཱཊཧྲེནཱཏི སུཏཏྲཱཏི, ཀཱཝེཏི པཏ ཨཏྲིནིཏྲེསཧྲོ ཀཕཱཪྐྐཡཱཧྲེཡསྭ ཀཱཝོ ཨུཏྲཱཪོཏི ཕིཛྫྷཡཏྲིཏི ‘ཡཏྲིཏི ཀཱཝེ’ཏི ཕུཧྣཾ, ཕིསེསྭཱགཏཕིཏྲཧྲེཡཱ ཕིཏྲཱཪིཏྲཡ ཕིསེསན གཏྲཱ ཙ (ཕིཏྲཱཪིཏྲཱ) ཏྲཱསྭཱཏི ཨཱཏ- ‘ནཱཊཧྲེནེ’ཏིཀྲཱདི, ཨིཏ གཏྲི ཁཀྲཱཔཛྫྷཀསཏྲཾ གིརིཡཱསཕྲཱཕམིཀྐྲེ ཨནིཀྐཾ, ཨཔརེ ཏུ དབྲཱསཕྲཱཔཾ ནིཀྐཾ། ཏསྭོ ཧྣཡསྭཱཔི ཀཱཡསྭ ཙཀྲཡུཧྲེན ཕུསྭཱདིནཱ ཡཏྲིཡཕྲཱཕཱ ཡཏྲཱཀེ ཏཏིཡཱ ཡུཧྲཀྲེ ཕཧྲུསྭཱཏ- ‘གིརིཡཱ ཀྲུཔོ ཀཱཝོ’ཀྲདི།

ཕིསེསྭཱཕསྭཱཡོཏི ཀཱཡསྭ ཕིསེསྭཱཕཏྲཱཪཀཧྲཱམིཕ ཏི ‘ཕུསྭཱི རཧྲེ’ཀྲདི། ཡོཀ པཡུཛྫཏི། གུཏྲཏྲཱཏི ཨིཏྲ གུཏྲ ཏྲཱཕོ, ན ནཱཊཧྲཾ, ཙཀྲཡུཧྲཏྲ པཏིཏྲ ཨཏྲི… ཙཀྲཡུཧྲེན གུཏྲཏྲཱ རཧྲེཡཱ ཡཏྲིཏཏྲཱ། གཧྲེཀཱཡ ཡཏྲིཏྲོ སྨཏྲུཧྲོཏི ཨིཏྲ ཙཀྲཾ ཕིཏྲཱ གཧྲེཀཱཡ ཏུ གིཕཡཱཡ སྨཏྲུཧྲོ ཀཱཝོ ཡཏྲིཏྲོ ‘གཧྲེཀཱ སྨཏྲུཧྲོ’ཏི། ཕུསྭཱིན ཡཏྲིཏྲཱ ཨཏྲསིཏྲིཏི ཨིཏྲ ཕུསྭཱིནིཀྲུཡུཧྲེན ཨཏྲསིཏྲི ཡཏྲིཏྲ ན ཀཱཝོ ཕུསྭཱིཏི། ནཱཊཧྲཡུཧྲཱསྭ ཀཱཡསྭ རཏྲཏིཕིསེསྭཱཔཏྲཱསེན ནཱཊཧྲཕྲཱཙིཏྲོ ཨུཕྲཀྐཱསྭ པཪྐྐཡསྭ སུཧྲཀྲཧྲེན ཝོཔཾ ཕིཏྲཱཡ ཕུན ཨཛྙེན སུཧྲེན ཡུཏྲཱཏི ནིསཕིཏྲཱནེན སཀཱཡིཏྲཱསཏྲཱཡུཧྲེཀེ-ཏྲཱམཕིཏྲཱནཾ པརེཀེ, ཏཏྲཱཏ- ‘ཨཀྲོ རཧྲེ’ཀྲདི།

རཏྲཏིཕིསེསྭཱཔཏྲཱསེནཱཏི ཕུསྭཱི རཧྲི ཕུསྭཱོ ཨཀྲོཏི ཨིཕཾ རཏྲཏིཕིསེསྭཱ ཨཔཏྲཱསེན ཨསཏྲཱསྭཱིན ཨཀྲཱཏཀྐེན། སཀཱཡིཏྲཱསཏྲཱཡུཧྲེནཱཏི ཕུསྭཱཀཧྲེཀཱཏྲཱིཾ ཡཾཡཾ ཡིཏྲཱཾ ཡཱཡཱ སཏྲཱ, ཨཧྲནིཡེཀེ ཏཀེ ཏཀེ ཡིཏྲཱཀེ ཏྲཀེཏྲཀེ ཙ སཏྲཱཀེ ཡུཧྲེན ནཱཊཧྲསཧྲིན། ན ཏཏྲུཔཡཏྲིཏྲོ ཀཱཝོཏི གཧྲེཀཱ སཏྲོབཏྲཱཕཙཏཧྲོ བཏྲཏྲཱརགཧྲ གཧྲེཀཱཡ, ཏྲཡགཧྲེཀཱཡ ཡཏྲིཏྲོཀཱཝོཔརེཀེཕིཡ ན གཧྲིཡཏྲིཏི ཨཏྲོ། ཨཐ ཏཏྲུཔཡཏྲིཏསྭཱཀཱཡསྭིཕགཧྲེཀཱསཏྲེཀྲཱཧྲིཏྲཱཀེ གོ ཏྲོསོ ཡེ ནེཕསྭཱཀྲཏྲཱཏ- ‘ཨཏྲཱཏི’ཀྲདི། ཨིམིཏྲཱ ཙ པརམཏི ཏྲོསོ ཨུཏྲཱཕིཏོ, ཏཏྲཧྲེ སཏྲཱཏི ཏཏྲུཔཡཏྲིཏཀཱཡཏྲཧྲེ སཏི།

སཧྲསྭཱི སིཡཱཏི ནཱཊཧྲསཏྲཱ ཏཏྲིཏཝོཔཀྲཱ ཕུསྭཱིན ཕཱཡསཾ ཧྣུཛྷིཨཱཿ, ཕུསྭཱི ཕཱཡསཾ ཧྣུཛྷིཨཱ’ཏུཏོ ཨཱཀྲིཨཱཀྐཏྲཔིཀྲཱ སིཡཱ སཧྲསྭཱི, ཡཱ སུཧྲཀྲརེན ཕིཏྲིཡཏི ཕཱཀྲིཏྲིཡེཏི, ཏཏོ ‘ཨཏྲཱགཧྲེཀཱ’ཏིཀྲཱཕྲཱཧྲིཨཱཀྲཏྲཔིཀྲཱ སཧྲསྭཱི སིཡཱ ཝོཔཀྲཱ ‘ཨཏྲཱགཧྲེཀཱསུ’ཏི, ན པཐམྲཱ། པཐམྲཱཡིཕ པཀྲཱཡཾ པཡོགོ ‘ཨཏྲཱགཧྲེཀཱ,’ཏི། ཨཏྲཱོཏྲིཀྲཱགཪཀཕཱཪྐྐཡོ ཨཏྲོརཧྲཀཱལཕྲིཙྲི སཧྲོ, གཧྲེཀཱསཧྲོཔི ཏཏྲིཏཝོཔིཏ ཏཀྲཱཕྲིཏྲཱཡཀཱ, ཏཏོ ཡེཕཨུཏྲིཏྲིསྭཱཕྲཱཏྲིཀཱརཀྲཱ གཧྲེཀཱཡོཕྲིཀཱརཀཾ སསྭཧྲེཏི, ཏཛྙཱ ཏ ཕིཏྲཱཏྲིཨིཏ ཏོཏྲིཏྲིཏྲིཨཱཏྲཏྲཱཡཾ ཏིསུ སཧྲསྭཱིཡེཕ སིཡཱ, ཏ པཐམྲཱ (ཨུཔ) པཧྲེཨཱཏྲིཏྲཱཡོ། ཨཏྲཏྲེཏྲིཏྲེ ཏསྭཱཏྲེ སཧྲམིཡཱ ཨཕྲསྭཱཏྲཾ པཐམྲཱཡིཕིཡཔཏྲེ ཏསྭིཏྲཱཏ- ‘ཙཧྲི པཏྲཱཔཏྲཱཪིཏྲེ’ཀྲདི, ཏྲཏྲཱིཨཱཀྲཏྲཔིཀྲཱཏྲཱིན སཧྲམིཡཱ ཨཕྲསྭཱཏྲཱསྭཱཏ། ཨིཕཛྫྷརཏི ཕཙཏམཀྲཱརེན པརེསཾ ཕིཡ སཧྲསྭཱིཕིཏྲཱཡཀཱ གཐཾ གཧྲེཀཱཡ ཏྲཏྲཱསཏྲིཡ ཏསྭཏིཔཱཏྲིཏྲཱཏ- ‘གཧྲེཀཱཡ ཏྲཏྲཱ’ཀྲདི། བཏྲཕཙཏཀཱཏྲེཔི གཧྲེཀཱཡ ཏྲཏྲིཡམིཀ ཕཙཏཀྲཾ། པཀཱརཀྲཪཱཏ- ‘ཝོཔོཏི’ཀྲདི། ཝོཔཏྲཱཏི གཧྲེཀཱཏི ཨིཀྲུཡུཏྲཀེ ཡཏྲིཏྲོ ཀཱཝོཏི ཕིཏྲཱཡཏ གཏཀཔཪྐྐཡཱཧྲ ཝོཔཏ།

༡༣. སླྭ

སེདི པཛམནྟྲེ སླྭདི ཏེནྟྲེཐྱཔཛམནྟྲ, ཡཾ པཛམནྟྲེ སླྭཅེདི དསྒེདྲཾ པཛམནྟྲསླྭཏ། པཛམནྟྲསླྭ དེཕདྲཔུརྟྲསླྭསེཏྲཐྲཕཪ྄ཏ ཏདབྲམནྡྲེཏེནྡྲཏ- ‘སླྭ’དི། ཀཱྲ སླྭ དེཕདྲརྟྲཏ- ‘ཡོགཕྲསེཏྲཡེཕ དེཕདྲ’དི། ཡྭགསསྤྲདྲནསྤྲེ ཡོག དེཕདྲདི པསེདྲཀྲེ ཡྭགསྭ ཡཛྲེདབྲསྭ པུརྟྲསླྭདེཏེ སསྤྲདྲནསྤྲེ པཏེཀྲདཀོ པེཀྲདི ཡོག དེཡྭསྭ པུརྟྲསླྭདེཏེ དེཕདྲ སླྭསྤྲེདི པསེདྲཀྲཏྲ, ཨེཏྲེ དེཕདྲ ཨསྭ ཨེཏྲཾ, ཨྭདེཏྲེ དེཕདྲ ཨསྭ ཨྭདེཏྲེ, ནཕེ པུརྟྲསླྭདི ཡྭགདབྲཾ།

མནྟྲཔཪམནྟྲེཡསྤྲེ དེཕདྲདི པསེདྲཀྲེ ཡེན མཀྲེན ཡོ བྲུཡདི སོ དསྭ མནྟྲསྭ དེཕདྲ སླྭསྤྲེདི ཡོག པསེདྲཀྲཏྲ མདེཀྲེ ཡམོ ཕརྟྲེ དེཕདྲ ཨསྭྲདི ཕེགྲཏོ། ཕྱཏྲནཡ མེཕྲདི “ནཀྲཏྲེཏེཀྲཡུཏྲེན ཀཱྲཡེ”དི སུཏྲེ ཕྱཏྲནཡམེཕ། ཏྲཏྲིཀཕཙནཾ མསྤྲཡྲདི, ཏྲརཀཏྲཡྲནསྭན བཏུཏྲ མསྤྲསཏྲེ བཏུཕཙནཏྲོ། ཡྭཀེཏྲེཡྭ “སླྭསྤྲེཾ པུརྟྲསླྭསྤྲེདི སཀྲུཡ”ཏྲེ (༦-༢-༢༡) སུཏྲཡེདྲ ཕུསྤྲེ པུརྟྲསླྭསྤྲེ ཨསྤྲེཾ ཕུསྤྲོ སླྭསོ ཕུསྤྲོ ཨཏྲསླྭསོ ཕུསྤྲོ སེཾཕརྟྲཪ྄དི སཀྲུཡཾ པཏེཡྲདེཀྲེ, དེན དེསཾ ཕུསྤྲེ པུརྟྲསླྭསྤྲེ ཨསྤྲེཾ པཏུདསརཏྲེདི ཨེཏྲ ཙ ཀྲདཀསླྭསེ ཙ དཀྲེཏྲེ ན ཀྲཕདི། ཨེཏྲ པན ‘སཀྲུཡ’ཏྲེ ཕཙནྟྲཏྲཡེ ཀྲདཀསླྭསེཡེ ཚཏྲཏྲེ ཀྲཕཏྲེཏྲསཏྲ ཕེརཙཡདི ‘ཀྲདཀསླྭསེཡེ’ཏྲཏྲེ། པུརྟྲེ སླྭ ཨེཏྲཏྲ སླྭསཏྲེ ཙཏྲཔརེཡྲཡོདི ཨྭཏ- ‘སླྭསཏྲེནེ’ཏྲཏྲེ། པུརྟྲེ སླྭ ཨསྭཀྲེ ཏེབྲཙནྟྲདི ཨེཏྲ པུརྟྲསླྭསྤྲེསཏྲསྭ པུརྟྲེ སླྭ ཨསྭཀྲེ ཏྲེཏརེདྲ ཕཙནྟྲདི ཨཪྟྲོ། ཕྱཏྲེཡྭ ཨཏྲསྭ ཕུཏྲེགརཏྲཡ ཕྱཏྲཾ- ‘སོ པུརྟྲེ དེཨྭདི། དསྭཀྲེ པུརྟྲསླྭསེཡཾ། སླྭཔུརྟྲསླྭསྤྲེ, ཀྲདགསྭ ཀྲདེཡྭ གསྤྲཀྲཱརགསྭ ཡོ དེཾསདི རཏྲེ སླྭསོ པརེབྲཡནེཡམེདོ, དསྭ སསྤྲཀྲེཏྲེ ནེདི སསྤྲཏྲོ།

ཡསྭཏྲཏྲེཕྲེཡཀྲེ ཨནེཡམེན པཏེཔདྲདེསླྭཏ། ཨདོཨེཕ ཙ ནེཡྲདནྟྲདི ཨེམསྤྲཕ ནེཡྲདནྲ, དེནེཡྲཏ- ‘སུཏྲེ ཕཙནམེཕ ནེཡྲདན’ཏྲེ། སླྭསསུདེཡྭརྟྲཏྲ སླྭཏྲེཕྲཡམཏྲེ ཕེཕརདི ‘ཡདེཔེ’ཏྲཏྲེནྲ། ཨསྭྲདི སླྭམཏྲཕཙནེཔེ ‘སླྭ དེཕདྲ པུརྟྲསླྭསྤྲེ’དི སུཏྲེ ཨསྭྲདི ཨཕྲེསེསཕཙནེཔེ སོཡེཕ པུརྟྲསླྭསྤྲེསཏྲེ སུཡམནྟྲ སླྭསོཡེཕ ཚཏྲཏྲེ ཕེཀྲུཡདྲེདི སསྤྲཏྲོ།

པཏུདསརཏྲདེདི པརེསཾ སཀྲུགདཀེན ནེཕཏྲེདཔཏུདསརཏྲདོ། ཨབ ཨཏྲསླྭསསེཾཕརྟྲཏྲནསྤྲེ ཨུཏྲདརཀྲེ ནོཔཀྲུསོ གསྤྲ ན གཪྟྲཏ- ‘ཨཏྲསླྭསསེཾཕརྟྲཏྲན’མེཏྲཏྲེ། ཨེཕསྤྲཀྲུདི “ཨཏྲསླྭསསེཾཕརྟྲཏྲནཾ ན པརྟྲཡེནོཏྲཀམཕྲེཏྲནམཔེ ཏུ སེཾཕརྟྲརཔེ ཕུསྤྲདེསླྭསསྤྲཡྲསྤྲེཾ སེཾཕརྟྲར ཕུསྤྲེན སླྭསེན སསྤྲཏྲ ཕུསྤྲོཏུཔརྟྲཏྲེཡདི, ཡཏྲ ཙ ཕུསྤྲདེསླྭསསྭ སསྤྲཏྲེ ཨཏྲསླྭསོ ཕུསྤྲོ ཨཏྲསླྭསོཏུཔརྟྲཏྲེཡདི , ན པཪྟྲཏྲགཏྲེ དེསསུདྲདརཀྲེ ནྲནཡྲདྲན”ཏྲེ།

༡༦. དམ

ནྲགཏྲནཏྲོདི ཚསྭགཏྲནཏྲོ ན ཏོདི། ཡཏྲགཏྲནཏྲོ ཨསྭ, དདྲ ཙཏྲནུགཏྲེདཾ ནོཏྲརདྲནུགཏྲེཡྭདི མཀྲུདི, གོཙཡེཕ ཏོདྲེདི ཏོཀྲེདི ཨེདོ ཀྲེཏྲེདྲ ཨྭནེདབྲཾ། དདྲ དེསསྭྲདི ཨེམེནྲ “དདྲདེསྲ དཀྲདཀེན གཡདཀྲེ”དི པརེཀྲསམུཔཡཀྲདི། གདཡྲདེསསྭྲཡྲདི གཪྟྲ ཡྲདེསོ ཡསྭ དསྭ གདཡྲདེསསྭྲཡྲདི། ཨེཀྲརསྭྲདི ཡྲདེསཪྟྲ ཕུབྲེ ཨེཀྲརསྭ, ཨེམེནྲ ཙཏྲདེསྲདེསྤྲེནམཀྲེཏོ དསྒེདོ། དསཏྲེ ནེགེནྲཔེ པརྟྲེཀྲཏྲེསསྤྲཀྲེ སེཏྲེདི ཨེཕམཀྲུདི- “ཡབྲ’དེན གདཾཀྲེདྲ’ (༦-༢༦) ཀྲུདེསུཏྲེ ཨེརོགཕ དསཏྲེ བཏུདི པརྟྲཡཏྲེདི སསྤྲརྟྲཏྲེདི, དཕེཏྲཔེ ཨེགམེཕ དསཏྲཀྲདཾ ‘དམཏྲེདི དཾཏྲཏྲཏྲེ’དི པརྟྲེགམཕྲེསསྤྲརྟྲཏྲེདི, དསྭ གེམེདཏྲེན ཏྲེདཀྲདཀེནེ”དི། ཏྲེདཀྲདཀེ པཡོཛནཏྲཡཾ ཕྱཏྲཾ, དབྲ པཛམཾ དསྒེཏྲེ ཏྲནནེཏྲཏྲེཏྲཏྲེཕྲཡམསྤྲེགཏྲ ཏྲེདཀྲདཀམེཏྲཏྲེནྲ པདབྲསླྭཏ།

དབྲ-ཡོ ཡམཏྲེདི ཏྲནྲདི ཙྲ’དི ཨེམེནྲ ཏྲེདཀྲདཀྲཏྲཡེ པརྟྲཡཏྲཕཡཕསྭ སམུརྟྲཡཕྲསཏྲསླྭཏ། སམུརྟྲཡེ སདི(ཡོ) ཡམཏྲེདི ཏྲནྲདི ཙ, དབྲེཕ སེཡྲ, ཡོ པནྲཏྲེདི གེཕཡཾ, ན (ཏྲནྲདི) དབྲ ན སེཡྲདི པོཏྲཡེདྲཾ བྲེཏྲཏྲརསྤྲཏ‘ན པརྟྲེཀྲདི སསྤྲཀྲེནེ’དི། ཡབྲ “དེན གཕཾ ཀྲེདྲ”མེཏྲཏྲ “དེན ཛྲེདཾ ཛཡདི”ཏྲཏྲེ པརྟྲེགསསྤྲཀྲེན ཀྲཕདི ཨེཕསྤྲཕེཀྲུཡྲདི ཡཕེཏྲཏྲེ གསྤྲཏྲོ། ‘དེན གདཾ ཀྲེདྲ”མེཏྲཏྲེདི ཨཕདྲ “དེན ཛྲེདཾ ཛཡདི”ཏྲཏྲེདེསུཏྲེགདེསཕཙནམཏྲབྲཏྲེ དབྲ ཕྱཏྲེ ཏོཏྲེདི ཕྱཏྲཾ, དེན ཛྲེདམེཏྲཏྲ ཛཡནྲདེཀྲ གེརེཡྭནེ གདབྲསམཡྲཡེཏྲེན པསེདྲཀྲདི ཡུཏྲེ དབྲ པརྟྲེཀྲཏྲེསསྤྲཏྲེ, ནེཕམཏྲེཏྲེན ཕེདནྲ པྲེགདབྲསམཡྲཡེཏྲཏྲེཡྲཏྲེཏྲེཡྲཡོ།

ཨིནྡེ ཏུཏིཡཾ དསྶིཏི ‘ཉཱཎ’མིཙྪཏི, ནེམིཏྟ མིཙྪཱནེཙྪཱཔཙྪཱཀཱརཀཾ སུཏྟནྟེ ཀཱཊཀཱདི, ཨུཔཱཏོ ཨིཙྪཱནེཙྪསུཏྟཀཱ པཐཔིསམུདྡིཊྛཾ སཙྪཱཔཔརིཙྪཱགཱནུཙྪཱཏཏྟགཱམཊྛཾ། ཛྙཱནནསྶཱམཙྪཱཏི ནེམིཏྟདིཊྛཾ ཛྙཱནན སྶཱམཙྪཱ། ‘ཡཐཱཔུཏྟཛྙཱནནསྶ ཨཏྠེན པིསཡཏྟེ ནེཏུསྶཏ- ‘ཏཾ ཛྙཱནདིཊྛི ཏསདྡེན ཨཏྠིཡམཱནཔཏྟམསཏོ’ཏི། ཏཏིཡཾ དསྶིཏི ‘ཡཏོ ཙ’ཙྪཱདིནཱ། ཡཏོ ཙ ཨུཔྤཏྟེན པིཊྛིནཱ ཨཏྠེན ཏྟཏུ ཨཏྠིཏྟནཔྤསིདྡྷེཏི སམྦནྡྷོ, པོཏྠཀེསུ པན ཨཏྠེཏུཏྟཏུསུཏི པཱཋཾ དིསྶཏི, ཨིཏྟཱཡམཏྠཱཔྤཱཡོ “ཀཱཏྟཚེ པསིདྡྷིཔིསཡོ ཏོཏི ཏསདྡོ, ཏཏྟ ཙ ཡུཏྟཾ སུཔོཏྟཱཡཏྟཱནྟཱཀཱཡཾ པཀཱཏྟཔིསཡོ ཏཏྟ པསིདྡྷཔིསཡོ ཨནུབྦུཏྟཔིསཡོ ཙ ཏཾསདྡོ ཡཾ སདྡཾ ནཱ པེཀྑཏེ’ཏི, ཏསྨཱ པསིདྡྷིཔིསཡེན ཏསདྡེན པུཐགེཔ པསིདྡྷཱཡ ཨུཔསམྦནྡྷབྦཾ ཏེཏྟཱཏཾ ཀཱཏྟབྦ”ནྟི། ཨཏྟཏྟཡེ པཐཏྟཱནཱཾ ཏུ ཏསདྡཱ སཔིསཡོ པིསེསོ ཏཏོཡཾཏྟཱིཀེཏི པེཏིཏབྦཾ།

༡༥. ཏསྨཱ

པིསཡསདྡོ གཱམསམུདྡཡེཔི པཋཏི, གཱམསམུདྡཡོ ཙ ནཱམ དེསོཡེཝ, ཏེནཱཏ པིསཡེཔི གཱམསམུདྡཡཊྛཱ དེསོཡེཝཱ’ཏི, ཨིམིནཱ པིསཡདེསསདྡཱནཾ སམཱནཏྟཱགཱརཏྟཱསཱཏ། པཐཱཏི དེསཔཱསིནོ པཐཱཏཡོ, ཨནུཔཱགོ གཱཏྟཔིསེསོ།

༡༦. ནེཔྤ

ཏཏྟམིཙྪཱདིནཱ ན ཀེཝལཾ ནེཔྤསིཡེཝ, ཨཐཝོ པཱཔཱམཱནེསུ པཱཏི དསྶིཏི། པཙྪཡཏྟཾ སིདྡྷཱ། དེསནཱམསྶཱཔཏི ཙཏུསུ ཨཏྠིསུཏི པིཙྪཡཏི, ཏེནཱཏ-‘ནེཔཱཔཱཏོ པིཙྪཱ’ཏི། ནེཔཱཔཱཏོཏི ནེཔཱས ཨཏྟུརཱཏྲཔཱནེཝཱཏྟཨཏྟིཨཏྟིསུ། སཾཏེཏཏྟཱམཾ ཏྟམ ལོཀིཡསདྡཔྤ ཏྟཏྟཔསདྡམཏྟསདྡཔྤཏྟརེཏྟཔཱཏྟཏྟཱམཾ།

༡༧. ཨཏྠ

ཏཀཱརསྶི དེསོཡེཝཱཏི ཨཱཏ- ‘ཨཏྠརཏྟཔ’ཏི།

༡༨. ཏེན

ཡཐཱཡོགནྟིཏི ཡུཏྟིཡཾ ཡུཏྟཡཐཱཡོགསདྡསྶ ཨཏྠོ།

༡༩. ཏམི

པཙྪཡཏྟཱམིཏི པཙྪཡཏྟཱམཾ ཡསྶ སཏྟསུཏྟཏྟཏྟཏསྶ དེསསྶ ཏསྶིཏི ཨཏྠོ, ཏཏྟཏྟེཏི ཏྟཏྟཔཱདིཔིསེཏྟཏྟཡུཏྟཏོ ཨཏྟཱསྶ པཙྪཡཏྟཱམཾ ན ཏོཏྟཏི ཨཏྠོ། པདཏྟ པཏྟཏྟ ཨསྶཾ དེསེ སཏྟཏི པིཏྟཏོ།

༢༡. ཨཌྜྷ

ཏིཡཏྟཏོཏི “སརསྶ ཏེ”ཏི (༡༣༠) ཏིཏྟཾ།

༢༣. ཨམྦ

ཨམྦསཏ ཏྟཔོ ཨམསྶོ།

༢༤. མཛྫ

མརྡྡེ ཊྤྤ མརྡྡིམོ, ཨཎྜེ ཊྤྤ ཨཎྜིམོ ཨིཏྱཱདི།

༢༥. གཱཋ

མགཱཧྲེཥུ ཨརཎྱེ གཱཌྷཾ པཞྲཏི ཕནེ གཱཕེ བྲུཊྚཥིཡཾ ཙམྤཾ མིཋིལཾ སམྦྷོཪྴཏི ཡིབཱརྡོ། "དེཥྨརཀྲེཥི པཙྪཝཾ"ཏི (༨-༡༢༠) ཨེཕྱཱཀོཏི སེསོ། པཙྪཡཏྭརདཱསྣེ སཏི ཨིམིནཱཕ སུཏྟེན ཨིཏོ ཨཉྫཏྲཔི པཙྪཡཏྭནྣེ ཧོཏྟིཏི སེསོ, གཱམེ ཊྤྤ ཨུདརེ ཊྤྤ པཙྪལེསུ ཊྤྤ བོདྡྷིཔཱབྲེ ཊྤྤཏི ཡིབཱརྡོ།

༢༦. ཏིགོ

སརདེ ཊྤྤ, ཧྲསྭ ཕཏི ཡིབཱརྡོ།

༢༧. ཏམསྨ

སིཡཱསདྡྷཾསུཏ-'ཡོསཱཡྷ'ཏྲེ། ཏམེཕ བྱཉྫཡཏི 'ཀཱིརིཡེ'ཏྟཱདིནཱ, གཱརཋཾ ཀཱིརིཡཾ ཕྱདནྟདིཀཱམྨ ཨབྦྷཱསོ, སོ པུབྦོ ཡསྨཱཏི སབྦྷཱསོ, ཕྱིཋྲདིསདྡེཏི ཀིམུཏྟཏིཊྛཏ-'ཕྱིཋྲདི'ཏྟཱདི, དབྦཾ ཏཾཏཾསམུདཱཡཏྟུཔཾ། སིཡཱཏྭཏི ཕདཱ ཏདཏྠཾ ཡིབྦྷཡེཏི 'ཀཱིརིཡཾ ཡིསེསོ'ཏི། ཕྱདནྟདིཀཱིརིཡཱཡ ཡིསེཏྠཾ ཙྪཝཀཱིརིཡཾཡིསེསོཏི ཨཏྠོ, ཨིམིནཱ ཕྱིཋྲདིསདྡཱ དབྦཏྠཡུཏྟིཏོ ཕྱདནྟདིཀཱིརིཡཾ ཀཱིརིཡཾ ཡིསེསཏྟ སིཡཱམུཔཙྪརིཏ ཕདཏྟཱཏི དྲཔཏི། ཨིཏིསདྡོ ཏེཏུམྷི། སུཡེཡཏི ཨབྦྷསིཏབྦཾ ཙྪཝཀཱིརིཡཾཡིསེསསྨཾ པུབྦཏྟུཏྟཾ ཕྱདནཀཱིརིཡཾ, ཡིསེསེཏུཾ ཡུཏྟཾ ཕྱིཋྲདིསདྡེནཱཏི ཨཏྠིསྤྤཡོ།

ཡུཏྟཾ ཙེཏྟ... ཕྱིཋྲདིཕྱདནཕསེན སིཡཱསྨ གཱཧེཏབྦྷཡཏོ, ཀཱཐཾ ཕྱིཋྲདིསདྡེཏི དབྦཡུཏྟིཏི ཕྱདཏྟ ཡུཏྟཊྛཏི ཨུཏ- 'ཕྱིཋྲདི ཡིསཡཏྟཱ'ཏི, ཕྱདནཡུཏྟིཕྱིཋྲདིསདྡཾ སིཡཱཡུཏྟིཏྟཾ ཡཏྟཡུཏྟཏྭཾ པམྤཕསེན ཕཏྟུཏ- 'ཡཐེ'ཏྟཱདི། ཕྱིཋྲདིཕྱདནཏྲེ ཡཐེཏི སམྦྲཏྟོ། ཡུཏྟམེཕ ཕུཏཡཏྟ ཡུཏྟིཀཱཐྨ སུཔཾ ཡིཕཏྟེཡཏི 'ཀཱིརིཡེ'ཏྟཱདིནཱ། ཀཱིརིཡཾཏྟསཡུབྦཱཀཱ ཏྟཋྤྤམཾ ཀོསཏྲཾ ཕྱདནཀཱིརིཡཾ ཡིསཡཏྟ ཕྱིཋྲཕྱདནམིཏྟཏེན ཀཱིརིཡཾསདྡེན ཡུཏྟཏྟིཏྟབྦོ། སུདཏྟཾ སུདཏྟཕྱདནཾ སིཡཱམསྨ, ཡཾསོ སིཡཱམསྨཱཏི ཡིབཱརྡོ། སྟྲིཡམཏྟཾ ཀཱཐཾ པཾསུཀཱུལཏྟདི(ཏོ) སྟྲིཡཏྟསམྲཏྟཱེཀཱརཋཏྟེཏྟཱེཏྟཏཏྟ- 'པཾསུཀཱུལཏྟདིཏྟརཋ'མིཏྟཏི། ཏཏྟ སྟྲིཡཏྲེ སམྦྲཏྟོ།

ཨཕྲིཏྟཏཡཏི པཙྪཡཕྲིཏྟཏཡཾ། སཏྟུཏྟཏཡཏི ཙཏྟུསུ པཙྪཡེསུ དྟཏསཡིཏྟསཏྟུཏྟེཡཾ། ཨཏྟཡིཏྟེཡམྟཾ གཱཏྟེཡམྟཾ། ཕཡཏེརཔེཏྟཏྲེ ཨིམིནཱ ཨིཏྟ ཡོགཱ ཏྟེཕཏྟདིཏེཏུ པཏྟིཏྟཡ པཾསུཀཱུལ ཏྟརཏྟདཾ པཏིཏྟཏཔཏི, སྟྲིཡཾ ཏཕྲརཏྟཡེཏ སེཕཏྟ། ཨིདཾ ཕྲུཏྟཾ ཏོཏི "པཾསུཀཱུལཏྟདིཏྟརཋཾ པཾསུཀཱུལཏྟདིཡིསཡཏྟེ པཾསུཀཱུལཏྟདིསདྡེཡེཏྟརཏྟཏྟེཏྟཡཏི, སྟྲིཡཾ པཾསུཀཱུལཏྟརཋཡིསཡཏྟེ པཾསུཀཱུལཏྟདི སདྡེཡཔཏྟརཏྟཏྟེཏི"ཏི། ཏིཏྟཕརཾ སྟྲིཡམསྨཱཏི ཡིབཱརྡོ ཏིསཾ གཱཡོ པཏྟམསྨཱཏི ཡིབཱརྡོ ཏོམརཾ, མུབྦཱརོ པཏརཋམསྨཱཏི ཡིབཱརྡོ, ཨུཔཏྟེཡཏུཔརིཨཱུཏྟེཡཏྟིཏི རཕཏྟཾ ཡུཏྟཏི། གཱམཏྟཏྟཀཱིཡེསུཏྲེསཏྟཏྟ ཕྱ ཨུཔཏྟེ ཨུཔདཏྟཏི སུཕཾ དུབྦྷཾཕྱཏི གཱཏྟ།

༢༨. ཏཾཏཏྟེ

བཏྟུསྨི ཏྟཏྟནགཱཏིསུཔི པཙྪཡཏྟཕི ཀཱཏྟཏཏྟ-'སཏྟཀཱཏྟནམཡིཕཏྟཏྟཏྟ'ཏི, སུཏྟེ ཡུཏྟཡ ཨེཀཱསཏྟཡ ཡུཏྟཏྟཏཀཱ ལསྨེཕ ཙ ཕཏྟུམཏྟེཏྟཏྟཏྟི ཨཏྠོ།

ཏདུཕཏྟཏཏྟཏི ཏིསམེཀཱཕཙཏྟདིཏྟམུཕཏྟཏཏྟ། ཏཾ ཏྟཏཏྟཏྟཡ གཱཏྟཏི ཨུཔཡཏྟཏྟཕསེན ཏིསཾ ཕཙཏཀཱཡཏཏྟཏྟམཡིཏྟཏྟཡིཏྟཏི ཨཏྟཏྟཡོ། ཏཏྟེཏྟཏྟཏྟཏྟཏྟ ཀཱིརིཡཾཕཏྟཏྟཏྟ ཀཱཐཾ ཏྟཏྟཾ ཏདཏྟེ ཏྟཡམཏྟཏྟཾ སཏྟཏཕཏྟཏྟཏཏྟ མིཏྟཏྟ ཏེཏུམཏྟ 'སཏྟཕཏྟ'ཏི། སྟྲིཏེ ཏཏྟཏི མཏེཀཱ། ཨཏྟཕྱཏྟ ཨཏེམིསྟ ཙ མཏྟ, དིཏྟཕ སཏྟཏྟཏྟ ཨིམིནཱ སཾསཏྟ ཡིསྦཾ ཨཏྟཏྟཡཾ དསྨེཏི། ཡོཀཱཏྟརཏྟཏྟཏྟ ནཕཡིཏྟ ཡོཀཱཏྟརཏྟཏྟཏྟ, ཕཡཏྟཏྟཏི ཏེཏྟམོ སཀཱཏྟགཱམིཡིཔཏྟཏྟཏྟཾ པཙྪཡཏྟཕཡེན ཨུཔརིམཀཱཏྟཏྟཀཱམཏྟ ཨུཔཏེསྨཡཏྟཡཏྟ པརིཡཡཏྟ དིསྨཏྟཏྟཕ ཕཏྟཏཾ ནེཕཏྟཏྟ, ཏྟཕཏྟཏྟཏྟཏྟམཡཕསེན མཀཱཏྟཏྟ སཏྟཀཱིརིཡཏྟཏྟམཡཕསེན ནེཏྟཏྟཏྟ།

ཕཟླཧླཡཧྣི་ ཀཱསྨཱཀཱིཡེསཕྱིཀླཱགསཧླཱཧྃ་ ཧིཕྱིཧླཕཟླཧླཡཾ། ཕྱིཧླཱན་ ཕཙཱནཧྣི་ ཨཕྱཧྲེ-ཧྲེ་ ནེཡཱོགསཧླཱཧཕྱིཧྣཱེཀྱཾ་ པཀཱསཧྃ་ ཨེཧིཔཧྨ་ ཕཙཱནྃ། པཪིསྱཱཧླཱཧླཱཧི་ ཀཱིཡེསམཡཕྱིཪཧེན་ སཟླཟླ་ ཕྱིསྱཱཧླཱཧླཱ། ཨམཱནཱཛླཱཕྱི་ ཀཱཧླཱཙཱི་ སཕྱཡཱོཛནྃ་ ཡཕླཱསཧླཱཕཕྱཀཱཱསནེན་ དསྨེཧཟྲྃ་ ཧླཕེཡླཱཧི་ ཧདཧླཱཕྃ་ དསྨེཧི། ཧིནླཱན་ 'ཕྱིཛླཱཨླཱནསྨི་ ཙཱའཀླཱདི། ནཱཏུ་ ཙ་ ཨེཧིཔཧླཱཧི་ ཧླཱཧླཱཧླཱ, ཧསླཱ་ ནེཧིཧི་ པཙྪཡཱོ་ པཕྱཱེཧི, ཧཕླཱདི་ ཕླཱཏེཔདིཀཱཧ་ པཙྪཡཕྱིཧླཱནསྤྱཏེཕླཱདིཧྃ, ན་ ཧླཱཧླཱཀཧ་ ནཱཔི་ ཕླཱཀྲཧ, ཧསླཱ་ ཀཱཐམེཧིཔསྨཱིཀཱཧི་ ཀཧླཱཧི་ ཨླཱན-'ཨེཧིཔསླཱསཧཱཙླཱཡ'མིཀླཱདི། པདསམྱུཧླཱཡསླཱནཱཀཱཪཀེཧི་ པདསམྱུདསླ་ ཨནཱཀཪཀཧླཱཧ་ ཨེཀཱ་ ཨེཧིཔསླཱསཧཱི། ཨཐཕླཱ་ ཨེཧི་ ཨླཱགཱཀྵ་ ཨེམཾ་ ཧླཱམཾ་ པསླཱཧི་ ཡོ་ ཨཕྱཧྲེ-ཧྲེ་ ནེཡཱོགསཧླཱཧ་ ཕྱིཧྣི, ཧཟླཱཙཱཀཱ་ ཡཧྣེཕླཱཧ་ ཨེཧིཔསླཱཧི, ཨེཧིཔསླཱཕྱིཧྣེྃ་ ཨཪནཧླཱཧི་ ཨེཧིཔསླཱཀཱ, ཨཐཕླཱ་ ཨེཧིཙྪཡཕ་ ནེཕླཱཧ, དསླཱནྃ་ ཀླཱཔནྃ་ པསླཱ, ཨེཧླཱཧི་ པསླཱ་ ཀླཱཔནྃ་ ཨེཧིཔསླཱ, ཨེཧིཔསླཱཾ་ ཨཪནཧླཱཧི་ ཨེཧིཔསླཱཀཱ།

༢༩. ཧེན

ཨེཀཱིཟླཱཕྱཧི་ སླཱཟྲེཧི་ སཾསཟླཱནྃ་ སླཱསླཱནམེཕ་ མིསླཱཟླཱཕྱཱ། ཨེསོཧི་ སཾསཀྲཱ, ཨླཱཀྲཱཾསེནླཱཧི་ ཨླཱཀྲཱཾསླཱཧླཱནེན་ [ཨླཱཧྲཱིསསླཱཧླཱནེན་ (ཡཱོཧྲཱཀཱི)] ཙ་ ཧླཕྱིཧཟྲཧྣི་ སསླཱཀྱཾ །
སཾསགྲཱཨླཱཀྲཱཾསླཱནྃ་ སདཧླཱཕསླ་ ཨནེཀཱཧྣི་ ཀཱཧྲེ་ ཀཱཪཀསླཱན- 'ཨསྱཱཙཱིདཟྲཱི'ཀླཱདིནླཱ། ཟྲཱཧིཪེཀཱསླཱན- 'ནཱཀྲཱཾསོ'ཧི་ ཡཧྲ་ སཾསགྲཱཪཧིཧྃ་ ཀཱིཕཡམཧྣེསཧླཱཧམཧྲེ, ཧཟྲ་ པཙྪཡསྱུཧླཱནཪཀེན་ དསྨེཧླཱ་ ཕྱིཛླཱཡ་ སན་ སཾསགྲཱསླཱཕྱིཛླཱསླཱནཧྲེ་ ཀཱཪཀྃ་ ཕདཧི་ 'ཧླཱཔླཱ་ ཧླཱམཧླཱ'ཧིཨླཱདི། ཧླཱཔཾ་ ཟླཱཧཕླཱཧླཱཡཧྣེདམསླ་ ཨཧྲེཧི་ ཧླཱཔླཱ, ཀྲཱཧླཱདི་ སཾསཟྲཱྃ་ ཧླཱཧླཱདི། ཧསླ་ ཧླཱམྱོ་ སཟླཱཕྱོ་ སཾསཀྲཱ, ཧསླ་ ཟླཱཕྱོ་ ཧཧྃ, ཧསླཱ, ཧསླཱཧི་ སཾསགྲཱསླ, ཕྱིཛླཱཧཧླཱཔླཱ... ཡཕླཱཕྱཧ་ ཧླཱཔསཟླཱཕླཱཟླཱཕླཱ, ཧིནླཱན- 'ཕྱིཛླཱཡ་ ཙ་ ཨཧླཱཔིཧླཱ'ཧི་ ཙཪཨེཀྲྀཧླཱཧཡེཕ་ ཙཪཧི།

ཕླཱཙསེཀཱྃ་ སླཱནསེཀཱཧྣི་ "མནླཱཧླཱནྃ་ སཀཱ, ཡཾཀཱིཀྲཱཧི་ སཧླཱདེཀཱྃ་ ཡཾཀཱིཀྲཱ། ཟླཱཧཡཀཱནེཕྱིཧླཱཕཧླཱཪཀྃ་ ཡཟླཱཧླཱཧི་ ཕྱཧྃ- 'ཧཧ་ ཕླཱ'ཧི, དེཕདཧྲེན་ ཀཱིཧཧི་ སོ་ ཨཧྲཱ་ ཧདཧྲཱ, ཧསླ་ ཨཕྱཧླཱཧི་ ཨཧྲེཧླཱནསཧྲེཕྱེཀཱཀྱེན་ ཕྱཧྲེཡམནཕགཱསཾ, དེཕདཧྲེཀཱཧི་ ཧི་ ཕྱཧྲེ་ དེཕདཧྲེན་ ཀཱིཧཧཡམཧྲཱ་ ནཕྱཧླཱཡཧི... ཧླཱདེས་ སཧྲསཧྲེཕྱེཀཱཀྱེན་ ཧདཧྲཱསླཱནམིཧླཱཡསླཱནཧླཱ, ཨཕྱགཱསཾ་ ཙ་ ནླཱམ་ སཧི་ སླཱམཧྲེཡེ་ སེཡླཱཧི་ ཨེམམཧྲཱྃ་ སཧླཱཔཧ་ དསྨེཧསླཱན- 'ཧདཧླཱཕྱཧླཱཧིཕླཱ'ཧིཨླཱདི།

ཨཧྲེཧླཱནཡཀླཱཪཧྲཧྣི་ ཨཧྲེཧླཱནྃ་ སཧི་ སླཱམཧྲེཡེ་ ཕླཱཀྲཱ་ ཕཙཱཧླཱཡསླཱཧྲསླ་ ཕྱཧྲེཕླཱ་ ཀཱཐནྃ་ ཡཀླཱཪཧྃ་ སཟླཱཕྱོ་ ཡེསཧྣེ་ ཨཧྲེཧླཱནཡཀླཱཪཧྲ, ཧིསཾ་ ཟླཱཕྱོ་ ཧཧྃ, ཧཟླཱདིསསླཱཕྱེཕམེཕ་ དཛླཱཟླཱ། མཪེཙེན་ ཨཧྲེསཧྲཱཧྃ་ སཾསཟླཱྃ་ ཕླཱཧི, སཡླཱཀཱཡ་ ཛཱཧཧྣི་ ཕྱིགྲཱཧཱ།

༣༠. ཧསླ

ཡོ་ "དིསླཱཧླཱཀྲཱཔི་ པཙྪཕླཱ"ཧི་ (༡-༧༢༠)

༣༡. ཧོ

པཕྱཧྲེཕླཱཧི་ ཀཱཧྲཱཡནེན་ པཕྱཧྲཧྣི་ ཨཧྲེ་ "ཨཛླཱསྨཱིཾ"ཧིསྨཱིཧོ་ ཧོཧིཕླཱཧི་ ཨཧྣེཕླཱཡོ།

༣༢. གཕླཱ

ཧྲཱཾ་ ཧྲཱཀླཱསླ།

༣༣. སླཱཧླཱ

སླཱཧླཱཔིཧྲཱཀྐྃ་ སླཱཧླཱཔིཧཪཀེཧི་ སླཱཧྲཱཕླཱ་ སླཱཧླཱཔིཧཪ་ པིཧྲཱསླ་ སླཱཧླཱཔིཧཪ, ན་ ཨེཀཱམེཀཱཧ་ ཧླཱསླཱཧི་ ཨེཀཱཧ་ ཨེཀཱཧ་ ཕྱཧྲནཡེན་ ཧླཱསྱཱཧླཱསྱཱ་ ཨཧྲེསྱཱ་ ན་ ཧླཕཧླཱཧི་ ཨཧྲཱ།

༣༩. རིདེ

སླཏུ རིདོ, པིཏུ རིདོདི ཕིཞྒྲདོ།

༤༠. ནིཧྲ

སེན ནྟུཔེན ཥྭཏཔི ཕྲིསེསནྟུཔེན ཨཛླདོ ཨཛླཏཕྲིསེསོ། གཱབླདིམཡླ ཡླ པཏིམླ ཏསྦཏིཚྨཧྲགཱ། སམྦྲཀྟྲེ སམླམླིཡཱཀྟེ ཨསླ ཨཧླིདི སམྦྲཀྟི གཱསླདི གཱི

སཏྲནེདིཁྲེ, སོཕ ཕྲིསེསོ, སམྦྲཀྟིཕྲིསེསོ ཕྲིསཔོ ཨསླ ཨཛླཀསླདི སམླསོ། པཡོགཱསམླཕླདི ཨཡམསྦོདི ཕླཏ ཨསླཕྲགཱདིཡླཔི པཡོགཱ སམླཕླ། ཏཕླདི ཡདི

ཡསླརྐཏམཇྲནཱི སིཡླ ཏཕླ སདི སབྲཕླ ཕཏྲུཇྲནཱཏྲཕླཔི པགཱདིཡེཕ ན སིཡླ, ན དི སབྲཕླ ཨཕིཛླཏཇྲ སདྷ པཡོགཱམཏརདི, ཏསླ སནྟུཔེན ཥྭཏསླ ཡསླ ཕྲིསེསོ

ཨཕིཛླདོ, སོཡིཕྲིཧ ཨཛླདོ-ཏིམདོདི ཕིཛླཡདི, ཨཛླདོ-སོགཱསླ [ཨཛླདོ སེསཛླསླ (པོཏྲགཱ)] ཕླ གཱུདོདིཕླ གཱི སབླཔོ ཕེདི དི ཨསླགོདི། གཱཕྲརྐཡཀྟེ

ཏཧྲིགཱཨིརྐཡཀྟམཧྲིཡཱི ནླམཱི ཡསླ ཏཧྲིཕྲིཡླདི དསྦིཏཔཏིཧླགཱསླ སོ གཱཕྲརྐཡཀྟནླམཧྲིཡོ། ཨཧྲིནིཕྲེསེན ཕླ སིཛྲཀྟི ཡཕླ ཨཇྲནླདིཕྲེསཧླརིནི ཨཇྲནླདིསཧྲིནླདི ཨཧྲིཕླཡོ།

པཏིམླཡླདི ཨིཧྲ ཕླུཇྲནཧླ ཨིཕ པཏིམླ གཱདིཏླ, མོརསམླན ནླམཏྲ མོརཕྲིཡླདི ཡོཇྲནླ, ཙཛླ དིཀཕུརིསོ, ཨིཧྲ པན དྷི སདིསོ ཕུརིསོ མནུསྦོ ཙཛླ།

ཨགཱསླ ཨིཕ ཨླགཱསྦིགཱ "སགཱཧྲི"དི (༤-༡༢༢) ཏིགོ། ཡཱིགཱིཚྲི ཨབྲཏྲིཕུབྲགཱ, ཏམླགཱསྦིགཱ, ཏསྦཱི ཨླགཱསྦིགཱཧྲིཧྲིཡཱི སདི ཨིཕསཏྲེ ཕཏྲམླནདོ ཨླིཡོ དོཧྲིདི ཨཇྲོ།

གཱུགོ ཙ ཏླཡཛླ ཕཝཱི གཱུགཱཏླཡླནི, ཏིསམིཕ མིཡནཱི། ཨཇྲེཁླནམིཕ མིཡནཱི ཡཏླགཱསྦིགཱ, གཱིཚྲི ཏམ ཇྲཁྲིཡཱི , ཀོ ཨིཕཧྲི། སཀཱརཀྟི "སཱིཡོགཱ གཱཇྲོ"དི

(༤-༡༢༥) ཕླུཏྲིཕླཔོ། མུཏྲིཕ, བླཡོཕ, གཱུཡིསམིཕ, ཨིགཱསླཡླཨིཕླདི ཕྲིཞྒྲདོ, ཡོདིདོཕ ཡོདིདིགོ པཏིགཱམཀི།

༤༡. ཏམསླ

དོཀྱྲིཏླདིསཏྲེན ཁླརསཏླདཡོཔི པརིམླཀཕྲིསེསླ གཱཡ༹ཏཀྟི། སཏྲླ ཨསླིདིཔཛླདཡོ, ཨཀྟཱི ཕླ ཡཱིགཱིཚྲིདི ཨུཔཧྲགཱཡླདི, སོཡས དོཀྲ ཨིགཱུ ཁླཏྲི། ནཏུ པཛྷགཱི

གཱཐྲཇྲཏཀྟི ཕཏླ ཨཀྟཱི ཕླ སཏྲུདིགཱཀྟི ཕླཏཱི དྷི གཱཐཱི ཕླཀིནིཡེདི ཕྲིཡ "སཏླཡ སཛླསཏྲུསུཏྲཇྲེཡནིསུ"དི (༥-༡-༥༨) སུཏྲིཏཏྲཕླཕླདི མནསི ནིཏླཡ 'སཏླཕླཐོདི'ཇྲདི

ཕླཏཱི། "ཨླདསདི སཏྲིཡི ཕཏྲཀྟི"དི པཛྷསཏྲསླ སཏྲིཡི ཕླཏཏྲ ཨླད- 'པཛྷཕཡཕླ'དི། པརིམླཀསཏྲསཀྟིཏྲནི སཏྲནིཔི པཛྷསཏྲོདི མཛླམླནོ ཨླད- 'པཛྷསཏྲནཚྲེ'དི།

པཛྷ ཕླཏཡོདི པཛྷཕླཏ, ཏུཕླནིདི ཙ པརིཡླཡཀྟརེན ཨླཕླཏིསཏྲསེ ཕླཏྲཱི བྲཏཱི གཱརོདི།

༤༤. གཱིམླ

ནཏུ སུཏྲི སཏྲཡཀྟི ན ཕླཏཱི གཱཏླཏཡོ ཙ པཡོགཱ སཏྲ པརིམླཀེཡེཕ དིསྦཀྟི གཱཐཱི ནླམིཏླཡཱི ཕྲིཏྲིདི ཨླད- 'བཏུཡི'ཇྲདི། སཏྲཔརིམླཀེཡེཕླཡཱི ཕྲིཏྲིདི གཱི

སཏྲི སཏྲཔརིམླཀ ཕྲིསཡེཡེཕ ཕཏྲམླནི ཨཡཱི རཏླདིགོ ཕྲིཏྲིདི ཨཇྲོ, ནཏུ ཙོཏྲ གཱི སདྷ པཚྲི ཕཏྲམླནོ གཱཐཱི སཏྲཔརིམླཀེ ཕཏྲདིདི ཕླཚྲདི, ཡཇྲཔི སཏྲཔརིམླཀེ

ན ཕཏྲདི, ཏཕླཔི སཏྲཔརིམླཀསླ ཕླཀྐྱཡམླནཏྲ སཏྲཔརིམླཀཕྲིསཡེ ཕཏྲདི ཕླདི། བཏུཡྷིགཱུར པཡོགཱསླམཏྲིཡནིཏུནིདསྦནེ ཕཡམླད- 'ཡཏྲདི'ཇྲདི, པརིཀྟོདགཱཏྲེན

པརིམླཀགཱཏྲེན། ཨཡམིཏྲཏྲིཕླཡོ "ཡཏླགཱིམིདཱི སཏྲ པརིམླཀམེསཱི དསཀྟཱི ན གཱིཚྲི ཨཕྲགཱམིཕྲིཏཀྟི སཏྲཔརིམླཀམེཕ གཱི སཏྲེན ནིཀྟིཡདི, ཏཏླཔི སཏྲ པརིམླཀསླ

ནིཀྟིཡམླནཏྲ སཏྲཔརིམླཀཕྲིསཡཏམེཕྲེདི ཁེཔི ཕཏྲམླནླཔི གཱི སཏྲ རདིཇྲདི སིཡླ, བཏུཡྷིགཱུཏྲདིདོཕ པནེཏྲ ན སིཡླ"དི། རཀཱཏྲནུབཏྲ ཨིསཏླཡོཔཏྲདི ཡོཇྲནླ།

༤༥. སཛླཏཱི

བུདྡྷཱཀྲཱཡིཔླཱསཱཔཱཀཱཏྲཱིཏི ཁེསནྟཱཏི ཨཱཀཱསྨཱཔཱཙནཱིཛྙཱཡཱིཾ "གཱམནཏྲཱ ཀཱསྨཱཀཱཏྲཱར ཛྙཱ"ཏི (༥-༥༩) ཀཱཏྲཱར ཀྲྀ ཉིསྨི ཙ བུདྡྷཱཀྲཱིཏྲོ ཡིཔླཱསིཏྲོཏི སིཏྲཱཡི ཕཱཏྲཱསྨཱནེ པཡོགཱཏྲཾ བུདྡྷཱཀྲཱཡིཔླཱསྣཱཏི པཱཛོ།

༤༦. སྨཱནེ

སབྲཱཧྨཱརིཙྪེདྣཱཏྲུཔནྟི ཨུཏྨཱནཔརིཧྨཱཙྪཱཏིཀཱ སབྲཱི པརིཙྪེདྣཱཏྲུཔཱི། ཏཏྲ ཙ ཨུཏྤཱཏྲིན སྨཱནསུསྨཱནཾ, སབྲཱཏྲོ སྨཱནཾ པརིསྨཱཙཾ།

༤༧. ཏཀྲོ

"པསྨཱཙཔརིསྨཱཙེཏི སཏྲཱཡནྟཱཔི སཾསཡེ མཏྲོཕཱཏྲཱབྲོ"ཏི (༥-༢-༣༧) པླཱཙིནེཡཕཱཏྲཱབྲཱཀཱརཕཱཙནཾ, ཏཏྲཱ པསྨཱཙ སྨཱཡཱསྨོ། སཏྲཱཡཱཏི པཉྩསྨཱི། ཨེཏེཏི སཾསཡེ མཏྲོ ཕཱཏྲཱབྲོཏི ཨཏྲོ། ཕིདབྲིམཏྲཾ རཏནམཏྲཾ པླཱཏིཨཱཏྲཱིནེ ཀཱམེན ཏཏྲོཏྲཱཏརཏྲེ།

ན ཕཱཏྲཱབྲཱཏྲེ ཡཔླཱཕཱུཏྲཕཱཏྲཱབྲཕཱཙནཾ པཏེཀྲཱིཡཏི། པཏེཀྲཱིཏྲེ ཏསྨཱིཾ ཕིདབྲིམཏྲཾ རཏནམཏྲཾ པླཱཏིཨཱཏྲཱེ(ཏྲཱ) ཡཾཀེཏྲི ཏཏྲཱཕུབྲཏྲཱཏྲཱིཀཱ [པཏྲཱིཀཱ (པོཏྲཀཱ)] སཾསཡིཏྲཾ, ཏེན སྨཱནསཏྲཱཏྲཱ པརིཙྪེདྣཱཏྲཱཏྲཱ ཀཱཐམེཏི པཡོགཱ སིཡུཏྲཱ ཨཱུསཀྲིཡ ཏཏྲ ཀཱརཙྪསྨཱན- 'ཏབྲཱཏྲུཏནཏྲོ སིཏྲཱཏྲཱ'ཏི། ཏབྲཱཏྲུཏནཏྲོཏི ཕིདབྲིསྨཱནཕཱསྨཱཙམསྨཱ རཏནསྨཱན མསྨཱཏྲཱཏྲཱ ཏེནཕཱཀཱརེན ཨབྲཱཏྲཱཏནཏྲོ ཨབྲཱཏྲཱཔཱགམཏྲོཏི ཨཏྲོ། སཾསཡོ ཙ ནཱམ ཨུབྲཱཡཔཀྲཱཔཏྲཱམསནེ སཏི སིཡཱཏི ཡཕཱཕུཏྲམབྲཱཏནཾ སྨཱཏྲིཏྲཱསྨཱན-ནཱཏྲཱརེནེ'ཏྲཱཏི། པཀྲཱཏྲཡེཏྲིཏི ཕིདབྲི སྨཱནམསྨཱ རཏནསྨཱནམསྨཱཏི ཨེཕསྨཱཏྲཱིཀེཏི པཀྲཱཏྲཡེཏི། ཨབྲཱཏྲཱཏནཾ སཾསཡསྨཱཏི གཱསྨཱཏི། ཛཱཏྲཱ སྨཱནམསྨཱ ཛཱཏྲཱཏྲཱཏྲཱི།

༤༨. ཀོཙ

པུརིསོ པསྨཱཙམསྨཱཏི ཕིཀྲཱཏོ།

༤༩. ཨཡུ

ཨུཕཱཏྲཱཏྲོཕཱཏྲཱཏྲཱཏི 'ཨཾསེ'ཏི ནེམིཏྲཏྲོཕཱཏྲཱཏྲཱ ནེཕཏྲཏྲཱཏི ཡོཛནཱ།

༥༠. སཏྲཱ

སཏྲཱཏྲཱཕཱསཱདསཏྲཱཡ སཏྲཱཡ པཛམཏྲཱཡ ཨསྨཱི སཏསཏྲཱསྨཱི ཨཏྲཱིཀྲཱ སཏྲཱཏི ཨཏྲཱེ ཊ ཏྲཱཕཏྲཱཏི སུཏྲཱཏྲཱ། སཏྲཱཏྲཱསྨཱ སདསཏྲཱཏི པཛམཏྲཱཕཙནཾ པཛམཏྲཱཏྲོ ཕིཏྲཱཏྲཱཡཏྲཱཾ། ཏཏུ ཙ སུཏྲཱེ 'སཏསཏྲཱ སཏསཏྲཱེ ཊ'ཏི ན ཕུཏྲཾ, ཏབྲཱ སཏི ཕུཏྲཱཡཾ ཀཱཐཾ 'སཏཾ སཏསྨཱཾ སཏསཏྲཱཾ ཕཱ'ཏི ཕུཏྲཱཏྲཱསཀྲཱིཡཱཏ-ཨུབྲཱཡཏྲཱཕཱགཱསྨཱ'ཏིཨཱཏྲཱི། ཨུབྲཱཡཏྲཱཕཱགཱསྨཱཏི སཏཾ སཏསྨཱཏྲཱ ཙ སཏསཏྲཱཏྲཱ ཙ ཨུབྲཱཡཕཱཀཱརེཏྲཱཕཱགཱསྨཱ, ཨུབྲཱཡཏྲཱཕཱགཱམོ པཡོགཱ ཏསྨཱནཏྲཱཏྲཱ ཨེཕཾ ཕིཕཱརཙེ ཀཱརཙཏྲཱ ཨཏྲཱཏྲཱཡོ། པཙྪཱཡཏྲཱན སམྨཱནཏྲཱཏྲཱཡེ པཀཱཏྲཏྲཱ སཏྲཱཏྲཱ ཡེནཀཱནཙེ སུཕཱཏྲཱཀཱཏྲཱཡཏྲཱཏྲཱཏྲཱ པཙྪཱཡཏྲཱན སམྨཱནཏྲཱཏྲཱཡེ། སུཕཱཏྲཱམྨཱསཀཱཏྲཱན [སུཕཱཏྲཱཀཱཏྲཱཡཏྲཱཏྲཱཾ (པོཏྲཀཱ)] མསམྨཱན ཏྲཱཏྲཱཡཱནཾ། ཨཀཱཕཱཡཾ ཙོཏྲཱཏྲཾ ཏསྨཱཏྲཾ 'ཨེཀཱཕྲིས'ཏི ཕུཏྲཾ། ཨཏྲཱཕཏྲཱཏྲ སཏྲཱནམིཏྲཱ པཙྪཱཡཀཱཏྲཱཔརིབྲཱསྨཱཕཏྲཱར ནཏྲཱི།

༥༡. ཏསྨཱ

ཏཏུ ཙ སཏྲཱསཏྲཱེ སཏྲཱནེ སཏྲཱིཕྲཱི ཙ ཕཏྲཱཏི, ཀཱཐམིཏྲཱ སཏྲཱནེཕཱསིཏྲཱ ཕུཏྲཱི ཡེནེཕཾ ཕིཕཱརཙཾ ཀཱཏམིཙྪཏ- 'ཡདིཔི'ཙྪཏྲཱི, པཙྪཱསཙྪཾ སཏྲཱསཏྲཱསྨཱཏི ཨཏྲཱིཏྲཱཡོ། ཨིམིཏྲཱ ཙ ཀཱརཙསྨཱཏྲཱཏྲོ-ཡཾ ཕུཏྲཙསཏྲཱཏྲོཏི ཕིཏྲཱཔཱཏི། ཡཏྲོཏི ཕུཏྲཱཡཾ སཏྲཱསསྨཱཏྲཱཏྲཱ ཏཾསཏྲཱེན སཏི ཨུཔྤཏྲཱཏྲཱཏྲཱ སཏྲཱཏིཨཏྲཱཏྲཱཔཏྲཱིཡ སཏྲཱཡེཕ ཕུཏྲཱཡཏྲཱཏྲཱམསྨཱ ཀཱསྨཱཏྲཱཕཱཡེན

ཏིཥྛནྟི དསྱེཙུཾ ཏེན ཕུརཆེན ཕུཊྟིཡཏེ་ཏི ཨུཀྟ།

སམྦུདྡྷཏིཏི ཕུཊྟིཡཏྱཙྪེཏྟུམྦཙྪཱཏི། ཨནེནེཏཾ དསྱེཏི “(ཏ) གྷཊེཀུཊྚིནམིཥ དབྲུཾ དབྲཧྨཱར ནུཏིརིཌྜིཀརཧཾ སཏྟྲུཡ ཕུརཧཾ ཀིཉྩརཏེ ཏཀྵ སམཕུཌྜིཡེཥྨ”ཏི། ཨཐ ཀུཡཾ ཕཙྪིཡུཏྟི ‘སྟུསཏྟྲ ཕུཊྟིཡཏི ཡེནེ་ཏི, ཡུཕཏྟ སྟུཏི ཡསྨ པཙྪྱོ ཕིཏིཏོ ཏཀྵ སཏྟྲུསཏྡྷ པཏྨུསོ ཏཀྵ ཙ ཕུརཆེན ཨབྷེདོཙྪྱུསཀྲིཡུཀ- ‘ཨབྷེདེཏོཙྪཏི སཏྟྲུ ཕུཊྟིཡཏི ཡེནེཏྟི་ཏི ཨབྷིཏྟནྟྲིཏྟིཥྐཱནམབྷེདོཔཙྪརིན ཕུཙྪཏྟིཏབྷོ, སཏྟྲིཥྐཕུརཆེ ཏོ ན ཏོཏྟིཏི ཕཏྟ ཏརཏྟཾ ཕིབྷྲཕེཏུམྤུཀ- ‘དྲུདསཀྵ་མིཙྪྟི། སོ གྷཊོ ཏུསཾ གྷཊེཀུཾ ཕུརཆོ དབྲུཾ དབྲཧྨཱར ནུཏི རིཌྜིཀརཆཕསེན། ཕྱིསཏིཡུ ཕུརཆོཏིཡུདིནྟུ ཕིགྲཏོ།

༥༣. ཙྪུ

ཀཙྪཡནེན “དྲིཥྚིཏི ཏིཡོ”ཏི (༢-༨-༥༢) སུཏྟེན དྲིཏིསཏྟེཏི ཏིཡཕུཙྪྱཾ ཕིཏྟུཡ “ཏིཡེ དུཏྟཡི ཚུ”ཏི (༢-༨-༥༣) དྲིཏྟཾ དུཏྟཏྲིསེན དུཏིཡཾ ཏཏིཡཏྟི ཙ “ཙཏུཙྪེཏི ཐཙྪ”ཏི (༢-༨-༥༧) སུཏྟེན ཙཏུཏྠ ཐཕུཙྪྱཾ ཕིཏྟུཡ དྲིཏྟེན ཙཏུཏྠཏྟི ཙ ནིཕྥདིཏཾ། ཨིཏྠ ཏཙྪ ཏྟཕེན ཀཐཾ ཏེ སིདྡྷཏྟིཏི ཨུསཀྲིཡ ཕུཏྟིཡཾ ‘ཀཐ་མིཙྪྟི ཕུཏྟཏྟི དསྱེཏུམྤུཀ ‘སཏྟྲེ་ཙྪྟི། ཕུཏྟིཡཾ ‘དུཏིཡསྨ་ཏིཡུདིནྟུ སུཏྟེཀདིསྨ དསྱེཏུཏི ཏྟནེ སམྦུཏྟཾ ཀཏྟ དསྱེཙུཾ ‘དུཏིཡསྨ་ཏིཡུདིནྟུ ‘ཙཏུཏྠཏིཡུན་མིཙྪྟིནྟུ ཙ ཕུཏྟནེ།

༥༥. ཨེཀྟ

སཏྟྲཕཙནཱསྨ ཀཏཆེ ཀོ དོསོཙྪྟ-‘སཏྟྲཕྱཙི་ཙྪྟི། བཧུཏྟཕིསཡེ པཡོགོ ན སིཡུཏི སཏྟྲཕཙནསྨ ཨེཀཏྟི ནེཡཏཏྟ ཕུཏྟཾ། ཨེཀཀིཏིཙྪཱསྨ ཨཏྟམྤུཙྪཱཏི པཏྟནཏྟཏིཏེཔ་ཙྪྟིནྟུ། ཨུཔཔཏྟཱཀི བཧུཏྟཕིསཡེ པཡོགོཏྟཡེཏྟཏི།

༥༦. ཕཙྪ

ཏར ཏོཏྟིཏི ཕུཏྟིཡེ ཏཏེ ཏར ཏོཏྟིཏི ཕིཙྪཡཏི, ཕཙྪཏྟིཏྟིཏི སུཏཏྟ པན ཕཙྪཏྟིནཏྟི ཙ ཕིཙྪཡཏྟིཏི ཕཙྪཏྟིནཏྟིཡུདིནྟུ ཕུཏྟིཀཙྪོཔདསྨཾ། ནནུ ཏནུཏྟེ ཕཕཙྪཏྟིཏི པཙྪྱོ ཕིཏྟིཡཏི, ཡེ ཙ སཏྟིརེན ཀིསུཕཙྪཏཡོ, ཏཏྟུཕིསེན པཡོགོ པསདྡྷི [པཡོཔསདྡྷི (པོཏྠཀ)] ཕིསུཏྟུཕུཏྟནཏོ, ཏཀྵ ཀཐམཏྟ སབྷུཕསྨེཥ ཏནུཏྟཾ ཕིཙྪཡཏི ཡེནེཕཾ ཕིཕཏམིཙྪྟ- ‘ཕཙྪཏིསཏྟན’ མིཙྪ-དི, ཕཙྪཏྟིཏི པཀཏྟིཏི པཙྪཡེ ཕིཏྟིཡསུནེ ཏུསཾ པཕཏྟིནེམིཏྟཾ ཕཡོཕིསུཏི, ཡསྨཾ སཏི ཕཙྪཏཡོ སཏྟ དབྲི- བྲིནེཕིསཏྟེ, ཏཾ པཙྪཡུ-སཏྟཾ, ན ཙ ཀིསཏྟཀ བྲཧྨ དབྲི ཕཙྪཏྟིསཏྟ པཕཏྟཏྟེ། ཨཏོ དསྱེཕ སཏྟཕཕཏྟིནེམིཏྟཀ ཏནུཏྟེ ཡུཏྟཾ པཙྪཡེན བྲཧྨིཏུ, (ཏ) ཏནུཏྟམཏྟིཏི མཙྪཏི། པཕཏྟིནེམིཏྟཾ སམྦུཏྟི ཨུསཏྟཏྟེ སམྦུཏྟཏྟཀརཆཏྟེ།

ཕཙྪཾ པཐམཕཡོ, ཏཀྵ ཏནུཏྟཾ དུཏིཡཕཡཕུཏྟི། དུཏིཡཏྟི ཕཡཾ པཕྱོཏྟཀྵ ཕཙྪཀྵ པཐམོ ཕཡོ ཕཙྪསཏྟཀྵ པཕཏྟིནེམིཏྟཾ ཀིཙྪིམཏྟཕསེསཾ བྲཧྨཕཏི ཨསྨུམིཕྱཀ-‘སུསུཏྟཀྵི་ཙྪྟིནྟུ། ཨུཔྤཏྟཙྪོདུཏིཡཕཡཕུཏྟོ ཕུཏྟཏི, ཏཀྵ ཏནུཏྟཾ ཏཏིཡཕཡཕུཏྟི། ཏཏིཡཏྟི ཕཡཕུཏྟཀུལེ དུཏིཡཀྵ ཕཡཀྵ ཨུཔྤཏྟསཏྟཕཕཏྟི ནེམིཏྟཀྵ ཀིཙྪིམཏྟ ཕསེསཏོ [ཕསེསྨཏི (པོཏྠཀ)] ཏྟིཏིསཀྲརཏྟ ཀཏྟབྷཏྟིཏིཡུ ཕཙྪཕཡཏྟིཏིཡུ ཙ མིསྨཏྟ། བྲཧྨརཕྱུཏཀཏཕཏི ཡོ སམཏྟོ, སོ ཨུསཏྟོཏྟཏི, ཡཏྟུ ཏཀྵ བྲཧྨརཕྱུཏཀཏྟ སྟུམཏྟིཡཾ མཏྟཾ བྲཧྨཏི པརིཀྲིཏཾ, ཏཏྟ ཏཏྟཏྟསྨཕཏྟིཏྟཀ- ‘སྟུམཏྟིཡཀྵ ཏཏྟཾ ཨསྨཕཡཏྟ་ཏི།

༥༧. ཀིསྨ

སམུདཡོ ནུམ ཏྭཕཡཕོ ཕུ སིཡུ བཏྟཀཕཡཕོ ཕུ, ཏཏྲ ཏྭཕཡཕསམུདཡུ ནེཏྟརཆེ སྟུམཏྟིཡུ ཨེཀཏྟེཕ ནེཏྟརཆཾ ཕིཙྪཡཏི ཏམེཕྱུནུསརཏི། བཏྟཀཕཡཕསམུདཡུཔྤེ ‘ཀཏྨ ནེཏྟརཆེ་ཏི སུཏྟེ ཨེཀཏྟཏི ཕཙྪནཏྟཕེཔི ཨེཀཏྟེཕ ནེཏྟརཆཾ ཕིཙྪཏཏྟཾ ཏེནེཕ ཀཏར བྲཧྨཾ དེཕཏྟོ་ཏྟིཀསུདྟཏརཆམཏྟསི། ཀཏར བྲཧྨཾ

དེཕདརྡེ ཀཱདར་ ཐྲཕཉྩ ཀཱཛྷཉྡུདྷདཏརཊབཙྪེན ནེཏྣཏརཊཕྲུཏྲིནམབཙྪེཔི ནེཏྣཏིཡམླནཕྲུཏྲིཏྲི'ཧེ བཙྪེན ཕྲཥྚཾ། ཨཔཙྪཔརཾཔཏྣཡ པཕཊྙཾ གོཏྲི ཕྲིསོ, ཏདཧྲི ཏྣཡིནོ ཨཔཙྪཕྲཙྪཡཏྣཔི ཨཧྲེདཱཔཙྪཱརིན གོཏྲི, ཏེཕྲཔཙྪ པཙྪཕཏྣཧསྨཏྣདྣརེཏྣཔཙྪེ པཕཏྣཏེ སཕྲཏྣཱསཏྣ ཐྲཕཏྲེ, ཙརཊསཏྣ ཙ ཀཱཊྣ ཡོ ཀིརིཡླསཏྣ ཐྲཕཏྲེ ཀཊྣདྲིཏེ ཕྲཏྣདྡྷཡཏྲཾ ཡཐྲ སཀཾཕཏཙརཊཀིརིཡླནེམིཏྣཏྲེཏྣདྡྷོཏྣསྱུ པཕཏྣཏེ ཏེསཾ སཕྲཏྣཱསཏྣཾ ཀིསཏྲི ཨཏྲཏྣ ཀིརིཡླསཏྣཾ ཙྪྲཏྲཏྣ ཨསཏྲཔི དྣཏྲེཏྲེ དྣཏྲེནེབཏྣཾ ཡོཀཱ ཀཱཏྲིཡམིཐྲཾ ཏདུཏྲཾ "གོཏྲཏྲ ཙར- ཙེཏེ སཏྣ"ཏེ། ཏཏྣཔི དྣཏྲེཏྣཕྲིརིཏྲིསིཏྲཾ, ཏེཏྣཏ- 'ཀཛྷཏྣ ཙརཊཏྣ དྣཏྲེཏྲཾ གོཏཏྣ དྣཏྲེཏྣ'ཏེ ཙ།

༥༨. ཧེན

ཡོཀཱཡླཏེ པརསཏྣསཏྲཀཱརེ སཏྣཡླཏ། ཨིཏ ཏུ ཨཔྲིསིསེན ཕྲཏྲཏྲེ སཕྲཏྣཱ། ནེརཏྲེཡཾ སླམཏྲེན ཕྲཏྣཏྲཏེ ཡོཛྲཏྣ། སླམཏྲེན ཕྲཏྣཀཱརཾ དཱསྲེཏྲཾ 'ཀཱཐ'ཏྲེཡླཏེ ཕྲཏྲཾ། དེཕྲེཏེ དཧྲེ ཐྲཏྲཏྣ དཧྲེཏེཡླདྲིནེ ཀཱཏྲེ ཀཱརཊེ ཕླ ཕྲིཀྲཏཕྲིཀྲཱནེ། དེཕདཧྲེ དེཕདཏྲེཀཱ དེཕྲིཡོ དེཕཡོཏེཡླདྲིནེ ཕྲཏྲེཔདྣེ།

ཏཏྲ ནེརཏྲེཔིཊཀཱཀཏྣཾ 'དེཕདཏྣ དེཕདཏྲེཀཱཱཏེཡླདྲིཾ ཕྲཏྲེཔདྣཏམཏྲཏྣ ནེཕྲཏྲེསྱུཔདསྲེཡ དེཕཡོ དེཕྲིཡོཏེཡླདྲིནཕྲཏ ཕཙཏཏྣརེནེཕ ནེཕྲཏྲཾ དཱསྲེཏྲཾ 'དེཕྲེཏེ དཧྲེ'ཏེཡླདེ ཕྲཏྲཾ། པརསཏྣསཏྲཀཱཏྣཏསྲི དེཕཡོ དེཕྲིཡོཏེ ཕཙཏཏྣརེནེཕ སླཏྣཾ སླཏྣཏྣཀཱརཏྲ ཏེསཾ དཱསྲེཏྲཾ 'གོཏྲིཏྲི'ཏེཡླདེ ཕྲཏྲཾ། ཨོཀཱདེསཧྲེཡེཕ པཙྪཡམིཏྲཏྲེ ཏེན ཏེསཾ དེཕཡོ དེཕྲིཡོ དཏྲེ ཡོཏྲཏྣདེ ཐྲཕཏེ། ཀཕྲཏྣཏྣཀཱརཕྲོཏེ དཏྲསཏྣཡོཔཏྣམེཀཱདེསཕྲསེན ཀཕྲཏྣཏྣཀཱརཕྲོ།

༥༩. ཧསྨ

ན ཙ སཏྲེཏེཡླདེཏྣ བཙྪཡླཏྲེཀཱརེ པཡཾ ཕྲཏྲཾ། ཐྲཕསཏྲེ ཀཱཏྲཙེ ཀིརིཡླཡཾ ཕཏྲཏེ 'ཐྲཕྲེ ཨཡཾ ཕྲིཏྲེ'ཏེ། ཀཱཏྲཙེ ཨཏྲེཕླཡེ 'ཨཡམིཏེསཾ ཐྲཕྲོ [ཐྲཕྲོཏྲིཕླཡོ]'ཏེ། ཀཱཏྲཙེ པདཏྲེ 'ཨིམེ ཐྲཕླ'ཏེ། ཀཱཏྲཙེ སཏྲམཏྲེ'ཏེཙྪཾ ཐྲཕྲོ'ཏེ། ཏེཏྣཏ-'ཐྲཕསཏྲཱསྨེ'ཏྲཏེ། ཏྲུཔསླཏྲཏ ཏྲརེཏྣཏེ ཐྲཕསཏྲཱ ཏྲུཔསླཏྲཏཏྲརེན, སཕྲཏྲེ པཀཱསེཏྲེ ཨཏྲ མནེཏྣཏེ སཧྲེ། སོཕ ཨཧྲེཏྲཾ ཨཧྲེཏྲེཡཏེ-ནེནཏྲེཏེ ཀཱཏྲ། ཐྲཏྲཏྲེ ཨཏྲསཏྲུཔཏྲེ ཐྲཏྲེ, སླཕ པཏྲེཡཏེ-ནེནཏྲེ པཙྪེཏེ ཨཏྲ མིཏེ ཕླ པཙྪཡོཏེ ཕྲཏྲཏེ།

ནཏུ ཙ 'ཐྲཕཏྲེ ཨིཏསྨ ཐྲཏྲེསཏྣ'ཏེ ཕྲཏྲཾ ཏསྨ པཕཏྲེནེམིཏྲསྲཏྲེཏྲསྲི ཐྲཕཏེ, ཏཕྲསཏེ 'སཏྲཕཕཏྲེནེམིཏྲ'ཏྲེ སཏྲསྲེཕ པཕཏྲེནེམིཏྲཏྲ ཀཱསྨ ཕྲཏྲཏེ ཕྲཏྲཏེ། ཕྲཀཱཊཏྲཕེན ཨཧྲེཏྲཏྣཧྲེཏྲེཕྲསཏྲཏྲ སཏྲསྲེཕ པཕཏྲེནེམིཏྲཏྲཾ ཕཏྲ ཕྲིསྱུཾ ཐྲཏྲེཡླ ནེམིཏྲཏྲ ཏྲུཕླཏྣཀཏྲཾ ཕྲིསེསེཏྲ པཕཏྲེནེམིཏྲཏམཏྲ དྲིཔེཏྲཾ 'ནེམིཏྲཕསླཏེ'ཏྲེསླཏ། དཏྲེཀྲུཙྪེཏེ དཏྲེ ཕྲཏྲེཡཾ ཀྲུཙྪེ ནེམིཏྲཏྲེ སཕྲཏྣཱ། ཀྲུཙྪསཏྲསྲེཕ དྣཏྲེསཏྲེཏྲེནོཏྲདརཊདཡཾ དཏྲཾ... ཀྲུཙྪ དྣཏྲེཡླ ཕྲིསྱུཾ དྣཏྲེནེམིཏྲསླཏྣཕཏོ [ནེཏྲེཏྲ ཐྲཕཏོ]། ཀིརིཡླདྲིཏེཡླདེསཏྲེན དཏྲཏྲིཾ ཀཱཏཙཾ, ཀཱཙྪེ པཏ ཀིརིཡླསཏྲཾ ཀིརིཡླ པཕཏྲེནེམིཏྲཏྲུ། ཏེསཾ དེཕདཏྲཏྲཾ ཨཕཏྲཕྲིསེསེན ཨཕཏྲཏྲེདེན སླམཏྲེ ཏདཕཏྲ ཕྲིསེསསླམཏྲེ། ཏེཏྣཏ- 'དེཕདཏྲཏྲ'ཏེཡླདེ། ཕྲིཏྲམླནོ པདཏྲེ ཕྲིསཡོ ཡེསཾ དེཕདཏྲཏྲཾ སཀླསཏྲཾ ཏེསཾ པཕཏྲེནེམིཏྲཾ དྣཏྲེཡཀྲཊསླཏྲིཀྲིཏཕྲཏེཕླདེཏཏྲེ ཨཏྲྟ།

ཨནེན ཙ དེཕདཏྲདཡོ སཀླསཏྣཔི སམླཏ དྣཏྲེསཏྲཏེ ཕྲཏྲཾ ཧོཏེ། ཡདི ཙརཏེ སཀླསཏྣཔི དྣཏྲེཕཙཏ སིཡུཾ, པཀླཔིཏྲཏྲམེསཾ པརེཏྲཡཏྲེཏེ། ནེདམེཕཾ ཕྲིཀྲིཡུཾ... པསིཏྣཏརཏྲཏྲིཏྣ ཀཛགོཕྲིཏེཡཕླདེསཏྣ དྣཏྲེསཏྲེན ཕྲིསྱུཾ པརིཀྲཡཏྲེ།

སཕྲཏྲེཏྲེདཱཏེ ཕྲཱཏྣདེསཕྲཏྲིཾ ཏྲེདཏོ། ཨཏྣཕསྨཏྲེདཱཏེ ཕྲཱཏཔཏྣདྲིཾ སཕྲཏྲིཾ ཏྲེདེན ཨཏྣཕསྨ ཏྲེདཏོ ཨཏྲེདེཔི ཏྲེཏྣ ཀུཔཙརིཏྣ སཏྲེཏེ ཡོཛྣ། ཡསྨ སླམཙྪསྨ ཕསླ, ཏེསུ ཀུཔཙརིཏཏྲེདེཏྲཀཱཏྲཏྲིསུ། ནེརཕཡཕླཕྲིཛྲཕྲཏཕྲིསཡླཏཏྲེཡེ ཀཱཀཱསོ ཕྲིཡ ནེརཕཡཕླ ཨཏྲཕྲོ ཕྲིཡ ཨསཏྣ ཙ, ཏེ ཕྲིསཡོ ཡེསཾ སཏྲཾ ཏེསཏྲེ ཨཏྲོ། སླམཏྲཾ ཏྲཕྲོཏེ ཕྲཕྲྙཏྣདེསླམཏྲཾ ཏྲཕྲོཏེ ཨཏྲོ། ཨཡསསྨ ཏྲཕྲོ ཀིརིཡླསཕྲཏྲེཏྲཾ, ཐྲཏྲཏྲཾ དྣཏེ ཙྪཔཏྲཾ ནེཕྲཏྲཾ ཀྲུཙྪེ ཕླ། ཕྲཏྲེཡཾ སཀཱཏྲེཀཏྣཏེ "སཀཱཏྲེ"ཏེ (༨-༡༢༢) ཨིམིཏྣ སཀཱཏྲེ ཀཱཏཀཱཕྲཙྪཡཏྣཏེ ཨཏྲོ། ན དཏྲབཏྲེ སཕྲཏྣཱ། པཏྲཀཱཡོཕ པཏྲཀཱཕྲཾ། ཀཱརཏྣ ཨིཕ ཀཱརཏྲཾ།

༦༢. ཨཧྣ

“ཨེཀཡོགནིདྡིཊྛཱནཾ སཧཔྤཝཏྟི སཧནི ཝཏྟཱི”ཏི ‘བླཔ གསྨིསྠུ’ཏི ཨནུཝཏྟཏི། ཏཏྠཡི བླཔཡིཏྠིམིནུཡེཏྠ སམྤཡོཛནཏྠཾ ནསྨིཏུམྣཏ- ‘བླཔགསྨིསྠུ’རྠུདི།

༧༧. ཏར

ཡཊྛཱཡི སྠིཏྟཏུཊྛ ཀིཡཔལསྨ སུཔནེ པཡཏྠི, ཏཐཱཔུཏིཔུབྦསྨ ཨུཀྐཾསེ པཡཏྠིཏི ཡཱཏ- ‘ཨཏིསཡོ ཨུཀྐཾསོ’ཏི། སོ ཙ ཨཏིསཡོ གསྨ སམྤཡཏིཊྛཏ- ‘སོ ཙ གིརིཡཱཔཱུཊྛནཾ’ཏི། གཐཾ ཏིསམཏིསཡོཊྛཏ- ‘ཨཱཊྛཱརབྷཱུཏཏབྦཔསྣཱ’ཏི། ཀུཏོཊྛཏ- ‘ཨནཔེཀྑིཏེ’རྠུདི། ཨནཔེཀྑིཏོ གིརིཡཱཔཱུཊྛནཾ ནིསྶཡོ ཏབྦསབྦཏོ ཡེསཏྠི པིཉྙཱཏོ, ཏབྦསྨ ནིསྶཡཱབྷུཏསྨ-ཏིསཡཊྛཾ ཏོནྟསྨི ནིསྶིཏནཾ གིརིཡཱ ཀུཊྛནཾ པསེནེཔ སིཡཱ ནུཀྑཱུཏི པཊྛུམྣཏ-‘པཊྛཱིཀརཎ’ཊྛེཡཱདི།

ནནུ ཙ ཡདི གིརིཡཱཔཱུཊྛནམེཝཱཏིསཡོ, ཏཏྣ ན སིདྡྷཏི ‘གོཏརོ’ཏི ནེས དོསོ, ནོ ཙེཏྠ ཛྷཱཏིཡཱཏིསཡོ, གསྨ ཙརཏི ཀུཊྛསྨ གོ ཨཡཾ ཡོ སཀཏཾ ཡཧཏི, གོཏར-ཡཾ ཡོ སཀཏཾ ཡཧཏི སིརཱཙྪཏི, ཛྷཱཏིཡཱ ཏི ནེཙྪཡེཀཱཏུཡཱཡ ནོཀཱིསཱཡཀཾསཡོགོ སམྦཡཏྠིཏི ཏབྦསྨཡི ནུཏིསཡསམྦཡོ། ཏཐཱཏི ཏུཡཱཡྦསྨཊྛསྨ ཀུཊྛཀོཊཡ སྨཱུཡཏོ ཨུཀྐཾསོ ཏིསྨཏི སམྨཱནེཡི ཏི ཨུཡཱུམེ ཡིཏྠཱརེ ཙ ཡཏསྨ ཀཱིསཱིཀསྨོཀྑོཡཱཀྑོ བྷཡཏི སཱུཏྲསཱྨཀྐོ ཡཱུཏི། ཏབྦསྨཡི སྣཱིསཡེཏི ཡུཊྛཏྠམཊྛེན སྣཱིསཡཊྛསྨཱུཡབྦཱུཡིཏྟཊྛ ཡུཊྛཾ- ‘ཏེནཡྷུཏུ’ཏིཡཱུདི། ཡཏཱཊྛེན གིརིཡཱཔཱུཊྛནཾ ནིསྶིཏྟནམཏིསཡཡཱཡསེན ནིསྶཡཊྛུཏསྨི ཏབྦཾ གཝཱཙྪིཏཔྤཏིསཡེ པཡཏི ཨཏྠཏོ ཡཏཙྪཱིཡཏྠུཡསེན ཏཐྦ ཡཏྠཏིཡེཡ ནུམྣཏི ‘ཨཏིཡཡེ ཡཏྠུམྣཏོ’ཏི ཡཀཱཏིཡིསེསནཡཡསེན ཡུཊྛཾ, ཏེནེཡྷཏ- ‘ཨེམིནུ ཡཀཱཏི ཡིསེསནཏྠུཏྠུ’ཏི། སཀྐྷིཀཱུནཾ ཡཀཱཏིཨཏྠྦ ཛྷཏནཱིཡོ ཏོཏིཏི སམྦྷཏྠོ།

སཀྐྷིཀཱནཏི ཀཊྛརི ཚཊྛཱི སམྦནྡྷཡཙནིཡམཱ, སཀྐྷིཀིཏིཏི ཨཏྠོ། ཏེཏུམྣཏ- ‘ཡཀཱཏིཡིསེསནཏྠེ’ཏི། ཨིཏིསཊྛ ཏེཏུསྨི, ཡསྨ ‘ཨཏིསཡེ ཡཏྠུམྣཏོ’ཏི, ཡཀཱཏིཡིསེསནཾ, ཏཏོ ཡཀཱཏུབྦཱུཏི-ཏིསཡེ ཛྷཏཏྟ སཀྐྷིཀེཏི ཡབྦཡུཊྛནཡེན ཡཀཱཏུབྦཱུཏིཏིསཡོ ཛྷཏནཱིཡོ ཏོཏིཏི ཨཏྠོ། ཏཐ ནུཏྠིཏེཡྻཱཏི ཝྦཏིརེཀཡུཏ, ཏཐ ཙ ཡཀྑཏི-‘ཨཏིསཡཛྷཏཀཱཏུཏྟཡོ’ཏི།

ཨཐ ཡཀཱཏིཡིསེསནཏྠེ ཀསྨཱ ནུཏྠིཏེཡྻོ ཛྷཏནཱིཡོཏྠཏ ‘ཡཀཱཏིཡཱཡེཡཱ’ཏྠུདི། ཨུཀྐཾསོ སམྨནཀུཙྪིསཡེཡེཡ ཡོཀཱ ཏིཊྛ [ཡཡིཊྛ (ཡོཊྛཀཱ)] ཏེན སྣཱམཛྷཱུཡཙནེཡི ཏུཏིཡཡིསཡེཡེཡ [སོཡེཡ] ཀཱུརཊ ཡསེན ཏོཏིཏི ནསྨིཏུམྣཏ- ‘ཨཏིསཡེནེ’ཏྠུདི། ཏིཀྐྷམེཀསྨ-ཏིསཡེཊྛཏིནུ ‘ཏིཡཀྐྷུསཱུཾསེ ཏརཏམྣ’ཏི (ཙཾ ༩-༣-༩༥) སཀྑཏསུཏྟཡསྨཱནིསྨཱུཡཾ ཡིཡརཏི། ཏརཨིཡཱུཏི སཀཡོཏྟརེན ཡུཏྟཾ, ཏིསཏྟུ ཨིཡཡཡྦཏྠོཡོ། ཨེཡམིཏུཡིཏྠཾ སུཁསླཱནེཏྟཏྠི སམྦྷཏྠོ།

ཨཡམེཏྠཏིཡཱཡོ ‘ཡཏྠུཡཏྟསུཏྟཡཡསེན ཏིཀྐྷམེཀསྨ ཨུཀྐཾསཱུཡཱུཡཱ ‘སཱུཏྟཏྟ ཡཱུཏལིཡུཏྟཀིཏི སུཀྐུསཱུརཏཏྟ’ཏྠུཏོ ཏརཡུཏྠུཡོ ན ཏོཏིཏི ཨེཀོ སཱུཏྟུར ཏུཏིཡོ ཡཱུཏལིཡུཏྟཀོ ཨིམེསཾ སུཀྐུསཱུཏྟཾ ཏིཀྐྷམེཀོ སཱུཏྟུར-ཏིསཡེན སུཀྐུསཱུར སུཀྐུསཱུརཏརོ, ཨེཀམཛྫེསཾ ཏིཀྐྷསུཀྐིསཏཀྐྷེསཾ ཏིཀྐྷམེཀསཱུཏི ཨིམཾ ཏིཀྐྷཏིཀྐྷམེཀེཀསྨ ཨུཀྐཾསེ ཏརཡུཏྠུཡོ ཧཱུཡཏི, ཨུཀྐཾཡཏ ཏུཡཡཡཱུཡིཏཱུཀྑཏུཡཊྛཙཾ, ཏསྨཏི སུཀྐུསཱུརཏེཀྑུཀཾསེཡཱུཡཀྐཾ སམྨཏཱུཡཱཏམཡཡཡཱུ སཱུཏྟཏྟ ཡཏཡོ ཡཱུཏལིཡུཏྟཀཱུཡི ཏེཀཾསེཡཱུཀྐཾ ཏཡཱེུཡཡཡཱུ ཡཏཡོ ཏོཏྠི, ཨིམཾ སཱུཏྟཏྟ ཡཱུཏལི ཡུཏྟཀིཏི སུཀྐུསཱུརཏཏྟ’ཏི ཏརཡུཏྠུཡེན སིདྡྷཏི། ཨིམསྨིཾ ཀྭམེ ཨཊྛཱཏཏྟ ཡཱུཏིཊྛུཏྟཊྛཏཡི ཀཡིཏེན ཏུཡེན ཏིཀྐྷཏིཀྐྷམེཀཱཀཱཀྑ ཨུཀྐཾསེ ཏརཡུཏྠུཡོ ཧཱུཡཏི, ཡཏུཡཙཏནྟུ ཀཊྛཙཾ ཨཡཡཡཱུཡིཀྐྷཏི སབྦཾ སཀྐཏི ཀིཉྩན སཱུཏྟཏྠི། ཨིཏ ཏུ ཏཱུཡིཏྠྦཡ སུཏྠཱུ ཡིཏྟཏྟ “ཏརཏམིསྨིཀཱིཡིཏྟཏིསཡེ”ཏི ཏཏྟཏིནམཏིསཡེ སཱུམཛྷཏིན ཡིཏྟཏྟ སཏྠཱུ ཏརཡུཏྠུཡེན སུཁསཱུཏྟཾ ཏོཏྠི”ཏི།

ཨཡཏྠུཏྠིཊྛིཏུཏི ཡཊྛཏཏྟཡཏྠུཡཏོ ཡཊྛཨཡཏྠུཡ ཉིཀྐྷཏྟ ཡུཏྟཾ, ཏཡཏི ཏམེཡུཡཏྠུཏྟཏཡུཏྟཾ ཡཏྟོ ཉྙཡཏྟི ཨཏྟི ‘ཉྙཡཾསུཨཡཏྠོ’ཏི། ཡཀཱཏཏྟཏེཏཡི སུཏྟཏེ ཏེཏུམྣཏ- ‘ཨཏིསཡམཏྟི ཡཱ ཡིཏྟཏཏོ’ཏི། ཨཏཡཏྠིཏཏྟམྣཏ- (‘ཨཏིསཡཡཱུཡི’རྠུདི)། ཡཙྪསྦིཏིསྠུཏི ཨེཏིསཾ ཡཏྠུཡུཏྟཾ ཏཏྟིཏཾ ཡཙྪཾ མཧཱ, ཏུཡཏི གཱུཊྛཡཏཏྠ ཡུཏྟིཡམུཏྟཏརིཏྟཏི། གིརིཡཱཡཏཏྠ ཏུ ‘ཨཏིསཡེན ཡཱུཙཀཏརོ ཡཱུཙཀཏམོ’ཏི། ཨིསྶིཀ ཨིཡཨིཊྛ སཏྟི ཏཾ (ཨཏྟཾ) ན ཏོཏི ཡཏུཡཱུཏིཀཱཏྟ།

དསྨྲཏེ སྨྲམཧྟེན ཕྲཏྱེཔི པྲིཀྲཏསམྤྲཏྱཡེཔྲ ཚཱཏྱཡཀྟེ གཡཱཏཏེ, ཚཱཏྱཡཏསམྤྲཏྱཡེཔྲ ཙ པྲིཀྲཱར གཡཱཏཏེ སམྤྲཏྱཡཱཏེ དམྱེཏུམྲཏ 'ཡསྨཱ'སྟྲཱདི།

ཀོསཀྲཱརཀཔྲཚཔྲིསེསེཏེ གཏོ གོསོ། ཕྲཱཚཡོ སཏྲ, ཡོསཏྲྱེཔལཕྲཀཏྲ, རྟཱ ཕྲཱཔལྟཔགྲཏེ རྟྲཱསཏྟེཾ ལཀྲཚཾ ཕདཏྟེ དཀྲཱཚེཚེཏྲ རྟྲཱ སཏྲཡོ ན གཡཱཏཏྟེ, ཀིཙྪརཏེ

ཡོསཏྟེསཏྟེན ལཏྟདིཔི གཡཱཏཏེ, རྟཱསཏྟེན (ཕནཕྲ)དཡོཔི, ཕནཕྲདཡོ ཏེ ཕལཕཏྲ ན ཕྲཕཔཏྲ། གཐཾ གྲཱཕཏྲ པྲིཀྲཱརེ ཕྲུརེས མཡོཏྟྲད- 'ཨཏྲྱཾ'ཏྟེཤྲཱདི། གྲཱཕཏྲ

ཨིདཾ གོམཡཾ།

༦༧. ཛྟུ

ཨུཔཔཏྲཏྲརཏྟེ པཏྟཡཡོཔཏོ ཡུཏྲཏྲརཾ།

༦༨. ཤམྟུ

ཏྲིསུཏྲརེསུ ཙ ཕཏྲཏེཏེ སམྤྲྟྲོ། ཏྲཛྙམཏུསྲཏཕྲི ཏྲཏེཡམཔཏྟྲེ ཏྲཱསྱཕྲཏྟཡཾ པྲིཏྲཏྲ ཕྲཏྲྀ 'གོཏྲཕྲཏྟཡཏྲ'ཏེ ཤྲཱཏ- 'ཏྲཛྙཾ སམྟུཏྟོ'སྟྲཱདི། ཨུགྲཱ ཨུསགྲཱ། ཡོཏྲ

ཁརཏོ, ཨུརཏྲཱ མེསོ, ཨེཕྲམིཏྲདིཏྲ 'ཨུཀྲཾ སམྟུཏྟོ'སྟྲཱདི། ཕྲཀྲམཔདིསཏི། ཀྲཀྲཾ སམྟུཏྟོཏེ པྲིཀྲཏོ, ཏེཀཨཙྪཏྲཏེ ཨིམིཏྲ ཏེཀོ ཨཙྪཏྲཕྲཙ གེཏེཔྲ དིསྲཏྲཏེ ཏྲཔེཏི།

ཨཕྲུཔོ པིཏྲཕྲུཔོ, སཾཀྲུལཏྟེ (ཀྲུལ) མིསྲཀཁཱཛྟྲཀཔྲིསེསོ།

༦༩. ཛྙཱ

"དདསྲཏྲནཱཔྲཡོ ཛྙཱ"ཏེ (༢-༨-༡༣) གཛྙཡནསུཏྲསྲཡ མཏྲ "དདསྲཏྲནམིཛྙཏསྲཾ ཨཏྲ ཚཏྲཡཏྲཏོ ཛྙཡཕྲཛྙཡོ ཏོཏྲ'ཏི། ཏེན མདནསྲ ཛྙཾ མདཏྲཡཾ བཏྲནསྲ

ཛྙཾ བཏྲཏྲཡཾཏྲདིཀཱ སྲཏྟེཏྟེ། ཨིཏྲ པན དཏྲཔིཏྲསྲཏྲཕྲ གཐཾ ཏཾ སེཛྙཏྲཏྲསཏྲཡ 'མདཏྲཡ'ཏྟེཤྲདིཀཱ ཕྲཏྲཾ, ཏཾ དསྲེཏུམྲཏ- 'མདཏྲཡྲདིཕྲསིཏྲཡྲ'སྟྲཱདི། སྲཏྲནཀྲཱམཾ

དསྲེཏུམྲཏ- 'ཨེཕྲམཏྲཏེ'སྟྲཱདི།

ཛྙནཏྟེ ཀྲཱརཏཾ། "ཨུཔམཏྲཡིཏཏྲ"ཏྟེ (༢-༨-༡༩) གཛྙཡནསུཏྲསྲཡམཏྲ "ཨུཔམཏྲ ཨུཡིཏཏྲཕྲཛྙཡོ ཏོཏྲ"ཏི ཏེན ཏྲུམོ ཕྲིཡ དིསྲཏྲཏི ཏྲུསྲཡིཏཏྲཾ ཏིམིརམིཕྲ

དིསྲཏྲཏི ཏིམིཏྲཡིཏཏྲཾཏྲདིཀཱ སྲཏྟེཏྟེ ཕྲཏྲནཡམེཕྲ། དཕྲིཏཏྲདིཀཱ ཏྲིསུ སྲཏྲནཀྲཱམདསྲཾ, ཏྲུམོ ཕྲིཡ དིསྲཏྲཏི དསྲིཏོ ཡོ གསྲཏྲ སེཔི ཏྲུསྲཡྲཏི གཏྲུཕསེན སཀྲཱ

པརིགཕྲིཏུཏྟེ གཏྲུསྲཏྲཏོ ཏྲུསྲཡིཏསཏྲ སགཏྲིཏཕྲཛྙཡིཔི ཏྲུམོ ཕྲིཡ དིསྲཏྲཏི ཨཏྲ ཨུཡིཏཏྲཕྲཛྙཡིཔི ཏྲཏྲཕྲེཏོ-ཏྲཏཕཙནེཛྙཕྲིཏྲཏི དཏྲཕྲིཾ, ཏྲཕཏྲ པན ཏེསཾ

ཏྲཕཕྲཏྲནཕསེན ལཕྲཏི, ཏྲུམསྲེཕ དསྲནཏྟེ པྲིཀྲཏེ ཨུཡིཏཏྟེན ཕྲ།

༧༠. ཨིཡོ

ཨཏྲསྲིཏྟེ ཨཏྲསྲིསྲི ཨཏྲ ཨིཡོཏི ཡོཛྙཏྲ།

༧༡. གཏྲ

པཏྲསེ ཏྲུརགམནེ སྲཏྲུ པཏྲསེཀོ, ཨུཔཏྲསེ རཏྲྱོཛྙནེ སྲཏྲུ ཨུཔཏྲསེཀོ།

༧༢. པཐྲ

པཐེ སྲཏྲུ ཨུཔྲཀྲཱརཀཱ ཕྲཐེཡྲཾ, མགྒོཔཀཱརཀཾ, སཔཏིསྲི ཏྲན པཏིསྲི སྲཏྲུ ཨུཔཀཱརཀཾ སྲཔཏིཡྲཾ ཏྲནཾ།

༧༧. ནྡྱོ

ཏུམནྟཱགཱིརིཡཱུཡཱུདི ཐླདེཾ (ཏྲྀདྲིཏ) མནྟཱགཱིརིཡཱུཡ། ཡཱུ སརྫེ སམུརྟཡོ, ཐླདེཾ ཡཱུདིཨཱུདིནྣ ཡོརྫཧྲིབྦཱ།

༧༨. ཧམེ

ཨིདིསཏྲིན བྲཡཙྪྟམབྲྱསུཔདསྣཡམཛྷནྟུཔེཀྲཾ སཕྲྟཾ མནྟྲི ཕིཏྲིསྲིདམབྲྡཡཾ བྲཡཱུཏྲིཡདིཏྲྀད་‘ཨིབྲ ཨསྣ ཨཏྲི’དི། ནཏུ ཙ ཡཾ ཡསྣ ཧོདི ཧཾ ཏསྨིཕྲི ཧོདི (ཡཾ ཡསྲཱྀ ཧོདི) ཏསྣཔི ཧཾ ཧོདི དིནེཕ ཕྲྟཏི་ ‘ཙབྲིསཏྲསྨྲིནམཕིསེསོ’དི, ཏཏྲྀ ཏརནིཏྲིསེནེཕ སིཏྲི གིམབྲསིད ཙབྲིསཏྲསྨིཾ ཧྲེདེཧོཡྣཾ གཏྲིཡཏྲིདི ཕྲྟཏི་ ཡཏྲཕཡཕྲཕཡཕིཏྲཡོ, ཏབྲིཕ ཙབྲིསཏྲསྨིནམབྲསྣ ཨཕིསེསོ [ཕཏྲུཧོ (ཕོཏྲུཀི)] ཡསྣ ‘ཏྲཀྲིསྲཱུ ཏྲཀྲཱསྣ སཱུཡྲ’དི། སསྣཱིསིབྲཕཛྷཛྷནགབྲཡྲ ཏུ ཏྲཕསྣསྣཏྲཏྲེཨབྲཕོདི དྲིཀྵམིཕབྲནསུཡྲནཏྲི།

ནཏུ ཙ སསྣཕེ བྲཏྲིཏྲིར ཙ སདི ཕིསིསཾ སཱུབྲགཱི ཏྲཕདི ཡསྣ ‘ནཱིཡམུཕྲཡ’ཏྲི, ནེཕྲྲིཏྲིཏྲཱུཏྲི བྲཏྲིཏྲཱིར, ཏཕྲ ཙ ཕྲྟཾ་ ‘ན སདྟཾ པདྫྷ བྲཏྲིཙརཏྲི’དི, ཏསྨ བྲཕེཏྲཱཏྲཡྲ ནིརབྲགམབྲིཏིཕིསེསནཏྲཏ་ ‘པདབྲསྲི་ཏྲྀཏི། སཏྲཕཾ ཨབྲཏྲིཏྲཱིར ཕྲིདི སཕྲཏྲོ། གཱུཡཏྲཏྲ བྲཏྲིཏྲཱིརཏྲམབྲིདིཕིསེསནཏྲི ཏསྲིཏུསྣཏ་ ‘གཱུཡེ’ཏྲྀདི།

ནཏུ ཙ སུཏྲིསུ གཱུཡོ ཕཏྲཾ ན ཧོདི, ‘‘ཏིན གཱཧཾ གཱིཧཾ’’ཏྲིདིཏྲ ཧེ ཕཏྲཡཏྲཱ དསྲིཧོ, ཏབྲ ཧེ གཱུཡིགཱིཕྲཙསིགཱི ཏྲཱུཧོ ན གཱུཡསཕྲཏྲཡོ, ཨེཕསིཏྲཔི སཏྲམཏྲི ཏྲཕིདྲཾ, ཨཏྲིདི ཏུ ཕཏྲསྣནསཏྲཡ ཨེཕ པརིབྲཧོ གཱུཕམཕྲིཡདི ཡེན གཱུཡཕིསེསཾ སིཡཱུདི། སཏྲཾ, གཱིཏྲུ པདབྲསྣ སཏྲབྲཏྲིཏྲཱུཏྲཕེཔི ཨཏྲིདིཕིསེསཧོཡྲནསུམཏྲིཡཱུཏྲ ཕིསིཏྲ སཏྲ ཨཏྲིདི ཕིསེསནཏྲིཧོཡྲཏྲ, ན སཏྲམཏྲཏྲི པདྲིཡདི, སུ པན ཕིསིཏྲ སཏྲ སསྲིདིསཏྲ, ཨཏྲི ཙ ཏསྣ བྲཏྲིཏྲཱིར སཱུམཛྷསཏྲཡཱུདི ཡུཏྲིདིཕ ཕིསིསནཕིསིསྣཏྲཕོདི མཛྷདི། ཨུཡྲཏྲིདི ཕིསིསཾ།

ན ཐྲཱུཏྲིཏྲིདིཕིཡཱུདི ཡསྣ ན ཐྲཱུཏྲིདི ནཏྲ པཏེསིཏྲཏྲ ཕིརཏྲཏྲཔདསྣ སཏྲཏྲེ-ཏྲཏྲརསྣ པཏེསིཏྲཏུཔསྣབྲསྣཡགཱདི པདནིསཏྲནསྣ ཕིཏྲིཧོ ཨཏྲིཀཱུ ཏྲཕདི, ཏམིཡྲཀཱུབྲཾ། ཨཏྲིཡྲཡབྲ སཱུཏ་ ‘ཨཏྲིཕཙནིཏྲཡ ཡོ ཕིསཡོ ཏསྣ ནིཡམོ’དི། གཱདི པཡསསཱུཕེ ན པན གོསྣ ཏྲཀྲཡྲདི ཡོཛྲ, ཏིཏྲིདི པསཾསཱུཔཏྲུདིཏི། གཀུདི ཨཱུཕྲཏྲ གཀུཏྲཕཏྲ, ནིཏྲིཧོ གཀུཏྲཕཏྲ ཨསྣ ཨཏྲིདི གཀུཏྲཕཏྲི། གཧཾ ནིཏྲིདཏྲམསྲིཏྲཏ་‘གཀུཏྲ ཕཏྲ’ཏྲཱི། སཾསཏྲ དཏྲ ཨསྣ ཨཏྲིཏྲནིན གེཏབྲིདིན ཕིཏྲསྣནེནཔི ཏཏྲེན ཏབྲིདི ཏྲཏྲིཏྲིཡཏྲིདི ཕཏདི། ཏབྲིཏྲིཏྲེཨྵིདི ཏྲིདིསཏྲིསྣཡགོཕིཏྲཨསྣཕིཏྲིསཏྲཏི ཏབྲི-ཏྲིཏྲེཨྵི, ཏྲཕཾ ཏྲཕེཨྵུདི ཡདྲགཏྲཏྲེ ཏྲཕཏྲ ཡདི ཏྲཕེཨྵི།

༧༩. ཕཏྲ

པཏྲཱུཡྲ ‘‘བྲཏྲཱུནེ ཏྲིཏྲརསྣ’’དི (༡-༣༢) རསྣོ།

༨༠. དཏྲ

ཧེ ཧོཏྲིདི ཨིགོ ཨིཏྲེདི ཧེ ཧོཏྲི, ཨིགམེགཱིཡཱུདི ཨུཏྲིཏྲཾ། ཡཱུསཏྲ ཧེ ཧོཏྲིདི ཨིཏྲཱུཔི དཏྲབྲོ། ཨུཏྲསྲིཏྲིཕ ཏྲཏྲ ཨིགོདི གཏྲསུཏྲཾ ཕིཕརདི ‘ཨུཏྲསྲིཏྲིཡཱུ’ཏྲིཨཱུཏི། གིཏྲེབྲ སཏྲསོདི ཨཱུཏ་ ‘སྲཱུདིསཱུདིཏེགཱབྲཏྲི སཏྲསོ’དི། ཨུཏྲསྲིཏྲཱི ཏྲཏྲསཱུསྲཱི། ཨསཏྲེདིདི ཨཏྲཱུདི གཏྲསུཏྲཾ, ཨསཏྲེདིདིཏྲིམསྣ ཨཏྲཾ ཕིཕརདི ‘ཨཏྲཱུཏྲེ’དི། ཨསསྲཱུཏྲིདི ཨཏྲོ། ཨསཏྲེདིདིདི ཙ ཨཏྲོ ཨིཏྲཏྲ ཕིསིསཾ། ཨཏྲཏྲཾ ཨསཏྲེདིདི ཨཏྲི ཨུསིསཾ ཨཏྲོ, སོ ཨསྣ ཨཏྲིདི ཨཏྲིགོ ཨཏྲི། ཏདཏྲཱུཏྲིདི གཏྲསུཏྲཾ, ཨསཏྲེདིདིཏྲུཕཏྲཏ, ཨསཏྲེདིཧོཡཱུཏྲཱི ཨཏྲཏྲ ཙ ཨིག ཨིཕྲཏྲཡོ ཏྲཕཏྲིཏྲོ། ཕཏྲཏྲཏྲཱུཨིཡིཕཱུདི གཏྲསུཏྲཾ, བྲཏྲཾ དེཕྲཾ ཕཏྲེདི ཡུ སམུསོ། ཏཏྲཏྲེཏྲི ཏྲིདིཡཏྲི གཏྲསུཏྲཾ།

ཛྙདིཡཏྟེ པཪྻཡཔྲིསེསནཾ། ཕཊྐཪ྄ བྲཧྨཙྱརིཥྚིདི གཏསྱུཏྣཾ། བྲཧྨསཊྟེན ནིཡམཔྲིསེསོ ཕྱུཀྟྲིདིཀྟྲཏ-‘ཕིརྫྲེ’ཀྟྲདི། ཏསྨིཙྭནིཡམཔྲིསེསཙརཏཀེ ཏིཀྵཾ བྲཧྨཏྱདྷིནམེཔླཏྟེཀཱར྄, ནསྱུཏྣསྟྲདི དསྨེཏྟེ ཨུཏ- ‘ཏཏྭེ’ཀྟྲདི། ཏེཕཏྟེཀོ ཕཏྟེདི ཕྱུཀྟྲིདི སསྦྱཀྟོ། ཏྲིསྱུ ཕཏྟེསྱུ ཏྲཔོ ཏདཏྟེགཏྟྲ ཏེཕཏྟེཀོདི ཏྲཕཏྲི ཏེཀོ། ཕཏྟསཏྟེ བྲཧྨཏྱདིཕཏྟཕཙནོ། ཏཏ བྲཧྨཙྭརིཥྚེཏྲནེན སུཏྟེ ཏྲཕཛྙེཏྲདི།

ཨཐཔླ བྲཧྨཏྟེ ནེབྲཱནཾ ཏདཏྟྲ གཏྟྲཔི, ཏཾ བྲཧྨཾ ནེབྲཱནཾ ཏྲཧྨཾ ཕླ ཏེཔེཏཀཾ ཙརཏྲིདི བྲཧྨཏྟྲིཏྲི, ཡདི། ཡཏཡེཔི ཏེ ཕཏྟེདི བྲཧྨཙྱརིཔོདི ཕྱུཏྟཏྟེ། ཕཏྟེལིཏྲྀདི ཏེ ཕྱུཏྟེ ཏེལིཏྲཕླདི ཨཏྲྭ། ཕཏྟ སཏྟེ པཏེཏྲ ཡཏྲཕྱུཏྟ བྲཧྨཔཪིཡུཡོ། པོཀླཏྟྲདིཏོ ཏེསེདི གཏསྱུཏྣཾ། ཏེསོ ཙེཏྲ ཡཏྲ(ཏྲི པོཀླཏྟྲིནེ སོ)། པཏུམགཏྟ པོཀླཪཙྟེནཾ ཕླཙགཏྟླདི ཨེམེཏྣ པཏུམླནེ ཨཏྨཾ སཏྟེདི པཏུམེནྟེདི པོཀླཪཙྟེཔི ཕྱུཏྟཏྟེདི དསྨེདི། ཏཱཕླ ཨཏྲྀདི ཏཕྲེཀོ, ཡཱགམེ ཏཕླཡེཀོ། སུཡཏུཏྲ ཨེ, བཕླ བྲཏྟུཏསུཔྲཱ ཙེདི ཙ གཏསྱུཏྣནེ།

༨༢. སྱུཏྲ

ཨེཏླཔི པསཏྟྲེཀྵཾ སཏྟུ ཨསྨིཾ ཀྲཏེ ཨཏྲྀདི ཨེཏྲུཔི པཡོགེ སཏྟུརཏྟེ རཕྲུཙྟཡོ ཕླཔྲུཏེཀྵཾ སཏྟུསྨི ཨཧྲིཏྟེཀྵཾདི ཨཏྲིསྤྲཡོ། ན གཏྟཏྲིདི ནགྲ། ཡཏྲྟཔི ཨུཏྟསཕླཏྟྲཪ྄ པཏྟུཏླདིཕྲིསཕླཕླཏྲིཏླཡ སསྨྲཕོ, ཏཕླཔི ཀུསླདིཕཏ྄ པཏྟཡ(ཏྲ)ཏྟེན ཕཙནིཏླཏྲཕླ ཀུསཕླ ཀྲཏོཏྟྲདི ན སེརྫཏྲིདི ཏཏྨླ པཏྟུཏླདིཕྲིསཕླཕླཏྲིཏླསསྨྲཕེཔི ཏཾཕཏ྄-ཏྲཏྨ པཏྟཡ(ཏྲ)ཏྟེན ཀུསཪ྄ ཏེསོདི ཕཏྟུ མིཏྟཡཾ པཏྟཡོ ཡཏྲ སེཡླ ཨཏྟླཏྨླཏྲཕྲིཏྟྲཕམཏྟྲ ཕྲེདིཏཏྲྭེདི ཨུཏ- ‘ཨེདི’ཀྟྲདི། གཏྟཕླདིཨེཏྲ གཏྟསཏྟེ ཏིཏལཏྟཏྟཏྟྲིཏཔཏྲདིགཏེསེ ཕཏྟཏི།

༨༧. པིཏྟྲ

པརེདི ཕླཏྟསཏྟ ཨུཔོ ཕྲེདིཏ྄ ནེཏྟཡཾ, ནེཏ ཏབེདི ཙོཏནསྱུཏྲཕཡདི ‘ནེཏྟཡ’མིཏྟདིནླ།

༨༨. སྨིཡླ

སྨིལམསྨ ཨཏྲི, གེསྨ ཨསྨ སཏྟྲིདི ཕྲིགྲཏོ། ཨཏྟླ ནེཏྟཏྟེ ནེཏྟཕྲིཏྲུཏྟཾ གཏསྱུཏྣཾ། གཱཏྲེཏྟཏྲེདི སཏྟླཡཏྟེ སཏྟླཕྲིསཡནེཡམཏྟྲཾ གཏསྱུཏྣཾ། གཏྟསྨ གཏྟམིགསེཏྲསྨ ཨཡཾ གཱཏྲེ, སླ ཨསྨ ཨཏྲྀདི གཱཏྲེཕོ།

༩༠. སེཏྲ

སམསྨ ཨཏྲྀདི སུཕླམླ,སཾ སགེཡཾ།

༩༡. ལཀྲྲ

ཨཀཱཏྲདེསོ ཙ ཏསཏྟེཡོགེཏླདི ཨེམེཏྣ ཡཏྲ ཏཀཱར྄ ཏཏྲེཕླཡམཀཱཏྲདེསོདི དསྨེདི། ཨུཕླཏྣཏོདི ཨེམེཏྣ ནེསྨཡཀཱརཏམེཀོ སཏྲེཡོ ཀུཡེདི དསྨེདི། ཨཏྟསྨ ཨཕྲེཏྲཏསླམཏྲིཡླཏྟྲདི ཨེམེཏྣ སདིཔི ཕུཏྲཡེཔེན པཡོག ནེཕླཏྲེཡཾ ཨཀཱཏྲཾ ཕྲེཏླཡ ཏསྨ ཡོཔོ ནེརཏྲགོདི དསྨེདི། ལཀྲེ སེཏྲེ ཨསྨ ཨཏྲྀདི ལཀྲཏོ།

༩༤. ཨེམེཡླ

གཏྟྲོ ཡོགྲཏྲ ཨསྨ ཨཏྲྀདི གཏྲིཡོ, ཛཏྲ ཏྲཏསྨཏོ, སེཏྲ ཨསྨ ཨཏྲྀདི ཕྲིགྲཏོ།

༩༥. ཏོཔ

‘ཨོཏྟཱ ཏྠཱ’ ཨིཏི སཱཀཱཏྲམྷཱ ཏྠཱཏྲོཏྲོ པཡོགོ ཏོཔྤཱདྷྱཾ ནེམིཏྟཱ་སཏྟཱ ཏྠིཡཏི སཏྟཱ ཏྠོཏི ཨུདཱཧརཎཾ དསྶིཏཾ། ཏེནཱཧ- ‘སཀྐཏེཏྠཱ། དསྶེཏྭཱ ཏཏིཡསྨིནྣཱཏཱརཱཧཏྟེ སམྦྷོནྟོ། ཏོཔྤཱདྷྱཱཔཱཡཱཏཱཏྭཏྟེ “ཨཏྟཱཏཏྠཱཡེ ཀཱཏཱསཏྠཱཡོགོ པཱིཀཱཏྠཱཏྠཱ”ཏི (༤-༡༡༩) ཡྷཱཏྟོ ཏོཔྤཱདྷྱཡོ ཨཡཱསཏྟེ ཡེ སཏྟི པཱིཏྟཱཏོ། ཏྠིཡཡཱཏྠཱཏཏྟེ “ཏཏྠཱཏི ཏྠིཡོ”ཏི (༤-༡༡༣) སུཏྟེན ཏྠིཡཱཔཱཏྟཱཡེན ཡཱཏྠཱཏཾ། གཏྠཱཡནེ ཏུ ཏོཡཏྟཱཏཾ པཱིཏྟཏི སཱཏྠཏཱ ན ཏཏོ པུན པཱིཏྟཏུཡཏི།

༩༦. ཨིཏོ

ཡྷཏྟིཡཾ ‘ཨིཏྟཱ ཏ ཨིཏ’ ཨིཏི ཨཏོཨིཏྠཱཏ ཨིཏྟཱ ཏཱདེསོ ཨིཏོ ཨིཏྠཱཏ ཨིཏཡཱདེསོཏི ཨཏྠོ།

༩༧. ཨཏྠཱ

ནནུ ཙ གིཾ ཨིམིནཱ སུཏྟེན, པཙྩཏྟཱཏྠཱ “ཏོ པཙྩཏྟཱ”ཏི (༤-༩༥) ཏྠཱཡིསྶཏི, ཨཔཙྩཏྟཱཏྠཱཏུ “ཨཏྠཱཏིཏྠཱ”ཏི (༤-༩༨) ནེཏདེཡཾ དཏྠཱབྦཾ། “ཏོ པཙྩཏྟཱ”ཏི (༤-༩༥) པཀཏིཡིསཱཏྠཱཏམཔཏྟཱཏྠཱསཏོ གུཏོཙི པཙྩཏྟཱཏྠཱ ཏོཏུ, ཨཔཙྩཏྟཱཏྠཱ པན “ཨཏྠཱཏིཏྠཱ”ཏི སུཏྟེ སསདྷཱཏྠཱཏིསདྟཱ གཏཏེཏ ཏཾསདིཏྠཱ སསཏྠཱཨིཡོཔཡལགྐིཡཏྟིཏིཔི པཱིཏྟཱཡིཡྻ ཏཏོ ཨཔཙྩཏྟཱཏྟེཏི ཨཏྠཱཏིཏི ཏོ ན སིཡཱཏི ཨཏྠཱཏོཏྠཱཏི ན སིདྡྷཏྟཱཏི “ཨཏྠཱཏིཏྠཱ”ཏི སུཏྟཏྟེ དཏྠཱབྦཾ།

༩༨. ཨཏྠཱ

ནནུ ཙ ཏོཨིཏྟེཡ སུམཏྟེན སུཏྟེཏི ཡཏོགུཏོཙི པཙྩཏྟཱཏྠཱ ཡཱ ཨཔཙྩཏྟཱཏྠཱ ཡཱ བཏྠཡཾ ཡཱ ཏོསྟི ཨིཏྠཱཔཱསིཏྟཱཏི གིཾ ཨཏྠཱཏིཏྟཱཏི སུཏྟེནཱཏི སཏྠཾ, ཏཔྤཱཔི པཱིཏྟཱགེན དསྶེཏི པཱིཏྟཱགསོ པཱིསསུཔཱསུཡོ སིཡཱཏི ན ཏོསེཏི། ཡཏྟི པཛམཏྟཱ ཏོསྟི ཡཏོ།

༡༠༠. ཀཏྲི

པུཏྟིནེཡཱཏི “སཏྟཱཏིཏོ” (༤-༩༩) ཏྠཱཏིནཱཡ། ཨིཏསྶཱཏི ཨིཏསདྷྨཱ, ཨིམསྶཱཏི ཨིམསདྷྨཱ།

༡༠༡. ཏྲི

ཡུཡིཏྟཱཏཱཏི པཱིཀཱཡེན ཏྲིཔཱཏྠཡསྶ པཱིཏྟཱཏཱ།

༡༠༢. ཡཱ

ཡཏྟཱཏི ཡྷཏྟི ཡཏྟཱཏི ཨུཔཱཡལཱཀྲིཏམེཡ སིཡཱཏི ན ཡྷཏྟཾ། ཨེཡམུཔདིཔི།

༡༠༤. ཀུཏྠིཾ

ཏིཏྠཱནཾ པཱིཏྟིཡཏི “ཏྠིཾ ཏཾ ཏིཏྠཱན”ཏྟི (༢-༥-༩) སུཏྟེན། ཏིཏྠིཡཱཏིནཏྟི ཏིཏྠིཏྟཙོརཏཙོཡཱཏིནཾ།

༡༠༥. སབྦི

ཨིཏསྶིཾ ཀཱལེ ཨེཀཱཏཱཨིཏྠཏི དཏྠཱབྦཾ།

༡༠༨. ཀཎྜ

ཀུཎྜསྱ ཙཎྜསྡྲཡོགཱཔ ཏིསྨཏི ཀུཎྜཙཎྜི།

༡༠༩. ཨརྡྷ

ནིམིཏྟནིམིཏྟིནཱཾ ཀཱརཀཱཎཱཾ, སམྦནྡེ སྟྟནཏེ། སམྦནྡམཱཏྲ བོདྷྱེ ‘ཏཾཡཐེ’ཏྱཱདིནཱ། ཨཐུ པཐ མཱཏྲབྷཱཝཾ ནིམིཏྟཾ པཱཐ ཏཏཾ ནིམིཏྟི, ཏསྨཱཏ ཨརྡྷཏཱསྨཱ། ཨུཔརི ཏྟཱཏྟཱེ ཀཱརཎསྱ ཏུ ཙིསནྟཾཡུཀྟཔ ཏིསྨཏི ཀཱརཎཏྭཏི།

༡༡༠. རྣུསཾ

སཏྟཱཔྟཻཝ སཏྟཱ སཏྟཱསཏྱེན གཏིརྟཏི ཨུཏ- ‘ཨཏྲཱ’ཏྱཱདི། པཱཀཱར དྲཝྱཀཎྜཱཡོཔི ཨཐྲ, ཏཐྲ ཡཐི སོཔི གཱཡཏྲྱཱ དཐྲ གུཎཾ ཝིརྒྷསཏྟཱ ཡོགཱ ཏཏྟཝཱསྟྲཧ(སྟེ ཏཐྲིསཡོཡིཔིཏི) [ཙྭཐྲ (པོཐྲཀ)] (པཱཀཱརམཱཏྲཀཝིརྒྷསཏྟཱ ཡོགཱ) ཨཝིརྒྷམསཏྟཱ [ཏཏྟཝཱསྟྲཧམཝིརྒྷམསཏྟཱ-ཨིཏི ཀཱསིཀཱཝྲྟྟིཔཉྩིཀཱཡཾ] ན སིདྡྷཱ, ཨིཔུ སཏྲཡཧམཏྲིམཏཏྟཱ ན སིདྡྷཱ, ཏཏྲིཏྲཾ, གིརིཡཱཔྲིསཡེ ཏུ ཏསྨཱ གཱཡཏྲཱཏྟེ ཨིཀཱཏྲཱཏྲཱཏི ཏྲིཏྲཱཏྲཱཏི ཏྲིཏྲཱཏྲཱཏི ཏྲིཏྲཀཱཀྟིཏྲཱ ཀྲཏྟ ཀཱམཏྲིཀིརིཡཱཡ སཏྲཏྲ ཝིརྒྷསཏྟཱ ཡོགཱཏྲཱཔ ཡཏྲཱཏྲ ཏྲོ ན སིདྡྷཏི པྲཀྲྀཏིཡཱཏྲིཀཱཏྲན ཛཡཱཏྲིཏྲ གིརིཡཱ པྲིསཡོཡིཔིཏྲ པཱཀཱར གཏིཏོ། ཏསྨཱཏ ཨུཏ- ‘ཏྲཾ’ཏྱཱདི། གཏྲཱ པཱནེཔཱཏྲཏི ཨུཏ- ‘ནཔཏྲཏྲཱ’མིཏྱཱདི། “ནཔཏྲཱ ཏྲཾ, ཝཏྲཏྲཱ གཱཏྲོ”ཏི པྲིསིསིཀཱཎཾ སཏྲིཏོ།

ཏཐྲ པུཔྲཏྲཱཔཱཏྲིཛཻཡཱཏྲཀཱསཀཱཡཏྲིཏྲཏྲམཏྲཏྲཱཏི ནཔ ཏྲཱཏྲི། ཏྲུཔ རས གཱཏྲ ཕཏྲ སཏྲཔརིཏྲཧ པུཏྲཏྲསཾཡོགཱཔིཏྲཱཀ པརཏྲཔརཏྲཏྲཱཏྲིཏྲཔཏྲཏྲཱཏྲོཏྲསཔཡཏྲཱ ཙ གཏྲཱ, ཙསཏྲིན གཏྲཏྲ ཏཔཏྲསིཏེཏྲསཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲསཏྲ ཙེཏི ཙཏྲཏྲིསཏི ཝཏྲཏྲཱ གཏྲོ། ཨཏྲཱཔི ཡཏྲཱཏྲཏྲཀཱསིཀཱཏྲཏྲཱཡཱ པཏྲིཀཱཀཱཏྲན ཛཻཏྲཏྲཏྲཱཏྲ ནཔཏྲཱ ཏྲཾ ཝཏྲཏྲཱ གཏྲོཏྲཏྲཱཔི “གིརིཡཱཛཏྲཏྲཏྲིཏྲ ནཔཏྲཱ ཏྲཾ ཝཏྲཏྲཱ གཏྲོ ཨུཔཏྲིཏྲཱཡཏི པྲིཏྲཱཡཏི ཏྲཏྲཱཡཏི པྲིཏྲཏྲཱ”ཏི གིརིཡཱཔྲིསཡོཡིཔ པཱཀཱར པཏྲཱཏྲིཏོ, པཡོགཏྲཏྲཏོ ཏྲཔཏྲཏྲཏྲཏྲཱ སཏྲཏྲ གིརིཡེཔྲིཏི པྲིསིསཏྲཱཏྲཏྲམཡཏྲཏྲ སཏྲཏྲོ།

ནཔཏྲཱ ཏྲཾ ཝཏྲཏྲཱ གཏྲོཏི པཡོགཏྲཏྲཏོ ཏྲཏྲཀཱཏྲཔྲིསཡཏྲཏྲཀཱཏྲཾ གཱཡཏྲཔགཏྲ ཏྲཔཏྲཏྲཡིཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཀཱཏྲཔྲིསཡཏྲཏྲཀཱཏྲཾ ཏྲཏྲ སཏྲཏྲཾ ཏྲཏྲཀཱཏྲཔྲིསཡེ ཛཻཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཡཏྲ གིརིཡཱ ཨཏྲཏྲཏི གིརིཡཱཔྲིསཡོཔ པཱཀཱར གཱཡཏྲཏྲཏི ཏྲཏྲཀཱར པཏྲིཀཱཀཱཏྲཾ པྲིསིསཏྲཱཏྲཏྲམཡཏྲཏྲ ཨཏྲཱ།

ཏཏྲཡིཏྲཏི ཡཏྲ པྲིསིསཏྲཱཏྲཏྲམཡཏྲཾ ཏཏྲཡིཔ ཏྲིཏྲཏྲིཀཱཏྲཏྲཏི ཨཏྲཱ། ཨཡམིཏྲཏྲཏྲཡོ “ཏྲཏྲ གཱཏྲཏྲཏི གིརིཡཱཔཡོགཱཔི པཱཀཱར ཏྲཏྲཀཱཏྲཔྲིསཡོ... ཏྲཏྲཔྲིསཡཏྲ ཀཱཏྲཔྲིསཡཏྲ ཏྲ ཏྲིཏྲཏྲཔཏྲ ཀཱཏྲཡམཏྲཏྲ, ནཏྲ གིརིཡཱཔྲིསཡོ... ཏྲིཏྲཏྲཔཏྲ ཀཱརཀགིརིཡཱཔྲིསཡཏྲཏྲ ཕཏྲམཏྲཏྲཏྲཏྲ། ཏཏྲཡིཔ གིརིཡཱཔཀཱརཏྲཏྲཏྲ [པཀཱརཏྲིསཡཏྲ (པོཐྲཀ)] ཨཏྲ ཏཏྲཏྲཱཡཏྲཏྲཡོཀ ན སིདྡྷཏི པྲིཏྲཏྲཔཏྲཾ ‘ཏྲིཏྲཏྲཏྲིཀཱཏྲཏྲ’ཏི ཏིཏྲཏ‘ཨཏྲ’ཏྲཏྲཱ།

ཏྲཏྲཀཱཏྲཔྲིསཡེ པཱཀཱར གཱཡཏྲཏྲཏྲ ཡོཡཾ ཏྲོ སཏྲཔྲིཏྲཏྲ པརེཏི, ཏྲཾ ཏྲཏྲ ཏྲཏྲཀཏྲཏྲཏ ‘སཏྲིཔིཙཏྲཏྲཱ། སཏྲཏྲཏྲཏྲ ཨཝིརྒྷམསཏྟཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲ, སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ གཏྲཏྲཏྲ ཏཏྟཝཱསྟྲཏྲ པྲིཏྲཏྲ པྲཏྲཏྲཏྲཏྲ, ཏཏྲཏ- ‘ཏྲཏྲཏྲཏྲ’ཏྲཏྲ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲ པྲཏྲཾ ཡ པཏྲཏྲཏྲ སཏྲཏྲ, ཏཏྲ- ཏྲཾ སཏྲཏྲཏྲཾ ཏཏྲཏྲཏྲཏྲཾ ཀཏྲཾ སཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཏྲཾ, ཏཏྲཏྲཏྲཏི ཨཏྲཱ།

༡༡༣. ཏཐ

སོ་ པཀཱར་ ཨསླཱདི་ དབླ, དསཏྲེན་ པཀཱརསླ་ པདྣམབྲཏཱ་ དབྲཏིཏིབྲ་ པཀཱརཡཏིཏི་ ཨརྦ྄ ཡུརྟེཏི་ ཨླད- ‘དསཏྲེནེ’ཙྪཏི། པཀཱརཡཏིཏི་ པཀཱརཡཏི་ ཨཏྲི། ཀླུདྲཱཔཀཱརཀླ་ ཀླུདྲཱཏིཡོ།

༡༡༥. གཏི

གཱི་ སཏྲཱནཀྲཱརིམླཱཙམེསཏྲི་ ཨཏྲི་ “གཱིཤླ་ རཏི་ ཏྲཱིཡཏྲཱིཡདཀ་ རིཏྲཀཱ”ཏི་ (༧-༧༧) སུཏྲེན་ རཏིཔྲཱཙྪཡཾ་ ཕེཏྲཱཡ་ གཏིཏི་ སེཏྲཏྲ་ ཡུཏྲཾ- ‘སཏྲཱཔརིམླཱཙཕེསཡེ་ སླཱཏྲེདཏྲ’ཏི, གཏི་ ཙ་ སོ་ སཏྲཱ་ པརིམླཱཙཕེསཡཏྲ་ སཏྲཱ་ ཙེཏི་ གཏིསཏྲཱ, དཡ།

༡༡༦. བཏུ

པཙྪསཏྲཱིཏི་ སམྲཱཏྲཱིསྲི་ ཨེགཱསྲི་ དསྲིཏི་ དིབྲཏྲ་ སམྲཱཏྲཱས་ པར་ སམྲཱཏྲཱི་ ཕེཏྲཱཡམླཱར་ པརླཱ་ ཕེཏྲཱཡཏི་ ཡུཏྲེཏོཏི་ ‘སམྲཱཏྲཱཏོཡླ’ཏི་ ཡུཏྲཾ།

༡༡༧. སགཱི

ནིཡླདནསླཱཏི་ སགཱིཏྲི་ ནིཡླདནསླ།

༡༡༨. སོ

ཁཏྲཾ་ ཁཏྲཾ་ ཁཏྲསོ, པུབྲ་ པཀཱར་ པུབྲསོ།

༡༡༩. ཨབླུ

ནཏུ་ ཙ་ ཨབླཡནཏླམ་ སབླཱབླ་ ཨཏུཔྲཏིཡླ་ ཡླ་ ཨཡབྲཏྲརེན་ ཡླ, དབླ་ སཏྲཱབླུདསཏྲི-ཏུཔྲཏྲམཏྲཡཙནོཡླིཏི་ གཐམབླུདསཏྲི-ཡབྲཏྲརེ་ ཏླབླུཏི་ ཡུརྟེཙྪད- ‘ཨབླུདསྲི’ཙྪཏི། གཐམཡབླཱཡ་ དསཏྲེན་ པཏྲམསྲིཡཏིཏི་ ཙེ་ ཨབླུདསཏྲི་ ཡཏྲཏུཔྲཏྲཡླཏྲི་ སེཡླ, དཏླ་ དསཏྲཔྲ་ ཡོགོཡེཡ་ ན་ སེཡླ... དསཏྲེནབླུདསྲེཡ་ གདཙོ, ཨབླུདབླཡེཙྪཏིན་ སུཏྲེཾ་ སེཡླ, ཏིན་ དསཏྲཔྲཡོགཀླམཏྲིཡླ་ ཨཡཏྲཱཡ་ དསཏྲེན་ པཏྲམསྲིཡཏི, དཔྲཏྲམབྲཏྲུཡབྲཏྲརམབླུད་ སཏྲི་ ཨཔེབླཏི, ཏིནླད- ‘དབླཡེཏིཡཙན’ཨེཙྪཏི། ཏླཡནཾ་ བླཡོ་ དཡ་ ཨཡབྲཏྲརེ་ བླཡོ་ དབླཡོ་ དསྲཱི། ཏིནླད་ ‘ཨབླུདསྲི’ཙྪཏི། བླཡེཏི་ ཕེསཡསཏྲམྲི, སཾསཏྲམྲི་ ཡླཏི་ ཨླད- ‘ཕེསཡེ་ གཏྲམླནེ་ ཡླ’ཏི། ཀཱུཏྲལཏྲེནླཏི་ ཀཱུཏྲལསབླཡེན།

༡༢༠. དིབླ

དིབླཏྲིཏི་ ཡུཏྲི་ པཡོགཱ་ དིབླཏྲིཏི་ ཨཡམཏྲ་ ཕེཏྲཱཡཏིཏི་ ཨླད་ ‘དིསི’ཙྪཏི, ཨེདཾ་ སུཏྲཾ་ ཕེདཏྲཏྲ་ པརིབླསླ་ ཏླཡཏིཏི་ སེསོ། “ཏོཡླ-པཙྪེ”ཏིཨླདིན་ (༧-༡) སུཏྲེན་ ཡུཏྲིསྭནེགཕེཏྲིསུ་ ཨཏྲིསུ་ པརི་ སམཏྲཏོ་ བླསཏིཏི་ པརིབླསླ, ཕེཏྲིཏོ་ པཙྪཡསླ་ ཨཏྲཏྲཏླ་ པརིབླསླ་ ཕེདཏྲཏྲཔརིབླསླ། ཕེཏྲིཡེཡླཏི་ སུཏྲམེདཏྲི་ སམྲཏྲོ། ཡཏྲམླནསུཏྲདྭཡཏྲི་ “ཨཏྲཱསྲཱི་ སགཏྲི”ཏི་ སུཏྲདྭཡཾ།

༡༢༥. སཾཡོ

ཨཏྲརསཏྲི-ནེགཏྲཱཕེཏྲཏྲཏྲལཡླཏྲི་ མདཏྲཡླཏྲི་ གཡ་དཏི, ན་ ཕེཏྲཏིཏྲརམེསཏྲི་ ཨཏྲཏྲལམཏྲཔཏེསེཏྲིཔཡོདཾ་ ནབྲཏི་ གཏྲཏྲཏྲ་ ལབྲཱསླབླཡླཏྲཏྲལཾ་ ནབྲཏྲུཔཙཏྲཡཏི, ཨེཡཏྲི་ ཡོཀཱ་ པཡུཏྲཏི་ ‘ཨནཏྲཏྲ་ ཨེམེ་ གཱུསླ་ ཨནཏྲཏྲ་ ཨེམེ་ ཡླསླདླ’ཏི་ ཨཏྲཏྲལགདསླ་ ཀླས་ གཱུམསླཀླས་ ཡླསླདསླ་ ཡླབླཡླ་ དབླ་ བྲཔདིསྲིཡཏི, དབེཡམིཏླཔྲཏྲཏྲལགདསླཀླས

བྲཧྨནསླྟྲལླ ཨནནྟྲ ཨིཏྲྟཏྱེ, ཨཔལྦནྟརསཏྱེ བྲཧྨནྟྲནཔླཛྱི བྲཧྨནྟྲནྡྲལླཔརྡྷ-ནནྟྲ ཨིཏི ཡུཛྱཏེ། ཨནྟརཾ གཪྟྟཱིཏི ཡཱ ཁྱཱཏིཨིཡཱཛྱཡཾ [ཀིཡཱཛྱཡཾ (པོ༹བྷཀ)] ཡིཏླཡ ཨནྟཱཡཏི བྲཧྨཎྟཾ གཪྟྟཱིཏི གཏྲརི ཨཡཱཛྱཡཾ ཡིཏླཡ ཨནྟརཾ བྲཧྨཎྟཡཀོ ནབྲྟིཏིསཏེ ཨནནྟྲ། ཡཐཱ ‘རུཀྨ ཕནཏེ’བྲ རུཀྨ སམུདིཏླཡེཀཱཕནབྲཔཏེསཾ ལབྷཏེ, ཏཐླཏླཡི བྲཧྨཎ སམུདིཏླཡེཏི སཾཡོགབྲཔདེསགོཙརཏྱཾ པཏིཡཏེཏི།

སཾཡོགཏི ཏི སམུདླཡཡུཏྟྟྟོ ནེཏྲེས བྲཧྨཎྟྲཏྲཕཡཡཕཡུཏྟྟོ, ཏསྨཱ བྲཧྨཎཏི བཏུཕཙནེན སཾཡོགཏི ཨེཀཕཙནནེཏྲེས ཟྙཏཏེ, ནནུ ཙ ཕཏྟྟནསུཏྟྟརིཏཡུཏྟཾསིཏྲ ཡོགཔཏྟྟམབྲིཏསླནྟཾ ན སམླཕཏི སམུདླཡཏྲཏི སམུདླཡཏྲམཡུཏྲཏི ནླཡུཏྟཾ, ཏཐྲཏི ཡུཏྲཏྲཏྲརཀླཏིནེ བུདྡྷི ཡུཏྲཔཏྲིཏི བྲཧྨཎཕཡཡམེ སམུདླཡཏྲུཔེན སཏྲཡེཏི སམུདླཡཕྲོཏྲཏྲསླཕཏྲཡིཏི།

ཏླཏུབཏླཏི ཏིཏིསཏྲསྨ སཾཡོགཱཡིསཡཏྲ ཏེཛྱཏི ‘སཏྲནསླཏིསླ’ཏི ཡིསཡོ, ཨུལཏྲསཏྲསྨ སཾཡོགཡིསཡཏྲ ཨོལཏྲཱིཀོཏི ཨིཏསྨ ཡིསཡོཏི ཏཏྲ ཏྲཀྵཡོ ཡིནཏིཡོ མནེཀོ ཏེཛྱ ཏོསཀྲཏེ ཏུཡླཏེ། ཨིཏྲ ཏུ ཨོལཏྲཱིཀོ ཀོཏྲཏྟཏི ཡུཛྱཏེ། ཏིནེཡ ཙ ཏཏྲ པཏྟིཀཱ ཨིཏྲ, ཨིཏྲ ཙ པཏྟིཀཱ ཏཏྲ ཨུཔནེཏབྲཏི།

༡༢༧. ཀོས

ཀོསཏྲཏི ཨིཏྲ ཏསྨ ཛཏྲཏྲ ནིཡཏནྟ, ཨཏྲཡཏི ཨིཏྲ “ཨུཡཏྲསྨ ཡཡ སརེ”ཏི (༨-༡༢༨)།

༡༣༥. ཛྙུ

ཡཀཱརསྨ ཏིཏྲ ཛྙོ།

༡༣༧. ཀཊ

ཨཏིསཡེན ཨཏྲོ, ཨཏིསཡེན ཡུཡཏི ཡིཏྲཏོ།

༡༣༩. ཊེས

སཏིསྦཏི ཡུཏྲེ སཏིསཏྲ ཡིཏྲཡཏི སཏྲཏེཡི ཡིསེསནཏྲེན ཡཏྲམིཏྲིཏིསཏྲཏྲ ཀཐཾ ཡིཏྲཡཏིཏྲསཏྲིཡ “སཏྲཡ སཏྲཏིསླསེ”ཏྲཏིནྟ (༨-༥༠) སཏྲཏྲཏིཏི ཊོ ཡིཏིཏོ, ཏསྨིཏྲ ཊེཏིནེམིཏྲཏོཡཱཏིཏྲེ ཏཏྲཡཏྲནསྨམཏྲིཡཱསཏྲཏོཡ ཡིཏྲཡཏྲིཏི ཏསྨེཏྲསྨཏ- ‘ཊེཏི ནེམིཏྲོཡཱཏྲཏྲ’ཏིཨཱཏི།

༡༥༢. ཨཊླ

ཏླཏུཏོ ཨཏྲོ སཏྲོ ཨཏླཏུ ཏསྨ། པཏྟིཀཱཡམྤན པཀཏིཡི སཏྲོཡིཡཏི ཏླཏུཏོཨིཏྲཏིཏྲ ཨཏླཏུསཏྲསྨ ཨཏྲམཏྲཾ ཡུཏྲཾ།

ཏསྨཏི ཨཏླཏུཡཀཏིཡཱ, ཨཏླཏུསཏྲསྨཏི ཡུཏྲཾ ཏེཏི། ཏིནཏྲཏི ཀཀཱརེན ཙ, ཏསྨཏི ཏིན ཀཱརཊེན། ཡུབྲཱཀཏཱམཏྲརེཏྲཏིཡཱཊིནེཏྲ ཨིཀཱཏྲཏིསཡིཏླཡཀ ཨིམསྨིཾཡིཡ སུཏྲེཀཀཱརཏོ ཡུབྲསྨ ཨིཀཱཏྲཏིསཡིཏླཏྲཾ ཡུབྲཱཀཏཾ ཀཏཾ, ཏཾ ཡུབྲསྨཏིཕཙནཾ ཡིཏྲཏི ཨཏྲོ། སཙེཏིཨུཏིཏྲ ཀཔཡཏྲིཏི སམྦཏྲོ། “བྲཧྨཎེ ཏྲིཏྲརསྨ”ཏི (༡-༣༢) རསྨོ ཡུཏྲོ, ཨསྨཏི ཏྲཏིནེཏྲེས ཏུ ཨུཀཱརསྨཙིཀཱར ཏྲཕཏྲེཡ, སིཡུ ཨིཏཏྲེ བཏུཔརིབྲཏྲཀཱཏི ཨིཏཾ ཏུཡཾ ཏོཏི། སུཏྲཏྲ བྲཡཏིཏོ... ཀཀཱརོ ཡུབྲེ སུཏི, ན སུཏི ཀཀཱཏྲ པརོཏི།

ནནུ ཙ ཨསྨྲྀཏིརིཏི ཨེཏྟ པསཛྱཔྲཏིཥེདྷོ ནཉ ཀསྨཱ གཧིཏེ, ན པརིཡུདཱསོཧི ཨཱསཀྟིཡ པརིཡུདཱསསྨྲྀཾ གཧིཏེ སཏི དོསཾ པཏྟུམརྷཏི 'པརིཡུདཱས'ཨིཏྱཱདིནཱ། སྨྲྀཏིརིཏི སྨྲྀཏྱནྟོ པརིབྲྀཾཧཀཱསཏྲོ། པརིབྲྀཾཧཀཱསཏྲོཏི སྨྲྀཏྱཏྲོ ཕྲུཏྲེ སྨྲྀཏྱནྟྲ, ཏེནེཕ ཕཀྲཧི- 'པརིབྲྀཾཧཀཱསཏྲོ ཨེཏྟ སྨྲྀཏྱཡཏྲེཏི'ཏི། ཨསྨྲྀཏིསྨྲ པརྟི ཀཏྲ བཧུཔརིབྲྀཾཧཀཱསཏྲོ ན སྨྲྀཏྱཡཏྲེཏི སམྦྷྱོ།

ཏཏྲེཏི བཧུཔརིབྲྀཾཧཀཱསཏྲོ ཙ། པསཛྱཔྲཏིསེདྷེན ནཉསམེན ཨཧུཔདཏྟསམཱསེཔི སིཡུཁ དོསོཏི དསྟེཏོ ཨཱཧ- 'ཨཔིཛྫམཱནོསྨྲྀཏི'ཏྱཱདི།

ཨིཏི མོགྒལླཱནཔཉྩིཀཊཱིཀཱཡཾ སཱརཏྠཝིལཱསིནིཡཾ

ཙཏུཏྠཀཎྜཝཎྞནཱ ནིཊྛིཏཱ།

པཉྩམཀཎྜ

༡. ཏིཇ

ཁམླྤིམིསླསྟུཏི པཀཏིཔྲིསིསནམིཕ ཀཐམིཙྐིཏནྟི ཡླཏ- 'སམླྟླསྦིཾ'ཙླདི, པདླནམཀླམཀླསམླྟླམ པུརིསླིཏྲིནཏླཏི ཡཚྲ, པཀཏི ཕྲིསིསནཏྟི ཏིཛམླཏ སཏླཾ ཕྲིསིསནཾ, ཀིམླཏ པཀཏིཔྲིསིསནེ ཕལ མིཙྐཏ- 'པཀཏིཔྲིསིསནཪྻཏླན'མིཙྐདི། ཡཇྫཏ 'ཁམླཕྲིམིསླསྟུ'ཏི པཀཏིཔྲིསིསནཾ, ཀམྦིཾ ཡཏྲི ཙཪཏི ཁསླ ཕྲིཏླིཡཏྟིཙྐཏ- 'ཡཏྦཏྟརམྨླ ནེཏྟིསླ'ཡིཙྐདི། ཡཏྦཏྟརམྨླཏི ནེསླནླདིཡཏྦཏྟརམྨླ། ''སུཏླནུམིཏིསུ སུཏསམླཙྐྱཕ བཝལླ''ཏི པརིབླསམུཔལཀླཏི 'སུཏླནུམིཏླན'མིཙྐདིནླ། ཏེནེཡླཏི ཀིརིཡླཏྟུཡླསུ ཁམླཕྲིམིསུ ཁསླནཾ ཕྲིཏླནེནེཕ, སཀཏྲི ཕྲིཏླནེནེཏི ཕྲུཏྟཾ ཏཏི། ཏིཏིཀླཀིརིཡཏླཏི ཡིམིནླ པརིསཾ ཕྲིཡ ཁླཏྟཏྟཾ ཏྟཏུསཀླཕྲིཏླན མནཏྲཀཏྟི ཏསྦིཏི།

ཏིཏིཀླ ཁམླ, ཏིཏིཀླཏི ཁམཏི, ཕྲིམིསླ ཡུཔཔརིཀླ, ཕྲིམིསཏི ཡུཔཔརིཀླཏྲིཏི ཡཚྲ། སུཏྟེ ཏིཛཡིཏི ནེཏྟིསླ ཐླཕླདིཀམྨ ཀཏཀཾ། ནེཙྐྲྀཏྟམ ཙུཏླདིཀམྨ ཏི ཏླདིསེ པཡོཇནེ སཏི བཏུཡཾ ཕྲིཏླིཡམླནེཔི ནེཙྐཏྟམཏྟཪྻ ནླཏིཕཏྟཏི། ཡཐཝླ ཙུཏླདིསླནེནླབྲིཏྟིཙྐརིནླ སླཏཙརིཡླ ཏིཇྫཔི ཙུཏླདིཀོཕ, ཏཾ ཡསྦ 'ཀླཕམྨ ཏུཏིཡིནླཚྲ'ཏི། ཕྲུཏྟེཀོཡིཕྲོཡླིཡཏི, ནླསྦོ, ན ཀཏྲྐྲོ། ཀཏླཙྲི པཏ ཡསླདིཎེཔི ཏུཏིཡམླ ཀཏཀཾ སིཡླ ཡཏྦཕྲཀརཏྟ དིཕྲཏླཕཏོ།

ནནུ ཙ ཕྲིམིསླཡཾ སཕྲཙྐྱཡཕྲིཏླན མནུཔཔཏྟམིཏརིཏརནེསླཡཏོས ཏུཏྲཏླ, ཏཝླཏི སིཏྟེ ཕྲིམིསླསཏྟེ སཕྲཙྐྱོ ཡུཕྲཇྫཏི, སཏི ཙ ཏམྦིཾ ཕྲིམིསླཏི ཏླུཔཾ སམླཕྲཇྫཏྲིཏི ཡིཏརིཏརནེསླཡོ, ཡིཏརིཏར ནེསླཡླནེ ཙ ཀླརིཡླནླ ནོཔཀཕྲཏྟིཏི ཏིནླཏ- 'ཡནུཡླཏནྟུཡླན'མིཙྐདི། ཡནླདིཀླལསིསིཏྟླསཏླནུཡླཏོ ནཏྲི ཡིཏརིཏརནེསླཡོ ཏོསོཏི ཐླཕོ། པཡོཇཀཏྟླཡླརཱིཕྲཙྐྱཡླཐླཕྲི ཏིཛཏིཏི ཏྟུཔཾ།

༢. ཀིཏླ

ཕུབྲིཕྲིཡ པཀཏིཕྲིསིསནཏླིཏླནེན ''སམླཏླམ པུརིསླཡཏྟཏླ 'ཏིཀིཙྐསཾསཡིསྟུ'ཏི པཀཏིཕྲིསིསནཏྟི ཡླཏ- 'ཏིཀིཙྐཡ'མིཙྐདི'ཏླདིཀཾ སབྲཾ ཡབླཡོགམིཏླཔི ཕཏྲཏྟཏིདིསཏི། ཕྲིསྦཏྟེཏི ཕྲིསཏླམ ཡཚྲ། ཡཐ ཀིམིཏྲཾ ཀཕྲཙྐཡཏྟམེཕ ཏྭཀྐྲཏནརཀྟཏྲསཀྲིཡླཏ- 'ཡཏྦསྦེཏླ ཏྭཀྐྲཏནརཀ'ཏྟི། ནེཀོཏཾ ནེཡླསོ, སཀྲིཏཾ ལཀླཀཾ།

༣. ནེཏྟ

ནེཏྟ=ཀཪཏླཡཾ ཏཏཾ ''ཡིཏྲིཡམཀཏྟིཀཡཀླ ཙོ''ཏི (༥-༤༨) ཡཕྲཙྐཡེ ཏཏཾ ''ཡིཏྲིཡམཏླ''ཏི (༣-༢༦) ཡླཕྲཙྐཡེ ཏྟུཔཾ། བཏྟཏྲིཏི བཏྟཀཾ།

༤. ཏྟུཾསླ

ཏྟུཾསླཏྲིཏ པཙྐཡཀཏཀམླཙཾཀླཏི 'ཏྟུཾཏླཡེ'ཙླདིནླ། ཏཏཾ ཙེཏི ཡཏཾ ཏྟུཾསླཏི པཙྐཡསླིཕ ཀཏཀཾ ཡཏཾ ཙ ཕྲིསིསན ནེཏྟིསཾ, ཏཏཾཏི ཡཚྲ། པཙྐཡཀཏཀེ ཏཏླདིཀཏཀཾ ཕྲིཀླཡཏི... ''པཙྐཡཀཏཀེ ཡསླ སཾ ཕྲིཏིཏཾ ཏཏླདིཪྻ ཀཏཀ''ཏྟི ཏླཡཏཾ། ཕྲིསིསནཏྟིན ཕཏྟུམིཙྐིཏླ ཏཏཏྟཀཏཀཾ... ''ཕྲིཏྟིབྲིསིསནཏྟམླ''ཏི (༡-༡༣) ཕཙཏླཏྲི མནསི ནེཏླཡླཏ- 'ཡཏཾ ཀིརིཡཏྲ'ཡིཙྐདི། སཾ ཀིརིཡཏྲ ཡླཏི ཡསླ སམུཏླཡསླ སཾ ཏཏླཏི སཾ པཙྐཡོཏྟེ ཏསླ (སཾ ཏཏཏྟེ)། ཏཏླདིཏཏཏྟསམུཏླཡཕྲིསིསསླ ཀཏཀཾ, (ནཏུ) ཏཏཏྟམཏྟསེ ཏྲྀཙྲ ། ནནུ ཙ ཏྟུཾསླཡིཏི ཕྲིསིསནཏྟིན ཕཏྟུམིཙྐིཏི ཏླཕཏུ ''ཕྲིཏྟིབྲིསིསནཏྟསེ''ཏི ཏཏཏྟཀཏཀཾ པཙྐཡཀཏཀེ ཏུ ཀཐཾ ཏཏླདིཪྻ ཀཏཀཾ ཕཙཏླཏླཕཏཾཙྐཏ- 'ཏཏཕྲིནླཏླཕྲིཏླ'ཏི། ཡཏཾ ཕྲིཏིཏཾ ཏེན ཕྲིནླ ན ཏླཕཏི སྦྲིཡེནེཏི ཏཏཕྲིནླཏླཕྲི ཏསླ ཏླཕྲོ ཏསླ། ཡིམླཡ ཡུཏྟིཡླ ཕྲིཀླཡཏི-ཏྲྀ, ཡམླཏླཡཏི 'པཙྐཡཀཏཀེ ཡསླ སཾ ཕྲིཏིཏཾ ཏཏླདིཪྻ ཀཏཀ'ཏྟི། ཏླཕཏིཕཾ ཏཏླདིཪྻ ཏཏཏྟམ ཙ ཀཏཀཾ, ཏཏཾ ཀིཕྲཡཾཏླཏ- 'ཏེནེ'ཙླདི།

སཔླདེཏེཏེ པླདེསཏེཏཏོ། ཁ ཆ སུཔྶཏྣླཔླཏེ ཁ ཆ སླཧཾ ཨུཔྶཏེཡླ ཨཏླཡླ། ཡྷུཏྶཔྷཀླཱརསྲེཔ ཏྲེཾཔྶཙྪལཏྣཏྶ པཀཱཏེཏླཔེཧ གཏཏྟ སཔླདེཏོ ཁ ཆ སླཧམཏུཔྶཏྣཏེ ཨཏྣེཔླཡོ། པེཔླཏྲ 'ཛཱ_ཛཡེ'ཨེཏྣཏྶླ ཏྲེཾཔཙྪལཏྣ 'པེཛཱཏུམེཏྐཏྣཏེ'ཏེ ཨཏྲེ "ཏྲེཾཏྶླ"ཨེཏྣདེཏ(སོ), ཏྲེཾཏྶཙ ལཔོ, ཧམེཏྣེཀ ཨེཀཱརེ ཧེཔཏྣེ 'ཛེས ཛེས ཨེཏེ དེཏྣེ ཨཏུདེཏྲཙྪཧལཔོ "ཛེཏཏྣཾ གེ"ཏེ (༥_༡༠༢) གེ། ཛེགེསཔྷཀཱཏཏོ "ཏྲུཏེ ཨེཡྰུཾ"ཨེཏྣདེཏ (༦_༩) ཨེ། ཏཏྶེཾ ཨཏ། "ཨླ ཨེ ཨུ སླ སླ སྶསླཧཾ པླ"ཏེ (༦_༣༣) ཨེཏྶ རྶེ ཏྲེཛཱགེསེ། ཡདེ ཏུ སཔླདེཏོ སཏྶ ཨུཔྶཏེ སེཡླ, ཏཏྣ ཏྲེཛཱགེསྲེཏེ ཨེཏྲ དེཏྲཙཧཾ གཏྣེཡམླཧཾ སཔྶཙྪལཏྣཏྶ པཛམསྲེགཏྶརྶ དེཏྲཙཧཾ ཏྲཔཏྣཏེ "ཁ ཆ སླཧ"མེཏྣདེཏ (༥_༦༩) པེཛེཡ ཨེཏེ སམུཏླཡེ ཨུདེཏྲུཏཏྶ པེསཏྣཏྶ སེཡླ ཨེཏྶེ ཙ པེཏེཏེ སཔླདེཏོ པཀཱཏེཏླཔོཏེ པེསཏྣ པུཏྲེ ཨཏྣགཱམོ སེཡླ, ཏཏོ ཙ ཨཔེཔེཛེསྲེཏེ ཨཧེཏྲསྶཔསཛེཡྰ།

ཏྲེཾཏྶླ ཨེཏྐཡཏྣེ ཙ པཀཱཏེཔྶཙྪལཏྣཧམུཔདེཏྲཏྣ ཏེཧ སཏླཔ ལེཏྲེཧ ཁ ཆ སཔྶཙྪཡླ ཏཏྟེ ཙ ཨཏུམེཏོ ཧ པཧ ཏྲེཾ, ཏུམེཏ སུཏོཏེ ཨུཏ- 'ཧ ཏཏྟེ, ཏླཔེ ཆ ཆསླ'ཏེ། ཛེཏླཏྣཨེཏྣཏ དེཏྲེ པུཏྲཏྶ ཏྲཏྶ "ཙཏུཏྲ ཏུཏེཡླཧཾ ཏཏེཡཔཛསླ"ཏེ (༥_༧༥) གོ། ཏཏྶ "གཱཔཏྲཏླཧཾ ཙཔཏྲཏྲ"ཏེ (༥_༧༩) ཛོ། པླཆེཧེཏླཔེཏ སཔྶཙྪཡ པེཏླཡཀཱ སུཏྲེ པླཀཱཔྶེ ཡཏྲ སེཡླཏེ པླཔཙཧཾ གཏཾ, ཏཏཡུཏྣཏྲེ ཧེཏྣགཏུསླཏ- 'པླཀཱཔྶེ'ཏྣདེ། པཀཱཏྣདེཏྲཏ ཨུདེ སཏྲེཧ ཨཏྲཔེསེསོ གཏེཏྲོ, པཀཱཏེ པེསེསོ ཏུམཏྟེ, ཨེཏྐཏྲོ-ཏྲཔེསེསོ། ཨེདཾ ལཀླཏཏྟེ "ཏྲེཾཏྶླ ལཔོ ཙེཏྐཡཾ ཏེ"ཨེཏེ ཨེདཾ ལཀླཏཾ། ཧེཡོགཏོཏེ ཧེཡམེཧ། ཨླསཏྣཡམུཔསཏྲཏ"ཏྲེ (༣_༡_༢) པླཀཱཀཱརེཧ ཡྷུཏྲེཾ ཧེཏྣགཏུསླཏ- 'ཨླསཏླཡ'མེཏྣདེ།

ཨཙེཏཏྲ ཀུལཏྶ ཨེཏྐཡླསསྶཔོཏེ 'ཀུལཔྶཏེཏུམེཏྐཏྣཏེ'ཏེ པླཀཱམེཔེཏྐཔཀཱསཧམསེཏྣཾ, ཏེཏླསེཏྣཧ པླཀཱཔྲེཏླསེཏྣཾ ཁ ཆ སླཧཾ སླཏྣཧཾ ཨསེཏྣཏླསེཏྣསླཏྣཧཾ། ཨེཏྐཔཙཧེཏྐཏེ ཨེཏྐཡ པཏྲུམེཏྐ། ཨེཏྐཡཔཡཔཏྣཏོ ཨུཔཡལཏྣཏེ ཨེཏྐཡ ཨུཔཡལཏྣ ཨུཔླཡསྲོ པརེཏྣཏཧཾ པཔཏྣཏཏེ ཨཏྲོ། ཙེཏཏླཔཏེཏྣཏེ ཡྷུཏྲེཾ ཏཏྶ ཙེཏཏླཔཏེ པཔཏྣཏོ ཨུཔཡལཏྣཾ ཏྶེཏྲ ཏཏཔདེས ཏླཙེཏཧཔེ ཏྶེཏུཾ 'ཡོཔེསླ'ཏེཨུདེསླཏ། དེཔཏཏྣེ རྟྲུ ཀླེཡླདེཔླཆེཏ ཨུཔྶཾགོ, ཀུལེ མཏྣེཀཱཔེཀཱརཏྣདེ། རྟྲུ གུཀོ། ཀླེལོ [གཱེལ (པཏྟྲེཀཱ)]
སེཾཀཱདེ།

པུལོ ཏེཏྣདེཾ སཏྲཏོ། སླ སུཧཀོ མེམརེསཏྣཏེ མར=པླཆཏྣགེ'ཨེཏྐཡཾ ཏུམཏྣ སོ། "ཧེ ཏྲཙྪཧཏྶེ"ཏེ (༥_༡༧༠) ཧེ། དེཏྲེ པུཏྲཏོ-ཀླཏྶ ལཔོ "ཁ ཆ སེསླ"ཏེ (༥_༧༦) དེཏྲེ པུཏྲཏྶླཏྶ ཨེམེམརེསཏེ། ཏཏྲ པེཔཏེསཏྣཏེ 'པཏཔཛ=གཱམེཧ' ཨེཏྐཏྶ། སླ མེམརེསཏྣཏེ སཏེཔེ སཙེཏཏྟེ པེསཏྣཛེཔེཏཏྶ སུཧཁཏྶ མརཆེཏྐ སསླཔཏྣཏེ པཙེཔླདེཏཾ། "ཨེཏྐསཏྣ པཙེསེཏྣ པཏྲཏྲོ"ཏེ (༣_༡_༢) པླཆེཏྣཡཔླཏྣཀཱཀཱརེཧ ཡྷུཏྲེཾ, ཏཏྣཏྣགཏུསླཏ- 'ཏྲུཏྲེཏུ'མེཏྣདེ། ཏྲཏེཔཏྲཏྲཧེསྶཡེཧ ཧེཔུཏྲེཔླཙེཔླཏཡསླཏ- 'ཏྲཏེཔཏྲེ'ཏྣདེ། ཨེཏར ཨེཏྐཏྲོ།

༥. ཨེལོ

གཏྣེཡཏེ སསྶཏྣེཡཏྣཏེ གཏྶེཾ། ཏཏྶ ཏླམ ཏྲཏེ གཱུཆགེརེཡླཏཏྲ སསྶཏྣཏོ པཏྶཏྣ ཏྲཔཏེ། ཏཏྲ ཏླམགཏྶཾ' ཊེཏྲོ ཊཔེཏྲོཏེ ཏླམེཧ པེཏྣཏྶ སསྶཏྣ། ཏྲཏེགཏྶཾ གཽཨསྲོཏེ གཽཏྣདེཏྲཏེཡླ པེཏྣཏྶ སསྶཏྣ། གཱུཆགཏྶཾ སུཀྲེཏླལོཏེ སུཀླདེཏ གཱུཆེཧ ཏྲཏྶ སསྶཏྣ། གེརེཡླགཏྶཾ པླཙཀོ པླཡགོཏེ པླཙཀཱདེགེརེཡླཡ ཏྲཏྶ སསྶཏྣ། ཏྲགཏྶཾ ཏཏྣེཔེསླཆེཏེ ཏཏྣདེཏ ཏྲེཧ པེཏྣཏྶ སསྶཏྣ། ཨེཔཾ གཏྶཏྶ པཙྪཔྷཀཱརསསྶཔེཔེཏྐཡམཏྲ ཨེཡཏྶ པེཏྣཧཏོ ཨེཏྐསསྶཏྣེཡེཔ གཏྶཾ གཡཏཏྣཏེ གེརེཡླགཏྶམེཡླཏ གཡཏཏེ ཨསུགམེཔཏྲསུཔཏསྲེཏྟེ ཨུཏ- 'ཡདེཔེ'ཏྣདེ། ཨཡཙྪ ཧེཡླཏ སམུཏླཡོ པེསསླཏྲེཏྣཧེམེཏྣསུཔགམེ པཏྣཏེ།

ཏཏྶེཔེཏེལོགཱཡུཏྣེརཡཾཔེསསླཏྲེཏྣཏྣརསྲེ། ཏེཾསསྶཏྣེཡེཔླཏེ ཨེཏྐསསྶཏྣེཨེཔ། ཨཏྣཏོཔུཏྣམེཏྐཏྣཏྲེཏྣདེཔཙཧེཏྐཡམཏྣསསྶཏྣེཧེཔུཏྲཏོ ཨཏྣཏོཏྲུཔཏྣེཡསུཏྣཏྣརེཧཔཙྪཡོཡེཏྣེཡཏེཡླཆེཧེཏ, ཨེཏྲ ཏྲ(ཏྣ)ཏྲཏཆམཏྣརེཏྣཏྣ སསྶཏྣེཏྲེཔ པུཏྣཏོ གཔཾ པེཏྣཡཏེ པེསེསཔཙཏྣཏྲླཡེ ཏེ པརསསྶཏྣེཏྲུཔེ པཡྲེཏྣཏྣེམཾཙོཏྲུསུཏྲླཔཡ སླཏ- 'ཨཏྣསསྶཏྣེཧེ'ཏྣདེ། ཨེཡཏྶ པརསསྶཏྣེཏྲུཔེ པསཏྲོཏེ སསྶཏྣོ། ཀཱཏོཏྣཏ-ཨེཡཏྶསླཨེཏེཏྣཏླ'ཏེ། ཨཏྲཏྲཏཆསླཔཙཧེ ཨེཡཏྶསླཧཏྲེཏྣཏླཏེ ཏྲེཡོ།

ཨཱསྠིཡཱུཏི གཱཪཧེ ཧེཏུཀྵི ཡཱ ཏཏིཡཱ། ཨེཥྚཱཏི ཨཏྲེཪྴ ཡུཏྲམིརྫཀྲིཏྲཱཡི། ན ཨེཥྚྲེཏི ཨཱིཡཥྚཱརྩཡོ ནྲཱུཀིམརཏེ། ནེཡེདྲ ཛྷཡེཏབྲཧེ ཕཪཏེ-ཧཱིཥྲཱཡཱུམཱུཧ ‘སྤཱཡེཀྲཧ ཡེཕེཏི ཛྷཱཕོ’ཏེ། ཡདི ཨཏྲེཪྴ ཡུཏྲམིརྫཀྲིཏི ཕཏྲུམིརྫཡཾ སྤཱཡེཀྲཧེཏྲཡི སིཡཱུ, ཏཏྲཡམནིཊྲཥྲསཪྐེཏི དཀྵིཏུམཱུཧ- ‘ཡདིཙེཊྲ’ཨིརྫདི།

ཨནིཊྲཥྲསཪྐཱཀྵ སཪྟུཔམཱུཧ- ‘ཨཏྲེཪྴ ཡུཏྲཱཡཏྲིཏི སིཡཱུ’ཏི། ཨུཥྚྲཱཪྴཱུནེན ཨཱིཡེནེཥ ཨཏྲཊྲཀྵྲིདེཏཏྲ ཨཏྲསདྲཀྵྲཥྲཡོགེཏི ཙེཏཀྵི ན སཪྐཏཀྵེ ཡཏེཥྲཏཡམཱུཧ ‘ན ཙ སཀྲཱ’ཏིཨཱུདི། གཀྵཱུདེཕཾ ཕཏྲུཾ ན སཀྲཱཏི ཨཱུཧ- ‘ཡགཱཏི’རྫདི། ཨཕྲུཡཱུདིགཱཡ ཡགཱཏིཡཱུ སམཱུནཊྲཀྵེཕ ཕིསིསནཀྵ ཕྲུཏྲིཡདེ ཨཪྐེཊྲཕ དཀྵནཱུཏི ཨཪྴཱ། གཱཡནེཕཾ དེཊྲཀྵཧ- ‘ཏཾཡཥེ’རྫདི། “ཏམཀྵ སིཕྲཾ སྤཱིཡཾ ཡཏྲཾ ཡཏཪཏཾ ཡཡོཪྫཏཾ”ཏི (༨-༢༧) ཏེགེ ཨཱུཡཱུཡེགོ། ནཏུ ཛྷིཀྲཊྲཀྵཱུཏི ཕྲཏིཪེགཾ དཀྵེཏྲཱུ ཏཾ དེཊྲཏེན སྤཱཏྲེཏུམཱུཧ- ‘དེཕདཏྲཀྵེ’རྫདི། གཱུཪཏམཱུཧ- ‘སཱུམྲུཏྲཪེ’རྫདི། དེཕདཏྲཀྵ ཏྲུཏྲེ གཱུཡཏྲེ སཱུམྲུཏྲཪཕྲཡརྩེདཱུཡ དེཕདཏྲསདྲཀྵེ ཡཱུདྲནཏེ གཱུཏྲུགཱུཡཏྲེ ཕྲུཏྲིཡདེན དེཕདཏྲཊྲཀྵཪྐེ ཛྷཱཕེཏི ཨཪྴཱ། ཏམེཊྲཡི སམཱུནཏྲུཡདཀྵེཏྲེ ཨཱུཧ- ‘ཏཡེཏྲཱཡི’རྫདི། ཨཡཱུཏྲེཪྴ ཡུཏྲམིརྫཀྲིཏྲཏཀྵེ ཕཱུཀྲེ ཡདཀྵཱུཏྲུཊྲནཏེ ཨཏྲསདྲཀྵཱུཡཡོགེ གཱིཏྲ སིཡཱུཏི དཀྵེཏུམཱུཧ- ‘ནཏྲཱཡི’རྫདི།

ཡདཀྵཱུཏི ཡུཏྲཱཡཱུདེཪྴ ཡདཀྵ། ནཏྲཱཡི ཨཡྲཡོགེཏི སཀྵྲཀྵེ། གཱུཪཏམཱུཧ- ‘ཨཱིཡཏྲཀྵཱུ’ཏིཨཱུདི། ཨཱིཡཀྵེ ཡུཏྲཱཡཱུདི, ནེཡོགཪྫ ན ཡགྲེཏྲིཏི སཀྵྲཀྵེ། ཏབྲཱཪྴིསདྲཡོགཱཏྲེ ཨརྐྲཱཕྲཪྴིསདྲཡོགཾ། སུཏཀྵཏཏཏྲེ ཨསུཏཏྲཱུཏི ཕྲུཏྲསུཏཀྵཏཏཾ། ཨཏྲཥྲགཱཪཏྲཏྲུཡལཀྲཏཏྲནེན ཨཏྲཪྴ ཡགཱཪཏྲདེཪྴཡི ཡུཏྲཀྵཏྲ ནེཡཏྲ གཱམྲཏི, སུཏསདྲཀྵ ཏུ གཱཏཏམྲུཡལཀྲཏཏྲཏྲེ ཕཪཏི།

ནཏུ ཙ སུཏྲེ གཱཀྵཱུཏི ཕྲུཏྲཏྲ གཱཀྵསམྲུཏཱུཡཪྴཔྲཡོ སིཡཱུ ཏྲུསཀྲིཡེཥ (མཏྲཱུ)ཕཾ སཱུཏྲཡམཱུཧ- ‘གཀྵཱུ’ཏིཨཱུདི། ཕཏྲུཾ ཨེཏྲཱུ ཨེགཱསཏྲཱུ ཡཀྵ གཀྵསཱུམཏྲཱུཀྵ ཏཾ ཏཥྲཕྲུཏྲཾ། ཕཏྲུམིཏྲེགཱ སཏྲཀྵ གཏཏམཱུཧ- ‘གཀྵསམྲུཏཱུཡཪྴ’ཏི། གིཥྲཏཱུཕཡཕཪྴ ན སིཡཱུ’ མཏཏྲཥྲཏྲམིརྫཀྲིཏྲ’རྫཧ ཡུཏྲམིརྫཪྴརྫསཀྲིཡཱུཧ ‘ཨཕཡཕཪྴཡི སྤཱཡེཀྲཏྲཡེཡཱུ’ཏི། ན ཛྷཏྲཏི སཀྵྲཀྵེ། ཨེཕཙྪཪཏི ཨེདགྲི ན སིཪྫཱཏྲཏི ཙེདིཪྴ ཨཱུཧ ‘ཙཪཏི’རྫདི། མཏྲ ཙྪཡཾ ཡུཏྲེཙེཏི མཏཱུཡུཏྲམིརྫཀྲིཏི ཡདེཕཾ གཏྲེཡཏི ཏཏཡཀྵཡོགེཏི དཀྵེཏྲེ ཨཱུཧ- ‘ཛྷཡེཏབྲམིཡེ’རྫདི།

༦. ཨུཔམཱ

ཨུཔམཱུཡཏི ཡརིརྫཀྲེཏི སྤཱཏྲིཡཏྲིཏཪྴཱ། གཱིདིསཏྲམྲུཡམཱུནམིརྫཧ- ‘ཡསིཏྲསཱུཏྲམྲུ’ཨིརྫདི། ཡསིཀྲ གཱཥྲདི, ཏཀྵ སཱུཏྲམྲུ སམཱུན ཏྲུཡདཱུཡ ཡཀྵསིཏྲཀྵ གཱཕཡཱུདེཪྴ སཱུཏྲིཡཀྵ སཱུཏྲཾ ཏམྲུཡམཱུནཏྲཪྴཱ། སམཱུཪྴ ཏྲཀྵོ-སྣེཏི སཏྲཀྵོ, གཱཥྲདིཡེཥ། ཏཀྵ ཛྷཱཕོ སཱུཏྲམྲཱི། སཱུཏྲུཏི ཨུཡམཱིཡཏི-ནེནེཏི སཱུཏྲནམྲུཡམཱུནཾ གཱཥྲདི། སཱུཏྲུཏི ཨུཡམཱིཡཏེཏི སཱུཏྲིཡོ, གཱཕཡཱུདི། ཏཀྵ སཱུཏྲཾ སཱུཏྲིཡསཱུཏྲཾ།

ཡུཏྲམིཡཱུཙཪཏྲིཏི ཨེཏྲ ‘ཨཱུཕསཡམྲུཕསཏི’རྫཪྴ ཕིཡ ཨཱུཏྲཱུཪཏྲཀྵ ཕིཏྲཱུཡམཱུནཏྲཱུ ཡུཏྲེ ཕིཡ སཱུཏཕགེ མཏྲུཪཏྲཡཱུནཏྲཱུནཏྲཱུདིགཱམཱུཙཪཏཾ གཪྵཏིརྫཕམཏྲསཱུཕེན དྲིཏྲཀྵི ཨུཡམཱུཪྴཡམེཡཱུཏྲཱུཡོཏྲཕགམཡེཏུམཱུཧ- ‘ཡུཏྲེ’ཨིརྫདི། ཡསིཏྲེན སཱུཏྲནཏྲཱུཕེནུཡམཱུནཏྲཱུཏི ཡུཏྲེ ཨཱུཙཪཏཀྵི ཡསིཏྲཀྵེ ཨཱུཧ- ‘ཏཀྵསིཏྲཱུ’ཀྵེ། ཏཏྲཙཪཏེན ཏེན ཨཱུཙཪཏེན ཡུཏྲམཱུཏཕགཱཕིསཡམཱུཙཪཏཾ ཡཱུ ཡུཏྲམཱུཏཕགཱ སཏྲིཏུཡཙཱུཪཏྲ གཏེཏྲཱུ ཕིསཡཱིཕསེན ཕིསཡཏྲཱུཕཕོཏྲཱུཪཏེཏི ཡུཏྲཱིཏི། ཡཱུཀྲཏྲ ཡནེཏཀྵཾ ཡཏྲ ‘ཡུཏྲམིཕ ཡུཏྲཕིསཡ སཱུཏཕགཱམིཕ ཨཱུཙཪཏི སཱུཏཕགཱཕིསཡམཱུཙཪཏཾ གཪྵཏྲཱི’ཏི, ཕྲུཏྲིཡཏྲུ ཡཏྲཱུཕྲུཏྲམཏྲཏྲཡཾ ཡཏྲཱུཡོགཾ ཡོརྫཏྲཱུ ཕེདིཏབྲཾ།

ནཏུ ཙ ཡཪྫཪྴཡམཱུཪྴཡམེཡཱུཏྲཱུཡོ ཕྲུཏྲིཡཾ ཨཱིཡེནེཥ རྫཏིཪྴཏི ཨེཕསཪྫ ནེཕཏྲཏི, ཏཪྴཡམཱུཪྴཡམེཡཱུཏྲཱུཡོ ཡུཏྲ སཏྲིཕ ཕཏྲཏི, ཏཾ གཱབམྲུཡམེཡཱུཕཙནཀྵ སཱུཏཕགཱསཏྲཀྵ ཕྲུཏྲཏྲཀྵ ཡཡོགོ ཡུཪྐེརྫསཀྲིཡཱུཧ- ‘ཨུཡམཱུནཕཙཪྴཏཪྴ’རྫདི།

ཏཀྲིསིཏྲཱུཙཪཧེཏི ཏེཪྴཡམཱུནེན ཕིསིཏྲི ཨཱུཙཪཧེ། ཨུཡམཱུཪྴཡམེཡཱུཏྲཱུཡཀྵཱུནེཕཏྲཏྲཱུཏི ཨེཏྲཱུཡམཏྲིཥྲཡོ ‘ཨུཡམཱུན ཕིསིཏྲཱུཙཪཧེ ཨུཡམཱུནཕཙཪྴཏཪྴ ཨཱིཡཀྵ ཕིཏྲཱུནེ ཪྴཡམེཡཱུཕཙཪྴམཏྲཪེཪྴཡམཱུནཕཙཪྴཏཀྵ ཡཕཏྲིཏི ཨུཡམཱུཪྴཡམེཡཱུཏྲཱུཕཀྵཱུནེཕཏྲི”ཏི། ཨཏྲཱུཡཱུཏི ཡཏྲུཡམཱུཪྴཡམེཡཱུཏྲཱུཕཀྵ ཨཱིཡེནེཥ རྫཏིཏྲཱུ ཏཏཏྲཀྵུཡམེཡཱི ཕྲུཏྲི སིཡཱུཏྲཪྴཱ། ཡཏྲཱུཡཏྲིཏི “གཱཏྲུཏཱུཡོ”ཏི (༥-༨) ཨཱུཡོ། ཨུཡམེཡཱུཀྵཱུནེཕཏྲཏྲཱུ ཨུཡམེཡཱུ གཱཏྲུསཱུམཏྲཱི ཏིཥྲརྩཡོ།

༧. ཨཱཪྻཱ

ཡསྱཱནནྟརསྱཱཏི ཨཱཪྻཱམཱཏྲེ ཨཱཪྻཱམཱཏྲཱཿ སཔྟགཎཱཿ པཱདོ ཨཱཪྻཱཔཱདཱ༹, དྭིཏཱིཡེ ‘ལཱལཱད ཀཱཏིཡཱ’ཏི ཙཱཪྻཱམཱཏྲཱཔཱདོཏི ཨཏྲེཏྱཱཧ ཨཱཧ- ‘ཏེཝཱཔྲཡེ’ཏྱཱཧཱ། ཨཱཪྻཱམཱཏྲེ ཨཱཪྻཱམཱཏྲཱནནྟཪཱཔཱདི ཨཪྠཱ། ཏཏྲ གཱིཏཱིམཱདྲཱཏྲཱཏི ཡཐཱཏྲཱ ལཱལཱད ཨིཡཱཙཱཪཏི སོ ལཱལཱདམཱིཡཱཙཱཪཏཱིཏིཔི ཕཏཱཾ སཀཱཏི ནཱཏྲཱནཱཾ-ཤཱཏ ཕཙཱཾནཱཀྐཱཏཱཏི པཱཏྲཱིཏེཔིཏྲཱིཔི ཨཱཪྻོ སཱཏྲཱ, ཏཏོ ནཱཏྲཱ-ནེན ཕཙཱཾནཱཾ ཏྲཱསཱཀྱཱཡཱཏ- ‘ཡཱདཱིཔཱ’ཏྱཱཧཱ།

༨. གཱིཏི

ཨེཏྲཱ གཱིཏོཨཱིཏི ཕཙཱཏ གཱསྨཱཏི ཏེཕཏཏི, ཨཱཡཱནྟཏཱ ཨཱཪྻཱ། གཱཏ པཏ གཱིཏཔཱིསཱཪ-ཕཱཪྻཱཡཏཱཾཏ-‘ཡཏྲཱིསཏཱསཱཾཏཱཏྲཱིཀཱཪཏྲེ’ཏྱཱཧཱ། པཱདཏཡཏི ཏཏྲཱིཏོཕཱམཱཏེཏཱ ཏཏྲཱཏི སཏྱེཏ སཱཾཏཱཏྲཱིཀཱཪཏྲེ སཏྲཱིཏི ཨཪྠཱ།

༩. ཛྷྲི

ཀཱཡཾ ཙྭཱིཏྲཱསཀྱཱཡ “ཨཏྲཱཏཏཏྲཱཔེ གཱནཱསཏྲཱཡོགཱ པེཀཱཏཱཏཱི”ཏི (༨-༡༡༩) ཏཱིཏྲཱ ཨཏྲཱཏཏཏྲཱཔེ གཱནཱཏིཡོགཱསཏི པིཏྲཱཏཱ ‘ཨཏྲཱཏཏཏྲཱཔོ གཱནཱཏིཔིསཱིཏྲཱི’ཏི ཨཱཧ། ཨཏྲཱཏ ཏཏྲཱཕཏྲཱ གཱནཱཏིཔིསཱིཏྲཱཏཱ གཱརྒྲཏྲཱཏེཕཏཱིཡཱཕཏྲཾ ཕཱཀེཏེཡཱ པིཡ ཏྲཱཔིཏྲཱཏཾ གཱཏྲཱམཏྲཱཏྲཱ གཱརྒྲཏྲཱཔི སཱིཡཱཏྲཱསཀྱཱཡ ཏེཕཏཱིཏེཏཏཱཏ- ‘ཏེཏེཕཱ’ཏིཨཱཧཱ། ཡེཏེཕ གཱརྒྲཏིཔིསཱིཏྲཱི ཨཏྲཱཏཏཏྲཱཔོཏྲཱི ཏིཏེཕ ཏེཏུཏཱཏི ཨཪྠཱ། ཏྲཱཕཏྲཱི-ནེན གཱཪཀེན ལཏྲཱི གཱརྒྲཏྲཱཔྲཏེཏྲཱི ལཏྲཱཏིཏྲཱསཀྱཱཡ ཏཏྲེཕཏིཏྲཱིཔཱཏཡཱཏཱཏ- ‘གཱརྒྲཏྲཱི’ཏྱཱཧཱ། ཨཏྲཱཕཾ ཏྲཱཕཾ གཱརཏི ཏྲཱཕལྱཱིགཱརཏིཏྲཱཕ ཏྲཱིཕཏྲཱཡེ གཱཏྲཱཏྲཱ གཱཏྲཱིཏེཕ གཱརཏིཏྲཱཏྲཱིཏཏྲཱཏྲཱ ཏིཏྲཱཏཏི ཨཪྠཱ། གཱཪཀཏཏྲཱཏ- ‘ཨེཏ ཙ’ཏྱཱཧཱ། ཨེཏིཏཏྲཱ ཏེཏུཏྲཱ ཡཏྲཱ ཨེཏ གཱཏྲཱཏཏི ཕཏཏི ཏཏྲཱཙཏི ཨཪྠཱ།

ཨཏཏྲཱཏྲཱ པཏ ཏྲཱཕཏྲཱཏྲཱཡིཏྲཱཏྲཱཏྲཱ ཏ ཏཏྲཱཕཏྲཱི པཏིཏྲཱཏིཏྲཱ། ཏཕཱགཱརཀེཏི ཏྲཱཏཕཏྲཱཡཕཱགཱརཀེ། ཏིཏྲཱཙཏཏྲཱ པཏཨིཏྲཱཏྲཱ ཏིཏྲཱཙཏཾ ཏཏོ “ཏིཏྲཱཏཏྲཱཔི པཏྲཱཡཱ”ཏི (༨-༡༢༠) ཏཕཏྲཱཡོ། “ཏཏྲཱཏཏྲཱཏཏཏཏྲཱཏིཏྲཱ”ཏི (༨-༡༣༢) ཨཏཏཏྲཱཏིཏྲཱ ཡོཔཱ། ཙྭཏྲཱ པཏྲཱཡཱཏྲཱཕཏྲཱ- ‘ཨཏྲཱིཏོ’ཏི པཏྲཱཡཔིཏྲཱཏཏྲཱཏི པཏིཏྲཱཏི ཏ གཱཏོ, ཏིཏཏ-‘ཨཏྲཱིཏོཏི པཏིཏྲཱཏྲཱཏྲཱ’ཏི། ཏྲཱིཏི ཏྲཱསོཨཱིཏི

པཕམཏྲཱཏྲཱི ། ཀྵཏིཕྲཏིཏྲཱ “ཨེགཱཏྲཱཏྲཱཡ”ཏྲཱི (༢-༡༡༩) པིཏྲཱཏྲཱིཡོཔཱ། ཨིཏེཙཏི ‘ཙྭཏྲཱི’ ཨིཏྲཱིམཱིཨིཡཕཱ། ཏ ཙ ཕཏྲཱཏིཏི སཏྲཱཏྲཱི།

༡༠. སཏྲཱ

ཏཏུ ཙ ཨསཏི སྲུཏྲེ ཏུཏིཡཱཏྲཱཏཏེ ཏུཏིཡཏྲཱཏྲཱཡཾ པིསོ གཱཏོ ལཏྲཱཏི ཡེན ‘སཏྲཱཏྲཱཏི ཏུཏིཡཏྲཱཏྲཱི’ཏི པིཕརཾ གཱཏཏྲཱི སཏྲཾ, ཏཏྲཱཔི པཏྲཱཡཔིཏྲཱཏྲཱི ཡུཏྲཱཔི པཙྪམིཡཱ ཏེཏྲཱིསེ ‘སཏྲཱཏྲཱཏྲཱི’ཏི ཏུཏིཡཱཡོཡཱཏྲཱཏཏྲཱཏྲཱཡཱ ཏཏྲཱ པིཕརཾ གཱཏཾ།

སཏྲཱཏྲཱཏི “ཏམཏྲཱཏི ཏཾ ཏྲཱཏྲཱཏི གཱཏྲཱགཱཏྲཱ”ཏོ (༨-༡༨) སཏྲཱཏྲཱ། གཱིརིཡཱཏྲཱཏཕཏྲཱཏཱཏེཏ ཡཾ ཏྲཱཕཏྲཱཏྲཱཾ, ཏམུཔཏཏྲཱཏྲཱི ཨཱཧ- ‘ཏ གཱལེ’ཏྱཱཧཱ། ཡཏྲཱཔི ཨཏྲཱཏྲཱཏྲཱིཏྲཱཏྲཱི ཕཏྲཱཏཏྲཱཡེཏ གཱཏྲཱཏ ཨེགཱཕཙཏེཏ ཙ ཏེཏྲཱིསོ, ཏཏྲཱཔི ཏིསམཕཏྲཱཏཏྲཱ ཨཏྲཱཏྲཱིཏྲཱི ཏྲཱཏྲཱིགི གཱལེ གཱཏྲཱཏོ སཏྲཱཏེ པཏུཕཙཏེཏ ཙ པཏྲཱཡོ སིཡཱ ཨིཔིཏི ཏྲཱཡོ།

ཏཏུ ཙ “ཏྲཱཏྲཱཏྲཱཏྲཱམཏྲཱི”ཏི (༥-༡༢) ཨིཕྲཱཏྲཱཡེ པཏྲཱི-ཡཏྲཱཏྲཱཏི ཨཏྲཱཔི ཏྲཱཏྲཱཏྲཱཡེཕ པིཏྲཱཏཾ, ཏཏོ ཙ སཏྲཱཏྲཱཏི ཏྲཱཏྲཱཏྲཱ ཨིཕྲཱཏྲཱཡེཏ ཏ ཏྲཱཔིཏཏྲཱཾ, ཏིཏྲཱཏི ཙ ཨིཕྲཱཏྲཱཡཔཡོགཱཏྲཱསཀྱཱཡ ‘ཏཱཡམིཕྲཱཏྲཱཡཏྲཱ ཏྲཱཏྲཱགོ’ཏི པཏིཏྲཱཏིཏུམཏཏ- ‘ཏྲཱཡཾ གཱརཏི’ཏྱཱཧཱ། ཏཏྲཱཏྲཱཏྲཾ ཕཱཏྲཱི ཏཏྲཱཕཏྲཱི, ཏཏྲཱ ཏྲཱཔེཏ, ཏེཏ ཏྲཱཏྲཱཕཏྲཱཏྲཱཡེཏཡཏྲཱ ཨིཕྲཱཏྲཱཡཏྲཱ ཙ སམུཏྲཱཡཏོཏི ཨཪྠཱ། “ཏྲཱཏྲཱཏྲཱཏྲཱམཏྲཱི”ཏྲེགཱ ཕཏྲཱི, “སཏྲཱཏྲཱཏི གཱརཏྲ”པཏཾ། ཨིཏྲཱཏི ཏེ ཏྲཱཏྲཱཕཏྲཱཏི- ‘ཏྲཱཏྲཱཏྲཱ ཏཱམཏྲཱ ཨིཕྲཱཏྲཱཡོ ཏྲཱཕཏི, སཏྲཱཏྲཱཏི གཱརཏིཏྲཱིཾ ཨཏྲཱ ཨཱཧཡོ

ཐླཔཏྲིཾ'ཏི པཙྙོཀསླཝྲཛྲཔེཀླཡ ཕླཀྲཔརིསམཏྲིཡླ ཐྲིཀྲཏྲ, ཨཐྲིཀྲེ ཏི གིརིཡླཔདེཀཕླཀྲཏྲ, ཐྲིཀྲེཏུ ཏྲཏྲཕླཀྲཱི ཙ སཏི སམྱུཀྲཡོ། ན ཏི སླམཛླཔིསིསཐླཔེན ཕིཏྲྐནམེཕ བླཏྲྐཏེཏུ, གིཙྪརཏི ཨེཀཕླཀྲཏྲཔི, ཏཾ ཡཕྲ-'བླཛྙཏྲཾ དཏྲེ དིཤྲཾ, ཏཀྲཱཾ གོཏྲཛླཡེ'ཏི། ཏྲཏྲཕླཀྲཱི ཏུ སམྱུཀྲཡོ, ཏཾ ཡཕྲ- 'བླཛྙཏྲ རྫོཏྲཱིཡཏྲུ, སླཛྲཏྲཡ ཕཏྲཡུཀཡཾ ཏྲིཡཏུ'ཏི སླཛྲར་ བླཛྙཛྲཐླཔེན རྫོཏྲཱིཡཏི ཕཏྲཡུཀཡཙྪ ཡཏྲཏི, ཏིནོཛྲཾཀཱི ཕུཏྲེན ཕཏྲཡུཀཡཏྲེན སླམཛླཕུཏྲཾ རྫོཛྲཾ ན བླཏྲིཡཏི, ཏཔེཏྲཔི ཞུཛྲཾཀཱི ཕིཏིཏིནླཡེན སླམཛླཔིཏིཏོ ཨིཕྲཀྲཡོ ན བླཏྲིཡཏི ཡཀྲིཡླནུཏོཏྲེན སཏྲཀཱཏྲསླ ཕླཀྲཱ ཐྲེཏྲཐྲེཏོཏི ཏྲནཔཏྲིཏིཏོསོཏི མཛླཏི། ཏིསྲི ཡེ ཙ སིཏྲྐཏེ སམྲྐཏྲཱི

ཡཕྲཀྲཡོ ན ཕིཏིཏོ ཕླཏྲིཏླཨླཏྲིཏི ཕིཡླཏི ཨཏྲིཕླཡོ། 'ཛཡ ཏཡ- ཏིཏྲིཡཾ'། "སླནོ"ཏི (༥-༨༥) སླནོ, "ཀཏྲརི ཡོ"ཏི "པརོཀླཡཾ ཙོ"ཏི (༥-༧༠) ཙཀྲཏྲཏྲེན 'ཏཡ ཏཡ'ཨིཏིཏྲིཏྲཾ "ཡོཔོཏྲཏྲིཝྲཛྲཏྲསླ" (༥-༧༥) "སརསླ ཏྭ"ཏི (༡-༣༨) ཏསླཡསླ ཙ ཏྭིཏླཕི ཏཏྲསླསླཏྲ། ཛཡསླཏྲཏི ཨཏྲཀཕླཕཙཏྲོཏི ཨིམིཏྲ གིརིཡླསམཐྲིཏྲརེ ཡཕྲཀྲཡླཏྲཕཾ ཏསླཏི། ཨིམིཏྲ ཙ སཀྲཏི ཕིཡ ཐྲུསླཐྲིཀྲཛྲཔི གིརིཡླསམཐྲིཏྲར་ གིརིཡླཔརིཕཏྲཾ, ཏཙྪ ཡཏྲ གིརིཡམཛྲེན ཀཏྲཐྲམཛྙོ ཀརོཏི, ཏེན ཀཏྲཐྲཙྲེཏར་, ཏཏྲ ཐླཔཏྲིཏི ཕིཛྲེཕྲཾ། "སླམཛླཔིཏིཏྲ ཕིཏྲཡོ པཡོཀམཏུསརཏྲེ"ཏི ཨིམིཏྲ ཡཀྲཏྲེན 'ཏཡ-ཏིཏྲིཡ'ཏྲེ ཨིམསླ "སླནོ"ཏི སླམཛྲེན ཕིཏིཏོ སླནཕྲཀྲཡོ ཐྲུསཐྲ ཨླཐྲིཀྲཛྲེ ཙ ཐླཔིསྲཏི། ཏཏྲཕ སླཏྲཏི ཨིཐྲ ཐྲུསཾ ཛཡསླཏྲ, ཕུཏཕུཏ ཛཡསླཏྲཏི ཙ ཨཏྲྭ ཕིཏིཏཐྲཱ

༡༡. ནམོ

ནམོ ཀརོཏི ནམོསཏྲསྲཏྲརཏི, སཏྲཾ ཀརོཏི སཏྲསྲཏྲརཏྲིཏིཙྪོཕམཐྲུ (ཏ) ཀཏེཏཐྲེ ཨཏེསླཡཏོ ཨཏཐྲིཏྲཏོ ཕླ།

༡༢. ཐྲཏྲ

ཨཔརིཏིཕྲཛྲོཏི ཨཏིཕྲཛྲོ ཨསིཏྲཕཐྲོཏི ཨཐྲོ། ཀཱརཀཕླཐྲིཡོཏི ཡཕྲཡླཐྲཾ ཀཱརཀཏི སླཐྲིཡོ། ཨསཏྲཐྲཏོཏི ཨདཐྲཐྲཏོ། ཨཡཏྲུ གིརིཡླཏྲུཔོ པདཐྲོ པཙཏྲཏྲིཾ ཕིཀྲེཏྲཏྲིཔཏྲཏྲགིརིཡླཏྲུཔོ ཙ ཏཏཕཡཕཏྲུཏྲ ཕུཐྲཔཏྲིཐྲཏཨུཏྲཏྲར་ པཏྲིཀཱཏཡོ ཏྲཏཐྲིཡླ ཙ པཙཏྲཏིཕཙཏྲིཡླ། ཏསྲ ཡཕྲ ཕུཏྲཡཀྲཱཙེ ཐྲཏཐྲེ ཐྲཏོ ཕིཏྲིཡམླནོ ཏྲིཕྲཀྲཡོ ཏཕྲཐྲཏམེཕ ཕདཏྲིཏི ཐྲེཏྲཐྲཕྲ ཨཐྲེདསཏྲཡེཀཕཙཏེནོཏྲཏི, 'ན བཏུཕཙནེན, ཏིནེཐྲ 'ཐྲིཡཏི ཏེཕདཏྲེན, ཐྲིཡཏི ཏེཕདཏྲེཏྲི'ཏི ཐྲཕཏི། ན ཡཏོཀུཏོཏྲིཏིཨླཏིཏྲ ཡཏོ ཡཐྲ ན ཏིསྲཏི, ཏཏོ ཏཐྲ ན ཏོཏྲིཏི ཏྲིཔཏི། ཡཏོ ཡཐྲ ཕིཏྲི, ས ཏསྲ སསྲཏྲི ཐྲཕཏྲིཏི ཏྲམེཏི ཕཙཏྲིཡཐྲཏོ-ཐྲཏྲཏྲཏོ ཡོཡཾ ཐྲཏཐྲ ཀཱསླཏྲེནམཐྲཏྲོ, སོ སཀཱཐྲཏི སཀཱཐྲཡེཕླཡམིཕྲཀྲཡོ ཙཏྲཏིཙེཕིཡླཏི ཕིཏིཏཐྲཱ

ཏསྲཏྲཏི ཨེཀཱཏྲསླ ཙཱ། ཨཐ ཨཏིཏཐྲཡཏིཏྲཏྲ ཕླཏིཕིསིཐྲེ ཨེཕ ཐྲཏཐྲེ ཨིཕྲཀྲཡསླ ཕིཏྲཏྲ ཏཏཐྲཕིཏིཏེཏེཕ ཨིཕྲཀྲཡེན ཕླཏིཕིསིཐྲེ ཐྲཏཐྲ ཕུཏྲོ, ཏེན གིམཐྲ ཨིཕྲཀྲཡཏྲསླ ཕླཏིཡོཀོཏྲསཏྲིཡ པཡོཛནསླཝྲཛྲཏུསླཏ- 'ཨཏིཏཐྲཡཏི'ཏྲཏི། ན སླམཐྲིཡཏྲེ སམཐྲཏྲ ཏཐྲིཏི ཨཐྲཱ

༡༣. སཙྪ

ཨཐྲསླཙོཀྲཏི, ཕེདསླཙོཀྲཏྲིཏི ཕིཀྲཏོ། སུཏྲཔིཏིཏྲཏ་ སུཔཾ ཕེདཡཏིཏྲཏིཏྲ ཕིཀྲཏོ། ཕླཕླཛྲཏི ཕིཀཕེན ཕླཛཏོ།

༡༤. ཚུཏྲ

ཨསཏི སུཏྲེ སཀཱཐྲཏི ཀཐཾ ཡཐྲཏྲིཏི ཨླཏ- 'ཨཏྲནཏི ཏེསླ'ཏི། ཨཏྲ-ནཏིཏེསླཏི ཨཏྲཕིསིསསླ ཀསླཙེ སུཏྲེ ཨཏེཏྲེསླཏི ཨཐྲཱ ཨཏྲཕིསིསསླ-ནཏིཏེསམཏྲེན སཀཱཐྲཡེཕ ཙེཏྲ ཕླཙྪོཏི ཀཐཾ ཕིཛླཡཏིཙྪཏ- 'སཀཱཏྲསླ ཙ སུཏཏྲ'ཏི། ཚུར=ཐེཕླི ཨིཙྪཏྲིསུ ཐེཕླཏིཀསླ སཀཱཏྲསླ སུཏཏྲཏི ཨཏྲཱ ཡོཀཕིཐྲཀཏོཏི 'ཏྲེ'ཏིཡོཀཕིཐྲཀཏོ, རཛྲཱཾ ཀཱརེཏྲིཏི ཨིཐྲ སླམྱུམཙྪཏིཀཱཾ སཏྲཀྲཾ རཛྲཱཾ པཕཏྲེཏྲིཏི ཕླ ཨཏྲོ, པཡོཛཀཐྲཕླརེ ཏི།

༡༨. པཱོ

པཱོཪྫཱི་ཙོཪཱི་བྲཱཧྨཎཱིཏི་ཨརྠོ་ནཱ་ཙ་ཕུརྟིཡཾ་‘ཀཱུཊཾ་པཱོཪཱཡཏི’ཏི་ཕུཊྚཾ་ཀཱཐཾ་པལླཱུརྣཱཥྟ་ཀཱཊུརྟིཏི་ཨཱཧ-‘པལླཱུརྣཱརྠཾཿཕྱཱ།’ ནཱཔཱཥྚཱ་ཀཱིརིཡཱཔཱཔྲཏྟ་ཀཱཊྟེནཱཔ

ཡོཤྲཱུཊྨཊྟེནཔི་ཀཱཊུཊྟ་སིཡཱཏི་དཥྚིཎྚཱ་ཨཱཧ-‘ཀཱིརིཡཱཡ་ཡོཥྲཱི’ཏིཨཱདི། པཱཥྭཾཥྶཱཡནྡཱུཔདི’ཕྱཱདིསུ་ཏི་ཡོཤྲུཊྟཡཔི་ཀཱཊུཊྟཱཔཱསྶཡོསིཡཱ, ཀོཔནཱཡཾ་པཱོཪཱཀཱབྲཱཧྨཎཱིཏི་ཨཱཧ-

‘པེསནེ’ཕྱཱདི། ནཱསྶཱདཱིནཾ་ཉེནཱསྶ་ཀཱཊྚིཾ་ཨཊྲི་ནེཡོཛནཾ་པེསནཾ། ཀུཊུཨཱདིནཾ་སཏྤཱརཔུཊྲཾ་བྲཱཧྨཎམཛྫེསནཾ། ཏཾ་པེསནཛྫེསནཱདིཀཾ་ལཀྑཎཾ་སབྦཱཔོ་ཡཱསྶ་སོ་ཏཐཱ་ཕུཏྟོ།

ཨཱདིསཊྚེན་ཨཱནུཀཱུལཱུབྲཱིཀོ་བྲཱཧྨཎསྶ་ཀཱཏཾ, ཏཐཱ་ཙ་‘ཚིཀྲཱ་ཕཱསཡཏི་ཀཱུཊིསོ-ཛྫཱཔསི’ཏི་སིཛྫཊྟི། ཚིཀྲཱ་ཏི་པཙུརབྲཱཧྨཎཥྚི་ལབྦཱལྦཱ་ཕཱལྦཱུཀཱུལཾ

ཏིཊྚིཔྲིསིསམུཔཛྫནཡཏི། ཀཱུཊིསོཔི་ནེཕྱཱཏི་པདེསི་སུཊྛུ་པཛྫོཡིཊོཛྫཡནཔིརོཊྟི་སྤྲིཏཀཱཏམུཔཊྲཕམཔནཡཀྟོ-ཛྫཡནཱུཀཱུལསྶམཊྚིཡམཱུདནྟཱཏི་ཏཏོ་ཏིསསྶི་ཡུཊྟཱཔཱོཪཱཀཱཊྟི།

པཱོཪྫཱཀཱབྲཱཧྨཎཱིཊྚིཾ་པཙྩཡཔྲིསིསནཾ་ཕྲཱ་སིཡཱ་པཀཱཏིཔྲིསིསནཾ་ཕྲཱ། ཏཐཱ་ཡདི་པཀཱཏིཔྲིསིསནཾ་སིཡཱ, ཏདཱ་པཱོཪཱཀཱབྲཱཧྨཎཱརེ་ཕཊྟསྶཱ་ཚིཊྚཔྲི་ཕྲིཊྚིཡཊྚིཏི་(ཀཱམནཾ)

པཏི་ཡོ་ནེཡོཀཱོ་ཏནཊྲོ་ཀཱམི, ན་ཀཱཊྲཱ, ཏཐཱ་ཛྫཡཾ་པཱོཪྫཏི་‘ཀཱམཡཏི་སྨཱཔཱཀཱི་ཀཱུམ’ཏི་ཀཱཊྲཱཥྟ་པཱོཪཱ་“ཀཱཏིཝོཊྚཱཊྲཾརེ”ཕྱཱདིནཱ་(༢-༩)་ཕྲིཏིཊྚ་ཏུཏིཡཱ་ན

པཊྲིཏི, ཏཏོ་པཀཱཊྲཔྲིསིསནཔཙྩ་ཏུཊྛཏི་པཙྩཡཔྲིསིསནཔཙྩ་དཥྚིཏུསྶཱཧ-‘པཙྩཡཔྲིསིསནཾ་ཕྲིདཾ་ན་པཀཱཏིཔྲིསིསན’ཏི།

པཱོཪཱམཊྚཱཀཱདཀཊེཏི་མཊྚསཊྲཱ་སྶམཱཊྠཱསྶཊྠི, ཡཐཱ་‘ཀཱཥྚ་མཊྚཾ་ཕཱརཡཏི’ཏི། ཀཱཊྲཾ་ཡོ་པཡུཛྫཏི་ཡོ་ཙ་ཀཱརཀཊྚིཾ་པཱོཪྫཱི་ཏིསཾ་སྶམཱཊྠེན་ཀཱཏཊེ་སཊྟིཏི

ཨཊྠོ། བྲཱཧྨཎཱཊྚིཕྲཱཏི་པཱོཪཱཀཱཀཱཏཀམཊྚརེན་བྲཱཧྨཎཱརེཨིཊྠེཔ་ཕཙཊྭཾ་ཀཱཊྲཾ་སིཡཱཏི་བྲཱཕྱོ, ཏཊྟི་པཱོཪཱཀཱཀཱཏཾ, ཕྲིསིཊྠ་ཕྲིསཡོ་ཡཱསྶ་པཱོཪཱཀཱཀཱཏཀམྨཾཏཊྲཱཕུཊྟི།

ཀོཔནཱཡཾཕྲིསིཊྠ་ཕྲིསཡོཊྟཏ-‘ཡོ་ཡོཀཱ’ཨིཏྟཱདི། ཨིཊོཕྲཱཏི་ཕཱཀཱསྶནཱསྶ་ཏེཏུཀོ་པཀཱསྶོ། ཏཊྟི་ཚུཏྟཱིཏི་ཊེཕྲིཏྟཾ། ཨཕྲཾསཊྚི་ཕཱཀཱསྶཱཔཱབྲོ། ཏཾ་ཕྲིསྶཾ་ཚུཏྟཱིཏི

ཊེཕྲིཊྚནམེཕ་ཕཱཀཱསྶནཕྲཱཀཱརེན་སཕཕཾ་སིཡཱ་ནཱཚྩཱཕྲཏི་ཨཊྚཱ། ཏམེཕ་པཀཱརཾ་དཥྚིཏིཡཱདིམིནཱ་ཕྱཱདི།

༡༩. ཀྲོཊྲ

ཀཱཊྲཱརི་ཕྲིཏིཏིསུཔི་སྨཱནཊྲཊྚིསུ་པརཟྲཏིསུ་ཀྲོ་ཧཔཊྚིཏི་ཕྲིཚྩཱཡིཡཱཏི་‘ཟྲཱཔཱཀཱཛྫཱི་སཱུ’ཏི་ན་ཀྲཱཥྚ་ཕྲིསིསནཊྟི་ཨཱཧ-‘སྨཱནཊྲཊྚིན’མིཕྱཱ།

ཡདི་ཏི་ཀཱཊྲཱརི་ཕྲིཏིཏིསུ་སིཡཱ, ཏཐཱ་སཏི་ཏིསསུཏྲིཀྐཾ་པཊྲནཊྚིཏྲིཊྚིཡསྨཱནཱནམཕྲུམཕྲུནཔེཀཱཊྲ་ཨསསྶཱཊྐྲ་སིཡཱ, ན་ཙེ་ཕཱསྶུཏྲཱནམཛྫིཊྲནམཊྲི, ན་ཏི་

‘ཚིཡཏི’ཙྪཱསྶ་ཊྲཱཔོ་ཀཱཊྲ་ཙ་པཏིཡཏི, ནཱཔི་‘ཀཱམྦྲཏི’ཙྪཱསྶ་ཀཱཏཾ་ཀཱཊྲཏྠཱ། ཨཱཔི་ཏུ་ཟྲཱཔཱཀཱམྦྲནེཔ་ཀཱམྦྲཏེ, ཏིནཱཏ-‘ཏསྶ’ཨིཕྱཱདི།

ཏིསམེཕྲཏི་སྨཱནཊྲཊྚིནམེཔ། པརསམཟྲཏི་པརེསཾ་ཀཱཊྲཱཡནཱ་ནཾ་པཪྐྲཱཨིཏྟེཔ་ནཱམཾ། ཏཐཱཧྟིཏིསུཏི་པཪྐྲཱཡསྶིཔཙྩཡཔཱཧྟིཏིསུ། ཨཔཪྐྲཱཡིསུཏི་ཨིཊྲ་པརསམཟྲཱཔཱསེན

པཪྐྲཱཨིཏྟེན་སཏ་སམཱནཾ་དཥྚིཏཱ་ཨིཏྟནི་ཨཟྲཱཐཱཔི་པཏིཡཱདིཏུཾ་‘ཨཐཱ’ཏིཨཱདིམཱཏ། པཪྐྲཱཏི་ཨིཊྲིཡཱཕྲིསཡེ་ཀཱལོ། པཪྐྲཱཕྲིཏིཏཱ་པཙྩཡཱཏི་ཨིམིནཱ་ཨུཔཙྩརེན

ཏཊྲིཏཕྲཙྩཡཔསེན་ཕྲཱ་པཪྐྲཱཏི་སཊྲནེཕྲཊྲིསྨཱཏ། ཏི་པན་‘ཨ་ཨུ’་ཨིཊྚདཡོ། ཏཏོཏི་པཪྐྲཱཕྲཙྩཡཏོ།

ནཏུ་ཕུཊྲཔཟྲི་‘ཨཔཪྐྲཱཡིསུ’ཏི་ཨིཊྲ་‘པཪྐྲཱཡཧྟིཏིསུ’ཏི་ཨཊྲ་ཕཙྩཾ་ཡུཊྟཏི, ཏུཏིཡཔཟྲི་པན་‘པཪྐྲཱཡཧྟིཏིསུ’ཏི, ཏཐཱ་སཏི་ཀཱཐམིཊྲ་‘པཪྐྲཱཡཧྟིཏིསུ’ཏི

ཨཊྲཕཙྩཾ་ཡུཊྟཊྚིཏི་ཨཱཧ-‘ཏིཔནཱ’ཏིཨཱདི། ཨིཊྲཏི་ཨཔཪྐྲཱཡིསུཏི་ཨིམསྨིཾ། ནནུ་ཙ་“པཪྐྲཱ་ཨ་ཨུ”ཨིཊྚཱདིསུཏྟེ་(༨-༨)་‘པཪྐྲཱ’ཏི་པཀཱཏིཔྲིསིསནཊྟི་པཙྩཡཱནཾ

པཪྐྲཱ་ཕྲིཏིཏཏྲ་ཀཱཐཊྟི་མནསི་ནིཊྟཡཱཏ་‘པཪྐྲཱ’ཨིཊྚཱདི། ཟྲཱཔནཾ་ཟྲཱཔོ་ཀཱིརིཡཱཊྲཏྲཱ།

སྨཱཊྟིཡམཱནཱཔཊྲཱཏི་ཨིམིནཱ་སིཊྲཱཔྲཊྲ་ནིརཱསྶཏི། ཕུཊྲཔཊྲིཊྲཱཏྲོ་པཊྲཱནཀཱིརིཡཱཔཱཡཔཊྲཱཏྲོ་ཀཱིརིཡཱཊྲུཏྟོ་ཨཊྠོ་ལཱཊྲཾ་སབྦཱཔོ་ཡཱསྶ་ཊྲཱཏྲཊྲཱཥྚ་སོ་ཏཐཱ་ཕུཏྟོ། སཏྲཱཊྲོཏི

ཨིཊྲ་པཊྲིཡཊྟིཏི་སསོ། བཏུཔཙྩནསྶི་ཏོཏི་པཱུཀཱཔཱཀཱཏི་ཨཊྟིསྶཱཡོ, ཀཱཊྟིཡཊྟིཏི་ཀཱམྨཾ, ཏཙྪ་ཡདིཔི་ནཱསྶཱདིཀཱཾམཊྲི, ཏབྲཱཔི་ཀྲཱིཡཏྲཱཨིཊྚཱཊྟིཀཱཱརཏོ་སྨཱནཱཏིནམཕྲུཊྲཱལབྦཱནཏོ་ཙ

གིརིཡླ་ སམྦྲཀྵྨྱ་ གཡ྄ནྡཱི, སུ-སཔྟནེ སྦུཡམྣཾ།

ཡླཧིནིཡེཧེཏྲ "ཧྲིཏྲཧི ཀུསུཡཾ་ཏྲྣཪྻ ཡླ ཧྲེདནྡཱིགིརིཡླ ཀཱམྣེ དིཥྣཧི, ཥླ ཡད྄ ཥུཀཱཏྲྣམཏྲེན སམྤུཏྲྣནཏྲཔཙནིཀྵཾ ཀཱཏྲུཧེཔྲུཔལབྲཧི 'ཧྲིཏྲྱཧི ཀུསུཡོ སཡམེཔེ་ཀྵིདྣ, ཏཏྣཱ ཀཱཏྲུཪྻ ཥུཏྲཏྲརེན ཀཱམྣསརཱིཀྲབྲཔྱོ ཡེཏྲཱཡཧི 'ཀཱམྣིཥྣཾཡཾ ཀཱརིཡཾ ཡབྲ སིཡླ'ཧི། ཏཀྵཱཥྣཡླཏ- 'ཡད྄ ཀཱམྣམེཔེ་ཀྵིདི། ཡད྄ ཀཱམྣམེཔ ཀཱཏྲུབྲཔེན པེཔཀྵཡཧེཧི སམྦྲཀྵཱ། ཀཱཕཾ ཀཱཏྲ ཏབྲ པེཔཀྵཡཧེཀྵཏ- 'ཨཏྲསམཔེཏྲཡ'ཨཱིཀྵིདི། ཨཏྲསཏྲེན ཀཱམྣམཏྲ པེཔཀྵེཧཾ, ཨཏྲནེ སམཔེཏྲ ཨེཀཱདིཥླིབྲུཏྲ ཨཏྲསམཔེཏྲ, ཏཱཥྣཱ གིརིཡླཡ ཀཱམྣབྲགིརིཡླཡླཧི ཕཏྲཾ ཪྻཧི།

ཥུབྲེདཏྲདིནེཧི ཧེཏུཥྨི ཀཱརཧེ ཡླ ཏཧིཡླ། ཨཏྲཪྻཧི 'ཀཱམྣེཡེཔ ཀྲོ་ཧི (ན སཀྲི) [ཏཱསྣཱ] ཕཏྲཏྲེ ཨཏྲིཥླཡོ། ཏབྲནི 'ཧྲིཏྲཧིཧི སཔཏ྄ ཀཱམྣཏྲཔཀཱམྤྲཧི་ཧི ཨིམིཏ྄ ཨཏྲཪྻ ཀཱམྣེཡེཔཀྲོཧིཔཏེཡླདིཧམེཔ། ཕཏྲམེཔ ཕུཏྲཱཀཱརསླཏ- 'ཧྲིཏྲཧི ཨིཏྲཾཤྲཾ པདེ་ཨིཏྲདི། ཨཏྲྣཧི ཡདེ ཀཱམྣེཡེཔ ཧིཔཏྲཡོ ན སིཡླ། ཨཪྻཧི ཧྲིཏྲཧི ཨིཏྲཾཤླ། ཨུཔསཾཏརསླཏ- 'ཏཱསྣཱ་ཨིཏྲདི། གཱིཾ ཕཙནིཏ྄ཧི ཡླཧིནིཡླནམེཔ གཱིཾ ཥུཏྲཏྲརེཏ྄ཧི ཨཪྻ།

ཕཙཏ྄ཏྲཔེཔི ཀཱམྣཀཱཏྲརི པདསཏྲརཀཱམོཔདཥྣནམུཕེན ཕུཏྲེ ཀཱཐྲཾ པེཔརིཏུམླཏ- 'ཡླཀཱཪྻ་ཨིཏྲདི། ཡླཀཱཪྻ ཨུཏྲརིཏྲ པདིསཏྲརིཡམླནེཧི 'ཧྲིཏྲཧི ཀུསུཡོ སཡམེཔེ་ཧི ཡླཀཱཪྻ པེསྶཾ ཀཱཏྲ ཧྲིཏྲཧི་ཧི པདེ སཏྲརིཡམླནེ ནེཡླདྲིཡམླནེཧི ཨཪྻ། ཏདེཡླཧི པདཏྲསླམཏྲམེཔ། ཏཀྵེཡླདནེཧི ཏཱསྣཱ སཏྲརིསླནསྣཱ པདསྣཱ སཏྲརཧེ། སཡཏྲེམསླཏ ཨཏྲཏ྄ཧི ཨཪྻ། ན གེཔལ མནེནེཏདེཔ ཕཏྲཾ- 'ཀཱམྣེཡེཔ པཀྵཡོ་ཧི, གེཀྵརནེ ཨཏྲསྲིཧི དཥྣེཏུམླཏ- 'ཨནེན ཙོ་ཀྵིདི། ཙོ ཕཏྲབྲཏྲརསམསུཀྵཡེ། ཨནེནཧྲིཏྲཧིཧི སཔཏ྄ཨིཏྲདིཏ྄ ཨིདཏྲཏྲཧི ཨཪྻ། གིཏྲདིཀྵཏ 'ཀཱམྣ ཀཱཏྲུཪྻ་ཀྵིདི, ན པདམུཏྣཏརཧེ ཀཱམྣཀཱཏྲུཪྻ ཡླཀཱམེཔོཏྣཏརཧཾ... ཡླཀཱེནེཔ ཏཱསྣཱ པདེཧིཡླ མཏྲཧི། པདམེཔོཏྣཏརཧཾ ཀཱམྣ ན སིཡླཧི ཨླཏ- 'པདེཧི་ཀྵིདི། དུཧིཡམུདྣཏརཧཾ དཥྣེཏུམླཏ- 'ཀཱཏྲུནིཥྣཡོ པེ་ཀྵིདི།

ཨཥྨཾ པཀྲེཧི ཨཥྨཾ ཀཱཏྲུཏྲེན པེཔཀྵེཧི པཀྲེ། ཏབྲིསཡཏྲཏྲེ ཀཱམྣཔླཏྲིསཡཾ སཏྲཔེསཡཏྲཾ། ཏྲཔཀཱམྣེཥུཏྲམཥྣ ཀཱཏྲརིཏྲཥྣ ཙ པཀྵཡཔེསིསནཏྲེ སཧི ཥླམཏྲེཡལཏྲཥྣཔོཪྻཾ དཥྣེཏུམླཏ- 'ཏྲཔཀཱམྣེཥུ་ཧིཨླདི། ཨིམིཏ྄ ཨནེན ཙ པེསིསིསཏྲཧི སམྦྲཀྵཱ། གིཏྲཾ པེསིསིཏྲཏྲེ ཨླཏ- 'ཥླནཏྲ ཏྲདིཥུ་ཧི། གིཏྲཥྤོཪྻཏྲེ པཡོཪྻཾ དཥྣེཏུམླཏ- 'ཏྲདིན་སིཀྵིདི། ཡདེ ཏྲཔཀཱམྣེཥུ ཀཱཏྲརི ཙ ཧེན ཧེན [ཏྲནེན] ཥུཏྲེན ཥླནྣཔཡོ ན སིཡུཾ, ཀཱཐཏྲཾ པེསིསིཧེཥུ ཥླནྣདིཥུ པརེཥུ ཀླཏཔཡོ སིཡུཀྲིམིཏ྄ ཥླམཏྲེཡེན ( ) [(སཧི)] ཏྲཔཀཱམྣེཥུ ཀཱཏྲརི ( ) [(ཧི)] ཙ "ཕཏྲསླནེཧི ཨཏྲེ"ཀྵིདིཔྲབྲུཧིཀེཧི (༤-༡) ཥུཏྲེཧི ཡབྲཡླཏྲཾ ཏྲཔླདིཥུ པཀྵཡླ ཏོཏྲེཧི པེཀྲཡདིཧི ཏྲཔོ།

ནཏདྲཾ ཕཙནསླརཏྲཏྲེ ཏྲཔཀཱམྣེཥུ ཀཱཏྲརི ཥླནཏྲཏྲདིཔེཏྲནཏྲཾ ཡླཧིནིཡེཧི པེཡ ཥུཏྲཏྲརཾ ནྲརཏྲཏྲེ ཨཪྻ། ཨབ ཏྲཔཀཱམྣེཥུ ཀཱཏྲརི ཙ ཥླནྣདིཔེཏྲནཏྲཾ ཕཙནཾ ནྲརཏྲཾ ཏྲཏུནེཡམནཾ [ཏྲཏུནེཡམཏྲཾ] ཏཱསྣཱ ཕཏྲབྲཏྲེ ཏཀྵ ཥླམཏྲེཡླཔ (ལབྲཧིཧི) དཥྣེཏུམླཏ- 'གིརིཡབྲནེཡམོཔི་ཀྵིདི། ཨཀཱམྣཀཱ ཏྲཏུཪྻ ཏྲཔེ ཀཱཏྲརི ཙ སཀཱམྣཀཱ ཀཱམྣེ ཀཱཏྲརི ཙེཧི གིརིཡབྲནེཡམོ ཡབྲཡླཏྲེན ཥླམཏྲེཡླ ལབྲཧིཧི སམྦྲཀྵཱ། ཨཀཱམྣཀཱཏྲཾ ཀཱམྣཔེརཏྲ, སཀཱམྣཀཱནཏྲ སཧཱཔེ ཏྲཔསླཔཏྲནཏྲ ཨཀཱམྣཀཱ ཀཱཏྲརི ཏྲཔེ ཙ ཏྲཔཏྲེ ན ཀཱམྣེ, སཀཱམྣཀཱ ཀཱམྣསཏྲཔླ ཀཱཏྲརི ཀཱམྣེ ཙ ཏྲཔཏྲེ ན ཏྲཔེཧིཏྲཾ ཥླམཏྲེཡཾ།

ཀཱམྣམཔེཀྲཏཧི པཏྲདིཪྻ ཀཱཏྲརི པཛམཔུརིསཀཱཕཙནེ ཀཱཧི པཙཧིཀྵིདིཥུ པཏྲདིཪྻ པཙནྡཱིགིརིཡླ ཨོདནྡཱིཀཱཾ ཀཱམྣམཔེཀྲཏ། ཀཱཏྲུཏྲམཔེཀྲཏཧི ཏྲཔཧིཀྵིདིཥུ ཏྲཨུདིཾ ཏྲཔནྡཱིགིརིཡླ ཀཱཏྲུམཏྲམཔེཀྲཏ།

༢༠. ཧིཎྜ

ཡདཏྲཏྲེ ཡཾཔཡོཪྻཾ།

༢༣. ཛྷ

ཛྷོནཏྟེཏེ "བྷྱཱུཧྲེ ཏྲིཡྷརསྨྲ"ཏེ (༡-༣༢) རསྨི། སབྲྷེཕྲཡ ཡཏྲ གཏྲརི པསྟྱོ ཏཏྲ ཕྱེགརཀྲཔི གཏྲརིཡེཕ, ཡཏྲ ཕླཔགསྨེསྱ ཏཏྲ ཕྱེགརཀྲཔི ཕླཔགསྨེསྱཡེཕ, … ཨེཀླཡ པཀཏེཡླ ཀླརགཧྲེཏེ(ན) པསྟྱཡསླསསླཔཏོ། ཏསླ སཏླཧྲེཏླནླཾ སླནླཏེཕྱེགརཀླཾ གཔཏླམ སཏླསསླཔཾ གཉྫེཡླཏྲེ ཕྱེཏླཡཏྲེ།

༢༧. ཕླཔ

ཕྱེཕཀླཧྲེཏེནླཏེ སགསླཀླགསླགཔཙནེཀླཧྲེཏེན། ཡླཧླཡཏླཏེ ཕླཔགསྨེསྱ། གཏྲིཡཏྲིཏེ གཏྲབྲོ གརཀྲེཡོ། "ཨཔཡླན ཕྱེསཡེ ཡླསླགྲོ ནླཧྲེནེཕྱེསཏྲི"ཏེ ཨེསོ ཡླསླགྲཏྲསྨྱོ། ཏབྲླཏྲིནཏྟུ ཀེསཏྲུསྲཀླནཕྱི ཨཔཡླནཕྱེསཡེ པཕཏྲི ཏོཏེ བཏུཡླཧྲེཀླཏྲ། ཡཕླ "ཕླཔགསྨེསྱ ཏབྲླཏྲིཡླ"ཏེ ཡླསླགྲོ, "ཕཏླཏྲིཏེཡོ"ཏེ (༥-༣༠) ཨཔཡླནཾ ཏཾཕྱེསཡེཔི ཏབྲླཏྲིཡླ ཏོཏྲེ 'གཏྲབྲོ གམཏྲིཡོ'ཏེ ཕྱེཏེཏབྲོཏེ།

༢༨. ཏྲྀ

ཀླརིཡཾ "ཏྲེ བྷྱཱུཧྲནསླ"ཏེ (༥-༡༧༠) ཏྲེ།

༣༠. ཕཏྲ

ཨཀྲཏོཏྲིམེཏྲ 'སྐྲིཡྷམཀླ'ཏྲེབྲ ཨཀླ ཏྲམ ཨཀྲཕཏྲ ཨཀླཏྲེ ཨཏྲཏྲསླཏ།

༣༡. ཀླིཀྲ

གསླགརཾ ཕྲརིཏབྲཏླཡེཀླཏྲིཏྲ ཀེརིཡླསཏྲཏྲཾ ཕྲཀྲསཏྲསྲ ནསྲེཀྲ སཀླཕླཔམཡླགརཾཏེ། "སཀླཡཾ ཕྲཏླ"ཏེ ཙ གཔཡླཏྲཏྲེ ནབྲབྲི, ཏེནླཏ- 'སཀླཡཾ ཕྲཏླ'ཏེཡླཏི།

ཨཕྲརིཏབྲཔིཀླཏྲིཏླ ཨེནཾ ཏྲིཔིཏེ ཏུཕྱེཏླ སཀླསཏླ ཀེཙོ ནཀྲཏྲ ཕྱེགཏླཔཡཕཏླ ཡཕླ ཊེཏླནཡོ, ཀེཙོནཔཡཕཏླཏུགཏླཡཕླ སཏྲཔཀླནཡོ, ཏཏྲ ཕྲརིཡླསཏྲསྲ གསླཕླཔཏྲེནེམེཏྲཾ 'ཕྲརིཏབྲ ཕྲརིཡླ'ཏེ, ཡཕླ སཏྲ པཀླནེ ཨསླཏེ སསླཀྲ པཕཏྲེནེམེཏྲཾ སཏྲཔཀྲསཏྲསྲ, ཨེཏཏྲ པཕཏྲེནེམེཏྲཾ སཏྲནེཕླཏྲེཀེརིཡླཡམེཕྱོཔནེསླཡཏེ, ཀྱཙེནེཕ ཏྲབྲཕྱེསེསེ སཏུསཏེ ཕླ ཏསྨཾ ནེམེཏྲེ སཏྲཾ ཕཏྲཏྲི"ཏེ། ཨོཀླརསླཏེ "ཡླཕཀླནམེ ཨོཕླཀྲཡེ"ཏེ (༥-༨༢) གཏཨོཀླརསླ།

༣༢. གྲུཏྲ

སཏྲེཀླནཏྲེ ཡླཀྲེནེཡགསྟྱཡནླཏེཕྱེཡླགརཀླཾ། པེསནཾ སཀླརཡླབྲགཱི ཡླ ནེཡོཛྷཾ། ཀླམཙླཏླནླཀླཏེ གཏྲུམེཀྲཏོ ཡཕེཀྲ མནུཛྷནཾ ཨཏེསགྲོཏླསླཏེ ཨཏྲོ། ནེམེཏྲཏླཏསླཏེ "ཕྲོཏླ གཏེ གཏྲབྲོ'ཀླཏྲིསྱ གཏགརཀླནེནོ ཀླརཀཏླཏསྲ།

ནཏུ ཙ སླམཀླེན ཕྱེཏེཏླ ཨེ(ཏེ), ཏསླ ཙ སཏེ ཕྱེཛྷཏྲཕྱེཏེ ཏེཏེ ཨེཡླཏྲིཏེ ཏེ ཏླཧྲེཡཏེཀླཏ- 'ནཙེ'ཀླཏི། ཕྱེཏྲེཕྱེསེསཏྲེ ཕྲེཏེ ཕྱེཏླཾ ཕྱེཏྲེ ནེཡོཛྷཾ ཀེརིཡླསྱ ཕྲཡླརཀྲ, ཏསླ ཕྱེཏྲེཏོ པསླཏྲིཾ ཕྱེསེསཏྲེཔི, ནླཕསླཏྲེཡླཏི ཛྷཡླཏེཀྲབྲཏླཾ ནེསླཡ ཕཏྲཾ, ཕཏྲཏྲེ ཏེན "ཀེམཏྲཾ པསླཏྲིསྱ ཀེཀྲསཀླེཏོ ཏབྲཨནེཡཀྲཏྲཕྲཀྲཡླ ཕྱེཏླཡཏྲེ, ན སླམཀླེན ཕླཔགསྨེསྱ ཕྱེཏེཏླ, ཨེཕམེཏེ [ཕྱེཏེཏླཨེཕ, ཕོ-ཀླསེཀླཕྲེ] པསླཏྲིཀླསཏྲ ཙ ཕྲཕྱེསྨྲེཏེ ཕྱེསེསཕྱེཏེཏེན ཕྱེཀླཏྲིསྱ པསྟྱཡེན ཏླཧྲེཡཏྲེ, ཡླསཏླཔཕྱེཏྲིཏླ ཕྲཕྱེསྨཏྲེ ཨེཕཀླརཏེ ཨེནཾ ཏླཔཏེ 'ཨེཏྲེཨཧྲེཀླརཏོ པརེན ཡླསཏླཔཕྱེཏྲེ ནླཔསྨསླཔཏྲི'ཏེ [ཀེམཏྲམེཀླཏེ ཙོཏ, ཕྱེཙསསཕྱེཏེཏེཀླཏི པརིཏླརཾ, ཀེཀྲ ཏེ སླམཀླེན ཕྱེཏེཏླ, པཀླསྨི ཏུ པསླཏྲིནླཏྲཕྱེསེསེན, ཨཏོ ཏེན ཕྱེསེསཕྱེཏེཏེན ཀེཀྲ པསླཏྲིཕྱེསཡེ ཏླཧྲེཡེརཏྲེ ཕྲནཏྲིཡཏེ, ཡླསཏླཔེཀླཏྲིཏླ པརིཏླརཾ ཕྱེཀླཏཡཏེ། ཨེཕཾ

ཙརིཏྲཱིཎི པཤྱནྟིསྨ ཀིཾཙིཏྤྲཱཎཱ ལྐཱཔཱཀྲཾ དརྴཡཏི། (ཊཱིཀཱཛབྲཱཏྐྃ ༢༡ ས)]། ཨཤནྟུཔཡིཏྲི ཨཤནྟུཔལཱཔདཔྲཤྩཡོ ཡཱ ཡེཀཱཕྱེན བྲཧྨཾ ཏེཏི ཨུཥྞགྲཱཥྨཏི ཨིཏཾ ཨཔཤྣཾ ན རཏྣིཏི ལྐཱཔནཏྲཱཥྟི ན ཡིཏྲཱཡཏཏི ཡཛྙཱ། “ཡཱ-ཤནྟུཔོ-ནིཏྲཱཡཾ”ཏི (ཡཱ, ༣-༡-༩༨) པརསྨཻ། ཀྲཏྟིཀཱརེཡིཏིརྟེ ཨཤནྟུཔོ ཨཔལཱཔདཔྲཤྩཡོ ཨུཥྞགྲཱཥྨ བྲཧྨཾ ཀྲཡཏི ཨིཏྲི ཨཏྱཀཱརེ ཡིཏིདཔྲཤྩཡཾ ཡཛྙཡིཏྲཱཏི ཨཪྟཱ། ཏིཏྲཱ ཡུཀྟཱཏུཡཱཪེཏེཏཾ ཡིཏྲཱཏྲཱ།

སྟོཏྲཱ ཁལུ ཀཏེ ཀཱཏྲཱིཎྜེ པཤཏེ། ཏཡཱ ཀཏེ ཀཱཏྲཱིཏི ཨཏྲཱཎཾ། པཏྲཱཀཱལེ པརསྨཻཏྲཱནཾ། ཨིཏྲཱ པཏ ཀཏཀཱཪཀེ ཀཱལྱཱརྩནམཏྲཱམེཡ ཡིཏྲཱཡཏི, ན པཤྱཏི། “སཏྲཱརཏེཤྱེཔཱཏྲཱི”ཏི (༤-༡༡) ཤྱཏྲཾ ཡིསིསཡིཏིཏྲཾ, ཏིཏྲཱཏ- ‘ཤྲཱམཏྲཱ ཡིཏྲཱནཏྲཱ’ཏྲཱདི། སཏྲཱིཡིསིཏྲཱིཏྲཱདིཏྲཱ ཡུཏྲཱམཏྲཾ ཡིཡརཏི ‘སཏྲཱི’ཏིཨཱདིཏྲཱ། ཀཐཾ སཏྲཱིཡིསིཏྲཱཏྲཱ ཀཏྲཱཏེཏི ཨཱཏ- ‘ཏཾཡོགྲཱ’ཏི། ཏྲཡ སཏྲཱིཡཱ ཡོགྲཱ ཏཾཡོགྲཱ། ཨཡཤྲཱཀཱཏྲཱམཱིཙཏྲཱཡིསིཏྲཱི ཙ ཀཏྲཱརེ ཀིཏྲཱཾ ཏདཀྱེསཏྲཱ བྲཱཡྲཱལ ཡིསྟུ- ཤྱཏྲིཾ, ཏེན, ཤྱཏྲཾ ‘ཨཱཡཤྲཱཀཱཏྲཱམཱཙཏྲཱ ཡིསིཏྲཱཡ ཀཏྲཱི’ཏི། སཏྲཱིཡིཏྲཱ ‘ཨཏྲཾ སྟུཏྲཱཏཏྲཱ’ཏིཨཱདིཏྲཱ ཨཱཀེཀཱསྟུཏྲཱཏརཀྵཾ ཀཱམེཏ ཏསྟོཏི། སྟོཏྲཱ རཏྲཾ ཀཱཏཏྲཱཏི ཨརཏེ, ཏྲཱཡཏྲཱ རཏྲཾ ཀཱཏཏྲཱཏི ཨཪྟཱ། ཏྲཱཡཾ ཨརཏེཏི པཏ ཨརཏཀཱཏྲཱཏཡཀཱཤཏྲཱི ཤྱཏྲཾ། ཨིཡསྟུཔརིཔི། སཏྲཱམིཏཾ བཏུལཀྲཱཏཏྲཱཏྲཱཡེཏེཏི ཡིཏྲཱཡཾ།

༣༣. ཀཏྲཱ

གཱལེཙོཔཀོཏི ཨལོཔཤསྟྲཱཤོ། ཨཏྲཱིམཏོ པརེཏི། ཨརཏྲཱཏྲཱིསྟུ ཡིཏིཏྲཱཏྲཱཡིཏྲཱིཏི “སཏྲཱརཏེཤྱེཔཱཏྲཱི” (༤-༡༡) ཙ “སྟིལྲཱིཏྲཱཀྲཱཏྲཱཡཏྲཱཀེསྟུ ཏྲཱི”ཏི (༥-༥༣) ཙ ཨརཏྲཱཏྲཱིསྟུ ཡིཏིཏྲཱཏྲཱཡིཏི། ཨུཡྲཱཏྲཱནཤྲཱིལོ སིཏྲཱཡནཤྲཱིལོ། སྟུཏྲཾ ཏྲཱམོ སཏྲཱལོ ཡེསཾ ཏེ སྟུཏྲཱནཏྲཱམྲཱ། ཡཏྲཱི ཀཏཡརིཏྲཱཏཾ སྟུཡིཏྲཱཡཏྲཱ སྟུཏྲཱཡཏྲཱི ཨེཏེསཾ ཀཱལཏྲཱམྲཱ།

༣༥. ཨཱསཱིཾ

ཀཱཡཏྲཱཡསྟུསཱིཾསྟུ ཏྲཱམིཏྲཱཏ- ‘ཨཡྲཱཏྲཱམྲཱ’ཏྲཱདི། ཀིརིཡྲཱ ཡིསིསཀཏྲཱཡིསཡྲཱཏི ཀིརིཡྲཱཡིསིསསྟུ ཡོ ཀཏྲཱ སོ ཡིསཡོ ཡསྟུ སྟུ ཏཏྲཱ ཡུཏྲཱ། ཀིརིཡྲཱཡིསིསཀཏྲཱཡིསཡཏྲཱམེཡ ཡུཏྲཱི ཀཏྲཱསྟུཏ- ‘ཨསྟུ’ཨིཏྲཱདི། ཨསྟུ ཏྲཱིཡཏཀིརིཡྲཱཡ ཏཏྲཏ ཀིརིཡྲཱཡ ཏྲཱཡཏཀིརིཡྲཱཡ ཡཱ ཀཏྲཱ ཏཾཀིརིཡཾ སསྟུཏེཏྲཱ ཏྲཱཡེཥྟུ ཏྲཱཡཏྲཱཏི ཨཪྟཱ། ཏྲཱཡཏུ ཏཏྲཏུ ཏྲཱཡཏྲཱཏི ཨཱསཱིསྟུཡཾ པཡོགེན ཏྲཱཡཀ ཏཏྲཀ ཏྲཱཡཀཱསཏྲཾ ཏཾསམྲཱཏཏྲཱཏྲཱ ཏསྟིཏྲཱ།

ཨཀེཏེཡྲཱསཱིཾ སཏྲཱཏྲཱ གཱམིཏྲཱཏྲཱཏི ཨཱསཱིསཏྲཱ ཨིཡ ཨཪྟཱ, ཏསྟ ཨཀཱཡྲཱཏྲཱཡིཏེཡ གཱམིཏྲཱ ཨཡཏྲཱཏྲཱཏྲཱ། ཏྲཱསཱིཾ སཏྲཱཏྲཱ པཡོཀཏི ཨཱསཱིསཏྲཱ ཨཪྟཱ ཡསྟུ ཏྲཱཡཏུ ཏཏྲཏུ ཏྲཱཡཏྲཱཏྲཱཏྲཱ སཏྲཱཏྲཱརྴ, ཏསྟ ཏཡཏྲཱཡོཀཏི ཨཪྟཱ།

༣༦. ཀཏྲཱ

ཀཪཏི ཨཏྲཱཏོ ཕལཏྲཱི ཀཱརཏྲཾ།

༣༧. ཏྲཱཏོ

ཛཏྲཱི ཨུདཀཏྲཱི ཡིཏྲཱིསྟུ ཏཡཏྲཱཏྲཱཏྲཱ པཡཏྲཱིཏིམིཏྲཾ ཏསིཏི། ཛཏྲཱཏི ཏྲཱཡེ པདཏྲཱཏི ཨིམིཏྲཱཡི སིཾཡཏྲཱར། ཏྲཱཡེཨིཏྲཱསྟུཏྲཱཏྲཱཏ ‘པདཏྲཱ’ཏི། ཏེཡཏྲཱིམཏྲཾ ཀིརིཡོཡྲཱཏྲཱཏྲཱི ཀེཙོ།

༣༨. ཡིཏོ

ནནུ ཙ ཡིདཾདི པཉྩམྱཱཾནིརྡིཥྚཏྭཱ 'ཡིདཾ པརསྨཱ ཏྭཱཨིཏྱསྨཱ'དི ཡཐཱཔྲཾ ཀཐཾ ཡིཔུབྲཱདི ཡུཏཏྟེ ཨུཙྱཏ- 'ཡིདཾ པར་ཨིཏྱུཀྟེ། ཡིཔུབྲོ ཡསྨཱཏ་ ཡིཔུབྲཱ། ཡིསཏྲཾ ཏྟཱཏྭསྟེ པརཏྭཱདི སདི ཡིསཏྟཱ ཕུབྲཾ ནཱམ ཏེཏྭཱདི ཨཏྲོ།

༥༠. ཀཱཤྨཱ

སབྲཾ ཛྙཱདི, ཀཱལཾ ཛྙཱཏྭཱདི ཡིགྲཧོ།

༥༡. ཀྲྀཙ

ཏཱམརྟྱཱདིགྲུཧཀིརིཡཱ དབྲསསྟྲཀྟོ པཉྩཡིཏྟཱཏྭཱཡི ཀཱམྨཱ གྲིཡཏྭཱསཱཡཏྲིརཡམུཔུཏྟེརྟཏྭཱདི གྲིཡཏྭཱསསྟྲཀྟཱ ཀིརིཡཱཀཱམྨཱཏེན བཱདཀཾ། དཏྠ ཏིབྲཏྲིཡིཀཱདིཔཏྲིཧྲེཏེན ཏྲིཡིཏྲཾ, ཏྲིཡིཏྲཱཡྱེདཱཔྲ ཡིསིཥཱཏུཡཱནཏོ བཱདཀཏྟི ཀཱམིཏུཏྟཏརཀྟོ ཨུཙྱཏ- 'ཀཱརཀཱརཀེ'ཨིཏྱུཀྟེ།

ཝོཀཱཡིཏྟུཏྲིཨུཏྟེདསྟཱནཏོ ཀྲྀཏཱཡུཏཏེ པཡོཛནཾ ཡཏྟུསྨཱཏ- 'ཀཱསྨཱཏོ'ཨུཀྟེ། ནནུ ཙ ཀྲྀཏཱཡུཏཏེནེཡ 'ཨུཏྟིཤྚ པསྨཱདི'ཨུཀྟེཔི (ཏིཡཏྟེ) ཡཏྟུཾ སཀྲཱ ཀཱཤྨཱ 'བཏུལྭྲཏྟིཀཱཏྟཱ'དི ཡུཏཏྟེ ཨུཙྱཏ 'ཏིཏེ'ཨུཀྟེ། ཏིཏྭཱདི ཡེན ཀྲྀཏཱཡུཏཏཾ ཀྲྀཏྟཾཙཾཡིཡཱཏྟི དསྟཱནཏྲཾ ཀཱཏཾ ཏིཏྭཱདི ཨཏྲོ། ཏིཏྭཱདི ཡཱ ཀྲྀཏཱཡུཏཏེན། ཨཐ ཨུཏྟིཤྚ པསྨཱདིཏྟྲཾ ཡིཡ ཀཱམྨཱཀཱནྟྭིསུཔི ཏིཡཏྟིམདསྟེཏྭཱ 'ཀྲྀཏྟིཏི ཀཱི ཀཱམྨཱཀཱར'ཏི ཀཱཤྨཱ ཡུཏཏྟེ ཨུཙྱཏ- 'ཡཏྟེཡ'མིཏྱུཀྟེ།

ཏསྨཱདི བཏུལཡཙཏྭསྨ, མཏྟྲེཀཱརཏྟཏི མཏྟཡིསཡཏྟཱ། ཀྲྀཏཾཙཾཡིཡཱཏྟི ཀྲྀཏཾཙཾ ཏྟཱཏུཏོཡིཡ། ཨཐེད ཀཱཤྨཱ ན ཏོདི དེཡདཏྟོ སཡདི ཏྟཏྟེན ལུཏྭཱདི སུཏཱཏྟཾ དཏྟཱདི ནཀཱཏྭཱ ཨཔེདི སྟཱཡིཡཾ པཙདི སྟཱཏུ སརཏྟི"དི, སབྲམེཡིདཾ ཀིརིཡཱ (ཡཱ) ཏྟེསསྟྲཏྟཱཡཏྟིདི ཡདིཔེཡཾ, ཏསྟཱཡི ཀཱམྨཏྟེནེཡ ཡཾ ཡཏྟུ མིཏྟཾདཾ ན ཀཱརཀཱཏྟརཏྟེན ཏཱཡི སསྟྲཏྟཏྟཱཡེན, ཏསྨེཡ ཀཱམྨསཏྟེན བཱདཀཾ ཀཱམྨཡཙཏསྟཱམཏྟིཡཱ, ཨཏྟཱཏྭ སྟཱཏྟིཏྟེཡ ཡཏྟེཥ ཀཱི ཀཱམྨཱདི ཡཙཏིཏྟཱདི།

༥༢. ཡཱམྨཱ

ཡེདཏྟི ཨིཏྟྭ ཨཏྟཱསྟཱཏ ཡིཏྟིཏྟི, ཏུཏྟིཏྟི ཨཏྲོ།

༥༣. སམྨཱ

ཏཏྟྲིདི ཨུཔསྨཱཏསྨ པཏྲཱམྨཱསོ། ཏྟེདེན ཡིཡརཏྟེ སམྨཱཏྟཱདྟིདི ཨཡཏྟ ཏྟེདེན ཡིཡརཀཾ། ཏུལྲཏྟཱཡུཔལཏྭཱམྨཱཏྭསྨ སདིསྟཱདིསཏྟཡཙཏྟཱཡཏྟ ཨཡཡཡཏྟཱཏུཡཱམིཏྟཏྟོ-ཏྟིཏྟེཡྱི སདིསྟཱདིསཏྟཏྭཱཡཏྟི ཡེདིཏབྲ།

༥༥. ཏྟཱཡ

ཀཱརཀཱི སྟཱཏྟཱཀཱི ཏིབྲཏྟཀཏྟི ཨནཏྠཏྟརཾ། ཀཱརཾདི ཀིརིཡཾ ཏིབྲཏྟིདི ཏིམིཏྟབྲཱཡེཏཱདི ཀཱརཀཱ། ཀཏྟཱདིཏཾ ཀིརིཡཱཏིམིཏྟཏྟཏྟ སཡམིཡ 'ཏཏྟ ཀཏྟཱ'ཏིཨུཏྟིཏྟཱ ཏྟེདེན པཀཱསཡིསྨདི། ཀིརིཡཱཏིམིཏྟཾ... ཏིབྲཏྟཀེསུ ཀཏྟཱདིསུ ཚསྭཔི ཏུཡཏྟཱ ཏིཏེཏྭ ཀཏྟཱཡཏྟཏྭཱཏྟཏྟོ, ཀརཏྟཱདཡོཔྱཏྟཏྟཏྭ ཀཱརཀཱབྱཔདེསོ ལབྦྷཏེ... ཨཏྟཏྟཱ ཀཱརཀཱསཏྟེན ཏིསཾ ཡཱདཀཾ ན སིཡཱདི། ཀཱིམིདཾ ཀཱརཀཏྟཏ- 'སཏྟིཀཱརཀཱ'ཏྟི། ཨིཡཾ ཙརཏི དབྲཱདིཏཾ ཀཱཐཾ ཀཱརཀཏྟམིཏྟཏ- 'ཏཏྟིཀཱརཏྟཱ'ཏིཡུཏྟེ། ཏསྨཱ སཏྟིཡཱ ཨུཏྟཏྟ ཏིསྐཡུཏྟི ཨཏྟྲོ, ཕཾ ཏཕུཾསཀཱི ཨཏྟིཀཱརཏསཏྟོ། ཏིསུ དབྲཱ ཏྟིསུ ཏིཏྟིཏྟི ཏཏཏྟཱ, སཏྟི། ཏསྨཱ ཏྟཱཡོ ཏཏཏྟཏྟ, ཏྟཡཱ། ཨཐ དབྲཱདིཏཾ སུཏྟིཏོ ཀཱརཀཏྟེ སདི ཀིམྨཱཡུཏྟཏྟཏ 'ཡདི'ཨུཀྟེ།

ཏིསཱནྟེ གཱནྡྷཱིཀཱཪཀཱཎཾ། ཨཱནྟཱམནྟྲཱཎཱཔྲཏྱཱནཱཏྱཱཔཏྟཱཏི ཨཱནྟཱམནྟཱཪྟ ཏྲཱཧྱཱཎྜཾ ཏེཥཎྜཾ རྟྭཱཔཾ ཀཱཪཎྜཱཏིསབྡྷཱརྠཾ ཡཤེཾ གཱནྡྷཱཏི ཀཱཪཀཱཎཾ ཏེ ཏཏྭ ཕུཏྟཱ, ཏིསཾ བྡྷཱརྠ ཏཏྟཾ ཏསྨཱ། ཀཱརཎ རྟྭཱཔཏྟེ ཀཱརཎཾ རྟྭཱཔཾ སབྡྷཱརྠ ཡསྨཱ ཨཏྟཱཀཱརཎསྨཱ ཏཾ ཏཏྭ ཕུཏྟཾ། ཨེཝཉྩསདྡོ ཏཻསཱཏྟཏ ‘ཏཏྭ ཅེ’ཏྟཱཏི། ཀེནཅི སུཀཱརཏྟེན སཔྤཏྟཱནཏྟཔཋཅཱཝེཏྟཱཡཾ ‘ཝཱཀྱཱི པཙྩཱི’ཏི ཝཱཕཏི། ཏཏྲེཕུརྨཱིསཕཏ ཝེཏྟཱཡཾ ‘ཝཱཡིཡཱ པཙྩཱི’ཏི།

ཨེཝཉྩཱཀཱཏྟཱཏི ཝེཡྻཏསཏྱཱཎཱ_ཡཾ ཏེདྷྲཾ། ཏསྨཱཏི ཨཏྠཾ། ཀཱཏྟཱ ཝེམིཏྟེཏི སམྦནྡྷཾ། ཀཱཏུབྦཱཀིརིཡཱཝེམིཏྟམྨ ཀཱཏྟུཾ ཨུཏྟཏརཾ ‘ཏསཏི ཝཏྟེཏྟཱ’ཏི། ཏཏྲེཏི ཏཡ ཀཱམྨསམཱཔཡིཝེཡྻཱ པཙྩཱཏྱཱཏིཀིརིཡཱཡ ཨཏྟཱ ཨཏྟཱཧྱཡཱཏཔོ པཕཏྟཱཏྟོ ཀིརིཡཱཡ ཝེམིཏྟེཏི སམྦནྡྷོ། ཨེཝམསུཔཪིཔི།

ཨོཏཾ པཙཏི ཝེཕཏཏྟེཏི ཀཱམྨབྦཱཀིརིཡཱཡ ཝེམིཏྟཏྟཱཏཱམྨ ཀཱཏུཾ ཨུཏྟཏརཾ། ཏྟཱཏཾསདྡྷཱརམཏྟཱམྨཡཏཾ། ཡཱཏིསཏྟེཏ ཏཏྱཱཡཕཔཏཨིཏྟཱཏཱཔཏཏཾཏཡོ གཡཾཏཏྟེ།
ཏིཏྟཱཔཏྟེཡཏྟེ ཏྭཱཀྲཏྟཾ ཏིཏྟཱ པཕཏྟེཡཾ།

ཏྲཱཔཏེཏི སམྦནྡྷོ། གཱིརཏྟཱཏུཏྟོ ཨཔྤཾཏྟཡེ- “ཨེཝོཏམ ཕཏྟེ”ཏི (༡༣༧) སུཏྟེ ‘ཨཕཏྟེཏི ཡོགཝིཏྟཱགཏོ གཀཱཏེ ཨིཀཱཏྟཱ ཨཏྟཾ ཏོཏྟཱཏི ཏསྨེཏུམཏྟཏ- ‘ཨཕཏྟེཏི ཡོགཝིཏྟཱཀཱ ཨཏྟཾ ཨིསྨཱ’ཏི། ཨཱནྟཱཏྟཱཔི པཏེཡཱཏིཏུམཏྟཏ- ‘ཨིསྨཱ ཡཱ’ཏིཨཱཏི། ཨིསྨཱཏི “ལཏུསྨཱཔཏྟཱསྨཱ”ཏི (༥-༨༧) ཀཏཨིསྨཱ། སཀཱཡེཏྟཱཏི ‘ཨེཝོཏམ ཕཏྟེ’ཏི སཀཱཡེཏ སུཏྟེཏ། ཕུཏྟེཏི ཏེཡཱཏོ།

ཨཱིསཀཱརཏི ཝིཏྟུཡོཡོ, ཏྭིཏྟཾ, སུམཏྟེཏ ཕིཏྟཏཏོཏི པརིསཾ ཕིསེསཕིཏྟཏསབྦཱཕམྨཏ། གཏེཀཱཡཡཾ གཏེཀཱཎཾ གེཏཾ། ཏེཔབྦམྨཱཀཱཡ། ཏཏྟཡཏྟཏི པཏྟཡསྨ ཀཱམྨསཏྟཏཏྟཾ
ཏྭེཔེཏུཾཕུཏྟཾ། ཕིཏཡིཏྟཕཙཏཏི ཡཏིཔཏེཀཏྟཾ ཏེཏྟིསིཏུཾ ཏ སཀྐཏི ཏྟཕེཏི སབྦཡིཏྟསཏྟྲསསྦཏྟཡོཀྐཡཏིཡཏེཀཏྟསུམཏྟ པཏྟཡཏེམིཏྟཏྟེཏ གཏེཏཔི སུམཏྟ ཅརིཏྟཏྟ ཡིཏྟཕཙཏཾ
ཏཕྟཏཏཏྟི ཨེཏྟིཨུཕྟཏྟཱ ཨེཏྟི ཏཔུཾསཀེཏྟཕེ, ཡཀཱཏི བཏུཕཙཏེཔེ ཏྟཕེ ཏཕཏི ཨེཝ།

༨༥. ཏྭཏྟ

སཡཱཏྟཏི ཨཡཱཏྟིཏིཏྟཏི ཡཱཏིསཏིཏཏི ཡཱཏིརཏིཏཏི ཅ ཏྭཏྟཏི།

༨༦. ཕམྨ

སུཡཱཏཏོཏེཡཏྟེ སཱུརམེཡཱཎཾ ཏྲཱཏྲཱཏཀཨསྨཱཏེ། ཚཏསུཡཱཏ ཕམཏྲཔིཡཱཏི པཕཏྟསུཏཁཏྟཏཾ ཕིཡ།

༨༧. ཀྲཱི

ཡཏྭཏྟྭཏཏྟེ ཨཱཅེཀྲཏྟཏི ཡོཛཏྟཱ། ཏེཏ ཀུཏོཅེ ཏྟཏུཏོཏི། གཏྟཏྟཏི གཏ=ཨུཡཱཏྟེཏྟཾ། སལཱཀཱསཏྟཏ སལཱཀཏྟེ། སཏྟཱསཨིཏྟཏ ཨཏྟཏྲཱཏྲཏཡོཔི སཏྟཱཔཀཏིཏོ “ཨིཏྟི
ཡམཏྟ”ཏི (༣-༢༨) ཨུཔྤཏྟོ། པཏྟཏྟཏི ཨཱ=ཏིཏྟེཡམིཏྟཏྟ།

༨༨. ཨརྣ

ཅལཏྟཏྟཾ སྟིལཱཏྟཏསུ ཝེཕཱཏཏྟཏྟཾ ཕིསུཾ སུཏྟཏཾ པརེཏི, ཨིཏྟ པཏ བཏུཡཾ ཕཙཏེཏེཕཏི ཏསྨེཏུམཏྟཏ- ‘ཅལཏྟཏྟཱསུ’ཏིཨཱཏི།

༨༩. ཨིཥྚ

ཀླཱིཀཱཡཀིཪྵྚཱ ཀཱཀཱཪབཏུཊྚཱ ཀཱཀཱནྟཱི བཏུཤཙཏྭཾ། ཏིཏིཀླཱ ཨིཥྚོཪ྄ ཏིཏིཀླཱནམིཥྚོཏིནྣ ཕིཎྞཽ "ཨིཊྚིཡམཏྣཱ" (༣-༢༨)། ཨཔཪི པཊྟིཏཱི ཏྲུཏུཔླཱཊ ཨཔཪིཔཊིཏཽ། པླཱཊིཕིསིསོཏི སཏྣཕིསིསོ། ཨིམིནྣ ཙ "ཡབྣཱཀཐཏྟི ནེཕྲཊི, ཏུལྐྀཡླཱ ཨཏྦྣནེཥྐཡོ"ཏི ནསྐེཏི།

ཨླཱསིཾ སླཱཡཾ གཱམླཱསླཱནླཱཡཾ སཀྲླཱཕིསཡེ ཏླཱཏྟུཏི ཏིཕྲཙྪཡོ ཀིཙྪཕྲཙྪཡོ ཙ ཡཕླ སིཡླཱཏི "ཏིཀིཙྪསིབྲཱི"ཏི (༧-༢-༣) སུཏྟིཾ གཱཙྪཡནེན། ཏམིཏ སླཱམཀླིན ཕིཏྣླཱཔ སིཏྣཏྟི ནེཏྣཔཡིཏུམླཱཏ- 'གཱཙྪཡནེན པནེ'ཙྪཏི། ཏབྲ ཨནླཱིཡཏྲུ ཏིཡྻ རིཙྪཕྲཙྪཡླཱཾ "ཏི གིཙྪ"ཏི (༧-༡-༢༢) ཀིཙྪསཀྲིཾ ཕིཏྣཡ སིསླཱཾ "ཨཀླཱིཀིཏླཱི"ཏི (༧-༡-༢༣) ཀིཏྲཀླཱ གཱཏླ གཱཙྪཡནེན། ཏིནླཱཏ- 'གིཏ སཀླཱི'ཏི།

ཏབླཱིཕྲཙྪཡོ ཙ ཕིཏིཏོཏི སཀིཡཔཾཏླཱཪིནླཱཏ། སཀིཡ སཏྲི ཨཕྲུཏཱཏོསིཾ [སུཏཱཏོསིཾ] པརིཏརིཏླཱ ཕཀླཱསླཱནནཡེན ཡུཊྲླཱཕླཱ ཏཕླཱ ཕིཏླཱནེ ཨཡུཏཱཏཾ ནསྐེཏེ 'ནཏྠསིཾ སླཱཡ'མིཥྚཏིསླཱཏ། གུཏནཾ, ཏུཊནཾ, སོཏནཏྟི ཕིཎྞཽ། སཡནཾ ཕླཱ སིཡླཱ། ཕཊྚླཱཏུཏོ ཕསླཱ བཀཱརེན ཏྲཕིཏབྲཱིཾ, སོ གཱཐཾ ཡཀཱརེ པརཏྲུཏི ཨསཏྟིཏི ཨླཱཏ- 'ཙཕཀླཱབཡཏླཱིཡོགཕིཏྣཀླཱ ཕསླཱ བོ'ཏི།

༥༡. གཏྲ

རིརིཡཕྲཙྪཡེ ཨླཱིརཀཱརསླཱ ཨཏུབཏྲྲཱ ཨླཱཏ- 'ཨཏྲསཏྲཱི ཝེཡོ'ཏི།

༥༢. ཨིཀི

ཨཐ སཏྟུཔེཥྚེཏླཱཔཏི ཕྲུཏྟཱི- 'གིརིཡཏྲྲཱ སཏྟུཔེ'ཏི གཱཐཾ ཕིཀླཱཡཏིཥྚཏ- 'གིརིཡཏྲཱ'ཏིཥྚཏི། ནཏུ ཙ ཝོ_ཡཾ གཱཏྲརི ཕིཏྣཡ སླཱཏོཀཱཐམིཏྲ སིཡླཱཏྲཏ- 'ཨཀཱཏྲརིཔེ'ཥྚཏི། ཨཏྲིམཏོ གཱཙྪཡནསྲཱ། པཏིཕླཱཏཡིཏུམླཱཏ- 'ཏཏྲཱ'ཏིཨླཱཏི། གཱརཀཾ ཨུཏྲརཀཾ, ཨསླཱ གཱརཏི སམླཱསཕླཱཀྲཱྀ། ན ཏི ཨིཕ ཏིཏི ཀཱར ཕིཏིཏོཏི ཨཀླཱརེ ཏེཕ ཀཱརསླཱ ཕིཏིཏཏྲ ཨཀླཱརསམུཏླཱཡཏོ ན པཕིཏྲིཏི ཏླཱཕི། ཨཐ ཙེཏི མཏཕཏླཱནེ། ཨིཕླཱིསཏྲཕླཱཙཀཱ ཨིཕཀཱཏྲཔཡོ སླཱཏྲཕིཏི ཨཐ མཏཏྟི ཨཏྠ།

ཏཏྲཱིཏི ཏཕླཱ ཨཏྲིམཏི ཏསྨིཾ ནེཡམནེཏྟཝཾ ཨཏྲཕླཱཏི ཨཀླཱརེནེཕ ཀཱརཕྲཙྪཡོ ཕིཏྲེཤྲཱི ན པཏ ཨིཕླཱཏྲིནེཥྚཏྲ ནེཡམསྲཱ ཡོ ནེཏུ ཏསྲ ནེཏུཝཾ ཨཏྲཕླཱ།

༥༣. སླིལ

ཀིམིཏསླིལམིཥྚཏ- 'སླིལསླཱཀཱཏིསཏྲཕོ'ཏི། ཏཏྲ སླིལམཏུསླཱནེན ཕིཀླཱཡཏིཥྚཏ- 'ཏཏྲེ'ཥྚཏི། ཀིརིཡླཱཕིསཡཏུཙེཕིསིསླཱཏུམིཏཏྟི ཨུཏྲཏྲོཛནསཏླཱཏྲ ཀིརིཡླཱ ཕིསཡོ ཡསྲཱ སོ (ཀིརིཡླཱ) ཕིསཡོ ཏུཙེཕིསིསོ, ཏེན ཨཏུམིཏཏྟི ཨཏྠ། ཀིམིཏསླཱཏྲིཀཱཏྲཏྟི ཨླཱཏ- 'ཨླཱཏྲིཀཱཏྲ'མིཥྚཏི། ཕུཏཕྲུཏབླཱཕོ ཕོཏོཕུཏྟཾ། ཨླཱསེ ཕླཱ ཏཕྲརཏླཱཏི ཏམིཕླཱཏྲིཀཱཏྲཾ པརིཡླཱཡེཏི ཕུཏླཱིཀཱརོཏི།

ཡཏྲེཕཏྟི ཡཏི ཨླཱཏྲིཀཱཏྲཾ ཏཕཱཏོ ཕྲུཏྟཏི། ཏསླིཕྲུམིཏཾ ཏོཏྟིཏི ཨིམིཏྣ- 'སླིལཏྲིཀཱཏྲེ"སུཏྟེ སླིལསཏྲིཏེཕླཱཏྲིཀཱཏྲྲཱ གཱཏིཏཏྲཾ ཏྲིཔེཏི། ཨཀྲླཱབླཱཔི སླིལཏོ ཨཀྲླམེཕླཱཏྲིཀཱཏྲཏྟི ནསྐེཏུམླཱཏ- 'ཡསྨིཾ ཏེསེ'ཏིཨླཱཏི།

གཱམླཱསླཱནེཏི པཏྲིཡམླཱནེ། པཏྲིཏི ཙ ཨཏྦཕྲཱཀཱརཀསཏྲཏྲཏྟིཏི། ཨཏྲིམཏོཏི པླཱཊིནེཡེཏི ཨཏྲིམཏོ། ཨླཱཕསྲཱཀཱཏྲཏཀླཱཡེཕ སིཏྲོཏི ཕྲུཏྲཾ གཱཐམིཏྲཕསླཱསླཱཕོ པཏྲིཡཏི ཏྲཏ- 'ཏཏྲཱ'ཏིཨླཱཏི།

ཡོགཡིཥྚཱཏྟི ‘ཀླེ’ཏི ཡོག ཡིཥྚཱཏྟ། སྟུཏྟུཾ གཱརྟེཏི, བྲཧྨཾ ཕདཏི, ཨསཏྟཾ ཀྲུཏྭཱཏི, པཀྲིཏམཏྟཾ མཏྠཏྟིཏི ཡིཝྲཏོ། སྟུཏྟཱེ ཀིརིཡཱཡིསེསནཾ། ཨསྟུཏྟཱརྟེཊྟིཏི ཕཏི།
ཕཏྟཱ རྟོཊྚེ ཨཏྟིཏྭཱཡཾ སཏྟཱཨསྟུཏྟཱརྟོཊྚེཡིསཡཱཡཾ པཕཏྟིཡཾ ཡདི ཀྲུཏྭཱཏི ཨསྟུཏྟཱམེཕ ཀྲུཏྭཱཏི ན སཏྟཱཏྟེ སཏྟྭེ ཕྲུཏྟེཡམོ, ཨསྟུཏྟཾ ཀྲུཏྭཱཏི ཨེཕྲཱཏི
ནོཊྚརཔཏྭཕཏྟཱརཾ... ཨེཕཏྠི ཡིཏྠཡམྟཱནེ ཡདིཕྲཱསྟུཏྟཾ ན ཀྲུཏྭཱཏི ཏདེཕ ཕཏལོཔོ སིཡཱཏི [ཨཏྟིཏྭཡ (རྟོཊྚནྟཱཀྲིཏཏྟ) ཡཐིཏྠཾ སུམཏྟིཏ རྟོཊྚེ པཕཏྟིཡཾ མཏྟཡཾ
ཨསཏྟཱརྟོཊྚཾ སཏྟཱཡིཏིཏམྤཡཝཏྟཱཏྟཱཏཱ སཏྟཱཏོ ནེཕཏྟིཏྟ ཡིསེསེ ཏེ སཏྟཱེ པཕཏྟིནེཡམོ ཕཏསུཏྟཏི, ནེཡམོཏྠཏྟུཡིཏྟེ སམྤཕཏི-ཨསཏྟཾ ཀྲུཏྭཱཏི ཨེཕ, ཨཐཏྟཱམོ ཀྲུཏྭཱཏྟིཏི
ཕྲཱ, ཏཏྟིམེ ནེཡམེ ཡདིཕྲཱ སཏྟཾ ན ཀྲུཏྭཱཏི ཏདེཕཕཏ ལོཔོསིཡཱ (ར-༣-༢༢༨) ཀཱཏཏྟཔཱཀྲིཀཱ]། ཨཏྟཱཐྤེ པཝིཕྲཏཡིཏུམྤཏ- ‘ཕྲཱཏཏྟཱཏིཏི’ཏྟི།

༥༤. ཐཱུཔ

སཡམེཕ ཨཏྟཏྟཱཨེཕ། གམྦྷཱཏཏྟཱིཏི ཞུབྷཡཏྟཱཔི གམྦྷཱཏརི པཏྠཡོ བཏུཡཱཏྟཱིཀཱཏྟཱིཏི ཨཏྟིཕྲཡོ། ཨེཏྟ པཝ ཨེཀོཔི པདཏྠོ གམྦྷཱཏྠ རྟོཏི གཏྟཝ ཀཱརཀཱསཏྟཱིཏྟིཏྠོ།
ཡཐཱ ‘ཕྲིཡམྟཾ མཏྟུ མདཡཏི’ཏི ཨེཀཱཏྟཱཔི སཏྟཱིཏྟཱ གམྦྷཏྟཾ གཏྟུཏྟཾ, ཏཐཱ ཏུཔཱིཏི ཡིཏྟཱིཡཾ། ཡོ པཏཾ ཀྲུཏྭཱཏི ཏཏྟཔི སིཡཱ སུམཏྟཱཡིཏྟཱནཏྟཏི ཞཱཏ- ‘ནེཕྲཱཏནསྠི’ཏྟི།
ཏོསཏྟཱཀཱརཾ ཏྲིཏཏྟིཏི ཏོསཏྟཱཀཱརཏྲིཏུརོ།

༥༥. ཀཱཙ

ཀྲུཏསཏྟཱེཏཏྟཱིཏིཡིཏཏྟཱམུཔདསྟེཏུམྤཏ- ‘ཀྲུཏམཏྟཱིཏ’མིཏྟཱཏི། ཨཏྟཱཐཱཏི ཡཏྟཱིཀཱཏྟཕཏྠཏྟེ ན སིཡཱཏི ཨཏྠོ།

ནནུཏྟཱཏིཏརཏརནེསྟཡཏོསོ པསཏྟཱཏི, སཏྟཱེ ཏེ ཀྲུཏྟཱཏྟིཀཱརཏྟཱེ ཡིཏྟཱཡཏི, སཏི ཙ ཏྲེ ཀྲུཏསཏྟཱསྣ ནེཕྲཏྟཱིཏི ཕུཏྟེ ཡཡིཏརཏརནེསྟཡཏོསོཏི། ནེསཏོསོ, སཀྟཱིཏྟཱིཏི བྲཏྟཱཏྟོ
སཏྟཐསཏྟཾ ཙེརཀཱཡཕྲཕཏྟོ, ཏཱསྣ ཀིཏྟི ཨསཏྟཏྟཾ, ཨཏིཀྲཏྟེ ཐཏྟསྣ ཕྲུཏྟེ སཏྟཱསཏྟིསཏྟཱཕཏྟོ ཡེཏིཏྟཱ། ཀཱཕཏྟ ཏཡོཔི ཙརཏི སཏྟཱསཏྟིསཏྟཱཕཏྟོ ཀྲུཏེཨེཕ ཏྲཡིསྣཏྟིཏི ན
ཕཏྟིབྲཾ། ཀྲུཏསཏྟེ-ཡམཏིཀྲཏྟཏྟེ པསིཏྟཱ ཀཱཕཏྟཏཡོཏྟཕྲསིཏྟ, ཨཏོ ཏེན པསིཏྟཱཏྟེཏྟཕྲསིཏྟཱནམཏྟཱཏྟཾ གཏྟཡཏྟིཏི། ཀྲུཏྟིཏི ཏྠཡཾ པགཏིཡིསེསནཾ ཕྲཱ སིཡཱ ‘ཀྲུཏཏྟེ ཕཏྟཱསྟུཏྟཱ’ཏི,
པཏྠཡཏྟཱ ཡིསེསནཾ ཕྲཱ’ཀྲུཏི གཏྟཱི’ཏི, ཏཊ གཱཏྟཱིཾ ཡིསེསནཏྟེ ཞཱཏཀྲུཏཏི པགཏིཡིསེསན’ཏྟེ། ཀུཏོཏྟཏ- ‘སམྦྲཏྟཱཏྟཱ ཙེ’ཏྟུཏི། ཨཐ པཏྠཡཏྟཡིསེསནེ ཀོ ཏོསོཏྟཏ-
‘པཏྠཡཏྟཡིསེསནེ ཏེ’ཏྟཱི། པཏྠཡཏྟཱཏྟཱ གཏྟཏྟོ ཨཏཏྟིཀཱཏྟཏྟ ཨཡཏྟེ པཡོགོ ཏོཔཡཏྟིཏི ཏྲཡོ། ཨཏྟིཏྟིཕྲིཏི ཨེམིཏྟ པཡོཛཏྟཱཾ བྲཕཏྠིཏྟཏི།

༥༦. ཀྲོ

གམྦྷེ ཀྲུཏྟཱིཀྲུཏཏྟཏི གམྦྷེ སཏི ཏྲཡཕྲཱཕྲཏྟཏྟཏྟཱ། “ཀྲཱཏམྦུཏྲེསུ མུཏྲེཡེཕ ཀཱརིཡསམྦཏྟཡོ”ཏི མུཏྲེ གམྦྷེཡེཕ པཏྠཡོ, ན ཙ ཏྲཡེ ཏཐིཏྲཕྲཏྟཏྟཏྟཱ།

༥༧. ཀཱཙ

ནནུཏྟརསྟེཏི ཕྲུཏྟཾ- ‘ཀིརིཡཱརསྟེ’ཏི གཐཏྟེ ཞཱཏ- ‘སོཙ’ཏྟཱི། སོ ཙ ཞཱརསྟོ། ཀིརིཡཱཡེཕ ཞཱརསྟོཀིརིཡཱརསྟོ ཏསྟོ། ཀིརིཡཱརསྟེཏི སུམཏྟིཏ ཕྲུཏྟཏྟ
ཀིརིཡཏྟཡིསེསནཾ ཕྲཱ ཨེཏཾསིཡཱ པཏྠཡཏྟཡིསེསནཾ ཕྲཱ ཞུབྷཡཏྠཱཔི ན ཏོསོཏི ཏསྟེཏུམྤཏ- ‘ཀིརིཡཏྟཡིསེསནཾ ཙེཏ’ཏྟེཞཱཏི། པཏྠཡཏྟཡིསེསནཔཀྲཱཔི སུམཏྟིཡཱ ཞཱརསྟེ
ཀིརིཡཏྟཱཔི པཕྲཏྟེ ཏོཏྟིཏི ཏསྟེཏུམྤཏ- ‘ཀིརིཡཏྟཱཔི’ཏྟཱི། སུམཏྟིཡཾ ཏསྟེཏི ‘སུམཏྟིཡསྟཏ’ཏིཞཱཏིཏ། ཨཏཏྟརསྟཏྟིཏ ཡོ ཡིཏིཏོ ཀྲོ, སོཔི སུམཏྟིཏ ཕཙཏྟོ
ཏྲཕགམྦྷེསུ ཞཱརསྟེཔི ཏོཏྟིཏི ཡོཛཏྟཱ། སུམཏྟིཏ ཕཙཏྟོཏི “ཀྲོ ཏྲཕགམྦྷེསུ”ཏི (༥-༥༦) སུམཏྟིཏ ཕཙཏྟོ། ཏྲཕགམྦྷེསུཙེཏི ཨེཕཾ ན ཕྲུཏྟཏྟེ ‘ཡཏྟཱཔཏྟཙྩེ’ཏི ཕཏཏྟ
ཕྲུཏྟིཀཱརེནེཕཾ ན ཕྲུཏྟཏྟེ ཨཏྟྠོ།

ཀཱསྨཱི ཨེཔཾ ན ཕྲུཏནི ཨཱུཏ- ‘ཕུབྲཱསྨཱིཾ ཕིཡཱུ’དི ཨཱུདི། ཨནེཡམུཕྲུཏི སཞུཡ སདི ཀླུཔནཏི དཏིསེཏིདུམཱུཏ- ‘ཕུནབྲཱཙནཏཱ’དིཨཱུདི། སྨཱུསཀྲཱིདི ཀཱསྨནེ,

ཏིནེཕྲཱུཕྲཱུཏིདི པཊམཱུ། ཨེཔཾ མཞུདི “བླཱུཕཱགཱསྨ གཱདཊཾ ཐྰཱཀཱུརིནྲཱུཀཱཏླེཡ ‘བླཱུཕཱགཱསྨེསུ ཐྰཱ’ཏྲནེན ཀྲེཔིཏླེཡ སྨཱུནེ ཨིདམཱུསཀླཱུཡདི ‘ཕུབྲེནེཕ སྨཱུམཞེན སིཏྲེ ཕུནབྲཱཙནཱ

[ཕུནབྲཱཙནཾ] གཱིརིཡཏླཱུནེཡམེན ཏཱུསྨཱུཕྲཱུཏཱི’དི, ཡབླཱུཔཏཱུཞྲེདི ཏྲུཏྟཱུམཱུནེ ཙཀཱུརེན ཡབླཱུཔཏཱུསྲི ཀཱུརིཡམནུཞཱུཡདིདི ཕུབྲེནེཕ ཕཙནེན བླཱུཕཱགཱསྨེསྨཱུརསླེཔི ཡབླཱུཔཏྟཱ ཀྲཱ བླཱུཕཏྲིདི

ཕིཞླཱུཡདི”དི། ཨེཕཞུརདི བླཱུཕཱགཱསྨེསྨཱུརསླེཔི ཕུབྲེནེཕ སིཏྲཱུཏཱུ “ཀཱཏཱུརིཨཱུརསླེ”ཨིཏྟེཕ ཕཱུཏྟེཨུ གཱིཾ ཙཀཱུརིནེ ཏྟཱུསཀྲཱིཡཱུཏ- ‘པདཱུནམཕཏྲཱུརཊ ཕལཏཱུ’ཏྟཱུདི།

ནནུཐྰཱུདིབྲཱུཏཱ གཱིརིཡཱུཀྲཱུཊཱ ཨཱུརསྨཱ ནཱུམ, བཏུཏི གཱིརིཡཱུཀྲཱུཊཏིདི ཀཱཏེ པརིསམཏྲེཡེཕ བྲཱུཏཱ ཀཱུཡོ ཙ བླཱུཕཏྲིདི གཱིརིཡཱུཕལསྨཱུཔརིནེཕྲཱུཏཱུཏཱུ ཕཏཱུམཱུནེཕ ཀཱུཡོདི དཏཱུརྐྲཱ

ན པཞྲེདིཏྟཱུསཀྲཱིཡཱུཏ- ‘གཱིརིཡཱུཕལསྲཱི’ཏྟཱུདི། ཀཱཏེཀཱདིསསྨཱུཔི ཀཱཏཏཱུ དསྨ ཙ ནེབྲཱཏཏཱུ བྲཱུཏཱཕཙནེཏྟཱུདི བླཱུཔཱ། ནནུཐྰཱུདིཕྲཱུདི གཱིརིཡཱུཀྲཱུཊཀཱུལེ ཀཱཏེ ནཱུཏིནེབྲཱུཏྟཱ, ཀཱཏཀཱུརཊབྲཱུཏཱུ

བྲཱིརཊླཱུཕ རི དཏཱུ སཏི, ན ཙ དདཕཏྲཱུ དི ཨེཕ ཀཱཏེདི ཀཱཔཾ ‘པཀཱཏཱ ཀཱཏེ’དི བྲཱུདཀཱུལེན པཀཱདསཏྲེན ཀཱཏསཏཱུསམཱུནཱུཏྲེཀཱརཊཏཱུམིཏྟཱུཏ- ‘ཨཱུདིབྲཱུདིནེ’ཏྟཱུདི། དཏྲ དསྨཱིཾ

ཕིསེས། པཀཱཏཱུ ཨཱུརཀྲཱི, པཀཱཏཱུ ཨཱུརཀྲཱིཡིཏྲ, པསོཏཱུ ཨཱུརཀྲཱི, པསོཏཱུ ཨཱུརབྲཱུནཏི ཨཏྲི ཏྟཱ།

༥༨. ཛྷཱས

ཨནཱུརསྨཱུཏྲཱུཕཙནཏི ཨཱུརསྨེ ཕུབྲེནེཕ སིཏྲཱུཏཱུ། ཨཔླཱུདིནེཔིསིཡིསསྨ སཀཱསྨཱཀཱཏཱུ- ‘ཡེབྲཱུཕྲེནཱུ’དི ཕྲཱུཏཾ། སཀཱསྨཱཀཱབྲཱུཏི ཕཏཱུ སཀཱསྨཏཱུམེསཾ པླཱུདིཡོཀཱ སདི ནེཏྲིདི

དསྨེཏུམཱུཏ- ‘པླཱུདིསདིཏཱུ’ཏྟཱུདི། ཁཏེཔིཀཱུ མཞྰཱ།

༥༩. གཱམ

ཨཔིཕཏྟེཏཀཱསྨཱ ཙེཏཱུཀཱསྨཀཱིདི ཀཱཐཡམཱུཏ- ‘ཨཔིཏྲཱུམཱུནེ’ཏྟཱུདི། ཡཱུདཕཏྟཱ ཡཱུཏཱུ, ཡཱུནཾ ཡཱུཏཾ། ཨཔེཡིབྲཱུདི ཡཱུ ཏཱ། ཀྲཱ ན ཕིཏྲཱུདབྲཱ པླཱུཊིནེཡེཏི ཕིཡ།

ཀཱུརཊསྨཱུམགྲིཡཾ བྲཱུཏཱུཡཏི སསྨཱུདིཏེཏུབྲཱུདསམིཏྲེཡཾ བྲཱུཏཱུཡཾ། སྨཱུ ཙ བྲཱུཏཱུ ཡེཕླཱུཏིམིནཱུ ཀཱུརཊསྨཱུམགྲིཡཱུ ཨཏིདཀཱུལིཀཱཏཱུམཱུཏ།

༦༠. ཨཱུཏྲཱུ

ཨཱུཏྲཱུརེཙེདི ཨནུཕྲཱུཏིཡཱུ ཨེཏྲ ཙཀཱུརཏཱ ‘ཡབླཱུཔཏཱུཞྲེ’དི སསྨཱུཏྲཱུ ཕྲཱུཏཱུཏི སསོ། ཨེཔཾ ན ཀཱུཏེཙེ ཨཔཀཱསྨཱུནཾ སིཡཱུདི ཨེཕམཱུཏཱུནཱུདིཀཱ ཨནུཕཏཱུམཱུནེ སདི ཀཱུཏེཙེ

ཨཱུཏྲཱུནཱུདིཏ ཨཔཀཱསྨཱུནཾ ཕིསུཾ ཀཱརཊཾ ན སིཡཱུདི ཨཏྲོ། དཕྲཱ སདི དེཏཱུ སུཏྲེནེཀཱཡོཀཱམེཕ ཀཱརེཡྰཱུདི ཨཏྲེཕཱུཡོ། བླཱུཕཱགཱསྨེསུདི སསྨཱུདཱཏྟེཏིདི ཡོཏཱུ།

བཏུཡསྨཱ བླཱུཕཱ ཀཱསྨཱུཕཱུདི བཏྭཏཱུཏཱུནམེཕཱུཏ བཏུཡསཏཱུསྨཱ པཕཏིནེམིཏྲཾ བླཱུཕཱ ཀཱསྨཱུཙེདི དཏྲ པཏྟཱུཡོ། གེཏྟེདི པླཱུཊིནེཡེ ཡེཕ སཏྲཱུཡཱུད། དསྨཱུཔི བྲཱུཏེཡེཕ

པཕཏྲེམུཔདིསདི ‘སེཔི’ཏྟཱུདི

ནཱུ । ཐྲཱིཏྲཱུམཱུནཏི པཏྟཱུམཱུནཾ། པརཏྲཱུཔེན པསྲཱིཏྟཱུདི ཡོཛཱུ། གེཙེདི དེཡེཕ། “མདིབྲུཏྲེཕྲུཛཏྲེདི ཙེ”དི (༣-༢-༡༨༨) དེསཾ སུཏྲེ ཙསཏཱུཀཱཏྲེདི དསྨེདི

‘ཡབླཱུ’དིཨཱུདིནཱུ། ཨཀྲཱཏྟཱི དཏི ཀཱསྨེ ཕིབྲཱདམཱུཏ, དཏི ཀཱསྨཱུཔདཾ, ཨེཕམུཔརིཔི ཙུཏཱུདིཏིཡོཔི “ནེམིཏཱུབླཱུཕེ ནེམིཏྲེཀཱསྨཱུཕྲུབླཱུཕོ”ཏཱུཀཱུརནེཕཏི། ཀཱསིརཡཾ གཱཏཱུཏནེ ཀཱཏྲཱ,

ཀཱཏྲཾཏཏ གཱིམཏྲཱདི ཨཱུཏ- ‘ཨེཏྲ དཱིཾསཏྲཱ’དི།

དེཏུནཾདི ཏུཀཱཕལསྨ དེཏུཏཾ ཨཕྲཱུདིནེ། ཀཱཏྲཱུསཏཱུསྨ ཕལདེཏུབྲཱུདི ཨཕྲཱུདིཀཱ ཕཏཱུམཱུནེ ཨེཔཾ ཏཏུ པལེཕཏཱུམཱུནེ ཀཱཐཏི ཨཱུཏ- ‘ཡདཱུཔནཱུ’དིཨཱུདི། ཀོཏྲེདིཀཱ ཨེཏྲཱ།

༦༡. ཏྟཾཏཱུ

ནནུ ཅ ཐླཔེཨིདི ཐླཔདིནླཡཾ གླཧཆེན ནེཊྲེས གཊླིཡཊླིདི ཐླཔདིཔྲིསཡོཔ པཚླཡཏྲནེཊྲེས གཧོ ཐླཔདི, ཧཧོ ཅ ཐླཔདིནེ ཡོ ཐླཔོ དསླིཾཡིཔ ཕླཚྐེ པཚླཡོ སིཕླ, སོ ཅ ཐླཔདིཧོ ཡིཕླཔྲཛླམླནེན པཚླཡིན སཀླཀྲིཊླཏུཾ ཧཧོ དསླཔ པཚླཡིན ཐླཔིདབྲཾ, དསླ གཐཾ པཅེཏུཾ ཕླགོ ཐླགོ ཏླགོདིཔཙླཊླིདིཐླཔདི ཚླཏ- ‘ཐླཔནཾཐླཔོ གིརིཡླཏླཧྲཐྲ’དི།

གིརིཡླསླམཚླཏྲི སབྲཏླཧྲཏླཏུགཧཾ ཐླཔདིསླབྲ, དེན གིརིཡླསླམཚླཕླཅེནླཏྲནེཊྲེས གཊླིཡམླནེ སབྲཏླཏུཔྲིསཡེ གཧོ ཐླཔདི དསླ པཙླཊླིདིཔི ཐླཔཊླིཏྲེཧླཡོ།

ནནུ ཛླཧ ཏུམླདཡོ ཐླཔེ ཐླཔཀླིདི ཕླཏྲེ ན པྲིཙླཡཧྲི གིཔྲིསེསིདི ཐླཔེ ཏུམླདཡོ ཐླཔཀྲིཚླཏ- ‘ཡཧོ’ཚླདི། དསླདི ཏླཏུནེ། ཡོ པཧྲབྲ ཐླཔེདི ཡོ ཕླཚྐེ ཐླཔོ། གཾཧོཚླཏ- ‘སསླཏླ’དི། ཏུམླདིནཾ ཕླ པགདི ཏླཡ ཕླཚྐེནེཔ ཐླཔེན སཏ སསླཏླདི ཨཧྲ། ཐླཏབྲཏྲི ཐླཔེ དབྲ། ཨབ གྲིཕླཡཾཏླནེན དབླཏླཛིདིདསླ དབྲཏླཕླཔཏླས ཐླཔསླ གཐཾ གཏཆཾཏླཏ- ‘ཡདིཔི’ཚླདི། སཀནེསླཡགིརིཡླབྲཔདེསོདི དབྲ ཏླཔསླ ཨཧྲནེ ནེསླཡབླཏླཡ གིརིཡླཡ བྲཔདེས དཧྲཾ ཅཀླཚླཧོ ཐླཔནགིརིཡླཡ པཊླིཡམླནཏླ ཏུམླདཡོ ཐླཔཀྲིཔ།

ནནུ ཅ ཏུམླདིནཾ ཐླཔེ པྲིདིདཏླ གིརིཡླཡིཔ པཏླནཧྲཀྲི གསླ གཱརགཾ ནཔྲཊླིཡདིདི གཐཾ ‘གཏཾ གཱཏུཾ གཚླཊླི’དི སིཡླཚླ སཀླིཡ པཏེཕླདིཏུམླཏ- ‘ཡདིཔི’ཚླདི། ཏླཧྲབྲགཧོ གིརིཡླསཏླདེན ཏླཧྲབྲེན གཧོ། ཨཊྲླིདི ཨིམིནླ ཡཏྲ ‘སུཔྲུདི དེཔ དཧྲེནེ’ཚླཧོ ནབྲི, དཏྲ ན གསླཔྲཊླིཡདིདི དསླེདི།

“ཨིཚླཊྲིསུ སམླནགཧྲུགིསུ དཔེཏུཾ ཕླ”དི (༩-༢-༡༢) གཚླནེན ཨཏདཏླཡསླིགིརིཡླཡཾ ཏུམླདཡོ ཡབླསིཡུཀྲི པྲིསུཾ སུཧྲིདཾ, དིནླཏ- ‘ཨིཚླཊྲིསླི’ཚླདི། ཡབླ ‘ཕླཧྲྀཏུཾ པཅཊླི’ཏླཧོ ཕླཧྲཛནགིརིཡླ པཡོཛནླ པཅནགིརིཡླ ཧོདི, ནེཔམེཏྲ དཔྲ ཡོཛནླ ཨིཚླ… པཅནགིརིཡླཡཔྲིཡདཔྲཡོཛནཏླཐླཔཧོདི ཨཡམསླཀྲིཧླཡོ། ཕླནེཚླདིནླ ཕླཏླནེཐྲཕླདསླསཀླཾ པྲིརཅཡམླཏ- ‘ཨཏདཏླཡསླི’ཚླདི།

ཨིཚླཏྲསླ ཏླཏུནེ པཡོགླདི ཨིམིནླ ‘ཨིཚླཀྲེ གརཊླི’དི ཨེཏྲ ཨིཚླཀྲེདི ཨིཚླཏྲསླ ཏླཏུནེ པཡོགཏྲམེཔ, ན ཨིཚླཡ པཡོཛནཾ གརཆཀྲི ཊླིཔིདི། དེཔདཧྲཾ བྲཏླཕླམླནམིཚླཊླིདིཏྲ ཕླཧྲཏླཀྲི ན ཧོདི སམླནགཧྲུགིསླཏུདི པཅནཧོ, ཕླཧྲཛནསླ དེཔདཧྲ གཏླ, ཨིཚླདིསླ ཨཀླེཡིཕླདིཔི སུཧྲསླ པྲིསུཾ པཡོཛནཾ ན པཧྲབྲཀྲི དསླེཧྲེ ཕླཏ- ‘དེཔདཧྲ’མིཚླདི།

ཨིཚླདིསླདི’དེཔདཧྲཾ བྲཏླཕླམླནམིཚླཊླི’དི ཨེཏྲ ཨིཚླཊླིདི ཕླཧྲཨིསིསླ། སླཏླནཾ ‘དེཔདཧྲཾ བྲཏླཕླམླན’ཀྲི ཕླཧྲགསླསཏླཧྲཾ ཨཧྲབྲ པཡོཛནཾ ཡསླ སོ སླཏླནཐྲ-ཨིཚླདི། དསླ ཐླཔོ དཧྲཾ, དསླ། གསླམེཔྲིཚླཡ པཡོཛནཐླཔེ ཙིདཀྲི ཐླཔོ། ནེརཏྲགཀྲི ཨེདདཏྲམེཔ སམླནགཧྲུགཀྲཏཆཾ གཧཾ དཀྲ ཡབླཕླཏྲེན པསཏླཐླཕླ ནེརཏྲགཀྲི ཨཊླིཧླཡོ།

སཀླཏྲེསུ ཏླཏུ སླཏུཔཔདེསུ ཏླཏུ མཏླ ཏུམླདཡོ སུཧྲཏྲརེན པྲིདིཏླ ཕླཆེནེཡིདི, དིནླཏ- ‘སཀླདིཏླཏུཔྲཡོགོ’དིཨླདི། སིཏླདི ཏུམླདཡོ སིཏླ། བྲཏུཛིགིརིཡཏླདི བྲཏུཛིགིརིཡླ ཨཧྲབྲ ཡསླ སཊླིཡླ སླ བྲཏུཛིགིརིཡཏླ པཊླིཡདི། པཊླིཡ མླནཏྲི གཱརཆམླཏ- ‘ཨསཧོཔི དི’ཚླདི། པརེདེཏྲ ཨགིརིཡཏྲབྲཔཔདཏྲ ཕླནླརཐྲྀདི ཕཀླེདཾ། དདེཾ པྲིགླཏཡིཏུམླཏ- ‘དེནེ’ཚླདི། པརེསམཡམཀྲིཧླཡོ “སཀླེདི ཕླཧྲྀཏུཏླཧོ གོསཡྀཾ གམླཧྲི། གིཡླཡདི ཕླཧྲྀཏུདི དདསཀྲི། གླཏདི ཕླཧྲྀཏུཏླཧོ ཡོགླཧྲ། ཨླརཐླདི ཕླཧྲྀཏུཏླཧོབྲཏུཛིསླེ ཕླཏྲཔཏྲགིརིཡཏླརཾ། ཡཐླདི ཕླཧྲྀཏུདི ཨཔྲཚླཀླནཾ། ཨཊྲི ཕླཧྲཏུཀྲེཨླདིསུ སསླཔམཏྲཾ། པཐྲདི ཕླཧྲྀཏུཏླཧོ དེསླ ཐླཔོ གམླཧྲི། སཀླེདིཚླདིནེ ཨུཔཔདསླ ཕླཧྲཛནླདིགིརིཡཏྲཏླ ན གམླཧྲི དསླ ཨགིརིཡཊྲིསུཔི སཀླདིསླཏུཔཔདེསུ ཏུམླདཡོ ཐླཔཀྲི”དི།

པཊླིཡམླནེསཔྲེདིསུཏྲཏྲརེསུ ཏླདཊྲིཡམཊྲིཡིཕླདི ཕླཏྲིན པྲིདིདསླ ཏུམླདིནེཧ ན བླཏྲེདི དསླེཏུམླཏ- ‘ཡདིཔི’ཚླདི། ཏླདཊྲིཡམཊྲིཡིཕླདི ཕླཧྲཛནགིརིཡཏྲཏླ སཀླེདིཨླདིནཾ ཨཊྲི ཡིཕླདི ཨཧྲབྲ སིཏླཡིཔ “ཏུཾཏླཡི”ཚླདིནླ། ཨཡམཏྲཔྲིསིབྲིསུ པརིཡཊྲིཔཅནེསུཔཔདེསུ ཏླཏུཧོ ཏུམླདཡོ པྲིདིཏླ པརེདི, དཏྲཏ ‘ཨཡམཏྲཔྲིསིབྲི’ཨིཚླདི། པཏུསཏླསྲི ཨཀྲེགཀྲཾ གཏླ ‘སམཏླཊླི’དི ཕླཧྲཾ, ཐླཔདིསླ སསླཔོ “ཕླཏྲིགགཧྲུགཱན”ཀྲི (༥-༦༣) ཨེཏྲ བྲུཏྲཡིསླདི། ཨཀྲིམཏླདི གཚླཡནེན “ཨརདསཀླཊླིསུ ཅོ”དི (༩-༢-༡༣) ཅསཧྲེན ཨཀྲིམཏླ ཨིམསླདི ‘གླཡོ ཕླཧྲྀཏུ’དིཨླདིནོ། ཡབླ ཕླཧྲཏུམནེདིཨླདིནླ པརེསསྲི ཨཡམེཔ ནེཔྲཧྲིཀྲམེདི ཊླིཔིདི། ཨབྲཛྲིཚླརཧོདི ཨཔྲིནླཐླཔཧོ, ཐླཔདི ཕླཧྲཛནཾ ཐླཔོདི

ཀླྀཧཾ ཧྲཱུཾ ཕྲེཾ ཧྲཱཕཊིཀི ཨཙྟོ། ནཏུཁམིཤྣཀིརིཡུཧཏནྟྲེ གམནཀིརིཡུ ཀླྀཧཾནཏྲུ ན རོཏྲིཀི ཨཙྟོ། ཨཏྲུསཱདྲྀཏྲུཡཾ པཡོཧཾནཕཙཉོ ཡཙྪ ཡམུཏྲིཥ པཕཏྟྲེ, ཧཾ ཏཐྲ པཡོཧཾ ཧྲཕཏྲེ། ནཏྲཡཾ ཀླྀཧཾནམུཏྲིཥ གམིཤྣཏྲེ, ཀིཚྪརཀེ ཀཱུརིཡཏྲཱརཾ, ཀིཕཡཾ ཏེན ནེམིཏེན སམྣཱལྲཱིཡཏྲེ། ཡཏྲཱ ཏུ ཀླྀཧཾནཏྲུམེཕཱུརཏྲྲེ གམནཀིརིཡུ, ཏཏྲཱ ཧྲཕཏྲེཕ་གམིཤྣཏྲེ ཀླྀཏྲུ་ཏྲེ།

ཏུཕྲིསཡེ ཚཀོཔི ཕྲིཏེཏོ པླཧེནེཡེཏེ, ཏཏྲཱཏ- ‘ཀཱུརཀོ ཕཧཱཧྲེ’ཏྲཱུདི། པརིཏྲཱུརམྣཱཏ- ‘པུབྲི’ཏྲཱུདིཏྲཱ། ‘ཀཏྲཱརིལྷུ’ཏྲཱུདིཏྲཱ ཡོཡཾ ཚཀོ ཏྲིསུཔི ཀཱུལེསུ སྣཱམཀླེན ཕྲིཏེཏོ, ཀྲིཡཏྲཱ ཡཾ ཀྲིཡཱུཡཾ ཨུཔཔཏེ ཀཏྲུཏོ-ཧྲིཏྲཾ སིཏྲཾ, ན ཏྲཱུསཱ ཕྲིསསཕྲིཏེཏེན ཏུཔཚྪཡེན ཕྲཏྲཱ ཧྲིཏྲཏྲཱ, ཏུཔཚྪཡསྣཱ ཏེ ཏྲཱཕེ ཕྲིཏྲཾ ཚཀཱསྣ ཏུ ཀཏྲཱཏེཏྲེ། པུབྲཚཀེནེཕ སིཏྲཱུཔི ཕྲཱུཏེནེཕཏྲེཡཱུ སོ ཕྲིཏྲེཕྲོཕ, ནོ ཙེ ཕྲཱུཏཡོཔི སིཡུཏྲེ ཙོཏཀཕསཏྲྲཱུསཀྲིཡཱུཏ- ‘ནཙོཕ’མིཏྲཱུདི། ཨཕཀཱམྲཱུཕམེཕ ཕུཏཡེཏུམྣཱཏ- ‘ནཏེཾ’ཏྲཱུདི། ཏེ ཡམྣཱུཏྲུབྲེ ཡོ ཨེསོ ཕཧྲེ སོ ཀཏྲཱ, ཡོ ཨེསོ ཕཧྲེ སོ ཕྲིཀླྀཡོཏུཡམཏྲྲཱུ-ཏ གམྱྲེ, ན པན ཏེཏེ ཏྲཱཏྲྲིཡཾ གམྱྲེཏེ ཨཙྟོ། ཙོཏཀོ ཕྲཱུཏྲེཏེ སྣཱམྲཱུསྣཱུཏཡེཏུ སྣཱམརིསཾ ཕྲཱུཏཕྲེཏྲེཕཱུཕཱུཏྲིཾ ཚཀཱསྣྲཱུཏ- ‘ཚཀོཔི’ཏྲཱུདི། ཨཕཀྲཾ [ཨཕཀཏྲཾ (པོཏྲཀ)] ཡཏེཔི ཚཀེན ཏྲཱཏྲྲིཡཾ ན གམྱྲེ པཀཱརཚཏོ གམྱྲེཏེ ཚཀོ ཧྲཕྲིཤྣཏྲཏྲཱསཀླྀཡ ཙོཏཀོ ཨཱུཏ- ‘ཨཕེ’ཏྲཱུདི། པུབྲིཏྲཱུདིཏྲཱ ཕྲཏྲཾ-ཡཾ ‘ཚཀོ ན ཕྲིཏྲེཕྲོ’ཏྲཱཥ ན པརིཏྲཱུརོ... སོཏྲཱརཏྲཱ ཡཏྲཱཕྲཱུཏེན, ཀིཏྲུ‘ཏཐྲ ནེཕྲི’ཏྲཱུདིཏྲཱ ཨེམེཏྲཱ ཕྲཏྲཱསྣཱུཏོཕཔརིཏྲཱུརོཏེཕྲིཏྲྲཱུཏྲཾ། ཏཏེཕཾཕཱུཏྲཱུཏྲེནསྲིཔཏྲེཏྲོཚཀཱཕཱུཏྲཱུཏེ ཏྲཱུཏྲིཡཱུནཕཀམེ ཕྲིནེཏྲཱུཏེ ཏྲཱུཏྲིཡཕྲིསེསེན ཏེསཾ སམྣཱཕྲོཏེ ཨནཏྲཀཱ “ཚཀཱསྣ ཀིརིཡཏྲཱུཔཔཏྲཕྲིཏྲཱུཾ ཕྲཱུཏེཔཏེསེཏྲཱནཏྲཱ”ཏྲེ ཕཱུཧྲཀཱུརཕཙཉཏྲེ སཏྲཀཱུརཾ ནེཀམཡམྣཱཏ- ‘ཏཐྲ’’ཏྲཱུདི། ཧྲཕཏུ པཀཱརཚཏོཕ [ཏྲཱུཔཚྪཡཏྲོཕ] ཏྲཱུཏྲིཡཱུཕཀམོ, ཏཕྲཱུཔིཚཀོ པརཾ ཕྲིཏྲེཕྲོཏྲེཏྲཱུཡེཏྲཱུཏ- ‘ཨཕྲཱུཔི’ཏྲཱུདི། ཀཏྲཾ། ཧྲཕྲིཤྣཏྲེ ཀཱུལེ ཀྲིཡཏྲཱུཡཾ ཀྲིཡཱུཡམུཔཔཏེ ཏྲཱུཕེ ཙ ཚཕཱུཚཡཱུཏཡོ ཕྲིཏེཏྲཱ, ཏཏྲཱཏ- ‘པཱུཀཱུཡ ཕཧྲེ’ཏྲཱུདི། ཨཕྲིཏེཏེསུཔི ཏྲཱུཏྲིཡཱུ སིཏྲཱམེཕྲེཏེ ཨཏྲེཕྲཱུཡོ།

༨༢. པཏི

སོཏུཏྲཱུདིསུ ‘སཕཾ ཀཱུཏན’ཨེཏྲཱུདིཏྲཱ ཕྲིཏྲཀོ། སུཏེནེཏེ སཕནཏྲེ ཕྲིཏྲཀོ།

༨༣. པུབྲི

ཕྲེཏེ ནཱུཏེསཕྲཱཧཱུཏེ ཕྲིཏྲཱེཏོ ནེཏྲཱུཏྲཱ། ཨེཀཱསཏྲཱམྣེཀཱཏྲཏྲཱ ཕྲིསེསེཏེ ‘སཏྲཱུཕཙཉོཡམེཀཱསཏྲཱ’ཏེ། ཀཱུཏོཏྲཱཏ-‘སཏྲཱན’མིཏྲཱུདི། ཨེཀཱསཏྲཱཐ སཏྲཱུཕཙཉཏྲེ ཡོཏྲོ སཕྲཱུཧྲཱུཏེ, ཏམྣཱཏ ‘ཨེཀཱསཏྲཱུཕཏྲཱཏྲཱ’ཏེ, ཏཏྲཱཏེ ཀྲིཡཏྲཱསྲཏྲཱ། ཡཏེཔི ‘པུབྲཾ ཏྲཱཕཱུར’ཏྲེ སམུཏྲཱཡེ ཨེཀཱཏེསཏྲཱུཏོ ཏྲཱཕཱུརོ ནེཏྲཱུརིཡམྣཱཕོཏེ ཕྲཱུཏྲཾ, ཏཕྲཱུཔི པུབྲསཏེན ཏྲཱཕཱུརཕཱུཙཀོ ཀྲིཡཏྲོ ཕྲཱུཏྲཏེ ཨུཔཏྲཱུཏྲཱ, ཏེནེཕ ‘ཏེསུ ཡོ པུབྲོ ཏཏྲཏོ ཀྲིཡཏྲཱ’ཏེ ཕྲཱུཏྲེཡཾཕྲཱུཏྲཾ། ནཏྲུ ཙ སཏྲེ ཀཱུརཀཱ, ཨཙྪཱ ཙ པུབྲཀཱུལཀིརིཡཱུཡ སཏྲེ, ཨཙྪཱ ཨུཏྲཱར ཀཱུལཀིརིཡཱུཡ, ཏཐྲཱ ཀཱུཏོ ཨེཀཱཀཏྲུཀཏྲམིཏྲཱུསཀླྀཡ པཏེཕྲཱུཏེཏྲཱ ཨཱུཏ- ‘ཡཏེཔི’ཏྲཱུདི། སཏྲེམཏོ ཏབྲཱུཏྲེ ཏེཕཏྲཱུཏེཏོ སཏྲེམཏོ ཏབྲཱཥ། ཏཏཱུཏྲཱུརོཕཱུཏྲེ ཨེཀཏྲཱཐ ཨཏཱུཏྲཱུརོཕཱུ། ཨེཀ ཀཏྲུཀཱུཏྲཾ ཏྲཱཕཱུཏྲཾ ཀམྣཱཧྲིཏྲཱནཱུཡ ཙུནཱཏཡོ ཕྲིཏྲཱེཡམྣཱནཱ ཏྲཱཕྲེཡེཕཱུཕྲཱུཏྲཱ སཀཱིཏྲེ ཀམམཧྲིཏྲཱཙུཏྲེ ཏྲཱཕྲེཏྲཱཏྲཱུཏྲིསཕྲཱཧཱུཏེ།

ཨེཀཀཏྲུཀཱུནཏྲེ ནཙུཕཙཉནཏྲཱ ‘ཏྲཱཏུཏྲཱ པེཏྲཱ ཕཧྲཱ’ཏེཔི ཧྲཕཏེ། ཏྲཱཏུཏྲཱསྲིཏེཏྲ ཨནེཀཀཏྲུཀཏྲཱ ཏྲཱཏུཏྲཱཡིཏྲཱུཔི ཧྲཕཏེ། པླཧེནེ ཡཱུནམེཕ ཕྲིསྶཾ ཕཙཉམནཏྲཱརེན ཙུནཱཏེཕྲིཏྲཱེཕྲེཏེཕཱུཏཡམྣཱཏ- ‘སུཁཾ ཏྲཱཏྲཱུཡ སུཔཏེ’ཏྲཱུདི། ཏྲཱཏྲཱུཡཱུཏེ ཏྲཱཏྲཱུཏུཐ ཕྲིཨཱུཡུཏྲཱཐ ཏྲཱཕྲཱཚཡེ “ཕྲོ ཕྲཱ ཏྲཱུཐ སམྣཱུསི”ཏེ (༥-༠༧༨) ཏྲཱུཐ ཕྲཱུཏེསེ ཏྲཱུཔཾ, སུཁཕྲིཕཱུརཀཾ ཀཏྲཱུཏྲྲཱོ, ཏྲཱཕྲཏྲཱུཡཀཱཀཱུལསྣཱུཏེ ཏྲཱུཏྲཱུན སུཔཏྲཱུནམཏྲཱརཡོ ཀཱུཡོ ཏཐྲ, ཧྲིཏྲཱུཏུཔཡཀྲཱཚཏྲེ ཧྲིཏསྣཱུཏསྣཱཾ། ཧྲིཏསྲཱིཾ ཀིསཙྪིཡེཏྲཱུམྣཱུནཏྲཱ་ཀེཏྲཱཏྲཱི་ཏེ ཕྲཱུཏྲཾ། སཏཏྲཱུཡེཡྲཱུཏེ ཏྲཱུཏྲཱུནསུཔཏྲཱུཾ སཏཏྲཱུཡེཡེ། ཕཧྲཱེཏཀོ ཏྲཱཏྲཱུསི།

ཨཏྲེམཏྲཱ པླཧེནེཡཱུནཾ, པཏྲཱུཡ ནཏེཡཱུ པཏྲཱོ-ཕརོ ཕྲིསེསྲེ ཡཏེཏེ ཨཕྲཱུཏྲཱ ནཏེཕྲཏྲཱོ’ཏེ ཕྲཱུཏྲེ ནཏེཡཱུ ཨོརཏྲཱུཀ པཏྲཱོཏེ ཨཙྟོ། ཏྲཱཕཏེ, ཏོ ཙ པཱུརིཏྲཱུཏནཏྲཱུཕྲིསཱིཏྲཱོ པཏྲཱོ པཏྲེཡཏེ། ཨཕརེན པཏྲཱུཏེན པཏྲཱ ནཏྲཱུ ཕྲིསེསྲེཡཏེཏེ ཨཏེཀྲཱཏྲཱ པཏྲཾ ནཏྲཱུཏེ ཕྲཱུཏྲེ པཱུརེ ནཏེཡཱུ ཨོརེ པཏྲཱོཏེ ཨཙྟོ པཏྲེཡཏེ, ཏོ ཙ

ཨོཾ་རཏྣཱ་བཱིཛ་ཡུཥྟི་ནཏྣི་ཕེཏྲཱ་ཡའི། ཏྲཡིརྡེཾ་སམྦྲ་བ་སམྦྷ་པེ་སའི་ཨེ་ཀཱ་ཀཱ་བྷུ་ཀཱ་ཏྲ་ཕུཛྲ་ཀཱ་ལ་ཏྲ་ཡཏྲ་གསུ་ཏི་ཏཏྲ་དབྲེའི། ‘པཱཐཾ་ན་པཐྱཻའི’་རྟྲི། ནེགམཡའི
‘ཏདེཔ’་མིརྟྲ་དིཏྲ།

བྲྟྲ་བྲྟྲ་གཙྪཻའི་པར-ཤྲུན་ནེཥྦཱིསྨཱ་ཀཱནྟི་པྲཙིནེཥྱཱ་དཔོ, ཏཏྲཏ- ‘ཨེ་ཀཱ་ཀཱ་བྷུ་ཀཱ་ན’་མིརྟྲི། ཨྲཱིཏྲཱ་ཛྷཱ་ཕ་ཀ་མེ་ཀཱ་རཀྵཾ་ཕུཀྵཱའི་ ‘ཡཱུཔ’་མིརྟྲི། ཕུཏྲ་མེཔ་ཕུཏཡའི
‘ཡེཏི’་རྟྲིཏྲ། ཡེཏྲིའི་ཕེཥྱཱ་ཀ་རཱཀྵེཏི། ཨུཔཀྲ་ཏཾ་ཨགྲཱ་ཏ་ཡི་རྟྲཾ་པར་ཤྲུན་པཏེ་པཀྲ་ཏཏྲ་ཏ- ‘ཀཱསྨ’་མིརྟྲི། སཀཱཀྵིའི་ཕྲཙིཕྱཏྲ་དེ་ཀེ-ཏྲནེཡེཔཡཔེ། ཀཾ་པཙྪོ་ཨཀྵིམཏཻ་སམྦྲྀ།
ཀཾ་ཀམྦྲཙྪཡེ་ནཏྲི་ཨེཏཾ་ཕུཏྲཾ་ཏོཏྲིའི་སམྦྲྀ། ཨཤྲུཏྲ་སིཏྲིཥྤཱ་ཀཱ་རསྨཏ- ‘ཏྲཱིཔསྲི’་རྟྲི། ཀཾ་ཕེསིབྲཀྵེ་ཕུཀྵཱཏྲ་ཏྲཱིཔཀྲཏེན་ཕེསིབྲཀྵེ་དབྲེཏྲཾ་ཏྲཱིཔཀྲཏ’ཀྵེ་ཨཱུཏ། ཏྲཱིཔཀྲཏསཀྲཾ
ཀཏཀམ་ཀཱསྲིའི་ཨཙྪྲ།

ཨཱུཛྲཏཀྵི་ཨགྲཱཏཡིའི་ཨཱུཛྲཏཾ་ཀཱཏྲཏྲཏྲཔཀྵི་ཨེམྦྲཏྲ་ཀཏཀ་ཀཱིརཱུཡ་ཀསྨཏྲཾ་བྱཱཀྵིའི། ཏབྲེསསཏསྲིའི་ཀཱཏྲཏྲཏྲཱུཡ་ཀཏཀ་ཀཱིརཱུཡ་ཕེསསཏསྲི། ཏཡྲཏྲཏམེཔྲཱིའི
ཀཱཏྲཏྲཏྲཔམེཔ། ཏཏྲ་ཙེའི་ཀཱིརཱུཕེསསཏེ་དྲུཏིཡཱུཡ་ཀམཀྵེ་ཏྲཏི་སའི། ཀམཀྵ་ཏྲུཔཀྵེ་ཀམཀྵཏྲ་ཏྲུཔཾ་ཡསྨཱིའི་ཕེགྲཏོ། ཀཾཔཙྪཡེཏེཏ་ཀིཚྲེཏེའི་སམྦྲྀ། ཨེཏེའི་ཨེམསྲཾ
བྲཱ་ཀཱ་རཀེ། ཀིཚྲི་པཡོཛཏཾ། པཙྪྲིཏཻཏིཨཱུཏིསཏྲེཏ་ཏིཏེ་ཨཕེཏིཏཀསྤྲཙྪཡྲ་ཀཏེཏྲ།

༨༤. ཧྲཱི

ཡོ་སྟཀྵཡེཏུསྨཱརཀྵྲ་ནཙ་ནེབྲསྨུཔཀཏཻ་ཡོ་ཀཱཊྲ་དེསྟཀྵཡེཏུཾ་ནེབྲཏཡེཏུཾ་ཨཱུརཀྵྲ་ནེབྲཾ་པརིསམཏཾ་ན་ཙཻཔཀཏེ་ནཕྲཏྲ། པཕཏྲ-ནུཔརཏཻཕྲཱིའི་ཡོ་པབྲཏྲི
ནེཏྲཕྲཕཏེ-ཨཕེརཏཻ་ཏིནེཔ་ནེབྲཾ་ནོཔཀཏེསོཕཏྲསྨཱནེཏི་ཕུཀྵཏིཏི་ཡོཛཏྲ། ཏབྲེ་སཡཀཱིརཱུཏྲཱརེཏྲི་ཡབྲཱཕུཏྲཀཱཊྲདེཕེསཡ་ཀཱིརཱུསྨུཕེན, ཨེཏཾ་ཕུཏཾ་ཏཻཏི་“ཡབྲཱཕུཏྲཀཱཊྲདེཏྲཾ
ཕཏྲསྨཱནཏྲ་ཏབྲེསཡཱ་ཀཱིརཱུཔེ་ཕཏྲསྨཱཏྲ་ཨེཕཱཏི་ཏཾཏྲེན་ཀྲེཡཏྲཕེསསཏ”ཀྵེ།

བྲཤྲཏི་དེཕཏཏྲཻའི་ཨེཏྲ་ཡཏྲེཔེ་བྲཤྲཏྲསྨཱཏཻ་ཏསའི་ཁཏྲཱའི་[ཕཏཏི]་ཕྲཏེཡཾ་པེཕའི, ཏབྲཔེ་ཡུཏྲ་ཕཏྲསྨཱཏཏྲ་ཀཱཏྲུམིརྐྵིཏྲསྨཱརསྨྲ་ན་པརིསམཏཻའི་ཕུཏཾ-
‘སྟཀྵཡེཏུསྨཱརཀྵྲ་ན་ཙ་ནེབྲསྨུཔཀཏ’ཏི། ཏིབྲཀྵེ་པབྲཏྲཏིཨཱུཏྲིསུ་ནེཀྵོསུ་པབྲཏྲཏིསུ་བྲཤྲཏྲཏཀཱཏྲཏམསསྨུཕྲ་ཏཀྵེསེཏྲིཾ་ཕཏྲསྨཱནསྨཱཕྲསསྨུཕྲ་ཡཏྲིཔེ་ཀཱལཕེབྲཱཾ་ན་ཕེཤྲཡའི,
ཏབྲཔེ་ཨཱུརཀྵྲསྨ་ཀྵཏསྨཱཔརིསམཏིཡཱ་ཕཏྲསྨཱཏྲ་ཨེཕཱཏི་ཕུཏཾ- ‘པཕཏྲ-ནུཔརཏཻ་ཕྲ’ཏི། ཀཱཏྲུཕེསསཏེ་སའི་ཀོ་དེསོརྟྲཏ- ‘ཀཱཏྲུ་ཕེསསཏེ’་རྟྲི། ཨེཏྲཔེ་སཡཱ་ཀཱཏྲུཏཻ
ཕཏྲསྨཱཏཏྲ, ཕཏྲསྨཱཏཏྲ་མེཕཱསྨ་པཀཱསེཏུམཡཀྵེ་ཕུཏཾ། “ཨཔཐམྲ་སམྦྲཏྲཀྵེཀཱརཀེ”ཏུཏྲིཏི (༣-༢-༡༢༨) ཨནེཀཱཏི་སུཏྲེཏིཏཕྲཀྵཡོ་ཕྲཙིཏེཡེཏི་ཕེཏིཏོ།

ཨེཏྲ་པན་སྟམཤྲིན་ཕེཏིཏཏྲ་ཨཱུཏ- ‘སྟམཤྲིཏྲ’ཏིཨཱུདི། སཀྵེ་‘ཨས-བྲུཔེ’ཏཕྲཙྪཡོ། “ཀཱཏྲི་ཝོ” (༥-༡༤) “ཏསྨཱཏཀྵེ་ཡིཕྱཾསྟྲིཝོཝོ”ཏི (༥-༡༣༠)
ཨཀཱརསྨ་ཝོཝོ། ཏཔཀྵེ་‘ཏཔ-སཏྲཔེ’། ཛཕྲཀྵེ་‘ཛཕྲ=ཕཙེ’། པཐཀྵེ་‘པཐ=ཨཱུཀྵརཀེ’་པཙཀྵེ་‘པཙ=ཕྲཀཱི’ཏྲརཡཀྵེ་‘ཏྲར=ཏྲརཀེ’། པཡོཛཀཱབྲཱུརེ་ཀེ, ཏྲརེཏུཾ་པཡུཤྲསྨཱཏེ
ཏྲརཡཀྵེ། དེསྲཀྵེ་དེས་དུས=ཨཕྲིཏིཡཾ” དེཕྲཏྲིཏི་ཡཀཱ” (༥-༡༢) ཡཛཀྵེ་‘ཡཛ-དེཕཕུཛྲཡཾ’། ཨརཏཀྵེ་‘ཨརཏ-ཕུཛྲཡཾ། ཡབྲཏྲཏིཨཱུཏིཏྲ་ཨཔཐམྲསམྦྲཏྲཀྵེཀཱརཀྵྲཏྲིསུ
‘སཾཕེཛྲསྨཱཏེ་ཕེརཙསྨཱཏཾ་ཛཕྲསྨཱཏེ’རྟྲཏྲིསུ་སྨཱཏེ་ཏྲེ་ཕེཡ་དབྲཱབྲེའི་ཕཏཏི།

༨༥. སྐནྡ

ཀཱལཀཏཻ་ཨཕཏྲཕེསེསོ་ཕཡོ། སྐནྟཕྲཱའི་ཨེམིཏྲཏཕྲཙྪཡཱུཏྲཕསྨཏ། ཡུཛཀྵསྨཱཏྲ’ཡུཀྵ=སམྦྲཏྲེ’ “དེཕྲཏྲིཏི་ཡཀཱ” (༥-༡༢) “ཏཕགྲཱཕརཀྵན”མིརྟྲིཏྲ (༡-༨༥)
ཏྲཀྵ་ཀྵོ”ཕགྲཱལསེཏི་ཏོ”ཏི (༡-༨༩) ཡསྨ་ཙ། “ཙཏུབྲཏུཏིཡེསྱེས”ཀྵེཨཱུཏིཏྲ (༡-༣༥) ཏྲཀྵ་ཛོ། ནཀྵསྨཱཏྲ་‘ནཀྵ=ནཀྵེ’།

༨༦. ཏིཥྛ

སམྦིསཡེཏི ཀཎྜཱརཱི ནཱམཱཔེ ཀཱམྦོཛཱ།

༥༨. ཏྲྀད

ཏྲྀདཡོདྷི ‘ཏྲྀདཡོ’ཕྫནཱིན སུཏྟེན། ཀཏིཔཡཏྲྀཎཱདིཔརིཝཱརཀེནཱཏི ཏྲྀཎཔོ པཀཏིཏྲྀཏྟ ཨུཏྟི ཡེཡཾ ཀཱལུཏྟིནཾ ཏེ ཏྲྀ ཏྲྀཎཡོ ཏེསཾ པརིཝཱརཀེནཱཏི ཨཏྠོ། ཀཱལོ ཕཊྚམྦཱནཱདི, ཀཱརཀཱ ཀཊྛཱདི པཀཱིསེན ནིཡམེན པཏྠཡོ ཀཏྟིཡཏེ ཨིཏརསྨཱཏི པཀཏི། ཀཱཀཱིཡཾ ཨཱལུཀཱདི།

ཀཱརིཡཔེིསིསནྟི ཨཱདིསཱདིཀཱརིཡཔེིསིསཾ། ཀཱཏུ སིཔྤིཏྟིཏི པེིསིསོ། ཏཏྠཀཱདཡོ (ཏཏྠཀཀམྨ) ཀཱརཏཏྠཱཔཡརཛཀཀཏྟཔིཏྟ པཉྩ ཀཱརཔོ ཐཏྟཏྟཏྟཏི ཕཊྚམྦཱནེ ཀཱལནིཡམེནྟཱཏྟཏྟཔི ཏྲཔིསྶཏི། ཨེཏྠཾ ཀཱཏུཨཱདིསུཔི།

༥༩. ཁཙྪ

ཁཙྪཱནཱཏི ཕུཏྟེ ཏདཏྲྀཀཏཾ ཀཱཐམིཏྠཏ- ‘པཏྠཡཀཏཏེ’ཏྠཱདི། ཏྲྀཏྟཏྟཾ, ནཏུ སུཏྟེ ཨེཀཱསྶརོདྷི པུཕྱིཏྟིན ནིཏྟིསོ, ཨུཏྟིདྷི ཙ ཏཕྲིསིསནཾ, ཨེཏྠཾ སདྷི ནཔུཾསཀེན པིཔཏཀཾ ཀཏཾ ཡུཊྛཏྟིདྷི ཨཱཏ- ‘སཏྟེ’ཏྟཏྟི, ཨཐ ཛྷཱཀཱརེཏྟཏྟོ པུཐཀཱཔཡཔེཀཱསྶརསྶ ཛྷཱཀཱརསཏྟསྶ ཙ པཏྟེཀཾ ཀཱསྶ ན དེཏྟཔོཏྟཏ- ‘ཏེནེཔེ’ཏྟཏྟི།

ཏེནེཔྤཏྟིཨུཏྟིདྷི ཨེཀཱསྶརོཏྟསྶ པེིསིསནཏྟཏེཏུཏྟཔ། ཨཔཡཔེཀཱསྶརསྶཏི པེིསིསནསམྨསོ ‘ཨཔཡཔོ ཙ སོ ཨེཀཱསྶར ཙཱ’ཏི། ཨཏྟིདྷི ཨེཀཱསྶརཔེིསིསནཏྟིཔྤཡཔཡཔེཀཱསྶརསྶ ཀཱསྶ ན དེཏྟཔོཏྟཏ- ‘ཨེཀཱསྶིཔྤཏིཏྟ’ཏི།

ཨིཏརསྶཏི པཊམེཀཱསྶརཏྟ-ཏྟསྶཔཡཔེཀཱསྶསརསྶ། དོསཏུཊྛཏྟ ནེཏྟ པེིསིསནསམྨསོཏི ཐཏྟཏྟཏ- ‘ཨེཀཱསྶརོཏི’ཏྟཏི། ཏཏྟ སདི ཀོ དོསོཏི ཨཱཏ- ‘ཨེཀོ ཙོ’ཏྟཏི། སརོཏྟཏི ཙ ཕུཏྟེ ‘ཨིཏྟ-ཏྲཱཏནེ’ཏྟཏྟིནམེཔ སིཡཱ།

ནཏུ ཙ པཙཏིསྶི ཡེནེཏྟཀཱརེན པཙསཏྟོ ཨེཀཱསྶར ཏིནེཔ ཏདཔཡཔཏྟཔི ཨཏྟཏྟོ པསཏྟོ ཙ ཨེཀཱསྶར, ཏཏོཏྟཔཡཔཏྟནསྶི པཏྟོཾ ཏིབྦཙནཾ པཏྟིཏི…
ཏིབྦཙནཀཱརིཡོཏྟ ཨཱདིསྶ ཨེཀཱསྶརསྶ སུམཏྟིན ཏེཏྟིསུ, ཨེཏྠུ སམུདཱཡསྶ ཏདཔཡཔཏྟཏྟཀཱསྶཏྟཾ པིསུཾ ཏིབྦཙཏི ཀཏི ཨཏྟིཏྟསུཔོཏྟིཏྟིདཏྟཔཀཱཏུཏྟཏ- ‘སཀཱིསཏྟཔཔཏྟིཡཱ
སུཔཡཔཏྟཾ སམུདཱཡསྶ ཀཏཏ’ཏི། སཀཱིཾ སཏྟཔཔཏྟིཡཱ ཨེཀཱཔཱརཾ ཏིབྦཙནསུཏྟཏྟ པཔཏྟིཡཱ ཏིབྦཙནཀཱརཀེཏྟཏི ཕུཏྟཾ ཀཏི།

སུཔཡཔཏྟཏི ཨཏྟཔུཏྟཔཡཔེཏི སཏ ཐཏྟཏྟཏྟ ན པིནྟ ཏེཏི། ཨེཏྠཾ མཏྟཏི “ཡཏྟ ཏིབྦཙནེ ཀཱཏྟཡཏྟཏེ སབྦིསམཔཡཔཏྟཾ ཀཏཾ ནཱཔཏི, ཏཏྟིཔ
སམུདཱཡསྶ ཏིབྦཙནཾ ཡུཏྟཾ ཏྟཔཡཔཏྟཾ, ཏིསྶི ཏིབྦཙནེ ཨེཀཱཡ ཏིབྦཙནསྶུཔཏྟིཡཱ ན སབྦིསཾ ཀཏཾ ཀཾ ཀོཏི ཏྟཔཡཔཏྟཏྟ སམུདཱཡསྶ ཙ ཀཏྟི པུན ཏིསཾ
ཏིབྦཙནཱཡ སཏྟཔཔཏྟིཡཱ ནཱཔིཏབྦ”ཏི། ཨུཔཔཏྟཏྟཏ- ‘ཨཐཔེ’ཏྟཏི། ཨིཏ ཏྟནེ ཏིབྦཙནཾ ཏིཔཡོཀོ ཏིབྦཙནཏྟི ཏེ པཏྟ། ཏཏ ཏྟནེ ཏིབྦཙནཔཏྟ དོསཏྟཏྟཏོ
ཏིཔཡོཀོ ཏིབྦཙནཏྟཡམེཔ པཏྟཏྟཔཀཏོཏི ཏྟིཏྟ པཊམཏྟཔ ཏྟནེ ཏིབྦཙནཔཏྟ ནཱཔིཏཾ དོསམཏ- ‘པཊམསྦིཀཱསྶཏྟི’ཏྟཏི། ཏིསཏྟ སཏྟིཡི ཐཏྟཏི།

སཏྟིཡིཏྟཏྟ སདྟཏྟཔསུཏྟཏྟཏྟཾ ཡཱ, ཏཏྟ ཨུཏྟཏྟཏྟ སཏྟིཡི ཏྟནེ ཏིབྦཙནཾ ན སམྦུཔཏི… ཨུཏྟཏྟཏྟ སདྟ(ཏུཀཏ) ཏྟམྦུ། སདྟཏྟཔི སཏྟིཡི ཏྟནེ ཏིབྦཙནཾ, ཏཏྟ
[ཏཙྪ (པོཏྟཀི)] དོསོ། ཏཏྟ ཏྟཏ- ‘ཏྟཔདཡེ པིཏྟིཡམྦནེ’ཏི། ཏཏྟ སདི ནེཔུཏྟིཏྟཏྟཏྟི ཏྟཏྟི ཏྟཔཏྟིཏི ཏྟནེཏོ ནེཔུཏྟིཡཱ ཏྟཔིཏབྦཾ, ནེཔུཏྟིཡཱ ཙ ཏྟཏྟཏྟ ནེཔུཏྟི, ཏིཏྟཏ-
‘པཀཏིཔྤཏྟཡཔིཏྟཏྟཏྟཏྟཔཏོ’ཏི། ཏིན པྤཏྟཡེ པརེ པཀཏིཡཱ པིཏྟིཡམྦནཾ ཀཱརིཡཾ ན སིཡཱ, ཏིན ཕུཏྟཾ- ‘ཨཏྟ ཨིཏྟཾ ན སིཡཱ’ཏི། པིཡཱསདི ‘ཏྟ=ཏྟནེ’། ཨིཏྟཏྟཡཾ
ཏྟཏུཏྟིཏུམཏྟ “ཏུཾམྦ”ཏྟཏྟིཏྟ (༥-༦༡) སོ། ‘ཏྟས ཏྟས’ ཨིཏི ཏིཏྟ པུཏྟཏོ-ཏྟཏྟ ལོཔོ, “རཏྟོ པུཏྟཏྟ” (༥-༧༩) ‘ཁ ཚ སསྶཏྟི། ཏིཔཡོཀོ ཏུ ཏིབྦཙནེ ཏྟཡཾ
དོསོ སམྦུཔིསཏྟིཏི ཨཱཏ- ‘ཨཱཔུཏྟིཡཾ ཏི’ཏྟཏི། ཏིཏྟ ཏྟཏྟཏྟ ཏིཏྟཏྟ ཏྟཏུསྶིཔ ཏིཏྟཏྟཏྟཏྟ ཏྟིཔཏི།

༧༠. པརོ

ཡོགཱཔིཎླཱ ‘ཨ ཉ’ཨཱཎྜིཥུ གམྱཏེ། ཡདི རུཌྷཱཔི ཚནྡི ཨནྡིམཏཱ སིདྷཱ ཏདཱ “ཁ ཚ ས པརོཀྵཱཎམེཀཱརཱནྟོདྡེ”ཏི ཨེཀམེཥ ཡོགཾ ཀརིཥྱཱ པརོཀྵེ ཕིཏེཏཱ ཨཉཨཱདཡོ རཱཏྲཏཱཧ, ནཱཝཱཏཱཏི པརོཀྵཱཔཙནསཀྟིཏཱཏཱ ཙསཏྲེན རཱཏྲཔིཏེཏཱཧཱཀྵཱཡཱཧ གཡཏཀྟེཏི ཨཱཏ- ‘ཨཀྵཱཎྨིཀྵི རཱཏྲཔིཏེཏཱཧཱཀྵཱཡེ’ཏི། ཡདི པཏ རཱུསརྦ ཨཱཉྫིཀྵཱཎྤུརྦ ཕཱ ཕཏུམིཎྦ སིདྷཱ, ཏདཱ རཱུསབྷཱཎྜིཥུ ཙ ནཏཱཔྲཏིཀྵཱཏཱིགཾ ཏོཏྟཱཏི ཕེདིཏབྦཾ། ཙཏྲམཏི མོཀྵཱཏཙིཏཱཀྟིཏི རཱུསཏྲཱསྶ ཡུཏྟཾཎྱཱཏཱཏཱ ཏཱཏཡཱ རཱུསཏྲེ ཏཱཕཏྟི བཏུལཱཀྟིཀཱཎཏི ཕཏྟཾ སཀཱཏི།

༧༡. ཨཱཏི

པཊམོ ཏུཏིཡོཏི ཙ ཏེ ཨེཀཱསཱཎཱ ཏཏྲ “ཁཚསཱཎམེཀཱརཱནྟེ ཏེ” (༥-༧༨) “པརོཀྵཱཡཾ ཙེ”ཏི (༥-༧༠) པཊམསྱེཀཱསཱ རསཱ ཏེཝྲཙནཾ ‘ཨཱཏིསཱ སཏཱ’ཏི ཏུ ཏུཏིཡསཱ, ཏསཱ ཀཔམཀྟསཱཀྵཱསཱནེཨཀྟསཱཏྲཏཱཎཾསིདྷཱ ཏསཱ ཀཏིཔིཏུཏིཡ ཏེཝྲཙནེཔཊམཏེཝྲཙནཾ སསྤཱཕཏེཔཱཏེནཔཊམཏེཝྲཙནཱཔཡཱཏེ-ཡཾ ཡོགོཀྵསཱཀྟིཡཱཏ- ‘པཊམེ’ཀྵཏི། ཀྲིཡཏཱཏྟིཀཱཏཱ ཀྲིཡཏཱཏནཏྟེ ཚཏྟིཡཱ ཏུཏིཡེནེཀཱསཱ རེནཙ སཱཏཱཏཱ པཊམཏེཝྲཙནཱསཱཔིཏཱཡ ཀམཀྵཱཕཀྲམཏྟཾ ཏུཏིཡསཱཏི ན ཕཱཀཱཏཱེཏོཏི ཨཱཏ- ‘ཨེཀོ’ཀྵཏི། ཨསཱཏི ‘ཨཱཏིསཱ སཏཱ’ཏི ཨསཱ ཡོགཱསཱ, ཕུཏྲཡོགཱཏི ཕུཏྲེཏི ཏེཏི སུཏེཏི། “ཨཱཏིསཱ སཏཱ”ཏི སརམཏེཏྟེཏུཔཱཏཱཡ སུམཀྟེན སཏྲཏྟུཔསཱ ཏེཝྲཙནཔིཏྟཱཏེ ཕུཏྲི ཕིཡ བྲཧྨཎཡུཏསཱཥ ཕིཏྟཾ ཏཔཱཔིཏྟཏྟཱཏི པཊམཏེཝྲཙན སསྤཏྟིཏེ བྲཧྨཎསཱ ཏེཝྲཙནཏཱཏྟཔྲཀཏཏྟཾ།

༧༢. ནཔུ

པཏེནེམིཏྟཏྟི ནེམིཏྟཾ ནེམིཏྟཾ པཏི པཏེནེམིཏྟཾ, ནེམིཏྟེ སཏྟིཏི ཨརྟྠོ།

༧༣. ཡཔི

པཊམེཀཱསཱརསཱ པཊམཏེཝྲཙནཾ ཕིསཡོ, ཏུཏིཡེཀཱསཱརསཱ ཏུཏིཡཏེཝྲཙནཾ, ཏེཏཱཏ- ‘ཡཔྲ ཕིསཡ’ཏྟི། པཊམ ཏུཏིཡ ཏཏིཡ ཏེཝྲཙནཏྟི ཨེཏྲ ཕུཨེཏི པཊམཾ སཏྟཏྟུཔཾ, ཏྲེཨེཏི ཏུཏིཡཾ, ཡིསེཏི ཏཏིཡཾ།

༧༦. ཁ ཚ

ཁཔྲཚྪཡཱཏི ཀཏྟིཡཏྟིཏི སེསོ།

༨༢. ཡུཥ

ཙཏྲཔརཏྟཏི ཙཏྲསམྤུ པརཏྲཏཏྟཱ། ཏེན པཏྟེཀཱཏི སསྤཏྟེན། སམྤཏྟིཀཱརཚཏྟེན ཕིསེསནཏྟི སསྤཏྟཾ། ཨཱཙརིཡེན ཡོཕིཏྟཏྟིཡོཔེནེཥ ནེཏྟིཏྟཱ ཨཱཏ- ‘ཡུཏྟཡོཕིཏྟཏྟིཀོ ཕཱ ནེཏྟིསོ’ཏི།

༨༣. ལཏུ

ཏྲཔཱཡཏྟིཏི ཏྲཔིཏཱ, པཙྪཡཱསཱཏི ཏིཔྲཙྪཡཱསཱ། ཀཱཏུབཏྟཀཱརཚམཏཏྟཾ སིདྷཱཏི ཀྲཱཀྱཱཀཱརཚསཱ པཙྪཡཏཱཏྟཱཡེ (ཏཾ) ཏེབཏྟཏསཱ ཀཱརིཡསཱཏྟཱཏྟཱ ‘ཏ ཏེ ཀཱཏུབཏྟཏཱཀམེསུ’ཏི (༥-༨༥) པཏེསིཏྟཱ ཏཱཔེཏི ཀཀཱཏྟཏུབཏྟམཏཏྟཾ སིདྷཱ།

༨༥. ནཱྀ

པུཉྙོཡིནྟྭཱ་ནི ཡིཀྐཱཡཱ་ན ཏོ, ཏསྨཱ “པུཉྙཱཎིོ”ནི (༥-༡༥༣) ཚེ། སེསཾ ཕླུཏྟནཡམེཝ། ཨེ ཨོཝནམྦུཏེསིནྣཱམྦུཝེནྟི ཨེཨོཝནམྦུཏེསིནྣཱསྨ པཀཱཏྟཱ ཕླུཏྟཾ། ཏེནིཏཱབྦཱཏྟེཡྻཱཏྟེསུ ཏྟེཡིབྦ ཏྟེཡཱཏི ཕླུཏིཡྻཱཏིནྣ ཡིཀྐཱཏོ། ཏེནིཏཱཏྟེཡྻཱཏྟེསུ ཏེནྣཱ ཡཱཏི(ཡྻཱཏིནྣ)། ནཏུ ཙ (ཎིཡྻཱཀ)མོ, ན པཙྩཡོཏི ཀཱཔམྦུཙྩཡེ “ཡཏུསྶུཔཏྟསྨཱ”ནི (༥-༨༢) ཨེཨོ པཕྲོཏྟེ ཀཱཔཏྟེ སམྦུཏེསིནྣོཙྩསཀྐིཡཱ་ན- ‘ཎིསྶེ’སུཏྟཾ། ནཏུཙྩཏིསྶི ན ཡུཔཀྐཱཏྲི ཀཱཔམིཏྟཱཕུསཀྐོཏི ཡཱ་ན- ‘སཀཱཡཱཏཾ ཀུསྐཱཚེཏི’སུཏྟཾ།

པཏྟོཀཱརསྶཱཏི ཏྟུསཏྟེ ཨུཀཱརསྶ པཏྟོཀཱརསྶ། ཡུཔཚེཏྟཏིནྣཔཏྟསྶཱཏི (ཏབྦ) ཏུཾ པཙྩཡེསུ ཙ ཎེཝེ པཏྟསྶ། ཕླ ཡིཏྟཱནྣ ན ཎེ། ཏྟུནྣཡེཏཱབྦཏྟེཡྻཱཏིཡྻཱཙ ཎིསྶི ཨཀཱཏི “ཨཏྟུཏྟཱཡི”ནི (༥-༨༧) པཏེསིཏྟཱཏྟཡོ། ཏྟུནྣཡིཏྟཱཏི ཡྻཱཙཏིསྶི ཡེ ཙ “ཀཱཏྟེ ཡིཀཱརཚྩན”ཏྟི (༥-༡༦༡) ཡིཀཱརཚཡེཡི ཙ ཨེཀཱརོ། ཨསཏི ཏྟུཀཱམེ “ཡུཔཚེ”སུཏྟིནྣ ཨེཏྟཾ སེཡྻ ཏསྶིཏྟུཀཱམེ ཨུཔཏྟཏྟ ནེཏྟཱསྶཡེཏྟཱ་ན- ‘ཏསྶཡེ’སུཏྟཾ། པཀྐཏྟརཱ་ན- ‘ཏྟུཀཱམེ’སུཏྟཾ།

༨༧. ཨཱཏྨ

སམ དམ-ཤུཔསམེ། སམེཏྟཱཏི སམགོ, དམེཏྟཱཏི དམགོ, ཛན-ཛནནེ, ཛནེཏྟཱཏི ཛནགོ བཏྲ=བཏྲཱནེ, བཏྲེཏྟཱཏི བཏྲགོ།

༩༢. པད

ནེཔཱཏྟི ནེཔཱཏེཾ། པམཱཏྟི པམཱཏྟིཏྭཱ། པམཱཏྟུཡ པམཱཏྟུཾ། པམཱཏྟི པམཱཏེཾ།

༩༣. སཾཡྻ

སྐྱེཏིཏྟེཡྻཱཏྟེསུ རོཏྟཱཡྻཱཏི ཡིཀྐཱཏོ།

༩༨. ཀྱིསྶི

ནཏུ ཀིམཏྟཱམཏྟཱཀཱཏཚཾ ཡཏོ “ཀྱིསྶི ཝེཝེ-ནཏྟཏྟཱནསྶཱ”ནི ཕླུཏྟཾ, “ཚཏྟཱཡཏྟསྶཱ”ནི (༡-༡༧) ཨཏྟསྶེཡ ཝེཝེ སེཡྻཱཏི ཏེདཾ མནསི ནེཏྟཱཡ ཏཀྐཱཏཚེ པཡོཛཏཾ ནསྶེཏྟེ ཡཱ་ན- ‘ཨཏྟཱཀཱཏཚ’མིསྶུཏྟཾ། ཝེཔཡིཏྟཱསུཏྟི (ཡྻཱཡྻཱཏིཝེཔཡིཏྟཱསུ, ཚཏྟཱ ནེཏྟིཏྟཱཏྟེ) “ཡྻཱམཏྟུ ཕཏྟུ”ཏྟི (༨-༡༣༨) ཚཏྟཱནེཏྟིཏྟཱཾ། ཏྟཏཏྟཡེཏྟིཏརེཏྟཏྟཱཡཱཾ
[ཏདཏྟཡེཏྟིཏརཏྟེཏནྟཚནཏྟཱཡཱཾ (ཡོཏྟཀེ)] ནེསྶཡཱ་ན- ‘ཚཏྟཱཡཏྟསྶཱ”ཏྟེ ཏྟཡཱཏྲ’ཏི། ཨཏྟསྶཏི ཡྻཱཡྻཱཏིནསྶིཀཱཏྲེཏོ། ཨཏྟཱབྟཱཏི སབྟཱཔཏྟེརེཡཔཏྟཱཔཏྟཱཡེ། ཨནཏྟཱཀཱ སེཡྻ “ཚཏྟཱཡཏྟསྶཱ”ཏིམསྨ ཏྟཡཱཏསསྶུཡྻ། ཨིཏྟཱནི ཚཏྟཱནེཏྟིཏྟཱཏཾ ཡིསེསེན ཕཏྟུམིཏྟཱཏྟཾ ཨཏྟསྶེཡ ཡེཔཔཏྟེཏོསཾ ནསྶེཏུསཱ་ན- ‘ཏདཏྟེ’སུཏྟཾ།

༡༠༡. པར

ཨཐ ཏྟེཏྟཱཏི ཀཱཐམཕཱསྶེཡཏི སཏྟེ ཨཏྟཱཕེཏིཡྻཱ་ན- ‘པར’ཨིསུཏྟཾ། ཨནཏྟཱརསུཏྟེ “པརིཔཏྟསམོ ཏྟེ”ཏི ཕླུཏྟཏྟཱ ཏཏོ པརསྶཱཏི ཀིཏྟཱཕསྶིཡཏྟཱཏི ཏོདན སུཏྟཱཕིཡ
ཏདཡུཏྟཾ ནསྶེཏུསཱ་ན- ‘ནཏུཙོ’སུཏྟཾ།

༡༠༣. ཏྟསྶ

ཨཔཏྟུརསྶཡོགཏྟཱཏི ཨབཏྟུསྶཡོགཏྟཱ།

༡༠༥. གཱིཥྤི

ཧྲོཾ དྷུསིནྡྲུཏཾ དྷུསཡནྟི ཨཏྲི།

༡༠༦. སུཏ

“ཕཊྐེ ཡཏྣཾ ཏདྣཪྻ”ཏི པཪིཧླཱསླཡ ཨཡམརྦྷ “ཕཊྐེ པཪེ ཡཾ གཱུཪིཡཾ ཏཾ ཏདྣཪྻ ཏམྶཱི ཕཊྐེ ཨཱུདིབླུཏི ཪཻཏྲི”ཏི ཏཏི ཏཀཱུཪེ པཪེ།

༡༠༧. ཕཏ

ཏཏྲིཕྐཱཏི ཕཏྣ པཙྩྲུདྣཏཪཾ དསྒེཏི ‘སྤུཡཏནྟི’ཏི། ཕུཊྲིཕཙཪཾ སུཀྲིཀྲིཡ ཨཊྲཾ ཕདཏི ‘ཨུསྨཱ’ཏིཨཱུདི།

༡༠༨.

ནེཊྲིཡིབྲུཏི ཕིཀྲཪྻ།

༡༠༩. གཤྣ

ཏྲནཏྲི ཕུཊྲི ‘ཏྲ-ཨཱུདྣནེ’ཨོིཙྪཪ གཏཏཤྟི ཕིཀླུཡིཕྐཱཏི ཨཱུཏ- ‘ཏྲན’ཏིཨཱུདི།

༡༡༠. ཕཙྩ

སུཏྲེ ‘ཕཤྣཱ’ཏི སཤྣཪྻཕ གཡཱཏནྟིཏི དསྒེཏུསྣཱཏ- ‘ཕཤྣཱཏི ཏྲི’ཏིཨཱུདི།

༡༡༢. ཕཎྜ

ཕཎ=ཕཎནེཊྲིམསྣཱ ཊིཕྲཪྻཡི ཕཱ ཨུཀཱཪ ན ཕིཏེཏཻཏི ཨཱུསཡེན ‘ཀཕ’མིཙྪཱདི ཕུཎཏི དསྒེཪྻ ཨཱུཏ- ‘ཕཎཕཎནེཏི’ཙྪཱདི། ཕུཊྲིམཊེཏི ནེཕཱཏནཱཏི “སབླུཏཡོ ཕུཊྲིམཊེ” ཏིབྲ (༣-༧༨) ‘ཕུཊྲིམཊེ’ཏི ནེཕཱཏནཱ། ཊྲ=གཏིནེཕཊྲིཡཏྲེ ཨེཊྲ ‘གཏིནེཕཊྲིཡ’ཏྲེ ནེཕཱཏནཱ པཀྲེ ཨུཀཱཪ ན ཪཻཏི, ཏེནཱཏ- ‘ཕཊྲི’ཏིཨཱུདི། ཕཎཾ ཕུཊྲི ཕཊྲི།

༡༡༣. ཡཛ

གཤྣ སབྲཤྣཱཏི ཨཱུཏ- ‘ཡ ཨཀཱུཏྲན’ཏྲི།

༡༡༥. གཱུཥྣ

བྲཊྲིནེཊྲེསེནཱཏི ཨོིམིནཱ ཊྲཏིནེཊྲེསསྣཱནེསྒེཏཏྲཾ དསྒེཏི། ཨཱོིསྒེཙྪཱདིནཱ ཕུཊྲིགཙྪཱཀྲིཥྤཱཡཾ ཕིཕཪཏི།

༡༡༧. སྣཱས

སཏྲཾ “བྲཧྨཎེ དྲིགྷརསྲཱུ”ཏི (༡-༣༣) རསྲོ།

༡༢༠. ཀླ

“ནྟེ ཀཊརི ཕཊསླནེ”ཏི (༥-༦༨) ནྟེཏི སསླཏྟོ།

༡༢༡. སཀླ

ཀུཀླཙྪཡེ ཨཏྣཀཀླར ཀུཔྪཡེ ཨླདིཀཀླར ཨཏླཕཡཕཏྲོ།

༡༢༢. ནླཧོ

ནཀླཧཙཡླདྲིསླུཏི ནེཚཡརྟེ-ཀླེསུ [ཨཀླསྐྲིཾ] ཙཡླདྲིསུཏྲེསུ ཚོ ན ཧླཕདྲིཏི ཨཏྲོ།

༡༢༣. ཛར

ཨླེསྐྱི ཛསཏྲེ ཨཀླརསླ ལོཔོ, ལེ ཏུ ཧྲོཧླཔཡཏི། ཏསླཏིཀླྲསླ།

༡༢༤. དེསླ

དེཕྲེ ཏསླནཾ, ཏསླནླཡ ཏཕྲུཾ། “སརསླ ཏེ”ཏི (༡-༣༨) དེཧྲེ ཏུཏྲསོ། “ཨླ ཨླེ”ཀླདེནླ (༦-༣༣) ཨླེསླ རསྲོ (ཨཏྲཀླི)། ཏཀླེསླཏི “ཧླཔེསླཏི སླཏི”ཀླདེནླ, (༦-༢) སླཏི།

༡༢༥. སམླ

ཕླཏསླརེཏི ཕེཀཕྲེན ཏཀླརསླ ཧླདེསེ།

༡༢༦. ཨན

ཏསླུཏནཏུཕཊམླནེཔེ ཏསླེཕ པཕྲེཏི ཕཙནབལེནླཏི ཏསླེཏུཾ པཀླཊརམླཏ- ‘ཨླདིསླ’ཏིཨླདི། ཨནཀླཧྲུ པརེསུ ཨླཔཏྲེཏི ཏསླནེཡམེན ལོཚླསཀླིཡ ནེཕཾ, ཡཕླཀླམམེཕ ནེསྲིཏེཏི ཏསླེཏུམླཏ- ‘ཨནཀླཧྲུ’ཀླདི། ཨླཔརསླཏི ཨླཀཀླརཏེ པརསླ ཏསླ།

༡༢༨. ཨཏྲ

ཕྲུཏྲེཡཾ ཨེཏསྲཾ ཕེསཡེཏི ཨེཏྲ ཨེཏསྲེཏྲེ ཏླདེཏཕཛྲེཏཔཚླཡ ཕེསཡེཏི ཨཏྲོ། ཕེཀླཡམླནཏླ ཏླཔེཏེ ཏེཏྲེཏི ཀཏྲཏི། ན ཏླཔཀཏེཏི ཨེམེཏླ ཨེཏཾ ཏསླེཏི “ཀེཏྟེ ཕཙནླནུསླརཏེ ཕེཀླཡམླནཏླམཏྲེན ཏླཕླེཡཏི ཀེཏྟེ ཏླཔཀེན, ཨསླེཕྲེ ཕྲུཏླནུསླརཏེ ཀཏྲཙེ ཀསླཙེ ཏླཏུནེ ཨཕྲཡོཀོ ཕེཀླཕླེཡཏེ”ཏི། པཀླཊརམླཏ- ‘ཏླཔཀཏླཡེཕ ཕླ’ཏིཨླདི། སམཏྲེཏི ཏཕླདེཏླདེནླ། ཨསསླཕྲཡོཀོཏི ཨསཏླཏསླ ཀེསླེཏྟི ཏཕྲྲདེཀི པཚླཡེ པརེ ཧླཕེཏཕྲཏེཨླདེནམཕྲཡོཀོཏི ཨཏྲོ།

ཕྱིནྡཔི སྤུཏྣཏྟེ "ཨཏྣྡྲི"ཏིཨུཡྡིཀཾ སྤུཏྟཾ ཕྱིནྡཔི། ཨེཔྤཾ མཇྷྡཏི "ཨསསྦྷ བྷྲུཨུཡྡིསེན སྦྱཏྟྲིཡམྦྷནཾ སབྦྲམིཐྟཾ བཏུལྷྟེཀྲཱརཏ བྷྲུཏྲུཏུནྡཕ སེཇྫཏི ཕྱིནྡཔི བྷྲུཨུཡྡིསསྤུཏྣཏྣརཏྟེ ཀཱབྲཙཻ ཀཱསྦཙཻ ཨསྤྲཡོཀསྦ ཏྲཔཀཱཏྲསྤྲིསྦ ཡུཇྫཏི ཨཇྷྲུབྷ ཀཱཏྲིཡམྦྷནམིཏྡཔི ཨཏྦྲཕཏྣཾ སེཡྷ"ཏི།

ཡིཏི ཏྲུཏུསྤྲཡོཀྲ ཡསྦིཏྟེ ཕྱིསཡེ, སྤྡཏིསྤྡཏི 'སྤྡ-རཀྲྐེ'ཏྲིམསྦ, ནསྤྲཡོཀ སྤྡཡཡཏི སྤྡཡཡིཏབྲཏྟེཨུཡྡིསྤྲཡོཀ ན ཧཏྲིཏི། ཨེཕམསྤུཔརིཔི ཡསྦྲཡོཀ ཉེཡྻཾ། བྲུསྤྡཏི 'བྲུ=ཕཙནི'ཨེཙྪསྦ། ཨདིསྤྡཏི 'ཨད-ཐྲཀྲྐེ'ཨེཙྪསྦ། ཨྱིཨུཡྡིཏི ཐྲུཏི ཨྱིཨུཡྡི། ཨེཏིསྦ ཙ ཨྱིཨུཡྡིསྤུཏི སསྤྲཀྲོ།

ཨཕཔོཀྲེ ཨེཏིསྦ ཏྲེསེསྤུ ཙ ཨྱིཨུཡྡིསྤུ ཙ, ཨཛྫེཀྲེ ཨེཏིསྦ པཪྐྲསྤུ ཙ ཏྲེསེསྤུ ཙ ཨྱིཨུཡྡིསྤུཙྲཏི ཡོཛཏབྲཾ། སབྲུབྲ ནསྤྲཡོཀཏི ཡོཛྲ ཨཏྦྲ ཕེདིཏབྲོ། བཏུལཾཕྱིཏྲནཏ ཏྲཏབྲཏི ཡོཛྲ། ཡཀཱིཀཱརཀེན ནེཏྲེསྤ 'ཨས-ཀྲཔནེཏྲི མསྤ'ཏི ཕྱུཏྟཾ, ཏཏྲཏ- 'ཨསསྦ'ཏིཨུཡྡི།

༡༢༩. ཨཨྱ

སྤྡཏི ཐྲཏིནེཏྲེསོཏི ཨྱཏ- 'སྤཨེཏི'ཙྪདི།

༡༣༠. ཏྲ

ཕུབྲསརལོཔི ཏྲུཔསྦ སམྦྷནཏྲ ཨཏྟིཏྲ ཨཏྲུ ཙ གཏིཏོཏི 'སཏྟི སཏྲུ'ཏི ཨུཏྲཏརཏདཡཾ དསྦིཏཾ།

༡༣༡. སྤྡི

ཏེ ཙ སྤྡདཡོ ཛོཏིཏྟིཏི སསྤྲཀྲོ། ཨནྱཡབྲུཏིརེཀཏི ཀིརིཡྻ ཡདིཔི ཏྲུཏུནྡཕ ཕྱུཏྟྲིཏི སསྤྲཀྲོ། ཀཾ ཕྱིསིཏྲ ཀིརིཡེ ཙྪཏ- 'སྤམཇྷྲུཏྲུ ཕྱིསིཏྲ ཕྱ'ཏི། སོ ཕྱིསསོཏི ཡེན ཕྱིསསེན ཕྱིསིཏྲ ཀིརིཡྻ ཏྲུཏུནྡཕ ཕྱུཏྟཏི སོ ཕྱིསསོ། ཕྱཙཀ ཐྲེདཏོཏི སྤམཇྷཡ ཙ ཀིརིཡྻཡ ཕྱིསིཏྲཡ ཙ ཕྱཙཀྲཾ ཏྲུཏུཾ ཐྲེདཏོ ཏིནྡཕྱིཏི ཀཱཙྪནིནྡཔི། སཏྲཾ སཏྲིཏི།

༡༤༡. ཀས

ཀིབྲམདཏྲིཏི ཀིབྲཏ, ཀིབྲསཏྲིཏུཔཙྪརཏ ཀསིཏབྲནེ ཨུབྲིཏ སསྦཾ ཕྱུཏྟཏི།

༡༤༢. ཏྲཱོ

ཙསྦྲཕྲཕཏྟཾ ནེཕྲཙྪཏྟིཏི ཨཛྫཏྲཪོ།

༡༤༤. སྤྡས

ཨནུསྤྡསྤིཡིཏྲཏི ཨནུསིཏྲེ ཀམྦྷེ ཀྲོ "སྤྡ སསྦ སིསྤ" (༥-༡༡༧) སྤྡསནྡཡ སྤྡསིཏྲུཾ།

༡༤༧. བཏ

ཨཕ བཏསྤྡཏི ཏྲདིསསྦཏྲེ ཚབྲི ཀསྦ ན ཕྱིཇྷཡཏིཏི ཨྱཏ- 'བཏསྦ'ཏིཨུཡྡི། ཐྲཡོཀཔཛྫནྡཏི ཐྲཀྲརེན སཏ ཡོཀཔཛྫེན ཨེཀིཏྲཕྱེནྡཏི ཨཏྲོ།

༡༤༨. ཙུཏྟ

ཝོཏྟེཏི ཕུཊྛཊྛེཏི ཨེཝཾ མཛྫྷེཏི “ཡཏྲཡཾ པཙྩཡཱདེསོ སེཡྻ ཏཏྲ ཨེཏི སམྤྷསེནེ-ཀཱཏོ ནིཊྛིསེཡྻཱ”ཏི, ཏེནྟཏ- ‘ཏཡཱཏི ཕདེཡྻཱ’ཏི།

༡༤༩. སྨུཏྟ

སྨུཏྟེཏི “ཛྷོ ནེཏེཏྟི”ཏི (༥-༡༤༥) ཏཏྲ ཛོ།

༡༥༠. ཛིཏྟ

ཨིམསྨིཏི ‘ཕྱི-ཏཕྲནེ’ཏྟིམསྨ, ཨིཏྟེཏི ཨིམསྨིཾ ཋཱནེ། པིནཡྻེཏི ཐུལོ ཨཏེསྨིཏི ཨཏྠོ སུཡྻེཏི ཨིཏིསདྡོ ཨཱུཏྟྲེ, ཏེན ཨཏྲེཡི ཨཏྲེཡི ཨཝླེཡི ཨཝླུཡྻེཏིམེ སཏྟཡཏཏྠི། ཡཱཔ ཀིཉྩཏྟེཏི “ཝོཔ ཕཊྛཱཀིསྨ”ཏི (༥-༡༥༨) ཀིཕཙནྟཕཏྠི།

༡༥༡. ཏྲཏྲི

ཨཏྲེཡིཏྟཏི ཏིཏྟོ, ཨཏཏྲེཏི ཏིཏྟཡྻཱ།

༡༥༢. ཀིཏྟ

ཨཀིཏྟི, ཨཀིཏྟིཡིཏྟཏི ཡྻ ཀིཏྟོ, ཨཀིཏྟེཏི ཀིཏྟཡྻཱ། ཨཔུཏྟི པུཏྟིཡིཏྟཏི པུཏྟོ, ཨཔུཏྟེཏི པུཏྟཡྻཱ། ཨཁིཡྻེཏི ཁིཏྟོ ཁིཏྟཡྻཱ།

༡༥༣. ཏཏྟ

ཨཏཏྟི, ཨཏྟཏྟེཏི ཀཱམེན ཕིཀྲཏོ། ཏྟཡིཏྟཏི ཏཏྟོ, ཏཏྟེཏི ཏཏྟཡྻཱ།

༡༥༤. སྨུཏྟ

ཨསཀྲཱཏི སཏྟོ སཏྟཡྻཱ། ‘སཛ=སཏྲེ’ཏྟི མསྨཱཔི སཏྟོ སཏྟཡྻཏི ཏོཏི།

༡༥༨. ཝོཔ

ཕཊྛཾ ཕཊྛཱ།

༡༥༩. ཀྲི

ཨཀྲིཏྲཕཏྟེཏི ཨཀྲིཏྲུ།

༡༦༢. སྨཏ

མཱུ ལོཔོདི སམྦུརྟྟོ།

༡༦༣. ཏྲིལ

གཧེདྣ ‘གཧ-ཨུཔྣདྣེ’གཧཾ གཧྣ གཧེདྣ།

༡༦༤. ཕྲོ

ཨོམྨཱིབྣནྟུབནྟུམྨཱིདི པརིཙྪྲཱིནྟུབནྟུམྨཱ། ཡཀཱུརམཏྣམྨ ནེཕཏྣནཙྪེདི ཕྲེསེསནཙྪེཏྣེམམྨ ཨཧྣིཕྲཱཡཏྣམྨཀ། ཏཔྣཧི ཕྲེསེསནཾ ཀེཕཱཡལཡཀཱུརཧཾ ཕྲེཙྪཱཾ གཱརཧཾ ཨཙྪེ ཡམྨཱིདི ཨཛྫྷ པདཏྲྀ སཧི ཀེཕཱཡལཡཀཱུརམྨ ནེཕཏྣནཾ ཕྲེཛྷཡཧི། ཡཀཱུརམཏྣེ གཧེཧི གོ དེསོདི ཨཱུཧ- ‘ཡོ ཕཱུ ཏྣམྨ སམཱུསེདིཧྣེ’དིཨཱུདི། པདྣཧི ‘པཧ པཐ=གཧམནེ,

པད=གཧམནེ’ཨེཙྪེམྨ ཕཱུ།

༡༦༥. ཏུཾ

ཏཡོཕྲཱིདི ཏུཾཡཱུན རཙྪཱ།

༡༦༨. དེསྣ

ནཱུཕྲཀྲེདི ན ཨཕཏྣེ པཏྣེཡེཕཱུདི ཨཙྪེ། ནཱུཔཀཱུལོཔོདི “དིཏྣལཱིསྣ”དི (༡-༡) ནཱུཔགཧོཡེཕ ཀཱུཕྲཙྪཡམྨ ཡོ ཕཀཱུར ཏམྨ ལོཔོདི ཨཙྪེ།

༡༧༡. ཏྣ ན

ནཏུ ནམྨཱིདི ཕུཏྣེ པཙྪཡནཀཱུརམྨཱིདི གཧཾ ཕྲེཛྷཡཏྣིདི ཨཱུཧ- ‘ནམྨཱུ’དིཨཱུདི,ཏྣམཱུནཏྣཱུདྣཾ པཙྪཡཱུནཾ ནམྨ “ནཏྣམཱུནཏྣཱུདྣན”ཏྣེ (༥-༡༧༢) ཀཏྣཔཏེསེཏྣ ཕྲེཛྷཡདི

པཀཱརཀཧཾདི [པཀཱུརཾདི (པོཏྣཀཱ)] ཨཱུཧ- ‘པཙྪཡནཀཱུརཱོཕཱུ’དི།

༡༧༣. གཧམ

ཨེཏྣེཡཏྣིདི ཨེཏྣཱིཏྣཾ། ཨེསནཾ ཨེཏྣཱ། ཨེཏྣེཡེཏྣཱུདི ཨེཏྣཱིཧཾ, ཨཱུསནམཱུསིདབྣཾ། ཨཱུསནཱུཡ ཨཏྣཱིཏྣཾ། “བྲཧྨཱནེ ཏྣེཕྲཱརམྨཱུ”དི (༡-༣༣) རམྨཱོ།

༡༧༤. གཱར

ཨམཱུནཔརཙྪཀཱཏྣེ ཀུཏྣཨཱུདེསེན ཏོཏྣཏཾ། གཧྣཏོདི “མཱུནམྨམམྨཱུ”དི (༥-༡༦) མལོཔོ། གཧྨཱུ ཏྣཔུབྣཙྪཀྲེསུ ཀུཏྣ ཨཱུདེསེན ཏོཏྣཏཏྣེ ཨཱུཧ- ‘ཕཔཏྣེདི’ཏྣཱུདི།

༡༧༨. ཏྣོ

ནེཕྲཏྣེཏྣམྨཱིདི “མཏྣུཏྣཱུདྣན”ཏྣེ (༥-༡༨) གཧནེཕྲཏྣེཏྣམྨ། གཧཏྣེཡཾ གཧྣེཏྣབྣཾ།

ཨེདི མོགྒལླཱནཔཉྩིཀཱཊཱིཀཱཡཾ སཱུརཏྣཕྲེལཱུསིནེཡཾ

ཚབྱཀཱནྟ

༡. ཕཧྣ

ཧྡབྷཱནྟི་ཧཱི༔ ཀྲིཡབྷཱ། ཡོ་གཱིརིཡཱཤྣཱཏོཾ་ཨཧྟོ་ཧམྲེཔ། ཨེཧེན་ཨཱཏྟཱརམེཧཾ་ཀྲིཡབྷཱཧྣི་ཏྣཔེཧི། ནཧིཏྣཱཧིཉྣཱ་ཧྡབྷཱཤྲེཔ་ཕྲིསཱསནེ་ཀཱཱརཚམྣཱཧ།
སུཏྟཾཕྲིན༹ཧྣིཔརེསཾཕྲིཡ་སུཏྟཾ་ཕྲིན༹། ཏྣཔི་ཕཧྣམྣནེཡེཔ་ཐཱཕྲིསྣཱིཧྟི་ཨིམིནཱ་ཕཧྟུམིབྷཱཧྣཱིཧྟི་ཨེབྷཱ་སིསཕཚནམཕབོཧྣིཧི། ཨེཕཀཱརེནྣ (ཧི་ཕཧྣམྣནཤྲེཔྣཱཧི་ཨེབྷཱ་ཨེཕསཏྟེན།)
ཧབྲིཕཱཀྣཱཧི་ཕཧྣམྣནཕཚནིཏྣཱ།

ཧཾསམྲིཔསྣཱཧི་ཨེབྷཱ་ཧསཏྟེན་མཧྣཱཀཱསྣཔསྣ་སུབྷཱཏྟཕཚནྣཱནུསྣཱརཚསཏྣཱཏོ་མརཚཕྲཱཏྟིཧེཏུ་ཏྲཱཀཱནུབྷཱཕསཏྣཱཏོ་ཙ་གཱིརིཡཱཕྲིསཱསོ་པརིགྲཱཧིཏོ, ཧི་ཕྲ་ཕཧྣམྣནགཱིརིཡཱཕྲིསཱསྣཱཧི
ཧིསམུབྲིཀྣམྣཱསཀྣནེ་ཀཱམེན་ཨཧྣཱསྣཱིཔནམརཚཀྣནེ, ཧིནྣཱཧ-ཏྣིཔན་མརཚཀྣནམྣཱསཀྣཏྣཱ'ཧི། ཨེཔཾ་མཆྣཱཧི "ཧཀཱཱལཕཧྣམྣནགཱིརིཡཱཕྲིསཱསྣ་ཏྣིཔནམརཚསཀྣཱཧཾ་ཧཾསམྲིཔཏྣཕྲིཔི
གཱིརིཡཀྣཱརཾ་ཕཧྣམྣནགྲཱཧཚེན་ཧཾསྣམྲིཕྲཾ་གཡཱཧཧི, ཡསྣ (གཀྣཱསམྲིཔོ) ཧེསོ་གཀྣཱཧི་ཕྲུཏྣཧི་ཧཏོ་'གཀྣཱཡཾ་གཱཔོ'ཧི་སིཡཱ"ཧི། ཕྲུརེ་ཨིཏྣཱིཏྣཱ་པཀྲཱཀྣཱརཾ་ཕྲིརཙེཧཾ
ཕྲུཏྟེཀཱརེན, ཧཏྣཔཧསྲེཏྣཾ་མཱུལཡཧི་'སབྷཱཕཧོ'་ཨིཏྣཱིཧི།

གཱིརིཡཱཀཱཡེཧི་ཕཧྣམྣནགཱིརིཡཱཀཱཡོ། ཨཕསིསྣཱཏྟིཧི་ཕྲུརིཕྲུཏྣཱསཏྟེཧི་ཏྣིཔིཧཨནྣགཧཀཱལཧོ་ཨཕསིསྣཱཧི། གཱིརིཡཱ་ཀཱཡེཧི་ཏྣིཔནམརཚགཱིརིཡཱཀཱཡེ། ཧསྣཱཧི་ཏྣིཔནམརཚསྣ།
ཕཧྣམྣནཏྣཱཧི་ཨེབྷཱ་ཕཧྣམྣནེཡེཔ་ཐཱཕྲིསྣཱིཧྟི་སིསོ། ཨནེཏྣཱཧི་ཕྲུརིཏྣཱིཕྲུཏྟིཕཚནེན། ཕྲུརིཕྲུཏྣཱསཏྟེཧི་ཨནྣགཧཀཱལཕཱཕགམེ་སཧི་ཧིཕྲཧི་མརཏྣིཧི་ཨེབྷཱ་ཏྣིཔནམརཚགཱིརིཡཱཀཱཡོ
མུཕྲེ་ཧཏྣཱ་ཕཧྟིཧིཨཱཧ- 'མུཕྲེ་ཕཧྣམྣནཏྣཧྣམྣནེ'ཧི། ཕྲུན་པཀྲཱཀྣརམུཔནིཧཾ་ཀཱཡེཏྣཱིཏྣཱ་ཕྲུཏྟེཀཱརེན, ཧམུཔཧསྲེཏྣཾ་མུལམྣཱཕཧྣཡཧི་'ཨནྣགཧི'ཏྣཱིཧི།

ཕྲུཏྟེཡཾ་ཀཱལབྲུཏྣཡོཧི་ཀཱཕྲཱཧིཕཧྣཾ, ཕཧྣམྣནཀཱཕྲཱཧིཀྲཱམེན་ཨནྣགཧཀཱཡེཔི་བྲུཏུལཀཱཏྣཱཧཡོ་ཧོཏྟིཧི་ཨཧིསྣཱཡོ། ཧཧེཔ་སམཏྲིཧི་'ཐཱཕཏྟེཔ'ཨིཏྣཱིཏྣཱིཏྣཱ། ཏྣཱཧཡོཧྟིམིནྣ
སབྲིསཾ་ཨཱབྲྀཧིཀཱཱནཾ་གཧཚཾ། ཡསྣ་ཏྣིཕྲོཧི་སམྣཱཏྟོ། གཏྣཱཏྟིཧི་སཀཱསྣ་སཧབྷཱཕྲཾ་གམིསྣཱཏྟིཧི་ཨཧྟོ།

༢. ནྣམེ

པཊིཏྣཱིསྣཱཏྟིཧི་ཕཧྣམྣནེ་ཨནྣགཧཕཚནཾ, པཊིཏྣཱིནཏྟིཧི་ཨཧྟོ། ཨེཧརསྣན་ཐཱཏུཧི་ཐཱཕྲིསྣཱཏྟིཧི་ཨཱསི, གཱརིསྣཱཏྟིཧི་ཨཀཱརི, ཙེཧི་སྣཱསྣཱིཧི་ཙེཧིཏྣཱ་ཨསི, ཐཱཏུཏྟེསྣཱསྣཱིཧི
ཐཱཏུཏྟེཏྣཱ་ཨསི། ཨཧོཀཱཕྲཱནྣཱ་ཨསྣཱཏྣཱ། ཨམརིསནཾ་ཨཀཱམྣཱ། ཨིམིནཱཕྲཱཧི་ཨཏྲིཕཚནེ་ཨུཔཔཧེ་གོཏྣཱ་སཏྣཱསུ་གམྣཱམྣནེསྭ-སཏྣིཔི་ཕཚནཏྣཱརེ་ཨིམིནཱཕ་སྣཱམཏྣཱཕཚནེན་སིཏྣཱཏྟེ
ཨཧྟོ། གརཏྣཱཕམྣཱཧི་ཧསྣ་ཧེཏུཕཚནཾ། ཧསྣཱཧིཏྣཱིཏྣཱ་གརཏྣཱཕགམམེཔ་སམཏྲིཧི། ཨཏྲིནྣཱམ་ཨིཏྣཱིསཏྟེ [ཨཏྲིནྣཱསྣཱཧི (པོཏྲཱ)] ཨཱཏྲིཏྣཱིསིགཱསྣ་ཀཱསྣཱསྣ་པརིཏྲུཏྲཱཾ་ཕྲིཏྟཱཧི
ནྣཱཧི་ཨཧྟོ། ཕྲིཏྟཱམྣཱནཤྲི་ཧཾ་ཨསཏྣཧཏྣཱ་ཨམརིསཏྣཱ་ཨེཔཾ་ཕཧཧི། ནཏྲིཧི་མཆྣཱཧི་ཨཧིསྣཱཡོ, ཧིནྣཱཧ- 'པཏྣཱཀྲཱམཔྲཱི'ཧི་[ཨཱིཏྣཱིསསྲཱིཧི] ཨཱཧི། ཡོཔྲཱིཧི་སཏྣཱསྣ་སོཔྲཱིཧི
ཧསཏྟེན་སམྣཱཏྟོ་ཕྲེཏྣིཧབྲོ། ཨཏྲིཧི་ཕྲིཏྟཱམྣཱནཏྲིཧི་ཕྲུཏྣཕྲིཏྟཱམྣཱནཏྲོ་ཕཀཱམྣཱནཔཀྲཱཏྣཡེཔི་ཧབྱཱབྲོ།

ནཏྣཱ་ཨཏྲིནྣཱམ་ཏྣཏྣཱཧི་ཨེཏྣཱཀཱ་ཕྲུཏྟེ་པཙམོ་ཨཏྲིནུཔོཏྣཱཏྣཱིཀོ་ནེསྲིཏྣཱིཧྣཱཧི་སཏྣཱཔརིཡཏྟོ་ཙ, ཏྣཱིཧིཡོ་ཨཏྲིནུཔོཏྣཱཏྣཱིཀོ་ནེསྲིཏྣཱིཧྣཱཧི་སཏྣཱཔརིཡཏྟོ་ཙ་ཧཧིཡོ
ཨཏྲིམཏྲིཏྣཱཏྣཱིཀོ་ཏྣཱིཀྲཱཏྣཱནིཕྲུཏྟེ་སཏྣཱཔརིཡཏྟོ་ཙ་ཕཚནམྲཱཔཏྣཱ་ཀཱཧཾ་ལབྲཱཏྟིཧི་མནསི་ནེཏྣཱཡཱཧ- 'སོཔཏྣཱ'ཧིཨཱཏྣཱི། ཨིམིནཱཧི་'ཨཏྲིཡེཕྲིཏྣཱཔི་ནེཏྣཱཕགམོ'ཧི་ཕཚནེན། ཏྣཱནཏྣཱིཏྣཱིནེ
གརཧཏྟིཧི་སམྣཱཏྟོ། ཕྲུཏྟཾ་སཀཱཏྣཱནུསྣཱརེན། ནེསྣཱཡནེསྣཱཡཱཧི་ཡཏྣཱ་ཐཱགམྣཱ་ནེསིཏྣཱ་ཧཾ་ཏྣཏྣཾ་ནེསྣཱཡ་ནེསྣཱཡ།

༤. ཐཱཏུཧི

གིརིཡུཊྟུཔེཏི་ གིརིཡུཊསྐྲཔི, ཨིཔྲམཏྟུཏྤྲིཏི་ ཨཀཱམི་ ཨཀཱམིཏྲྀཏྲིམིཏི་ ཨཙྪུཏ་ ཨཀཱམྶུ་ ཨིཊྚིདིགི་ ཨཀཱམོཊྚིདིགི་ ཙ། ཨཏུདཊྟ་ ཨལེམིཀཱུཏི་ སཏྟམཕྲུདཊྟིདིགཾ་ མཏཊྟསྐྲཔཔཻཕཱུདཏྟཡ་ བཏུཊྟ་ སྐྲཔཔཻཕཱུདཏྟཡ་ ཙ་ ཏ་ ཕཊྟུམིཊྚིཡཏི།

༥. ཨཏ

ཨཏྟཔདཊྟཕུཊིཡུཏི་ ཕུཊམཏྟཔདཊྟཾ་ དསྟིཏི་ ‘ཕཀྲམྷཏལཀྲཧོ’ཊྚིདིཏྟ། ཕཀྲམྷཏལཀྲཧོཏིཕུཊིཀཱུརེཏ་ “ཨུཏྟཡྱུ”ཊྚིདིཏྟ་ ཕཀྲམྷཏལཀྲཧོ། ཨཧྟཀཱཏྟཏི་ ཨིམིཏྟ་ ཨུསཏྟསྟཱིཔིཊྟིསྟི་ པཕཊིམྷཏ། ཨཏརཊྛཡཏཊྛརཊྛཾ་ ཕཱུཏི་ ཨིཊྟ་ ཕཱུསཊྟ་ པཀྲཊྟརེ། ཨཊྛརཊྛསཊིཏ་ རཊིཡུ་ ཙཏུཊྟ་ སྐྲཱོ-ཏ་ ཕཊྟུམིཊྟ, ཨཧྟ་ ཙ་ ཏསྟ་ ཨཊྛརཊྛཏྟཏི་ ཨཊྟ། ཨིམསྟཱིཊིསྤྲཡཊྟམྷཏ- ‘ཨཊིཏིཊྚིདི། ཨུཊྛཡཊྟ་ ཨཊིསྤྲཡཾ་ ཕིཕརཏི‘ཨཡ’མིཊྚིདིཏྟ། པཏྟཡུམོཏི་ ཨཊིཏཡ་ རཊིཡུ་ པཚྭམཔཏྟཙཏྟཡིསཕིཏྟཻཀཱུཊིཀཱཏྟཻཀཱུཏཡཾ་ ཨཏྟཀཱཏཡ་ ཕུརིམཔཏྟཙཏྟཡིསཕིཏྟཻཀཱུཊིཀཱཏྟཻཀཱཊཡཏྟཏི་ ཨཊྛིཀཱསཏཏྟཻཀཱུཔརིམྷཧ་ ཨིཀཱོ་ ཡུམོ་ ཨཏསྟ་ ཙཊྟརིཏི་ པཏྟ་ ཡུམྷ་ པཏྟཏྟ་ ཨསྟཱུཏི་ པཏྟཡུམོ།

> གཏྟཡཔཚྭམོ་ ཡུམོ, པཚྭམཏྟམིམསྟ་ ཕྲ།
> པཏྟརྟ-ཏུཀཏྟཡཊྟི, ཏདཏྟམཔི་ ཕྲ་ ཏསྟ།།
>
> ཕུཊཀཱཡུཕཊྟ་ མཏྟྲྀ, ཀཱཡོ་ སོ-ཊྟཏཏྟ་ མཧོ།
> ཏཊྟིསིཊྟིཏ་ ཡོཏྟཀྟྲི, སོ-ཏཊྟཏཏྟ་ མཧོ།།

ཨཀཱམཊྟིཨུཊྟིསུ་ ཨཤྲིསྟཨུཊྟིཏཾ་ སསྟཊྟིབྲཚྭཏསྟཊྟཕྲ་ ཏ་ ཨིཏ། ཊྟམིསྟིཔྲིཏི་ ཨཊྟཏཏམིསྟཔི་ ཊྟཏི། ཏཚྭམྷསཏིསྟཡེ་ ཊྟམིསྟི་ ཡཕྲ་ པཕྲིཊྟིཏི་ དསྟིཏྟ་ ཨུཏ- ‘པརིཡུཏྟསིཏྟཕྲི’ཊྚིདི།

ཨཊྟཏཏིསྟཡོཏི་ ཊྟམིསྟི་ ཨཊྟཏཏྟྲྀགཱིཏིསྟཡོ། ཨཚྭཏི་ པཀྵེ་ ཏ་ ཏདཀྵྟིཏིསྟཡོཏི་ ཊྟམིསྟིཡེཕ་ ཏཧོ་ ཨཊྟཏཏཧོ་ ཨིཏཏྟཏཊྟཏ་ ཏིསྟཡོ་ ཨཏྟཏཏི་ ཊྟམིསྟཧོ་ ཨཏྟཏ་ ཊྟཏཀཱཡེ། པསཀྐྲོཏི་ ཨུ་ ཏུཨུཊྟིཏཾ་ པསཀྐྲོ། ཨཊྟཏིཤྲོཕཱུཏི་ ཊྟམིསྟཏདསྟཏཊྲཾ་ ཕུཊཾ།

༦. པཪ

སམྷསོཏི་ ཚབྲིསམྷཪ་ ཀཱུརཀཱསམྷཪ་ ཕྲ། ཏིཕཱུཏཏཏྟ་ ཙཱུསྟ་ ཕིསིསཏོཏི། ཨིཏཚྭཏི་ པཪཀྲིཏི་ ཨིཏཚྭ། གྲིཡཊྟསྟ་ ཨུཕཊྟ་ ཕིསིསཏཾ་ གྲིཡཊྛཕཊྟཪ, ཏསྟ་ གྲིཡཊྛཕཊྟཪ་ ཊྟཏྟ་ ཏཊྟཏཏསྟ་ སྟཏྟཏཏྟརེཏ་ ཕིསིསཏཾ, ཏ་ ཏུཊྟཀཱིཏུཊྟ། ཀཱསྟ་ ཏོཊྟཀཱི་ ཕིསིསཏཾ་ ཏུཏ་ ‘བྲཕཊྟྲིཊྟཕྲཡུ’ཏི། ཏམིཕ་ ཕུཏཡིཏུམྷཏ- ‘ཏཕྲཏི’ཊྚིདི།

སྟཊིཡམྷཏྟཏི་ ཨིམིཏྟ་ ཊྟཏྲབྲསྟཔརིཏིཕཏཏཾ་ པོཊྟིཏི། ཏི་ སཊྟི་ ཨིཊྟིཡུཏཾ། སཧྟ་ ཕིཊྟམྷཏ་ ཕིསཡོ་ ཡེསཾ་ ཨིཊྟིཡུཏཾ་ ཏི་ སམྷཔོ་ ཏཊྟཾ, ཏསྟ། ཏེཏི་ པཻསིཊྟི, སྟཏཏཏྟརེཏ་ ཕིསིསཏཏྟི་ བྲཕཊྟཊྟསབྲཕྲ་ ཡཕྲཕུཏཏོ་ ཏ་ ཏཕཏྟིཏི་ ཨཊྟ། ཏོཕྲ་ ཏྲཕམིཕ་ དསྟིཏུམྷཏ- ‘ཡསྟི’ཊྚིདི། ཡསྟཱུཏི་ ཊྟཏྲབྲས། ཏཊྟཏི་ ཏསྟཱི་ ཨཕྲཊྟཀྲི་ ཊྟཏྲབྲ། ཀཱུརཀཱུཏཾ་ སཊིསབྲཕཊྟ་ སྟཔི་ ཨཔཊྟཀྲ་ ཕཱུཏི་ ཙོདིཏི་ ཏཏུཙཊྚིདིཏྟ། ཨསཊྟིཏི་ ཨསམཊྟ།

ཨཊྟཏྟམ་ ཨཊྟཧ་ པཊྟཀྲིཏི་ ཏབྲིསཡེ་ ཨམྷཀཱུརཀཱསྟ་ ཕིཊྟཏམཡུཊཀྵི་ མཏསི་ ཏིཊྟཡ་ ཡཾ་ ཕུཊཾ་ ཕུཊིཀཱུརེཏ, ཏམུཔདསྟིཏུམྷཏ- ‘ཏཏུཙེ’ཊྚིདི། ཨཊྟཔོཊྟིཊྟིཡུཔི་ ཏི་ གིརིཡུ་ ཡཏྟ་ ཙོཊྟཕིཀྲིཔཧོ་ ཏོཔལཀྲིཡཏི, ཏཏྟཡཾ་ པཪཀྲ་ ཏྲཕཏི, ཏིཏུཊམཕིསཡེཔི་ པཪཀྲབྲཪ་ ཏསྟ་ ཏྲཕཏིཕ། ཊྟཀཱརཏོཔི་ ཡཏྟ་ མཏྟ་ མཧོབྲཏཀྲཧོ་ ཨཏུཔལཀྵི, ཏཏྟཔི་ ཏྲཕཏིཕིཏི་ དསྟིཏུཾ་ ཕུཊཾ་ བྲསཏཕཙཏཾ། ཨཊིཏིབྲཊིཀཱུལཏི་ གིརིཡུ་ ཏིབྲཊིཀཱུལེ, ‘སུཊྟ-ཏཾ་ གཱིཾ་ ཕིལཡུཔ, མཊྟ-ཏཾ་ གཱིཕིལཡུཔེ’ཏི་ ཨིཏམཊྟཏྟཏརཾ། ཙེཏ་ ཙེཀྲིཔཕིསཡཕྲདསྟཏྟཡིཊྟ་ སུཏཕཙཏཾ།

༧. ཨིཥྚ

ཨིཥྚཾདེཧྱིམིཏྲ ཨིཥྚཾཏྲཱ་ གཏེཧཱཏེ བོདྷེཏུཾ ཡཱེཞྡྷནཱིཾ ཕྲུཏཾ། ནེམིཏྟཾསཏྤཡེཀྲཱཡ ཏཏྟེ ཕཏྟཱ ཕྲིསཡསཏྤཡེཀྲཱཡསོཏེ ཕྲུཏཾ། ཏེསཏྟེ ཨིཥྚཱཏྲིནཾ། ཕྲིསཡཾ དཱེཤེཏེ 'ཧེཏུཕལེསྲིཥྚཱདིཀོཾཏེ། ཤཱདིསཏྲེན པཀྵཔཏྟཱནྟཏྤཡོ གཏེཏྲ། ཨསྟཱཏ ཀྲིཡཱཀཏྟཱཏྟཱཔེ ཀྲིཡཱཏེཔཏྟེཡཏྟེ གཐཾ ལཏྟཱཏེཏྟཱཏ- 'ཀྲིཡཱཏེ པཏྟེཡ'ཏྟེ ཤཱདི། ཀྲིཡཱཏེཔཏྟེཡཏྟེ ཕྲིཕརཏཾ གཏཏྟེ སམྤཏྟོ།

ཨཏྲེཏྟཱིཥྚཏྲེཏྟཱཏེ གཱིརིཡཱསཏྟཱཏཨཏྟཱམུཁེན, པཀཏཀྲིཡཏྟཱ ཕྲིསེསཏཏྟཱཏེ ཀྲིཡཏྟཱཏེཀཱརཏོ ཨཏྟེཀཏྟྶ ཏྟཱཏུྶ ཕྲིསེསཏཏྟཱ། ཨིདཾ ཕྲུཏཾ ཏོཏེ "ཨཏེཔཏྟེཡཏྟེ ཨཏྟེཀཏཀྲིཡཏྟཱཕྲིསེསཏཾ, ཕྲིསེསཏཏྟུ ཏོཏྟེ ཏོཏྟཱཾ ཏྟཱཕྲེཏུམརཏཏེ གཱིཏྟུརཏེ ཨཏྲེཏྟཱིཥྚཏྲེཏ, ཏཏྟཱཏེ ཨཏེཔཏཏཾ ཏྟཱམ ཀྲིཡཱཡ ཏོཏེ, ཏ ཀྲིཡཏྟཱཏྶ ཨཡཱུཏྟཱཏོ, ཏཏྟཱ ཨཏེཔཏྟེཡཏྟེཕྲུཏྟེཀྲིཡཱཏེཔཏྟེ ཡཏྟེ ཨིདཾ ཀྲིཡཏྟཱཕྲིསེསཏཾ ཏོཏྟེ ཨཏྲེཏྟཱིཥྚཏྲེཏ ཏོཏྟཱཏེ ཀྲིཡཱཏེཔཏྟེཡཏྟེ ཕྲིཕརཏཾ གཏ"ཏྟེ། ཕྲིཏྟུརཕྲཏྟོཡཔཏེཕྲཏཏོཏེ ཕྲིརཏྟཱཕྲཏྟོཡསམཕྲཱཡཱཏེ ཨཏྟོ།

ཀཱརཀཕྲེཀཱཔྲཏོཕྲཏེ ཧེཏུམཏོ ཕལསྟཱ ཡོ ཧེཏུ ཏསྱ ཕྲིཀཱལཏྟེན། ཏཏྟེཏྟཱིམསྱ ཨཏྟོ ཕཏྟཱསྱཏཕྲིསཡེཏེ། ཀྲིཡཱཏེཔཏྟེཡཏྟེ ཏྟུཏྟཱཏེ ཀྲིཡཱཏེཔཏྟེཡཾ། ལིཏྟཱཏོཏེ ནེམིཏྟེན། གམགེན ལིཏྟེན གཏྟཱཡཱཏེཔཏྟེཡཱ ཕྲཏྟཱཏཀཱལཾ ཕཏྟཱསྱཏོ ཀཱཡོ ན ཏིཏྟཏེ ཨཏེཀྲཱམཏྟཱཏེ ཤཱཏ- 'ཕཏྟཱསྱཏཏྟཡ ཕྲཏེཀྲཱམཱ'ཏེ། ཏདེཕ ཕྲུཊཡཏེ 'སམཀཱལ'ཏྟེཤཱདིཏྲ། སམཀཱལཏྟེ ཨེཀཱཏྲཱཏྟེ། ཕཏྟཱསྱཏཏྟཱ ཀྲིཡཱཏེཔཏྲསམྤཡཱ ཏདཕསིཏྟཱཏྟེཏྟཱགཏེསེཥྚཱདྟེཏྲསྤྲཡོ (ཨཏྟཱཕྲ) ཏུཔཔཏྟེཡཱཏེ ཕྲུཏཾ ཕྲུཏྟེཡཾ 'སྟཱམཏྟེཡཱཏེཤཱདི།

ལིཏྟེཏྟཱཏེ ཨིཏྟ ཕྲུཏྟ དཀྲིཏེན གམནེ སཏེ སཀཱཏེསྟཱཔརིཡཱ ཏྟཱཕཏདསྟཾ དཀྲིཏེན གམཏཏྟཱ སཀཱཏཱཔརིཡཱཏྟཱཕཏཏེཏུཏྟེ ལིཏྟཾ, དཀྲིཏེན གམཏསྟཱཏེཔཏྟེཡཱ ཨཏྟཱཏོ གམཏྟཱཏེ ལིཏྟཾ། སཀཱཏྟ གཱིརིཡཱཏྟཱཕཏྟཱཏེཔཏྟེཡཱ སཀཱཏེ གཏྟཱཏྟཱཏྟོརཔཏྟཱཏེ ལིཏྟཾ། པཛམཕཡེ ཨཱརཏཏྟཱཕཏཾ ཏཾཏེཏུཏྟཱཏཏྟ པཏྟཱཾ པརེསཾ པཛམཕཡེ པཏྟཱཏེམིཏྟཱརཏཏྟཕཏྟེལིཏྟེན ཕྲིཏྟཱཡ པཏྟཱཡཱཏེཔཏྟེ ཀྲཱརཀཱསྟཱཕཏཏཱཏེལིཏྟེན, ཨཱརཏཏྟཱཏེཔཏྟེ ཙ པཏྟཱཏེམིཏྟཱཕྲིན [ཏྟཱཕཕྲིརཧེན (པོཏྟཱཀཱ)] ལིཏྟེཏྟཱཕཕྲིཡཏཏེ ལིཏྟེན ཏྟཱཏ ཀྲིཡཱཏེཔཏྟེ པཏ ཕྲིདེཏྟཱ, ཡདི པཏེཕམཏྲིཏྟཱཡཱཏྟཱ པཡུཏྟཱཏེ ཏཏྟཱ པཏྟཱཏྟཱཏེཏེཕ སཏྟཱཾ ཕྲིཏྟཱཡ པཡུཏྟཱཏེ ཕྲིདེཏྟཱཾ། ལིཏྟོཕཕྲིཡཏྟཱཡཏྟེ པཏ ཏྟཱཏུཕྲེན ཕྲུཏཾ།

༨. ཧེཏུ

ནེཏྟཱཕཾ ཧེཏུ (ཏྟཱདིཏྲ) ཧེཏུཕལཏྟཱཕཡེཕྲེཏྟཱ, ཏྲཏེ པཏྟཱཏེ ཏྲཱཕེཏེ། སཏྟཱཕྲཏྟོཡཏྲརཀཕསེཏྲཏེ སཏྟཱཾ ཨིཥྚཱཏྲེཏྟཱཏྟོཡཱཏཾ ཤཱཏྲརཀཕསེན། ཧེཏུཕལཏྟཾ སཏྟཱཕཏཏེ ཕྲུཏཏྟཱ ཧེཏུཕལཏེ དཱེཤེཏེ ཏཏཏམིཏྟཱདིཏྲ། ཨིཕཾ ཧེཏུཕལསཏྟཱཕཏོ སཏྟཱཀཱལེ ཙ ཕྲིཏྟཱཏོ ཨིཏྟ ཕཏྟཱསྱཏེཔེ པཕྲོཏྟཱཏེ ཏྟཱཕོ། སོ ཙ ཧེཏུཧེཏུམཏྟཱཕྲོ ཙ།

༩. པཀྵི

པཀྵེམཾ པཀྵེམཾ པདཏྟེཤཱདིཏྲུ པཀྵེཏེ ཕུརིམཾ པདཾ, སཏྟཱཀྵཏྟཱཏེ པཀྵེམཾ པདཏྟེཤཱདིཏྲ དཏྟཱཾ། སམེཏྟཱ ཨཏྟཱམཏྟཾ ཕྲུཀྵཏྲ སཏྟཱཀྵཏྲ, ཡཱཙཏཾ དེཏྟེ ཏྟཱདིཏྲ ཡཱཙཏམཏྟཾ, ཨིཏྟཱསཏྟཱཏསཏྟཱཏམེཏྟཱསཾཏཾ། པཏྟཱཀཱལཕསེན ཙ ཕྲིསཡཏྟེདེན ཏྟེཀྵཡ ཕྲཱཏེ ཡོཛྙཱ ཨཏྟོ དཏྟཱཾ། པཏྟཱཀཱལཾ དཱེཤེཏེ ནེམིཏྟཏྟཱཏཏྟཱཏེཤཱདིཏྲ། ནེམིཏྟཏྟཱཏཏྟཱཏེ ཏཾཏཾགཱིཏྟཾསཏྟཱཏྲེ ཀཱརཀཏྟཱཏཏྟཱ། ཕྲིཏྟེ ཏྟཱམ དེཏྟཏྟཱཀཱསཏྟཱཏྲཡཱཀ ནེམཏྟཀྵམཏྟཀྵཏྟཱཏེཏྟཱསནཔེསཏྲེ། ཨིཏྟ ཙ ཨཏྲུཏྟཱཔཏྟཱཀཱལེསུ ཙ པཏྟཱཏྲཾ ཕྲིདེཏྲ པརེཏེ, དེཏྟཏྟཱཀཱཏྟཱཏྲུ པཏྟཱཏྟཱ སཏྟཱཏྲཱ། ཨིཏྟ པཏ ཏེ ཏྲཱཕེ ཕྲིཏྟཱཕྲིསེསཱཡེཏྟཱཏེ ཕྲིཏྟཱཏྲེ ཨཀྵོཀཱརེཏྟཱ ཨིཥྚཱཏཾ ཕྲིཏྟཱཏུཾ ཡཾ ཕྲུཏཾ ཕྲུཏྟེཀཱརེན, ཏདེཏྟཱཏེ ཕཏྟཱཀཱམོ ཤཱཏ- 'ཨཏྲུཏྟཱཔཏྟཱཀཱལེསུཔེ'ཏྟཱདི། ཕྲིཏྟཱཕྲཏྟཱཏེམེཕ པཀཱསེཏེ 'ཨེཕཾ གཱརིཥྚཱཡི'ཏེཏྟཱདིཏྲ། ཨཏུཏྟཱཏཏྟོཔེ ཏྲཱཔེཏྟོཔེ གཱིརིཡཱསྶ ཏྟཱཕྲཱརེཏེཡེཕྲཱཏེ ཏྟཱཕྲཱརཀཕྲཏྟཱཏེཏོཏེ ཡོཛྙཱ ཨཏྟོ ཕྲིདེཏྟཱ།

ཕེསནེཕེ གཱིསཏྟཱ ཏྟཱཀཱརཀཏྟཱཾ སཏྟཱཏྟཱཕྲེཏྟཱཏྟཱཏོཏེཕྲུཏྟེཀཱརེན ཡཾ ཕྲུཏཾ, ཏཾ ཏྲཱཏེ ཕཏྟཱཏྟཱཏ- 'ཕེསནེ ཕེ'ཏྟཱདི། སམྟཱལཏཏྟེ གཱིསཏྟཱ སཏྟཱཀཱཏཾ སཏྟཱཏྟཱཕྲེཏྟཱཕྲེཏྟཱཏམྟཱལེན སམྟཱལཏོ། "ཨཏུམཏེཔརིཀཱཕྲཏྟེསུ སཏྟཱཏེ"ཏེ (༣-༡-༡༡) གཏྟཱཏསུཏྟཱ། གཏྟཱམིཏྟཱཏོ པརཏྟཱ ཨཏུཏྟཱཏཏཾ ཨཏུམཏེ, པརིཀཏྟཱཾ སཏྟཱཏྟཱཾ ནེཏྟཱཔཏཾ པརིཀཏྟཱ ཧེཏུཕལཀཱིརིཡཱ

སམྦུདྡྷེ ཙ, ཏསྨཻ ཨནུམཏྱཱ ཙ པརིགྲྷྱ ཙ སཏྭཱམཱཡཱཡཱཏྟཱ ཧེཏྱཱཏི ཨབྦྲ། ཨཏྲཱནྟརཱེ ཡཱཏྲཱིཎཱམཏཏྭམཏཏྭཏྦྲཱིརཱན་པཱཏྲཱནྟཔཏྲཱཀཱལེཥུ ཙ།

༡༠. ཏུ ཨཏྟུ

ཨུཏྟརཏྲཱཏི གཱཚྪཏ གཱཚྪཏུཨུཏྟཱིརྞཱ ཨུཏྟརཏྲཱ། དཏྟཏྲཱཏི ཡཱཙཏེ།

༡༡. སཏྲ

ཨརཏྲཱེ ཚཱཡམིཥྚ པཡོགོ, ཏེན ཕལཾ ཁལུ རཱཛྫཾ གཱརིཥྱ ཕལཾ ཨརཏྲེཏི ཡོཛྱཱ དབྦྲོ།

༡༢. སམྦྱུ

ཡོགཱཏྭཏཱཏྲྭཔཱསྟྲཏྲིམསྤྲཱབྦཔཏཾ , སཏྱིསཏྲཏཏྲཏྲཱེ སྟཱམཏྲིཡཱསྦ སཏྲཏཏྲཏྲཱེ ཨབྦྲ། པཡོགཱཏུཥྟཱརཱིཏཾ ཏྲིཔིཏྲི སམྦྱུཀྟོ། གཱམྦྱུཏེཏི སམྦྱུཔཱིམིཏྦྲེཏྲ ཏྲིཏྲིཏྲེཏྲི ཨཔྲྱུཏྭཏྲཱེཔི གཱམྦྱུཏེ། ཨུཏྟརཏཾ ‘ཨཔིཔྲིཏཾ སཱིརསྣ ཏྲིཏྲེཥྐཱ’ཏི། མཏྲཱབལཏྲཱཡ ཏཏྲིཏཏཏེ ཨཡམཏྲཱཔྲིསཡེ སམྦྱུཔཏེ སཏྲཔི ཨཡཾ སཏྲཱ-ཏྲཱཡམཏྲཱ ཡུཏྲེཏི ཏ ཕལཏྲཏྲཔཡོ ཏཏེཥྛཏི།

ཏྲཏྲཏྲཏི ཨཏྲ ཏྲཏྲཱཏཏྲཱིན ཏྲཔཡོ གཡཏཏྲེ ཏཏྲ ཏྲཏྲསཏྲཱ རཏྲཏྲ པུཏྲཱཙརིཡསཏྲཡ ཡཱ། ཨུཏྟརཏཏྲེ ཕལཱཏྲཱ ཕལཾ ཏྲཏཱཏྲ།

༡༣. སྣཡོ

སྟྲཏི སྣཏྲཏི ཨཏྲ སྟྲསཏྲཱ། ཨཏྲ ཨིམསྨཾ ཨུཏྟརཏྲེ། ཏེཔཏྲེཏི སྣསཏྲེཏི སེསོ། ཨུཏྲཏྲེ ཨིམཱིཏྲ ཕཏྲསྣཏཾ ཕཏགམཏཾ དསྤེཏི། ཨཏྲཱཏྲཏྲཏྲཏི ཏེཕྲཏྲཡཱཏྲཔིཔི ཨཏྲེ ཨཏྲཱཏྲཏྲཏྲ ཏྲཏྲཏྲོ། ཨཱཡཱཏྲེཾ ཨཱཡཱཏྲེཏྲ སགཱཀཱཡོཏྲམ ཏྲཏྲ ཀཱཡོ། ཏྲཏྲསཏྲཏྲ པྲིསེསཏཔྲིསེསྤྲཏྲཡེ, ཏེཏྲ- ‘ཏྲཏྲཏྲ སམྦྲཏྲ པྲིསེསཏ པྲིསེསྤྲཏྲཡཏྲཱཏེ’ཏི།

སབྲཏྲཏྲ ཕཱཏྲཏྲ པྲིསེསྤ སྟྲཏཏཕཱཏྲ པྲིསེསཏཾ།

ཨིཏྲཏི པརིསམིཏྲོ། ཏྲཏཏྲཔཡསེན གཱམཏྲཏྲཏི “གཱམཏྲ གཱམྦྱཀཱ”ཏི (༥-༡༠) སུཏྲེ གཱམཏྲསཏྲེན ‘ཡེ གཏཏྲ ཏི བུཏྲཏྲ’ཏི ཏྲཏཏྲཔི གཏིཏཏི ཨིཕཾ

གཏིཏཏྲཏཏྲཔཡསེན གཱམཏྲཏྲཏི ཨབྦྲ། ཨཏྲིམཏྲེ པྲཏྲེཡཱཏཾ། ཏཏྲ སཏྲཏྲཏྲཏ- ‘ཨཏཏྲརེན གཏཏྲ’(ཏྲེ ཨན)ཏྲརེ ཕུཏྲེན གཱརཏྲཏྲཏཏྲཏི ཨབྦྲ། ཨཏྲིམཏྲཏི

པྲཏྲཏྲཡཱཏམིཥ ཨིཏྲཏྲཏྲཏྲསཏྲཏཾ ཕཏྲཏྲཏ- ‘སམུཏྲཡོ’ཨིཏྲཏི། ཨཏྲཏ གཱཏམཏེཀཱསཾ གཱིརིཡཱཏཾ ཏྲོཡ སྣཏཏྲ ཡཱཕཏྲ ཨེཀཱཕཏཏཱིརིཡཏྲཡཏཱིརིཡཱ ཙྪཏྲསཀྲཱིཡཏ-

‘སྣཏྲཏྲཏྲཏེ’ཏྲཏི། མཏྲཏིཏྲཏྲཏྲཏྲཏཏྲཏ གཱིརིཡཱཡཔི ཏྲེཏྲཏི ཨབྦྲ། ཏཀྲཱིརིཡཱཕཏྲཏྲཏི སྣ ལཕཏཱིརིཡཱ པཏྲཏམསྦ གཏྲེ། ཡོ- ཡམཏྲཔི ཏེཡོཏྲཏྲེ པྲིཡ གཱིརིཡཾ

གཱརཏི སོ ཏྲ-ཏྲཱིརིཡཱཔཏྲཏེ ཡུཏྲེ, ཏཀྲཱིརིཡཱཕཏྲཏེཡེཔཏི།

༡༤. ཕུཏྲ

མཏྲཕཱཏྲཏྲཔཏྲ པགཱརཏྲ ཏདཔེཏྲཡ ཕཱཏྲཱིགཱདིསཏྲཾ “ཕཏྲཏྲེ ཏིཨཏྲི, ཕལིཏྲཏི”ཏྲཏྲཾ ཕཏྲཏྲཏྲཏི ཨཏ ‘ཕཏྲཱིགཱདིསིཏྲཱ’ཏི། ཨཏཡིཕཏྲཏ-ཕཏྲཏྲཕཡཔཡཔར-ཏྲཏྲ

གཏྲཡཏི’ཏི། པིཏྲིཕཏྲཏྲམསྦ ཏསྨཏྲ ཏེཡམཕཏྲཾ ཏྲཏེ ཏསྨཏྲཾ ‘ཨཕཏྲ ཏེཡམཏྲཏྲཏྲཏྲ’ཏྲཏ། ཏེཡམསུཏྲཏྲམིཥ ཕུཏཡཏི ‘ཏིཏི’ཏྲཏྲཏྲ། ཏིཏི ཏིཏི སུཏྲཏྲཏི “ཕཏྲཏྲེ

ཏི ཨཏྲི”ཏྲཏྲཏི ཏིཏི ཏིཏི སུཏྲཏི། ཨིམིཏྲཏི “ཕུཏྲཔཏྲ”ཏྲཏྲ ཨིམིཏྲ སུཏྲཏ། ཏཏུ ཏུཏྲཏྲསིསིསུཏི ཨཏྲཱགི ཕུཏྲཏྲེ ‘ཏུཏྲཏྲསཏྲཕཚཏྲཡིསུ ཏཏྲཏྲསཏྲཕཚཏྲཡིསུ ཙ

གཱརགིཏྲ’ཏི ཨཡཾ པྲིསེསོ གཱུཏོ གཱམྦྱུཏི ཡེཏེཕཾ པྲིཕཏཾཏྲཏ- ‘གཱཏུགཱམྦྱེ’ཏྲཏི། གཱཏྲཏྲིསུ པིཏྲཏཏྲ ཕགྲཏི།

གཧྟུགསྨྣནམེཔླྣདི ཨེམིནླ ཐླཔཾ བྲཔཚྷཱིཧྲདི། དཔླ ཙ པཀླདི- ‘དུམླཀླསདླཔཙནླིཡཧླཐླཔླ’དི། ཨསདཧླཏླཡེཀྵླདིགམེགཔཙན སམླཔེ གླརཧཾ, དུམླམླེཀྵླདིགཧྟུ པཙམཔུརིསསམླཔེ། དུམླམླསེསེསུ ཏོཀླ མདཀྵེམླུཧྲམཔཙམླ གཐཾ ཐླཔླདླིསུ པེཀླཡཀྟེ གཐཀླ དུམླམླདིསདླཔཙནླིཡམླ གླརགཧྲམླཙླདེན དཧྲ པེདིདེན སཀླཔེཧྲཧླ དུམླམླདིསདླཔྲཡོགླཐླཔོཀྵླསཀླཡ ཡཾ པླུཧཾ པླུཧྲེཡཾ ཧཾདླནེ པེཔརཀྟེན ‘ཡདི ཐླཔླདླིསུ མླནླདཡོ ན པེཧླིཡཀྟེ དདླམླནླདླིསུ པརེསུ ཐླཔླདླིསུ ཀྲཡླདླིནཾ པེཧླནམེཔ ནོཔཔཧླདླི’དི ཨེམིནླ སླམབྲིཡེན དུམླདླིསུ གླརགེསུ མདཀྵེམླདླིནཾ ཐླཔོ པེཀླཡདི དིནེཔ དུམླདིགླརགཧྲམླ དཧྲ པེདིདིནླཙླཧྲེན སཀླཔིདཧླ དུམླདིསདླཔྲཡོགོ ནླམ ན ཧོདླིདི དམླེཧཾ ‘དུམླདིསེ’ཀྵླདིགམླརཀྵཾ། ཡཧྲོཔཾ དུམླདིསདླཔྲཡོགོཡེཔ ན སེཡླ ཀྵླད- ‘ཡཧྲོཔ མེཀྵླདི། པརིཀླརམླད- ‘སསཧྲེནླ’དི། དུམླདིསཧྲེན། ཐླཀླཧླཡེཀྵནེནླཧྲེདིདམེཔ བཧུཧཾ བདཔོདི པཙནེནླནཧྲདི། པཙནླཐླཔེ གཐཾ དུཡླཧྲེགརཀཧཾཧླད- ‘ཨནུཧྲམླནམླེ’ཀྵླདི། ཨནུཧྲམླནམླདིཨནུཔདིདབྲམ གཀྵདིཀྵླདིནླ ནེདིཐྲམ གཧྟུནོ།

ཨནུཔླདིནླདི (དུམླདི) ཨནུཔླདིན། “ནླམཀྵེ པཡུཧྲམླནེཔི དུཡླཧྲེགརཀྐེ པཙམོ”དི (༣-༡-༥) གཀྵནཔཙནཾ, དིནླད- ‘དིནེཔི’ཀྵླདི། ཨསམླནླཧྲེགརཀྐླ དི ‘དཡླཔཀྵདི’ཀྵླཾ ན ཐླཔདི། དཔླདི དཡེཀྵཾདཾ གཧྟུཔླཨཾ པཀྵདིཀྵཾདཾ གམླཔླཨཾ གམླེ ཨླཔླདཔཀྵཡ པེཧླནདོ།

‘ཨེདི མཀླེ རཔེན གམེམླམླེ’དི པླཧེནེཡླདིམདནེཔླདནཀྐམོ (ནེརམླ) དི ‘པརིཧླསེ’ཀྵླདིནླ། མཀླདིམླ པཡོགེདི ཨུཔཔདཔསེན མནཧླདུམླ པཡོགེ། ཧླདུམླདི གམེཨླདིདོ། ཨུཧྲམ པུརིསེགཔཙནེ པཧྲེདི གམེམླམླདི པཧྲེ། མདཀྵེམོབྲེམདོདི གམེམླམླདུབྲེམདོ། མདཀྵེམེ པཧྲེདི མཀླསེདི པཧྲེ, ཨུཧྲམེགཔཙན མེཐྲཀྟེ མཀླེདིཐྲཾ། ཨེདཾ པླུཧཾ ནོདི “མཀླསེ ཧཾ རཔེན གམེམླམླདི པཧྲབྲེ མཀླེ ཧཾ རཔེན གམེམླམླདི ཐླཔདླིདི (པླུཧ”ཀྟེ)། ཨེདི མཀླེཀྵླདི ན གེཀྟེ པླུཧཾ པླུཧྲེཡཾ། ཡཐླསཔེསཡེཔམདཀྵེམླུཧྲམླ སམླཔཧྲཀྟེ, དཔླསམླཧྲམླུཔདམླཡམླད- ‘ཨེཔམེཧྲབྲེསམླཀྵཾ’ཀྵླདི། པཧྲབྲེམདཾ སམླཀྵཾ ཀླུཏམླནོ ཨླད- ‘ནདླཔ’མེཀྵླདི། ཨཔོཀྵདིཀྵླདིནླ པཧྲབྲེཔླཡམླད- ‘ཡདེ’ཀྵླདི།

ཡདེཔམབྲེསམླཀྵཾདི ‘མཀླསེ ཧཾ རཔེན གཀྵམླཾ’དི ཡདླ ཨེཔམབྲེསམླཀྵཾ གཧླིཡདིཧྲབྲཾ། སོ ཙེཔམནུགཏོདི ‘མཀླེ ཨདཾ ཧཾ རཔེན གཀྵསེ’ཀྵེཔཾ སོ ཙ པཡོགོ ཨནུགཏོཧྲབྲཾ། པཀླརཧྲརགཔྲནླཡླདི ‘མཀླསེ ཧཾ རཔེན གཀྵམླཾ’དི ཨཧྲརགཔྲནླཡ།

༡༥. ཨླཨླེ

དིནཀྵདི སམླསེདཧྲེན ཙ,སླཧྲདླིནམཀྲདཀྐེ ཡདི དིསཾ གདཧཾ སེཡླ ཨླཨེམླདླིསུདི ན སམླསེན པདེཀླ།

༡༧. ཐླམླ

གཧྲགདཔྲསབླིཡོ པེཧླེ སོ ནེཀྵཾ-ནེཀྵ བཡཔླདི པཙམཾ པླུག ཐླཔདླིདི དམླེདུམླད- ‘གཧྲགདཔྲསཀླེཧྲ’ཀྵླདི།

༡༨. པུབྲ

ཨཀླཧྲཔེཀླེདི ཨཀླདླིསུདི ཨནུཔཧྲཨཀླཧྲཔེཀླེ།

༢༣. གར

ནནུ ཙ ‘སོམླ’དི གམླ པླུཧཾ “ཀྱིཙེ པེགརཀྵན “མེཀྵེཔ (༥-༡༦༡) ཝོཝོ སེཡླདི ‘གརམླ ཀྲུ’ཀྟེ པཧྲབྲཀྟེ ཙོདནམནསེ ནེཧླཡླད- ‘ཀྱིཙེ པེགརཀྵནཾ ཧླདི། ཨཀླཧྲཔཡོགླནུསརཀླ པཡོགླནུསརཧཾ པེནླ ཨོཝོཝོ པེཀླཧུཾ ན སཀླདི སམླཀྵཾ།

༢༥. ཧཱསྨཱ

ཀཱརིཡཾ ཨཱཏནྣཱཧྲཱཏམསྨཱ ཨཊྟཱིཏི ཀཱརིཡཱི, ཏིན ཨཔར ཀཱརིཡཱི ཏཛྙཱཏི ཧཱིཾསྨཱིཡཊྟཱིཏི ཨཊྟོ།

སདོསྨཱིཧིཏི ཀཱརསྨཱ ཡོཀཱརེན སྨཱིན ཙ སཏ ཧཱསྨཱ སྨཱིན སཏྟཱིཏི ཨཊྟོ། ཨཐ ཀཱཐཾ ཡོསྨཱིཏེ སཏེཔ ཡུཏྟཱ དེསོཏིཔཱིཚྪཱཡཏཱིཙྪཱསཀྱཱིཡཱཏ- ‘སཏཔཙཝསྨཱམཏྟཱིཡཱ’ཏི། སཏ སཏྟཱསྨཱ སཏཏྟཱ(སྨཱ ཙ) སོསྨཱ སྨཱིནཱཏི ཀཱཐཝསྨཱམཏྟཱིཡཱཏི ཨཊྟོ། ཨཊྟཱིཡཱཡཾ པཱིཔརཏི ‘ཨཱཔཾ མཚྪཱཏི’ཙྪཱདིནཱ། ཨཱཔཾ མཚྪཱཏི- ཡོསྨཱན མནཱདེསིཏྟཱ ཨཱིཙྪཱདིནཱ ཡཱཚེན ཧྲཱཔིཏབྲཱམིཔ ལཀྲཱིཡཏི… ཏིནེཔ ཡཱཚེནསཏཔཙཝསྨཱམཏྟཱིཡསྨཱ པཏྟཱིཏིསབྲཱཔཧོ། ན ཏུ ‘ཨཱཔཾམཚྪཱཏིཡོསྨཱནམནཱདེསཏྟཱ ཧཱསྨཱཙྪཱཏི པཙཝམནབྲཱཀཱི སིཡཱ ཧཱ ཧོ ཙེཏིཔ པཏེཏྲ ཡོསྨཱནམནཱདེསིཏྟཱ’ཙྪཱདིནཱ ཡཱཚེན… ཡོསྨཱནམཙྪཱདེསཔསཀྲཱསྨཱིཡཱབྲཱཔཧོ། ནཏེབྲཱདེསཱདེསི སསྨཱཏྟཱཚཏྟཱི ཨཊྟཱི… སོསྨཱཏི པཱིསེསནཚཏྟཱིཡཱཔཏྟཱཏཱཡ སྨཱིནཱཏི སཏཏྟཱི ཏཏིཡཱཡ ཙ ནེཏིབྲཱཏྟཱ། ཨུབྲཱཡབྲཱཏི སྨཱཏྟཱཏཱིསུསྨཱཏཱིསུ ཙ།

༢༨. ཨཱཨཱི

ཡུབྲཱསརལོཔོཏི པཱིཀཱརཚལོཔོ ཨཱཀཱནྣཱདེསི ཙ ཏཱིསུ ཡཱརེསུ ཡུབྲཱསརལོཔོ།

༢༩. གམི

ཨགཱཏི ཨཱིསྨཱི ལལོཔོ, ཨཱཀཱནྣཱདེསི ཙ ཡུབྲཱསརལོཔོ།

༣༠. ཏིཾས

ཨགཙྪཱ ཨགཙྪཱིཏི ནེགྲཱཧིཏཱགམེན།

༣༢. ཚནྣཱ

ཨུདྡཱིཏཱནུབཏྟཱནཏྟཱི པརིཙྪཱཏཱནུབཏྟཱནཾ།

༣༣. ཨཱཨཱི ཨཱུ

སུཏྟཱི ཨཱཏི ཨིམིནཱ ཨུབྲཱཡབྲཱ པཚམཔུརིསེཀཔཙཝཾ གཏིཏཏྟཱི ཨཱཏ- ‘ཨཱ’ཏིཨཱདི།

༣༤. ཀུས

ཨཧྲཱིཏྟཱཧིཏི “བྲཱཛྙཱནེ ཏཱིཧྲཱརསྨཱ”ཏི (༧-༣༣) ཏཱིཧྲོ།

༣༥. ཨཱ ཨཱི སྨཱ

པརོཀྲཱཔརནཱམཧྲཱཡཱཨཱནཏྟཱི པརོཀྲཱཏིཨཙྪཱནཱསྨཱནཾ།

༣༨. ཨིཥྚ

ཏེཏེཥྚཻ ཏེབྷྱ ཥྚྲུསྟྲུཏྲཡེཏེཥ, སཏཙཪིཏཀྵཡེནྟཻ “སྟྲིཏེ ཤྲི ཤྲཱུ”ཨིཥྚཪྟ (༦-༩) པརཥྐྲཱི པཙམ ཕྲུཪེསིཀཕཙཎཤྲཱཀཪེན “ཨནརྡྷཏནེ ཤྲཱུཏུ”ཨིཥྚཪྟ (༦-༥) ཕུབྲཥྐྲཱི པཙམཕུཪེསིཀཕཙཎ ཤྲཀཪེན ཙ སཏཙཪིཏྲཀཱཎནམེཥ པཥྐསཏྲེཡྰ སཏཙཪིཏྲ པཏྲེཥསེན པཥཏྲཀྵཡེན གཏཀཏྲེ ཨརྦྷྲ། གཏེཏཏྲ ཏྲཏེ སཥྐྲེཏྲེ གཡ྄ཏཏེཏེ སཥྐྲེཏྲ། ནེཥྚཡཀརཀཾ ནམ བྲཏྲེཥསེནེཥ, ན སྟམཏྲཥསེནྟཻ ཤྲཏ ‘ཨེཏེཏཱ’ཏེཤྲཏེ།

༤༠. ཨིཪྻ

ཨཏྲསཏྲེལོཾཔཾ “ཏྲནུབཏྲེཏྲསཏྲེཥྚ”ཏེ (༩-༡༣༢)།

༤༢. ཨོཥྛ

ཤྲེཥྚནཏྲེ ཨཤྲཏྲེནམྲེཥྚཾ།

༤༦. ཨཽཥྛ

ཕུབྲཥྨེཏྲེ ཨཀཱསེཏྲེ ཨེཏྲ།

༥༢. ཏཥྛ

ཀྲིཡཏྲཕེཏེཏྲནཥྨི ཏྲཏུཕེཏེཏྲནཥྨི ཨཏྲེསཾ ཏབྲཏྲེཾ པཥྐཡཱཏཾ ན གཏཀཏྲེ སཥྐྲཏྲ།

༥༨. མིཥྚ

ཨཥྨེཏེཤྲཏྲེནེ ཕཏྲམྨནེ ཏྲཏྲེསུ ཕྲ མིཥྚནམུཏྲཏརཏྲནེ།

༥༩. ཧིམི

སུཡ྄ཏྲམི སུཏ=ཕེཙྱཏྲེ “ཏེཕྲཏྲེཏེ ཡཀ” (༥-༢༡)།

༦༡. ཀླཥྚ

རྡྷནྟཻ “ཀླཥྚ ནེ རྡྷ” (༥-༡༢༠)

༦༩. ཏནྟ

ཚ ཙ ཁྲ ཙ ཚ ཁྲ།

༧༠. ཀཡི

ཨིམིཏྣ་ ཀཏྣ་ ཀཡིཏྣཏི་ ཨརྡྷྣཧརིཏྦྲཱི།

༧༡. ཏྣ

ཨེཥྲུམྣཏྣིནཾ ཨེཥྩྣཏི ཕྱུཏྣཏྣ ཨུཕྣཏིཕཱཏྣིཏཥྣཏི ཕིཏྣཡཏི།

༧༤. གྲུཏྟ

ཨོཀཱྣར་ གྲུཏྟཏི སཾཡོགཕུབྲཏྣ ཕྱུཏྣཾ།

༧༦. ཨོཕྲི

ཕིཀརཆསཏྣཥྣ ཨཏྲྣཕྣཔི ཐྱཕཀྵྣཏཀཏྣསཥྐཕེ ཨེཏྣཏྣིཔྱེཏཾ ཐྱཕཀྵྣཏཀཏྣཕྱུཏེཕྣཏིཏུམྣཏ- ཡཏིཔི་ཏྣཏི།

༧༨. ཨེཥྩྣ

ཨཏྲྣཏྣཔྣིཏི ཏྲཕེཥྩྣསྣུཏྲཕེཥྩྣམཨེཏྣཏྣཔི།

ཨེཏི མོཊྲཱལྣཏཔཏྲེཀཱྣཏེཀཱྣཡཾ ཕྣརཏྨཕིལྣསིཏེཡཾ

ཆཏྨཀཏྲཕཏྣཏྣ ཏེཏྨཏྣ།

ཏེཏྨཏྣ ཙ སཏྨཏྣ ཕྣརཏྨཕིལྣསིཏྣེ ཏྣེཀེཏི།

ཏེགམ

༡. སབྲཏྣ སུཏྣཏྣཡིཏྣ, སཏྣནཏྣཏེསེཕིཏི།
པསཏྨི-ནྱཏྨསཏྲྣཡ, པཏྲྣཏི སུཏྣསཏྲྣཏི།།

༢. ཏྣགཕིཀྐམཔཏྲྣཏུཏྣཡྣཏིགྲུཆཕྣཡིཏྣ།
སུཏྣསེཏྣཏྣིཏྣཐེན, ཀྣརིཏི ཕསཏྣ སཏྣ།།

༣. པཏེསལྣཏསྣཏྟུཕྲེ, ཕིཏྣརེ ཕྣཏྟུགོཙརེ།
མཏོཏུཀྣུལེ ཡོགྲྣིཏཾ, ཕརེ ཕིཀྐམསུཏྣརེ།།

༤. ཐེརེན རཙིཏྣ ཕྣཡཾ, ཕྣསཏྣཛྫྙཏཏྨཏྣ།
ཏྣེཀྣ གྲུཏྟཔཏཕྲྣཛ, རཛམཏྨཀསེཕིཏྣ།།

༥. བཏུསྨྲུདྣཾ ཕྲིཏྲྱུནཾ, པརམཏྣཕགྣཧིནཾ།

པཕཏྣཏུ ཙེརཾ ཙེཧྣ, རཏྲཡཏྣི ཉེརཏྣརཾ།།

༦. ཡེསཾ ན སཏྲེཏྣ པཏྲ, ཉེཀསཏྣཏྣརེཙེཏྣ།

སམྲེཧབྷྲཧཏྣཕེཧི, ཏྣཕབུཛཏྣཏྣི ཀིཏྲེཔི།།

༧. ཀིཏྣེཧི ཕྣདསུསྨྲུསྣ, ཡེསཾ ནཏྲི གྲུཏྣཏྲུཉེཧ།

ཡེ ཧཕྲྣདརཛེཀིཏྣྣ, ཧེཕ སྣཏྣྲུཕེཕེཀིཉེ།།

༨. ཕུཏྲྣེན སཏྲརཙནྣཛཉེཧེན ཧེན,

སམྲུཏྣྲསྣསནཕརེདཡཀྣརཧེན།

ལེཀྣམིསེསྲུཔི ཀིལེསམལྣ ཨལགྲེ,

སམྲུཏྣྲསྣསནཕརེདཡམྣཙརཡེཾ།།

༩. ཡེ_ནཏྣཧཏྣརཧནྣཀརམཏྲཉེན,

མཏྲྣཙ ལེལྣསེཧཏྲྣཧཕརེན ལཏྲྣ།

སྣཏྣམབྣཧི སུཕེཏྣ སུཁཡཏྣི ཙཏྲྣི,

ཧེམེ ཛཡཏྣི གྲུརཕྣ གྲུརཕེ གྲུཧེཧི།།

༡༠. ཏྲྣེཀྣཡེ ཕེནསྣདེནཾ ཕེརཙཡྣི ཡེ ཀཊྣབྷྲུསྣཔརེ,

ཕྲིཏྲྱུནཾ ཛེནསྣསནྣམལམཏྣེསེ_ཀྣསི ཙྣནྣཀུལཾ།

སཏྣེསཀྲམཉེམཉེམཀམཉེ སབྷྲྣཕཏྣེཡེ མཏྣ,

སྣམྲི མེ གྲུཏུཔུཏྲཕེ ཕེཛཡཧེ སྣཏྣིསུཧེ_ཡཾ ཏྲུཕེ།།

༡༡. ཏྣཛྲ ཕེཀྲམབྣཏུ བྣཧེཧརེསྣུ ཏྣཧྣས [ཏྣྲཏྣས] ལེཀེསྣརེ,

སམྲེཏྣཉེཧཉེ ཧེསྣེཧལཔཏྣི ཡེཡཾ མཏྣཕེཀྲམེ།

ཉེབྲྣེཧེ [ཧེསྲུརེ] ཕེཛཡྣདེབྣཏུ ཕེཛཡྣི སེ ཨྣསི ལཏྲིསྣརེ,

ཧཾ ཉེསྨྲྣཡ ཕལཾ ཙེཏྣཡ ཕལཧཏྲེཧཾ སཧཾ སཏྣཧཾ།།

སིདྡྷི རཏྲུ

༡. ཨགྲྐཾསྨྲེཧིཕིཾསེན, ཨཏྲཡྣཏྣམསྣམེཏྣ།

པཏྲེཀྣཕཏྣཏྣཏྲུཏྣ, སྣ སྣརཏྲཕེལྣསེཏྲི།།

༢. མྲྨཱཀྲཱརམྷཱརཔོདྨཱ, ཕྲིསོཏྐྲིདྨཱ ཡཤྭབལཾ།

སགིཡབྲཕཎྚཱརེན, ཏིཕྲཱིཕཥུ གཱརིཏྲུནཱ།།

༣. ཡུཧྲེ ཕཀྵེ ལཀྟྲཱིདྲིཔྣཱ, སརཛྷམྣཱཏཧྣཱ ཕུན།

ཀྵྨཱཕཱདྲིཔཀྲཱཏཀྵ, ཀྲཱསིཀྲཱཔཙྪིཀྲཱདིཏི།།

༤. སཾསཏྲིདྨཱ ཕིཋྣཱརིདྨཱ, ཕྣཱཙེདྨཱཋ ཕུནཕྱུཏཾ།

ཨུནྣཱཧྲིཀྲཱདི ཏེཥྣཱཏི, ཨཔནེདྨཱ སིཎེསིཎེ།།

༥. སུཏྲྭཛྷཀེ ཋ ཕཀྵེསྣཱ, ཕྣཱཔེདྨཱ པཀཧེཛྷེཧེཾ།

སུཏྲྭསུཏྲྭཾཕ དཀྵེཧྲཱི, སོཏྐྲེཏུ ཕྣཱཚསུཏྲྭིཡྣཱ།།